JONGENS-BIBLIOTHEEK.

N°. 1.

PIETER SIMPEL.

EERSTE DEEL.

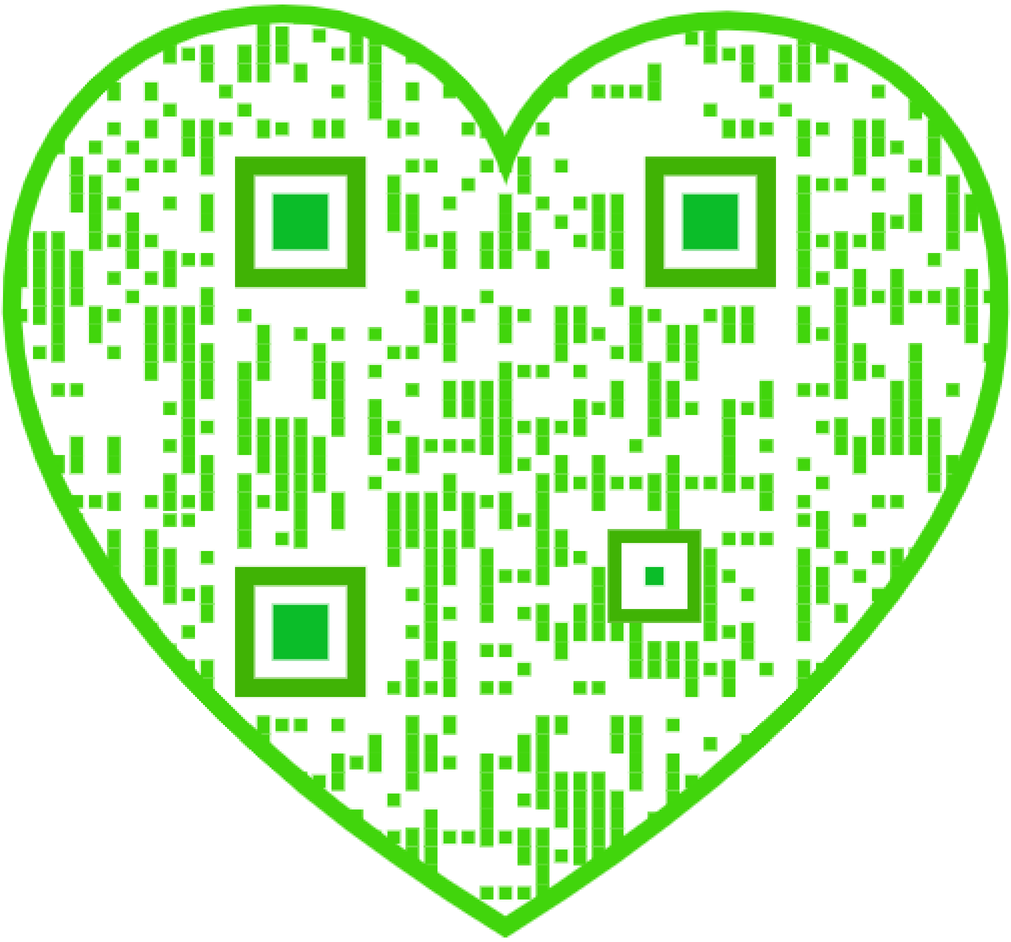

DE LOTGEVALLEN

VAN

PIETER SIMPEL,

DOOR

KAPITEIN MARRYAT.

NAAR HET ENGELSCH.

EERSTE DEEL.

ARNHEM,
D. A. THIEME.

1866.

Gedrukt bij G. J. Thieme te Arnhem.

PIETER SIMPEL.

EERSTE HOOFDSTUK.

Hoe voordeelig het is, bij zijn familie niet in tel te zijn. — Mijn lot is beslist, ik moet zeeman worden. — De heer Handycock en zijn diner.

Ofschoon ik geen leven vol avonturen en stoute daden kan beschrijven, heb ik evenwel gelukkigerwijze ook geen zware misdaden te belijden, en zoo ik al niet des lezers achting weet te verwerven, uit hoofde van dappere en vaderlandslievende daden, mag ik echter aanspraak maken op de verdienste van met ijver en volharding mijn beroep te hebben gevolgd. Wij hebben allen verschillende gaven van omhoog ontvangen, en hij, die zich tevreden stelt met stilletjes zijn weg te gaan, in stede van hard te draven, heeft, ofschoon hij het doel niet zoo spoedig moge bereiken, het voorrecht van bij zijne aankomst niet buiten adem te zijn. Niet, dat ik daarmee zou willen zeggen, dat mijn leven zonder vreemde lotgevallen en ontmoetingen is geweest. Neen, maar ik wilde alleen te kennen geven, dat ik in alles, wat mij gebeurd is, eerder een lijdend dan een handelend persoon ben geweest, en dat de belangrijke voorvallen, die ik wellicht te verhalen heb, geenszins door mij zijn gezocht geworden.

Voor zoo verre ik mij iets van mijn kindsche neigingen en hebbelijkheden kan te binnen brengen en daarvoor reden kan geven, meen ik dat, had men mij toegestaan, zelf mijn beroep te kiezen, ik dat van kleermaker zou hebben gekozen, want ik heb altijd het gemakkelijke zitten benijd, dat de ridders van de naald op hunne werktafel schenen te genieten, zoowel als hunne hooge plaats, die hen in staat stelde, om inspectie te houden over al de lediggangers en werkzame lieden, die hen voorbijgingen in de hoofdstraat van het landstadje, in welks nabijheid ik de eerste veertien jaren van mijn leven heb doorgebracht.

Maar mijn vader, die een geestelijke van de Engelsche Episkopale kerk en de jongste broeder eener adellijke familie was, had een voordeelig bestaan en eene ziel, die *boven knopen verheven was*, hoewel zijn zoon er zoo nobel niet over dacht. Het is sedert onheuglijke tijden de gewoonte geweest, om den onnoozelsten hals der familie aan den voorspoed en de oppermacht ter zee van het lieve vaderland ten offer te brengen, en nauwelijks had ik dan ook den ouderdom van veertien jaar bereikt, of men koos mij als het slachtoffer uit. Indien die gewoonte verstandig is, had ik geene reden om mij te beklagen. Toen men de zaak aan den verzamelden kring mijner tantes, neven en nichten voordroeg, die men op nieuwjaarsdag had uitgenoodigd, verhief zich geen enkele stem tegen den maatregel. Ik werd met eenparige stemmen, ja met toejuiching, als het offer verkozen. Ik voelde mij gevleid door eene zoo eenstemmige erkentenis mijner geschiktheid tot het bedoelde vak en door een zachten streek van mijns vaders hand over mijn hoofd, en was zoo trotsch in mijne onnoozelheid, als het kalf met vergulde horens, dat met de bloemen van den krans speelt, waardoor zijn lot aan elk behalve aan het dier zelf wordt kenbaar gemaakt. Ik verbeeldde mij zelfs, dat er een soort van militaire drift bij mij opkwam, een krijgsmansvuur, een soort van voorgevoel van mijne aanstaande grootheid, waarbij zich reeds in de verte een koets met vier paarden en een zilver tafelservies aan mijn geest vertoonden. Dit inwendig gevoel werd echter, alvorens ik nog in staat was, om mij zelven een genoegzaam duidelijk begrip er van te maken, door een uitwendig gevoel verdreven, want mijn oudste broeder Thomas, die op last van mijn vader de kaarsen gesnoten had, maakte van die gelegenheid gebruik, om mij, die nog in diep gepeins verzonken zat, een gloeiend stuk van de pit in het linkeroor te steken. Doch, mijn historie is niet van de kortste; dus mag ik mij niet zoo lang bij het begin ophouden. Ik wil dus slechts den lezer kortaf berichten, dat mijn vader, die in het noorden van Engeland woonde, het niet geraden vond, om mij in het landstadje, in welks nabijheid wij ons verblijf hielden, tot mijn beroep uit te rusten, maar mij, ongeveer veertien dagen nadat het besluit, waarvan ik gesproken heb, genomen was, in mijn groen zondagspakje en met zes hemden naar Londen zond. Hij betaalde een plaats voor mij boven op de diligence. Om vergissingen te voorkomen, werd ik op de lijst der passagiers ingeschreven: »om te worden overhandigd aan den heer Thomas Handycock, St. Clemenssteeg — franco."

Mijn afscheid van de familie was recht aandoenlijk; mijn moeder weende bitter; want, gelijk alle moeders, hield zij het meest van den grootsten *zot*, dien zij aan mijn vader had geschonken; mijne zusters schreiden, omdat mijne moeder het deed; Thomas, mijn broeder, huilde een poosje nog harder dan al de overigen, maar dit kwam omdat mijn vader hem bestraft had, wegens het breken van een glas, — het vierde in acht dagen. Mijn vader zelf stapte intusschen ongeduldig op en neer, omdat hij op zijn diner moest wachten en even als alle orthodoxe leeraren sterk gehecht was aan het eenige lichaamsgenot, dat men zijnen stand toeliet.

Eindelijk scheurde ik mij los. Ik had geschreid en gesnikt, totdat mijn oogen zoo rood en gezwollen waren, dat men de appels nauwelijks meer kon onderscheiden en mijn wangen door tranen en morsigheid met aderen waren doorploegd, als het marmer van onzen schoorsteen. Mijn zakdoek was doorweekt van het afdrogen mijner tranen en het snuiten van mijn neus, alvorens het tooneel nog ten einde was. Mijn broeder Tom, die een goed hart had, gaf mij den zijne in de plaats en zeide op een hartelijken toon: »Daar Pieter, neem mijn zakdoek; hij is zoo droog als kurk." Maar mijn vader wilde niet wachten totdat het dezen tweeden zakdoek gelijk den eersten ging. Hij leidde mij weg door de voorzaal, waar ik al de knechts de hand schudde en al de meiden kuste; deze laatsten stonden allen op een rij, met den voorschoot voor de oogen. Zoo verliet ik de ouderlijke woning.

De koetsier vergezelde mij tot aan de plaats, waar de wagen afreed. Zoodra hij mij behoorlijk opgepakt zag tusschen twee dikke vette oude vrouwen in, en mijn valies in den wagen was bezorgd, zeide hij mij vaarwel, en weinige minuten daarna bevond ik mij op weg naar Londen.

Ik was te zeer ter nedergeslagen, om gedurende de reis iets op te merken. Toen wij te Londen aankwamen, reed de diligence naar den *blauwen ever*, in een straat, waarvan de naam mij ontschoten is. Ik had nooit van zulk een dier gehoord en het kwam mij met zijn open muil en vervaarlijke tanden niet weinig geducht voor. Wat mij 't meest verwonderde, was, dat zijn tanden en hoeven van klinkklaar goud waren. Wie weet, dacht ik, of ik niet in een der vreemde landen, die ik ga bezoeken, een dier zooals dit zal ontmoeten en ter neer schieten? wat zal ik mij haasten, om die kostbare deelen te vergaderen, en hoe blijde zal ik zijn, wanneer ik ze, bij mijn terugkomst, als een hulde van kinderlijke liefde, aan mijn moeder kan

aanbieden en ze haar in den schoot leggen! Doch nu schoten mij, bij de gedachte aan mijn moeder, de oogen weer vol tranen.

De voerman reikte zijne zweep aan den kastelein en liet de leisels op den rug der paarden glijden; hij steeg vervolgens af en zeide tot mij: »Nu, heertje, ik wacht op je." Eene ladder voor mij tegen den wagen gezet hebbende, om er af te kunnen komen, wendde hij zich tot een kruier en zeide: »Wim, gij moet dien jongen heer daar en dit valies naar 't adres, dat hierop staat, brengen. Denk aan den koetsier, als je blieft, jonge heer." Mijn antwoord was, dat ik gaarne aan hem zou denken, als hij daarop gesteld was. Vervolgens ging ik met den kruier op weg en hoorde hem, terwijl ik voortstapte, zeggen: »Wel nou kom aan; hij is gek, geloof ik." Ik kwam goed en wel in de *St. Clemenssteeg;* de kruier kreeg een paar schellingen voor zijne moeite van de meid, die mij inliet, en men leidde mij naar boven in een spreekkamertje, waar mevrouw Handycock bij mij kwam.

Mevrouw Handycock was een klein mager vrouwtje, die geen best Engelsch sprak en mij voorkwam het grootste gedeelte van haar tijd te besteden, met boven van den trap tegen de bedienden, die beneden waren, te schreeuwen. Ik zag haar nooit met een boek, naald of breiwerk in de hand, zoolang ik bij haar in huis vertoefde. Zij had eene groote grijze papegaai en ik kan inderdaad niet zeggen, wie het ergst van de twee schreeuwde. Zij was evenwel gul en vriendelijk jegens mij en vroeg mij tienmaal op een dag, wanneer ik het laatst iets gehoord had van mijn grootvader, Lord Privilege. Ik merkte op, dat zij mij altijd die vraag deed, wanneer er gezelschap aanwezig was. Nauwelijks was ik tien minuten daar, of zij verhaalde mij, dat zij »sikkelijk veel van sepen en matrozen hield; dat matrozen de verdedigers en redders van Koning en Vaderland waren," en dat »Mijnheer Handycock tegen vier ure t' huis zou zijn om te dineeren, en zich verheugen zou over mijn gezelsap." Vervolgens vloog zij van haar stoel op, om boven van den trap hare keukenmeid toe te roepen: »Jemima, Jemima, je moet de selvis koken en niet braden." Daarop, mij aansprekende: »Jongenlief, steek je vinger niet in papje's kooi, hij is sikkelijk suw en bijt naar alle vreemde lui; ook simpt en seldt hij er leelijk op. Mijnheer Handycock zal te vier ure hier zijn en dan gaan we aan tafel. Hou je wel van selvis?"

Daar ik zeer verlangend was, om dien heer Handycock te zien en nog meer verlangend om aan tafel te gaan, was het mij geenszins onaangenaam, de klok vier te hooren slaan. Nu sprong mevrouw

Handycock nogmaals op en riep naar beneden: »Jemima, Jemima, het is vier uur!" »Ik hoor het wel, mevrouw," antwoordde de keukenmeid, die tevens eene manoeuvre met de pan maakte, waarbij het gesnerp en de reuk tot ons naar boven drongen en mij nog hongeriger maakten.

Rap, *tap*, *tap!* »Daar is je meester, Jemima," schreeuwde de dame. »Ik hoor hem wel, mevrouw," antwoordde de keukenmeid. »Loop gauw naar beneden, jongelief, en laat hem in. Hij zal vreemd opkijken en missien wel srikken, als hij je ziet."

Ik liep naar beneden om mevrouw Handycock's zin te doen, en opende de straatdeur. »Wie bl..... ben jij?" vroeg mij met eene barsche stem de heer Handycock, een ventje van bij de zes voet, met een blauwen gebreiden pantalon aan, hooge laarzen daar over heen, zwarten rok en zwart vest. Ik was een beetje onthutst, dat wil ik wel bekennen, doch antwoordde dat ik Simpel was. »En wat denk je wel, mijnheer Simpel, dat je grootvader zou zeggen, als hij je hier de deur zag openmaken? Ik heb daar bedienden in overvloed toe, en jonge heeren, als gij, moeten in de kamer blijven."

»Wel, kijk eens aan, Handycock, hoe ken je zoo serp uitvallen? Ik zei hem, dat hij de deur zou openmaken, om u eens te verrassen."

»Gij hebt mij ook verrast," was het minzame antwoord, »met uwe verd..... gekheid."

Terwijl mijnheer Handycock zijne laarzen op de mat afveegde, ging ik eenigszins spijtig naar boven, want mijn vader had mij gezegd, dat de heer Handycock zijn agent was en al het mogelijke zou doen, om mij te helpen; ook had hij hem dienaangaande geschreven en mij den brief getoond, voordat ik op reis ging. Toen ik weer in het kantoortje kwam, fluisterde mevrouw Handycock mij toe: »Je moet je dat niet aantrekken, jongelief, Handycock heeft heden een *beer* ontmoet." Dat was juist niet hetgeen *ik* er van dacht, want ik hield hem zelven voor een *beer;* maar ik antwoordde niet; want mijnheer Handycock kwam de trappen op, trad in twee stappen van de deur tot bij den haard, keerde zijn rug naar het vuur, lichtte de slippen van zijn rok op en begon een airtje te fluiten.

»Zijt gij klaar voor het diner, lief?" vroeg mevrouw schier bevend.

»Als het diner klaar is voor mij," was mijnheers antwoord. »Ik geloof, dat wij zoo wat altijd te vier ure eten, of heb ik het mis?"

»Jemima, Jemima, opgedist! hoor je, Jemima?"

»Ja, mevrouw," antwoordde de keukenmeid, »ik heb zoo de boter op het vuur gezet." Mevrouw Handycock ging nu weer zitten en wendde zich tot mij: »En hoe maakt het je grootvader, Lord Privilege, mijnheer Simpel?" »O, best mevrouw," antwoordde ik, ten minste voor de vijftiende maal. Maar het diner maakte een einde aan het stilzwijgen, dat op mijn antwoord volgde. Mijnheer Handycock liet zijne slippen vallen en ging den trap af, het aan mevrouw en mij overlatende, om zijn voorbeeld te volgen.

»Eilieve, mevrouw," zeide ik, zoodra hij buiten ons gehoor was, »hoe komt het, dat mijnheer Handycock zoo onvriendelijk tegen u is?"

»Wel, jongelief, dat is een van de sikkelijkste dingen in het huwelijksleven, dat, als de man in een kwaad humeur is, de vrouw hare portie er van moet lijden. Wij zijn arme sepsels in dit opzicht, ofschoon ik —"

»Kom jelui haast om te eten?" brulde mijnheer Handycock van beneden. »Ja, beste," antwoordde mevrouw, »ik meende, dat gij uwe handen wastet." Wij traden de eetzaal in en bemerkten alras, dat de heer Handycock reeds twee van de schelvisschen had verslonden en er slechts één voor mevrouw en mij op den schotel had gelaten. »Mag ik je een stuk selvis presenteeren, jongelief?" vroeg mevrouw. »Het is geen deelens waard," zeide de gastheer op ruwen toon, terwijl hij den visch tusschen mes en vork opnam en naar zijn eigen bord transporteerde.

»Wel, ik ben blij, dat ze je smaken, hartje," zeide mevrouw op goedigen toon; vervolgens, zich tot mij wendende, »we krijgen een lekker sapeboutje, jongelief."

Het »sapeboutje" benevens een goed stuk gebraden kalfsvleesch kwam voor den dag en gelukkig voor ons kon de heer Handycock alles niet verzwelgen. Hij nam evenwel het aandeel *van den leeuw*, sneed het bruine overal af en schoof vervolgens de rest naar zijne eega en mij, om ons te bedienen. Ik had nog geen twee stukken in mijn mond gestoken, toen de heer Handycock mij verzocht hem de kan met *porter* aan te reiken, die op het buffet stond, eene corvée, die mij noodzaakte om op te staan. Ik dacht wel bij mij zelven, dat het onbeleefd was, mij de deur te doen openen en aan tafel te doen bedienen, maar ik gehoorzaamde evenwel, zonder de minste aanmerking te maken.

Na het middagmaal ging de heer Handycock naar beneden in den kelder, om eene flesch wijn te halen.

»Och, jongelief," zeide zijn vrouwtje, »hij moet een sikkelijken boel geld hebben verloren; wij moesten liever maar naar boven gaan en hem alleen laten; hij zal misschien beter zijn, als hij een flesje portwijn heeft geknapt." Ik was recht blijde, de eetzaal te kunnen verlaten, en daar ik zeer vermoeid was, ging ik, zonder op de thee te wachten, naar bed, want mevrouw Handycock durfde ze niet te zetten, alvorens haar echtgenoot bij ons kwam.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Kleeding en uitrusting binnen den kortst mogelijken tijd. — Gelukkig voor mij is de heer Handycock heden zelf een *beer* en ik vaar daar wel bij. — Ik vertrek naar Portsmouth. — Ontmoetingen op de diligence.

Den volgenden morgen scheen de heer Handycock eenigszins beter gemutst te zijn. Hij zond om een dier kleermakers, welke kadetten, enz., binnen den *kortst mogelijken* tijd uitrusten, en toen de man zijne opwachting maakte, drong de heer Handycock er op aan, dat al de artikels den volgenden dag zouden klaar zijn, terwijl hij er bijvoegde, dat mijne plaats reeds besteld was op de Portsmouthsche diligence.

»Om de waarheid te zeggen, mijnheer," merkte de man aan — »die tijd is wat te kort."

»Uwe kaart zegt, binnen den kortst mogelijken tijd," antwoordde de heer Handycock op den toon van gezag eens mans, die iemand met zijne eigene woorden wil vangen. »Indien gij niet verkiest het werk aan te nemen, zal een ander er misschien *mogelijkheid* toe zien."

Dit deed den man zwijgen. Hij beloofde op zijn tijd klaar te zullen wezen, nam mij de maat en vertrok; weldra ging ook mijnheer Handycock het huis uit.

Stilletjes ging de dag voorbij onder gesprekken over mijn grootvader en over de papegaai. Mevrouw Handycock brak somwijlen het discours af met eene betuiging van hare verwondering over het stuursche gedrag van haar teederen echtgenoot; zij wilde wel eens weten, zeide zij, hoeveel geld hij bij zijne laatste speculatie had verloren; nu en dan liep zij ook naar den trap en gaf een of ander kommando aan hare keukenmeid. Te vier ure kwam de heer Handycock weer aan; hij schelde, mevrouw Handycock schreeuwde, de papegaai schreeuwde, de keukenmeid schreeuwde, maar ik liet den

minzamen gastheer ditmaal niet in. Hij vloog in drie stappen den trap op en riep, in het kantoortje tredende, uit. »Wel, Nancy, hartjelief, hoe gaat het?” Vervolgens zich over haar heen buigende: »kom, geef me een lekker kusje, ouwe gediende; en laat ons dan maar gauw aan tafel gaan, want ik heb honger als een paard. Hoe gaat het, hoe staat het, mijnheer Simpel? Ik hoop, dat gij u heden morgen niet verveeld hebt. Ik moet mijne handen wasschen, poesje, en andere kleeren aantrekken; ik durf zóó niet met jelui aan te zitten. Maar het eten op de lappen, want ik blaf van honger!”

»Het doet me veel plezier, dat je appetijt hebt, beste lief; ik heb wat lekkers voor je van middag,” zeide het vrouwtje met een vergenoegden glimlach. »Jemima, haast je en sep op.”

»Best, mevrouw,” antwoordde de keukenmeid, en mevrouw Handycock volgde haar echtgenoot in zijne slaapkamer op dezelfde verdieping, ten einde hem bij zijn toilet te helpen.

»Sakkerloot, Nancy, ik heb ze van daag netjes beet gehad,” zeide mijnheer Handycock, toen wij aan tafel zaten.

»O, dat doet me zoo’n plezier,” zeide zijne vrouw giebelende — en dat het haar werkelijk plezier deed, kon ik dadelijk merken, ofschoon ik de reden niet begreep.

»Mijnheer Simpel,” zeide hij, »mag ik je een mootje van dien visch offreeren?”

»Zoo gij het missen kunt, mijnheer,” was mijn beleefd antwoord.

»Mevrouw Handycock fronste de wenkbrauwen en schudde het hoofd tegen mij, terwijl haar echtgenoot mij hielp.

»Een stukje visch, poesje?”

Kortom, wij kregen dezen middag beiden ons aandeel en niemand was beleefder en guller dan mijnheer Handycock. Hij boertte met zijne vrouw, bracht mij twee of driemaal het glaasje toe, deed mij allerlei vragen aangaande mijn grootvader, en de avond verstreek op de genoeglijkste wijze.

Den volgenden morgen werden al mijne kleeren te huis bezorgd, maar de heer Handycock, die nog even goed gehumeurd was, zeide, dat hij mij niet bij den nacht wilde laten reizen, dat ik nog te zijnent zou slapen en daags daarna met het krieken van den dag vertrekken, hetgeen dan ook gebeurde. Te zes ure reed ik af en was voor achten reeds bij *den olifant en het kasteel* aangekomen, waar wij een kwartiertje stilhielden. Ik keek naar het uithangbord, dat een kasteel op den rug van een olifant voorstelde, en terwijl ik dat

van Alnwick, hetwelk ik gezien had, als eene juiste proportie beschouwde voor het kasteel op den rug van het dier, poogde ik mij een denkbeeld te vormen van de verbazende grootte, die een olifant in *natura* moest bezitten, toen ik een hoop volks op den hoek van de herberg zag samenscholen. Ik vroeg aan een heer, die in een mantel gewikkeld bij mij zat, wat die oploop beteekende. »Niet veel bijzonders," zeide hij, »het is slechts een dronken matroos."

Ik stond op van mijne zitplaats achter op de diligence, om den dronken man te zien, want ik had nooit tooneelen van dien aard bijgewoond. De matroos maakte zich, tot mijne verwondering, ruimbaan door het volk, slingerde naar den wagen toe en zeide, dat hij bij *deze en gene* mee naar Portsmouth moest. Hij klom tegen het wiel van de diligence op en zette zich naast mij. Ik moet hem zeker wel met verbaasdheid hebben beschouwd, want hij sprak mij met deze woorden aan: »Hoe zit je zoo naar me te gapen, jonge loeris? Heb je nooit iemand gezien, die een stuk in heeft, of wil je vliegen vangen?"

Ik antwoordde, dat ik niet op de vliegenvangst, maar op reis naar zee was.

»Aha!" was zijn antwoord," dan gelijk je naar een jongen beer; al je zorg moet nog komen, en daar heb je het heele geval, men jongen. Ben je eens aan boord, dan vin je apenrantsoen, meer stooten dan centen. Jij daar, met je kannen en glazen, breng me nog een pintje bier."

De knecht uit de herberg, die de passagiers in de diligence bediende, bracht hem het bier, hetwelk de matroos half uitdronk en de andere helft den knecht in het gezicht smeet, zeggende, dat hij ook zijn rantsoen moest hebben, terwijl hij er bijvoegde: »wat ben ik je schuldig?" De knecht, die er vreeselijk boos uitzag, maar al te veel schrik voor den matroos scheen te hebben, om iets over zijne onbeleefdheid te zeggen, antwoordde: »Vier stuivers," waarop de matroos eene handvol banknoten, met goud-, zilver- en kopergeld gemengd, uit zijn zak haalde en de vier stuivers zocht te passen, om zijn bier te betalen, toen de voerman, ongeduldig geworden, de zweep over de paarden leide en wegreed.

»Daar kom ik goedkoop af!" riep de matroos uit, en stak het geld weder in zijn broekzak. »Dat zal je ook leeren doen, jonge bram, voordat je tweemaal op zee gekruist hebt."

Intusschen zat de heer met den mantel naast mij, zijne sigaar te rooken, zonder een woord te spreken. Ik begon een discours met hem, betrekkelijk mijn beroep en vroeg hem of het niet moeilijk was om

te leeren. »Leeren?" schreeuwde de matroos, ons in de rede vallende, »neen; het mag zwaar vallen om te leeren voor zulke klanten als ik, die ze voor den mast zetten, maar jij bent, geloof ik, een kadet of zoo iets, en die hebben niet veel te leeren, want ze weten zich van het zwaarste werk met een oorlam of zoo af te maken en kuieren het dek over met de handjes in de zakken. Je moet leeren tabak pruimen, grog pimpelen, een beetje op je poot spelen als je onnoozelen voor hebt, en dan ken je alles, wat zoo'n jonkertje hedendaags behoeft te weten. Is het niet waar, mijnheer?" vervolgde hij, den gemantelden heer aansprekende. »Ik vraag het je, omdat ik aan de snee van je boegspriet kan zien, dat je een zeeman bent. Pardon, ik denk je geen affront te zeggen," vervolgde hij, aan zijn hoed tastende.

»Ik vrees, dat je gelijk hebt, maatje," gaf de heer ten antwoord.

Daarop trad de dronken kerel met hem in gesprek, zeide, dat hij op den *Audacious*, thans voor Portsmouth liggende, had gediend, zijne afbetaling had gekregen en naar Londen was gegaan, om zijn geld met zijne kameraden te verteren, maar dat hij gisteren ontdekt had, dat een jood te Portsmouth hem een cachet als goud voor vijftien schellingen *) had verkocht, hetwelk van achteren bleek koper te zijn, dat hij daarom expres naar Portsmouth terugkeerde, om dien spitsboef van een jood een paar blauwe oogen te slaan; zoodra dat gedaan was, zou hij naar Londen terugkeeren bij zijne makkers, die in de *St. Martijnssteeg* in *den Haan en de flesch* op hem zaten te wachten en op het succes zijner reis te drinken.

De heer in den mantel keurde zijn oogmerk ten hoogste goed, »want," zeide hij, »het is wel waar, dat de reis naar Portsmouth en terug u tweemaal zooveel zal kosten als een gouden cachet, maar gij toont dan ten minste, dat een jood er niet veel bij profiteert met u van de huig te lichten."

Zoo dikwijls als de wagen stilhield, riep de matroos om bier en wierp zonder fout het restant, dat hij niet drinken kon, den persoon, die hem bediende, in het gezicht en vervolgens, wanneer de wagen voortreed, de tinnen kan of pint voor de voeten, om ze naar gelieven op te rapen. Hij raakte op elke pleisterplaats al meer en meer beschonken; op de laatste vóór Portsmouth kon hij, zijn geld uit den zak gehaald hebbende, geen zilver vinden, reikte dus den knecht eene banknoot toe en vroeg geld terug. De knecht vouwde ze op en stak ze in zijn zak; vervolgens gaf hij den matroos geld terug van één

*) *f* 9.— Holl.

pond: de heer in den mantel had echter opgemerkt, dat de matroos eene vijf ponds banknoot had gegeven en drong er op aan, dat de knecht het papier voor den dag zou halen en eerlijk wisselen. Dit geschiedde, de matroos nam het geld aan, dat de knecht, die om vergiffenis verzocht voor het abuis, maar intusschen sterk kleurde, hem aanbood. »Ik verzoek u waarlijk om excuus," herhaalde hij, waarop de matroos hem de bierkan naar het hoofd gooide en zeide: »ik verzoek u waarlijk ook om excuus." De kan kwam met zooveel kracht aan, dat ze tegen het hoofd van den knecht geheel plat werd, en deze gevoelloos ter aarde viel. De koetsier reed weg, en het is mij onbekend gebleven, of de man zijne wond overleefde of niet.

Na het afrijden van den wagen, keek de matroos den gemantelden heer een paar minuten stil aan en zeide toen: »Toen ik u het eerst zag, hield ik u voor den een of anderen officier in burgerspullen; maar nu ik merk, dat gij zoo'n scherp gezicht in geldzaken hebt, denk ik, dat gij de een of andere arme duivel van een Schot zijt, misschien wel tweede stuurman op een koopvaardijschip, — daar heb je eene halve kroon voor je dienst; ik zou je meer geven, als ik dacht, dat je het durfde te gebruiken."

De heer lachte en nam het stuk geld aan, dat ik hem naderhand aan een grijzen bedelaar aan den voet van den Portsmouthschen heuvel zag geven. Ik vroeg hem, of wij haast te Portsmouth waren; hij antwoordde, dat wij de linie passeerden, maar ik zag geene linie en schaamde mij, mijne onkunde te toonen. Hij vroeg mij, op welk schip ik wezen moest. Ik wist den naam niet meer, doch zeide hem dat die buiten op mijne kist stond, die met den wagen afkwam; alles, wat ik mij kon herinneren, was, dat het een Fransche naam was.

»Hebt gij geen brief van aanbeveling voor den kapitein?" vroeg hij.

»Jawel," zeide ik en haalde den brief uit mijne portefeuille. »Aan den heer kapitein Sauvage van Z. M. schip *Diomedes*," las ik hem voor.

Tot mijne verwondering nam hij mij koeltjes den brief uit de hand en opende dien, hetgeen ik nauwelijks zag, of ik ontrukte hem dien weder en zeide, dat hij, naar mijne gedachten, geen fatsoenlijk man was en zich op eene ongeoorloofde wijze gedroeg.

»Zooals gij verkiest, jonge heer," zeide hij. »Onthoud dat gij gezegd hebt, dat ik geen fatsoenlijk man ben."

Hij sloeg zijn mantel dichter om zich heen en zeide niets meer Het deed mij goed, hem zoo tot stilzwijgen te hebben gebracht.

DERDE HOOFDSTUK.

Het *Blauwe Posthuis.* — Ik zie een beetje te diep in 't glaasje. — Ik maak mijne opwachting bij den kapitein en merk, dat ik reeds de eer heb gehad, hem te zien. — Verlegenheid op verlegenheid.

Toen wij stilhielden, vroeg ik den voerman waar de beste herberg was. Hij antwoordde: »dat het *Blauwe Posthuis* het beste logement van de heele stad mocht worden genoemd, dat vele *appointés* aldaar hun intrek namen, en somtijds zoo ontroerd waren bij het vertrek, dat zij door aandoening vergaten, den kastelein te betalen." Hij lachte, terwijl hij dit zeide en wees mij twee groote blauwe posten aan de deur, allernaast de *messagerie*; dáár was het, zeide hij; vervolgens verzocht hij mij, toch den voerman niet te vergeten, hetgeen ik toen reeds wist, dat zooveel beteekende, als, dat ik niet vergeten zou hem een fooitje te geven, hetgeen ik dan ook deed. Daarop trad ik de herberg in, waarvan de gelag- of koffiekamer vol jonge zeelieden (*appointes*) was. Daar ik eenige ongerustheid gevoelde wegens mijn koffer, vroeg ik aan een hunner, of hij wist, wanneer de wagen zou komen.

»Wacht gij uw mamaatje er mee?" vroeg hij tot antwoord.

»Neen, maar ik wacht mijne uniform; ik draag dezen groenen rok maar voor noodhulp."

»Eilieve, op welk schip denkt gij te gaan?"

»Op den *Diomedes*, kapitein Thomas Kirkwall Sauvage."

»De *Diomedes?* zeg ereis, Robinson, is dat het fregat niet, waarvan de *appointés* er laatst vijftig op hun baatje hebben gehad, omdat zij zaterdags hunne wekelijksche rekening niet hadden afgedaan?"

»Wel ja zeker," was het antwoord, en de kapitein van dat zelfde

fregat heeft onlangs een *appointé* er zestig doen toetellen, omdat hij een scharlakenrood horlogebandje droeg."

»Het is de naarste vent, dien de Koning in dienst heeft," dus ging de ander voort, »hij heeft de heele stuurboordswacht laatst eene ferme kwispeling gegeven, omdat het schip maar negen knopen wou loopen."

»Jongens, jongens," riep ik uit, »hoe ongelukkig, dat ik juist bij dien man moet wezen!"

»Ik heb, bij me ziel, meelijden met je; je zult slaag krijgen dat je kruipt; er zijn nu nog slechts drie *appointés* meer aan boord, al de andere zijn weggeloopen. Is het niet waar, Robinson?"

»Er zijn er maar twee meer, want de arme Mattheus is van vermoeienis gestorven. Hij moest zes weken lang den geheelen dag werken en alle nachten op wacht zijn. Op een morgen heeft men hem dood op zijn koffer vinden liggen."

»God zegen me," zeide ik, »en toch hebben andere lui mij verteld, dat hij zoo goed is voor zijne *appointés.*"

»Ja," hervatte Robinson, »dat laat hij overal verspreiden. Let eens op, als je het eerst bij hem komt, zal hij zeggen, dat het hem plezier doet, u te zien, dat hij hoopt, dat uwe familie nog welvarend is; vervolgens zal hij u aanbevelen, spoedig aan boord te gaan en de dienst te leeren. Pas dan op. Denk er aan, wat ik u verteld heb, en zie eens of het niet uitkomt. Kom, ga nu ereis bij ons zitten en drink een glaasje grog mee; dat zal je frisschen moed bijzetten."

Deze jonge lui vertelden mij zooveel van mijn kapitein en van de gruwelijke wreedheden, die hij bedreef, dat ik reeds half besloot om maar weer naar huis te keeren. Toen ik hunne meening vroeg, zeiden ze mij, dat, zoo ik dit deed, er gevaar voor mij bestond, om als deserteur gepakt en opgeknoopt te worden; dat ik niets beter kon doen, dan den kapitein te verzoeken, eenige flesschen rum aan te nemen, vermits hij dol op grog was, en dat ik dan misschien, zoolang de rum duurde, bij hem in de kast zou staan.

Het spijt mij te moeten zeggen, dat de *appointés* mij dien avond leelijk beschonken maakten. Ik herinner mij niet meer hoe ik te bed kwam, maar ik vond er mij den volgenden morgen met eene vreeselijke hoofdpijn en eene zeer verwarde herinnering aan hetgeen er gebeurd was. Ik gevoelde het grootste berouw, dat ik de goede raadgevingen mijner ouders reeds zoo spoedig had verwaarloosd en beloofde mij zelven nooit weder zulk eene dwaasheid te zullen begaan, toen de

appointé binnentrad, die den vorigen avond zoo vriendelijk jegens mij was geweest. »Kom, mijnheer *Groenrok*," zeide hij tot mij, »op, en een beetje in beweging! De bootsman van den kapitein wacht al beneden op je. Bij me zolen, je zit daar leelijk in den brand door dat gevalletje van den gepasseerden nacht."

»Dat gevalletje van gepasseerden nacht?" riep ik uit. »Wat voor gevalletje is dat? Weet de kapitein, dat ik een beetje de hoogte had?"

»Wel, me dunkt, dat je in den schouwburg wel je best hebt gedaan, om het hem te laten zien."

»In den schouwburg? Ben ik daar dan geweest?"

»Dat zal wel waar zijn. Je moest en je zoudt er naar toe, wat wij er ook tegen inbrachten en je waart toen zoo dronken als een kartouw. Uw kapitein was er juist met de twee dochters van den admiraal. Je noemdet hem een tiran en klaptet met de vingers naar hem. Weet je dat al niet meer? Je zeidet hem, dat je geen oortje om hem gaaft."

»Jongens, jongens, wat zal ik beginnen? wat zal ik beginnen?" riep ik uit. »Mijne moeder waarschuwde mij zoo, om mij voor dronkenschap en slecht gezelschap te wachten."

»Slecht gezelschap, dreumes? Wat meen je daarmee?"

»O, ik bedoel u niet bijzonder."

»Dat hoop ik ook niet. Komaan, ik raad je als vriend, ga naar den kapitein zoo gauw als je maar kunt, want hoe langer je wacht, hoe erger het voor je zijn zal. Hij logeert in *St. Joris*. In alle geval zul je dan zeker weten, of hij je aanneemt of niet. Het is wel gelukkig voor je, dat je nog niet op de scheepsboeken zijt gebracht. Komaan, haast je wat, de bootsman is al weer vertrokken."

»Niet op de scheepsboeken?" zeide ik treurig. »Ik herinner mij nu, dat ik een brief van den kapitein aan mijn vader heb gezien, waarin stond, dat hij mij reeds te boek had gebracht."

»Het is ongelukkig, zoo waar ik leef — heel ongelukkig ook!" zeide de *appointé*, terwijl hij de kamer uitging, met een zoo ernstig gelaat, alsof het ongeluk hem zelven ware bejegend. Ik stond met een zwaar hoofd en nog zwaarder hart op en kleedde mij zoo spoedig als ik maar kon. Vervolgens liet ik mij den weg naar het hotel van *St. Joris* wijzen. Mijn brief van aanbeveling had ik bij mij gestoken, hoewel ik vreesde, dat hij mij van weinig nut zou zijn. Toen ik aankwam, vroeg ik met eene bevende stem, of kapitein Thomas

Kirkwall Sauvage, van Z. M. schip *Diomedes*, te huis was. De bediende antwoordde, dat hij met kapitein Courtenay zat te ontbijten, maar dat hij mij zou aanmelden. Ik zeide hem mijn naam; hij ging naar boven en kwam een oogenblik daarna mij zeggen, dat ik den trap maar op zou gaan. O! wat klopte mijn hart, hoe ontsteld was ik; ik meende op de trappen neer te vallen. Tweemaal poogde ik de deur in te gaan, maar tweemaal weigerden mijne beenen hunne dienst; eindelijk veegde ik het zweet van mijn voorhoofd, deed eene geweldige poging en trad de kamer in.

»Mijnheer Simpel, het doet me plezier, je wel te zien," zeide eene stem. Ik had mijn hoofd gebogen, want ik durfde den man niet aanzien; maar de stem was zoo vriendelijk, dat ik moed schepte en de oogen opsloeg. Daar zat waarachtig in uniform, met epauletten en met een degen op zij, de passagier met den mantel, die mijn brief had willen lezen, en wien ik gezegd had, dat hij geen fatsoenlijk man was.

Ik meende te sterven, gelijk de andere *appointé* op zijn koffer had gedaan. Juist wilde ik op de knieën vallen en den kapitein om genade smeeken, toen hij mijne verlegenheid bespeurde en zeide: »zoo, — dus kent gij mij weer, mijnheer Simpel? Nu, wees maar niet ontsteld;, gij deedt uw plicht, met mij niet toe te staan den brief te openen, daar gij mij voor iemand anders hieldt, en in die gedachte hadt gij ook gelijk mij te zeggen, dat ik geen fatsoenlijk man was. Ik verklaar dat gij wél hebt gedaan. Ga dus gerust zitten en ontbijt met ons."

»Kapitein Courtenay," zeide hij tot den anderen officier, die aan tafel zat, »dit is een mijner kadets, die pas in dienst treedt; wij hebben gisteren samen in de diligence gezeten." Nu verhaalde hij het voorgevallene, dat zijn vriend hartelijk deed lachen.

Ik kwam een weinig tot bedaren; evenwel bleef nu het gevalletje van den schouwburg nog over, maar ik dacht dat hij mij wellicht niet herkend had. Spoedig werd ik ook van die vrees volkomen bevrijd, toen de andere kapitein vroeg: »waart gij gisteren avond in de komedie, Sauvage?"

»Neen, — ik heb bij den admiraal gedineerd, en er is geen kans om van die aardige jonge dametjes weg te komen."

»Ik zou eer denken, dat gij een goed oog op eene er van hebt."

»Op mijn woord niet; — mogelijk zou dat het geval wezen, indien ik tijd had om te ontdekken welke van de twee mij het beste beviel;

maar mijn schip is thans mijne vrouw en de eenige die ik hebben wil, tot ik overboord ga."

»Wel," — dacht ik, — »indien hij niet in den schouwburg is geweest, kan ik *hem* ook niet hebben geaffronteerd. Wanneer ik nu maar gelegenheid heb, om hem de rum aan te bieden en goede maatjes met hem te worden."

»Eilieve, mijnheer Simpel," vroeg de kapitein; »hoe varen uw vader en moeder?"

»O, best, kapitein; zij hebben duizend complimenten verzocht."

»Dank je. Nu vriendje, hoe eer je aan boord gaat om je dienst te leeren, hoe beter." (Dat was juist wat de *appointé* mij gezegd had; ik herinnerde mij die waarschuwing en begon opnieuw te beven.)

»Ik moet u een kleinen raad geven," vervolgde de kapitein. »In de eerste plaats: gehoorzaam uwen superieuren zonder dralen; het staat aan hen en niet aan u, om te beslissen, of een bevel billijk of onbillijk is. In de tweede plaats, vloek niet en onthoud u van sterken drank; het eerste is zedeloos en slecht, het tweede eene liederlijke gewoonte, die eindelijk zoo sterk wordt, dat men ze niet meer kan laten varen. Ik zelf drink nooit sterken drank en verwacht, dat mijne kadets mijn voorbeeld daarin volgen. Nu kunt gij gaan; begeef u aan boord, zoodra uwe uniform komt. Nog iets; ik heb uw karakter, gedurende onze korte reis, eenigszins leeren kennen en moet u aanbevelen, dat gij u op het eerste gezicht niet al te familiaar inlaat met lieden, die gij niet kent, want gij zoudt daardoor aanleiding kunnen bekomen, om een dwazen stap te doen. Goeden morgen.

Met eene diepe buiging verliet ik de kamer, blijde, zoo wel weg te komen uit zwarigheden, die mij onoverkomelijk hadden geschenen; doch mijn gemoed was vol wegens de valsche berichten die de *appointés* mij hadden gegeven. In de *Blauwe Posten* gekomen, vond ik al de heertjes in de koffiekamer en herhaalde hun wat de kapitein mij gezegd had. Toen ik gedaan had, borsten zij in een schaterend gelach uit en zeiden, dat zij enkel met mij gekortswijld hadden. »Wel," zeide ik tot den kadet, die mij dien morgen had opgeroepen, »gij moogt dat kortswijl noemen, maar ik noem het leugens."

»Zeg me eens, mijnheer *Groenrok*, bedoelt ge mij?"

»Ja, u," was mijn antwoord.

»In dat geval, mijnheer, verlang ik, als fatsoenlijk man, satisfactie. Bommen en granaten! kurken en kurkentrekkers! dood boven schande! verd......"

»Zooals gij verkiest," zeide ik, »ofschoon ik liever niet zou willen duelleeren; mijn vader heeft er mij sterk tegen vermaand en mij gezegd, dat ik steeds zooveel mogelijk een tweegevecht moest vermijden, dewijl de mensch zijn medemensch niet naar het leven mag staan. Hij liet de zaak echter aan mijn inzicht over, dewijl hij wel wist dat ik mijn karakter als officier moest ophouden, indien ik ooit in het geval mocht komen van te worden uitgedaagd."

»Kom, kom, — we hebben geene preek van je vader uit de tweede hand noodig," hervatte de *appointé*, wien ik gezegd had, dat mijn vader predikant was, — »de vraag is maar, wil je vechten of niet?"

»Zou men de zaak niet op eene andere wijze kunnen schikken?" vroeg een der overige kameraden: »wil mijnheer *Groenrok* zijne woorden niet intrekken?"

»Ik heet Simpel, mijnheer! en niet *Groenrok*," zeide ik, »en daar *hij* leugens heeft verteld, ben *ik* het niet, die zijne woorden moet intrekken."

»Dan moet de zaak haar gang gaan," zeide de kadet. »Robinson, wilt gij zoo goed zijn mij als secondant te vergezellen?"

»Het is geen aangenaam werk," was het antwoord, »want gij zijt zoo'n fiksche schutter; maar als gij het verlangt, kan ik niet weigeren. Mijnheer Simpel heeft nog geen vriend, geloof ik?"

»Jawel heeft hij," riep een andere kadet uit. »Hij is een ferme jongen, en ik wil zijn secondant zijn."

Er werd nu afgesproken, dat wij den volgenden morgen elkander met pistolen zouden ontmoeten. Ik meende als officier en fatsoenlijk man niet anders te kunnen handelen, maar gevoelde mij toch recht ongelukkig. Geen drie dagen was ik nog aan mijne eigene leiding toevertrouwd, en reeds was ik beschonken geweest en moest nu duelleeren. Ik ging naar mijne kamer, schreef een langen brief aan mijne moeder, sloot er een lok van mijn haar in, stortte eenige tranen bij de gedachte aan de droefheid, die haar zou treffen, indien zij mocht vernemen, dat ik gevallen was, en leende vervolgens een bijbel van den knecht, waarin ik het overige gedeelte van den dag bleef lezen.

VIERDE HOOFDSTUK.

Ik leer op een kouden morgen, voor het ontbijt, mij aan het vuur gewennen, en toon mijn moed. — Na het ontbijt toon ik mijne galanterie. — Mijn proefstuk kan de proef niet doorstaan. — Ik ga naar boord.

Toen ik den volgenden morgen begon te ontwaken, wist ik in 't eerst maar niet, wat mij zoo zwaar op het hart drukte, maar nauwelijks was ik opgestaan en had ik mijne verstrooide gedachten verzameld, of ik herinnerde mij, dat binnen een uur of twee stond beslist te worden, of ik nog een anderen dag zou beleven. Ik deed een vurig gebed en besloot bij mij zelven het bloed van een ander niet op mijn geweten te willen hebben en mijn pistool in de lucht af te schieten. Na dit besluit te hebben genomen, gevoelde ik mij van den angst bevrijd, die mij gedrukt had. Alvorens ik mij gekleed had, trad de kadet, die zich als mijn secondant had aangeboden, de kamer in, en gaf mij kennis dat de zaak in den tuin achter de herberg zou worden afgedaan; dat mijn tegenpartij een eerst handje van schieten had, en dat ik mij moest voorbereiden, om of *gevleugeld* of *gedrild* te worden.

»Wat wil dat zeggen, *vleugelen* en *drillen?*" vroeg ik. »Ik heb nooit geduelleerd, ja zelfs in mijn geheele leven nog geen pistool afgeschoten."

Hij deed mij uitleg van zaken en onderrigtte mij, dat iemand *vleugelen* zooveel wilde zeggen als iemand door een arm of been te schieten, terwijl *drillen* beteekende, iemand den kogel door het lijf te jagen. »Maar," — vervolgde hij, »is 't mogelijk, dat je nooit een duel hebt gehad?"

»Neen," antwoordde ik, »ik ben ook nog geen vijftien jaar oud."

»Geen vijftien jaar! ik dacht waarachtig, dat je er al achttien waart.”

Ik was ook werkelijk lang en gezet voor mijne jaren, zoodat iedereen mij voor ouder aanzag, dan ik werkelijk was.

Ik kleedde mij aan en volgde mijn secondant in den tuin, waar ik al de kadets en eenige bedienden van de herberg vond. Zij schenen allen opgeruimd en vrolijk, alsof het leven van een mensch maar spel ware. De secondanten spraken een poosje met elkander, en maten vervolgens het terrein, twaalf passen namelijk; daarop namen wij onze positiën. Ik geloof dat ik bleek werd, want mijn secondant kwam mij op zij en fluisterde mij toe, dat ik niet bang moest wezen. Ik antwoordde hem, dat ik geen angst gevoelde, maar dat het evenwel een geducht oogenblik was. Nu trad de secondant van mijne tegenpartij naar mij toe en vroeg of ik mijn excuus wilde maken, hetgeen ik opnieuw weigerde; men reikte ons elk een pistool toe en mijn secondant wees mij, hoe ik moest aftrekken. Er werd bepaald, dat wij, op een woord van onze secondanten, te gelijk zouden vuren. Ik hield mij verzekerd, dat ik gekwetst, zoo niet doodgeschoten zou worden, en sloot mijne oogen, terwijl ik het pistool in de lucht afschoot. Ik voelde mijn hoofd duizelen en dacht, dat ik geraakt was, maar gelukkig was het zoo niet. De pistolen werden opnieuw geladen en wij vuurden voor de tweede maal. Daarop kwamen de secondanten tusschen beiden en sloegen voor, dat wij elkander de hand van vriendschap zouden geven, hetgeen ik met veel vreugde deed, want ik beschouwde mijn leven als door een wonder gered. Wij begaven ons nu gezamenlijk weer naar de koffiekamer en gingen aan het ontbijt zitten. Nu verhaalden de kadets mij, dat ze allen tot hetzelfde schip behoorden als ik en verheugd waren te zien, dat ik het vuur niet vreesde, want dat de kapitein een geduchte bram was, om een vijandelijk schip aan te vallen of eene batterij te bestormen.

Den volgenden dag kwam mijn koffer met den wagen aan, ik trok mijn groenen rok uit en de monteering aan. Ik had geen steekhoed of ponjaard, vermits deze niet in den winkel, waar de heer Handycock zich voorzag, te krijgen waren geweest, en hij mij gezegd had dat ik mij die artikelen even goed te Portsmouth kon aanschaffen. Toen ik naar den prijs er van vroeg, ontdekte ik dat ze meer geld kostten, dan ik bezat; ik verscheurde dus den brief, dien ik vóór het duel aan mijne moeder had geschreven en schreef een anderen, waarin

ik om geld verzocht, tot het aankoopen van een steekhoed en ponjaard; vervolgens maakte ik eene wandeling door de stad en was niet weinig trotsch op mijne uniform, dat wil ik wel zeggen. Ik was nu officier in Z. M. dienst, wel is waar niet hoog in rang, maar toch altijd officier en iemand van goede familie. Ik zwoer bij mij zelven, dien stand te zullen ophouden, al mocht mijne familie mij voor nog zoo onnoozel verslijten.

Nog dienzelfden dag zond de kapitein mij bevel om mij naar boord te begeven. De bootsman haalde mij, ingevolge zijn last, in de *Blauwe Posten* af. Ik pakte terstond mijne kleeren in, betaalde mijne rekening en deed mijn koffer door een kruier naar de haven brengen, waar eene boot op ons wachtte.

»Allons, jongens, handig! De kapitein zegt, dat we dezen jongen heer terstond aan boord moeten brengen. Hij is zeker zijne vrijheid kwijt, omdat hij dronken is geweest."

»Mijnheer de bootsman," zeide ik verstoord, »wees zoo goed uwe aanmerkingen omtrent mij voor u zelven te houden."

»Mijnheer de bootsman!" hernam hij, »ik dank je wel, mijnheer, dat je een steel aan mijn naam hebt gezet. Allons, jongens, de riemen uit!"

»Wel, Willem," zeide eene jonge vrouw, die op de kade stond, »wat een knap jong heertje heb je daar. Hij ziet er uit als een Nelson, die nog gezoogd wordt. Jong officiertje, zeg ereis, wil je me wel twaalf stuivers leenen?"

Het deed mij zoo veel plezier, dat het vrouwtje mij een jongen Nelson noemde, dat ik haar verzoek terstond inwilligde.

»Ik heb geen enkelen schelling in mijn zak," zeide ik, »maar hier is eene halve kroon, laat die wisselen en geef me achttien stuivers terug."

»Jij bent nog een lief kereltje," zeide zij, de halve kroon aannemende, »ik ben flusjens terug, hartje."

De matrozen in de boot lachten, en de bootsman gelastte hen, van wal te steken.

»Neen," riep ik, »ik moet op mijne achttien stuivers wachten."

»Dat zal verduiveld lang duren, denk ik. Ik ken dat meisje, zij heeft een geheugen als eene oester."

»Zij kan toch zoo oneerlijk of ondankbaar niet zijn," hernam ik. »Bootsman, ik gelast u te wachten, ik ben officier."

»Dat weet ik, mijnheer, — een uurtje of zes oud. Maar komaan, ik

stap maar weer aan wal en ga den kapitein rapport maken, dat gij een meisje op het touw hebt en niet naar boord wilt gaan."

»O neen, bootsman, doe dat niet, steek maar van wal zoo gauw als je verkiest, en laat de achttien stuivers naar de maan loopen."

De boot stiet dus van wal, en wij roeiden naar het schip, dat te Spithead lag.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Ik tref den eersten luitenant op de kampanje aan en word door hem een *schrandere bol* genoemd. — Kom bij mevrouw Trotter beneden. — Huwelijksgeluk tusschen deks. — Mijnheer Trotter neemt mij als baksgezel aan. — Verwondering van mijne zijde, hoe zooveel lieden kunnen weten, dat ik een zoon van — mijn vader ben.

Bij onze komst aan boord, gaf de bootsman een briefje van den kapitein over aan den eersten luitenant, die zich toevallig op het dek bevond. Hij las het briefje, keek mij ernstig aan, en ik hoorde hem daarop tot een anderen luitenant zeggen: »De dienst gaat naar den duivel. Te voren lachte men wat met eene fijn beschaafde opvoeding en lette vrij wat meer op natuurlijke geschiktheid en handigheid; maar nu schuiven al de groote lui het uitschot hunner familie, waarmee ze anders geen raad weten, ons op den hals, alsof ieder goed genoeg was, om kapitein van een oorlogschip te worden, die somtijds meer verantwoordelijkheid op zijne schouders heeft en zich in omstandigheden kan bevinden, waarin meer oordeel en vernuft vereischt wordt, dan iemand in eenigen anderen stand der maatschappij behoeft. Hier hebben we weer zoo'n familiezot, dien men het land present doet, weer zoo'n jongen beer, dien ik in zijn fatsoen moet likken. Maar komaan, ik heb het tot nog toe met zulke klanten nog altijd geklaard. Waar is die mijnheer Simpel?"

»Hier, mijnheer," zeide ik, niet weinig vervaard geworden door hetgeen ik hem had hooren zeggen.

»Mijnheer Simpel," zeide de eerste luitenant, »luister wel en met aandacht naar hetgeen ik u te zeggen heb. De kapitein schrijft mij, dat gij u nog al onnoozel en dom hebt gedragen. Wat mij betreft, mijn heer, ik laat mij daardoor niet om den tuin leiden. Gijlieden, jonkers, hebt somtijds veel van de apen, die zich stil houden, opdat men ze niet

aan 't werk zal zetten. Ik heb uw gezicht met oplettendheid beschouwd en zie er duidelijk in, dat gij een *schrandere bol* zijt, en zoo gij niet weldra bewijst, dat ik gelijk heb, — wel, dan zoudt gij beter doen, maar terstond overboord te springen, — daar hebt ge 't heele geval. Versta me goed. Ik weet dat ge schrander en bij de hand zijt, doe dus maar geene moeite, om mij het tegendeel wijs te maken."

Ik verschrok danig over die woorden, maar hoorde tevens niet zonder genoegen uit den mond van den luitenant, dat hij mij voor schrander hield, en besloot mijn uiterste best te doen, om eene zoo onverwachte reputatie te behouden.

»Kwartiermeester," zeide de eerste luitenant, »zeg den heer Trotter, dat hij boven kome."

De kwartiermeester kwam terug met den heer Trotter, die zich excuseerde, dat hij er zoo morsig uitzag, wijl hij vaten in het ruim open had geslagen. Hij was een kort gezet man, van bij de dertig jaren, met een neus, die een rooden uitwas had, vuile zwarte tanden en groote zwarte knevels.

»Mijnheer Trotter," zeide de eerste luitenant, »hier is een jonker, die pas op 't schip gekomen is. Zet hem aan je bak en laat zijne hangmat ophalen. Gij moet een beetje voor hem zorgen."

»Ik heb, om de waarheid te zeggen, weinig tijd om naar een van die heeren te kijken, maar 'k zal mijn best doen. Volg mij maar, jonker."

Ik klom hem dus na de ladder af, vervolgens nog eene ladder, en daarmee hield het, tot mijne verbazing, nog niet op; neen, hij verzocht mij, nog eene derde ladder af te stijgen, en dit gedaan zijnde, deelde hij mij de belangrijke tijding mede, dat ik mij in de *cockpit* of *hanemat* bevond.

»Nu, jonker," zeide mijnheer Trotter, na op een grooten koffer te hebben plaats genomen, »nu kunt gij doen zooals gij verkiest. De bak der *appointés* is op het dek hierboven, en zoo gij u daarbij wilt voegen, wel, dat staat aan u, maar dit kan ik je als vriend betuigen, dat men je den heelen dag voor 't lapje zal houden, en dat je 't maar heel slecht daarbij zult hebben; de zwaksten, weet je, hebben daar altijd eene harde pijp te rooken; — maar misschien stoor jij je daar niet aan. Zoolang wij in de haven liggen, eet ik hier beneden, omdat mijne vrouw aan boord is. Je zult opzien van juffrouw Trotter; 't is een lief wijfje, daar kan je op aan; ze zal

meteen hier zijn, ze is maar eventjes naar de kombuis gegaan, om naar een netje met aardappels te kijken, dat ze in den ketel heeft. Ben je er mee tevreden, dan zal ik haar vragen of ze toestaat, dat je met ons *ménage* maakt. Dan ben je van die *appointés* af, want dat zijn toch maar nare klanten, die je niets goeds, maar *contrarie* alle ondeugd' zouden leeren, en je hebt dan daarbij het voorrecht van in goed gezelschap te zijn, want juffrouw Trotter heeft met je fatsoenlijkste lui in Engeland verkeerd. Ik doe je dat aanbod, om den eersten luitenant plezier te doen, die belang in je schijnt te stellen; anders heb ik het er geheel niet op, om mijn huiselijk geluk zoo maar aan iedereen te toonen."

Ik antwoordde, dat ik hem bijzonder verplicht was voor zijne vriendelijkheid en met vreugde, bijaldien jufvrouw Trotter er geen bezwaar in vond, van zijn aanbod gebruik zou maken. Inderdaad rekende ik mij zeer gelukkig, zulk een vriend te hebben aangetroffen. Nauwelijks had ik hem geantwoord, toen ik een paar beenen in zwarte sajetten kousen stekende, de ladder boven ons zag afkomen en begreep, dat deze aan mejuffrouw Trotter behoorden. Deze dame kwam naar beneden, met een net vol rookende aardappels.

»Op mijn woord, vrouwtje, je moet zeker weten dat je een fraaien enkel hebt, anders zou je dien zoo maar niet laten kijken aan mijnheer Simpel hier, een jonker, dien ik zoo vrij ben je voor te stellen, en die met je permissie aan onzen bak zal schaften."

»Lieve, goede Trotter, dat is toch niet mooi van je, dat je me niet eens waarschuwt; hoe kon ik denken dat er iemand beneden was? Ik ben zoo beschaamd, dat ik het je niet zeggen kan." Bij deze woorden, op een lispenden toon uitgesproken, bedekte de dame haar gelaat met hare ledige hand.

»Daar is nu niets meer aan te doen, poesje; ook was er niets te zien, waarover ge u zoudt behoeven te schamen. Ik denk dat je wel gauw goede vrienden zult zijn met mijnheer Simpel. Heb je me begrepen, dat hij aan onzen bak wenscht te eten?"

»Ik twijfel er volstrekt niet aan of zijn gezelschap zal mij aangenaam zijn. Het is een raar plaatsje hier voor mij om in te leven, mijnheer Simpel; — ik ben aan zulk voornaam gezelschap gewoon geweest, maar wat doet men niet uit genegenheid; — liever dat, dan het gezelschap te moeten missen van mijn besten Trotter, die ongelukkig is geweest in geldzaken."

»Zeg daar maar niets meer van, hartje. Huiselijk geluk is alles

en schept zelfs licht en vreugde in de duisternis eener akelige hanemat! wat dunk je, mijnheer Simpel; is dat geen dingtaal?"

»Of het!" was mijn antwoord.

»En toch," hernam juffrouw Trotter, »wanneer ik aan den tijd denk, toen wij in Londen woonden en eigen rijtuig hielden. Ben je ooit te Londen geweest, mijnheer Simpel?"

Ik antwoordde van ja.

»Dan heb je mogelijk wel kennis gehad aan de Smith's, of er ten minste van hooren spreken."

Ik antwoordde dat ik niemand te Londen kende, dan mijnheer en mevrouw Handycock.

»Wel, zoo ik geweten had dat je in Londen waart, zou ik je graag een brief van aanbeveling aan de Smith's hebben gegeven. Het zijn de liefste menschen van de stad."

»Maar, schatje," viel mijnheer Trotter haar in de rede, »is 't haast geen tijd om naar ons diner om te zien?"

»Ja, ik ga er naar zien. Wij hebben speetjes van daag. Excuseer me, mijnheer Simpel," en daarop beklom mejuffrouw Trotter de ladder weer, half verlegen en· half lachend, omdat ze mij hare enkels opnieuw moest laten zien, waarnaar ze mij, als eene gunst, verzocht toch niet te kijken, maar het gezicht af te wenden.

Daar de lezer mogelijk wenscht te weten, hoe die dame er uitzag, zal ik haar portret bij deze gelegenheid trachten te schetsen. Hare gelaatstrekken waren niet onaardig, en het kwam mij zelfs voor, dat zij in haar tijd vrij bevallig moest zijn geweest, maar ten tijde onzer kennismaking toonde haar gelaat de verwoestingen van den tijd of van doorgestane ongemakken en verdriet op eene maar al te duidelijke wijze; men kon haar, in één woord, eene verwelkte schoonheid noemen. Bijzonder proper was ze ook niet, zoomin wat hare kleeding als haar persoon betrof.

»Een lief vrouwtje, die juffrouw Trotter, — niet waar, mijnheer Simpel?" zeide de stuurman, en ik stemde dit natuurlijkerwijze ten volle toe. »Komaan, mijnheer Simpel," vervolgde hij, »er zijn eenige schikkingen, die ik liefst met u wil treffen terwijl mijne vrouw niet hier is, want zij mag van zulke zaken niet hooren spreken. Je kunt wel begrijpen, dat we op een goeden voet huishouden en dat onze keuken nog al wat kost. Juffrouw Trotter kan hare thee en verdere kleine geriefelijkheden niet missen, en toch mag ik u geen extra uitgaaf op den hals jagen, neen, liever wou ik alles uit mijn eigen zak

alleen bekostigen. Ik stel voor dat je, gedurende den tijd dien je met ons zult tafelen, slechts twaalf gulden per week zult geven, en wat je entreegeld betreft, wel me dunkt, ik mag je al niet meer afnemen dan vier en twintig gulden of zoo. Heb je geld?"

»Ja," was mijn antwoord, »ik heb nog drie en een halve guinje over."

»Komaan, geef mij de drie guinjes, en houd de halve guinje voor zakgeld. Je dient terstond aan je familie te schrijven, dat ze je moppen sturen."

Ik gaf hem het geld, dat hij in zijn zak stak. »Uw koffer," zeide hij, »moet gij hier beneden brengen, want ik weet dat juffrouw Trotter, wanneer ik haar er om verzoek, niet alleen je spullen in orde zal houden, maar ook zorgen dat alles behoorlijk versteld wordt. Het is zoo'n lief en goedig vrouwtje, die juffrouw Trotter, en ze is dol op de jonge heertjes. Hoe oud ben je?"

Ik antwoordde, dat ik vijftien jaar was.

»Niet ouder? wel, dat is allerbest, want juffrouw Trotter is een beetje schuw, wanneer men ouder is. Ik raad u, dat gij maar nooit met de andere *appointés* aanlegt. Ze hebben het land op me, omdat ik niet wilde toestaan dat juffrouw Trotter aan hun bak kwam eten, en ze weten allerlei malle praatjes en leugens te vertellen."

»Die kunst verstaan ze zeker," zeide ik, maar de komst der dame brak ons gesprek af; zij kwam met een spit in de hand, waaraan een dozijn gebradene stukjes rund- en varkensvleesch waren gestoken, welke zij eerst op een bord leide, vervolgens het tafellaken spreidde en den disch gereedmaakte.

»Mijnheer Simpel is pas vijftien jaar oud, hartje," zeide mijnheer Trotter tot haar.

»Wel, me lieve ziel, is 't mogelijk?" riep mejuffrouw Trotter; — »wat is hij dan lang voor zijne jaren! Wel, hij is, naar proportie, zoo groot als de jonge Lord Foutretown, waarmee je zoo dikwijls een toertje in je chais hebt gemaakt; — ken je Lord Foutretown, mijnheer Simpel?"

»Neen, mejuffrouw," was mijn antwoord. Daar ik hun echter wilde toonen dat ik van goede familie was, voegde ik er bij: »Maar ik wed dat mijn grootvader, Lord Privilege hem wel kent."

»Wat zeg je? Is Lord Privilege je grootvader? wel, ik dacht al dat je op hem geleekt. Rappeleer je je dien braven Lord wel, Trotter lief, dien we eens bij Lady Scamps hebben aangetroffen? — Een oud-

achtig man. — Het is leelijk genoeg van je, dat je zoo'n slecht geheugen hebt, want hij stuurde ons een mooi stuk wild."

»Hoe noem j'em ook weer? Privilege? of ik hem ken! Een oud heer, niet waar?" zeide mijnheer Trotter, zich tot mij wendende.

»Jawel, mijnheer," was mijn antwoord, terwijl het mij veel genoegen deed dat mijne nieuwe kennissen wisten, van welke familie ik was.

»Welnu, komaan," zeide mejuffrouw Trotter, — »ik moet zeggen, dat het mij recht veel plezier doet, zoo met je familie bekend te zijn. Ik moet je dan wel onder mijn eigen opzicht nemen en ik zal zooveel van je houden, dat mijnheer Trotter er jaloersch van zal kijken." Na dit met een aardig lachje te hebben gezegd, vervolgde zij: »We hebben van middag niet veel bijzonders op tafel, want de vrouw met de proviandschuit heeft me gefopt. Ik had haar zoo verzocht een lamsbout mee te brengen, maar ze zegt dat er geen te krijgen was. Het is mogelijk dat het mensch de waarheid heeft gesproken, maar met dat al — Trotter is zoo'n lekkerbek. Komaan, laten we gaan zitten om te eten."

Ik bevond mij eenigszins onpasselijk en kon niet eten; ons diner bestond uit de gebradene schijfjes, waarvan ik gesproken heb, de aardappels en een gebakken podding, die in een tinnen schotel werd opgedischt. De heer Trotter moest naar boven, om het rantsoen sterken drank aan het volk uit te deelen, en keerde met eene flesch rum terug.

»Heb je mijnheer Simpel's rantsoen ook ontvangen, lief?" vroeg juffrouw Trotter.

»Jawel; hij staat van daag al op de victualielijst. Drink je sterken drank, mijnheer Simpel?"

»Neen, ik dank u," was mijn antwoord, want ik herinnerde mij de aanbeveling van den kapitein.

»Ik stel ook veel te veel belang in je," hernam mijnheer Trotter, »om je niet ernstig het gebruik er van af te raden. Het is eene slechte gewoonte, en raakt men er eens aan verslaafd, dan kan men ze niet weer laten varen. Ik *moet* wel drinken, om mijne uitwaseming niet te beletten, wanneer ik in het ruim gewerkt heb, — evenwel heb ik er een natuurlijken afkeer van. Maar mijne *Champagne-* en *Bordeaux*-daagjes zijn voorbij, en ik moet me naar de omstandigheden schikken."

»Die arme Trotter!" zeide de dame.

»Wat helpt het treuren ," hervatte hij, »men moet vergenoegd zijn

met hetgeen men voor 't oogenblik heeft." Daarop schonk hij een groot glas half vol met rum en vulde het toen met water.

»Proef je mee, hartje?"

»Je weet wel, Trotter, dat ik dat nooit doe, of het water moet zoo slecht zijn, dat men het alleen niet drinken kan. Hoe is het water van daag?"

»Als naar gewoonte, lief, — niet drinkbaar."

Na veel omslag te hebben gemaakt, liet juffrouw Trotter zich toch eindelijk overhalen, om eens *eventjes* te proeven. Het kwam mij voor dat zij dat proeven nog al wat dikwijls herhaalde voor iemand, die geen drank lustte. Ik voor mij bevond mij zoo kwalijk, dat ik naar boven op 't dek moest gaan. Dáár ontmoette ik een *appointé*, dien ik nog niet gezien had. Hij zag mij ernstig in het gezicht en vroeg mij, hoe ik heette. Ik zeide hem mijn naam.

»Simpel!" riep hij uit, »zijt gij dan de zoon van den ouden Simpel?"

»Ja wel, mijnheer," antwoordde ik, verwonderd dat er zoo velen waren, die mijne familie kenden.

»Wel, ik dacht het al, want gij gelijkt hem perfect. En hoe maakt het je ouwe heer?"

»Heel wel, om u te dienen, mijnheer."

»Als je hem schrijft, maak hem dan mijne complimenten, hoor, en zeg dat ik me in zijn aandenken recommandeer." Daarop verliet hij mij, doch vergat mij zijn naam te zeggen, zoodat ik die commissie niet wel kon waarnemen.

Geheel afgemat begaf ik mij ter ruste. De heer Trotter had mijne hangmat naast de kooi waarin hij met zijne vrouw sliep laten ophangen, zoodat er slechts een scherm van zeildoek tusschen beiden was. Dit kwam mij al heel vreemd voor, maar ze zeiden mij dat zulks de algemeene gewoonte aan scheepsboord was, hoewel juffrouw Trotter's kieschheid er sterk tegen protesteerde. Ik was heel onpasselijk, maar juffrouw Trotter was bijzonder vriendelijk jegens mij. Toen ik in de hangmat lag, gaf ze mij een kus, wenschte mij goeden nacht, en ik viel weldra in een diepen slaap.

ZESDE HOOFDSTUK.

De scheepstaal komt mij vreemd voor. — Juffrouw Trotter *belast zich* met mijne garderobe. — Een huwelijksduët, eindigende *con strepito*.

Den volgenden dag werd ik reeds vóór het opgaan der zon wakker door gedruis boven mijn hoofd, als dat van den donder; ik vernam dat dit rumoer veroorzaakt werd door het wasschen van het dek. De rust had mij volkomen hersteld; zoodat ik zelfs niet de minste duizeligheid meer voelde. De heer Trotter, die van vier ure af was op geweest, kwam omlaag en gelastte een marinier, mij waschwater te brengen. Ik waschte mij op mijn koffer en klom vervolgens naar den kuil, die juist droog gezwabberd werd.

Bij de kajuitsdeur trof ik een der *appointés* aan, met welke ik in de *Blauwe Posten* kennis had gemaakt. Hij stond iets tegen den schildwacht te zeggen, maar wendde zich, zoodra hij mij zag, naar mij toe met de woorden: »Zoo, mijnheer Simpel, hebben de ouwe Trotter en zen lief potstuk van een wijf je zoo in beslag genomen?" Mijn antwoord was, dat ik niet wist wat hij door *potstuk* bedoelde, maar dat mejuffrouw Trotter mij voorkwam een aardig lief vrouwtje te zijn. Hij barstte in een schaterend gelach uit. »Wel," zeide hij, »ik zal u een goeden raad geven. Pas maar op of ze plukken je al de veeren uit. Heeft juffrouw Trotter haar enkel al aan je laten zien?"

»Ja," was mijn antwoord, »en een aardig enkeltje ook."

»Aha, dat zijn hare oude streken. Je zoudt beter hebben gedaan, terstond bij onzen bak te komen. Je zult de eerste *grasvink* niet zijn, dien ze plukken. Maak maar dat je den sleutel van je koffer niet uit je handen geeft; anders heb ik je niets te zeggen." Met deze woorden verliet hij mij.

Daar de heer Trotter mij gewaarschuwd had dat de *appointés* kwaad van hem en zijne vrouw zouden spreken, sloeg ik zeer weinig acht op hetgeen die kameraad mij zeide. Nadat hij mij verlaten had, begaf ik mij op de kampanje. Al de matrozen waren druk aan het werk, en de eerste luitenant riep juist den konstabel toe:

»Komaan, mijnheer Dispart, we zullen deze stukken eens *in de broek steken.*"

»*Allons*, jongens," vervolgde hij, »vooruit een beetje met (het deel, dat de broek bedekt). Daar ik nooit te voren gehoord had, dat een kanonstuk eene broek droeg, was ik bij uitstek nieuwsgierig om te zien wat men deed en ging dicht bij den eersten luitenant staan, die tot mij zeide: »Jonker, reik me dien *apenstaart* eens aan." Ik zag niets dat in het minst naar een *apenstaart* geleek, maar ik was zoo zeer verschrokken, dat ik fluks het eerste ding greep, hetwelk mij in het oog viel, zijnde eene korte ijzeren staaf, en dit was toevallig juist het artikel, dat hij vroeg. Toen ik het den eersten luitenant toereikte, zag hij mij strak aan en zeide: »Zoo, weet je al wat een *apenstaart* is? Hou je dan ook in het vervolg maar niet onnoozel."

»Wel," dacht ik bij mij zelven, »dat is ook meer geluk dan wijsheid, en als dat een apenstaart is, is het een verduiveld stijve."

Ik besloot mijn best te doen om zoo spoedig mogelijk de namen te leeren kennen van alles wat zich aan of op het schip bevond, en luisterde dus aandachtig naar de gesprekken, die ik hier en daar onder het scheepsvolk hoorde, maar ik raakte weldra geheel verward door al die *malle* uitdrukkingen, zooals ze mij voorkwamen, en wanhoopte er aan, om de beteekenis der namen — want met de namen zelve was dit het geval niet — te zullen kunnen onthouden. Dat was een gerel van *ezels-* en *kattenhoofden*, *zusters, juffers, knieën, kousen*, *hanemat*, *nachthuis*, *hut*, *magermannen*, *schildpadden*, *schinkels*, *spreeuwworsten*, *knopen*, die het schip *liep*, en dergelijken, dat ik geheel neerslachtig het dek verliet en naar beneden bij mejuffrouw Trotter terugkeerde. »Zoo, jongelief," zeide zij, »ik ben blij, dat je hier komt, want ik wou je *spullen* wel eens nazien en in orde brengen. Heb je er eene lijst van? waar is de sleutel?" Ik antwoordde dat ik geen lijst er van had en gaf haar den sleutel over, hoewel mij de waarschuwing van den *appointé* te binnen schoot; maar ik dacht dat er geen gevaar in stak, haar mijn goed te laten nazien, terwijl ik er bij stond. Zij sloot mijn koffer open, haalde alles er uit en

begon mij vervolgens op te geven, welk artikel mij aan boord nuttig zou kunnen zijn, en welk niet.

»Deze wollen kousen," zeide zij, »zullen *excellent* zijn, als het koud weer is, en in den zomer zullen deze bruine katoenen sokken *lekker koel* zitten; je hebt er genoeg van, totdat je er uitgegroeid zult zijn; maar wat deze fijne katoenen kousen betreft, die kunnen u van geen nut zijn en zuigen al de vuiligheid in, als het dek gewasschen is; daarenboven staan ze altijd *ontijdig*. Ik begrijp niet hoe men zoo dwaas heeft kunnen zijn, om ze je mee te geven; — niemand draagt ze tegenwoordig aan boord van een schip. Het is bloot dracht voor vrouwen; ik ben benieuwd of ze mij zullen passen." Zij schoof een eindje van mij af en trok eene mijner kousen, onder een onophoudelijk gelach, aan. Vervolgens zich naar mij wendende toonde ze mij hoe netjes de kous haar paste. »Weet je wel, mijnheer Simpel, dat het goed is dat Trotter in het ruim werkt, hij zou anders zoo jaloersch zijn, — wat hebben die kousen gekost? ze passen je niet, dat is te zeggen, je kunt ze aan boord niet dragen, en mij passen ze op een haartje. Ik zal Trotter er over spreken, om ze van je te koopen." Ik antwoordde, dat ik volstrekt niet willens was om ze te verkoopen, maar dat, vermits ze toch van geen nut voor mij waren en haar pasten, ik haar verzocht om het dozijn paren van mij te willen aannemen. Dit weigerde zij in het eerst stellig te doen, maar toen ik bij haar aandrong, gaf zij eindelijk hare toestemming, en het strekte mij tot veel genoegen haar die bagatel te kunnen schenken, dewijl ze mij zoo veel vriendelijkheid betoonde, en ik over haar dacht, gelijk haar echtgenoot deed, namelijk: dat zij een lief en aardig vrouwtje was.

Wij hadden dien middag biefstuk met uien, maar ik kon den reuk der uien niet verdragen. Mijnheer Trotter kwam in een kwaad humeur beneden, omdat de eerste luitenant hem het een of ander had verweten en hem eene schrobbeering had gegeven. Hij zwoer, de dienst te willen verlaten, — verklaarde, dat hij alleen was blijven dienen om den kapitein te verplichten, die hem niet missen kon en die gezegd had dat hij liever zijn rechterarm wilde afstaan; — maar dat hij satisfactie zou eischen van den eersten luitenant, zoodra hij zijn ontslag zou hebben bekomen. Juffrouw Trotter deed al wat in haar vermogen was, om hem tot bedaren te brengen, herinnerde hem, dat hij de protectie van Lord dezen en Sir genen genoot, en dat die heeren hem recht zouden doen weervaren, maar al haar mooi

praten kon niets helpen. De eerste luitenant had hem, zeide hij, verweten dat hij *zijn zout niet waard was*, en bloed alleen kon dat affront afwasschen. Hij sloeg het eene glas grog na het andere binnen en werd bij ieder glas al meer en meer driftig. Zijn vrouwtje dronk, naar ik merkte, ook vrij wat meer dan ik meende dat haar paste, maar zij fluisterde mij in het oor, dat zij het alleen deed, opdat Trotter het niet *in zijn la zou slaan*, dewijl hij dan zeker stomdronken zou worden. Dit kwam mij voor eene prijzenswaardige opoffering van hare zijde te zijn; het paar bleef evenwel zoo lang opzitten, dat ik hun goeden nacht wenschte en te kooi ging. Hij deed op dat oogenblik nog niets dan drinken en zweren, dat hij het den luitenant zou betaald zetten. Ik had nog niet langer dan twee of drie uren geslapen, toen een geweldig rumoer en gekijf mij deed ontwaken en ik ontdekte, dat mijnheer Trotter, in zijne dronkenschap, zijne vrouw een pak slaag gaf. Daar het mij geweldig tegen de borst stuitte, dat een zoo lief dametje op zulk eene brutale wijze behandeld werd, klom ik de hangmat uit, om te zien of ik haar hulp kon toebrengen, maar het was pikdonker en ik kon alleen hooren dat ze nog even druk aan het plukharen waren. Ik vroeg den marinier, die boven bij de kruitkamer op schildwacht stond, om zijne lantaren te brengen, en werd niet weinig boos, toen hij mij antwoordde dat ik beter zou doen, naar kooi te gaan en die twee maar stilletjes te laten vechten.

Kort daarna kwam juffrouw Trotter, die zich niet uitgekleed had, van achter het scherm te voorschijn. Ik merkte terstond dat de arme vrouw niet op hare beenen kon staan; zij tuimelde naar mijn koffer toe, ging er op zitten en begon te weenen. Ik kleedde mij zoo spoedig mogelijk en vervoegde mij vervolgens aan hare zijde, om haar te troosten, maar zij kon geen verstaanbare taal voor den dag brengen. Na vergeefsche pogingen te hebben aangewend om haar tot bedaren te brengen, liet ik mijne welsprekendheid varen, want ik kreeg toch volstrekt geen antwoord. Maar eensklaps stond de dame op, waggelde naar mijne hangmat toe en poogde zich er in te wippen, hetgeen haar ook, na eenige vruchtelooze evolutiën, gelukte. Ik kan juist niet zeggen dat mij die inval van juffrouw Trotter bijzonder aanstond, maar wat kon ik doen? Ik kleedde mij verder aan en ging naar boven op de kampanje.

De *appointé*, die de wacht had, was juist dezelfde die mij tegen de Trotters had gewaarschuwd; hij was zeer vriendelijk jegens mij.

»Wel, Simpel," dus sprak hij mij aan, »wat brengt u op het dek?" Ik verhaalde hem hoe slecht de heer Trotter zijne vrouw behandeld had, en hoe zij in mijne hangmat was gekropen.

»Die verd..... ouwe katuil! die dronken feeks!" riep hij uit. »Ik ga naar beneden en zal haar hangmat eens eventjes bij haar kop lossnijden."

»Doe dat toch niet," zeide ik; — »het is eene dame."

»Eene dame!" antwoordde hij; »er loopen een boel dames van dat slag rond." Vervolgens onderrichtte hij mij dat mejuffrouw Trotter, zoolang hij haar gekend had, zich even goed als haar echtgenoot aan het misbruik van sterken drank had overgegeven, en dat zij beiden, zoodra zij in beschonken toestand verkeerden, niets deden dan plukharen.

Het deed mij leed, zulke dingen te moeten hooren; daar ik evenwel bemerkt had dat mejuffrouw Trotter niet nuchteren was, begon ik geloof te slaan aan hetgeen de *appointé* mij vertelde. »Ik hoop," voegde hij er bij, »dat ze nog geen tijd heeft gehad om u iets van uw linnengoed af te troggelen."

Ik zeide hem, dat ik haar een dozijn paar kousen had present gedaan en Trotter drie guinjes had betaald voor tafelgeld. »Wij moeten daar een schotje voor schieten," hernam hij; »ik zal den eersten luitenant morgen er over spreken. Intusschen zal ik uwe hangmat gaan heroveren." Hij ging naar beneden en ik volgde hem, nieuwsgierig om te zien hoe hij dat zou aanleggen. Hij ging naar de hangmat en maakte ze aan het eene einde los, zoodat juffrouw Trotter in eene niet zeer gemakkelijke en aangename positie met haar hoofd op den vloer lag. Wat mij verbaasde, was, dat zij verschrikkelijk tegen hem vloekte, maar er niet uit wilde. Hij begon haar daarop eenige niet zeer vleiende woorden naar het hoofd te werpen en haar in de hangmat heen en weer te schudden, toen mijnheer Trotter, die op het rumoer wakker was geworden, van achter het scherm voor den dag kwam. »Smeerlap," riep hij uit, »wat ondersta je me vrouw te doen?" Tevens sloeg hij uit al zijne macht naar den *appointé*, maar was zoo dronken, dat hij werk had om zich op de been te houden.

Het kwam mij voor, dat mijn jonge kameraad mans genoeg was om voor zich zelven te zorgen; ook had ik weinig lust mij in hun strijd te mengen; ik bleef dus boven aan de ladder staan kijken, de schildwacht stond met zijne lantaren naast mij, om den *appointé* te lichten en de grap aan te zien. Mijnheer Trotter lag weldra op den

grond te spartelen, maar plotseling sprong zijn vrouwtje de hangmat uit en vloog den *appointé* in het haar. Nu meende de schildwacht, dat eene *interventie* van zijn kant nuttig zou wezen; hij riep dus eerst den provoost en ging vervolgens naar beneden, om den *appointé* te helpen, die het al te kwaad begon te krijgen tusschen het dolle paar. Doch mejuffrouw Trotter rukte den marinier de lantaren uit de hand en sloeg ze stuk. Nu bevonden wij ons allen in het donker, en ik kon niets zien van hetgeen er omging, ofschoon het vechten nog voortduurde. Zoo stonden de zaken, toen de provoost met licht aankwam. De *appointé* en de schildwacht gingen weer naar boven en mijnheer en mejuffrouw Trotter bleven met elkaar aan het worstelen en aan het kloppen. Niemand sloeg daar acht op, want elk zeide: »Laten zij het samen uitmaken."

Nadat het paar eenigen tijd aan het bakkelijen was geweest, retireerde het opnieuw achter het scherm, en ik volgde den raad van mijn makker, den *appointé*, en klom stilletjes weer in mijne hangmat, die de provoost voor mij had opgeheschen. Ik hoorde mijnheer en mejuffrouw Trotter beiden schreien en elkander kussen. »Ongevoelige wreedaard van een Trotter," zeide zij, onder haar snikken, op een smeltenden toon.

»Hartje, poesje, ik was zoo jaloersch," zeide hij.

»Die verd..... jaloerschheid," hervatte de dame, op een min sentimenteelen toon. »Ik heb twee lieve blauwe oogen opgedaan, om morgen in de kombuis mee te pronken." Na omtrent een uur kussens en scheldens, vielen zij beiden in slaap.

Den volgenden morgen vóór het ontbijt maakte de *appointé* den eersten luitenant rapport van het gedrag, door mijnheer en juffrouw Trotter gehouden. Men liet mij roepen, en ik moest alles bevestigen wat de *appointé* had gemeld. De luitenant zond nu om mijnheer Trotter, die liet antwoorden dat hij niet wel was en niet op het dek kon komen. Daarop gelastte de luitenant den sergeant der mariniers hem onmiddellijk boven te brengen. Nu verscheen mijnheer Trotter dan ook, met één oog gesloten en het gezicht vreeselijk gehavend.

»Had ik u niet gezegd," dus sprak de eerste luitenant hem aan, »dat gij dezen jongen heer bij den bak der *appointés* zoudt brengen? en in plaats daarvan brengt gij hem bij die schandelijke vrouw van je en zwendelt hem zijn eigendom af. Ik gelast u, terstond de drie guinjes terug te geven, die gij als bakgeld hebt ontvangen, en dat

uwe vrouw insgelijks de kousen teruggeve, die zij hem afgetroggeld heeft.”

Hier kwam ik evenwel tusschenbeide en verklaarde den luitenant, dat ik de kousen vrijwillig had weggegeven, dat ik begreep dwaaslijk daaraan te hebben gehandeld, maar tevens, dat ik eershalve het eenmaal gegevene niet kon terugvorderen.

»Wel, jonker,” hernam de eerste luitenant, »gij denkt er mogelijk goed over en, zoo gij het verkiest, zal ik op dat gedeelte van mijne orders niet blijven staan, maar,” — vervolgde hij, zich naar Trotter keerende, — »ik verlang, mijnheer, dat uwe vrouw onverwijld het schip zal verlaten, en houd mij overtuigd dat de kapitein, zoodra ik hem uw gedrag gerapporteerd heb, u spoedig haar achterna zal zenden. Intusschen *consigneer* ik u beneden, wegens dronkenschap.”

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Kwaadsprekendheid duidelijk bewezen. — Ik bewijs den kapitein, dat ik hem voor een fatsoenlijk man aanzie, ofschoon ik hem het tegendeel had gezegd. — Tevens bewijs ik geen geringe dienst aan de *appointés*. — Zij toonen mij hunne dankbaarheid, door mij trek op trek te spelen, dewijl *oefening volmaakt*.

De kapitein kwam omstreeks twaalf ure aan boord en had nauwelijks het rapport van den eersten luitenant gehoord, of hij gelastte dat men den heer Trotter zijn ontslag zou geven. Vervolgens liet hij alle *appointés* bij zich op de kampanje komen.

»Heeren," dus sprak de kapitein hen met een ernstig gelaat aan, »ik ben eenigen van u dank schuldig, wegens de manier waarop gij mijn karakter aan mijnheer Simpel hebt afgeschetst. Thans moet ik u verzoeken een paar vragen te willen beantwoorden, die ik u in zijne tegenwoordigheid zal doen. Heb ik ooit de geheele stuurboordswacht doen kwispelen, omdat het schip slechts negen knoopen liep?"

»Wel neen, kapitein, nooit!" riepen zij allen hoogst ontsteld uit.

»Heb ik ooit een *appointé* er vier dozijn toegeteld, omdat hij zijne wekelijksche afrekening niet had gesloten, of vijf dozijn aan een ander, omdat hij een scharlaken horlogebandje droeg?"

»Neen, kapitein!" riepen allen weder te gelijk.

»Is er ooit een *appointé* op zijn koffer van vermoeidheid gestorven?"

Het antwoord was weder ontkennend.

»Weest dan zoo goed, heeren, en zegt mij eens wie van u goed heeft gevonden zulke dingen in een publiek koffiehuis van mij te vertellen, en vervolgens, wie van u dezen jonker heeft gedwongen om zijn leven in een tweegevecht te wagen?"

Allen zwegen.

»Willen de heeren mij antwoorden?"

»Wat het duel aangaat, kapitein," zeide eindelijk de *appointé*, die met mij gevochten had, »ik heb hooren zeggen dat de pistolen bloot met los kruit waren geladen. Het was slechts eene grap."

»Goed, mijnheer, wij willen stellen dat het duel slechts eene grap was, en u dienaangaande gelooven; maar zeg mij eens, is de goede naam van uw kapitein ook eene grap? Ik verlang te weten wie van u zulke schandelijke praatjes van mij heeft verteld."

Allen zwegen doodstil.

»Welaan dan, heeren, als gij zelve niet bekennen wilt, moet ik den persoon aanspreken, die mij kennis van de zaak heeft gegeven· Mijnheer Simpel, wees zoo goed mij den uitvinder of de uitvinders van zulke leugenachtige informatiën te wijzen."

Het kwam mij echter voor dat dit niet fraai van mij zou gedaan zijn, dewijl zij mij allen, na het duel, op de vriendelijkste wijze hadden behandeld; ik antwoordde dus: »Met uwe permissie, kapitein, ik beschouw deze zaak als iets, dat ik u in vertrouwen mededeelde."

»Vertrouwen, mijnheer," hervatte de kapitein, »wie heeft ooit gehoord van vertrouwen tusschen een kapitein en een adelborst?"

»Neen, mijnheer," antwoordde ik, »dat niet, maar tusschen twee fatsoenlijke lieden."

De eerste luitenant, die naast den kapitein stond, hield de hand voor het gezicht, om zijn lachen te verbergen. »Hij mag een onnoozele hals zijn, mijnheer," zeide hij ter zijde tegen den kapitein, »maar ik verzeker u, dat hij somtijds wel weet te antwoorden."

De kapitein beet zich op de lippen en zeide vervolgens, zich tot de *appointés* wendende: »Gij moogt het mijnheer Simpel dankweten, heeren, dat ik geen verder onderzoek omtrent dit geval wil doen. Ik geloof niet dat gij in ernst kwaad van mij hebt gesproken, maar denkt er aan, dat vaak iets, hetwelk uit scherts gezegd is, in ernst wordt herhaald. Ik hoop dat mijnheer Simpel's gedrag goede gevolgen zal hebben, en dat gij voortaan geene trekken meer zult spelen aan iemand, die u voor eene gestrenge straf bevrijd heeft."

Toen de *appointés* naar beneden gingen, drukten ze mij allen de hand en zeiden dat ik een goede jongen was, omdat ik hen niet verklapt had; maar wat des kapiteins vermaning betrof, om mij niet meer met hunne streken te plagen, daaraan schenen zij zich weinig te storen, want zij begonnen terstond opnieuw en lieten mij niet eer met rust, dan toen zij bemerkten dat ik mij niet langer voor het lapje liet houden.

Ik was nog geen tien minuten beneden, of zij begonnen hunne aanmerkingen op mijn persoon te maken. Een hunner zeide dat ik een stevige klant scheen te zijn, en vroeg mij of ik wel een langen slaap kon uithouden?

Mijn antwoord was van ja, — dat ik zulks gerust aannam, indien het ten beste van de dienst kon geschieden, — waarop zij hartelijk lachten, zoodat ik meende iets recht aardigs te hebben gezegd.

»Daar heb je Tomkins," zeide de *appointé*, »hij zal je dat gedeelte van je dienst leeren. Hij heeft die kunst van zijn vader, die zeeofficier was, geërfd. Hij kan veertien uren aan een stuk ronken, zonder zich in zijne hangmat om te keeren, en den geheelen dag op zijn koffer liggen dutten, de etenstijd er afgerekend."

Tomkins verdedigde zich door te zeggen, dat sommige menschen zeer vlug waren in hun doen, en andere zeer langzaam; dat hij onder de langzamen behoorde, en dat hij, om de waarheid te zeggen, niet meer verfrischt werd door lang te slapen dan anderen door kort, omdat hij veel langzamer sliep dan zij.

Dit vernuftige argument werd evenwel eenparig bestreden, vermits het eene uitgemaakte zaak was dat hij veel gauwer podding kon eten, dan iemand anders.

De brievenbesteller kwam aan boord met de brieven en stak zijn hoofd binnen het afschutsel der *appointés*. Ik verlangde sterk naar een brief van huis, maar hij had er geen voor mij. Sommigen waren even ongelukkig als ik, anderen gelukkiger. Degenen, die geen brief hadden, riepen dat hunne ouders slecht hun plicht deden en dat zij geen cent meer naar huis zouden sturen, terwijl zij, die brieven hadden ontvangen, ze, na gedane lezing, te koop presenteerden, gemeenlijk tegen de helft van het port. Ik kon maar niet begrijpen waarom zij die brieven verkochten, of wat degenen, die ze kochten, er aan hadden; maar gekocht werden ze, één brief zelfs, die goede lessen bevatte, werd driemaal gekocht en verkocht, eene omstandigheid, welke mij een beter denkbeeld van de zedelijkheid mijner kameraden deed opvatten, dan ik vroeger koesterde. De brieven, die het goedkoopst werden verkocht, waren die, welke van zusters kwamen. Men bood er mij een voor een stuiver aan, maar ik wilde hem niet koopen en zeide hun dat ik zelf zusters genoeg had. Nauwelijks hadden zij dit gehoord, of elk vroeg hoe mijne zusters heetten, hoe oud ze waren, mooi of leelijk, enz. Toen ik hen van alles had onderricht, gingen zij aan het kijven, wie mijne zusters zou hebben. De een

wilde Lucia, de ander Maria; maar het grootste krakeel had plaats om Helena, welke ik gezegd had dat de mooiste was. Eindelijk kwamen ze overeen, haar aan den meestbiedende te verkoopen, en zij werd toegewezen aan een stuurman, O'Brien genaamd, die tien gulden en eene flesch rum had geboden. Zij verzochten mij, om naar huis te schrijven en mijne zuster te informeeren hoe men over haar had beschikt; maar dit kwam mij al te dol voor, hoewel ik het als eene eer had mogen rekenen, dat ze zooveel voor Leentje hadden geboden, want dikwijls heb ik hen naderhand een lief zusje voor een glas grog zien verkoopen.

Ik gaf hun de reden te kennen, waarom ik zoozeer naar een brief verlangde, namelijk, om mij een ponjaard en steek te kunnen koopen, waarop ze mij zeiden dat ik niet noodig had mijn geld daarvoor uit te geven, vermits de dienst zoodanig geregeld was, dat de bottelier die artikels aan ieder officier, die er slechts om vroeg, uitreikte. Ik wist waar de kamer van dien persoon was, daar ik ze, bij de Trotters in de hanemat zijnde, had gezien, en ging dus terstond derwaarts. »Mijnheer de bottelier," zeide ik, »gelief mij op staanden voet een ponjaard en steekhoed te geven."

»Jawel, mijnheer, best," was zijn antwoord, en terstond schreef hij eene order op een stukje papier, dat hij mij toereikte. »Daar is de order of *bon* er voor, mijnheer, maar de steekhoeden liggen in de kist boven in de groote mars, en wat den ponjaard betreft, dien moet gij aan den slachter vragen, onder wiens bewaring ze zijn."

Ik ging heen met het *bon* en meende best te doen, eerst om den ponjaard te vragen; ik liet mij dus onderrichten waar de slachter zich ophield en vond hem in de schaapskooi bij de schapen zitten en bezig zijne broek te lappen. In antwoord op mijne vraag, zeide hij mij, den sleutel van het magazijn niet te hebben, dien ik bij een der korporaals van de mariniers moest halen.

Ik vroeg hem naar den naam van dien korporaal. »Wiwie," was zijn antwoord.

Overal op het schip vroeg ik naar korporaal Wiwie, maar elk herhaalde als met verwondering, »Wie? Wie?" en niemand wist recht waar de man te vinden was. De een zeide dat die korporaal, naar hij geloofde, in de fok zat om op te passen dat de wind niet veranderde; een ander dat hij op schildwacht stond in de kombuis, om de snert niet te laten aanbranden. Daar ik nu den marinier niet kon vinden, meende ik dat het beste was, maar eerst mijn steekhoed te halen,

daar ik daarna altijd om den ponjaard kon gaan. Ik had het er niet op om het want in te gaan, want ik was bang duizelig te zullen worden en in zee te vallen, terwijl ik niet zwemmen kon; maar een der *appointés* bood aan om mij te vergezellen, zeggende dat ik niet bang voor zinken behoefde te zijn, indien ik al overboord viel, want dat, vermits ik duizeligheid gevoelde, mijn hoofd in alle geval *licht* zou zijn en bovendrijven. Ik besloot dus het te wagen. Ik klom tot bij de groote mars, hoewel niet zonder de kleine touwtjes dikwijls te missen en het vel van mijne beenen te schaven; daarop kwam ik, bij lange touwen, die van den mast af neergespannen waren, zoodat men ze met het hoofd naar achteren moest beklimmen. Mijn kameraad wist mij te zeggen dat dit de *kattevangers* waren, zoo genaamd, omdat het beklimmen er van zoo ongemakkelijk was, dat eene kat er tegen zou protesteeren. Ik dorst mij er niet aan te wagen, waarop hij mij voorsloeg om door het *slungelsgat* te kruipen, dat, naar zijn zeggen, expres gemaakt was voor lieden als ik. Ik was daarmee tevreden, want die weg kwam mij gemakkelijk voor. Eindelijk bevond ik mij ter plaatse waar ik wezen moest, maar ik was recht blijde, gelukkig in de mars te zijn gekomen, en geheel buiten adem.

De kapitein der groote mars was aldaar present, benevens twee andere matrozen. De *appointé* presenteerde mij op eene zeer beleefde wijze. »Mijnheer Jenkins, — mijnheer Simpel, *appointé*. Mijnheer Simpel, mijnheer Jenkins, kapitein van de groote mars. — Mijnheer Jenkins, mijnheer Simpel komt hier met een *bon* voor een steekhoed." De kapitein — ik moest bij mij zelven om dien titel lachen — antwoordde dat het hem speet er geen meer te hebben, want dat de laatste aan den aap van den kapitein was uitgereikt. Dit was eene nare tijding. De marskapitein vroeg mij vervolgens, of ik *op een goeden voet stond*.

Ik antwoordde hem dat het wel zoo wezen mocht, want dat ik onder het opkomen een paar malen bijna gevallen was. Hij hervatte met een lach, dat dit door de zwaarte mijner beurs veroorzaakt werd, waarin ik het evenwicht moest herstellen, door hem een driegulden te geven. Ik stond over die woorden te peinzen en wist niet of ik ze in ernst of scherts moest opvatten. Daarop zeide mijnheer Jenkins tegen de andere matrozen, dat, zoo ik hem niet *voldeed*, zij een half dozijn *vossen* moesten halen en een *uitgespreiden arend* van mij maken. Ik stond versuft te kijken en begreep maar niet wat hij bedoelde, totdat de *appointé*, die zich bijna te bersten lachte, mij eindelijk

onderrichtte dat het de gewoonte was, wanneer men voor het eerst in den mast was geklommen, iets aan de matrozen, die er in waren, te geven, en dat ze mij, ingeval ik zulks niet deed, aan het want zouden vastbinden.

Daar ik geen geld in mijn zak had, beloofde ik hen beneden te zullen betalen, maar mijnheer Jenkins wilde mij niet vertrouwen. Ik werd kwaad en vroeg hem of hij aan mijn woord twijfelde. Hij antwoordde dat hij daar in 't geheel niet aan twijfelde, maar dat hij den driegulden moest hebben, voordat ik naar beneden ging. »Wel, wel," zeide ik, »tegen wien denkt gij dat ge spreekt? Ik ben officier en een fatsoenlijk man. Weet gij wel wie mijn grootvader is?"

»O ja," antwoordde hij, »zeer goed."

»En wie dan?" vroeg ik verder.

»Wie hij is? Lord Naaktgeboren."

»Neen," hervatte ik, »dat is zijn naam niet. Hij heet Lord Privilege. (Het verwonderde mij evenwel, dat hij wist dat mijn grootvader een lord was.) En denkt gij dan," vervolgde ik, »dat ik de eer mijner familie om een ellendigen driegulden zal schenden?"

Deze woorden en eene belofte van de zijde mijns kameraads, die voor mij instond, stelden mijnheer Jenkins tevreden, en hij stond mij toe naar beneden te gaan. Ik ging naar mijn koffer en betaalde den driegulden aan een der marsgasten, die mij volgde. Vervolgens begaf ik mij op het dek, om zooveel van mijn beroep te leeren als mogelijk was. Ik deed mijnen kameraads een aantal vragen aangaande de kanonstukken, en zij drongen om mij heen om uitleg van zaken te geven. De een zeide mij dat ze *de tanden van 't fregat* werden genoemd, omdat ze den Franschman *de kaken vulden.* Een ander *appointé* verhaalde mij, zoo dikwijls in het gevecht te zijn geweest, dat men hem den *vuureter* noemde. Ik vroeg hem hoe hij het gevaar ontkomen was, van in een dier gevechten gedood te worden. Hij antwoordde dat het zijne vaste gewoonte was, zoodra de eerste kanonkogel door de zijde van het schip was gevlogen, zijn hoofd in het daardoor gemaakte gat te steken, vermits volgens eene berekening van professor Blikkendozius de kans als 32647 en eenige gebrokens tegen één stond, dat er geen kogel meer in hetzelfde gat zou komen. Dit kwam mij al heel vreemd voor.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Mijne kameraden toonen mij de dwaasheid van schulden te maken. — Deftige ridders. — De heer Sholto M'Foy,

---

Nu ik omtrent eene maand aan boord ben geweest, vind ik mijn leven zoo onaangenaam niet. Pik en teer doen mij den neus niet meer optrekken, en ik kan in mijne hangmat wippen, zonder aan den anderen kant neer te tuimelen. Mijne baksgezellen zijn beste jongens, ofschoon ze nog dikwijls om mij lachen, maar ik kan niet zeggen dat ze in hunne begrippen van eer bijzonder kiesch zijn. Zij schijnen te gelooven dat het eene heele aardigheid is iemand te foppen of van de huig te lichten en dat, wanneer zij slechts lachen op het oogenblik dat ze hunne streken uitvoeren, alles in den haak is. Wat mij betreft, ik houd het er voor, dat bedriegen bedriegen is, en dat iemand er geen haartje eerlijker om wordt, wanneer hij den bedrogene nog daarenboven uitlacht. Weinige dagen na mijne komst aan boord, kocht ik eenige taartjes van de vrouw der provisieboot, gelijk men ze noemt; ik wilde ze betalen, maar zij kon mij niet wisselen en zeide mij zeer beleefd, dat ze mij wel vertrouwde. Zij haalde een boekje voor den dag, waarin zij, volgens haar zeggen, opene rekening met mij wilde houden, terwijl ik haar betalen kon wanneer ik zulks goedvond. Tegen zulk eene schikking had ik niets in te brengen, en ik nam achtereenvolgens verscheidene artikelen van haar, welke ik gedeeltelijk door een ander liet halen, totdat ik dacht dat mijne rekening om en bij de vier gulden moest bedragen. Daar ik mijn vader had beloofd nooit schulden te zullen maken, meende ik dat het hoog tijd was deze te voldoen. Ik vroeg dus mijne leverancierster naar het bedrag, maar hoorde, tot mijne verbazing en ontsteltenis, dat

mijne rekening *een en dertig gulden*, *tien stuivers* was. Ik betuigde haar dat dit eene onmogelijkheid was, en verzocht haar mij de aanteekeningen in haar boek te laten zien; — dit geschiedde, en nu bespeurde ik dat men dagelijks drie of vier dozijn taartjes op mijnheer Simpel's naam had genomen. Dit hadden de lieve jonkers gedaan, en deze oneerlijke handelwijze van hun kant ergerde mij evenzeer als de groote som, die ik te betalen had. Toen ik mij evenwel bij den bak daarover beklaagde, werd ik nog op den koop toe duchtig uitgelachen.

Een hunner zeide mij, toen het schaterend gelach eenigszins bedaarde: »Zeg mij de waarheid eens, Pieter, heeft uw vader u niet gewaarschuwd geene schulden te maken?"

»Dat heeft hij zeker," was mijn antwoord.

»Zie je wel, — ik wist het," hernam hij; »alle ouders doen dat. wanneer hunne zonen hen verlaten; het is een oud afgezaagd gebruik. Let nu eens op hetgeen ik u zeg, Pieter; het is om je eigen bestwil, ja, uit achting voor je, dat je kameraden taartjes op je rekening hebben gegeten. Je bent je vader ongehoorzaam geweest, voordat je nog een maandje van huis waart, en we hebben je een lesje willen geven, dat je nog in je volgende levensdagen van nut kan zijn; daarom hebben we de taartjes of bollen genomen, en u er voor laten opschrijven. Ik hoop en vertrouw dat die les niet voor je zal verloren gaan. Ga naar de vrouw toe, betaal je rekening en maak geen nieuwe schulden meer."

»Daar kun je waarachtig wel op aan," was mijn antwoord. Daar ik evenwel, met dat al, niet bewijzen kon wie de taartjes hadden genomen en het onbillijk achtte dat de vrouw haar geld zou verliezen, ging ik naar boven en betaalde de rekening, met een vast voornemen om nooit bij iemand meer schuld te maken.

Mijne zakken waren door deze aderlating geheel leeg geworden, zoodat ik naar huis schreef, mijn vader alles vertelde en om een nieuw *fournissement* verzocht. Het antwoord van mijn vader behelsde, dat mijne kameraden, welke dan ook hunne beweegredenen mochten geweest zijn, mij eene vriendschapsdienst hadden gedaan, en dat ik, door mijne eigene zorgeloosheid mijn geld hebbende verloren, niet moest verwachten dat hij mijne beurs opnieuw zou vullen. Maar moeder, die een postscriptum onder den brief voegde, liet er tevens eene banknoot van zestig gulden in slippen, en ik geloof wel dat dit met mijns vaders goedkeuring was, ofschoon hij zich zoo boos

hield, omdat ik zijn bevel had overtreden. Deze zoo wel te pas komende hulp bracht mij weer geheel in mijne nopjes. Hoe aangenaam is het, ver van huis zijnde, een brief van zijne dierbare betrekkingen te ontvangen, vooral, wanneer er een wisseltje of eene banknoot ingesloten is!

Een paar dagen vóór de ontvangst van dezen brief werd ik door den heer Falcon, onzen eersten luitenant, gelast, mijn ponjaard aan te doen en eene dienst aan wal te verrichten. Ik antwoordde dat ik noch steek noch ponjaard had, ofschoon ik er om had gevraagd. Hij lachte, toen ik hem het voorgevallene verhaalde, en zond mij aan wal met den eersten stuurman, die den aankoop voor mij deed waarna de eerste luitenant mijn vader de rekening stuurde en, onder dankbetuiging voor zijne moeite, het geld van dezen terugkreeg. Denzelfden morgen zeide de eerste luitenant tot mij: »Nu, mijnheer Simpel, zullen wij den glans eens van je nieuwen hoed en ponjaard afnemen. Gij zult met den heer O'Brien in de boot meegaan en zorgdragen dat geen der manschappen wegsluipe of zich in de kroeg bedrinke."

Dit was de eerste maal dat ik in dienstzaken van boord werd gezonden, en ik was er niet weinig trotsch op, dat mij een last opgedragen werd. Ik trok mijne volle uniform aan en stond reeds een kwartieruurs voordat men de manschappen opfloot bij de valreep te wachten. Wij moesten ons naar de dokwerf begeven, om scheepsbenoodigdheden in te laden.

Toen wij aldaar aankwamen, verwonderde ik mij ongemeen over de stapels timmerhout, de rijen der magazijnen en de tallooze ankers, die op de werf lagen. Daar was zulk eene beweging, elk scheen het zoo druk te hebben, dat ik niet wist waar ik mijne oogen het eerst zou laten rusten. Dicht bij de plaats, waar de boot landde, werd een groot fregat uit hetgeen ze de *kom* noemden gehaald, en dit gezicht deed mij zooveel genoegen dat ik, — met leedwezen moet ik het bekennen — de manschappen van de boot en mijne orders, om op hen te passen, ten eenenmale vergat. Niets verwonderde mij meer, dan de wijze waarop de lieden, die aan het werk waren en matrozen schenen te zijn, tot elkander spraken. Hunne taal toch verschilde hemelsbreed van die, welke ik gewoonlijk aan boord van het fregat hoorde. In plaats van te vloeken en te zweren, was ieder hier de beleefdheid zelve, — mijnheer voor en mijnheer na, — en wanneer de een den ander iets moest aangeven of een haal doen,

ging de uitnoodiging daartoe steeds met een: »als ik je verzoeken mag," of »wees zoo goed," gepaard.

Ik vroeg een der omstanders wat dat voor lieden waren, en hij zeide mij: doksgasten. Het kwam mij bij deze gelegenheid voor, dat het even gemakkelijk was en vrij wat fraaier klonk, wanneer men *als je blieft* zeide, dan wanneer men op een brutalen toon en al vloekende kommandeerde.

Terwijl ik naar het uithalen van het fregat had staan kijken, waren twee der bootsgezellen weggeslopen, en toen ik terugkwam, waren zij nergens te zien. Daarover ontstelde ik zeer, want ik wist dat ik mijn plicht had verzuimd en zulks nog bovendien bij de eerste gelegenheid dat men mij een verantwoordelijken last had opgedragen. Ik wist geen raad. Ik liep de geheele werf op en neer, totdat ik buiten adem geraakte. Elkeen vroeg ik, of hij mijne twee matrozen niet had gezien. Vele lieden zeiden mij een aantal matrozen te hebben gezien, maar de mijne niet bijzonder te kennen, eenigen lachten en noemden mij een groen, een grasvink. Eindelijk ontmoette ik een adelborst, die mij vertelde dat hij twee mannen, juist naar de beschrijving, die ik van mijne vluchtelingen gaf, gelijkende, boven op de diligence, die naar Londen afreed, had zien zitten, en dat ik mij haasten moest, wilde ik ze betrappen; hij wilde zich echter niet ophouden om mijne verdere vragen te beantwoorden. Ik bleef aan het zoeken langs de werf, totdat ik twintig of dertig man met grijze baatjes en broeken aan ontmoette, welken ik om onderrichting verzocht; deze zeiden mij dat ze twee matrozen zich achter de stapels planken hadden zien verschuilen. Zij drongen om mij heen en schenen mij om strijd te willen helpen, toen men hen wegriep om een kabel te halen. Ik merkte dat ze allen nommers op hunne baatjes hadden en dat een of twee van hen blinkende ijzeren beugels om de beenen droegen. Ik kon mij, niettegenstaande de haast waarin ik was, niet weerhouden te vragen waarom zij die beugels droegen. Een dier klanten antwoordde, dat het orden van verdiensten waren, die men hun wegens goed gedrag had uitgereikt.

Geheel mistroostig zette ik mijne wandeling en mijne nasporingen voort, toen ik, een hoek omdraaiende, tot mijne overgroote blijdschap de twee vermiste bootsgasten ontmoette, die beleefd aan hun hoed sloegen en mij zeiden dat ze naar mij zochten. Ik geloofde geenszins dat zij de waarheid spraken, maar was te zeer in mijn schik dat ze terecht waren, om hun een kwaad woord te geven. Ik

vergezelde hen naar de boot, die reeds eenigen tijd op ons had gewacht. O'Brien, de stuurman, noemde mij een *slaapmuts.* Toen wij aan boord kwamen, vroeg de eerste luitenant hem waarom wij zoo lang waren uitgebleven. Hij antwoordde dat twee der matrozen de boot hadden verlaten, maar dat ik hen teruggevonden had. De eerste luitenant scheen over mij voldaan te zijn en merkte nogmaals aan, dat ik zoo onnoozel niet was als ik mij somtijds voordeed. Weltevreden ging ik naar beneden en was O'Brien in mijn hart dankbaar, dat hij de waarheid gedeeltelijk verzwegen had. Nadat ik mijn ponjaard en steekhoed geborgen had, voelde ik naar mijn zakdoek, doch ontdekte dat die weg en waarschijnlijk gekaapt was door die heeren met grijze baatjes, van welke ik gesproken heb; deze toch waren, naar ik van mijne kameraden vernam, personen, die wegens hunne behendigheid in het stelen, doch onbedrevenheid in de kunst om aan de politie te ontsnappen, tot dwangarbeid waren veroordeeld.

Een dag of twee na dit toertje, kwam er een nieuwe gast aan onzen bak of, om fatsoenlijker te spreken, aan onzen disch: zijnde een jongman, M'Foy genaamd. Ik stond op de kampanje, toen hij aan boord kwam en den kapitein een brief overhandigde, nadat hij hem eerst gevraagd had of hij wel kapitein Sauvage was? Het was een frissche knaap, bij de zes voet lang, geelachtig van haar en overigens goed van uitzicht. Daar zijne scheepscarrière slechts zeer kort van duur was, zal ik hier terstond laten volgen wat ik eerst later vernam. De kapitein had toegestemd hem aan boord te ontvangen, om een broeder-officier, die de dienst verlaten had en in het gebergte van Schotland woonde, te verplichten. De eerste kennisgeving van de komst van den jongen heer M'Foy geschiedde aan den kapitein door een brief van des nieuwelings vader. Deze brief vermaakte hem zoozeer, dat hij dien aan den eersten luitenant te lezen gaf. De inhoud was, als volgt:

»Glasgow, 25 April 1—

»Mijnheer!

»Onze wederzijdsche respectable vriend, kapitein M'Alpine, heeft mij bij missive van den 14. dezer gecommuniceerd, dat UEd. de minzame intentie had om mijn neef Sholto M'Foy aan boord van uw bodem te nemen. UEd. gelieve daarvoor mijn besten dank te accepteeren. Deze dient per gevolg, om UEd. te informeeren dat mijn gemelde neef thans op weg is, om zich op uw schip, *Diomedes*,

te vervoegen en, met 's Hemels bijstand, zes en twintig uren na dezen brief, bij UEd. zal arriveeren.

»Aangezien ik eenige elucidatie heb bekomen uit den mond van zoodanige individus, als welke 's Konings dienst perfect wel kennen, dat het equipement van mijn neef, als aspirant-officier, eenige vrij enorme kosten zal entraineeren, heb ik het als eene zaak van billijkheid beschouwd, UEd. geene de minste moeielijkheid dienaangaande te occasionneeren, maar deze zaak onverwijld te liquideeren; weshalve ik de helft van een bankbriefje ad. 10 £ N°. 3742 hierbij insluite, zullende de andere helft UEd. overmorgen, per occasie, franco geworden. Ik solliciteer van UEd. goedgunstigheid, dat UEd. de noodige inkoopen voor mijn neef gelieve te doen en de balans op te maken, om het *surplus*, ingevalle er een mocht resteeren, tot deszelfs tafelgeld ofte wel eenige andere inevitable uitgaaf te employeeren.

»Tevens acht ik het niet overbodig ofte ondoelmatig, UEd. attentie te fixeeren op deze omstandigheid, dat namelijk Sholto zes gulden in zijn zak had, op het oogenblik dat hij Glasgow quitteerde; — ik twijfel niet of UEd. zult het raisonnable vinden, bij hem onderzoek te doen omtrent het besteden van de gemelde somma, die, trouwens, te considerable is om aan de discretie van een jongman, slechts veertien jaren en vijf maanden oud zijnde, en nog weinig menschenkennis geacquireerd hebbende, te worden geabandonneerd. Ik maak expresse mentie van zijn ouderdom, omdat Sholto wezenlijk eene considerable taille bezit, zoodat men hem lichtelijk voor even verstandig als lang zou kunnen aanzien en de dupe van die suppositie worden. Mocht hij overigens eenige verdere geldelijke assistentie behoeven boven zijn traktement, hetwelk men mij geassureerd heeft dat nog al niet bijzonder onaanzienlijk moet wezen, dan verzoek ik UEd. te willen considereeren en eene volkomene fiducie op deze mijne verklaring te willen baseeren, dat elke wissel, door UEd. op mij getrokken, waarvan het bedrag geen zestig gulden excedeert, mits op tien dagen zicht, volkomen zal worden gehonoreerd ten kantore van Monteith, M'Killop Co., te Glasgow.

»Ik heb de eer mij met eene perfecte
consideratie te teekenen, enz.
»WALTHER MINTEITH."

De brief, door M'Foy aan boord gebracht, diende om deszelfs *identiteit* te bewijzen. Terwijl de kapitein dien brief las, keek M'Foy om zich heen als een wilde reebok. De kapitein heette hem welkom aan

boord, deed hem een of twee vragen, stelde hem aan den eersten luitenant voor en ging vervolgens aan wal. De eerste luitenant had mij in de kajuit ten eten verzocht; ik verbeeldde mij dat hij wel over mij tevreden was, omdat ik de matrozen had gevonden. Toen de kapitein wegvoer, verzocht de luitenant ook M'Foy ten eten, en het volgende gesprek greep nu plaats.

»Wel, mijnheer M'Foy, ge hebt eene lange reis gehad; ik vooronderstel dat het uwe eerste is geweest?"

»Zoo is 't ook, mijnheer," antwoordde M'Foy, »en ik moet zeggen dat ze me leelijk hebben opgelicht. Had ik naar alles willen luisteren wat ze me overal aan het oor relden, dan zou ik wel een mannetje van goud of ten minste van zilver moeten geweest zijn. Dat was maar zoo eventjes zes stuivers hier, twaalf stuivers daar; — weet ik het? Nooit van me leven heb ik van zoo'n afzetterij gehoord."

»Hoe zijt ge van Glasgow gekomen?"

»Met de raderboot of stoomboot, zoo als ze 't noemen, op Londen, waar ze me maar zoo eventjes zes stuivers lieten betalen om mijn goed aan boord te kruien, een koffertje niet grooter dan je steekhoed. Ik wilde het zelf dragen, maar dat wilden ze niet hebben."

»En waar gingt ge te Londen heen?"

»Ik liet me den weg wijzen naar de diligence, en dat kostte me jandorie al weer zes stuivers! Ik betaalde mijne plaats ten volle en toch heb ik den heelen weg over moeten opdokken, fooitjes aan dezen, fooitjes aan genen, zes stuivers hier, twaalf stuivers daar; weet ik het? De koetsiers bromden en scholden eindelijk op me, omdat ik niet meer wilde afschuiven."

»Wanneer ben je aangekomen?"

»Gepasseerden nacht. Ik heb geslapen en ontbeten in de *twee blauwe posten*, en daar hebben ze me, zoo waar als ik hier zit, twee gulden voor laten betalen. En dan wilden knecht en meid nog wel fooitjes van me hebben, wat dunk je daarvan? Maar ik heb ze laten fluiten."

»Hoeveel heb je nog over van je zes gulden?" vroeg de luitenant.

»Wel nou komaan! Heb ik van me leven zoo iets gezien! Hoe kunt ge dat zoo precies weten, mijnheer de luitenant? O ja, dat is mijn oom Minteith te Glasgow. Wel, zoo waar als ik hier zit, ik heb er nog maar zeven en dertig stuivers van over. Maar 't ruikt hier niks lekker, hoor, — een leelijke benauwde lucht! Ik ga eens eventjes naar boven in de frissche lucht."

Toen de heer M'Foy de kajuit verlaten had, lachten allen dat ze

schudden. Na een poosje op het dek te zijn geweest, zocht hij de andere *appointés* op, maar toonde zich zoo twistziek en onaardig, dat hij al aanstonds bij zijne kameraden in een kwaad blaadje kwam. Hij hield het ook niet lang aan boord uit, want hij wilde aan geene der orders, die men hem gaf, gehoorzamen. Den derden dag verliet hij het schip, zonder den eersten luitenant om permissie te vragen, zoodat deze hem, toen hij 's anderendaags terugkwam, met arrest strafte en den schildwacht aan de kajuitsdeur het consigne gaf om op hem te passen. Des namiddags bevond ik mij onder het halfdek en zag hem een lang knipmes op een affuit slijpen. Ik vroeg hem waarom hij dat deed, en zijn antwoord was, terwijl zijne oogen als vuur glinsterde, dat hij het affront aan de familie der M'Foy's aangedaan wilde wreken. Ik zag aan zijne oogen dat hij het meende. »Maar wat bedoelt gij?" vroeg ik. »Wat ik bedoel," antwoordde hij, »wel niets anders dan een klein porretje te geven aan dien vent met zen gouden zwabber op den schoer, die mij gevangen durft houën." Tevens voelde hij of het mes scherp genoeg was.

Ik ontstelde hevig en oordeelde het mijn plicht, terstond rapport aan den eersten luitenant te maken van dat moorddadige voornemen, waardoor zijn leven gevaar liep. De heer Falcon lachte, toen ik hem dat zeide, en ging daarop naar beneden in den kuil. M'Foy's oogen schitterden en hij trad naar de plaats waar de eerste luitenant stond, maar de schildwacht, dien ik gewaarschuwd had, hield hem met de bajonet terug. De eerste luitenant keerde zich om en ziende wat er gebeurde, liet hij den schildwacht M'Foy's handen onderzoeken of er geen mes in was, en, jawel, het was er in, hij hield het achter zijn rug verborgen. Hij werd ontwapend, en de eerste luitenant, ziende dat hij een zoo gevaarlijken en boosaardigen gast voor had, maakte den kapitein, zoodra deze aan boord kwam, rapport van het voorgevallene. De kapitein deed M'Foy bij zich roepen, die zich heel koppig toonde en, toen men hem zijn opzet onder het oog hield, het geenszins loochende en niet eens wilde zeggen dat hij er van afzag. Men zond hem dus terstond aan wal en liet hem naar zijne familie in de Hooglanden terugkeeren. Wij zagen niets meer van hem, maar ik vernam naderhand dat hij eene aanstelling bij het leger had bekomen, doch drie maanden, nadat hij zich bij zijn regement had vervoegd, in een duel was omgekomen. Waarschijnlijk had hij de eene of andere vermeende beleediging, het bloed der M'Foy's aangedaan, willen wreken.

NEGENDE HOOFDSTUK.

Wij bezoeken de kermis. — Dat komt er van, wanneer men eene dame bij haar souper stoort. — De pelikaan. — Het vuurwerk. — Vroomheid en snoepachtigheid. — Onverwachte feestgenooten.

Weinige dagen nadat M'Foy het schip had verlaten, kregen wij allen verlof van den eersten luitenant, om naar de Portsdownsche kermis te gaan, maar hij wilde slechts aan de oudsten vergunnen om aan wal te slapen. Wij voorspelden ons zooveel vermaak van ons uitstapje, dat eenigen onzer reeds vroeg genoeg op waren om met de boot, die om versch vleesch naar wal werd gezonden, mee te gaan. Dit was evenwel dwaas gehandeld, want er waren zoo vroeg geene rijtuigen om ons naar de kermis over te brengen; ja, wat meer is, er was, om zoo te zeggen, nog geen kermis met al; de winkels waren allen gesloten, en de *Blauwe Posten*, waar wij altijd *rendez-vous* hielden, was nauwelijks open. Wij wachtten daar in de koffiekamer, totdat wij door de meid, die den vloer veegde, werden verdreven en ons genoodzaakt zagen eene wandeling te maken, totdat zij gedaan had en het vuur aanstookte. Nu konden wij eerst ons ontbijt doen gereed maken; maar hoeveel beter zouden wij hebben gedaan, op ons gemak aan boord te ontbijten, voornamelijk daar wij geen geld te veel hadden.

Het is zeker niet goed te laat te komen, maar te vroeg is niet veel beter.

Wij werden eindelijk bediend, wij ontbeten en betaalden onze rekening; daarna stapten wij uit en gingen de *George-straat* op, waar wij nu alle soorten van rijtuigen gereed vonden om ons naar de kermis te brengen. Wij namen een wagen dien men eene *dilli* (diligence) noemde. Den voerman gevraagd hebbende waarom die wagen zoo

genoemd werd, zeide hij ons, dat het was omdat hij slechts twaalf stuivers per man rekende. O'Brien, die, na aan boord ontbeten te hebben, bij ons gekomen was, zeide daarop dat dit antwoord hem aan een gezegde van zeker iemand herinnerde, die de personen, welke zich van de huurkoetsen te Londen bedienden, oppaste. »Waarom noemt men u *watermannen?*" vroeg hij hem. »Wel, mijnheer," was het antwoord, »omdat wij de deurtjes van de huurkoetsen open- en toemaken."

Onder een vervaarlijk zweepgeklap, waarbij de voerman het tevens aan geen vloeken tegen zijn ouden knol liet ontbreken, ofschoon het arme dier, welks rug zoo krom als een boog stond wegens de schrikkelijke vracht die het te trekken had, eer medelijden dan straf verdiende, kwamen wij al lachend en schertsend aan den voet van Portsdown-heuvel, waar wij moesten uitstappen en verder te voet naar de kermis gaan. Wij hadden nu een bekoorlijk gezicht boven en rondom ons. De helder blauwe hemel, de gekleurde vlaggen die overal wapperden, het levendig groene gras, de witte tenten en kramen, de verscheidenheid der sierlijk uitgestalde waren, het geraas en getier van stedelingen en boeren die bij hoopen ronddrentelden, het groote aantal lekkernijen van allerlei aard, de vrolijk ronddartelende knapen en meisjes, de beleefde kooplieden die de voorbijgangers op den vriendelijksten toon lokten, de muziek in en vóór de tenten, — alles deed mijn hart als het ware opspringen van vreugde en genoegen. Daar waren kunstenaars, grappenmakers, vreemde vertooningen van onderscheiden aard binnen de tenten, terwijl buiten koordedansers, vuureters enz. de oogen der menigte tot zich trokken.

Dan was er de koninklijke *Circus*, vóór welken al de paarden op eene rij stonden met mannen en vrouwen overeind er op, die met vlaggen wuifden, terwijl de trompetters lustig bliezen. Vervolgens de grootste reus van de heele wereld en mijnheer Paap, de kleinste dwerg van de heele wereld, en een vrouwelijk dwergje, dat nog kleiner was, en mejuffrouw Biffin, die alles deed zonder beenen of armen, om niet te spreken van het geleerde varken, den dansenden os uit Herefordshire en honderd fraaiheden meer, die ik me nu niet herinner. Wij wandelden een uur of twee rond om alles van buiten te bekijken, en besloten daarna ook eens het moois van binnen te zien. Wij stapten dan eerst bij Richardson in, waar we een bloedig treurspel zagen met een geest en met donder en bliksem en vervolgens eene pantomime, vol grappen en kunsten, waarbij de een over den ander

heentuimelde. Vervolgens zagen we nog een paar vertooningen, die ik vergeten ben; maar dit weet ik nog wel, dat over het geheel genomen buiten meer fraais te zien was, dan binnen. Wij kregen eindelijk honger van al dat rondloopen, en besloten eene tent binnen te gaan, waar men *ordinaris* hield. De tafels waren alle langs het beschot geschaard en in het midden was eene stellage, waar men op danste. Er waren nette dames, die slechts op een galant wachtten, en de muziek klonk zoo vroolijk, dat ik veel lust kreeg om eens te dansen, maar wij hadden afgesproken om de wilde beesten in de menagerie van den heer Polito te gaan zien, en daar het nu bij acht ure was, betaalden wij en gingen heen. Die menagerie was het zonderlingste en bezienswaardigste van alles; ik had nooit gedacht dat er zulke vreemde dieren bestonden. Ze waren allen zorgvuldig opgesloten in ijzeren kooien; er hing een groote lustre of armblaker met twintig kaarsen midden aan den zolder om het tooneel te verlichten, terwijl de oppasser of knecht met een langen stok rondging en de dieren opporde; tevens vertelde hij ons hunne historiën, die waarlijk aardig en interessant waren. Ik herinner mij een paar van zijne beschrijvingen. Daar was b. v. de *tapir*, een groot varken met een langen neus, eene varieteit van de *hiptostamas;* dit was, zeide de oppasser, eene *hanfebie,* omdat hij niet op het land kon leven en in het water moest sterven; het dier scheen echter zeer wel in zijne kooi te leven. Dan was er de *kangaroe* met zijne jongen, die er uitkeken, — een allerverwonderlijkst dier, waarvan de oppasser zeide dat het twee jongen te gelijk wierp en ze vervolgens weer in de maag nam, waar ze zoolang bleven totdat ze tot' jaren van onderscheid waren gekomen. Vervolgens was er de pelikaan van de wildernis (ik zal hem niet licht vergeten) met een grooten zak onder den hals, dien de man als eene slaapmuts op zijn hoofd zette; deze vogel voedt zijne jongen met zijn eigen bloed, als er geen visch te krijgen is. Vervolgens de valsch-lachende hyena, die in de bosschen huilt als een mensch die zich in nood en ellende bevindt, en dengene, die tot hulp toeschiet, verslindt, — een droevig voorbeeld, zooals de oppasser zeide, van menschelijke verdorvenheid. Er was ook een fraai dier, de koninklijke Bengaalsche tijger, slechts drie jaar oud, en ieder jaar tien duim aangroeiende maar nooit zijn vollen wasdom bereikende. Die, welken wij zagen, was, gelijk de oppasser ons zeide, zestien voet lang van den snuit tot den staart en zeventien van den staart tot den snuit, maar de man vergiste zich zeker in een van beide opzich-

ten. Er waren een jonge olifant en drie leeuwen, benevens nog verscheidene andere dieren, die ik mij niet meer te binnen breng; derhalve zal ik maar overgaan om het treurtooneel te verhalen, dat er plaats had. De oppasser had al de dieren opgepord en begon ze te voeden. De groote leeuw brulde en liet zijne geduchte tanden zien, terwijl hij aan een osseschinkel kluifde, dien hij als eene noot kraakte, toen, door een ongelukkig toeval, een eind van de spijl, waaraan de kandelaar of lustre hing, losraakte en in zijn val de deur der kooi, waarin de leeuwin haar avondmaaltijd hield, opensloeg. Het was alles het werk eener seconde; de kandelaar viel, de kooi vloog open, en de leeuwin sprong er uit. Ik herinner mij tot op dit oogenblik dat ik het lichaam der leeuwin, bij haar sprong, in de lucht zag, en dat vervolgens alles pikdonker werd. Welk eene verandering! geen oogenblik te voren waren wij allen door verrukking en nieuwsgierigheid, die ons geen oog van de vertooning lieten afwenden, als buiten ons zelve, en op eens werden wij zoo in duisternis, schrik en ontzetting gedompeld! Er was een geschreeuw, een rumoer, een gestoot en gedrang onder de aanwezigen, waarvan men zich geen denkbeeld kan maken; niemand wist waarheen hij zich keeren moest, om weg te geraken. Het volk drong eerst op eene plaats bijeen, vervolgens op eene andere, naarmate de vrees hen dreef. Ik was weldra met mijn rug tegen de spijlen van eene der kooien geklemd en voelde mij door een of ander dier van achteren aanpakken, waarop ik eene wanhopige poging deed en het geluk had boven op de kooi te klimmen, niet evenwel zonder een deel van mijn pantalon in den steek te laten, hetwelk de lachende hyena niet wilde laten slippen. Ik wist ter nauwernood waar ik was, toen ik naar boven klom; alleen had ik te voren opgemerkt dat de vogelkooien meestal boven op waren geplaatst. Om evenwel de klep van mijn pantalon niet op gelijke wijze als het achterstuk te verliezen, keerde ik mij om zoodra ik vasten grond onder mijne voeten had, en draaide mijn rug naar de traliën der kooi, waartegen ik stond; ik bevond er mij echter nog geen minuut, toen ik een geweldig gepik voelde, waartegen ik, van dat gedeelte mijner kleeding beroofd zijnde, zonder beschutting was. Mij om te keeren, zou de zaak nog erger hebben gemaakt; ik zocht dus, na ongeveer een dozijn stooten en prikken te hebben bekomen, allengskens van plaats te veranderen, en het gelukte mij ook tegen eene andere kooi te geraken; — intusschen had evenwel de pelikaan, want deze brutale vogel was het, zooveel bloed van mij ge-

trokken, dat hij zijne jongen wel eene week lang er mee kon voeden. Ik dacht er met angst over na welk een gevaar mij nu weer kon bedreigen, toen ik tot mijne overgroote blijdschap bespeurde dat ik de opene deur had bereikt, waaruit de leeuwin was ontsnapt. Ik kroop haar hok in, trok de deur achter mij dicht en rekende mij al zeer gelukkig dat ik daar gerust in een hoekje kon zitten, terwijl alles nog in confusie en rumoer was. Ik was er nog maar weinige minuten geweest, toen de trompetters, die zich buiten ophielden om het volk te lokken, met fakkels en geladene geweren binnenkwamen. Het tooneel, dat zich nu vertoonde, was inderdaad treurig en akelig; twintig of dertig mannen, vrouwen en kinderen lagen op den grond, en ik dacht in het eerst dat de leeuwin ze allen had verscheurd, maar gelukkig lagen ze slechts in zwijm of waren in het gedrang vertrapt geworden. Wat de leeuwin aangaat, deze was niet te vinden, en zoodra men zich overtuigd had dat ze weg was geraakt, heerschte er evenveel schrik en verward geloop onder de menigte buiten, als er confusie binnen was geweest. Naderhand ontdekte men dat het dier even zooveel angst had uitgestaan als wij en onder een der wagens was weggekropen. Er verliep echter een geruime tijd eer men haar vond. O'Brien, die een moedige gast was, ging eindelijk vooruit, door den knecht van de menagerie gevolgd, en zag hare oogen vonkelen. Men spreidde netten over haar heen, en toen ze heel vast daarin zat, trok men haar bij den staart van onder den wagen uit en de menagerie in. Ik was intusschen maar stilletjes in het hok blijven schuilen, maar toen ik de wettige eigenares zag aankomen, om er weer bezit van te nemen, begreep ik dat het tijd was om er uit te kruipen, en riep dus mijne makkers, die benevens O'Brien de knechts hielpen. Zij lachten terdege, toen ze zagen waar ik was; want ze hadden mij in het eerst niet ontdekt.

Een der *appointés* sloot de deur van het hok, zoodat ik er niet uit kon, en begon mij vervolgens met een langen stok te porren; maar ik wist de deur open te krijgen en sprong gauw naar buiten, waarop ze allen nog harder lachten, ziende hoe mijne broek gehavend was. Ik voor mij kon weinig grappigs aan de geheele zaak vinden, ofschoon ik mij zelven geluk mocht wenschen van er nog zoo goedkoop te zijn afgekomen; mijne kameraden dachten er eveneens over, toen ik hun het geheele geval verhaalde. De pelikaan had het nog het ergst gemaakt. O'Brien leende mij een donkerkleurigen zijden doek, dien ik om mijn middel knoopte en van achteren liet neervallen, zoo-

dat mijne rampen niet aan iedereen zichtbaar werden, en daarop verlieten wij de menagerie; maar ik was zoo stijf, dat ik nauwlijks kon gaan.

Daarop begaven wij ons naar de zoogenaamde Ranelaghsche tuinen, om het vuurwerk te zien, dat men te tien ure moest afsteken. Het was juist tien geslagen toen wij ons toegangsbiljet namen, en wij wachtten met het grootste geduld een kwartieruurs, maar er was nog hoegenaamd geen teeken van eenig vuurwerk te zien. De reden daarvan was, dat de eigenaar der tuinen wachtte tot er meer liefhebbers kwamen opdagen, ofschoon de plaats reeds opgepropt vol was. Nu had de eerste luitenant gelast dat de boot op ons zou blijven toeven tot twaalf ure en, zoo wij er dan niet waren, zonder ons naar het schip terugkeeren; wij bevonden ons op een afstand van ruim twee uren van Portsmouth en hadden dus geen tijd te verzuimen. Wij wachtten nog een kwartieruurs en meenden toen, vermits de *affiches* inhielden dat men te tien ure zou beginnen, volkomen gerechtigd te zijn om zelve het vuurwerk af te steken. Alles was daartoe op de posten en bogen gereed, zoodat wij niets te doen hadden dan er slechts den brand aan te brengen. Dit deden wij op de volgende wijze. O'Brien ging een dozijn stuiversche rottingen koopen, welke hij aan het einde openspleet. Aan elk van ons werd een rietje uitgedeeld, met eene brandende sigaar aan het eind er in gestoken, en op een te geven teeken moesten wij de papieren, waarin het kruit zat, aansteken, en zoodra het vuur zich mededeelde, de rottingen wegwerpen en ons onder het volk mengen. Er verliep geen halve minuut of alles ging af, zoo mooi als men verlangen kon; daar waren zilveren en gouden sterren, blauwe lichten en raderen, mijnen en bommen, Grieksche vuren en Romeinsche kandelaars, Chineesche boomen, pijlen, verlichte motto's; — alles ging te gelijker tijd met gekraak en gesnor op de brillantste manier af. Men juichte met eenparige stemmen een schouwspel toe, dat men nooit zoo fraai gezien had. De man, aan wien de tuinen toebehoorden, liep eene tent uit, waar hij op zijn gemak bier had zitten drinken, terwijl zijn gezelschap stond te wachten. Hij zwoer zich op de daders te zullen wreken; wij vernamen naderhand zelfs, dat hij eene premie van zeshonderd gulden had beloofd aan dengene, die ze hem zou ontdekken. Maar, mijns bedunkens, had hij zijn verdiende loon gekregen en meer niet. Hij was, in zijne betrekking, een dienaar van het publiek en had zich gedragen alsof hij deszelfs meester was geweest. Wij ontsnapten ferm, namen spoe-

dig eene andere dilli en kwamen nog bijtijds aan de boot. Den volgenden dag was ik zoo stijf en voelde zooveel pijn, dat ik den dokter moest aanspreken, die mij op de ziekenlijst zette, waarop ik eene week lang figureerde alvorens weer dienst te kunnen doen. En zoo liep dat kermispartijtje af.

Daar het den volgenden dag, zijnde een zondag, fraai weer was, gingen wij allen aan wal naar de kerk met onzen eersten luitenant, den heer Falcon. Wij hielden er veel van om naar de kerk te gaan, niet — het spijt mij dat ik het zeggen moet, uit godsdienstige principes, maar om de volgende redenen: — de eerste luitenant zat in eene afgeslotene bank beneden en wij zaten boven op de galerij, waar hij ons niet kon zien, zoo min als wij hem. Wij bleven allen stil en bedaard, ja, ik mag zeggen, de devotie zelve, gedurende den tijd van de dienst; maar de preek van den dominé was altijd langdradig en vervelend, en daarbij had hij zulk eene slechte stem, dat wij ditmaal als naar gewoonte wegslopen, terwijl hij aan het oreeren ging, en in een banketwinkel tegenover de kerk koekjes en taarten gingen eten en kersenbrandewijn drinken, hetgeen ons veel aangenamer voorkwam, dan naar eene preek te luisteren. Ongelukkig kreeg de luitenant, ik weet niet op welke wijze, de lucht van hetgeen wij uitvoerden. Ik geloof dat de officier van de mariniers ons verklapt had. Hoe dit zij, hij speelde ons ditmaal een aardigen trek. Zoodra wij door het venster van den banketbakkerswinkel het volk uit de kerk zagen komen, stopten wij allen ons gebak en onze lekkernijen in onze hoeden, welke wij, aldus beladen, opzetten en posteerden ons aan de kerkdeur, alsof wij pas van boven uit de galerij waren gekomen en op den luitenant hadden staan wachten. In plaats dat hij evenwel aan de kerkdeur zou zijn verschenen, zagen wij hem de straat opwandelen. Wij vervoegden ons bij hem; hij gelastte ons hem naar de boot te volgen. Het geval was, dat hij in de achterkamer van den banketbakker had gezeten en onze bewegingen door de gordijn had bespied. Wij hadden daar volstrekt geen erg in, maar dachten dat hij een beetje vroeger, dan naar gewoonte, uit de kerk was gegaan. Toen wij aan boord van ons schip waren gestapt, deed hij ons naar achteren gaan en ons daar op één gelid plaatsen. »Zeg mij eens, mijnheer Dixon," dus sprak hij een mijner kameraden aan, »wat de text heden is geweest?" Daar hij ons dikwijls die vraag deed, lieten wij altijd iemand in de kerk, totdat de predikant zijn text had opgegeven; deze kwam het ons dan zeggen, en

wij maakten een teeken in onze bijbels, om te kunnen antwoorden wanneer men er ons naar vroeg. Dixon haalde terstond zijn bijbel uit, sloeg het bij den text gevouwene blad op en begon te lezen. »O ja, dat was het," zeide mijnheer Falcon, »en ik moet je mijn compliment maken, dat je zoo fijn van gehoor zijt; 't is nog al geen bagatel, om den dominé in den banketbakkerswinkel te hooren preeken. *Allons*, heeren, de hoeden af, als je blieft." Wij namen allen voorzichtig de hoeden af, die, zooals hij wel dacht, vol lekkers waren. »Sakkerloot, heeren," vervolgde hij, de onderscheidene zakken banket betastende, »het doet me veel plezier te merken dat jelui niet voor niemendal in de kerk zijt geweest. Daar komen er maar weinig uit, die hunne hersens met zooveel goede dingen hebben beladen. Provoost, zend al de scheepsjongens hier."

De jongens kwamen allen de ladders opgestormd, en de luitenant deed hen elk op een affuit plaats nemen. Toen zij allen gestationeerd waren, deed hij ons met onze hoeden rondgaan en ieder een taartje presenteeren, tot wij niets meer over hadden. Wat mij het meest van alles hinderde, was het gegrinnik der jongens, toen wij hen zoo als knechts bedienden, zoowel als het gelach en de spottende aanmerkingen van het scheepsvolk, dat zich op de gangboorden verzameld had.

Toen al het banket verslonden was, zeide de eerste luitenant: »Zie zoo, heeren, je hebt nu je lesje voor van daag beet, gaat nu maar stilletjes naar beneden." Wij moesten er zelve om lachen, toen wij beneden waren. De heer Falcon had altijd zulk eene aardige manier om iemand te straffen, zonder zijn goed humeur er bij te verliezen, en de straf, die hij oplegde, kwam steeds, op de eene of andere manier, met den aard van het misdrijf overeen. Hij wist altijd iets, dat hem niet aanstond, te verhelpen, en het scheepsvolk noemde hem door de wandeling Jantje Remedie, wel te verstaan, als hij het niet hoorde. Ik mag niet vergeten, hier nog *en passant* bij te voegen dat sommige mijner kameraden na dit gevalletje de scheepsjongens zeer gestreng behandelden, en hun bij de minste gelegenheid een stoot of stomp gaven, waarbij ze dan tevens de woorden voegden: »daar heb je nog een taart, lobbes." Ik geloof dat de jongens, hadden ze geweten dat die tractatie hun zoo zou opbreken, liever voor de taartjes en soezen zouden hebben bedankt.

TIENDE HOOFDSTUK.

Een presgang door eene vrouw verjaagd. — Gevaren van allerlei aard aan wal. — Men neemt mij gevangen, maar ik ontsnap en kom behouden weer aan boord.

Ik moet nu iets verhalen dat mij, weinige dagen vóór het uitzeilen van het schip, overkwam, en waaruit men zal zien dat het niet noodig is juist met golven en onweer te doen te hebben of tegenover eene vijandelijke batterij te staan, om zich in gevaar te bevinden, zoodra men in Z. M. dienst is getreden; integendeel, ik verklaar zonder aarzelen dat ik naderhand in geen gevecht met den vijand zoo zeer van mijn stuk ben geweest, als bij de gelegenheid waarvan ik thans ga verhalen. Ons schip was gereed om in zee te loopen, en de admiraliteit daarvan rapport ontvangen hebbende, verlangde dat wij ons zouden haasten om uit te zeilen. Het eenige wat ons nog ophield was, dat wij onze manschap niet voltallig hadden. Onze kapitein adresseerde zich deswege aan den haven-admiraal en kreeg de vergunning om volk aan wal te zenden, tot het pressen van zeelieden. De tweede en derde luitenants en de oudste *appointés* werden elken nacht met eenige der vertrouwdste matrozen aan wal gezonden, en brachten door de bank 's morgens een half dozijn kerels mede, die zij in de verschillende bierhuizen of tapperijen hadden opgeschommeld. Eenige dier lieden hield men, maar de meeste werden, als onbekwaam voor de dienst, naar wal teruggezonden; want het is de gewoonte, alvorens een man in dienst aangenomen of geprest wordt, hem beneden bij den chirurgijn te zenden, door wien hij nauwkeurig gevisiteerd wordt of hij ook gebreken heeft die hem ongeschikt voor Zijner Majesteits dienst maken, en dit het geval zijnde, wordt hij terstond teruggezonden. Overigens scheen dat pressen geen gemakke-

lijk werk te zijn, zooals ik wel kon opmaken uit hetgeen ik de matrozen er van hoorde verhalen, en uit de wonden en builen die onze presgangers nu en dan te huis brachten; want het scheen dat de zeelieden, die men zoo tot 's lands dienst wilde dwingen, even moedig vochten om van die eer ontslagen te blijven, als zij naderhand, in dienst geraakt zijnde, tot handhaving van die eer deden. Ik verlangde sterk om vóór het uitzeilen van het schip eens mede op zulk eene expeditie uit te gaan, en verzocht O'Brien, die zeer vriendelijk jegens mij was en niemand, buiten zich zelven, toeliet mij met hand of vinger aan te raken, om mij mee te nemen, hetgeen hij ook den daaropvolgenden nacht deed. Ik gespte mijn ponjaard om, zoowel te mijner verdediging, als om te toonen dat ik een officiertje was. Tegen den avond roeiden wij naar wal en landden aan den *Gasport*-kant. De mannen hadden allen pijekkers aan en waren met sabels gewapend. Wij hielden ons niet op met in eene der tapperijen binnen de stad te zoeken, want daar was het nog te vroeg toe, maar wandelden ongeveer een uur ver de voorstad in naar een zeker huis, waarvan wij de deur gesloten vonden. Wij braken die evenwel in eene minuut open en haastten ons den gang binnen te stormen, waarin wij de vrouw des huizes zagen staan, die ons niet in de kamer wilde laten. De gang was lang en nauw, en zij eene lange dikke vrouw, zoodat haar lichaam bijna de geheele hoogte en breedte innam. Zij hield een lang spit in de handen, dat zij tegen ons velde en waarmede zij ons afweerde. De officieren, die aan ons hoofd waren, hadden het er niet op om eene vrouw aan te vallen, en de dame deed ook zoodanige uitvallen met haar spit, dat, zoo zij niet spoedig geretireerd waren, een hunner weldra in den waren toestand zou geweest zijn om gebraden te worden. De matrozen lachten en hielden zich buiten schot; zij lieten de officieren die zaak uitmaken, zoo goed en zoo kwaad als ze konden. Eindelijk riep de dame tot haar gemaal: »Zijn ze allemaal weg, Jan?" »Ja," was het antwoord, »ze zijn allen gevlogen." »Komaan dan," hervatte de heldin, »ik zal deuze hier ook ereis laten vliegen," en met deze woorden maakte zij een zoo furieus *à fond*, dat, zoo wij niet hals over kop, de een over den ander, waren teruggedeinsd, de tweede luitenant, die aan het hoofd van onzen troep was, zoo zeker aan het spit zou zijn geregen, als tweemaal twee vier is. De gang was in een oogenblik leeg, en zoodra wij allen op straat waren, sloot zij ons de deur voor den neus dicht. Daar stonden wij, drie officieren en vijftien

gewapende mannen, knapjes door één oud vet wijf op de vlucht gejaagd. De zeelieden, die binnenshuis aan het drinken waren geweest, hadden zich door eene achterdeur zoek weten te maken. Maar om de waarheid te zeggen, ik zie niet in hoe dit gevalletje wel anders had kunnen afloopen; een van beiden, — wij moesten de vrouw hebben gedood of gewond, of ons door haar hebben laten doorpriemen, zoo geresolveerd was ze. Indien haar man zoowel in den gang had gestaan, zouden wij spoedig met hem hebben afgerekend; maar wat kan men doen tegen eene vrouw, die als de duivel vecht en daarbij aanspraak maakt op al de rechten en de straffeloosheid der teedere sexe? Wij pakten ons onder een bulderend gelach weg, en O'Brien nam zich voor om, zoodra hij weer aan dat huis kwam, de oude kat *de loef af te steken en haar van achteren te attaqueeren.*

Wij begaven ons nu naar andere huizen, waar wij een of twee kerels inpalmden; maar de meesten wisten zich zoek te maken, door de vensters of achterdeuren uit te vluchten, terwijl wij de voordeur binnenkwamen. Nu was er een tapperijtje, waar het volk van de koopvaardijschepen gemeenlijk druk liep, en waar het zich ook dikwijls verborg, wanneer er presgangers aan het snuffelen waren. Onze officieren wisten dit, en het was hun dus onverschillig of de zeelieden uit de overige kroegen vluchtten, omdat zij wisten dat ze zich allen naar die plaats zouden begeven en op hun sterk getal zouden vertrouwen, om ons af te slaan. Daar het nu reeds één uur was, oordeelden zij het tijd om derwaarts te gaan; dit deden wij zonder het minste gedruis; maar de gasten, die op hunne hoede waren, hadden eenige hunner op den uitkijk gezet, die bij onze eerste verschijning om den hoek van de steeg alarm maakten. Ik vreesde dat zij allen zouden wegloopen en wij hen dus zouden verliezen, maar ze waren dien nacht veel te sterk bij elkander en hadden besloten een kloppartijtje te wagen. De mannen bleven in huis, maar eene voorhoede van ongeveer dertig vrouwen begroette ons met eene hagelbui van steenen en kluiten. Eenige onzer matrozen werden gekwetst, doch schenen die schermutseling met de vrouwen niet in aanmerking te nemen. Zij liepen toe en werden daarop door de vrouwen met vuisten en nagels aangetast. Desniettegenstaande lachten de matrozen slechts, stieten de vrouwen op zijde en zeiden: »Hou je toch neutraal, Polletje," »wees toch zoo mal niet, Bet," »uit den weg daar, Trui, we komen hier niet om je kerel te snappen," en dergelijke uitdrukkingen meer, ofschoon verscheidene hunner zoodanig door de klauwen dier dametjes

waren gehavend, dat het bloed hun van het gezicht droop. Wij poogden door haar heen te dringen, maar ik kwam daarbij nu reeds slecht weg. Eene vrouw greep mij bij den arm en trok mij naar zich toe, en zoo een der kwartiermeesters mij niet had ontzet, zou ik van mijn gezelschap zijn afgeraakt; maar juist toen ze mij wegsleepten, pakte hij mij bij een been en hield mij vast. »Help een handje mee, Lijs," zei de vrouw tegen eene andere, »we motten deuzen kleinen kadet niet loslaten; we zullen hem in de wieg leggen." Nog twee vrouwen schoten toe en grepen mij mede vast; ook zouden ze mij zonder twijfel aan den kwartiermeester hebben ontrukt, indien deze van zijn kant ook niet om hulp had geroepen, waarop twee matrozen toeschoten en mij bij het andere been pakten. Daarop had er van weerskanten — alles helaas op mijne kosten — zulk een geweldig getrek en gesleur plaats, waarbij nu eens de vrouwen een duimpje of twee wonnen en dan weer de matrozen, dat ik vreesde er zou niets meer van mij terecht komen. »Trekken maar!" riepen de vrouwen en lachten braaf, ofschoon *ik* in het geheel niet lachte, want ik geloof waarachtig dat ze me wel een duim hadden uitgerekt, zoo schrikkelijk zeer deden mij de knieën en schouders. Eindelijk moesten de vrouwen zoo geweldig lachen, dat ze mij niet meer konden vasthouden, en ik werd dus bevrijd, maar droeg wel zorg voortaan midden onder onzen troep te blijven. Na veel horten en stooten kwamen wij binnen in huis. Eenige matrozen der koopvaardijschepen hadden zich met knuppels en dergelijke wapens voorzien en positie boven op de tafels genomen. Zij waren tweemaal sterker in getal dan wij, en er greep een hevig gevecht plaats, vermits zij zich als wanhopige lieden verweerden. Onze matrozen werden genoodzaakt hunne sabels te gebruiken, en ik was gedurende eenige minuten als bedwelmd door het vreeslijke rumoer, het slaan, stooten en worstelen, terwijl er een stof oprees, dat mij niet alleen verblindde, maar ook bijna deed stikken. Intusschen kregen de onzen evenwel de overhand, maar zoodra de huisbazin en de verdere vrouwen zulks bemerkten, bliezen zij al de lichten uit, zoodat ik niet zien kon waar ik was. Onze matrozen hadden intusschen elk zijn man bij den kraag gepakt en buitenshuis weten te krijgen, waar ze allen op een hoopje werden gebracht en gekneveld.

Opnieuw bevond ik mij nu in eene allermoeilijkste omstandigheid; men had mij met een slag ter aarde geveld en met voeten getreden, en toen het mij gelukte weder op te staan, wist ik niet aan welken kant de deur was. Ik voelde al scharrelende langs den muur, en

kwam eindelijk bij eene deur; want op dat oogenblik was de kamer bijna geheel ledig, daar de vrouwen de mannen buiten het huis waren gevolgd. Die deur geopend hebbende, bevond ik dat het de rechte niet was, maar dat zij in een klein zijkamertje uitkwam, waar vuur brandde, doch geen licht was. Juist had ik mijne misvatting ontdekt en stond op het punt om heen te gaan, toen ik van achteren binnengeschoven en de deur achter mij op het slot gedraaid werd. Daar was ik, geheel alleen, en, ik moet het bekennen, geweldig in angst bij de gedachte dat de vrouwen hare wraak aan mij zouden koelen. Ik beschouwde mijn dood als zeker en verwachtte niet anders dan dat ik, als Orpheus, waarvan ik op de school gehoord had, door deze *Bacchanten* zou worden verscheurd. Evenwel, ik bedacht dat ik een officier in Z. M. dienst was, en het mij dus tot een plicht moest stellen om, wanneer de nood zulks vereischte, mijn leven voor vorst en vaderland op te offeren. Ik herinnerde mij tevens mijne arme moeder, maar die herinnering maakte mij bedroefd, en dus poogde ik haar te vergeten en mij alles te binnen te brengen wat ik gelezen had van de dapperheid en onverschrokkenheid door zoo vele beroemde mannen met den dood voor oogen betoond. Ik keek door het sleutelgat en zag dat de kaarsen opnieuw waren aangestoken, en dat er nu slechts vrouwen in de kamer waren, die allen te gelijk snaterden en aan mij in het geheel niet dachten. Doch eene minuut of twee later kwam er nog eene vrouw van de straat terug met loshangende haren en de muts in de hand. »Ze hebben men man beet, die rakkers," riep zij, „maar ik laat me levendig villen as ik dien kleinen jonker niet in het spreekkamertje heb gevangen, en die mot nou in zen plaats dienen." Ik meende dat ik het besterven zou, toen ik die vrouw naar de deur zag komen, door verscheidene andere gevolgd. Terwijl ze het slot opendraaiden, trok ik mijn ponjaard, voornemens als een officier te sterven, en toen ze mij naderden, retireerde ik in een hoek en zwaaide met mijn wapen, zonder een woord te spreken. »Kijk me dat jongie aan," riep de vrouw, die mij gevangen had gezet, »wat zeg jelui daarvan? die kleine beschuitkauwer wil tegen ons vechten. Kom jongie, je hoort mijn toe."

»Nooit," riep ik met verontwaardiging uit. »Terug, of ik steek je," — terwijl ik met mijn ponjaard dreigde, — »ik ben een officier, een fatsoenlijk man."

»Ka," riep die leelijke vrouw, »haal men is een dweil en een emmer vuil water, dat ik 'em die priem uit de hand spoel."

»Nee, nee," zeide eene andere jonge vrouw, die er veel goedaardiger uitzag, »laat 'em aan mij over, doet 'em geen kwaad; 't is waarachtig 'en lief ventje. Hoe hiet je, hartjelief?"

»Mijn naam is Pieter Simpel," antwoordde ik, »en ik ben officier van onzen Koning; dus moogt gij toezien wat gij doet."

»Wees maar niet bang, Pieter, niemand zal je kwaad doen, maar je mot je ponjaard niet trekken tegen juffers; dat doen geen officiers en fatsoenleke lui; steek je ponjaard op, dan ben je de beste."

»Dat wil ik niet," was mijn antwoord, »of je moet me beloven dat ik ongehinderd kan weggaan."

»Dat beloof ik je, Pieter, op men woord, — op men woord van eer; ben je daarmee te vreje?"

»Ja," antwoordde ik, »als de anderen hetzelfde willen beloven."

»Dat doen we; — op ons woord van eer," schreeuwden ze allen te gelijk, waarop ik tevreden was, mijn ponjaard opstak en de kamer wilde uitgaan.

»Halt, Pieter," zeide de jonge vrouw, die voor mij in de bres was gesprongen, »ik mot 'en kus van je hebbe, voordat je heengaat."
»Wij motten der ook eentje," riepen de andere vrouwen te gelijk.

Ik was ten hoogste verontwaardigd en poogde opnieuw van leer te trekken, maar de vrouwen waren mij zoo dicht op het lijf gedrongen, dat ik mij niet roeren kon. »Denk aan uw woord van eer," zeide ik tot de jonge vrouw, terwijl ik mij al worstelende tegen den aandrang verweerde.

»Mijne eer? Bewaar me, Pieter, laten we daar maar van stilzwijgen."

»Maar jelui hebt me beloofd," riep ik al, »dat ik gerust zou kunnen heengaan."

»Wel, dat zal je ook, boutje, maar je bent immers 'en officier en 'en fatsoenlijk man; hoe zou je dan willen vertrekken, zonder ons te trakteeren? Wat heb je voor geld bij je?" en zonder mij den tijd te laten om te kunnen antwoorden, voelde zij in mijn zak en haalde mijne beurs er uit, die zij opende. »Wel, Pieter, je bent zoo rijk as 'en jood," zeide zij, terwijl ze achttien gulden op tafel telde. »Waar trakteer je nou op?"

»Op alles wat je wilt," gaf ik ten antwoord, »mits je me stil laat vertrekken."

»Komaan, dan zelle we een pintje jenever pakken. Bet, roep juffrouw Flanegan. »Juffrouw Flanegan! we motten 'en pintje jenever en schoone glazen."

Mejuffrouw Flanegan palmde het grootste gedeelte van mijn geld in en keerde eene minuut daarna met de jenever en met wijnglazen terug.

»*Allons*, Pieter, boutje, laten we nou gezellig rondom de tafel gaan zitten en is eventjes aanbrillen.”

»O neen!” riep ik uit, »neem mijn geld, drink alles op, maar laat mij gaan.” Vergeefs, ze wilden niet naar mij luisteren; ik moest bij haar plaats nemen. De jenever werd ingeschonken, en ik werd genoodzaakt een vol glas in te zwelgen, waarvan ik bijna stikte. De drank had evenwel eene goede uitwerking op mij; ik kreeg er moed door en voelde mij binnen een paar minuten tegen haar allen opgewassen. De deur der kamer was naast den haard, en ik zag het porijzer tusschen den rooster steken, zoodat het wel gloeiend moest zijn. Ik klaagde over koude, hoewel ik brandend heet van koorts was, waarop ze mij toestonden de handen bij den haard te gaan warmen. Zoodra ik er bij kwam, greep ik terstond het porijzer dat vuurrood was, zwaaide het over mijn hoofd en opende ras de deur. Zij sprongen allen op om mij tegen te houden, maar ik gaf aan de voorste een prik, die haar met een schreeuw deed achteruitdeinzen; ik had haar, meen ik, den neus verbrand. Ik nam de gelegenheid te baat en raakte gelukkig het huis uit en de straat op, door al de vrouwen gevolgd, die een vreeslijk getier maakten, doch mij niet te na durfden komen, daar ik onvermoeid met het porijzer zwaaide. Zoo liep ik voort, totdat ik geheel buiten adem en de pook ijskoud was. Toen keek ik om en zag dat ik door niemand meer vervolgd werd. Het was pikdonker, alle huizen waren gesloten en nergens zag ik het minste licht. Op den hoek bleef ik stilstaan, terwijl ik niet wist wat te doen of waarheen mij te wenden. Mijn toestand kwam mij allerellendigst voor en ik verzonk in diep gepeins, zonder te weten welk besluit ik nemen moest, toen gelukkigerwijze een der kwartiermeesters, die bij toeval aan wal was achtergelaten, den hoek om kwam. Ik herkende hem aan zijn pijekker en stroohoed voor een van ons volk, en het deed mij een onuitsprekelijk genoegen hem te zien. Nadat ik hem het voorgevallene had verhaald, zeide hij mij dat hij naar een huis ging, waarvan de lieden hem kenden en hem gaarne in zouden laten. Wij gingen er te zamen heen; de bewoners van het huis deden ons terstond open en waren zeer vriendelijk; de vrouw des huizes maakte ons op verzoek van den kwartiermeester eene biersoep gereed, die mij uitmuntend smaakte. Na ons verkwikt te hebben, vielen wij op onze stoelen in slaap. Ik werd niet wakker voordat de kwartiermeester mij bij den arm schudde. Het was zeven ure geslagen; wij namen een schuitje aan en keerden naar het schip terug.

ELFDE HOOFDSTUK.

O'Brien neemt mij onder zijne bescherming. — Het scheepsvolk wordt afbetaald en betaalt op zijne beurt af. — De vriend der *emancipatie*. — Wij loopen in zee. — Doctor O'Brien's remedie tegen de zeeziekte. — Waar ligt toch de genezing van een mensch somtijds niet in!

Bij onze komst aan boord vervoegde ik mij terstond bij den eersten luitenant en gaf hem bericht van alles wat mij was overkomen, terwijl ik hem den pook liet zien, dien ik mede had genomen. Hij hoorde mij zeer geduldig aan en zeide vervolgens:

»Wel, mijnheer Simpel, 't is mogelijk dat je de onnoozelste van je familie zijt, ofschoon ik er haast aan zou twijfelen, maar bij mij moet je voortaan geen onnoozelheid meer voorwenden. Dat porijzer toont duidelijk het tegendeel, en vermits ge u zoo goed uit eigen gevaar weet te redden, hoop en vertrouw ik dat ge hetzelfde beleid ten nutte van uw vaderland zult toonen." Vervolgens ontbood hij O'Brien, die eene schrobbeering van hem kreeg, omdat hij mij met den presgang had laten meegaan, waarbij ik, zooals de luitenant met recht zeide, van geen dienst kon wezen en mij een groot ongeluk had kunnen overkomen. Ik ging naar beneden in den kuil, waar O'Brien bij mij kwam. »Pieter," zeide hij, »ik heb er langs gekregen, omdat ik u aan wal heb laten gaan; dus is 't niet meer dan billijk dat ik u er ook wat langs geef, omdat ge mij er om gevraagd hebt." Ik wilde daartegen protesteeren, doch hij maakte snel een einde aan mijne wederlegging, door mij de ladder af te doen buitelen tot in 't volkslogies. Zoo liep mijne ijverige poging af, om zeelieden voor Z. M. dienst te pressen.

Eindelijk was het fregat volkomen bemand, en daar wij vele matrozen van andere schepen hadden overgenomen, kwam er order dat

wij zouden afbetaald worden, alvorens in zee te steken. De lieden aan wal vernemen altijd spoedig wanneer een schip afbetaald wordt dus waren wij reeds vroeg in den morgen door schuiten omringd vol joden en ander volk, waarvan sommigen om toelating aan boord verzochten tot het te koop veilen hunner waren, terwijl anderen betaling verlangden voor hetgeen zij aan de matrozen op crediet hadden geleverd. Maar de eerste luitenant wilde niemand aan boord laten, voordat de afbetaling was geschied, ofschoon zij zoo lastig en dringend waren dat hij genoodzaakt werd schildwachten in de rusten te plaatsen met de noodige kogels, om de schuiten, indien ze te dicht op zij durfden komen, te doen zinken of te verbrijzelen. Ik stond op de loopplanken naar de schuiten te kijken, toen een kerel met een zwart uitzicht, die zich in een er van bevond, tot mij zeide: »Laat mij binnensluipen, mijnheertje, dan zal ik je wat moois present doen," terwijl hij mij tevens een gouden cachet liet zien. Ik gelastte terstond den schildwacht, hem verder te doen afhouden, want ik voelde mij ten uiterste beleedigd dat hij mij voor omkooping vatbaar hield. Tegen elf ure kwam de werfboot met de klerken van den betaalmeester en den kassier met zijne geldkist bij ons aan boordszijde. De heeren werden in de voorkajuit geleid, waar de kapitein aan de betalingstafel zat. De manschappen werden nu een voor een geroepen, en daar het bedrag der aan elk te betalen som vooraf was berekend geworden, ging de betaling spoedig voort. Het geld werd altijd in den hoed ontvangen, nadat het in tegenwoordigheid van kapitein en officieren was geteld. Buiten de kajuitsdeur stond een lang in het zwart gekleed man met glad gekamd haar, die op schriftelijken last van den admiraal der haven aan boord was toegelaten. Deze sprak elken matroos, die met zijn hoed in de hand buitenkwam, aan om eene inteekening ten behoeve der *emancipatie* van de slaven in West-Indië, maar de matrozen wilden hem niets geven en zwoeren dat die zwarte nikkers er beter aan toe waren dan zij, want dat ze niet harder werkten over dag en geen wacht te doen hadden bij nacht. »Slavernij is slavernij, de heele wereld door, ouwe psalmzinger," zeide er een. »Ze dienen hun meesters, en dat motte ze wel, *wij* dienen den Koning en dat motte we ook; hij vraagt ons nooit of we wel willen, maar palmt ons eenvoudig in."

»Alles wel," zeide de heer met het *regtvaardige* haar, »maar slavernij is heel wat anders.'

»Ik kan er geen onderscheid in zien; — jij, Wim?"

»Ik ook niet, en me dunkt, als ze der zooveel tegen hadden, zouwen ze wel wegloopen.”

»Wegloopen? die arme schepsels!” — hernam de zwarte heer, »deden zij dat, men zou hen geeselen.”

»Geeselen? hé — en als *wij* wegloopen, worden we gehangen. Die nikkers zijn er beter aan dan wij, wat zeg jij er van, Tom?”

Nu kwam er een hofmeester uit, die door de matrozen *de advocaat* werd genoemd, omdat hij een beetje meer opvoeding had genoten dan de rest.

»Ik hoop, mijnheer,” zeide de man in het zwart, »dat gij iets zult willen geven.”

»In ’t geheel niet, ouwe jongen, in ’t geheel niet; ik ben mijn geld tot den laatsten cent schuldig, en ik vrees nog een boel meer.”

»Een bagatelletje toch, mijnheer!”

»Wel, jij mot een verd..... gauwdief zijn, om iemand geld te vragen, dat hem niet toekomt! Heb ik je niet gezegd dat ik alles schuldig ben? We hebben een oud spreekwoord: rechtvaardigheid gaat boven edelmoedigheid. Daarom zie ik dat jij een ouwe schobbejak zijt, en als er iemand jou wat geeft, dan hou jij het voor je zelven.”

Toen de man begreep dat hij aan de kajuitsdeur niet veel zou opdoen, ging hij naar beneden in het volkslogies, hetgeen niet zeer verstandig van hem gehandeld was; want, nu de betaling van de manschappen was afgeloopen, vergunde men aan de schuiten te naderen, en werd er zooveel sterke drank binnengesmokkeld, dat de meeste matrozen min of meer beschonken raakten. Zoodra hij beneden kwam, begon hij prentjes uit te deelen, die een neger voorstelden, geboeid en knielend, met deze woorden er onder: »Ben ik uw broeder niet?” Eenigen van het volk lachten en zwoeren dat zij hun broeder aan het beschot wilden plakken, om voor de matrozen te bidden, maar anderen werden driftig en scholden den zwarten vriend der negers uit voor al wat leelijk was. Eindelijk kwam er een dronken matroos vlak voor hem staan en vroeg: »Durf jij te zeggen dat die huilende zwarte schelm mijn broer is?”

»Dat doe ik zeker,” was het antwoord.

»Daar heb je dan een fooitje voor die verd..... leugen,” zeide de pikbroek en gaf hem een paar oorvegen, die van belang waren, waarna hij hem met een schop tusschen de kabels deed rollen. Wat zou de hals doen? hij klom met allen mogelijken spoed naar boven en haastte zich om het fregat te verlaten.

Het schip was intusschen in een vreeslijken staat van verwarring en getier; daar waren joden, die oude kleeren trachtten te koopen en te verkoopen of geld voor het verkochte eischten; — mannen en vrouwen van de proviandschuiten, die rekeningen van eene el lang toonden en om betaling fleemden of betaling vorderden, — ander volk van wal met honderden kleine rekeningetjes, — en dan de matrozenvrouwen, die hen zochten weg te dringen en ieder artikel als valsch of bedrieglijk betwistten. Dat was een geschreeuw en gekijf, een dreigen en een lachen, dat iemand er doof van kon worden. Aan kermen was mede geen gebrek, want de vrouwen moesten allen vóór zonsondergang het schip verlaten. Hier zag men een jood omverbuitelen, zoodat al zijn goedje naar beneden in het ruim vloog; — daar liep een matroos overal naar een zoon van Levi te zoeken, die hem van de huig had gelicht. Kortom, het was een leven om dol te worden, en geen wonder, want de meeste pikbroeken hadden *den prins gesproken*. Het kwam mij voor dat de matrozen met al hun geld zich deerlijk in het nauw bevonden. Zij hadden met drie schreeuwende partijen te doen; — de joden voor verkochte kleeren, de schuitenvoerders wegens geleverde eet- en drinkwaren, en hunne eigene vrouwen om onderstand gedurende hunne afwezigheid, terwijl hun geld zelden toereikte om aan meer dan ééne van die drie vorderingen te voldoen. De vrouwen kwamen, zooals men denken kan, het beste weg; de anderen ontvingen eene beuzeling op afrekening, met belofte van geheele betaling, zoodra men van den kruistocht zou zijn teruggekeerd. Ofschoon men dus zou kunnen vooronderstellen dat twee der partijen zeer onbillijk werden behandeld, was dit evenwel het geval niet, want de rekeningen waren zoodanig gesteld dat, zoo er slechts een derde van betaald werd, er nog profijt op zat. Omstreeks vijf ure werd er last gegeven dat allen, die niet op het schip behoorden, zich moesten verwijderen. Alle nog hangende twisten werden vereffend door den sergeant der mariniers, aan het hoofd van een peloton dat de joden van hunne *antagonisten* scheidde, en een iegelijk, die niet tot het schip behoorde, man of vrouw, van boord deed gaan. Men floot, om de hangmatten af te brengen; de dronkaards werden te kooi geholpen, en de rust was op het schip hersteld. Niemand werd gestraft, omdat hij te veel gedronken had; want op traktementsdag heeft de matroos *carte blanche* aan boord van een oorlogschip, maar zoodra die dag verstreken is, moet hij oppassen. In de haven laat men daarenboven het volk nog al veel toe en heeft

er zelden eene kwispeling plaats, maar is het anker eenmaal opgewonden, dan wordt er eene strenge tucht gehandhaafd en heeft dronkenschap op geene vergiffenis meer te hopen.

Den volgenden dag werd alles gereedgemaakt om onder zeil te gaan, en geen officier kreeg meer verlof om zich aan wal te begeven. Allerlei soorten van voorraad werden aan boord gebracht en de groote booten opgeheschen en vastgemaakt. Bij het aanbreken van den volgenden morgen gaf het vlaggeschip in de haven ons een sein, om het anker te lichten; onze orders waren gekomen, om in de baai van Biscaye te kruisen. De kapitein kwam aan boord, het anker werd gelicht, en wij liepen met eene fraaie N. O. koelte uit. Ik bewonderde de schoone natuurtooneelen van het eiland Wight, staarde met bewondering op de Aluinbaai, verbaasde mij over de Naaldrotsen en werd vervolgens zoo onpasselijk, dat ik naar beneden moest gaan.

Wat er gedurende de eerstvolgende zes dagen gebeurde, weet ik niet te zeggen. Ik dacht ieder oogenblik te moeten sterven en lag dien geheelen tijd in mijne hangmat of op de kisten, zonder te kunnen eten, drinken of gaan. Den zevenden morgen kwam O'Brien bij mij en zeide dat ik, zoo ik mij zelven niet opmonterde, nooit zou kunnen herstellen; dat hij veel van mij hield en mij onder zijne protectie had genomen, ten bewijze waarvan hij voor mij wilde doen wat hij voor niemand anders van onzen bak zou willen doen, namelijk, mij een duchtig pak slagen te geven, hetgeen een heerlijk middel tegen de zeeziekte was. Hij deed ook terstond, zonder naar mijn antwoord te wachten, wat hij zeide, en sloeg mij ongenadig; vervolgensnam hij een eind touw en kwispelde mij zoolang daarmee, totdat ik aan zijn bevel, om terstond naar boven op het dek te gaan, gehoorzaamde. Vóór hij bij mij kwam, zou ik nooit geloofd hebben dat het mij mogelijk was zulks te doen; ook weet ik nog niet recht hoe ik de ladder opkroop. Evenwel, ik kwam op het middeldek en ging heel mistroostig op de kogelbakken zitten. Ik begon bitter te weenen. Wat zou ik niet hebben willen geven, om weer te huis te zijn! Het was mijne schuld niet dat ik de onnoozelste van de familie was, en hoe zwaar werd ik er echter voor gestraft! Indien O'Brien *dat* vriendschap mocht noemen, wat had ik dan wel te verwachten van degenen, aan wie ik onverschillig was! Trapsgewijze kwam ik echter tot bedaren, en ik moet zeggen dat ik mij veel beter bevond. Dien nacht sliep ik gerust. Den volgenden morgen kwam O'Brien weer bij mij. »'t Is eene nare sleepende koorts, die zee-

ziekte, vriend Pieter," zeide hij, »wij moeten haar met geweld verdrijven." Daarop begon hij het remedie van den vorigen dag te herhalen en beukte mij bijna tot gelei. Hetzij nu de vrees van nog dikwijls op die manier behandeld te zullen worden, mijne zeeziekte verdreef, of dat er eene andere reden voor was, genoeg, na de tweede kuur voelde ik mij volkomen hersteld, en toen ik den volgenden morgen ontwaakte, had ik een danigen honger. Ik haastte mij om mij te kleeden, alvorens O'Brien bij mij kwam, maar zag hem eerst bij het ontbijt.

»Pieter," zeide hij, »laat mij uw pols eens voelen."

»O neen," antwoordde ik, »ik ben heel wel."

»Heel wel! kunt ge beschuit met zoute boter eten?"

»Ja, dat kan ik."

»En een stuk vet spek verdragen?"

»Ja, dat kan ik."

»Dan moogt ge mij er voor danken, Pieter!" hernam hij. »Nu krijgt gij ook niets meer van mijne medicijnen, voordat ge opnieuw ziek wordt."

»Dat hoop ik niet," zeide ik, »want uwe pillen waren alles behalve lekker."

»Lekker! wel, wel, onnoozele Simpel, wanneer heb je ooit gehoord dat medicijnen lekker waren, als de patient ze niet zelf voorschreef? Ik geloof, dat gij pastijtjes voor de gele koorts zoudt verlangen. Leef en leer, jongen, en dank den Hemel dat ge iemand gevonden hebt, die zooveel van u houdt, dat hij u knokkelolie toedient om u te helpen."

Ik hervatte, dat, hoeveel verplichting ik ook begreep aan hem te hebben, mijn innigste wensch was dat ik geen proeven van zijne genegenheid meer mocht noodig hebben.

»Geen zulke *treffende* proeven, meent ge, Pieter; maar laat mij u zeggen dat het oprechte proeven waren, want zoolang uwe ziekte heeft geduurd, heb ik uw spek gegeten en uwe grog gedronken, — van de laatste kan men in de Golf van Biscaye niet te veel gebruiken. Ik heb er dus waarachtig geen voordeel bij, dat ge hersteld zijt, want nu stop je dat alles zelf in je kleine broodkast." Desniettemin ben je hartelijk welkom aan den bak, en daarmee basta."

Ik zweeg en deed een stevig maal. Dienzelfden dag kon ik reeds weer dienst doen en ik werd in dezelfde wacht geplaatst als O'Brien, die met den eersten luitenant sprak en hem zeide dat hij mij onder zijn opzicht had genomen.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Nieuwe theorie van mijnheer Muddle, zijnde eene ware berekening *zonder einde*. — Mijnheer Chucks. — O'Brien begint zijn verhaal. — Er waren nog reuzen in die tijden. — Ik breng den schipper zijn *nachtglas*.

Daar ik reeds genoeg van den kapitein en den eersten luitenant heb gemeld, om den lezer met hun karakter bekend te maken, zal ik nu van twee zonderlinge personages spreken, die bij ons aan boord waren, namelijk, van den timmerman en den bootsman. De eerste, wiens naam Muddle was, werd door de wandeling de *wijsgeer van de zaag* genoemd, niet omdat hij eene of andere bijzondere school was toegedaan, maar dewijl hij eene eigene theorie had ontworpen, die men hem niet uit het hoofd kon praten. Volgens zijn gevoelen had de wereld haren *cyclus* of regelmatigen omloop van gebeurtenissen, zoodat in een zeker tijdsbestek alles opnieuw plaats had, wat thans gebeurde. Ik kon hem nimmer bewegen om mij uit te leggen, waarop hij deze zijne stelling grondde; hij zeide dat ik te jong was om zulke dingen te begrijpen, maar dat de zaak deze was, »dat na 27,672 jaren alles wat nu gebeurde, opnieuw zou plaats hebben, en dat dezelfde menschen, die thans leefden, alsdan weder zouden bestaan." Hij waagde het maar zelden daarvan tegen kapitein Sauvage op te halen, maar den eersten luitenant kwam hij er dikwijls mee aan boord. »Ik kan u zeggen, mijnheer! dat ik het zoo nauwkeurig berekend heb als maar eenigszins mogelijk is, ofschoon gij mij niet gelooven wilt, maar het geval is zoo: 27,672 jaren geleden waart gij eerste luitenant op dit schip en ik timmerman, ofschoon wij ons daarvan niets herinneren; en over 27,672 jaren zullen we beide weer evenals nu bij de boot staan en over de noodige reparatiën spreken."

»Ik twijfel er niet aan, baas Muddle," antwoordde de eerste luitenant; »ik stem dat alles toe, maar de reparatiën moeten vóór morgen vroeg af zijn en over 27,672 jaren zal ik u die order even zoo stellig geven als nu; begin er dus maar gauw aan."

Deze theorie maakte hem onverschillig voor gevaar, ja voor alles. Wat kwam het er op aan? de zaak gebeurde naar de wetten van den tijd. Het was te voren zoo geschied, en het zou hierna weer evenzoo geschieden. Noodlot was noodlot.

Maar de bootsman was een vermakelijker personage. Hij werd voor den fermsten, — dat is vlugsten en strengsten, bootsman van de geheele scheepsmacht gehouden; men noemde hem door de wandeling *Baron* Chucks. Hij scheen zoo wat half eene fatsoenlijke opvoeding te hebben gehad; somtijds drukte hij zich in zeer beschaafde woorden uit, maar ging dan plotseling tot een ruwen matrozentoon over. De lezer zal in den loop van dit verhaal meer omtrent dien persoon vernemen. Hij was welgemaakt, een beetje gezet, had levendige moedige oogen en krullend haar. Hij stapte altijd met opgeheven hoofd en zette daarbij eene onderkin. Zijn gewone zeggen was dat een officier — men weet dat een bootsman onder de mindere officieren aan boord behoort — er als een officier moest uitzien en zich zijn rang moest waardig toonen. Hij was altijd bijzonder proper op zijn lijf, droeg ringen aan zijne groote vingers, een grooten *jabot* en stijf opstaanden kraag aan zijn hemd. Nooit kwam hij op het dek, zonder zijn *handtastelijk bewijs*, zooals hij het noemde, zijnde drie rietjes inéén gevlochten als een kabeltouw; dit wapen was, gelijk hij zeide, zijne ridderorde, en de matrozen konden waarlijk voor geene decoratie meer respect hebben. Hij poogde zeer beschaafd in zijne uitdrukkingen te zijn, zelfs wanneer hij de gemeene matrozen aansprak; en zeker is het dat hij zijne aanmerkingen steeds op eene gracieuse manier begon, maar naarmate hij voortging met spreken, werden zijne woorden minder kiesch en fijn. O'Brien zeide van hem, dat zijne discoursen naar de zonde van den dichter geleken, vermits ze geheel fraai van boven, maar leelijk van onderen waren. Zoo zeide hij bij voorbeeld tot een man op den bak: »Permitteer me, beste jongen, dat ik je op de minzaamste wijze van de wereld observeer dat je teer op 't dek morst, een dek, 't welk ik zoo vrij ben je te zeggen, dat ik heden morgen schoon heb laten zwabberen. Versta je me, je hebt Z. M. bak vuilgemaakt. Ik moet mijn plicht doen, man, al verzuimt gij den uwen, — daar heb je dus je loon, daar (terwijl hij den man

met zijn rotting den rug smeerde), jij verd..... hannekemaaier. Probeer 't nog eens, blikslagersche morspot, en ik hak je tot moes."

Ik herinner mij dat een van de scheepsjongens hem eens in haast met eene puts vuil water voorbijging, zonder de hand aan de muts te brengen.

»*Stop* eventjes, vriendje," zeide de bootsman, zijn jabot uittrekkende en zijn hemdskraag ophalende, »ken je mijn rang en stand in de maatschappij?"

»Ja, mijnheer, antwoordde de jongen bevende en naar den rotting pinkoogende.

»Aha, doe je?" hernam de heer Chucks. »Zoo je dat niet deedt, zou ik een zacht correctietje noodig hebben geacht, opdat ge u in 't vervolg voor zulk eene vergissing mocht wachten: maar vermits ge mijn stand kent, is er immers geen excuus voor je; — daar heb je dus een fooitje, verd..... schele mismaakte lummel!" »Ik moet u waarlijk om pardon verzoeken, mijnheer Simpel," zeide hij tot mij, terwijl de knaap al huilende naar voren liep, »maar waarlijk de dienst maakt ons allen tot ruwe kinkels. Het is hard, onze gezondheid, nachtrust en ons gemak te moeten opofferen, maar nog veel harder, dat ik, in mijne verantwoordelijke betrekking, zoo dikwijls mijne beschaafde manieren moet ter zijde stellen."

De schipper was de officier, die het toezicht over de wacht had, waarbij ik geplaatst was; het was een ruwe zeeman, die voor de koopvaardijdienst was opgebracht. Hij zag er juist niet zeer deftig uit, maar was een best man, ofschoon hij veel van het glaasje hield. Altijd lag hij overhoop met den bootsman, en hij zeide gedurig dat de dienst naar den drommel ging, nu onderofficieren witte hemden met jabots droegen. Maar de bootsman lachte wat om hem; hij verstond en deed zijne dienst en zeide dat, mits de kapitein met hem tevreden ware, al de rest aan boord mochten knorren zooveel zij wilden. De schipper was, naar zijn zeggen, een best man, maar men kon van iemand, die in eene kolenmijn was opgebracht, niet veel fraaie manieren verwachten; »want," voegde hij onder het ophalen van zijn kraag er bij, »wie kan een zijden beursje maken uit een varkensoor?" Overigens was de schipper zeer vriendelijk jegens mij en zond mij altijd naar kooi, voordat mijne wacht nog half om was. Tot zoo lang wandelde ik op het dek met O'Brien, wiens gezelschap zeer aangenaam en onderhoudend was, en die mij vele nuttige lessen betrekke-

lijk ons beroep gaf. Op een nacht dat wij de middelwacht hadden, zeide ik hem dat het mij veel genoegen zou doen, zijne levensgeschiedenis te mogen hooren. »Die zal ik u mededeelen, jongelief," was zijn antwoord, »voor zoover ik ze mij herinner, want het meeste ben ik er zeker van vergeten. Het is nu geen vijf minuten meer van twee glazen af; wij zullen dus loggen en aanteekening doen en vervolgens zal ik u wat vertellen, dat u en mij den slaap uit de oogen zal houden." O'Brien gaf den schipper op hoeveel knoopen wij liepen, teekende het aan en keerde vervolgens bij mij terug.

»Komaan, jongen, nu zullen we op ons gemak gaan zitten, en dan moet je maar eens attent luisteren. Vooreerst moet je weten, dat ik een afstammeling ben van den grooten O'Brien Borrie, die koning was in zijn tijd, gelijk de groote Fingal vroeger in den zijnen. Natuurlijkerwijze heb je wel van Fingal hooren spreken?"

»Daar staat mij niets van voor," antwoordde ik.

»Is 't mogelijk? Nooit van Fingal gehoord? Waar heb je dan altijd gezeten? — Om je dan min of meer bekend te maken met dien Fingal, moet je weten, hoe hij den grooten Schotschen reus beetnam; daarna zal ik je mijne eigene historie verhalen. Fingal, moet je weten, was zelf een reus en geen van de makste, want wie hem affronteerde kreeg zoo vast en zeker ransel van hem, als ik nu de middelwacht heb. Maar er woonde een reus in Schotland, zoo lang als de groote mast, *plus minus*, zooals men zegt, wanneer men niet heel zeker van 't geval is en niet liegen wil. Die Schotsche reus dan had van Fingal hooren spreken; men had hem gezegd dat Fingal iedereen klopte, en hij declareerde dat hij dien Fingal eens een bezoek wou geven en zien wat voor een klant dat was. Hij stapte dus het Iersche kanaal door en kwam een kwartiertje van Belfast aan wal, denkelijk wel niet droogsvoets. Toen Fingal hoorde dat die lange snaak overgekomen was, zat hij leelijk in 't nauw, want men zeide hem dat de Schot nog een paar voet langer was dan hij. Reuzen, dat weet je, meten altijd bij voeten en lachen wat met enkele duimen, die wij kleine drommels in rekening brengen. Fingal hield dus een scherpen uitkijk naar dien Schot, en zag hem op een morgen den heuvel naar zijn huis opkomen. Was Fingal te voren bang geweest, nu had hij, bij het zien van den ongenooden gast, er dubbel reden toe, want hij kon wel onder zijne armen doorgaan. Hij liep in huis en zei tot zijne vrouw Shaya: »Hartje, toe gauw, — daar komt die bullebak van een Schot aan. Dek me toe met de de-

kens, en als hij vraagt wie er in het bed ligt, zeg dat het ons kind is.” Wip sprong Fingal in bed, en zijne vrouw had hem pas even toegedekt, toen de Schot binnenkwam, die, ofschoon hij zich bukte, evenwel zijn hoofd bijna tegen het portaal te bersten stiet: »Waar is dat beest van een Fingal?” vroeg hij, zijn voorhoofd wrijvende, »wijs hem mij, dan zal ik hem een klein uitzetje geven.” »St. — st. —” zeide Shaya, je zult het kind wakker maken, en dan ben je ongelukkig als mijn man t’huis komt; want in plaats dat jij hem een uitzet zoudt geven, laat hij je niet levend de kamer uit.” »Is dat het kind?” vroeg de Schot vol verbazing, terwijl hij den langen slier beschouwde, die tusschen de dekens lag. »Dat is het zoontje van Fingal, en pas maar op dat j’ em niet wakker maakt, want Fingal draait je den hals om.” »Bij ’t kruis van St. Andries,” hervatte de reus, »dan is het tijd dat ik me wegpak, want als dat het zoontje is, dan ben ik maar een mondvol voor den ouwen zelf. Goeje morgen.” En daar liep me de Schotsche reus het huis uit en weer naar zijn eigen land, zonder zich onderweg den tijd te gunnen om te eten of te drinken. Je kunt begrijpen hoe Fingal lachte, toen hij uit het bed opstond. En daarmee houdt die historie van Fingal op. Nu zal ik aan mijn eigen levensloop beginnen. Ik heb je daar even al gezegd dat ik van den grooten O’Brien afstam, die koning in zijn tijd was, maar die tijden zijn voorbij. Misschien worden mijne kindskinderen ook nog eens koningen, want het loopt somtijds al raar in de wereld. Evenwel geloof ik niet dat ze daar extra veel kans op hebben. Ik zal maar, om niet al te hoog op te halen, met mijn overgrootvader beginnen, die als een deftig heer van zijne tienduizend pondjes jaarlijksch inkomen leefde. Hij stierf eindelijk, en achtduizend van de tien werden met hem begraven. Mijn grootvader volgde op zijn tijd zijn vader en liet den mijnen slechts ongeveer honderd morgen moeras, om het fatsoen der familie op te houden. Ik ben de jongste van tien en bezit geen rooden cent buiten mijne gage en heb er ook geen te wachten. Gij moogt van *afkomst* praten, maar eene meer *afkomende* familie dan de mijne is er nooit geweest; want hier zit ik met vijf en twintig pond ’s jaars, terwijl mijne voorzaten heel Ierland beheerschten. Maar dat alles is niets, — bloot maar om te bewijzen dat ik een arme slokker ben, hetgeen ook de reden is dat ik mij verwaardig om Z. M. te dienen. Vader M’Grath, de priester, die bij mijne ouders inwoonde, leerde mij de *elementen*, gelijk hij de eerste beginselen noemde. Ik meende er

toen al mijne bekomst van te hebben, maar ik heb sedert dien tijd wat meer van de elementen gezien.

»»Terentius," zeide mijn vader eens tot mij, »wat denkt ge te beginnen?" »Te eten," zeide ik, want ik had op dat oogenblik honger. »Dat zul je van daag ook, beste jongen," zei papa, »maar voortaan moet je iets doen om zelf je eten te verdienen, jelui bent te talrijk voor me. Wil je naar zee gaan?" »Ik zal eens eventjes gaan kijken," antwoordde ik, want wij woonden slechts zestien Iersche mijlen van de kust af; dus stapte ik na het eindigen van den maaltijd, die, bij gebrek aan ammunitie, niet lang duurde, naar de reede, om te zien hoe er een schip uitzag. Juist lag er een groote driedekker, met eene admiraalsvlag aan den top van den fokkemast, voor anker. »Wil je wel zoo vriendelijk zijn en zeggen me eens wat voor een schip dat is?" zeide ik tot een matroos, die op de kaai stond. »Dat is de *Koningin Charlotte*," antwoordde de man, »van honderd en twintig stukken." Toen ik dat groote schip bekeek en daarbij al de kleine scheepjes en schuiten die het op zij lagen vergeleek, vroeg ik natuurlijkerwijze hoe oud het was. »Drie jaren," was het antwoord. »Maar drie jaren," dacht ik bij mij zelven, je zult een mooi schip worden als je zoo voort blijft groeien, je wordt zeker zoo groot als de Berenow, een berg bij ons. Je ziet wel, Pieter, dat ik toen ter tijd een onnoozele bloed was, juist zooals gij nu zijt; maar wacht een beetje, als je zooveel ondervonden zult hebben als ik, zul je mogelijk ook wel verstandig worden. Ik keerde naar mijn vader terug en rapporteerde hem alles wat ik gezien had, en hij zeide mij dat ik, indien het mij aanstond, *appointé* aan boord van dat groote schip kon worden, met negenhonderd man onder mijn commando. Hij vergat mij te zeggen hoeveel ik er *boven* mij zou hebben, maar dat kwam ik naderhand te weten. Ik gaf mijne toestemming; mijn vader liet zijn hitje opzadelen en reed naar den Lord Onderkoning, die achting voor hem had en op zijn verzoek met den admiraal, die zich juist aan het paleis bevond, sprak, zoodat de zaak haar beslag kreeg en ik als *appointé* of adelborst werd aangenomen. Mijn vader rustte mij heel knapjes uit en stelde degenen die voor mij werkten, tevreden met de belofte, dat ze van mijn eerste prijsgeld zouden betaald worden. Alles raakte in orde; vader M'Grath gaf mij zijn zegen en zeide mij dat, zoo ik als een O'Brien stierf, hij een aantal zielmissen voor mij zou laten lezen. »Ik hoop dat gij nooit dien last zult hebben, mijnheer," zeide ik. »Wat last?" hernam hij,

»beste jongen, dat heb ik met plezier voor je over," want de man was vriendelijk en beleefd. Zoo vertrok ik dan met mijn grooten koffer, die niet volkomen zoo gevuld was, als hij behoorde te zijn; want mama had de helft van mijn goed voor mijne broers en zusters op zij gelegd. »Ik hoop spoedig terug te komen, vader," zeide ik bij het afscheidnemen. »Dat hoop ik niet, jongelief," was zijn antwoord, »ben je niet goed verzorgd, en wat wou je meer hebben?" Kortom, ik kwam aan boord en moest van mijn koffer scheiden, want ik bleef op het dek en de koffer werd naar beneden gelaten. Ik keek me de oogen uit over alles wat ik zag, maar op eens kwam de kapitein daar aan, en de officieren kwamen op het dek om hem te ontvangen. Ik wilde hem eens op mijn gemak beschouwen en posteerde mij daartoe bij een der kanonstukken. De bootsman floot, de mariniers presenteerden het geweer, en de officieren namen den hoed af, toen de kapitein aan boord stapte; vervolgens liet men de wacht weer uiteengaan, en alles ging weer stilletjes zijn ouden gang. Ik voor mij vond het aardig zoo schrijlings op een kanonstuk te zitten, en bleef waar ik was. »Wat doe je daar, dikke schobbejak?" zeide de kapitein, zoodra hij me zag. »Ik doe niets," was mijn antwoord; »maar waarom noem jij een O'Brien een schobbejak?" »Wie is hij?" vroeg de kapitein aan den eersten luitenant. »De heer O'Brien, sedert bijna een uur aan boord gekomen." »Kunt ge anders niet dan op een kanon zitten?" vroeg mij de kapitein. »Of ik," — was mijn antwoord, »als ik maar iets beters heb om op te zitten." »Hij is niet wijzer, kapitein," merkte de eerste luitenant aan. »Dan moet hij leeren," hernam de kapitein. »Mijnheer O'Brien, wijl ge op dat stuk zijt gaan zitten, ten gevalle van u zelven, zult ge twee uurtjes er op blijven ten gevalle van mij; versta je wel, mijnheer, je zult twee uren lang op dat stuk rijden." »Ik versta u best, kapitein," zeide ik, »maar ik vrees dat ik zonder sporen er niet mee voort zal kunnen, ofschoon hij *van zessen klaar* schijnt te zijn."

»De kapitein keerde zich om en lachte, terwijl hij naar zijne kajuit ging; al de officieren lachten, en ik lachte insgelijks, want ik kon er niets moeilijks of onaangenaams in zien, om een uur of twee stil te zitten, zoo min als ik het nu er in zie. Maar komaan, gelijk een jonge beer bevond ik dat al mijne ongemakken nog moesten komen. Gedurende de eerste maand deed ik niets dan kijven en vechten met mijne kameraden; zij noemden mij een *onbuigzamen stijven* Ier, ofschoon ik moet zeggen dat ze mij zoo *murw* beukten, als hunne

krachten maar toelieten; maar er is niets of het heeft een einde, en daar ze eindelijk merkten dat ik hun het kunstje van slaan afleerde en duchtig weerom sloeg, werden ze mij eindelijk moede en lieten mij met rust. Wij zeilden naar de haven van Toulon, om ons bij de aldaar liggende vloot te voegen, en dáár had ik weer een ander gevalletje met onzen kapitein. Ik was op wacht, toen men floot om te schaften, en vermits mijne baksgezellen hunne afwezige vrienden wel eens vergaten, liep ik gauw naar beneden om mijn maaltijd niet te missen. Ongelukkig kwam toen juist de kapitein aan boord, en er waren noch jongens, noch reepen, noch officieren om hem te ontvangen. Hij stapte schuimbekkend van woede aan boord, — want zijne waardigheid leed bij zulk eene onattentie, — en vroeg naar den *appointé* van de wacht. »Dat is mijnheer O'Brien," riepen ze allen te gelijk. »Mocht de duivel," zeide ik, »ik had de voormiddagwacht." »Wie heeft u afgelost, mijnheer?" vroeg hij. »Geen drommel, mijnheer," antwoordde ik, »ze hadden het allen veel te druk met hun spek en snert." »Waarom hebt gij dan het dek verlaten, zonder afgelost te zijn?" »Omdat mijne maag op geene aflossing kon wachten, kapitein," antwoordde ik. »Welaan dan," zei de kapitein, »ik wil je spijsvertering bevorderen; je klimt voor een uurtje of wat daar in den bramtop, en komt niet af voordat ik je laat roepen. Je moet verstandiger worden, jongman, anders heb je immers geen uitzicht in de dienst." »Me dunkt, kapitein," hervatte ik, »dat ik daarboven *uitzicht* genoeg zal hebben; komaan, ik ga alleen om je genoegen te doen." Ik klom dus naar boven, zooals ik naderhand nog heel dikwijls heb gedaan, en zooals gij, Pieter, ook nog menigmaal zult doen, om te gelijker tijd versche lucht te kunnen scheppen en ongestoord over uw lot te kunnen peinzen.

»Eindelijk geraakte ik volmaakt gewend aan de manieren en de levenswijze van het zeevarend volkje, en ik was nauwelijks veertien maandjes in dienst, of ieder noemde mij reeds een *fermen appointé;* ook hadden mijne kameraden, dat is te zeggen zij welken ik de baas was, bijzonder veel respect voor me.

»De eerste maal dat ik voet aan wal zette, was te Minorca, waar ik groot gevaar liep mijn voet er *in* te zetten; want het scheelde weinig of men vermoordde mij daar als een ketter, en ik redde mij alleen, door te bewijzen dat ik een goed Katholiek was, hetgeen bewijst dat de godsdienst een grooten troost in nood en ongeval oplevert, zooals vader M'Grath placht te zeggen. Verscheidenen van

ons — ik er onder — gingen aan wal, dineerden er met een gebraden kalkoen, gevuld met plumpudding (want alle andere spijzen werden er met olie klaargemaakt, zoodat wij ze niet eten konden) en dronken zooveel wijn, dat er wel een bootje op had kunnen drijven. Vervolgens bestelden wij ezels, om een toertje rond te rijden. Sommige van die dieren waren verduiveld koppig en schenen weinig zin te hebben om ons te dragen, zoodat eenigen van ons gezelschap hals over kop op den grond buitelden. Mijn beestje was gewillig genoeg om te gaan, maar raad eens waar het mij bracht? In de kerk, vriendje, waar al het volk de mis bijwoonde; het arme dier was half dood van dorst en rook water. Zoodra de ezel binnen was, liep hij, wat ik ook trekken en manoeuvreeren mocht, regelrecht met zijn snoet in de wijwatervont en dronk ze glad leeg. Ofschoon het mij voorkwam dat men van een ezel niet veel religie kon verwachten, daar zoo weinig christenen religie hebben, was ik echter door die heiligschennis sterk getroffen en beducht voor de gevolgen er van. Het was ook niet zonder reden, want het volk in de kerk was door ontzetting geheel buiten zich zelf; hetgeen niet te verwonderen is, want het stomme dier had eene portie wijwater naar binnen geslagen, die de geheele stad Port Mahon met voorsteden en al zou hebben kunnen zuiveren. Zij rezen van hunne knieën op en grepen mij, terwijl ze al de heiligen uit den kalender aanriepen. Ofschoon ik begreep wat ze meenden, kon ik geen woord van hunne taal spreken, om iets tot mijne verdediging in te brengen, en werd bijna aan stukken gescheurd voordat de priester aankwam. Het gevaar ziende, waarin ik mij bevond, streek ik mijn vinger langs den natten snoet van mijn ezel, sloeg een kruis en viel vervolgens op mijne knieën voor de priesters, onder het roepen van *mea culpa*, zooals alle goede katholieken doen, ofschoon het *mijne* schuld in het geheel niet was, dat het geval had plaats gehad; want, zooals ik gezegd heb, ik had al het mogelijke gedaan om den ezel terug te houden. De priesters aan mijne manier van een kruis te maken ziende dat ik een goed katholiek was, begrepen dat de ezel alleen schuld had. Zij gelastten het volk zich stil te houden en lieten een tolk halen, aan wien ik het geheele geval mededeelde. Nu gaven ze mij de absolutie voor hetgeen de ezel gedaan had, en vervolgens stond ik altijd bij hen in de gratie en leefde in overvloed op Minorca, zonder een cent uit te geven, gedurende een groot gedeelte van den tijd dien wij aldaar voor anker lagen. Geen wonder: het was zoo zeldzaam onder de Engelsche officieren een goed

christen aan te treffen! De ezel had mij dus eene ware vriendschapsdienst bewezen, en tot belooning huurde ik hem dagelijks en liet hem het heele eiland rondgaloppeeren. Maar eindelijk had ik het ongeluk mijn verlof te buiten te gaan, hetgeen nooit voor langer dan vier en twintig uren werd gegeven, waaraan ik in mijne vreugde toen in 't geheel niet dacht; maar op eene droevige wijze werd herinnerd door eene partij mariniers met een sergeant aan 't hoofd, die mij zonder complimenten bij den kraag pakten en van mijn ezel sleurden. Men bracht mij aan boord, waar ik terstond wegens mijn wangedrag arrest kreeg. Nu moet je weten, Pieter, dat niets mij genoeglijker voorkomt dan zoo in arrest te zijn. Men heeft den ganschen dag niets te doen dan eten en drinken en wat men verder zelf verkiest, uitgenomen dat men niet achter op de kampanje mag komen; 't geen juist de eenige plaats is, die een *appointé* altijd gaarne mijdt. Of het was, dat de kapitein mij des te zwaarder wilde straffen, of dat hij in 't geheel niet meer aan mij dacht, weet ik niet; maar er verliepen bijna twee maanden eer ik in de kajuit ontboden werd, alwaar de kapitein mij met een verschrikkelijk boos gelaat zeide, dat hij mij nu voor genoeg gestraft hield en hoopte dat mij dit tot een lesje zou dienen, om voortaan beter mijn plicht te doen. »Met je permissie, kapitein," zeide ik, »me dunkt dat ik nog niet genoeg ben gestraft." »Ik verheug mij," zei de kapitein, »dat je berouw toont, maar je bent gepardonneerd; draag dus maar zorg dat je me in 't vervolg niet weer noodzaakt om je arrest te geven." Daar ik dus wel zag dat hij mij niet wilde verstaan, moest ik maar stilletjes weer beginnen dienst te doen; ik nam mij echter voor mijn best te doen, om zoodra mogelijk weer arrest te verdienen."

»Zeil vooruit aan stuurboords-boeg," riep de man op den uitkijk.

»Best," zei de schipper. »Mijnheer O'Brien, — waar is mijnheer O'Brien?"

»Meen je mij, mijnheer?" vroeg O'Brien, die zoolang in de bramrak had gezeten, dat hij een poosje noodig had om er zich uit te werken.

»Ja, mijnheer, ga vooruit en zie wat dat voor een schip is."

»*Ai, ai*, mijnheer," riep O'Brien, terwijl hij zich naar den boeg haastte.

»En gij, mijnheer Simpel," vervolgde de schipper, »ga naar beneden en haal mijn nachtglas."

»Ja, mijnheer," antwoordde ik. Ik had volstrekt geen denkbeeld

van een nachtkijker, en daar ik gezien had dat zijn oppasser hem omstreeks dezen tijd een glas grog boven bracht, dacht ik dat het wel gelukkig voor mij was, zijne bedoeling te vatten. »Pas op dat je 't niet breekt, mijnheer Simpel." »Aha," dacht ik al verder, »alles richtig, hij meent zijn nachtwipper." Ik ging dus naar onderen, riep den hofmeester van de tweede kajuit en verzocht hem mij een glas grog te geven voor den heer Doball. De hofmeester gleed in zijn hemd de hangmat uit, mengde grog en gaf mij het glas over, dat ik zorgvuldig naar boven op de kampanje droeg.

Gedurende mijne afwezigheid had de schipper den kapitein geroepen, en deze had O'Brien om den eersten luitenant gezonden, zoodat, toen ik de ladder opkwam, beide zich op het dek bevonden. Terwijl ik opklom, hoorde ik den schipper zeggen: »Ik heb den jongen Simpel mijn nachtglas laten halen, maar hij blijft zoo lang weg, dat ik vrees dat hij mij niet recht begrepen heeft. Hij is nog een half uilskuiken." »Dat is hij niet, geloof me," zeide de eerste luitenant Falcon, juist toen ik mijn voet op de kampanje zette. »Mogelijk niet," hernam de schipper, »maar daar is hij. Waar zijt gij zoo lang gebleven, mijnheer Simpel? En waar is mijn nachtglas?"

»Hier, mijnheer," zeide ik, hem het duchtige glas grog toereikende, »ik heb den hofmeester gezegd ze wat sterk te maken." De kapitein en de eerste luitenant lachten luidkeels, want de heer Doball stond voor een aartsliefhebber van grog bekend; de eerste ging naar het hakkebord, om zijne lachspieren tot bedaren te brengen, maar de andere bleef. Mijnheer Doball was razend boos. »Zeide ik niet," riep hij den eersten luitenant toe, »dat de jongen half mal is?" »In alle geval," antwoordde de heer Falcon, »heeft hij het bij deze gelegenheid niet getoond, want hij heeft den spijker juist op den kop getroffen." Daarop voegde de eerste luitenant zich bij den kapitein en beide gingen lachend weg. »Zet het op den kaapstander, mijnheer," voegde de heer Doball mij met eene toornige stem toe, »ik zal je dat wel inpeperen." Ik stond ten uiterste verbaasd te kijken, want ik begreep nog maar half dat ik mij vergist had; »in alle geval," dacht ik bij mij zelven, »heb ik de commissie naar mijn beste weten uitgevoerd." Ik plaatste het glas op den kaapstander en ging naar mijne eigene zijde van het dek. De kapitein en de eerste luitenant gingen naar beneden en O'Brien kwam naar achteren. Hij zeide mij dat het schip, hetwelk hij was gaan verkennen, eene brik van tien stukken was. Ik verhaalde O'Brien het gebeurde, en dat de schipper zoo

boos op mij was. Hij lachte hartelijk en zeide mij, dat ik mij dienaangaande niet ongerust moest maken, maar ongemerkt in de nabijheid van den heer Doball moest blijven. »Een glas grog heeft altijd den heilzaamsten invloed op hem, zoodra hij het maar aan de lippen zet. Wanneer gij hem dit ziet doen, zoo stap gerust naar hem toe en verzoek hem om vergiffenis, indien gij hem buiten uw weten beleedigd mocht hebben; hij is een veel te goed christen, om u die vergiffenis te weigeren.''

Ik hield dit voor een goeden raad en bleef dus onder de verschansing aan lijzijde toeven. Ik merkte op dat de schipper bij zijn op- en neergaan hoe langer hoe korter draai nam, totdat hij eindelijk bij de grog bleef staan en er op pinkoogde. Daarop wachtte hij eene halve minuut, nam vervolgens het glas en dronk het half leeg. De grog was sterk, hij hield een poosje op om adem te scheppen. Nu meende ik dat het de beste tijd voor mij was; ik stapte naar hem toe, en zeide juist op het oogenblik dat hij het glas weer aan de lippen zette en voordat hij mij zag: »Ik hoop, mijnheer, dat gij mij pardonneeren zult, ik had nooit van een nachtkijker gehoord, en daar ik wist dat gij zoolang op het dek hadt rondgewandeld, dacht ik dat eene kleine verfrissching niet te onpas kon komen.'' »Hoor eens, mijnheer Simpel,'' antwoordde hij, na het glas met een diepen zucht van genoegen te hebben geledigd, »daar uwe bedoeling goed was, wil ik het u ditmaal niet kwalijk nemen; maar denk er aan, dat ge mij in het vervolg nooit meer een glas grog brengt, als de kapitein of de eerste luitenant er bij zijn.'' Dat beloofde ik hem trouw te zullen in acht nemen, en verliet hem vol vreugde over het bijleggen van die zaak, te meer nog daar de eerste luitenant had gezegd dat ik geenszins onnoozel in dit geval had gehandeld.

Toen onze wacht afgeloopen was, moest ik nog omtrent twee glazen wachten, eer de *appointé* van de volgende wacht mij kwam aflossen. Dat was zeker niet aardig van mijn kameraad gedaan, maar indien ik een woord zeide, was ik er zeker van dat men mij den volgenden dag onder 't een of ander voorwendsel op mijn baatje gaf. Tot overmaat van ongeluk was de *appointé*, dien *ik* moest aflossen, ook een veel steviger knaap dan ik, en gaf mij een ongenadig pak, wanneer ik niet voor het verloop van een glas boven kwam; zoodat ik, tusschen die twee klanten in, vrij wat meer wacht deed, dan mijn toer vorderde, uitgenomen wanneer de schipper mij, voor den afloop er van, naar kooi zond.

DERTIENDE HOOFDSTUK.

Recept van den eersten luitenant tegen wormen. — O'Brien eindigt het verhaal zijner levensgeschiedenis. — *Hoe meer zielen hoe meer vreugd*, is een spreekwoord, dat niet altijd doorgaat. — Het brengen van een paar nieuwe laarzen *aan boord* is oorzaak dat men *van boord* moet. — De terugkomst van het bal, en hetgeen daarop volgde.

Den volgenden morgen was ik bij de zeven glazen op het dek, om de hangmatten te zien bergen, toen ik den heer Falcon gebruik zag maken van een zijner remedies om een jongen van den bramtop het rooken af te leeren, eene gewoonte, waarvan hij een geweldigen afkeer had. Hij belette het volk nooit beneden te rooken of te pruimen, maar gedoogde niet dat jongens beneden de twintig jaren zich reeds aan den tabak verslaafden. De eerste luitenant rook den tabak, terwijl de jongen hem op de kampanje voorbijging. »Zoo, Neill," zeide hij, »gij hebt gerookt. Ik dacht dat gij mijn verbod dienaangaande kendet; zulke jongens als gij mogen nog niet rooken."

»Met uwe permissie, mijnheer," zeide de jongen, aan zijn hoed slaande, »ik ben met wormen geplaagd, en daarvoor zegt men dat rooken goed is."

»Goed voor de wormen, ja," hernam de eerste luitenant, »zeker is het goed voor hen, maar verduiveld slecht voor u. Wel, beste jongen, de wormen groeien door het rooken zoozeer aan, dat ze eindelijk op alen of palingen gelijken. Op warmte zijn ze dol en dus ook op rook, maar kou, kou maakt ze kapot. Ik zal je genezen. Kwartiermeester, kom hier. Leid dezen jongen de loopplanken te loever op en neer en draai zijn mond nu en dan eens naar den wind toe, terwijl ge hem ferm in zijn nek pakt, totdat hij terdege gaapt, en laat hem de koude lucht zooveel seconden lang door de keel glijden, als gij noodig hebt om tien te tellen. De kou doodt de wormen,

arme jongen, — geen tabak. 't Verwondert me dat ge nog niet dood zijt."

De kwartiermeester, die behagen in dat grapje vond, gelijk al de aanwezige matrozen deden, pakte den knaap bij zijn kraag en greep hem, toen ze bij den bak gekomen waren, zoo duchtig in den nek, dat hij zijn mond wel open moest sperren, al ware het alleen geweest om van pijn te schreeuwen. De wind was vrij scherp en blies hem zoo ruw in den mond, dat het werkelijk een gefluit veroorzaakte, en zoo moest de jongen, twee uren lang, op en neer kuieren om zijne ingewanden te verkoelen, totdat de eerste luitenant hem liet roepen en hem zeide, dat de wormen nu waarschijnlijk wel allen zouden uitgestapt zijn, maar zoo niet, dat hij, in plaats van zich zelven te cureeren, maar gerust den eersten luitenant moest aanspreken, die hem alsdan eene nieuwe dosis van het thans aangewende middel zou doen toedienen. De jongen was echter van 't zelfde gevoelen als de luitenant, en klaagde nooit weer dat hij wormen had.

Eenige nachten daarna ging O'Brien, bij gelegenheid dat wij weer de middelwacht hadden, aldus voort met het verhaal zijner lotgevallen:

»Waar ben ik ook gebleven?"

»Toen uw arrest uit was."

»Juist, — goed onthouden. Nu dan, 't was niet extra naar mijn zin, dat ik weer dienst moest doen. Er zat evenwel niets op, ik stapte dus als vroeger op het dek heen en weer, met de handen in de zakken en onder het peinzen aan oud-Ierland en aan mijn grooten voorvader Brien Borru. Ik gedroeg mij steeds als een fatsoenlijk jongman en kwam in geene ongelegenheid meer, totdat de vloot Cork binnenliep, en ik mij slechts op een afstand van een paar uren van mijns vaders huis bevond. Ge begrijpt wel dat het anker nog nauwelijks vastzat, of ik sprak den eersten luitenant om verlof naar huis aan. Tot mijn ongeluk was de luitenant op dat oogenblik slecht gemutst, uithoofde de kapitein hem een of ander verwijt, de dienst betreffende, had gedaan. Hij antwoordde mij dus op een barschen toon, dat ik geen verlof kon krijgen. »O wee, o wee!" dacht ik, »dat kan er niet door." Ik ging dus naar den kapitein, groette hem beleefd en bracht hem onder 't oog, dat ik een lief partijtje broers en zusters had, die van verlangen stierven om mij te zien, en dat ik hoopte dat de kapitein mij permissie zou geven om hen te gaan bezoeken." »Vraag den eersten luitenant," gaf hij mij ten antwoord. »Dat heb ik gedaan," hervatte ik, »maar hij zegt dat ik volstrekt

geen voet aan wal zal zetten." »Dan hebt ge u niet wel gedragen," zei de kapitein weer. »Ik heb mij heel wel gedragen, kapitein Willes," antwoordde ik, »integendeel, de eerste luitenant heeft zich niet wel gedragen." »Wat meent ge daarmee?" vroeg hij verstoord. »Wel, kapitein, heeft hij niet, pas een kwartiertje geleden, eene schrobbeering van u gekregen, omdat hij de dienst niet naar uw genoegen waarnam, en daarom is hij in een kwaad humeur en wil mij niet aan wal laten gaan. Gij ziet, kapitein, dat ik de waarheid heb gezegd, en dat het de eerste luitenant is, die zijn plicht verzuimd heeft, niet ik. Wees toch zoo goed en laat mij aan wal gaan, kapitein, gun dat geluk aan mijne kinderlijke genegenheid."

»»Hebt ge iets tegen O'Brien?" vroeg de kapitein den eersten luitenant, toen hij op het dek kwam. »Niets meer dan tegen *appointés* in 't algemeen," was het antwoord, »maar ik geloof niet dat het de gewoonte is, dat officieren om vergunning vragen van aan wal te gaan, alvorens de zeilen geborgen en de raas gezet zijn." »Daar hebt ge gelijk in," zei de kapitein, »en dus, mijnheer O'Brien, moet je wachten totdat de wacht opgefloten wordt, en als ge het dan den eersten luitenant verzoekt, twijfel ik niet of hij zal u verlof geven om aan wal te gaan en uwe familie te bezoeken."

»»Ik dank u van harte, kapitein," zeide ik en wachtte met ongeduld op het tijdstip dat men klaar zou wezen met de zeilen en raas, want het hart lag mij op de tong, en ik vreesde dat, indien men mij langer ophield, het mij vooruit zou vliegen naar het strand.

»Ik meende mij bij deze gelegenheid wonderwel te hebben gehouden, maar ik was nooit zoo onnoozel geweest; want vooreerst bestond er geene reden voor mij om zooveel haast te maken, en ten andere vergaf de eerste luitenant het mij nooit, dat ik mij van hem op den kapitein beroepen had; doch hierover zal ik nader spreken. Eindelijk kreeg ik eene knorrige toestemming en vloog als een pijl uit den boog weg. Daar ik schrikkelijk veel haast maakte, huurde ik eene boerenkar, om mij naar mijns vaders huis te brengen. »Meen je de O'Brien's van Ballyhench?" vroeg mij de lummel, die reed. »Zeker meen ik die," antwoordde ik, »en hoe maakt het de heele familie?"

»»O best, allemaal behalve de jonge Tim, die een paar nachten geleden op de kermis een ongemak aan zijn hoofd heeft gekregen en nu te huis te bed ligt, zonder te kunnen eten of drinken; maar de dokter geeft hoop op zijn herstel, omdat al de O'Brien's, zooals bekend is, zulke dikke koppen hebben." »Wat meen je daarmee, onbeschaafde

en onbeschaamde schavuit?" zeide ik; »maar ga voort, — hoe gebeurde dat ongeluk met den armen Tim? — werd er gevochten?" »Gevochten juist niet, maar een beetje geklopt, — drie zitten er vast, meer niet." »Maar je slaat den verkeerden weg in, schobbejak," riep ik uit, ziende dat hij links had gedraaid, in plaats van rechts. »'k Heb daar redenen voor, mijnheertje," zeide hij, »ik mag dat kasteel daar niet luchten of zien; — ik heb er iemand van me familie verloren, en word er maar akelig van." »Hoe is dat gekomen?" »Och, mijnheertje, bloot bij toeval; ze hebben daar men armen broer Patrick opgehangen, omdat de jongen niet goed cijferen kon." »Hij had dan op eene betere school moeten gaan," merkte ik op. »Dat was 't geval, ik heb altijd gezegd dat hij op eene slechte school is geweest," hernam hij, al zuchtende. »Hij deed in vee, mijnheertje, en op een dag had hij bij ongeluk eene koe te veel, — bloot de schuld van zijn schoolmeester!" »Alles mooi en wel," zeide ik, »en ik hoop, dat zijn ziel in vrede moge rusten, — maar ik zie toch de reden niet in, waarom dat je mij, die zooveel haast heb, een omweg van drie kwartier doet maken." »Heb je zoo'n haast om t'huis te komen, mijnheertje? wel ik geloof dat ze t'huis nog zoo hard niet om je verlegen zijn." »Wel, jou gauwdief, wie heeft je gezegd dat ik van de O'Briensche familie was? — en waarom zouden ze t' huis niet naar me verlangen?" »Met je permissie, mijnheertje, ik denk dat maar zoo, — laten we daar niet meer van spreken. Dit kan ik je alleen zeggen: vader M'Grath, die me de absolutie geeft, zei me lest, dat ik hem diende te betalen en niet maar alles op schuld laten zetten, om vervolgens weg te loopen, zooals Terentius O'Brien, die naar zee is gegaan, zonder een cent te betalen voor zijne hemden, kousen en schoenen, of voor iets van zen uitrusting, en die zoo zeker zou gehangen worden, als St. Patricius de Liffey overzwom met zen hoofd onder den arm." »Je vader M'Grath mag naar de hel loopen," riep ik heel gramstorig uit; »ik zal wel maken dat hem zen woorden zullen berouwen."

»Wij waren nu voor de deur van mijns vaders huis gekomen. Ik betaalde den voerman en trad binnen. Daar zaten mijn vader en moeder en al mijne broers en zusters (Tim uitgenomen, die heel erg ziek was, en ook den volgenden dag stierf) met en benevens dat beest, vader M'Grath. Toen mijne moeder me zag, liep ze naar me toe, viel me om den hals en drukte en kuste me, al schreiende; vervolgens veegde ze de oogen af en ging zitten, maar anders vroeg ook

niemand hoe ik het maakte, of sprak een enkel woord tegen me. »'t Schijnt hier niet pluis te zijn," dacht ik bij me zelven, maar zweeg. Eindelijk openden ze allen tegelijk den mond, om tegen mij uit te varen, en dat op geen malschen toon. Mijn vader begon: »Schaam je je niet, Terentius?" »Schaam je je niet, Terentius O'Brien?" herhaalde vader M'Grath. »Schaam je je niet?" vroegen al mijne broers en zusters uit één adem, terwijl mijne arme moeder haar voorschoot voor de oogen hield en stilzweeg. »Om den drommel niet," zeide ik, »voor mij zelven, maar wel schaam ik me voor jelui allemaal, dat je me zoo slecht ontvangt; wat is daar toch de reden van?" »Hebben ze geen beslag gelegd op 't hooi, om betaling voor je schoenen en kousen?" riep pater M'Grath. »Hebben ze ons varken niet ingepalmd, om jou leelijken hoed te betalen?" riep mijne oudste zuster. »Hebben ze men kippen niet weggehaald voor je ponjaard?" riep eene andere. »En onze beste meubels om je witte hemden en zwarte dassen betaald te krijgen?" riep mijn broeder Murdok. »En hebben wij geen honger moeten lijden sedert dien tijd?" riepen ze allen eenstemmig. »Och, och!" zuchtte mijne moeder. »Mocht de duivel!" riep ik, toen ze allen gedaan hadden. »Evenwel spijt het me geweldig, dat je zooveel onaangenaamheden om mijnentwille hebt gehad; maar is 't mijne schuld, vader, dat ge me naar zee hebt gestuurd?" »Dat heb ik, schavuit, — 't is waar, — maar heb je niet beloofd, of heb *ik* niet voor jou beloofd, — hetgeen een en hetzelfde is, — dat je alles met je prijsgeld zoudt betalen; en waar is dat prijsgeld, zeg me dat ereis, Terentius?" »Waar het is, vader? — dat zal ik je zeggen, 't is net waar kermis aanstaande is, — 't zal komen, maar is er nog niet." »Spreek gij eens met hem, vader M'Grath," zei mijn vader. »Is dat geen leugen, die je daar vertelt, Terentius O'Brien," zei vader M'Grath, »geef mij het geld." »Ik lieg niet, vader M'Grath," antwoordde ik; »indien gij het in 't hoofd krijgt om morgen uit te stappen, heb ik geen schelling om eene mis voor je ziel te laten lezen, behalve deze drie of vier, die jelui onder malkaar moogt deelen." Dit zeggende smeet ik de zilverstukken op den grond.

»»Terentius O'Brien," zeide vader M'Grath, »morgen zul je absolutie noodig hebben voor al je zonden en ongerechtigheden; maar de duivel haal me, als ik ze je geven zal, — steek dat in je zak."

»»Vader M'Grath," antwoordde ik, »van u heb ik geene absolutie noodig; — steek dat in je zak."

»»Dan moogt gij den Hemel — dat is het beetje hoop, 't welk gij

er op hadt, — wel adieu zeggen! — want *ik* zal je er buiten houden, jou leelijk monsterdier, — steek dat in je zak."

»»Als daar geen betere koks zijn, dan bij onzen bak," hernam ik, »blijf ik er gaarne buiten; maar om u, vader M'Grath, te ergeren, zal ik er binnen kruipen. Steek dat in je zak."

»»En wie zal je ziel redden en je den Hemel inbrengen, zoo ik het niet doe, ondeugende schelm? Maar ik wou nog liever, — steek dat in je zak, Terentius O'Brien."

»»Dan word ik protestant, en laat den paus naar de hel loopen." Steek dat in je zak, vader M'Grath."

Op dezen laatsten hevigen uitval van mij, hieven mijn vader en al mijne broers en zusters een kreet van ontzetting aan, terwijl mijne moeder in tranen uitbarstte. Vader M'Grath greep den wijwaterbak, doopte den kleinen kwast er in en begon de kamer te besprenkelen, onder het mompelen van een Latijnsch kerkgebed. Intusschen bleef het overige gezelschap tegen mij doorschreeuwen. Eindelijk greep mijn vader den stoel waarop hij gezeten had, en wierp mij dien naar 't hoofd. Ik bukte en de stoel velde vader M'Grath neer, die juist achter mij ijverig aan het zingen was. Ik begreep dat er nu geene genade voor mij was te wachten, sprong dus over den pater, die op den vloer lag te kreunen, heen en de deur uit.

»»Goeje morgen voor jelui allen, en betere manieren, als we weer bij malkaar komen!" riep ik uit, en snelde naar het schip terug.

»»Ondertusschen was ik op weg niet vrij van treurige gedachten omtrent het gebeurde. »Ik had mij niet zoo vreeslijk moeten haasten," zeide ik tot mij zelven, »om verlof te vragen, en daardoor den eersten luitenant te affronteeren." Ook speet het mij dat ik zulke scherpe taal tegen den priester had gevoerd; want mijn geweten deed mij bittere verwijtingen, dat ik zelfs voorgewend had protestant te willen worden, iets dat ik geheel niet voornemens was en ook nooit zal doen, daar ik als een goed katholiek leven en sterven wil, gelijk al mijne voorouderen hebben gedaan, en naar ik vertrouw al mijne nakomelingen gedurende een aantal geslachten zullen doen. Maar om daarvan af te stappen, — ik kwam aan boord, en de eerste luitenant was drommels boos en ongemanierd tegen mij. Ik hoopte dat die bui spoedig zou overgaan, maar dat gebeurde niet, en hij behandelde mij zoo slecht, dat ik besloot het schip te verlaten, hetgeen ik deed zoodra we in Cazandbaai kwamen. De kapitein stond mij toe te gaan, want ik had hem het heele geval verhaald, en hij zag wel dat het

waarheid was; hij recommandeerde mij dus ook aan den kapitein van een ezel-fregat, die *appointés* zocht."

»Wat meen je met een ezel-fregat?" vroeg ik.

»Daar meen ik een van die schepen met acht en twintig stukken mee, die zoozeer van een echt fregat, gelijk dit waarop wij zeilen, verschillen, als een ezel van een rijpaard verschilt. Dat schip dan was nog nauwelijks in het dok om ballast in te nemen, toen de kapitein er op kwam, een klein schraal kereltje, maar desniettemin een man van gewicht, want hij bracht eene groote schaal mee en woog alles wat aan boord was. Ik ben zijn echten naam vergeten, maar het scheepsvolk noemde hem kapitein Weegschaal. Hij had een dik boek, waarin hij de zwaarte van den ballast aanteekende, en vervolgens die van de ammunitie, proviand, water, steenkolen, staand en loopend want, kabels, enz. Eindelijk woog hij alle manschappen aan boord, benevens al hunne kisten en zakken, en al de officieren met hunne koffers, enz. Ook vergat hij niet zijn eigen persoon te wegen, die het totaal niet veel vermeerderde. Ik weet niet recht, waartoe hij die voorzorg nam; maar hij sprak altijd van *middelpunten van zwaarte*, *verplaatsing van vloeistoffen*, en ik weet niet wat al meer. Ik geloof dat het was om op de eene of andere manier de lengte te vinden, maar ik bleef niet lang genoeg aan boord van dat schip, om het eind van de grap te zien; want op zekeren dag bracht ik een paar nieuwe laarzen aan boord, waarvan ik verzocht rapport te maken, om ze te laten wegen, en 't zij nu de kapitein dacht dat ze zijn schip zouden doen zinken, of dat er eene andere reden bestond: de zaak was deze, dat hij me gelastte om terstond het schip te verlaten. Wat zou ik doen? ik pakte mijne spullen bij malkaar, trok uit spijt mijne nieuwe laarzen aan, stapte er mee door dik en dun en wandelde er mee op en neer van Plymouth naar het dok, totdat ik vermoeid was. Dit hield ik tot hunne straf veertien dagen vol, waarna de zolen er bij hingen.

»Op zekeren dag was ik op de dokwerf en keek naar een tweedekker in het bassin, die er juist uitgehaald werd om in dienst genomen te worden. Ik vroeg wie er kapitein op zou worden. Men zeide mij dat de naam van den bevelhebber O'Connor was. »Dan is hij een landsman van me," dacht ik, »en ik wil mijn geluk met hem eens beproeven." Ik begaf mij terstond naar het hotel *Goud*, waar hij logeerde, en vroeg om hem te spreken. Ik werd toegelaten en zeide hem met vele buigingen, dat ik mij als vrijwilliger voor zijn schip kwam aan-

melden, en dat mijn naam O'Brien was. Daar hij toevallig nog open plaatsen had en in mijn tongval behagen schepte, vroeg hij mij op welke schepen ik gediend had. Ik deelde hem een en ander mede, en ook de reden waarom ik mijn laatste schip verlaten had — namelijk, omdat ik er af gezet was. Ik gaf hem eene uitlegging van de geschiedenis der laarzen; hij deed onderzoek en bevond dat ik hem de waarheid gezegd had. Hierop gaf hij mij eene aanstelling als onderstuurman. Wij kregen order om naar Zuid-Amerika te stevenen, en de passaatwinden brachten ons daar in een oogenblik. Ik hield zeer veel van mijn kapitein en mijne officieren, en wat nog meer beduidde, wij behaalden nog al eenigen buit. Maar hoe het kwam, weet ik niet; ik was nooit lang op één schip; en het was toch niet door mijne schuld, ten minste niet in dit laatste geval. Alles ging zoo stilletjes voort als maar kon, totdat de kapitein ons op zekeren dag mede aan wal nam, om in een der rustigste districten een bal bij te wonen. Wij hadden een zeer plezierigen nacht, maar daar het toeval wilde dat ik de morgenwacht had en dus moest zorgen dat het dek schoongemaakt werd, vertrok ik, mijn plicht niet willende verzuimen, omstreeks drie uur, juist bij het aanbreken van den dag, naar boord. Ik liep langs het strand en dacht aan het lieve meisje, met wie ik gedanst had, toen op eens drie schurken van Spaansche soldaten van achter eene rots te voorschijn sprongen en mij met hunne sabels en bajonetten aanvielen. Ik had niets dan mijn dolk bij me, maar ik had geen lust om mij zoo maar zonder complimenten een bajonet door het lijf te laten jagen, en vocht dus zoo lang ik konde. Ik maakte een der kerels af, maar eindelijk moest ik het onderspit delven, want ze staken mij de bajonet door het lijf, en ik had uitgepraat. Overigens schijnt het — want ik kan slechts naar mijn beste weten en vermoeden spreken — dat zij mij na mijn dood naakt uitschudden en mij in het zand begroeven, terwijl zij het lijk van hun makker medenamen. Ik was dus — dood en begraven."

»Maar, O'Brien," zeide ik —

»St — houd je mond, je hebt het eind van de historie nog niet gehoord. Ik was zoo wat een uur begraven — maar niet heel diep, want het schijnt dat zij te veel haast gehad hadden — toen een visscher met zijne dochter langs het strand kwam om naar zijne boot te gaan, en de dochter, God zegene haar! bewees mij de gunst van op mijn neus te trappen. Het was duidelijk dat zij nog nooit een Ier op den neus getrapt had, want zij stond verwonderd en keek

naar beneden, om te zien wat daar lag. Niets ziende, trapte zij nog eens met den voet, schopte het zand weg en ontdekte toen mijne bekoorlijke tronie. Ik was nog warm en ademde nog, want het zand had het bloed gestild en gemaakt dat ik niet doodgebloed was. De visscher haalde mij uit het zand en bracht mij op zijn rug naar het huis waar de kapitein en de officieren nog aan het dansen waren. Toen ik binnengebracht werd, ontstond er een groote schrik onder de dames, niet omdat men mij vermoord had, — want daaraan is men in die landen gewoon, — maar omdat ik naakt was, hetwelk zij als eene ernstiger zaak beschouwden. Ik werd naar bed gebracht, en men zond eene boot naar boord om onzen dokter te halen, en binnen weinige uren was ik in staat om te spreken en om mijne wederwaardigheden te verhalen. Maar ik was te ziek om vervoerd te worden, toen het schip moest uitzeilen; zoodat de kapitein mij een paar dagen later mijn ontslag zond en mij achterliet. De lieden bij wie ik aan huis was, waren Franschen, en ik bleef zes maanden bij hen alvorens ik gelegenheid kon vinden om naar mijn vaderland terug te keeren. Ik had dus gelegenheid om hunne taal aan te leeren en nog een aardig zoodje Spaansch op den koop toe. Toen ik in Engeland terugkwam, waren de behaalde prijzen verkocht, en het geld beschikbaar om verdeeld te worden. Ik leverde mijn certificaat in en ontving 167 pond sterling voor mijn aandeel. Zoo komt het kalf dan toch bij zijn grootje, dacht ik.

»Zooveel geld had ik nog in mijn leven niet bijeen gehad, maar ik hoop dat het nu spoedig weer zal gebeuren. Ik telde het op de tafel uit, zoodra ik te huis kwam, bekeek het nog eens en zeide tot mij zelven: »Nu, Terentius O'Brien, wilt gij dit geld zelf houden, of wilt gij het naar huis zenden?" Toen dacht ik aan vader M'Grath en aan den stoel die mij naar het hoofd geworpen was, en het scheelde niet veel of ik had alles weer in mijn zak gestoken. Maar op eens dacht ik aan moeder, aan de koeien, aan het varken, aan het huisraad, aan alles wat weg was. Ik nam een kloek besluit en zond hun alles, behalve 30 pond, die mijne gage uitmaakten, en nooit had ik mij gelukkiger gevoeld, dan op dit oogenblik. Ik schreef bij deze gelegenheid het volgende briefje aan mijn vader:

»»Geëerde Vader!

»»Sedert onze laatste aangename ontmoeting, waarbij gij mij een

stoel naar het hoofd geworpen en daarbij de duif gemist en de kraai geraakt hebt, ben ik dood en begraven geweest; maar ik ben nu, Goddank, zeer wel en heb van pater M'Grath geene absolutie noodig; hij kan ze voor zich zelf gebruiken en voor mijn part naar de maan loopen. Maar 't beste komt eerst aan; ik heb een zak met prijsgeld gebeurd, het eerste dat ik in Z. M. dienst in handen heb gekregen en dat ik u thans tot den laatsten duit toe zend, opdat ge de oude koeien, het varken en al de overige artikels, die ze tot schadevergoeding voor de aan mij geleverde uitrusting hebben weggehaald, kunt terugkoopen. Vraag me dus maar niet meer of ik me niet schaam, — *gij* moest u schamen, dat ge een braven zoon als mij, die op uw verzoek ter zee ging en sedert dien tijd geen goeden aardappel gegeten heeft, zoo onaardig hebt behandeld. Zeg aan moeder, dat ik een echte O'Brien ben en er niet aan denk om protestant te worden, maar bij de religie van mijn land wil blijven, ofschoon de duivel vader M'Grath en zijn wijwater moge halen. Ik zal maar niet t' huis komen om jelui te bezoeken, want je mogt ereis een anderen stoel klaar hebben om me naar de hersens te gooien, en dezen keer beter mikken dan den vorigen. Dus vooreerst niets meer van je toegenegen zoon

»»Terentius O'Brien.''"

»Bijna drie weken daarna ontving ik een brief van huis, waarin mijn vader schreef dat ik een echte O'Brien was en dat, zoo iemand het tegendeel dorst beweren, hij hem armen en beenen zou stuk slaan; dat ze 't geld ontvangen hadden en mij wel bedankten; dat ik, zoodra 't mij aanstond weer te huis te komen, den besten stoel zou hebben, niet voor mijn hoofd, maar voor mijn staart; dat pater M'Grath mij zijn zegen zond, benevens absolutie voor alles wat ik misdreven had of gedurende de tien eerstvolgende jaren zou misdrijven; dat mijne moeder tranen van vreugde had gestort over mijn braaf gedrag en dat al mijne broeders en zusters (Tim niet meegerekend, die daags na mijn vertrek was overleden) mij geluk wenschten en hoopten dat ik nog een boel prijsgeld zou trekken, om over te sturen.

»Dat was alles mooi en aardig, en ik had verder geene zorg meer, dan om op een ander schip te komen; ik ging dus naar den admiraal-havencommandant, en gaf hem mijne omstandigheden en mijn verzoek te kennen; waarop hij zeide dat men iemand, die dood en

begraven was, niet kwalijk kon nemen dat hij zijn schip verliet, en dat hij, nu ik weer levend was geworden, mij een ander zou zien te bezorgen. Ik werd aan boord van het wachtschip gezonden, waar ik omstreeks tien dagen bleef en vervolgens op dit fregat werd overgeplaatst; — en hiermee is mijne historie uit en daar slaat het acht glazen: dus is de wacht ook uit. Loop gauw naar beneden, Pieter, en roep Robinson; zeg hem dat hij me plezier zal doen met niet weer in zijn kooi te blijven liggen, zooals laatst, en mij hier te laten stampvoeten, tegen al de regels en wetten van de dienst aan."

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

De eerste luitenant krijgt meer patienten. — Mijnheer Chucks, de bootsman, deelt mij het geheim van zijn *fatsoen in de wereld* mede.

Alvorens ik verder ga met mijn verhaal, verzoek ik den lezer te willen in 't oog houden, dat ik deze bladen niet in een later tijdvak van mijn leven geschreven heb, nadat ik meer menschenkennis had opgedaan. Neen, — toen ik 't eerst naar zee ging, moest ik mijne moeder beloven, alles wat mij dagelijks gebeurde met mijne opmerkingen dienaangaande aan te teekenen, of, in één woord, een journaal te houden. Ik ben die belofte getrouw nagekomen, en sedert ik mijn eigen meester ben geworden, zijn die journalen in mijn bezit gebleven. Bij het verhalen dus van het vroegere gedeelte mijner lotgevallen volg ik mijne toenmalige beschouwing van zaken. Omtrent vele punten heb ik sedert dien tijd eene geheel andere meening opgevat; over vele heb ik later hartelijk moeten lachen, terwijl ik mij verwonderde hoe ik zoo onnoozel had kunnen zijn; evenwel heb ik gedacht mijne denkbeelden, zooals ze toen waren, te moeten teruggeven, liever dan ze door die eener duur gekochte ondervinding te vervangen. Van een knaap van vijftien jaren, in een stil stadje opgevoed, kan men niet verwachten dat hij zooveel oordeel bezit als een jongman, die de wereld heeft gezien en allerlei ontmoetingen heeft gehad. De lezer herinnere zich dus dat ik mijn journaal volg in alles wat mijne begrippen en gevoelens in elke periode van mijn leven betreft.

Onze kruistocht had nu zes weken geduurd, en ik begon mijn beroep veel aangenamer te vinden, dan ik tot nu had gedaan. Mijn verlangen om te behagen en goedkeuring te verwerven werd voor de daad genomen, en ofschoon ik nu en dan nog wel een onnoozelen streek beging, schenen de kapitein en de eerste luitenant evenwel in te zien

dat ik zooveel mogelijk op de dienst lette, en lachten slechts over mijne abuizen. Ik ontdekte overigens met genoegen, dat men aan boord veel gunstiger omtrent mijn natuurlijk verstand dacht, dan mijne familie had gedaan; daardoor nam mijn zelfvertrouwen van dag tot dag toe. Ik hoopte door attentie en vlijt goed te maken wat mij aan doorzicht mocht ontbreken. Er is voorzeker iets in den zeemansstand gelegen, dat het verstand opscherpt. Toen ik, zes maanden te voren, t'huis was, liet ik anderen voor mij denken en ging slechts naar hun raad of hunne meening te werk; aan boord moest ik voor mij zelven denken en gewende mij daaraan. Ik raakte de beste vrienden met mijne makkers; allen mochten mij graag lijden. De tijd snelde genoeglijk voorbij, waartoe niets meerder bijdroeg, dan dat ik mijn werk kende en de eene dag volkomen op den anderen geleek.

De eerste luitenant was een der aardigste en onderhoudendste menschen, die ik ooit heb gekend; evenwel was hij streng in de dienst en nam nooit de minste vrijheid bij iemand, die boven of beneden zijn rang was. Zijn humeur of zijne luim, als men 't zoo noemen wil, toonde zich voornamelijk in zijne verschillende manieren van straffen; hoe streng de straf ook aan hem, die ze onderging, mocht voorkomen, altijd leverde ze eene bron van gelach en vermaak op voor het overige scheepsvolk. Het viel mij meer dan eens in 't oog, dat, ofschoon niemand er op gesteld was om straf te ontvangen, de manier echter, waarop die straf werd toegedeeld, al de matrozen naar het bijwonen er van deed verlangen. Hij was er bijzonder op gesteld, dat de dekken steeds proper en in orde waren; ze moesten altijd zoo wit als sneeuw zijn, en hij werd vreeslijk boos, wanneer er vuil op te zien was. Daarom had hij ook zulk een afkeer van het gebruik van tabak. Er waren op verscheidene plaatsen boven en tusschendeks bakjes geplaatst, opdat de manschappen de planken niet met hun tabakssop zouden bezoedelen. Somtijds vergat iemand wel eens, wanneer hij in haast was, deze bakken te gebruiken; maar dewijl de bak, binnen welks kring de vlek gevonden werd, zoolang de grog moest missen, totdat de dader ontdekt werd, droeg elk goede zorg niet alleen om toe te zien, maar ook om den schuldige aan te wijzen. De straf nu voor zulk een vergrijp was deze: men bond den man de handen achter den rug vast en hing hem een grooten tinnen spuwpot met een band, die over de schouders ging, op de borst. Al de andere potten of bakken werden op het benedendek weggenomen, en daar moest hij op en neergaan en zich naar het commando schikken van

elk, die hem riep, om zijn tabakssop in den pot te deponeeren. De andere matrozen hadden daar zooveel schik in, dat ze tweemaal zooveel spuwden als anders, bloot om den kerel met zijn corvéepot te doen rondloopen. Chucks, de bootsman, noemde dit den *ambulanten* spuwpot van den eersten luitenant.

Op een morgen dat ik de wacht had, was ik getuige van het volgende vermakelijke tooneel. Wij waren bezig met het bergen der hangmatten, toen een der jongens met zijne hangmat op den schouder boven kwam en den eersten luitenant passeerde, die bemerkte dat hij eene tabakspruim in den mond had. »Wat heb je daar opgedaan, vriendje," zeide hij; »gezwollen tandvleesch? uwe wang is leelijk opgezet." »Neen, mijnheer," antwoordde de jongen, »ik heb daar niet over te klagen." »Daar moet zeker toch iets van aan zijn, — mogeijk een bedorven tand. Doe je mond open en laat me eens zien." De jongen opende met veel tegenzin zijn mond en toonde daardoor een duchtig stuk carot. »Aha! ik zie 't al, uw mond moet uitgehaald en uwe tanden moeten gepoetst worden. Ik wenschte wel dat we een tandmeester aan boord hadden, maar daar we er geen hebben, wil ik de operatie doen, zoo goed als mij mogelijk is. Laat den geweermaker hier komen met zijne tang." Toen de geweermaker kwam, moest de jongen zijn mond openhouden, terwijl de tabakspruim er met dit ruwe instrument werd uitgehaald. »Zie zoo," zei de eerste luitenant, »ik weet zeker dat je nu al veel beter zijt, je kondt geen eetlust hebben, arme jongen. Kapitein van de achterwacht, breng een stuk oud zeildoek met een beetje zand hier en poets hem eens propertjes de tanden." De kapitein van de achterwacht kwam vooruit, nam het hoofd van den jongen tusschen zijne knieën en wreef hem twee of drie minuten lang de tanden met den lap en het zand. »Komaan, dat zal nu wel schikken," zeide de eerste luitenant. »Nu, kereltje, is je mond zuiver en in orde en je zult met smaak ontbijten. 't Was onmogelijk voor je, iets te eten met zoo'n vuilen mond. Als er weer iets aan hapert, kom maar gerust bij me; ik zal je tandmeester zijn."

Op zekeren dag bevond ik mij op den bak met bootsman Chucks, die zeer vriendelijk jegens mij was. Hij had mij gewezen hoe men de onderscheidene knoopen en strikken in het touwwerk slaat en mij die kennis, om zoo te spreken, ingestampt; want ik wil gaarne bekennen dat ik in 't eerst bijzonder onhandig daarmede was. Onder anderen leerde hij mij een visschersstrik maken, die naar zijn zeggen de *koning* van alle knoopen was. »Ja, mijnheer Simpel," dus vervolgde

hij, »er steekt eene zedelijke les in dien knoop. Let op, dat wanneer de einden den rechten weg uit en te zamen worden getrokken, zij, hoe meer men trekt, des te vaster zitten; maar zie nu eens, als men er *apart* aan trekt, hoe een klein verschil, een haal naar den anderen weg ze terstond uiteen doet gaan. Dit toont ons de noodzakelijkheid aan om in deze wereld te zamen te trekken, mijnheer Simpel, wanneer we vastheid willen verkrijgen; en dit is een proefje van philosophie, dat meer waard is dan al de zes-en-twintig-duizend en eenige jaren van mijn vriend den timmerman, die hem slechts het hoofd met muizenissen vullen, in plaats dat hij zich enkel op zijne dienst moest toeleggen."

»Dat is wel waar, mijnheer Chucks; gij zijt de beste philosoof van u beide."

»Ik heb eene betere opvoeding genoten, mijnheer Simpel, eene *fatsoenlijke* opvoeding, — dat durf ik zeggen. Een fatsoenlijk man is, naar mijn begrip, uit den aard der zaak, min of meer een philosoof; want vaak is hij verplicht, ten einde zijn karakter als zoodanig op te houden, om datgene stilzwijgend te dulden, wat een ander uit zijn vel zou doen springen. Mijns erachtens is koelbloedigheid het groote kenmerk van een welopgevoed man. In dienst, mijnheer Simpel, moet iemand toornig schijnen, zonder werkelijk toorn te gevoelen. Ik kan u verzekeren dat ik nooit uit mijn humeur geraak, zelfs niet wanneer ik mijn rotting gebruik."

»Waarom vloekt ge dan zoo op de matrozen, mijnheer Chucks? Dat staat toch zoo fatsoenlijk niet."

»Dat staat het zeker niet, mijnheer. Maar tot mijne verdediging moet ik aanvoeren, dat men aan boord van een oorlogschip in eene kunstmatige betrekking leeft. Nood breekt wet, mijnheer Simpel. Gij moet wel opmerken hoe zachtjes en bedaard ik altijd begin, wanneer ik iemand moet bestraffen. Dat doe ik om mijn fatsoen te toonen, maar mijn ijver voor de dienst noodzaakt mij vervolgens van toon te veranderen, om op 't laatst te doen zien dat ik het ernstig meen. Niets zou mij meer genoegen geven, dan dat ik als een fatsoenlijk man mijn plicht kon waarnemen; maar dat is onmogelijk."

»Ik kan inderdaad niet zien waarom."

»Mogelijk zult ge me dan wel eens willen zeggen, mijnheer Simpel, waarom de kapitein en de eerste luitenant vloeken."

»Dat weet ik niet, maar ze doen het ten minste niet dan in gevallen van hooge noodzakelijkheid."

»Juist zoo, dat is 't geval; — en die hooge noodzakelijkheid bestaat dagelijks, ja ieder uur voor mij. Ben ik niet aansprakelijk voor alles wat er in de dagelijksche scheepsdienst verzuimd of verkeerd gedaan wordt? Het leven van een bootsman bestaat enkel uit zulke hooge noodzakelijkheden, en daarom vloek ik."

»Ik kan nog niet toegeven dat het vloeken onvermijdelijk is, en zonde is het zeker."

»Pardon, beste mijnheer Simpel, het is volstrekt onvermijdelijk en geen zonde. Er bestaat eene taal voor den kansel en eene andere taal voor scheepsboord. In elk dier standen moet men gebruik maken van zoodanige uitdrukkingen, welke de geschiktste zijn om het gewenschte doel te treffen, dat is, den toehoorder te overtuigen. Of het uit eene lange gewoonte of hebbelijkheid van de dienst voorkomt, dan wel uit de onverschilligheid eens zeemans ten opzichte van alle eenvoudige dagelijksche dingen en taal, weet ik niet; maar dit is zeker, dat een zeeman meer prikkel noodig heeft om in beweging te komen, dan iemand anders. 't Is zeker dat een ordinaire trant van spreken weinig indruk op een gemeen matroos maakt. Het is hier niet, als in de Heilige Schrift: »Doe dit, en hij doet het;" maar het is: »Wil je dat wel bl..... gauw doen?" en dan geschiedt het ook terstond. Het bevel om iets te doen heeft juist de zwaarte van een kanonkogel, maar mist de voortstuwende kracht; en deze zit in een fermen knoop, dien men er op legt en waarvan de werking naar die van het buskruit gelijkt, dat den kogel doet voortsnorren. Verstaat ge me, mijnheer Simpel?"

»Ik versta u volkomen, mijnheer Chucks, en moet u zonder vleierij betuigen, dat ik een groot onderscheid tusschen u en de overige onderofficieren zie. Waar hebt gij uwe opvoeding bekomen?"

»Mijnheer Simpel, ik ben hier een bootsman met een proper hemd, en, ik zeg het zelf, — laat eens iemand het mij opstrijden, — met eene volmaakte kennis van mijn plicht. Evenwel, ofschoon ik niet zeg dat ik het ooit beter heb gehad, kan ik dit zeggen, dat ik de beste gezelschappen heb bijgewoond, die van *Lords* en *Ladies.* Ik heb eens bij uw grootpapa gedineerd."

»Dat is meer dan mij ooit is gebeurd, want hij heeft mij nooit verzocht of de minste notitie van mij genomen," hernam ik.

»Wat ik zeg, is de waarheid. Ik wist niet dat hij uw grootvader was, vóór eergisteren, toen ik het van mijnheer O'Brien hoorde, maar ik kan hem mij volmaakt wel voorstellen, ofschoon ik toenmaals zeer jong was. Nu dan, mijnheer Simpel, zoo ge mij op uw woord

wilt beloven dat gij niet zult navertellen wat ge van mij vernemen zult, zal ik u mijne levensgeschiedenis mededeelen.''

»Mijnheer Chucks, ik geef u mijn woord als fatsoenlijk man, dat ik er niets van zal navertellen, voordat ge dood en begraven zijt, en dan nog niet eens als het tegen uw zin is.''

»Als ik dood en begraven ben, kunt ge doen naar uw goedvinden; misschien kan mijne historie, hoewel ze niet zeer lang is, nuttig voor anderen zijn.''

Mijnheer Chucks ging nu op den voorsten rand van de barkas zitten, waar ik nevens hem plaats nam, en begon in dezer voege:

»Mijn vader was bootsman gelijk ik, maar een van de oude school, onbeschaafd als een beer en een dronkaard van de eerste klasse. Mijne moeder was — mijne moeder, en daarmee *basta.* Mijn vader werd, na een dronkemansleven, invalide verklaard en bestemd om havendienst te verrichten; hij stierf kort daarna. Intusschen was ik, door de goedheid der echtgenoot van den havenadmiraal, in eene school voor de zeevaart opgevoed. Ik had den ouderdom van dertien jaren bereikt, toen mijn vader stierf; mijne moeder, niet wetende wat met mij te beginnen, wenschte mij als leerling op een koopvaardijschip geplaatst te zien, maar dat wilde ik volstrekt niet, en na zes maanden kijvens omtrent dit punt maakte ik een eind er aan, door vrijwillig dienst te nemen op het fregat *Narcissus.* Ik geloof, mijnheer Simpel, dat ik reeds bij mijne geboorte den aanleg had om een fatsoenlijk man te worden; — ik kon nooit, als kind, de gedachte aan de koopvaardijdienst verdragen. Na eene week aan boord te zijn geweest, werd ik als bediende toegevoegd aan den victualiemeester, dien ik zoo wel voldeed door mijne vlugheid en schranderheid, dat de eerste luitenant mij van den victualiemeester wegnam, om hem zelven te bedienen; zoodat ik in twee maanden tijds een persoon van genoegzaam belang werd, om tot dispuut tusschen de officieren aanleiding te geven, want de victualiemeester werd vreeslijk boos op den eersten luitenant en had verscheidene officieren op zijne hand. 't Geval wilde, dat, toen ik den eersten luitenant bijna een jaar had gediend, een jonge *lord* (ik moet zijn naam verzwijgen, mijnheer Simpel) door zijne familie, goed- of kwaadschiks, dat weet ik niet, naar zee werd gezonden; men zeide evenwel dat zijn oom, die voogd over hem was en belang bij zijn dood had, hem er toe had bepraat. Een *lord* was toenmaals — 't is nu om en bij de vijf en twintig jaar geleden — eene heele zeldzaamheid in de zeedienst, en de *lord*

werd dan ook met veel eerbewijzen aan boord ontvangen. Hij moest een eigen bediende hebben, ofschoon de overige *appointés* of adelborsten slechts één oppasser voor hen allen hadden. De kapitein deed onderzoek wie de beste jongen op het schip was, en de victualiemeester zeide hem op zijne vraag, dat ik dit was, en dat hij mij in alle opzichten kon aanbevelen. Dus werd ik terstond, tot verdriet van den eersten luitenant, aan zijne lordschap *geattacheerd*. Dat was een goed en makkelijk leventje voor mij, — weinig of niets te doen; vroeg men bij 't *overal* naar mij, dan moest ik de laarzen van den jonker poetsen of zijn rok uitkloppen, en zoodra slechts de naam van zijne lordschap werd uitgesproken, was alles wel. Wij liepen naar de Middellandsche Zee (omdat de *mama* van zijne lordschap dit verlangde), en zwierven er omstreeks een jaar, toen zijne lordschap, door te veel druiven te eten, een persloop kreeg, drie weken ziek aan boord lag en vervolgens verzocht om met een transportschip, dat naar Gibraltar of liever naar de Barbarijsche kust om ossen ging, naar Malta te worden gezonden. Hij werd van dag tot dag erger en maakte zijn testament, waarbij hij mij al zijne effecten liet, die hij aan boord had en die ik zeker wel verdiende wegens de zorg, waarmee ik hem had opgepast. Op de hoogte van Malta ontmoetten wij eene *xebeque*, naar Civita Vecchia bestemd, en de kapitein van het transportschip, die gaarne zonder verwijl zijne reis wilde vervolgen, ried ons aan boord van dat vaartuig over te gaan, daar de wind licht en tegen was, en die Middellandsche zeeschepen beter bij den wind zeilden dan het transportschip. Mijn meester, die nu doodziek lag, gaf zijne toestemming en wij veranderden van schip. Den volgenden dag stierf hij, en er kwam een stormwind op, die ons gedurende verscheidene dagen belette de haven te bereiken. Het lijk van mijn gewezen heer sloeg intusschen zoozeer tot bederf over en maakte het bijgeloof der katholieke matrozen dermate gaande, dat het overboord moest geworpen worden. Geen enkel man op 't schip sprak Engelsch, en ik kon geen Malteesch spreken; zij hadden er geen begrip van, wie wij waren, en ik had tijd in overvloed om na te denken. Dikwijls had ik bij mij zelven gewenscht, een *lord* te zijn; ik vond dat een heerlijk voorrecht. Wij hadden den wind nog tegen, toen een koopvaardijschip, dat van Civita Vecchia kwam en naar Gibraltar ging, naar ons toe kwam. Ik verzocht den kapitein van de *xebeque* een noodsein te maken, of liever ik deed het zelf, en het schip, dat een Engelschman bleek te zijn, hield op ons aan.

»Ik deed de boot bemannen, om aan boord te gaan, en de gedachte kwam bij mij op, dat ze *mij* misschien zouden weigeren over te nemen, maar dit zeker geen *lord* zouden doen. Ik trok de *appointé's*-monteering aan, die mijn meester had toebehoord, doch nu werkelijk aan mij behoorde, en stuurde het koopvaardijschip op zij. Ik vertelde hun dat ik wegens ongesteldheid mijn schip had verlaten en passage naar Gibraltar zocht, om vandaar naar Engeland terug te keeren. Mijn titel en het aannemen van 't akkoord, dat men mij voorsloeg, waren voldoende. Mijn goed werd van de *xebeque* overgebracht, en de lieden van dat vaartuig geen Engelsch verstaande, konden, al waren zij des ook bewust geweest, mijne opgave niet wederleggen. Dit is een klein smetje in mijn vroegeren levensloop, mijnheer Simpel, en ik spreek tot u onder vier oogen er van; hoe zou ik ook anders de mogelijkheid hebben kunnen bewijzen, dat ik met uw grootvader had gedineerd? Kortom, de verzoeking was te sterk voor mij, ik kon haar niet weerstaan. Bedenk eens, mijnheer Simpel, — als een scheepsjongen te hebben gediend, hier vloeken en verwijtingen, daar klappen te hebben opgedaan, — en dan vervolgens als een *lord* met allen mogelijken eerbied te worden behandeld en in plaats van te gehoorzamen, te kunnen commandeeren! Gedurende mijn overtocht naar Gibraltar had ik tijd genoeg om mijn plan te beramen. Ik behoef nauwelijks te zeggen, dat de koffers van wijlen den *lord* eene uitrusting van waarde bevatten; zijne kleederen — en dat was een heerlijk ding — pasten mij uitmuntend. Ook was ik nu eigenaar van zijne horloges, ringen en kleinoden, benevens een zak dollars. En dat alles was mijn rechtmatig eigendom; het eenige, dat ik mij toeëigende, was zijn naam, en daar had de arme drommel toch niets meer aan! Maar ik wil daarom niet verdedigen wat slecht is; ik mocht zoo niet handelen, en daar is 't mee uit.

»Let nu eens op, mijnheer Simpel, hoe het eene ding uit het andere voortvloeit. Ik verzeker u dat ik er in 't begin alleen aan dacht, gebruik van zijner Lordschaps naam te maken, om passage naar Gibraltar te kunnen bekomen. Vervolgens was ik besluiteloos, hoe te handelen; — daar ik evenwel mijns meesters papieren, benevens brieven aan zijne moeder en zijn voogd onder mij had, denk ik, ja ben er bijna zeker van, dat ik mijne waardigheid en *appointé's*-uniform zou hebben afgelegd en om overtocht naar huis bij den werf-commissaris zou hebben verzocht. Maar het noodlot had alles anders beschikt, want de kapitein van het transportschip ging aan wal, om

rapport te doen en kalanten op te loopen, en vertelde overal dat hij den jongen *Lord* A—, die tot herstel van gezondheid naar Engeland ging, als passagier aan boord had. In minder dan een half uur kwam de boot van den commissaris, benevens eene boot van den gouverneur, ons aan boordszijde, om de eer van mijn gezelschap te verzoeken en mij uit te noodigen om gedurende mijn oponthoud aldaar bij hen te komen logeeren. Wat te doen? ik begon angstig te worden, maar vreesde nog meer te bekennen dat ik een bedrieger was; want ik weet zeker dat de kapitein van 't schip mij terstond overboord zou hebben gegooid, indien ik hem had gezegd dat hij aan een scheepsjongen zooveel politesse had betoond. Ik nam dus, terwijl ik half uit zedigheid en half uit eene kwade conscientie bloosde, de uitnoodiging van den gouverneur aan en zond eene beleefde mondelinge weigering aan den commissaris, mij excuseerende dat er geene pennen noch papier aan boord waren. Ik had mijn meester zoo dikwijls aan wal bij zijne visites vergezeld, dat ik zeer wel wist hoe ik mij in gezelschap moest gedragen. Ik aapte hem volmaakt na; neem daarbij in aanmerking, dat ik een *fatsoenlijken aanleg* had en lezen en schrijven kon; zekerlijk wel niet zoo goed, als ik had behooren te doen naar de opvoeding die ik genoten had, maar ten minste goed genoeg voor een *lord* en in alle geval beter dan mijn meester had gedaan. Zijne handteekening was mij genoeg bekend, ofschoon het enkele denkbeeld, gebruik daarvan te moeten maken, mij deed ijzen. Evenwel het lag er nu toe. Ik moet nog opmerken dat wij in zeker opzicht vrij wel op elkaar geleken; wij hadden beide blond krulhaar en blauwe oogen; in andere opzichten bestond er geene gelijkenis. Ik zag er vrij wat beter uit dan hij had gedaan, en daar wij twee jaren lang in de Middellandsche Zee hadden gekruist, had ik geene vrees dat men mijne echtheid zou in twijfel trekken, voordat wij in Engeland waren gekomen.

»Nu dan, mijnheer Simpel, ik kleedde mij zorgvuldig, tooide mij met mijne kettingen en ringen, parfumeerde mijn zakdoek en ging met den *aide-de-camp* mede naar het huis van den gouverneur, waar men mij vroeg naar mijne moeder *Lady* — en naar mijn oom, mijn voogd, met honderd andere vragen meer. In 't eerst was ik zeer verlegen, hetgeen ze voor schroomvalligheid hielden, en dat was het ook, maar de rechte niet. Doch voor de dag ten einde was, had ik er mij reeds zoodanig aan gewend om *Mylord* te worden genoemd, en er de rol van te spelen, dat ik mij geheel op mijn gemak gevoelde

en de bewegingen en manieren van 't gezelschap begon gade te slaan, om mij daarnaar te regelen. Ik bleef veertien dagen te Gibraltar en kreeg toen gelegenheid, om met een transportschip, dat naar Portsmouth moest, mede te gaan. Als officier had ik natuurlijk vrije vracht en slechts voor tafel, enz. te zorgen. Gedurende den overtocht naar Engeland besloot ik nogmaals, mijne kleeding en mijn titel af te leggen, zoodra ik zulks zou kunnen doen, zonder dat het in 't oog liep; maar men voorkwam mij weder, gelijk de eerste maal. De havenadmiraal zond mij eene uitnoodiging om hem de eer aan te doen, van bij hem te komen dineeren. Ik durfde die vriendelijke invitatie niet afslaan, en daar was ik dan opnieuw *Mylord* voor en *Mylord* na. Ieder maakte mij om strijd zijn hof en deed mij eer aan. Ambachtslui maakten hunne opwachting bij me, om met mijner lordschaps klandizie te worden vereerd; mijne tafel in 't hotel was overdekt met kaartjes van allerlei soort; en om de waarheid te zeggen, dat leventje begon mij zoozeer te bevallen en ik gewende er mij zoo sterk aan, dat het denkbeeld mij reeds onverdraaglijk voorkwam, eenmaal genoodzaakt te zullen zijn het op te geven. Dat was echter eene onvermijdelijke zaak en, tegen mijn hart aan, nam ik mij dan ook voor het te doen, zoodra ik die plaats verliet. Mijne rekening in 't hotel liep buitensporig hoog en bedroeg meer, dan ik betalen kon, maar de kastelein zeide dat dit onverschillig was, dat mijne lordschap natuurlijkerwijze, als uit vreemde landen komende, geene contanten bij zich had; hij bood aan mij geld voor te schieten, indien ik het noodig had. Ik was eerlijk genoeg om dit te weigeren; dat doet me nog plezier. Ik liet mijne kaartjes P. P. C. afgeven, zooals bij alle *fatsoenlijke lui* de gewoonte is, 't geen gij ook wel weet, mijnheer Simpel, — en vertrok met de diligence naar Londen, waar ik vast voornemens was mijn titel te laten varen en mij naar Schotland te begeven, om aan zijner lordschaps moeder de treurige tijding te brengen van het overlijden haars zoons, want, zooals gij ziet, mijnheer Simpel, niemand wist dat de jonge heer dood was. De kapitein van het transportschip had hem levend op de *xebeque* overgebracht, en het schip dat naar Gibraltar ging, had hem, gelijk men dacht, aan boord genomen. De kapitein van het fregat ontving weldra tijding van Gibraltar, dat de jonge *lord* hersteld en naar Engeland teruggekeerd was. Wel, — ik zat nog niet langer dan vijf minuten in de diligence, toen er een heer instapte dien ik bij den admiraal aan tafel had ontmoet; daarenboven kenden mij de koetsier

en anderen meer. Te Londen aangekomen zijnde, ging ik, steeds met mijne *appointé's*-uniform aan, naar een hotel, dat men mij gerecommandeerd had, en waar, zooals ik weldra bespeurde, de deftigste personages hun intrek namen; mijn titel volgde mij altijd. Thans evenwel besloot ik mijne uniform uit te trekken en mij in een burgergewaad te kleeden; de grap moest een einde hebben. Ik ging naar bed, vertoonde mij den volgenden morgen in burgerkleeren en vroeg den oppasser, wat de beste gelegenheid was om naar Schotland te vertrekken.

»»Postchais met vier paarden, *Mylord*. Tegen hoe laat zal ik ze bestellen?"

»»O," antwoordde ik, »ik weet nog niet zeker of ik morgen wel ga."

»Juist op dit oogenblik trad de eigenaar van 't hotel binnen, met de *Morning-Post* in de hand, maakte eene diepe buiging voor me en wees op een artikel, houdende bericht van mijne aankomst in zijn hotel, onder een tal van voorname personen. Dit verdroot mij, en daar ik nu bespeurde hoe moeilijk het voor mij was mijn aangenomen titel te laten varen, begon ik des te sterker te verlangen om weer de oude Willem Chucks te worden. Voor twaalven werden er drie of vier heeren bij mij aangemeld, die mij hunne opwachting kwamen maken, nadat zij in die vervloekte *Morning-Post* mijne aankomst hadden gelezen. De dag was nog niet om, of ik had een dozijn uitnoodigingen. Ik zag dat er aan geen retireeren voor mij te denken was, en ging dus maar weer met den stroom mee, zooals te Gibraltar en te Portsmouth. Gedurende drie weken was ik nu hier, dan daar te gast, en vond ik het leven te Portsmouth reeds aangenaam, hoeveel aangenamer kwam het mij te Londen voor! Evenwel was ik niet gelukkig, mijnheer Simpel, omdat ik een bedrieger was en ieder oogenblik moest verwachten dat men mijn bedrog ontdekte. Overigens was het een aardig ding, zoo voor *lord* te spelen.

»Eindelijk nam het spel een einde. Ik had mij door eenige jongelieden in een speelhuis laten lokken, waar zij voornemens waren mij van de huig te lichten; maar den eersten avond lieten ze me bij de 300 pond winnen, om mij des te beter in het net te krijgen. Ik was vol vreugde over mijne winst en had afgesproken den volgenden avond weer bij hen te komen, maar toen ik op mijn gemak, met de beenen over elkander, zat te ontbijten en de *Morning-Post* te lezen, — wie trad er binnen? niemand anders dan mijn oom en voogd. Hij kende het gezicht van zijn neef te goed, om zich te laten bedotten,

en dat ik hem niet herkende, bewees ten volle dat ik een bedrieger was. Gij moet mij permitteeren, het tooneel, dat nu volgde, over te springen; ik behoef u niet te zeggen dat de oom razend nijdig was, het geheele hotel in rep en roer raakte, de kastelein en zijn knecht mij uitmaakten voor al wat leelijk was, en de commissaris van politie, die mij met eene huurkoets naar het commissariaat bracht, weinig complimenten maakte. Ik werd daar in het verhoor genomen en bekende alles. De oom was zoo blij te vernemen dat zijn neef werkelijk dood was, dat hij volstrekt niet boos meer op mij bleef. Alles wel beschouwd, had ik ook slechts een naam aangenomen, maar niemand bedrogen dan alleen den kastelein van Portsmouth. De eenige straf, die men mij deed ondergaan, bestond daarin, dat ik naar Plymouth getransporteerd en als matroos op een fregat geplaatst werd. Wat mijne 300 £, mijne kleeren, enz. betreft, dat was alles weg; ik geloof dat de kastelein het in beslag had genomen, om zich zelven te betalen voor hetgeen ik bij hem verteerd had; nu, hij was dan ook wel betaald! Ik behield evenwel twee ringen, die ik aan de vingers, en een horloge, dat ik op zak had, toen men mij arresteerde; een en ander stopte ik zorgvuldig weg. Ook had ik nog een paar guinjes in mijne beurs. Na eenigen tijd op het schip te zijn geweest, maakte ik het horloge en de ringen tot geld en schafte mij een goed pak kleeren aan, want slordigheid kon ik niet uitstaan. Niemand mijner kameraden wist overigens, dat ik een *lord* was geweest.”

»Gij vondt zeker een groot onderscheid,” zeide ik, »in uwe nieuwe betrekking.”

»Dat zal wel waar zijn, mijnheer Simpel, maar ik was veel gelukkiger. Ik kon de dames, de diners, de opera en al de vermakelijkheden van Londen niet vergeten; ik herinnerde mij van tijd tot tijd met een zucht, dat ik *Mylord* had geheeten, maar dan dacht ik ook meteen aan den commissaris en zijn *bureau*. Uit dat alles sproot echter iets goeds voort; ik besloot mij bekwaam te maken tot den stand van officier, leerde mijne dienst in den grond en bracht het zoover, dat ik kwartiermeester werd en vervolgens bootsman. Ja mijnheer Simpel, ik durf zeggen dat ik de dienst ken. Maar ik ben sedert dien tijd steeds gestraft geweest voor mijne dwaasheid. Er hebben zich denkbeelden bij mij gevestigd, die boven mijn stand zijn; — een *fatsoenlijk heer* te zijn blijft nog altijd mijn verlangen. Het is een mal ding, of beter gezegd, 't is een ongeluk, denkbeelden boven zijn stand te hebben.”

»Zonder twijfel moet gij eenig onderscheid vinden tusschen uw tafelgezelschap te Londen en dat hier aan den bak."

»Wat dunkt u? Ja, mijnheer — 't is een boel jaren geleden, maar ik kan dat maar niet uit mijn hoofd zetten. Aan mijn gezelschap hier kan ik me maar niet wennen. Iemand kan fatsoenlijk *denken*, al is hij ook nog zoo gering van stand, maar hoe zou ik mij familiaar kunnen maken met zulk volk als meester Dupart of baas Muddle, den timmerman? Beste zeelui — ik kan niet anders zeggen, maar wat wil men voor de rest van lui verwachten, die wel met elkaar aan 't kloppen zouden raken, om een plaatsje in den kombuisketel voor hun netje met aardappelen? Zeg me dat eens!"

VIJFTIENDE HOOFDSTUK.

Ik ga voor dienstzaken aan wal en word gevangen genomen door eene oude dame, die, mijne hand niet kunnende verwerven, een stuk van mijn vinger tot pand houdt. — O'Brien verlost mij. — Gevaar en fraaie manoeuvre.

Twee of drie dagen na dit onderhoud met bootsman Chucks, liep de kapitein met het fregat naar de kust. Wij waren er geen vijf mijlen meer van verwijderd, toen wij onder wal twee schepen bespeurden. Wij maakten er fluks jacht op en sneden hunne vlucht af naar een zandig punt, waar zij om heen poogden te loopen. Merkende dat ze hun doel niet konden bereiken, liepen ze de kust op onder eene kleine batterij van twee stukken, die op ons begonnen te vuren. Het eerste schot, dat tusschen de masten floot, had een akelig geluid voor mij, maar de officieren en matrozen lachten er mee; hetgeen mij overhaalde om hetzelfde te doen, hoewel ik er inderdaad niets grappigs in kon zien. De kapitein gelastte, de stuurboordswacht op te fluiten en de booten klaar te maken om te worden uitgezet; daarop ankerden wij binnen eene mijl afstands van de batterij en beantwoordden het vuur. Intusschen werden vier booten door het overige scheepsvolk uitgeheschen en van boord gelaten; ze werden bemand en gewapend, om de batterij te bestormen. Ik verlangde zeer om mee dienst te doen, en O'Brien, die het commando over den eersten kotter had, vergunde mij hem te vergezellen, mits ik mij onder het tuig voorop verborg, opdat de kapitein mij niet mocht zien, alvorens de booten van 't schip waren afgestooten. Dat deed ik, en men ontdekte mij niet. Wij roeiden op ééne linie tegen de batterij in; in minder dan tien minuten waren de booten op het strand en sprongen wij er uit. De Franschen losten een kanon op ons, toen wij dicht bij den wal waren, en kozen vervolgens het hazenpad, zoodat wij zonder slag of

stoot de batterij vermeesterden; hetgeen mij, om de waarheid te zeggen, weinig leed deed, daar ik mij zelven niet voor oud of sterk genoeg hield om een volwassen man te kunnen staan. Er stonden eenige weinige visschershutten vlak bij de batterij, en terwijl twee der booten aan boord van de schepen roeiden, om te zien of men ze niet kon afbrengen, en eenige matrozen de stukken vernagelden en de rolpaarden vernielden, ging ik met O'Brien die hutten eens nazien. De bewoners waren, zooals men licht denken kan, weggeloopen, maar wij vonden er eene goede kwantiteit visch, die pas gevangen scheen te zijn. O'Brien wees op een zeer grooten rog. »Bij mijn punthoed!" riep hij uit, »daar heb je mijn grootmoeder, die komt spoken; ik moet haar hebben, al zou 't alleen om de familietrekken zijn. Pieter, steek je vinger in de kieuwen en sleep haar naar de boot." Ik kon mijn vinger niet tusschen de kieuwen krijgen, en daar het dier levenloos scheen, stak ik het mijn vinger in den mond, doch ik vergiste mij leelijk; want het dier was levend en sloot onmiddellijk zijne kaken, zoodat mijn vinger tot op het been doorknaagd werd en zoo vast door den verduivelden visch gehouden werd, dat ik hem niet los kon krijgen. De pijn was te groot, om er mijn vinger met geweld uit te trekken, waarbij hij mogelijk in den steek zou zijn gebleven. Daar zat ik dan, als in een val, door een platvisch gevangen. Gelukkig schreeuwde ik luid genoeg, om door O'Brien, die met een kabeljauw onder elken arm dicht bij de booten stond, te worden gehoord. Hij keerde zich om en snelde mij terstond ter hulp. In 't eerst moest hij zoo geweldig lachen, dat hij niet in staat was om mij te helpen; maar eindelijk wrong hij den bek van den rog met zijne sabel open en ik trok mijn vinger, die geheel verscheurd was, er uit. Daarop deed ik een kousenband af, knoopte dien om den staart van het dier en sleepte het zoo naar de boot, die gereed was om van wal te steken. De andere booten hadden bevonden, dat het onmogelijk was de schepen af te brengen zonder ze te ontladen; en dus stak men er den brand in, ten gevolge van de orders, die de kapitein gegeven had. Voordat wij ze nog uit het gezicht hadden verloren, waren ze tot op het water afgebrand. Mijn vinger bleef gedurende drie weken zeer pijnlijk en de officieren lachten mij terdege uit, zeggende dat ik mij gelukkig mocht noemen niet door *eene oude vrijster* te zijn gevangen gehouden. De soort van rog namelijk, die wij buit hadden gemaakt, wordt gewoonlijk *oud wijf* genoemd.

Wij zetten onzen kruistocht langs de kust voort, totdat wij de

baai van Arrason binnenliepen, waar wij twee of drie schepen namen en vele andere noodzaakten de kust op te loopen. Hier hadden wij een geval, dat tot voorbeeld kon strekken, hoe belangrijk het is dat een kapitein van een oorlogschip een goed zeeman zij en eene zoodanige tucht op zijn schip onderhoude, dat elk hem stiptelijk gehoorzaamt. Ik hoorde de officieren, nadat het gevaar, dat wij liepen, voorbij was, eenparig getuigen dat slechts de tegenwoordigheid van geest, door kapitein Sauvage aan den dag gelegd, schip en equipage had gered. Wij hadden een konvooi schepen tot bij de kust vervolgd; de wind was stijf, toen wij afhielden, en de branding op het strand zelfs op dien tijd zoo hevig, dat de vervolgde schepen, die de kust opgeloopen waren, onfeilbaar moesten verbrijzeld worden, alvorens men ze weer vlot kon krijgen. Wij waren genoodzaakt, zoodra wij wendden, de topzeilen dubbel te reven, en het weer had een dreigend voorkomen. Een uur daarna was de geheele lucht eene enkele zwarte wolk, die zoo laag daalde, dat ze bijna op de toppen onzer masten rustte, en eene ontzettende zee, die als door een tooverslag scheen opgerezen te zijn, rolde op ons in. Toen de nacht aanbrak, woei de storm verschrikkelijk en het schip werd bijna begraven onder den last van zeil dien het voeren moest, want hadden we zeeruimte gehad, dan zouden we onder stormstagzeilen hebben kunnen bijleggen, maar nu waren we gedwongen op gevaar af door te loopen, om ons maar van het strand af te kunnen houden. De zee brak over ons heen, terwijl wij in den trog lagen, en overstroomde ons van den bak tot het hakkebord toe, en dikwijls als het schip met een plomp in de diepte ging, geschiedde dit met zulk eene kracht, dat ik vreesde, het zou door het geweld van den schok in tweeën splijten. De stukken werden op de sekuurste wijze vastgemaakt, want wij sloegen zoodanig over zij, dat zoo er een losgebroken ware, het door de lijzijde van het schip had moeten dringen, alswanneer wij onfeilbaar zouden gezonken zijn. De kapitein, de eerste luitenant en de meeste officieren bleven den geheelen nacht op het dek, en waarlijk het huilen van den wind, het geweld van den regen, het spoelen van het water over de dekken, het werken der kettingpompen, het gekraak en gekreun van masten en balken maakte een zoo schrikbarend geheel, dat het mij voorkwam dat er geene redding voor ons op zat, zoodat ik ten minste een dozijn maal dien nacht mijn gebed deed; want ik ging ook niet naar kooi, — dit was mij onmogelijk. Wat ons gevaar nog afgrijslijker maakte was, dat we de kust aan

lij hadden, en de beraadslagingen van den kapitein en zijne officieren, benevens het ongeduld waarmee zij het daglicht verbeidden, deden ons duidelijk inzien, dat er behalve de storm nog andere gevaren voor ons te duchten waren. Eindelijk brak de ochtend aan en de uitkijk op het gangboord riep : »Land aan lij." Ik zag den schipper als van ergernis stampvoeten en zonder een woord te spreken, maar met een zeer ernstig gelaat, weggaan.

»Op daar, mijnheer Wilson," zei de kapitein tot den tweeden luitenant; »zie, hoever het land vooruit oploopt en of gij de punt kunt ontdekken." De tweede luitenant klom in het groote want en wees met de hand ongeveer twee streken voor ons uit.

»Kunt gij twee kleine hoogten in het binnenland zien?"

»Ja, mijnheer," antwoordde de tweede luitenant.

»Dan is het zoo," zeide de kapitein tot den schipper, »en zoo we er om heen komen, zullen we meer zeeruimte hebben. Houd hem vol en laat hem door het water gaan; hoort ge, kwartiermeester?"

»*Ai*, *Ai*, mijnheer."

»Zoo, en niet dichter, man. Verlicht het schip met een spaak of twee, wanneer 't noodig is; maar wees voorzichtig, want het zal je 't rad uit de handen nemen."

Het was inderdaad een allerakeligst tooneel. Wanneer het schip in den trog der zee was, kon men niets onderscheiden dan eene onstuimige waterwoestijn, doch werd het op den rug der ontzettende golven in de hoogte gelicht, dan zag men, als 't ware, neder op eene lage zandige kust vlak in de nabijheid en met een schuimend golfgeklots overdekt. »De *Diomedes* houdt zich nobel," zeide de kapitein, terwijl hij naar achteren naar 't kompashuisje ging en het kompas raadpleegde: »zoo de wind ons niet teleurstelt, zullen wij er om heen komen." De kapitein had nauwelijks den tijd gehad om deze woorden te spreken, toen de zeilen schudden en hevig flapten. »Op met het roer; waar denk je aan, kwartiermeester?"

»De wind heeft ons van voren gepakt, mijnheer," antwoordde de kwartiermeester koel.

De kapitein en de schipper bleven het kompas waarnemen, en toen de zeilen opnieuw vol waren, hadden wij de landpunt slechts een weinig meer aan lijboeg.

»Wij moeten het schip rondbrengen, mijnheer Falcon. *All hands*, gezwind, gezwind!"

»Het is weer opgekomen, mijnheer," riep de schipper, die in 't kompashuisje gebleven was.

»Hou vlot daar eene minuut. Hoe staat de kop nu?"

»Noord-noord-oost, zooals voordat het afbrak, mijnheer."

»Fluit beleggen," zeide de kapitein. »Falcon," vervolgde hij, »indien het weer afbreekt, houden we misschien geen ruimte meer om te dragen; er is inderdaad thans zoo weinig ruimte, dat ik de kans moet wagen. Welken kabel heeft men heden nacht gerangeerd? den besten?"

»Ja, mijnheer."

»Spring dan naar beneden en laat hem met dubbel gebit voorzien en stoppen op dertig vadem. Zie toe, dat het behoorlijk geschiede, ons leven hangt er misschien van af."

Het schip bleef goed koers houden, en wij waren binnen eene halve mijl van de punt af, in de volle verwachting van er om heen te zullen komen, toen de natte en zware zeilen nogmaals in den wind flapten, en het schip weder twee streken, gelijk te voren, afbrak. Officieren en matrozen waren doodelijk ontsteld, want de kop van het schip stond vlak voor de branding. »Loef nu, al wat ge kunt, kwartiermeester," riep de kapitein. »Zend de mannen terstond naar achteren. Jongens, ik heb geen tijd om veel woorden den hals te breken; ik ga het schip *klubhalen*, want er is geen ruimte om te dragen. De eenige kans die u overblijft op behoud, is dat gij koelbloedig zijt, op mijne oogen let en mijne orders met volkomene juistheid volvoert. Gaat naar uwe plaatsen tot het wenden. Handen bij 't beste kabelanker. Mijnheer Wilson, pas beneden op met den timmerman en zijne maats om terstond den kabel te kappen als ik de orders geef. Stilte daar, voor en achter. Kwartiermeester, houd het schip opnieuw vol voor staggen. Zorg dat ge het roer naar beneden draait, wanneer ik 't u zeg." Er verliep omstreeks eene minuut, alvorens de kapitein eenige verdere order gaf. Het schip had binnen nog geen kwart mijl van de kust aangesloten en de golven kronkelden en verhieven zich rondom ons, zoodat ze ons op de kust afdroegen, die slechts eene onafgebrokene vlakte van schuim vertoonde, strekkende zich tot binnen eene halve kabelslengte van onze positie uit, op welken afstand de schrikbarende golven met een donderenden slag rezen en vielen. De kapitein wuifde stilzwijgend met de hand tegen den kwartiermeester, en het roer werd neergedraaid. Langzaam wendde het schip naar den wind, het dook en

kapte, terwijl de zeilen spilden. Zoodra het zijn weg verloren had, gaf de kapitein zijne order. »Laat het anker gaan. Wij willen fluks halen, mijnheer Falcon." Geen woord werd er gesproken; de manschappen gingen naar de fokkebras die niet bemand was geworden; de meesten hunner wisten, ofschoon het mij onbekend was, dat, wanneer de kop van 't schip den anderen weg niet om ging, wij binnen eene halve minuut te midden van de branding en op de kust zouden zijn. Ik meende dat, toen de kapitein had gezegd dat hij al de raas tegelijk wilde halen, er zich eenige twijfeling of afkeuring op het gelaat van den heer Falcon vertoonde, en ik vernam later dat hij het niet eens was geweest met den kapitein, maar hij was een te goed officier om eenige aanmerking te maken, vermits hij wist dat er geen tijd was om over de zaak te harrewarren. De uitkomst bewees, dat de kapitein gelijk had. Eindelijk had het schip den kop tegen den wind, en de kapitein gaf het sein. De raas vlogen om met zulk een geweldig gekraak, dat ik meende, de masten waren over zij geslagen; een oogenblik daarna had de wind de zeilen gevat, en deed door zijne kracht het schip, dat een paar seconden op effene kiel was, tot poortshoogte overkrengen. De kapitein die op het hangmatnet te loever stond en zich aan het want vasthield, gelastte het roer middelscheeps te houden, keek ernstig naar de zeilen, vervolgens naar den kabel, die ferm op den windboeg het schip belette de kust te naderen. Eindelijk riep hij: »Den kabel weggekapt!" Een paar bijlslagen lieten zich hooren, en daarop vloog de kabel uit het kluisgat, met een vurigen walm, door de wrijving ontstaande, en verdween onder eene vervaarlijke golf die het geheele schip overstroomde. Maar wij hadden nu onze wending volbracht, het schip herwon zijn weg, en wij hadden blijkbaar onzen afstand van het land vergroot.

»Jongens," zeide de kapitein tot het scheepsvolk, »ge hebt u wel gedragen, en ik bedank u; maar ik moet u oprecht verklaren, dat wij alle zwarigheden nog niet te boven zijn. Wij moeten nog om een punt van de baai heen. Mijnheer Falcon, splits de groote bras en roep de wacht. Hoe staat de kop, kwartiermeester?"

»Zuidwest bij zuid. Zuidelijk, mijnheer."

»Zeer wel, laat hem door 't water gaan," zeide de kapitein, wenkte den schipper, hem te volgen, en begaf zich met dezen in de kajuit. Daar ons onmiddellijk gevaar voorbij was, ging ik insgelijks naar beneden, om te zien of ik niets bij mijn bak kon opschommelen, en trof er O'Brien, benevens nog twee of drie anderen aan.

»Dat was daar waarachtig eene manoeuvre, zoo fraai als ik in mijn leven gezien heb," zeide O'Brien, »de geringste vergissing in tijd of beweging, — en op dit oogenblik zouden de platvisschen aan onze leelijke ribben peuzelen. Pieter, je houdt niet veel van platvisch, doe je wel, jongen? We mogen den Hemel en onzen kapitein danken, jongens, dat kan ik je zeggen; maar komaan, Robinson, waar ben je nu met de kaart? Geef me passer en linialen eens aan, Pieter, ze liggen in den hoek van dat kastje.

»Hier zijn we — een duivelsch gezicht — zoo nabij die helsche punt! wie weet er, hoe zijn kop staat?"

»Ik weet het, O'Brien," zeide ik, »ik heb het den kwartiermeester aan den kapitein hooren zeggen. Zuidwest ten zuiden. Zuidelijk."

»Laat eens zien," vervolgde O'Brien, »variatie 2¼, — lijweg, — te veel, vrees ik; wij zullen hem echter 2½ streken geven; de *Diomedes* zou zich schamen ooit meer te maken." Na gedane berekening riep hij uit: »Drommels, we zullen nog weer dezelfde corvée hebben om de andere punt om te komen, en dat bedoelde de kapitein, toen hij ons zeide dat wij nog meer zwarigheden hadden te bestrijden. Ik zou gezworen hebben dat wij alles te boven waren, indien de wind volhield."

»Zie wat de afstand is, O'Brien," zeide Robinson. Na gedane meting bleek die dertien mijlen te bedragen. »Slechts dertien mijlen, en zoo wij er omheen komen, zal alles wel gaan, want de baai is verderop diep. 't Is eene rotspunt, zooals ge ziet, tot afwisseling. Wel, jongelui, ik kan je in alle geval ergens mee troosten. Lang zult ge niet in onzekerheid blijven, want te een ure van daag zult ge of elkander geluk wenschen met de goede uitkomst, of voor altijd stom zijn. Kom, berg de kaart, want ik zie niet gaarne in zulke droevige vooruitzichten, en zie eens, hofmeester, wat ge ons, bij wijze van troost, kunt opschommelen." Een weinig brood en kaas, met een restant spek van den vorigen dag werd op tafel gezet, benevens eene flesch rum, die men zich onder 't splitsen van de groote bras had weten te verschaffen; doch wij waren allen te angstig van gemoed om veel te kunnen eten, en de een keerde na den ander op 't dek terug, om te zien hoe het weêr was, en of wij den wind tot ons voordeel hadden. Op het dek waren de voornaamste officieren in gesprek met den kapitein, die dezelfde vrees had te kennen gegeven, welke O'Brien ons omlaag had medegedeeld. De matrozen, die wisten wat hun te wachten stond — want in een dergelijk geval weet spoe-

dig ieder aan boord, wat er gaande is, — stonden groepsgewijze met buitengewoon ernstige gezichten over het nakende gevaar te spreken; evenwel ontbrak het hun niet aan vertrouwen. Zij wisten, dat ze op den kapitein konden rekenen, in zoo verre beleid en moed iets konden baten, en matrozen geven, tot het laatste oogenblik toe, den moed niet op. Wat mij betreft, ik gevoelde zooveel bewondering voor den kapitein, na hetgeen ik dien morgen van hem had gezien, dat ik telkens, wanneer de gedachte bij mij opkwam, dat ik, naar alle waarschijnlijkheid, nog maar weinige uren te leven had, tevens de innige overtuiging gevoelde dat niets bij het verlies kon halen, dat de dood van zulk een man voor het vaderland zou zijn. Ik zeg geenszins, dat dit denkbeeld mij vertroostte, want het deed mij voorzeker ons gevaar met nog treuriger oog beschouwen.

Voor twaalven hadden wij de rotsige punt, die ons zooveel bekommering baarde, in 't gezicht, ruim aan lijboeg, en vertoonde zich de lage zandkust reeds schrikbarend, hoeveel meer deed dit de rotspunt, zelfs op een afstand; men verbeelde zich zwarte massaas rotssteen bedekt met schuim, dat iedere minuut hooger opbruiste dan onze lagere masthoofden. De kapitein beschouwde dit tooneel eenige minuten stilzwijgend en als in berekening verzonken.

»Mijnheer Falcon," zeide hij eindelijk, »wij moeten het grootzeil opzetten."

»Dat kan hij nooit dragen, mijnheer."

»Hij *moet* het dragen," hernam de kapitein. »Zend de mannen achter naar het groote schoot. Zet knappe matrozen bij de boeilijnen."

Het groote zeil werd gezet, en de uitwerking er van op het schip was verschrikkelijk. Het krengde zoodanig, dat de lijrusten onder water waren, en bij den aandrang eener zee was de lijzijde van de kampanje en van 't gangboord waterpas. Ik vergeleek onzen geteisterden bodem bij een fier ros, dat, door een dollen ruiter met spoorslag geplaagd, als razend springt en steigert, — zoo snorde de *Diomedes* door de ontzettende golven heen, die stroomsgewijze zonder ophouden van de kampanje af op de benedendekken aanstortten. Vier mannen werden aan het rad vastgesjord; de matrozen moesten, om niet weggespoeld te worden, zich aan alles vastklampen; — de touwen werden in verwarring naar lijzijde geworpen, — de kogels rolden de kisten uit, en aller oogen waren omhoog gericht naar de masten, die men elk oogenblik overzij dacht te zien slaan. Eene zware zee sloeg ons aan volle zijde, en het duurde eenige oogenblikken, eer het

schip zich scheen te herstellen; het trilde, waggelde en hield stil, alsof de geweldige schok het bedwelmd had. De eerste luitenant keek den kapitein aan, alsof hij wilde zeggen: »dat gaat niet." »Het is onze eenige kans," zeide de kapitein, die zijn blik begreep. Dat het schip sneller door het water ging en beter wind hield, was zeker, maar juist voordat wij aan de punt kwamen, vermeerderde de kracht van den storm. »Indien er iets losbreekt, zijn we verloren, mijnheer," merkte de eerste luitenant opnieuw aan.

»Daar ben ik volkomen van bewust," antwoordde de kapitein op bedaarden toon, »maar, zooals ik te voren zeide, en zooals gij nu wel zult inzien, is dit onze eenige kans op behoud. Thans zullen wij de gevolgen er van ondervinden, indien de minste zorgeloosheid of nalatigheid in het zetten en vastmaken van 't want heeft plaats gehad; en dit gevaar, indien wij het mogen ontkomen, zal ons eene les opleveren, hoeveel wij te verantwoorden hebben, wanneer we ooit onzen plicht verzuimen. Eene geheele scheepsbemanning kan het leven er bij inschieten, wanneer een officier in de haven zijn plicht veronachtzaamt of niet behoorlijk verstaat. Ik moet u het compliment maken, Falcon, dat ik overtuigd ben van uwe kunde en oplettendheid en dus ook geene vrees heb, of de masten zitten zoo vast als ik redelijkerwijze verlangen kan."

De eerste luitenant dankte den kapitein voor zijne goede meening, en hoopte dat dit het laatste compliment niet zou wezen, dat hij hem maakte.

»Dat hoop ik ook; een paar minuten zullen dit beslissen."

Het schip was nu binnen twee kabelslengten van de rotsige punt; ik zag een paar manschappen de handen wringen, maar de meesten wierpen bedaard hunne baatjes uit en smeten de schoenen van de voeten, om er geene hindernis van te hebben, indien het schip tegen de rots verbrijzelde.

»Raken we, dan gaan we, Falcon," zeide de kapitein. Ik verstond hem duidelijk, want sedert het laatste half uur, dat het grootzeil was gezet, had ik mij, dicht bij hem, vastgeklampt. »Kom mee naar achteren, gij en ik moeten het roer vatten. Daar, en daar alleen hebben wij thans kloekheid noodig."

De kapitein en de eerste luitenant gingen achteruit en namen de voorspaken van het wiel, terwijl O'Brien, op een teeken van den kapitein, de spaken achter hem aanvatte. Een oude kwartiermeester posteerde zich bij de vierde. Het gebrul der golven tegen de rotsen,

met het gehuil van den wind gepaard, was ontzettend; maar het gezicht was verschrikkelijker dan het rumoer. Eenige seconden sloot ik de oogen, maar de angst deed ze mij weer openen. Naar mijne gissing waren wij geen twintig ellen van de rotsen verwijderd op het oogenblik dat het schip er vlak voor was. Wij waren midden in het schuim dat rondom ons kookte, en terwijl het schip er nader bij werd gedreven en met den golfslag overhelde, dacht ik dat onze groote ra de rots zou hebben geraakt; op dit oogenblik kwam er eene windvlaag, die het schip overzij wierp en zijn voortgang door het water stremde, terwijl het rumoer nu nog vermeerderde en ons werkelijk verdoofde. Eene nieuwe golf sloeg over ons heen en brak tegen de rotsen, die haar op ons dek terugsloegen. De voornaamste rots was geen tien ellen van onze kiel af, toen eene nieuwe windvlaag ons op zijde smeet, het fokke- en grootzeil scheurde en glad wegblies. Het schip richtte zich weer op, maar trilde van voren en achteren. Ik keek achteruit; de rotsen lagen ons te loever op zijde en wij waren gered. Het kwam mij op dat oogenblik voor, dat het schip van zijne groote zeilen verlost en opnieuw over de golven heengaande, geene slechte vergelijking aanbood met de verlichting, die wij op dat oogenblik gevoelden; evenals het schip beefden wij door den plotselingen schok dien onze gewaarwordingen ondervonden. Verdwenen was op eens de vreeslijke angst, die zoo zwaar op onze harten had gedrukt.

De kapitein gaf nu het roer weer over en vestigde zijne oogen op de punt, die nu breed aan onze loefzijde lag. Eene minuut of twee naderhand verzocht hij den heer Falcon nieuwe zeilen te doen ophalen en te gorden, en begaf zich vervolgens naar beneden in zijne kajuit, voorzeker om God voor onze redding te danken, hetgeen ik ook niet alleen toen, maar ook bij mijn naar kooi gaan des avonds met innig dankgevoel deed. Wij waren nu zoo goed als behouden, en binnen weinige uren waren wij het volkomen, want — 't is zonderling om te verhalen — onmiddellijk nadat wij om de rotsen waren heen gekomen, ging de wind liggen, en vóór het aanbreken van den volgenden morgen hadden wij eene reef uit de topzeilen geslagen. Het was mijne namiddagwacht, en daar ik mijnheer Chucks op den bak zag zitten, ging ik naar hem toe en vroeg hem wat hij er van dacht.

»Wat ik er van denk, mijnheer?" antwoordde hij, »wel, ik denk er nooit veel goeds van, wanneer de elementen beletten dat mijn fluitje worde gehoord, en ik vind dat niet aardig. Het kan mij nooit schelen hoe het gaat, als men ons maar ons werk laat verrichten en

ons best doen; maar hoe kan het scheepsvolk zijn best doen, wanneer het den bootsman en zijn fluitje niet kan hooren? Evenwel, God zij gedankt, en Hij make betere christenen van ons allen! — wat onzen timmerman aangaat, die is gek; — een oogenblik voordat wij de punt omkwamen, zeide hij dat het nu juist zoo was als voor 27,600 en eenige jaren. Hij zal, geloof ik, nog op zijn doodsbed — en gisteren was hij niet ver van een *hard* doodsbed af — ons vertellen dat hij zoo en zooveel duizend jaren geleden eveneens is gestorven. En onze konstabel is geen haartje wijzer. Wil je wel gelooven, mijnheer Simpel, dat hij al huilende over 't dek ging: »Ach, mijne arme kanonnen! wat zal er van worden, als ze losbreken!" Hij scheen het als een bagatelletje te beschouwen, of schip en equipage te gronde ging, mits zijne kanonstukken maar veilig op de kust terecht kwamen. »Mijnheer Dispart," zeide ik eindelijk tot hem, »permitteer me dat ik je op de polietste wijze van de wereld onder 't oog breng, dat je een verd..... ouwe gek zijt." Ge ziet, mijnheer Simpel, 't is de plicht van een officier, op elk deel te letten, opdat het geheel veilig blijve. Ik let op mijne ankers en kabels, zooals ik op het want let, niet wegens eene bijzondere vooringenomenheid met een artikel er van, maar omdat de veiligheid van het schip van hunne vastheid afhangt. Ik zou ook wel kunnen huilen, omdat wij gisteren morgen een anker en kabel opofferden, ten einde niet te stranden."

»Juist gesproken, mijnheer Chucks," zeide ik.

»Bijzondere inzichten," ging hij voort, »moeten altijd aan 't algemeene welzijn worden ten offer gebracht. Zooals gij weet was het benedendek vol water en dreven onze koffers in de hutten, maar ik dacht toen in 't geheel niet aan mijne hemden, zooals ik nu doe, en niet zonder leedwezen ook, want mijne boorden en jabots zijn zoo slap als vodden geworden. Ik zal, zoolang onze kruistocht duurt, niet meer als een officier voor den dag kunnen komen."

Terwijl hij dit zeide, ging de kuiper hem voorbij en stiet hem eventjes aan. »Pardon, mijnheer," zei de man, »het schip slingerde zoo."

»Aha, het schip slingerde," dus nam de bootsman, wrevelig over zijn beschadigd linnengoed, het woord. »Zeg me eens, mijnheer de kuiper, waarom heeft de Hemel u twee beenen gegeven met gewrichten aan de knieën? is het niet om de horizontale afwijking te kunnen weerstaan? Denk je, dat ze alleen moeten dienen om er mee rondom een vat te gaan? Hoor eens, vriend, zag je me voor een paal of post

aan, waartegen je varkensvel kon gewreven worden? Permitteer me dat ik je de observatie maak, — dat ik je eventjes onder 't oog breng, baas kuiper, dat het je plicht is, om, bij 't voorbijgaan van een officier, op een behoorlijken afstand te blijven en niet met je vuil roestig baatje zijn kleeren te bemorsen. Versta je me, vriend, of zal dit het je voortaan in 't geheugen prenten?" De rotting werd opgeheven en viel met eene regenbui van slagen neer, totdat de kuiper het galjoen was ingevlucht. »Daar, palm dat in, ongemanierde, kuipende lobbes! Ik verzoek je om pardon, mijnheer Simpel, dat ik ons gesprek zoo heb afgebroken, maar als plicht ons roept, moeten wij gehoorzamen."

»Wis en zeker, mijnheer Chucks. Daar slaat het zeven glazen, en ik moet den schipper roepen, — tot wederziens."

ZESTIENDE HOOFDSTUK.

Nieuws uit het vaderland. — Een uitstapje te Gibraltar. — Vervolg van mijnheer Chucks' levensloop. — Ontmoeting met den vijand. — Een krijgsraad en eene executie, die een duurzamen indruk maakt.

Weinige dagen daarna voegde zich een kotter bij ons, die van Plymouth kwam, met orders voor het fregat, om terstond naar Gibraltar te stevenen, waar wij onze nadere bestemming zouden vernemen. Wij waren daarover allen zeer verheugd, want wij hadden — zooals men zegt — onze bekomst van al het kruisen in de Golf van Biscaye, en daar wij vernamen dat wij in de Middellandsche zee zouden worden gestationeerd, hoopten wij rukwinden en stormweêr tegen zachte koeltjes en eene heldere lucht te zullen verruilen. De kotter bracht ons brieven en nieuwspapieren mede. Nooit gevoelde ik meer blijdschap dan toen, want onder de brieven was er ook een aan mijn adres. Men moet zich ver van huis en familie bevinden, om het echte genot te smaken, dat een brief verschaft. Ik begaf mij naar de eenzaamste plaats van het schip, om dat genoegen ongestoord te kunnen genieten. Ik had van blijdschap geschreid, toen ik den brief ontving; maar de droefheid deed mij nog veel meer tranen storten, toen ik hem had gelezen, want mijn oudste broeder Thomas was aan eene besmettelijke koorts overleden. Arme Tom! toen ik aan de trekken dacht die hij mij speelde, mij herinnerde hoe hij geld van mij leende en het nooit teruggaf, hoe hij mij klopte en dwong hem te gehoorzamen, omdat hij mijn oudste broeder was, — barstte ik in een vloed van tranen uit. Vervolgens bedacht ik, hoe treurig dit afsterven mijne arme moeder zou maken, en schreide nog eens zoo hard.

»Wat schort er aan, jongetje?" vroeg O'Brien, die naar mij toe kwam. »Wie heeft u nu weer beet gehad?"

»O! niemand," antwoordde ik, »maar mijn oudste broeder Thomas is dood, en ik heb geen ander."

»Wel, Pieter, ik wil gelooven dat je broer een beste jongen was, maar ik moet je iets onder vier oogen zeggen. Als je oud genoeg zult geworden zijn om je baard te kunnen scheren, zult ge ook wel te veel verstand hebben om zoo'n leven te maken wegens het afsterven van een ouderen broer. Maar ge zijt nog een goede onnoozele jongen; daarom kan ik het je ook niet kwalijk nemen. Komaan, droog je oogen, Pieter, en denk er niet meer aan. We zullen ze'n gezondheid drinken na 't eten, en dat hij lang moge leven. Denk er dan verder ook niet aan."

Ik was gedurende eenige dagen zeer neerslachtig, maar 't was zoo aangenaam, voorbij de Portugeesche en Spaansche kusten te loopen, het weder was zoo warm en de zee zoo effen, dat ik vrees mijns broeders dood spoediger te hebben vergeten, dan mij wel betaamde; maar de nieuwheid der tooneelen, die ik aanschouwde, belette mij te denken en verkwikte mijn gemoed. Daarenboven was elkeen zoo vroolijk en tierig, dat ik ook niet wel anders zijn kon. Binnen veertien dagen ankerden wij op de reede van Gibraltar, waar het schip de noodige reparatiën zou bekomen. Aldaar hadden wij zooveel dienst te doen, dat ik er niet op gesteld was om aan wal te gaan. Ook had de heer Falcon reeds aan eenige mijner makkers verlof geweigerd, zoodat ik beter oordeelde er maar niet om te vragen. Aan den anderen kant was ik toch nieuwsgierig om eene plaats te zien, die voor zoo sterk en belangrijk te boek stond. Op een namiddag, terwijl het volk aan 't schaften was, leunde ik over de verschansing, toen de eerste luitenant bij mij kwam en zeide: »Wel, mijnheer Simpel, waar denk je over?" Ik antwoordde met een groet, dat ik met verwondering beschouwde hoe men die vaste harde rots tot galerijen had kunnen uithouwen, en dat deze wel zeer zonderling moesten zijn.

»Dat is te zeggen, dat je zeer nieuwsgierig zijt om ze te zien. Komaan, omdat ge altijd goed hebt opgepast en geen verlof hebt gevraagd om aan wal te gaan, geef ik u permissie om morgen vroeg te gaan en te blijven totdat het avondschot valt."

Dit deed mij veel genoegen, daar al de officieren van ons schip door die van 't garnizoen waren verzocht om den volgenden dag bij hen te dineeren; ik kon nu tot degenen behooren, die van de uitnoodiging mochten gebruik maken. De eerste luitenant had zich

geëxcuseerd, uithoofde van het drukke werk, dat er aan boord was, maar overigens gingen de meeste officieren en adelborsten. Wij wandelden de stad en de fortificatiën door tot etenstijd en begaven ons toen naar de kazerne der officieren. Het diner was zeer goed, en wij waren allen recht vroolijk; maar nadat het dessert was opgebracht, sloop ik weg met een jongen vaandrig, die mij al de galerijen langs leidde en mij uitlegging van alles gaf, zoodat ik mijn tijd vrij wat beter doorbracht dan de anderen, hetgeen de lezer mij wel zal toegeven. Ik bevond mij aan de landingsplaats, voordat het schot viel, — de boot was er, maar geen officier vertoonde zich. Het schot werd gelost, de valbrug opgehaald, en ik vreesde dat men mij verwijtingen zou doen; maar de boot ontving geen last om af te steken, daar zij op officieren van hoogeren rang wachtte. Omstreeks een uur daarna, toen het volkomen donker was, maakte de schildwacht de eerste beweging van vaardig en riep een naderenden persoon aan met: »Werda?" »Dronken zeeofficier op een kruiwagen," was het antwoord op luiden, zingenden toon. De schildwacht schouderde het geweer en galmde terug: »Passeer, dronken zeeofficier op een kruiwagen, — alles richtig!" Daarop verscheen er een soldaat in werktenue achter een kruiwagen, waarop de derde luitenant lag, die zoo dronken was, dat hij staan noch spreken kon. Opnieuw riep de schildwacht *werda?* en het antwoord was: »Nog een zeeofficier dronken op een kruiwagen." »Passeer, nog een zeeofficier dronken op een kruiwagen, — alles wel." De nieuwe persoon, die zoo deftig kwam aanrijden, was mijn vriend O'Brien, die niet veel nuchterder was dan de derde luitenant; en zoo duurde dat aanroepen en passeeren tien minuten lang, totdat het geheele gezelschap bij de brug afgezet was, met uitzondering van den tweeden luitenant, die arm aan arm aankwam met den officier, welke de order bracht om de brug neer te laten. Dat tooneel ergerde mij en ik vond zulk een gedrag schandelijk voor officieren, maar later vernam ik, — en dit kon hun zeker eenigermate tot verontschuldiging strekken, — dat de officieren van 't garnizoen bekend stonden als nooit iemand, die bij hen te gast was, anders dan smoordronken van tafel te laten gaan. Zij werden allen wel in de boot geholpen, en het doet mij plezier te kunnen zeggen, dat de eerste luitenant te bed lag en hen niet zag komen; maar ik moest bij mij zelven de waarheid erkennen eener opmerking, die ik een onzer matrozen hoorde maken, terwijl men de officieren in de boot hielp. »Zeg ereis, Wim, als *wij* dat waren, wat zouwen we morgen een fraaie portie op onzen rug krijgen!"

Het schip bleef ongeveer drie weken voor Gibraltar, gedurende welken tijd wij het want herstelden, de stouwage vernieuwden, het ruim schoonmaakten en 't schip van buiten verfden. Het zag er nooit netter uit, dan toen wij, ingevolge onzen last, zeil maakten om ons bij den admiraal te voegen. Wij passeerden de punt van Europa met goeden wind en bevonden ons tegen zonsondergang op ongeveer zestig mijlen van de rots, die wij evenwel nog duidelijk als eene blauwe wolk, doch met volmaakt zichtbaren omtrek, konden zien. Ik maak hiervan gewag, omdat de lezer wellicht niet zou hebben geloofd dat men met mogelijkheid op zulk een afstand konde zien. Wij stevenden naar Kaap de Gates en waren den volgenden dag vlak bij de Spaansche kust, die mij zeer fraai voorkwam, berg op berg, heuvel op heuvel, bijna tot boven toe met wijngaarden bedekt. Wij hadden op sommige plaatsen aan wal kunnen gaan, want wij waren toenmaals in vrede met Spanje; maar de kapitein had te veel haast, om bij den admiraal te komen. Wij hadden zeer lichte winden en bevonden ons een dag of twee daarna op de hoogte van Valencia, bijna met kalmte. Ik stond op de loopplanken door een telescoop naar de huizen en tuinen rondom de stad te gluren, toen bootsman Chucks naar mij toetrad: »Mijnheer Simpel," zeide hij, »wees zoo goed en leen me dat glas een oogenblikje; ik wenschte gaarne te zien of zeker gebouw er nog staat, waaraan ik eenige reden heb mij te herinneren."

»Wat zegt ge, zijt ge daar ooit aan wal geweest?"

»Ja, mijnheer Simpel, en bijna *gestrand*, maar ik ben er evenwel nog zonder veel schade afgekomen."

»Hoe meent ge dat? schipbreuk geleden?"

»Mijn schip niet, mijnheer Simpel, maar de rust van mijn gemoed een tijdlang, ja, — maar 't is lange jaren geleden, toen ik 't eerst bootsman op eene korvet werd (gedurende dit gesprek keek hij door den telescoop), ja, daar is het. Kijk, mijnheer Simpel, ziet ge daar niet eene kleine kerk met eene torenspits van verglaasde pannen, die als eene naald glimt?"

»Ja."

»Nu dan, — juist daarboven, een beetje rechts af, staat een lang wit huis met vier kleine vensters — beneden de groep oranjeboomen."

»Ik zie het," antwoordde ik, »maar wat zou dat huis?"

»Wel, — daaraan is eene geschiedenis verbonden," hernam hij met

een zucht, die de jabot van zijn hemd ten minste zes duim deed op en neer gaan.

»Is 't een geheim, mijnheer Chucks?"

»Dat zal ik u zeggen, mijnheer Simpel. Met eene dame, die in dat huis woonde, heb ik mijne eerste en laatste *amourette* gehad."

»Waarlijk? wat zou ik u dat graag hooren vertellen!"

»Dat zal geschieden, mijnheer Simpel, maar ik moet u verzoeken dat ge er tegen niemand van spreekt, want jonge heeren vallen wat spotachtig, en ik denk dat, wanneer men met mij gekscheert, mijn gezag bij de manschappen er door lijdt. Het is nu omtrent zestien jaren geleden; wij waren toen goede vrienden met de Spanjaarden, gelijk we nu zijn. Ik was toen niet veel ouder dan dertig jaar en had juist mijne benoeming als bootsman bekomen. Ik ging toen ter tijd voor een knap jongman door, ofschoon men dit thans misschien niet aan mij zou zeggen."

»Wel, mijnheer Chucks, ik vind dat gij nog een bijzonder knap man zijt."

»Dank je, mijnheer Simpel, maar ik ken maar één ding, dat met de jaren beter wordt, en dat is rum. Ik had de gewoonte mij altijd zeer netjes te kleeden, en gelijk men zegt, *de kaas te snijden*, wanneer ik aan wal was; misschien had ik toen wat meer van de manieren der groote wereld overgehouden, dan thans. Op een avond was ik op de *Plaza* aan 't wandelen, toen ik eene vrouw voor mij uit zag gaan, die mij het aardigste scheepje voorkwam, dat ik nog ooit had gezien. Ik volgde in haar kielwater en beschouwde haar nauwkeurig, zulk eene fraaie takelage en net fatsoen had ik nog nooit gezien. Daarbij had ze zulk eene prachtige manier van zeilen, dat ik mij niet weerhouden kon haar *na te loopen*, voornemens haar te praaien. Aan stuurboordszijde van haar gekomen, voldeed de inspectie mij nog meer, ofschoon ik uithoofde van een verwenschten sluier weinig of niets van haar gelaat kon zien. Twee zwarte oogen, die als diamanten flikkerden, waren evenwel genoeg om mij te betooveren. Daar ik vreesde haar door eene al te groote vertooning van nieuwsgierigheid schuw te zullen maken, liet ik haar weer stilletjes voor mij uit gaan. Kort daarna veranderde zij van koers en stevende naar dat witte huis toe. Juist toen zij voor de deur er van gekomen was, en ik te loever van haar drentelde, kwam er eene processie van priesters voorbij, die het laatste oliesel naar een stervende brachten. Mijn klein fregatje spreidde haar bramzeil, *alias*

haar witten zakdoek, dien zij in de hand droeg, uit respect voor de geestelijke broeders en hunne functiën, op de straat uit en liet zich op eene knie neer. Ik deed hetzelfde, omdat ik verpligt was bij te draaien, ten einde mijn *station* niet te verliezen, en ook omdat ik dacht dat, zoo ze mij zag, haar zulks genoegen zou doen. Zoodra ze opstond, was ik fluks ook op de been; maar in mijne haast had ik juist niet de zuiverste plaats gekozen, zoodat ik, opstaande, mijn witten pantalon leelijk bemorst zag. De jonge dame wendde zich naar mij toe, en begon, mijn ongeluk ziende, te lachen. Vervolgens ging ze het witte huis in, terwijl ik daar als een gek bleef staan, en nu eens naar het witte huis, dan weer naar mijn broek keek. Ik dacht evenwel dat ik mijn ongeluk zou kunnen te baat nemen, om kennis met haar te maken; ik ging naar de deur en klopte. Haar vader, een oud heer met een wijden mantel om, kwam buiten; ik toonde hem de knieën van mijn pantalon en verzocht hem in 't Spaansch een weinig water om mijn broek schoon te maken. De dochter kwam nu van binnen en verhaalde haar vader hoe het geval gebeurd was. De oude heer was verwonderd dat een Engelsch officier zulk een goed christen was, en scheen dat met genoegen te zien. Hij vroeg mij zeer beleefd om binnen te komen, en zond eene oude dienstmeid om wat water te halen. Ik zag dat hij uit een snippertje papier rookte, en daar ik zeer gelukkig een paar dozijn echte Havannah-sigaren bij mij had (want ik rook nooit iets anders, mijnheer Simpel), haalde ik ze uit den zak en verzocht hem ze te willen aannemen. Zijne oogen glinsterden, toen hij ze zag, maar hij weigerde er meer dan eene te nemen; ik drong er echter op aan dat hij het geheele pakje zou nemen, en zeide hem dat ik nog een goeden voorraad aan boord had. Een enkel sigaartje nam ik er slechts uit voor mij zelven, om het genoegen te hebben van met hem te rooken. Nu verzocht hij mij plaats te nemen, en de oude vrouw bracht eene flesch zuren wijn binnen, dien ik zeer goed noemde, hoewel ik er naderhand heel onpasselijk van was. Hij vroeg mij of ik een goed christen was; ik zeide van ja. Ik wist dat hij met christen *katholiek* bedoelde, want ons noemen ze ketters, mijnheer Simpel. De dochter trad nu binnen zonder sluier, en was inderdaad eene volmaakte schoonheid; maar ik keek niet naar haar, noch sloeg de minste acht op haar, nadat ik ze gegroet had, uit vrees van den ouden man ongerust te maken. Hij vroeg mij, wie ik was, — wat voor eene soort van officier, — of ik kapitein was? Ik antwoordde van neen. Of ik dan

teniente was, hetgeen luitenant wil zeggen. Ik antwoordde nogmaals van neen, maar met een air van verachting, alsof ik iets beters was. Wat ik dan was? Ik kende geen Spaansch woord voor *bootsman* en schaamde mij, om de waarheid te zeggen, over mijn stand. Ik wist dat er een officier in Spanje was, die *corregidor* heette, hetgeen zooveel wil zeggen als *corrector*, — iemand die verbetert of straft; en ik meende dat ik mij zelven wel zoo noemen mocht. Nu moet je weten, mijnheer Simpel, dat een *corregidor* in Spanje een persoon van rang en gewicht is; zij hielden mij dus ook voor een aanzienlijk man en schenen behagen in mij te scheppen. De jonge dame vroeg vervolgens of ik van goede familie was en tot de *deftige klasse* behoorde. Ik antwoordde, dat ik zulks hoopte. Ik bleef nog een half uurtje bij hen, totdat mijne sigaar uit was, stond vervolgens op, bedankte den ouden heer voor zijne beleefdheid, verzocht dat het mij mocht vergund zijn hem nog eenige sigaren te brengen, en nam afscheid. De dochter opende mij de voordeur, en ik kon niet minder doen dan hare hand nemen en die kussen."

»Waar is mijnheer Chucks? Roep den bootsman daar op den bak," galmde de eerste luitenant.

»Hier ben ik, mijnheer," antwoordde Chucks, die zich haastte om naar achteren te gaan en mij zoowel als zijne historie in den steek te laten.

Het weder veranderde dien nacht, en wij hadden zes of zeven dagen lang niets dan regen en contrarie-winden. Gedurende dien tijd had ik geene gelegenheid om het vervolg van Chucks' verhaal te hooren. Wij voegden ons bij de vloot op de hoogte van Toulon, liepen het admiraalschip op zij, en de kapitein ging aan boord, om zijne opwachting bij den admiraal te maken. Bij zijne terugkomst vernamen wij van den eersten luitenant, dat wij bij de vloot moesten blijven tot de komst van een ander fregat, dat binnen veertien dagen verwacht werd, en vervolgens had de admiraal beloofd, dat wij een kruistocht zouden doen. Den tweeden dag na onze komst bij de vloot werden wij gelast ons met het kust-eskader te vereenigen, dat uit twee linieschepen en drie fregatten bestond. De Fransche vloot kwam gewoonlijk de haven uit, om binnen het bereik harer batterijen te manoeuvreeren, of, indien ze zich verder van wal verwijderde, droeg ze ten minste goede zorg, den wind tot haar voordeel te hebben om weer binnen de haven te kunnen loopen. Wij hadden ons bijna eene week nabij de kust bevonden, dagelijks dicht aan wal loopende en

de Fransche schepen in de haven tellende, om te zien of ze allen present waren, waarvan wij den admiraal door een sein kennis gaven, toen op een fraaien morgen al de Fransche schepen hunne topzeilen heschen. In minder dan een half uur hadden ze de ankers gelicht en kwamen ze de haven uit. Wij waren altijd, nacht en dag, tot den strijd gereed; ook wisselden we inderdaad dikwijls een paar schoten met de batterijen, wanneer we op verkenning gingen; ons kust-eskader kon natuurlijkerwijze niet tegen de geheele Fransche vloot opkomen, en onze eigene vloot lag ongeveer twaalf mijlen van ons af in 't ruime sop; maar de kapitein van het linieschip, die het bevel over ons voerde, hield op de Franschen aan, als om hen te tarten, in de hoop van ze verder te zullen uitlokken. Dit was niet gemakkelijk te doen, daar de Franschen wisten dat de wind slechts weinig behoefde te draaien, om hen te beletten een gevecht te weigeren, dat zij juist zochten te vermijden en waarnaar wij zoozeer verlangden. Ik zeg *wij*, en daar bedoel ik de Engelschen mee, niet mij zelven, want ik verlangde er, om de waarheid te zeggen, zoo hard niet naar. Bang was ik wel niet, maar het gebulder van 't geschut veroorzaakte mij nog eene onaangename gewaarwording. Vier van de Fransche fregatten maakten evenwel zeil op ons en draaiden bij, toen ze op vier mijlen afstands waren genaderd, terwijl drie of vier linieschepen hen volgden, als om hen te ondersteunen. Onze kapitein seinde om verlof tot het aangaan van een gevecht, hetgeen werd toegestaan met onze wimpels en die van een ander fregat. Wij zetten terstond alle zeilen bij, sloegen overal, deden de vuren uit en openden de magazijnen. De Fransche linieschepen ziende dat slechts twee onzer fregatten tegen hunne vier werden gezonden, hielden zich op nagenoeg denzelfden afstand van hunne fregatten, als onze linieschepen en andere fregatten van ons verwijderd waren. Inmiddels hield onze hoofdvloot met kracht van zeilen strandwaarts aan, en de Fransche hoofdvloot naderde nu ook allengskens de gedetacheerde schepen. Het geheele tooneel bracht mij de tournooien, waarvan ik gelezen had, te binnen; het was eene uitdaging in het strijdperk, alleen met het onderscheid dat de vijand twee tegen een was, eene schoone hulde, die hij aan onze grootere voortreffelijkheid bracht. Binnen omtrent een uur naderden wij elkander zoo dicht, dat de Fransche fregatten zeil maakten en het vuur openden. Wij wachtten met riposteeren, totdat we binnen een vierde mijls waren, alswanneer wij het voorste fregat de volle laag gaven. Het *Zeepaard*,

dat ons volgde, gaf het insgelijks de volle laag. Op deze wijze wisselden wij vuur met al de vier fregatten en voeren er goed bij, want ze konden ons in 't laden niet bijhouden. Wij waren beide opnieuw vaardig voor de fregatten, toen ze ons passeerden; maar zij waren niet gereed met hunne volle laag tegen het *Zeepaard*, dat ons van nabij volgde, zoodat ze elk twee volle lagen van ons kregen, terwijl de *Diomedes* er slechts vier en het *Zeepaard* er geene enkele bekwam. Ons want had veel geleden, en wij hadden zes of zeven gewonden, maar geen gesneuvelden. De Fransche fregatten hadden meer te lijden, en hun admiraal ziende dat ze erg gehavend waren, gaf het sein tot den aftocht. Intusschen hadden wij beide gewend en liepen nu het achterste te loever op zij; de linieschepen dit bespeurende, liepen met den wind af, twee streken vrij, om hunne fregatten te ondersteunen, en ons kust-eskader zette alle zeilen bij om ons te helpen. Maar de wind was wat men op zee een soldatenwind noemt, dat wil zeggen, hij blies derwijze dat de schepen zoowel naar binnen als naar buiten konden loopen. De Fransche fregatten hunne orders gehoorzamende, maakten zeil naar hunne vloot op de kust, terwijl de linieschepen uitkwamen om hen te ondersteunen. Maar onze kapitein wilde 't niet opgeven, ofschoon we met elke minuut de Fransche linieschepen al meer en meer naderden; wij liepen met de fregatten mee en wisselden volle lagen, zoo snel als wij maar konden. Een der Fransche fregatten verloor zijn fokkesteng en moest achter de andere volgen, zoodat wij het hoopten af te snijden; maar de andere minderden zeil, om het te ondersteunen. Dit duurde ongeveer twintig minuten, terwijl de Fransche linieschepen slechts eene mijl (20 minuten) van ons af waren, en onze eigene commodore het sein gaf, dat wij moesten afhouden, want hij dacht dat wij voor de overmacht zouden moeten wijken en ons laten nemen. Maar het *Zeepaard*, hoewel duidelijk het sein tot den aftocht ziende, herhaalde het niet, en onze kapitein wilde het niet zien, maar gelastte den seinman een anderen weg uit te kijken. Het gevecht duurde voort: twee der Fransche fregatten werden volkomen vernield, zoodat het bloote wrakken waren, toen de Fransche linieschepen hun werk begonnen. Het was nu hoog tijd dat wij ons wegpakten. Wij losten nu elk eene volle laag, en wendden vervolgens naar ons eigen eskader, dat omtrent vier mijlen van ons af lag en tot onze hulp opstevende. Terwijl wij omdraaiden, viel onze groote steng, die erg gehavend was geworden, over zijde, hetwelk de Franschen niet zoodra

zagen, of ze maakten alle mogelijke zeil, om ons te nemen, maar het *Zeepaard* bleef bij ons; wij hielden het weer tegen den wind in en veegden ze, tot ze binnen de twee kabellengten van ons af waren; toen hielden wij het op onze eigene schepen aan. Eindelijk kwam een der linieschepen, die zoo goed als de fregatten zeilden, vóór ons en gaf ons de volle laag, zoodat ons alles om de ooren vloog, en ik zeker dacht dat wij zouden genomen worden; maar integendeel, ofschoon wij eenige manschappen verloren, zeide de kapitein tot den eersten luitenant:

»Laten ze nu maar een oogenblikje wachten, dan zijn ze er om koud."

Op dit oogenblik begonnen onze linieschepen te vuren, en nu was het blaadje omgekeerd. De Franschen wendden en zochten zoo snel mogelijk binnen te loopen, gevolgd door het kust-eskader met uitzondering van ons schip, dat al te kreupel was geschoten om mee jacht te kunnen maken. Een van hunne fregatten had het schip, dat zijne steng verloren had, op sleeptouw genomen, en ons eskader zat hun dicht op de hielen. De Engelsche vloot hield het insgelijks op een afstand van nog geen drie mijlen op ons aan, en de Fransche vloot stevende de haven uit, om de schepen, die slaags geweest waren, te hulp te komen. Ik dacht, en elkeen dacht met mij, dat er een algemeen gevecht zou plaats grijpen, maar daarin werden wij teleurgesteld; het fregat, dat het andere op touw had, ziende dat het niet ontsnappen kon, liet het varen en gaf het aan zijn noodlot over, hetgeen daarin bestond, dat het voor den commodore van ons kust-eskader de vlag streek. De jacht werd voortgezet, totdat al de Fransche schepen zich dicht onder de batterijen bevonden, en daarop keerde onze vloot naar hare stelling terug met den gemaakten prijs, zijnde de *Narcisse* van zes en dertig stukken, kapitein Le Pelletier. Onze kapitein werd om zijn dapper gedrag zeer geprezen. Wij hadden drie gesneuvelden, terwijl Robinson de *appointé* en tien anderen gewond waren. Ik meen, dat dit gevecht mij van de vrees voor een kogel genas, want gedurende de weinige dagen, die wij bij de vloot bleven, vuurde men dikwijls op ons, wanneer wij eene verkenning maakten; maar ik trok het mij niet meer aan. Tegen den verwachten tijd kwam het fregat bij ons, en wij hadden nu de vergunning om ons te verwijderen. Maar alvorens ik de geschiedenis van onzen tocht vervolg, moet ik gewag maken van een scheepsraad, die gedurende ons verblijf bij de vloot gehouden werd, en waarbij onze kapitein als

lid tegenwoordig was. Ik werd als appointé gecommandeerd, om met de gig van den kapitein mee te gaan, en bleef aan boord van het admiraalschip gedurende al den tijd, dat het hof of de hooge scheepsraad zijne zittingen hield. Twee zeelieden, een Engelschman en een Franschman, moesten wegens desertie van een onzer fregatten worden gevonnist. Zij hadden hun schip vóór ongeveer drie maanden verlaten, en het fregat had hen bij het nemen van een Franschen kaper onder de equipage gevonden. Voor den Engelschman kon natuurlijkerwijze geen verdediging worden bijgebracht; hij verdiende de doodstraf, en dit was ook zijn vonnis. Desertie kan redenen tot verschooning vinden in onze dienst, wanneer wij in aanmerking nemen dat de matrozen worden geprest; maar er kan geene verschooning bestaan, wanneer men tegen zijn land vecht. Dit had de Engelschman gedaan, maar het geval van den Franschman was geheel anders. Hij was in Frankrijk geboren en opgevoed, was matroos geweest op eene der Fransche kanonneerbooten voor Cadix, waar hij door de Spanjaarden was krijgsgevangen gemaakt, en vermits hij dadelijk te vreezen had dat men hem den hals zou afsnijden, had hij eene poging gedaan om te ontsnappen, die hem gelukte, en zich aan boord van het in de haven liggende Engelsche fregat geborgen. Hij nam dienst bij ons, alleen, — daar ben ik wel van overtuigd, — om zijn leven te redden. Hij diende bij de twee jaren op het fregat, alvorens hij eene gelegenheid kon vinden om er van te deserteeren en naar Frankrijk terug te keeren, alwaar hij zich op het kaperschip engageerde. Gedurende den tijd dat hij op het fregat diende, stond hij voor een uitmuntend zeeman te boek. Het voornaamste punt dat men tegen hem inbracht, was, dat hij bij zijne aankomst te Gibraltar het handgeld, dat hem aangeboden was, had aangenomen. Toen men den Engelschman vroeg wat hij tot zijne verdediging te zeggen had, voerde hij aan, dat hij een geboren Amerikaan zijnde, uit een Amerikaansch schip geprest was en geen handgeld had aangenomen. Maar dat was niet waar. De verdediging van den Franschman werd, voor iemand van zijn stand, algemeen als zoo uitmuntend beschouwd, dat ik meen er een afschrift van aan mijne lezers te moeten geven. Zij luidde aldus:

»Mijnheer de president, en mijne heeren officieren van dezen achtenswaardigen raad! Met de meeste nederigheid waag ik het ulieden aan te spreken. Ik zal zeer kort zijn, en geene poging doen om de punten, te mijnen laste ingebracht, te wederleggen, maar mij be-

palen tot de mededeeling van eenige weinige daadzaken, die, naar ik hoop, invloed op ulieder gevoel zullen hebben, tot verzachting van de straf, waartoe ik voor mijne misdaad mocht worden veroordeeld, eene misdaad, die geenszins uit eenig kwaad opzet, maar enkel en alleen uit eene vurige liefde tot mijn vaderland is voortgesproten. Ik ben een Franschman van geboorte; ik heb mijn leven in dienst van Frankrijk gesleten, tot op weinige maanden na de Spaansche revolutie, alswanneer ik met degenen, die het Fransche eskader voor Cadix uitmaakten, werd gevangengenomen. De harde behandeling en de wreedheden, die ik te lijden had, werden mij onverdraaglijk. Ik wist te ontsnappen en zwierf twee of drie dagen lang in den omtrek der stad rond, ieder oogenblik verwachtende dat men mij vermoorden zou, een lot dat maar al te vele mijner ongelukkige landslieden had getroffen. Door honger tot wanhoop gebracht, en geene andere kans ziende om weg te komen, zag ik mij gedwongen om mij als vrijwilliger aan boord van een Engelsch fregat aan te bieden. Ik had mij behooren op te geven als een ontsnapten gevangene, maar dat durfde ik niet, uit vrees van aan de Spanjaarden te worden uitgeleverd. Gedurende den tijd dat ik aan boord van uw fregat diende, durf ik mij, opzichtelijk mijn gedrag, gerust op den kapitein en de officieren beroepen.

»De liefde tot ons vaderland, hoezeer een tijdlang sluimerende, ontwaakt toch steeds eindelijk weder. Met mij hadden bijzondere omstandigheden plaats, die dit gevoel onweerstaanbaar maakten. Ik keerde tot mijn plicht terug, en dat ik zulks gedaan heb, zal dat de oorzaak zijn, waarom mij voor altijd de terugweg worde afgesloten naar dat land, hetwelk mij zoo dierbaar is? Zal men mij daarom beletten mijne bejaarde ouders weer te zien, die mij in mijn afzijn zegenen, en mijne broeders en zusters weder te omhelzen? — Zal ik daarom mijn leven op een schavot moeten eindigen, niet wegens de misdaad van bij ulieden dienst te nemen, maar wegens eene daad van plicht en berouw, — den terugkeer naar mijn eigen volk? Vergunt mij de opmerking te maken, dat de beschuldiging tegen mij ingebracht, niet die is van in uwe dienst te zijn getreden, maar van die dienst te hebben verlaten. Voor de eerste kon zelfs mijne toenmalige ellende slechts als eene geringe verontschuldiging dienen, voor de laatste pleit mijn geweten mij vrij, hetgeen mij, hoop ik, in mijn laatsten nood zal opbeuren.

»Mijne heeren, ik verzoek u ernstig mijn toestand in overweging

te nemen, daar ik verzekerd ben dat uwe edelmoedige harten dan medelijden met mij zullen gevoelen; laat die liefde tot uw land, welke thans uwe borst bezielt en u leven en alles doet wagen, voor mij pleiten. Reeds heeft de Britsche menschlievendheid duizenden mijner landslieden van de woede der Spanjaarden gered, — mocht diezelfde menschlievendheid zich nu ook tot mij uitstrekken en mijne rechters overhalen om nog een naam te voegen bij de lijst dergenen, die, niettegenstaande onze natiën in oorlog met elkander zijn, van alle gevoel zouden moeten verstoken wezen, indien ze niet van de diepste en hartelijkste dankbaarheid jegens hun edelen vijand waren doordrongen." (*)

Welke uitwerking dit adres ook op de leden van het Hof of den Scheepsraad, elk in het bijzonder, moge hebben gehad, het scheen op hen, als vergadering, geen invloed te hebben. Beide mannen werden ter dood veroordeeld, en het vonnis moest den tweeden dag na de uitspraak worden voltrokken. Ik vestigde mijne aandacht op de twee gevangenen, toen zij van boordszijde afklommen om naar hun eigen schip te worden gebracht. De Engelschman wierp zich achter in de boot op de schoten neer en scheen slechts aan zijn naderend einde te denken, maar de Franschman, ziende dat de bank een beetje vuil was, trok, alvorens plaats te nemen, zijn zijden zakdoek uit en spreidde dien er over heen, om zijn Nankingschen pantalon niet te bemorsen.

Ik werd gelast, de strafoefening op den bepaalden dag bij te wonen. De zon scheen zoo helder en de lucht was zoo onbewolkt en klaar, het windje zoo zacht en verkwikkelijk, dat men nauwelijks zou geloofd hebben dat die dag zooveel angst en ellende aanbracht voor de twee arme menschen en zooveel treurigheid opleverde voor de geheele vloot. Ik voegde mij, ingevolge den last des commandeerenden officiers, met mijne boot bij die van de andere schepen onder den fokkemast van het admiraalschip; omstreeks een half uur daarna verschenen de gevangenen op het schavot, de mutsen werden hun over de oogen getrokken en het geschut onder hen losgebrand. Toen de rook opklaarde, zag men den Engelschman aan de nok van de ra hangen, maar den Franschman niet; deze had, toen het stuk afge-

---

(*) Dit is eene ware gebeurtenis.

SCHRIJVER.

schoten werd, een sprong gedaan, in de hoop van zijn hals in eens te zullen breken en zoo een eind aan zijne ellende te maken, maar hij was op den rand van het schavot gevallen en lag daar. Wij meenden dat zijn touw losgegaan was, en hij scheen hetzelfde te denken, want hij vroeg iets, maar kreeg geen antwoord. Men hield hem op het schavot gedurende het geheele uur dat de Engelschman moest hangen, men had hem de muts uit de oogen getrokken en hij staarde nu en dan op zijn lotgenoot. Toen het lijk werd neergelaten, dacht hij dat zijn tijd gekomen was, en hij poogde overboord te springen. Hij werd tegengehouden en naar achteren op het schip gebracht, waar zijn pardon hem werd voorgelezen en zijne armen werden ontboeid. Maar de uitwerking van den schok was te sterk voor zijn geest, hij viel in flauwte en toen hij weer de oogen opende, was hij krankzinnig. Hij heeft, gelijk ik naderhand hoorde, zijne verstandelijke vermogens niet weergekregen, maar is naar zijn land teruggezonden en daar in een gekkenhuis geplaatst. Het kwam mij voor, en de uitslag bewees, dat men de zaak te ver had gedreven. Het is de gewoonte, wanneer iemand pardon heeft bekomen, hem zulks niet te zeggen, alvorens hij op het schavot is, opdat zijn akelige toestand een blijvenden indruk op hem make gedurende zijn geheel volgend leven; maar de Franschman was van dit ons gebruik onbewust, en het uur van doodsangst, dat hij moest uitstaan, was te veel voor zijne verstandelijke vermogens. Ik moet zeggen dat dit geval steeds met een diep leedwezen op de vloot herdacht werd, en dat men nog meer medelijden met den ongelukkige gevoelde, omdat hij een Franschman en geen Engelschman was.

ZEVENTIENDE HOOFDSTUK.

Het gevoelen van mijnheer Chucks omtrent eigennamen. — Hij eindigt zijne Spaansche historie. — Voortgang der beschaving onder de mindere officieren.

Wij waren allen verheugd, toen ons sein tot vertrek werd gegeschen, daar wij, onder zulk een ondernemenden kapitein, op ruime prijsgelden rekenden. Wij stevenden naar de Fransche kust, nabij hare vereeniging met Spanje, want de kapitein had last om elk konvooi, dat de Fransche armée van ammunitie en proviand mocht willen voorzien, af te snijden.

Daags nadat wij van de vloot waren gescheiden, hervatte en eindigde de heer Chucks zijn verhaal.

»Waar ben ik gebleven, mijnheer Simpel?" vroeg hij, nadat we op den langen achttienponder waren gaan zitten.

»Toen gij het huis verliet, na hun te hebben gezegd dat ge een *corregidor* waart en na de hand der dame te hebben gekust."

»Juist zoo. Nu dan, mijnheer Simpel, ik ging er gedurende twee of drie dagen niet aan, want ik meende dat het niet goed was zulks al te spoedig te doen; ook zag ik de jonge dame dagelijks op de Plaza. Zij wilde niet met mij spreken, maar *gaf mij* — om mij van eene uitdrukking harer landslui te bedienen — *hare oogen* en somtijds een zoet lachje. Ik herinner mij dat ik eens in de groote drukte, waarin ik was, om naar haar te kijken, over mijn degen struikelde en bijna op den neus viel, hetgeen haar in een schaterend gelach deed uitbarsten."

»Over uw degen, mijnheer Chucks? Ik dacht dat een bootsman nooit een degen droeg."

»Mijnheer Simpel, een bootsman is een officier en mag dus een

degen dragen zoowel als de kapitein, ofschoon apen van kadets ons dikmaals er om hebben uitgelachen. Ik droeg toenmaals altijd mijn degen, maar thans, ja, is een bootsman zooveel als niets in tel, of er moet zwaar werk te doen zijn, en dan is het ook mijnheer Chucks voor en mijnheer Chucks na. Maar ik zal je zeggen, mijnheer Simpel, waarom een bootsman thans zooveel van zijne waardigheid en zijn aanzien verloren heeft. De eerste luitenants moeten thans bootsmansdienst doen, en zoo zij dat slechts altijd naar behooren konden, zouden ze de bootsmansnamen, op de helft van Z. M. schepen, wel uit de boeken willen schrappen. Maar om voort te gaan, den vierden dag belde ik met mijn zakdoek vol sigaren aan het huis der schoone aan en vroeg naar den ouden heer, maar vernam dat hij zijne *siesta* hield, zooals zij een middagslaapje noemen. De oude dienstmeid wilde mij eerst niet inlaten, maar ik schoof haar een dollar tusschen de oude dorre vingers, en dat deed haar anders praten. Zij stak haar ouden kop buiten de deur en keek rechts en links of iemand ons ook bespiedde: vervolgens liet ze mij in en sloot de deur. Ik stapte de kamer in en bevond mij alleen met Seraphina."

»Seraphina! wat een mooie naam!"

»Geen naam kan te mooi zijn voor een lief meisje en een goed fregat, mijnheer Simpel; wat mij betreft, ik mag die boersche namen niet. *Bet*, *Trui*, *Saar*, *Kee*, enz., is alles best voor achterafhoeken en steegjes, maar deugt niet voor eene fatsoenlijke dame. Hebt ge wel opgemerkt, mijnheer Simpel, dat onze oorlogsbrikken, — eene soort van schip, waarvan de uitvinder zeker verd.... moet zijn, — louter gemeene namen hebben, zooals *Vlieger*, *Windhond*, *Snelheid*, enz., die er dan ook goed genoeg voor zijn, terwijl onze knappe, ferme fregatten namen hebben van eene kabelslengte en hard genoeg om er zijne kakebeenen aan te verwrichten, zooals *Melpomene*, *Terpsichore*, *Arethusa*, enz., namen, zoo zwierig als hunne wimpels."

»Daar is wel iets van aan," zeide ik, »maar denkt gij hetzelfde ten aanzien van familienamen?"

»Wel zeker, mijnheer Simpel. Toen ik nog deftig gezelschap frequenteerde, kwamen mij zelden namen voor zooals Pot of Bel of Smit of Honk; het was altijd mijnheer Fitzgerald of Fitzherbert of Fortescue, en ik behoefde bijna nooit eene buiging te maken voor iets onder *drie* syllaben."

»Dan denk ik, mijnheer Chucks, dat ge ook niet bijzonder op *uwen* naam zijt gesteld?"

»Aha, daar hebt ge me beet, mijnheer Simpel, maar hij is goed genoeg voor een bootsman," antwoordde Chucks met een zucht. »Ik deed zeker zeer slecht met zoo den bedrieger te spelen, maar ik ben er zwaar voor gestraft geworden; het heeft mij naderhand altijd ontevreden en ongelukkig gemaakt. Ja, ik heb er duur voor moeten boeten, dat ik dien trotschen inval had; want er is niets ellendiger, dan denkbeelden boven zijn stand in de menschelijke maatschappij te hebben. Maar ik moet weer onder zeil. Ik bleef drie uren alleen met Seraphina, voordat haar vader binnentrad, en gedurende dien tijd hield ik mij nooit langer dan eene minuut stil voor anker. Ik knielde, smeekte, zwoer, kuste hare voeten en handen, totdat ik eindelijk bij hare lippen kwam; want ik werkte mij zoo geregeld er door naar boven, als iemand, die het kluisgat in- en de kajuitvensters weer uitkruipt. Zij was zeer vriendelijk, en lachte en zuchtte, en stiet mij van zich, en drukte mij de hand, en werd boos, ja knorrig, tot ik eindelijk in wanhoop geraakte; toen maakte zij me weer gelukkig door een vriendelijken smeltenden blik van hare zwarte oogen. Eindelijk zeide zij, dat ze beproeven zou om mij wederliefde te schenken, doch vroeg tevens of ik haar wilde trouwen en in Spanje blijven wonen. Ik antwoordde van ja, en ik meende het oprecht; alleen kwam de gedachte bij mij op, waar ik 't geld vandaan zou halen; want ik kon mij niet, zooals haar vader, met een papieren sigaartje en een stuk meloen daags behelpen. In alle geval was de zaak nu klaar, voorzoover mondelinge toestemming betrof. De oude meid zeide aan den papa, dat ik zoo even pas gekomen was, en dat zijne dochter zich in hare eigene kamer bevond, hetgeen ook waar was, want zij liep weg, zoodra ze haar vader hoorde komen. Ik maakte den ouden heer mijn compliment en bood hem de sigaren aan. Hij was in 't eerst stroef, maar het gezicht mijner sigaren bracht hem weldra in een goed humeur, en binnen weinige minuten trad *Donna* Seraphina — (in Spanje noemen ze eene dame *Donna*) — de kamer in, en groette mij hoffelijk, alsof wij elkander nog niet gezien hadden. Ik bleef niet lang, want het werd laat, maar nam, na het ledigen van een glaasje zuren wijn uit papa's kelder, afscheid en vertrok, terwijl hij mij verzocht om spoedig weer eens aan te komen, en zij weinig of geen acht op me scheen te slaan."

»Wel, mijnheer Chucks," dus viel ik hem in de rede, »'t komt mij voor, dat die jonge dame al zeer listig en bedrieglijk was."

»Dat was ze ook, mijnheer Simpel, maar een verliefd man is blind,

en weet je waarom? Als hij de dame wint, is hij bijna evenzeer met zich zelven ingenomen als met haar, want hij is trotsch op zijne overwinning. Dat was ook mijn geval. Had ik mijne oogen slechts tot mijn wil gehad, dan zou ik duidelijk hebben gezien dat zij, die haar ouden vader ter wille van iemand dien zij ter nauwernood kende, kon bedriegen, haar minnaar zeker ook op zijne beurt zou misleiden. Maar zoo de liefde iemand blind maakt, mijnheer Simpel, de ijdelheid maakt het hem nog meer. Kortom ik was een ezel."

»Trek u dat maar niet aan, mijnheer Chucks; er was reden genoeg om u te excuseeren."

»Om voort te gaan, mijnheer Simpel, ik ontmoette haar nog herhaalde malen, totdat ik dol van liefde was, en de vader zonder tegenzin scheen te merken wat er omging. Evenwel liet hij een priester komen, om met mij te spreken, en ik gaf mij zelven opnieuw voor een goed katholiek uit. Ik zeide hem, dat ik de jonge dame beminde en haar wilde trouwen. De vader had daar niets tegen, mits ik hem beloofde in Spanje te zullen blijven, want hij wilde niet van zijne eenige dochter scheiden. En nu maakte ik mij weer aan een dubbel bedrog schuldig, vooreerst door iets te beloven, dat ik niet voornemens was te doen, en ten tweede door voor te geven dat ik katholiek was. Eerlijkheid boven alles, mijnheer Simpel, — daar komt men eindelijk het verst mee, geloof me."

»Dat heeft mijn vader mij altijd gezegd," zeide ik.

»Ik moet met schaamte zeggen, dat ik nog slechter handelde, want de priester vroeg mij, nadat de zaak omtrent het huwelijk geklonken was, of ik kortelings had gebiecht. Ik wist wat hij meende, en zeide van neen. Hij wenkte mij te knielen, maar daar ik geen Spaansch genoeg verstond om mijne biecht in die taal af te leggen, knoeide ik eenige Spaansche en Engelsche woorden door elkander en stak hem eindelijk vier dollars toe, als *carita* of liefdegift aan de armen. Het einde mijner biecht beviel hem, wat hij ook van het begin mocht hebben gedacht, en hij gaf mij de absolutie, ofschoon hij niet kon hebben verstaan wat mijne misdaden waren; maar vier dollars, mijnheer Simpel, maken veel kwaad in dat land goed. En nu, mijnheer, komt de ontknooping van dit geval. Seraphina zeide mij, dat zij met eenige harer nabestaanden naar de *opera* zou gaan, dat de kapitein van het fregat en al de officieren daarheen gingen, en dat zij wenschte dat ik haar vergezelde. Gij ziet, mijnheer Simpel, dat Seraphina's vader, ofschoon zoo arm dat eene muis in zijne broodkast

honger zou hebben geleden, evenwel van goede familie was en omgang hield met lieden die veel voornamer waren dan hij. Hij was zelf een *Don* en had veertien of vijftien lange namen, die ik vergeten ben. Ik excuseerde mij om met haar mee te gaan, dewijl ik wist dat de subordinatie aan geen bootsman veroorloofde in eene loge van den schouwburg te zitten, terwijl de kapitein en de eerste luitenant daar waren. Ik zeide haar, dat ik beloofd had aan boord te zijn en op het volk te letten, terwijl de kapitein aan wal ging. Gij ziet, mijnheer Simpel, dat ik mij zelven voor een man van gewicht uitgaf, — alleen maar, om des te dieper vernederd te worden. Nadat zij zich naar den schouwburg had begeven, was ik gansch niet op mijn gemak; ik vreesde dat de kapitein het oog op haar mocht laten vallen en zin in haar mocht krijgen. Ik wandelde buiten den schouwburg op en neer totdat liefde en jaloerschheid mij zoover dreven, dat ik het *parterre* inging, om te zien wat zij deed. Ik ontdekte haar weldra in eene loge met eenige andere dames, en mijn kapitein en eersten luitenant in haar gezelschap. De kapitein, die goed Spaansch sprak, leunde over haar heen en had het druk met praten en lachen, terwijl zij met genoegen naar hem scheen te luisteren. Ik besloot oogenblikkelijk heen te gaan, opdat zij mij niet mocht zien en ontdekken dat ik haar leugens op de mouw had gespeld; maar die twee schenen zoo familiaar met elkander te worden, dat ik uit jaloezie den schouwburg niet kon verlaten. Eindelijk zag ze mij en wenkte met de hand, maar ik ging gramstorig en als een dolleman vloekende heen. Zij wees mij aan den kapitein, — zooals naderhand bleek, — en vroeg hem, wie ik was; waarop deze mijne wezenlijke betrekking aan boord noemde en met minachting van mij sprak. Zij vroeg of ik al dan niet een man van goeden huize was; op die vraag barstten de kapitein en de eerste luitenant in een schaterend gelach uit en zeiden dat ik een gemeen matroos was, die wegens goed gedrag een hoogeren graad had verkregen, dat ik eigenlijk niet eens een officier en volstrekt geen man van goeden huize was. Kortom, mijnheer Simpel, *men deed mij springen*, en ik verdiende het, hoewel de kapitein, zooals ik naderhand door de andere officieren vernam, meer van mij zeide, dan hij verantwoorden kon. Besloten om het ergste van de zaak te weten, bleef ik buiten totdat de *opera* uit was, en zag haar toen buiten komen met den kapitein en den eersten luitenant aan hare zijde, benevens het overige gezelschap; — spreken kon ik haar dus niet. Ik trad eene *posada* (herberg) binnen en dronk zeven

flesschen *rosolio*, om tot bedaren te komen; vervolgens keerde ik naar boord terug en kreeg van den tweeden luitenant, die het commando had, arrest wegens dronkenschap. Het duurde eene week, eer ik mijne vrijheid herkreeg, en gij kunt u verbeelden wat ik uitstond, mijnheer Simpel. Eindelijk gaf men mij verlof om naar wal te gaan, en ik begaf mij naar het huis, om mijn lot te vernemen. De oude meid opende mij de deur en sloeg ze mij weer voor den neus dicht, terwijl ze mij een *dief* en een *schelm* noemde; heengaande zag ik *Donna* Seraphina aan het venster treden, die met een verachtelijken blik hare hand wuifde en zeide: »Ga, mijnheer de corregidor, en dat God u genadig zij." Ik keerde als een razend mensch naar boord terug, en zoo ik den konstabel had kunnen overreden om mij eene scherpe patroon te geven, zou ik mij voor den kop hebben geschoten. Wat de zaak nog erger maakte, was, dat elkeen mij uitlachte, want de kapitein en de eerste luitenant hadden de historie publiek gemaakt."

»Wel, mijnheer Chucks," zeide ik, »ik beklaag u, ofschoon gij wel eenige straf voor uw bedrog verdiendet. Was dat het einde van de zaak?"

»Zoover ze mij aanging, ja, mijnheer Simpel, maar niet voorzoover ze anderen betrof. De kapitein werd mijn plaatsvervanger, doch buiten weten van den ouden heer. Veel reden hadden ze evenwel niet, om zich over die ruiling te verheugen."

»Hoe zoo, mijnheer Chucks?"

»Omdat de kapitein haar niet tot zijne vrouw wilde maken, zooals ik zou gedaan hebben, en omdat de vader ontdekte wat er omging. Op zekeren nacht werd de kapitein met een steek door het lijf aan boord gebracht. Wij zeilden onmiddellijk naar Gibraltar, en het duurde lang eer hij van zijne zware wond hersteld was, en toen trof hem een ander ongeluk."

»Wat was dat?"

»Wel, hij verloor zijn bootsman, mijnheer Simpel; want ik kon zijn gezicht niet verdragen; daarmee verloor hij (zooals gij wel weet, niet van u zelven, maar door anderen) een bootsman, die zijne dienst verstaat."

»Dat geeft u ieder na, mijnheer Chucks. Ik weet zeker dat onze kapitein u niet gaarne zou missen."

»Geen kapitein, met wien ik gezeild heb, heeft mij ooit graag gemist, mijnheer Simpel. Maar daarin bestond zijn geheel verlies niet, want op zijn volgenden kruistocht verloor hij zijne masten, en het verlies zijner masten had dat van zijn schip ten gevolge; en sedert

dien tijd is hem nooit weder een ander schip toevertrouwd, maar heeft men hem op half traktement gezet. Nooit verloor hij eene spar van eenig belang zoolang hij mij aan boord had. Een mast op zich zelf is niets, mijnheer Simpel, een bloot stuk hout; maar zet het want goed en zorg er voor, dan staat een mast als eene rots. Vraag mijnheer Falcon maar; hij zal u hetzelfde zeggen; ik heb nooit een officier gezien, die beter een mast wist te steunen."

»Hebt gij verder niets meer gehoord van die jonge dame?"

»Ja, omtrent een jaar daarna keerde ik met een ander schip derwaarts terug. Men had haar in een klooster opgesloten en gedwongen den sluier aan te nemen. O, mijnheer Simpel, als ge eens wist hoe ik dat meisje beminde! Ik ben sedert dien tijd nooit meer dan op zijn hoogst beleefd jegens eene vrouw geweest, en zal ongetrouwd sterven. Gij kunt niet gelooven hoe mijn hart klopte, toen ik laatst dat huis terugzag; ik heb sedert dien tijd nauwelijks spek of zoutvleesch aangeroerd, en ben diep in schuld geraakt door al de rum, die ik *extra* heb gedronken. Maar, mijnheer Simpel, ik heb u dit in vertrouwen verhaald en houd u voor een veel te fatsoenlijk man, dan dat gij het zoudt navertellen, want spotternij, vooral van jonge *appointés*, kan ik niet verdragen."

Ik beloofde dat ik er geen woord van zou reppen en hield mijn woord, maar omstandigheden, die de lezer in 't vervolg zal vernemen, hebben mij van die belofte ontslagen. Niemand kan den man thans voor 't lapje houden.

Wij kwamen op ons station ter hoogte der kust van Perpignan aan, maar zoodra wij het land naderden, werden wij door een alleronaangenaamst stormweêr er van teruggeslagen. Ik ben niet voornemens iets naders van dat weêr te zeggen, want de eene storm gelijkt volmaakt op den anderen; maar ik haal er enkel van op wegens een gesprek, dat ik bij die gelegenheid aanhoorde en waarover ik braaf lachen moest. Ik stond dicht bij den kapitein, toen hij baas Muddle, den timmerman, deed roepen, die de groote topzeilra had onderzocht, welke men zeide dat gesprongen was.

»Wel, mijnheer Muddle?" zeide de kapitein.

»Gesprongen, kapitein, — stellig gesprongen; maar ik denk dat we wel in staat zullen zijn om het te *redresseeren*."

»Zijt ge in staat om het in zooverre te *herstellen*, dat wij het er vooralsnog mee kunnen doen?" vroeg de kapitein eenigszins bits.

»We zullen 't in een half uur *redresseeren*, mijnheer."

»Ik wenschte, dat je je gewone taal spraakt, mijnheer Muddle. Gij wilt zeggen, geloof ik, dat ge de ra *herstellen* zult. Is dat uwe meening of niet?"

»Ja, mijnheer, dat is stellig mijne meening. Pardonneer me mijne uitdrukking, kapitein Sauvage."

»'t Is goed, baas Muddle," hernam de kapitein, »'t is de eerste maal dat ik met u over die zaak spreek, zorg dat het ook de laatste zij."

»De eerste maal!" hervatte de timmerman, die zijn wijsgeerig stelsel niet kon vergeten; »ik verzoek wel pardon, kapitein, maar gij hebt me juist hetzelfde onder 't oog gebracht, 27,672 jaren geleden, — hier op de kampanje, en," —

»Als dat zoo is, mijnheer Muddle," viel de kapitein hem gramstorig in de rede, »dan heb ik u zeker toenmaals ook gelast, naar boven te gaan en uw werk te doen, in plaats van zotteklap op de kampanje uit te slaan; en zoo gij aan die order niet fluks hebt gehoorzaamd, heb ik u zonder twijfel arrest opgelegd en genoodzaakt het schip te verlaten, zoodra het in de haven terugkwam. Hebt ge mij verstaan?"

»Ik denk veeleer, kapitein," antwoordde de timmerman, nederig de hand aan den hoed brengende en naar het groote want gaande, »dat zoo iets niet gebeurde, want ik klom terstond naar boven, zooals ik nu doe en" — vervolgde de halsstarrig bij zijne theorie blijvende timmerman, terwijl hij in 't want klom — »zooals ik over 27,672 jaren weer zal doen."

»Die man is onverbeterlijk met zijne drommelsche mallepraat," zeide de kapitein tot den eersten luitenant. »Hij zou elken mast over zij laten vallen, indien slechts iemand naar zijne belachlijke theorie wilde luisteren."

»Hij is geen slecht timmerman, mijnheer," zeide de eerste luitenant.

»Dat is hij niet," hernam de kapitein, »maar alles heeft zijn tijd."

Juist in dit oogenblik kwam de bootsman van het want af.

»Wel, mijnheer Chucks, wat denk je van de ra? Moeten wij ze vernieuwen?" vroeg de kapitein.

»Thans, kapitein Sauvage," antwoordde de bootsman, »beschouw ik ze als in een *kriticken* toestand, en gansch niet *permanent*, maar met een weinig menschelijke inspanning, vier vadem van drie duim en een half dozijn spijkers kan ze het houden, totdat het tijd voor haar is om opnieuw te springen."

»Ik versta u niet, mijnheer Chucks; ik ken geen tijd, waarop eene ra springen moet."

»Ik bedoel onzen tijd niet, mijnheer," hernam de bootsman, »maar de 27,672 jaren van baas Muddle, alswanneer" —

»Ga naar voren, bootsman, terstond, en doe uw werk," riep de kapitein op een hoogst gramstorigen toon uit. Daarop zeide hij tot den eersten luitenant: »ik geloof dat de onderofficieren gek worden. Wie heeft ooit een bootsman zulke taal hooren gebruiken? *in een kritieken toestand en gansch niet permanent?* Zijn verblijf op mijn schip zal ook gansch niet permanent zijn, indien hij niet op zijne zaken past."

»Hij is een rare klant, kapitein," zeide de eerste luitenant; »maar ik durf gerust zeggen, dat hij de beste bootsman in Z. M. dienst is."

»Dat geloof ik ook," hernam de kapitein, »maar, — nu — elk heeft zijne gebreken. Wat doe je daar, mijnheer Simpel?"

»Ik luisterde naar 't geen gij zeidet, mijnheer," antwoordde ik, de hand aan den hoed brengende.

»Ik bewonder uwe oprechtheid," hernam hij, «maar raad u, daar geene gewoonte van te maken. Ga naar de lijzijde, mijnheer, en doe wat je te doen hebt."

Toen ik op de andere zijde van 't dek was, keek ik eens naar den kapitein en den luitenant en zag hen beide lachen.

ACHTTIENDE HOOFDSTUK.

Ik ga in dienstzaken aan wal, word gekwetst en met O'Brien gevangengenomen. — De eene O'Brien helpt den anderen. — Gerieflijk logement. — Eerste gesprek met Celeste.

Thans moet ik overgaan tot het verhalen eener gebeurtenis, die, hoe jong ik ook nog was, een gewichtigen invloed op mijn volgend leven had. Hoe weinig weten wij, wat de dag van morgen ons zal brengen! Wij waren weder op ons station aangekomen en hadden eenige dagen bij de kust op en neer gezeild, toen wij ons op zekeren morgen, bij 't aanbreken van den dag, ongeveer vier mijlen van Cette verwijderd bevonden. Juist kwam een sterk konvooi schepen eene punt omgezeild. Wij maakten er spoedig jacht op, en ze ankerden vlak bij den wal onder eene batterij, welke wij niet ontdekten, alvorens deze vuur op ons begon te geven. Het schot raakte het fregat twee- of driemaal, want het water was effen, en de batterij nagenoeg gelijkstandig er mee. De kapitein liet wenden en liep de zee weer in, totdat de booten waren uitgeheschen en alles in gereedheid was gebracht, om de kust op te loopen en de batterij te bestormen. O'Brien, die den eersten kotter commandeerde, vergunde mij opnieuw, mij er in weg te smokkelen.

»Nu, Pieter," zeide hij, nadat we afgestoken waren, »zullen we eens zien wat voor soort van visch je dezen keer aan boord zult brengen, misschien laat deze u zoo makkelijk niet los." De mannen in de boot begonnen te lachen, maar ik antwoordde dat ik erger moest gewond worden dan de vorige maal, om mij krijgsgevangen te geven. Wij liepen den wal op, onder het vuur der kanonneerbooten, welke het konvooi dekten en ons drie man doodden. De batterij werd

zonder tegenstand door ons veroverd, daar de Fransche artilleristen wegliepen, toen wij den aanval begonnen. De kapitein had stelligen last gegeven, dat wij ons geene minuut, na het nemen der batterij, aldaar moesten ophouden, maar de kanonneerbooten aan boord klampen, en slechts eene der kleine booten met den geweermaker daar moesten laten, om de kanonnen te vernagelen; want de kapitein bevroedde dat er troepen langs de kust gestationeerd waren, die op ons af zouden kunnen komen en ons verdrijven. De eerste luitenant, die het bevel voerde, gelastte O'Brien, met den eersten kotter te blijven en terstond, nadat de geweermaker de stukken zou hebben vernageld, van wal te steken. O'Brien en ik bleven in de batterij met den geweermaker, terwijl de bootsgezellen naar den kotter werden teruggezonden, om hem vlot te houden en gereed te zijn om bij de minste waarschuwing terstond af te steken. Wij hadden al de stukken, op één na, vernageld, toen plotseling een hevig geweervuur op ons werd gemaakt, waardoor de geweermaker sneuvelde en ik eene wond boven de knie bekwam. Ik viel aan de zijde van O'Brien neder, die uitriep: »Daar zijn ze voor den duivel al, en één stuk is nog niet vernageld." Hij sprong vooruit, wrong den geweermaker den hamer uit de hand, greep een spijker uit den zak en had weldra het stuk vernageld. In dit oogenblik hoorde ik het trappelen der Fransche soldaten, die ons snel naderden. O'Brien wierp den hamer weg, laadde mij op zijne schouders en riep: »Kom, Pieter mijn jongen," terwijl hij met allen spoed naar de boot liep; maar het was te laat, want voordat hij half weg was, pakten hem twee Fransche soldaten bij den kraag en sleepten hem in de batterij terug. De Fransche troepen rukten nu aan en onderhielden een duchtig vuur, maar onze kotter ontsnapte en voegde zich bij de andere boot, die zich met weinig tegenstand van de kanonneerbooten en de konvooischepen had meestergemaakt. Onze groote booten hadden caronaden voorop en beantwoordden weldra het vijandelijke vuur met schroot en kogels, waardoor de Fransche troepen binnen de batterij werden teruggedreven, waar zij in veiligheid op ons volk bleven blazen, totdat de meeste der schepen in zee waren gehaald, terwijl die, welke men niet bemannen kon, werden verbrand. Intusschen was O'Brien, met mij op zijn rug, de batterij binnengebracht, waar hij mij terstond zachtjes neerleide, zeggende: »Pieter, jongen, zoolang gij onder mijne hoede waart, zou ik u door dik en dun hebben gedragen; maar nu gij onder 't opzicht van deze Fransche schooiers staat, kunnen zij u dragen.

Ieder zijn eigen pak, Pieter, dat is niet meer dan billijk; zoo je dus meent dat je de vracht waard zijt, laten zij je transporteeren."

»En gesteld, ze deden het niet, O'Brien, zult ge mij dan hier laten liggen?"

»U laten liggen, Pieter! neen jongen, zeker niet, als ik anders kan; maar je hoeft niet bang te zijn dat ze je hier zullen laten: ze krijgen zoo weinig krijgsgevangenen, dat ze den aap van onzen kapitein niet zouden laten liggen, als hij zich liet pakken."

Zoodra onze booten buiten bereik van hun snaphaanvuur waren, onderzocht de commandeerende officier der Fransche troepen de stukken in de batterij, hopende ze daarmede te zullen bereiken; maar het verdroot hem geweldig ze alle onbruikbaar te vinden.

»Hij moet scherper kijken dan een ekster, eer hij een open zundgat vindt, geloof ik," zeide O'Brien, die den officier gadesloeg. Hier moet ik doen opmerken, dat O'Brien groote tegenwoordigheid van geest betoonde, toen hij het laatste stuk vernagelde; want zoo de Franschen er slechts één hadden gehad om op onze booten te vuren, toen zij de prijzen op sleeptouw namen, dan zouden ze ons volk ongetwijfeld veel kwaad hebben gedaan en ons een zwaar verlies hebben toegebracht. Terwijl hij echter zoo handelde en mij poogde te redden, offerde hij zich zelven op en werd krijgsgevangen gemaakt. Toen de troepen ophielden met vuren, naderde de commandeerende officier O'Brien en vroeg, terwijl hij hem aankeek: »Officier?" waarop O'Brien met het hoofd knikte. Vervolgens wees hij op mij: »officier?" O'Brien knikte nogmaals, hetgeen de Franschen deed lachen, omdat ze mij, zooals O'Brien mij naderhand zeide, nog voor een *enfant* hielden. Ik was zeer stijf en zwak geworden en kon niet gaan.

De officier die de troepen commandeerde, liet een detachement in de batterij en maakte zich gereed om naar Cette, vanwaar ze gekomen waren, terug te keeren. O'Brien marcheerde, en ik werd door zes Fransche soldaten op drie geweren gedragen, eene soort van transport dat nooit zeer gerieflijk kan zijn, doch mij in mijn tegenwoordigen toestand uiterst pijnlijk viel. Evenwel moet ik zeggen dat ze zeer vriendelijk jegens mij waren, en een kapotjas of iets van dien aard onder mijn gewond been leiden, want ik stierf bijna van pijn en werd herhaalde malen flauw. Eindelijk brachten ze mij een weinig water om te drinken. O, hoe verkwikte mij dat! Dikwijls heb ik naderhand in gezelschappen, waar lekkerbekken nauwelijks hun *Bordeaux* of *Champagne* lustten, bij mij zelven gedacht, dat ze eens ge-

kwetst moesten raken als ik en een beker water proeven, om te weten wat hun smaakte. Binnen ongeveer anderhalf uur, die mij ten minste zoo lang als vijf dagen schenen, kwamen wij de stad Cette binnen, waar men mij naar het huis van den officier bracht, die de troepen commandeerde, en die mij onder 't dragen dikwijls aangezien en door een *Pauvre enfant!* zijn medelijden met mij had te kennen gegeven. Ik werd op een bed gelegd, waar ik opnieuw in flauwte viel. Toen ik weder bij mijne zinnen kwam, bevond ik dat een chirurgijn mijn been had verbonden, en dat men mij ontkleed had. O'Brien stond bij mij, en ik geloof dat hij geschreid had, want hij hield mij voor dood. Toen ik hem aanzag, zeide hij: »Pieter, schobbejak, wat heb je me bang gemaakt; de drommel haal me, als ik ooit weer zoo'n jonker onder mijn opzicht en zorgen neem! waarom heb je je dood gehouden?"

»Ik ben thans beter, O'Brien," zeide ik, »maar ik was er zekerlijk erg aan toe. Wat ben ik u niet verplicht! Gij zijt zelf gevangengeraakt, terwijl ge mij hebt pogen te redden."

»Men heeft mij gevangengenomen, terwijl ik mijn plicht deed, — onverschillig waar die in bestond. Zoo die malle geweermaker zijn hamer, waaraan hij na zijn dood toch niets had, niet zoo stijf in de knuisten had gehouden, zou ik er zekerlijk wel af zijn gekomen, en gij ook, Pieter; evenwel heeft dit alles niets om 't lijf, want, voorzooveel ik zien kan, bestaat het leven van een mensch in eene afwisseling van leed en uitkomst. Door Gods wil is het eerste thans ons deel, en door Gods zegen zal ook de tweede ons verblijden; houd dus moed, broertje, en maak dat je gauw geneest, want een *man* mag zich soms redden door op twee beenen weg te loopen, maar ik heb nog nooit van een *jongen* gehoord, die op één been uit eene Fransche gevangenis weghinkte."

Ik drukte O'Brien de hand en keek eens rond; de heelmeester stond naast mijn bed met den commandeerenden officier der troepen. Aan het hoofdeneinde zag ik een klein meisje, omtrent twaalf jaren oud, met een kopje in de hand, waaruit men mij iets in de keel had gegoten. Ik beschouwde haar oplettend en ontwaarde zooveel medelijden in de trekken van haar bij uitstek lief gelaat, dat ze mij een engel toescheen, en ik mij zooveel mogelijk naar haar toewendde, om haar te zien. Zij bood mij het kopje aan, dat ik van ieder behalve van haar zou hebben geweigerd, en ik dronk een weinig. Nu trad een ander persoon de kamer in, en er werd Fransch gesproken.

»Ik ben nieuwsgierig, wat ze met ons zullen aanvangen," zeide ik tot O'Brien.

»St — houd je mond!" — vervolgens zich over mij heen buigende, fluisterde hij mij zachtjes in 't oor: »Ik versta alles wat ze zeggen; herinnert ge u niet dat ik die taal heb geleerd, nadat men mij in Zuid-Amerika had gedood en onder 't zand begraven?"

Na nog een poosje met elkander te hebben gesproken, verwijderden de officier en zijn gezelschap zich, en lieten niemand dan het kleine meisje en O'Brien bij mij in de kamer.

»'t Is eene boodschap van den gouverneur," zeide O'Brien, zoodra ze vertrokken waren, »dat de gevangenen naar de citadel in bewaring moeten worden gezonden, om aldaar te worden ondervraagd. De officier, dien ik voor een braaf man houd, voorzoover ik er over oordeelen kan, zegt dat gij nog maar een kind en bovendien gewond zijt, en dat het schande zou zijn, u niet in vrede te laten sterven; dus geloof ik dat ik u weldra zal verlaten."

»Dat hoop ik niet, O'Brien," zeide ik, »indien gij naar de gevangenis gaat, wil ik er ook heen; want ik wil u, die mijn beste vriend zijt, niet onder vreemden laten; ik zou dan niet half zoo gelukkig zijn, al mocht ik het hier ook beter hebben."

»Pieter, jongelief, ik zie met veel genoegen dat gij het hart op de rechte plaats hebt; ik heb dit ook altijd wel gedacht, anders zou ik u niet onder mijne protectie hebben genomen. We zullen te zamen naar de prison gaan, juweeltje, — en ik zal met een zakje aan een lang touw buiten de tralies visschen, bloot om een beetje uitspanning te hebben en wat geld op te doen, waarmee we een boel aardige dingen kunnen koopen; als gij beter wordt, kunt ge dat zelf doen; mogelijk zijt gij gelukkiger, want je bent van visschersafkomst, — denk maar eens aan Petrus den apostel. Er is tweemaal zooveel plaats in eene der cellen als in de kooi van een *appointé*, en de ruimte in de gevangenis, waar je wandelen moogt, jongetje, is zoo groot als twaalf kampanjes, zonder dat ge aan den hoed behoeft te slaan, om iemand eer te bewijzen, als je er op komt. Wanneer iemand op een oorlogschip is ingerekend geweest, waar *appointés* als haring in eene ton op elkander zijn gepakt, dan wordt eene gevangenis eene plaats van vrijheid, geloof me, Pieter. Maar ik geloof buitendien, dat men ons niet vaneen zal scheiden, want ik hoorde den officier (die een brave kerel schijnt te zijn, en waardig dat hij in Ierland is ter wereld gekomen) tot den anderen zeggen, dat hij den gouverneur zou

vragen of ik, op mijn woord van eer, bij u mocht blijven totdat ge hersteld zijt."

Hier reikte mij het meisje de limonade over, waarvan ik een weinig dronk, en mij vervolgens weder zeer flauw gevoelde. Ik leide mijn hoofd op de peluw, en O'Brien zweeg stil, om mij rust te gunnen. Weldra genoot ik een verkwikkelijken slaap, waaruit ik werd gewekt door de terugkomst van den officier, die door den heelmeester vergezeld werd. De officier sprak O'Brien in 't Fransch aan, doch deze schudde zijn hoofd gelijk te voren.

»Waarom antwoordt ge hem niet, O'Brien," zeide ik, »daar ge hem toch verstaat?"

»Pieter, herinner u dat ik geen woord van hunne taal kan spreken; op die wijze weet ik alles wat ze in ons bijzijn zeggen, en zij zeggen alles wat hun in 't hoofd komt, denkende dat ik hen niet versta."

»Maar is dat eerlijk gehandeld, O'Brien?"

»Of het eerlijk is? Zoo ik een couponnetje van vijftig gulden in den zak had en het niet aan iedereen dien ik zag, wilde toonen, zou dat oneerlijk gehandeld zijn?"

»Zeker niet."

»Vraag het anders maar aan ieder advocaat."

»Nu," hernam ik, »als gij het verlangt, zal ik natuurlijkerwijze niets zeggen; evenwel moesten wij dat doen, dunkt me, omdat men zoo vriendelijk jegens ons is."

Gedurende dit ons gesprek onderhield zich de officier met den wondheeler, terwijl hij ons, naar 't mij voorkwam, zeer sterk aanzag. Twee andere personen traden nu de kamer in; een hunner sprak O'Brien in zeer slecht Engelsch aan, zeggende dat hij een tolk was en antwoord verzocht op eenige vragen. Deze betroffen den naam van ons schip, het getal stukken die het voerde, en hoe lang wij reeds gekruist hadden; vervolgens de sterkte der Britsche vloot en eene menigte andere vragen daartoe betrekkelijk, welke alle door den officier, die met hem was binnengekomen, in 't Fransch werden opgegeven. De antwoorden werden vertaald en te boek gesteld. Eenige der vragen werden door O'Brien juist beantwoord, op andere wendde hij onwetendheid voor, en op sommige gaf hij een antwoord, dat met de waarheid streed. Daarover evenwel misprees ik hem niet, want het was zijn plicht den vijand geene inlichting te geven. Eindelijk vroegen ze mijn naam en rang; — of ik van adel was? »Ja," antwoordde O'Brien.

»Zeg dat toch niet," viel ik hem in de rede.

»Zwijg stil, Pieter, ge weet er niets van; zijt ge geen kleinzoon van een lord?"

»Dat weet ik wel, maar evenwel ben ik zelf niet van adel, al stam ik van hem af; zeg dat dus niet, als ik u bidden mag."

»Maal toch niet, Pieter, ik heb 't al gezegd en wil mijn woord niet terugnemen; daarenboven, Pieter, moet je bedenken dat het eene Fransche vraag is, en in Frankrijk zoudt ge voor adellijk doorgaan. In allle geval kan 't geen kwaad."

»Ik voel me te ziek om lang te praten, O'Brien, maar ik wenschte dat ge 't niet hadt gezegd."

Vervolgens vroegen ze O'Brien's naam, zijn rang in dienst, en of hij van adel was.

»Ik heet O'Brien," zeide hij, »en zeg me eens, mijnheer de tolk, wat die O' voor mijn naam zou beteekenen, indien ik geen edelman was? Evenwel kunt ge zeggen dat we onzen titel hebben laten varen, omdat we er maar last van hadden." De Fransche officier barstte in een luid gelach uit, hetgeen ons zeer verwonderde. De tolk had veel moeite om eene verklaring te geven van O'Brien's gezegde, maar het antwoord werd, zooals O'Brien mij naderhand zeide, als *twijfelachtig* aangeteekend.

Allen verlieten nu de kamer, met uitzondering van den officier, die, tot onze verbazing, het woord in goed Engelsch tot ons richtte: »Heeren, ik heb voor u de vergunning van den gouverneur verkregen, om in mijn huis te blijven totdat mijnheer Simpel hersteld is. Mijnheer O'Brien, het is noodig dat ge mij uw woord van eer geeft, geene poging te zullen doen om te ontsnappen. Wilt gij dat doen?"

O'Brien was buiten zich zelven van verwondering. »Hagel en buskruit!" riep hij, »gij spreekt dus Engelsch, kolonel. Het is niet aardig dat ge dat verzwegen hebt, want dat heeft ons al onze kleine geheimen doen ten beste geven."

»'t Was zekerlijk even zoo weinig aardig van u, mijnheer O'Brien," hernam de officier met een lachje, »dat ge u hieldt alsof ge geen Fransch verstondt."

»Daar ben ik mooi in mijn eigen net gevangen," riep O'Brien weer. »Gij zijt zekerlijk een Ier, kolonel?"

»Ik ben van Iersche afkomst," was het antwoord van den officier, »en heet O'Brien, zooals gij. Ik ben in dit land opgevoed, omdat het mij niet vergund was mijn vaderland te dienen en de religie

mijner voorvaderen te bewaren. Ik mag nu als Franschman worden beschouwd, daar ik niets van mijn vaderland overhoud, dan de taal, welke mijne moeder mij leerde, en een warm gevoel van genegenheid voor de Engelschen, waar ik hen ook moge ontmoeten. Doch ter zake; wilt ge mij uw woord geven, mijnheer O'Brien?"

»Het woord van een Ier, en de hand er bij," antwoordde O'Brien, den kolonel de hand schuddende, »en gij kunt er meer dan dubbel op rekenen, want nooit zal ik weggaan en den kleinen Pieter hier laten; en om hem op mijn rug mede te dragen, daar heb ik eens mijne bekomst van gehad."

»'t Is genoeg," hervatte de kolonel. »Mijnheer O'Brien, ik wil het u zoo gemakkelijk maken als ik kan, en wanneer gij moede zijt van het oppassen, zal mijn dochtertje u aflossen. Gij zult met hare oppassing tevreden zijn, mijnheer Simpel." Ik kon mijne tranen niet weerhouden, zoo was ik door de goedheid des kolonels getroffen; hij schudde mij de hand, zeide vervolgens aan O'Brien dat men opgedischt had, en riep zijne dochter, het kleine meisje, dat mij te voren in het oog was gevallen. »Celeste," zeide hij tot haar, »gij verstaat een weinig Engelsch, genoeg ten minste om te begrijpen wat de zieke noodig heeft. Haal uw werk en blijf bij hem in de kamer; wanneer hij slaapt, kunt ge u met borduren vermaken." Celeste ging en kwam met haar borduurwerk terug, waarmee zij aan het hoofdeneinde van het bed ging zitten. De kolonel en O'Brien verlieten vervolgens de kamer. Terwijl Celeste nu de oogen op haar werk neersloeg, had ik de schoonste gelegenheid om haar ongemerkt te beschouwen. Ik heb reeds gezegd dat zij een zeer bekoorlijk meisje was; zij had lichtbruin haar, groote oogen, en wenkbrauwen, die als met een passer getrokken waren; haar neus en mond waren insgelijks zeer fraai; evenwel waren het niet zoozeer hare trekken, als wel de uitdrukking van haar gelaat, die de beminnelijkste zachtheid, zedigheid en schranderheid vertoonde. Wanneer zij lachte, hetgeen zij bijna telkens deed wanneer ze sprak, toonde ze twee rijen tanden, die naar kleine parelen geleken.

Ik had haar nog niet lang zoo begluurd, toen ze hare oogen van haar werk ophief en, ziende dat ik haar aankeek, zeide: »Hebt gij iets noodig — drinken noodig? — ik spreek maar weinig Engelsch."

»Niets, ik dank u," antwoordde ik, »ik wenschte slechts een beetje te kunnen slapen."

»Sluit dan uwe oogen," zeide zij met een lachje en ging naar het

venster om de gordijnen neer te laten, opdat het donker in de kamer zou zijn. Maar slapen kon ik niet, de herinnering aan het voorgevallene, de gedachte aan mijne wond en mijne gevangenschap, aan mijn vader en moeder, het vooruitzicht van streng opgesloten te zullen worden , zoodra ik hersteld was: dat alles zweefde mij beurtelings voor den geest en vereenigde zich met de lichamelijke smart mijner wond, om mij van slaap te berooven. Het meisje opende verscheidene malen de gordijn, om te zien of ik al dan niet sliep en of ik het een of ander noodig had, waarna ze telkens zachtjes terugtrad. In den avond kwam de heelmeester mij weder bezoeken; hij voelde mij den pols, gelastte koude omslagen om mijn been, dat zeer gezwollen was en mij veel pijn veroorzaakte, en zeide den kolonel O'Brien, dat ik, ofschoon eene zware koorts hebbende, mij echter zoo wel bevond als in mijne omstandigheden met mogelijkheid te verwachten was. Doch ik zal niet verder uitweiden over hetgeen ik gedurende veertien dagen moest uitstaan, na welken tijd men den kogel uit de wond haalde, noch over al de zorg, die O'Brien, de kolonel en de kleine Celeste mij bewezen, terwijl ik door pijn en koorts korzelig en onhandelbaar was geworden. Dankbaarheid gevoelde ik voor hen, maar wel bijzonder voor Celeste, die mij zelden langer dan een half uur verliet, en naarmate ik herstelde, alles deed wat mogelijk was om mij te vermaken.

NEGENTIENDE HOOFDSTUK.

Onaangename verandering van kwartier. — *Gelijke monniken* niet altijd *gelijke kappen*. — De *appointé*. — De Fransche officier. — Uitstapje naar de binnenlanden.

Zoodra ik genoegzaam hersteld was om mij met mijne kleine oppaster te kunnen onderhouden, werden wij aldra de beste maatjes. Onze voornaamste bezigheid was, elkander les te geven in 't Fransch en Engelsch. Daar zij een weinig knapper en beter van begrip was dan ik, begon zij zeer spoedig goed Engelsch te spreken, terwijl het Fransch met mij nog maar niet vlotten wilde. Daar wij evenwel onze voornaamste bezigheid van dit onderricht maakten, raakte ik eindelijk goed op mijn dreef en deed mijner leermeesteres eer aan. Binnen vijf weken verliet ik het bed en kon door de kamer strompelen, en na verloop van twee maanden was ik volkomen hersteld. De kolonel wilde echter den gouverneur nog geen rapport maken van mijn herstel; — gedurende den dag bleef ik op eene sofa, maar zoodra het donker was, maakte ik eene wandeling met Celeste. Nooit bracht ik zulk een gelukkigen tijd door, als de laatste veertien dagen; het eenigste wat dit genoegen verbitterde was de gedachte, dat ik mijn tegenwoordig goed kwartier weldra met eene gevangenis zou moeten verwisselen. Omtrent mijne ouders was mijn gemoed geruster, want O'Brien had hun geschreven dat ik mij wel bevond. Weinige dagen na onze gevangenneming had de kapitein van ons fregat zich, onder eene witte vlag, aan wal geïnformeerd of wij gesneuveld, dan wel krijgsgevangen gemaakt waren, en het laatste vernomen hebbende, had hij al ons kleedingsgoed benevens tweehonderd dollars tot ons gebruik overgezonden. Ik wist dus dat mijne ouders, zelfs indien O'Brien's brief hun niet ter hand mocht komen, toch zeker van kapitein Sauvage zouden vernemen dat ik welvarend was. Maar het denkbeeld van Celeste te moeten verlaten, voor welke ik zooveel dank-

baarheid en genegenheid gevoelde, was allersmartelijkst, en wanneer ik daarvan sprak, schreide de arme Celeste zoo hevig, dat ik met haar schreien moest, ofschoon ik hare tranen wegkuste. Toen er nu twaalf weken verloopen waren, kon de chirurgijn niet langer zijn rapport uitstellen, en men gelastte ons, ons gereed te maken om twee dagen daarna naar Toulon te marcheeren, waar wij ons bij een ander transport gevangenen moesten voegen en daarmede naar het binnenste des lands trekken. Ik moet zwijgen van ons afscheid, dat, zooals de lezer gereedelijk zal gelooven, allerdroevigst was. Ik beloofde Celeste, haar te zullen schrijven, en zij beloofde mijne brieven te zullen beantwoorden, indien het haar vergund werd. Wij zeiden hartelijk vaarwel aan kolonel O'Brien, wien wij voor zijne goedheid onzen oprechten dank betuigden, en werden vervolgens, tot zijn groot leedwezen, door twee Fransche kurassiers, die aan de deur wachtten, in bewaring genomen. Daar wij tot Toulon op ons *parole* mochten marcheeren, sloegen de kurassiers weinig acht op ons; O'Brien en ik reden te paard vooruit, en zij volgden ons.

Wij reden genoeglijk op een drafje of in den stap den weg over. Het weder was verrukkelijk; wij waren vol hoop en moed en vergaten bijna dat wij gevangenen waren. De kurassiers volgden ons op een afstand van wel twintig passen, en onderhielden zich met elkander, zonder den minsten schijn te hebben van ons te bewaken. O'Brien vond het heel lief van den Franschen gouverneur, dat hij ons twee bedienden in zulk eene fraaie liverei had meegegeven. Des avonds van den tweeden dag kwamen wij te Toulon, en werden, zoodra wij binnen de poort waren, aan een officier overgegeven, die een norsch voorkomen had en ons na een kort gesprek met de kurassiers op bitsen toon zeide, dat ons *parole* ten einde was. Vervolgens gaf hij ons over aan een korporaal met een paar manschappen, om ons naar de gevangenis bij het arsenaal te brengen. »Ik vrees," zeide ik tot O'Brien, »dat wij nu al wat genoegen heet moeten vaarwel zeggen." »Dat is zoo, Pieter," antwoordde hij, »maar er is zeker juweel, Hoop genaamd, dat zeker iemand op den bodem van zijn koffer vond, toen alles er uit was; en zoo moeten wij dan ook dat juweel niet uit het oog verliezen, maar pogen te ontsnappen, zoodra er slechts kans toe is; hoe minder wij evenwel daarvan spreken, hoe beter." Binnen weinige minuten kwamen wij ter plaatse onzer bestemming; de deur werd geopend; wij werden met onze pakjes (want wij hadden slechts het meest noodige voor den marsch meegenomen, terwijl de kolonel

ons beloofd had het overige aan ons te zullen doen toekomen, zoodra wij hem de vaste plaats van ons *dépôt* zouden hebben gemeld) op eene ruwe manier naar binnen geschoven, en terwijl de deuren achter ons toevielen, voelde ik eene ijskoude huivering door al mijne leden.

Zoodra wij konden zien, — want hoewel de gevangenis niet zeer donker was, konden wij, zoo plotseling uit den helderen zonneschijn binnengekomen, in het eerst volstrekt niets onderscheiden, — bevonden wij ons te midden van ongeveer dertig Engelsche matrozen. De meesten zaten op den vloer of op zakken en pakjes die het goed, dat ze hadden weten te behouden, inhielden, en speelden of spraken met elkander. Onze binnenkomst scheen weinig aandacht te trekken; na even de oogen op ons te hebben geslagen, zetten zij hunne bezigheid voort. Ik heb er nog dikwijls aan gedacht, hoe elk van die menschen slechts aan zich zelven scheen te denken. Dit trof mij toenmaals, daar ik medelijden en belangstelling verwachtte; maar naderhand verwonderde het mij niet meer. Vele dier arme lieden hadden maanden lang in de gevangenis gezucht, en men behoeft slechts een korten tijd opgesloten te zijn geweest, om geheel onverschillig voor het lot van andere gevangenen te worden. Een hunner, die kaart speelde, keek ons een oogenblik aan, toen wij binnenkwamen, en riep: »Hoezee, jongens, hoe meer zielen, hoe meer vreugd!" alsof het hem werkelijk plezier deed dat er anderen waren, even ongelukkig als hij. Wij stonden de groepen een minuut of tien te bekijken, maar toen maakte O'Brien de opmerking dat wij beter zouden doen, voor anker te gaan liggen, vermits een vuile grond toch beter was dan in het geheel geen bodem. Wij gingen dus in een hoek op onze pakjes zitten en bleven meer dan een uur het tooneel aanschouwen, zonder een woord te spreken. Mij was de tong als gebonden, zoo ellendig gevoelde ik mij. Ik dacht aan mijn vader en moeder in Engeland, aan mijn kapitein en mijne kameraden die zoo vrij en gelukkig op het fregat rondwandelden, aan den goeden kolonel O'Brien en de lieve kleine Celeste; en terwijl al die tooneelen van vroegere gelukkige dagen mij beurtelings voor den geest zweefden, rolden de tranen mij langs de wangen. O'Brien zeide verder niets dan: »'t Is een naar werk, Pieter."

Wij waren sedert omstreeks twee uren in de gevangenis, toen een knaap met een smerig gescheurd baatje aan en een bleek mager gezicht naar ons toekwam en zeide: »Ik merk aan uwe uniformen, dat ge beide officieren zijt, zoowel als ik."

O'Brien keek hem een poosje aan en antwoordde: »Bij mijn ziel, en

zoo waar ik een eerlijk man ben, gij wint het ons af, want dat is meer dan ik aan u kan zien; maar ik wil u op uw woord gelooven. Eilieve, welk schip heeft het ongeluk gehad zulk een knappen zeeman te verliezen?"

»Wel, ik diende op den kotter *de Snapper*," hernam de jongeling, »ik werd genomen op een prijsschip, hetwelk de commandeerende officier mij had toevertrouwd, om het naar Gibraltar te brengen; maar hier willen ze niet gelooven dat ik officier ben. Ik heb officiersrantsoen gevraagd, maar kan het niet krijgen."

»Zoo," zeide O'Brien, »maar ze weten wel dat *wij* officieren zijn; waarom zetten ze ons hier bij de gemeene matrozen?"

»Ik denk, dat gij slechts voor het oogenblik hier zijt geplaatst," antwoordde de adelborst van den kotter, »maar waarom, kan ik niet zeggen."

Dat konden wij ook niet. Eerst later kwam het uit, zooals uit ons verhaal zal blijken, dat de officier, die ons van de kurassiers overnam, eens met kolonel O'Brien twist had gehad, dat deze hem een knip voor den neus had gegeven en vervolgens in een duel zwaar gewond. Toen nu de kurassiers hem zeiden dat kolonel O'Brien veel achting voor ons had, besloot hij ons zooveel verdriet aan te doen, als hem mogelijk was, liet dus het woord *officier* in zijne schriftelijke order aan den *concierge* der gevangenis uit en veroorzaakte dus dat men ons bij de gemeene matrozen plaatste. »Het is wel hard voor me, dat ik het gewone officiersrantsoen niet krijg," vervolgde de *appointé*. »Ze geven me niets dan een zwart brood en drie *sous* per dag. Zoo ik mijn besten rok maar aan had gehad, zouden ze me terstond als officier hebben behandeld, maar de schelmen, die den prijs hernamen, ontstalen mij al mijn goed, zoodat ik niets heb dan dit oud buisje."

»Zoo, zoo!" — zeide O'Brien, »welnu, in het vervolg zult ge de waardij eener goede tenue kennen. Jelui *appointés* van kotters en brikken loopt gewoonlijk zoo slordig rond, dat wij, die tot fregatten behooren, u ter nauwernood voor officieren of fatsoenlijke lui aanzien. Je ziet er altijd zoo haveloos en morsig uit, wanneer we je op de werf bij 't dok voorbijgaan, dat we op een goeden afstand van je blijven; — hoe wilt ge dan aan vreemdelingen doen gelooven dat ge officieren of fatsoenlijke lieden zijt? Op mijne conscientie, ik pleit de Franschen van elk verkeerd oordeel vrij, want wij als Engelschen hebben niets dan uw woord alleen, om te gelooven dat ge een officier zijt."

»'t Is wel hard," hernam de knaap, »zoo door een collega te worden aangevallen; uw rok zal even leelijk worden als de mijne, zoodra ge maar een poosje hier zijt geweest."

»Dat is wel mogelijk, lieve jongen," antwoordde O'Brien, »maar dan zal het mij ten minste troosten, dat ik er proper uitzag toen ik hier kwam. Slaap wel en droom genoeglijk!" Het kwam mij voor dat O'Brien zich eenigszins onvriendelijk had uitgelaten, maar hij was zelf altijd even proper en welgekleed als hij knap en welgemaakt van persoon was.

Gelukkig waren wij niet bestemd om lang in dit afschuwelijke hol te blijven. Na een ellendigen, bijna slapeloozen nacht, dien wij op onze pakjes zittende doorbrachten, terwijl wij met den rug tegen den vochtigen muur leunden, werden wij bij het aanbreken van den dag door het openen der deur van onzen kerker gewekt, en men gelastte ons op de plaats van het gebouw te komen. Als eene kudde schapen werden wij door soldaten met geladen geweer naar buiten gedreven en op de plaats op twee gelederen geschaard. Dezelfde officier, die ons naar de gevangenis had gezonden, commandeerde het detachement soldaten, dat ons bewaakte. O'Brien stapte het gelid uit en zeide dat wij officieren waren en niet als gemeene matrozen behoorden behandeld te worden. De Fransche officier antwoordde dat hij wel beter wist, en dat wij rokken droegen, die ons niet toebehoorden, waarop O'Brien, door gramschap vervoerd, hem zeide dat hij een leugenaar was, en satisfactie vorderde voor de beleediging die de officier hem aandeed. Tevens sprak hij de Fransche soldaten aan, zeide hun dat kolonel O'Brien te Cette zijn landsman was en hem, gedurende twee maanden, op *parole* in zijn eigen huis had opgenomen, hetgeen voldoende bewees dat hij een officier was.

De Fransche soldaten schenen het, na dit betoog, met O'Brien eens te zijn, en zeiden dat geen gemeen Engelsch matroos zoo goed Fransch kon spreken, en dat zij er bij tegenwoordig waren geweest, toen men ons op *parole* wegzond; vervolgens vroegen zij den officier of hij satisfactie dacht te geven. Deze bulderde en raasde, trok zijne sabel en sloeg O'Brien met het plat er van, terwijl hij hem met verachting aankeek en gelastte in het gelid te treden. Ik merkte dat gedurende dit tooneel de matrozen der marine, die zich onder de gevangenen bevonden, ten uiterste verontwaardigd waren, terwijl daarentegen die van koopvaardijschepen genoegen schenen te scheppen in het affront dat men O'Brien aandeed. Een der Fransche soldaten maakte nu de bijtende aanmerking, dat de Fransche officier niet veel hield van den naam van O'Brien. Dit maakte den officier zoo woedend, dat hij mijn makker aanvloog, hem in 't gelid stiet en een pistool uithalende,

dreigde hem ter neer te zullen schieten! Ik moet aan de Fransche soldaten het recht doen wedervaren, dat zij allen *foei* riepen. Zij schenen op verre na niet zooveel krijgstucht of eerbied voor een officier te hebben als soldaten bij ons te lande, anders zouden zij niet zoo vrij hebben durven spreken; evenwel gehoorzaamden zij al zijnen bevelen op de stiptste wijze.

Terwijl O'Brien weder in 't gelid trad, wierp hij een dreigenden blik op den officier en zeide hem dat hij het affront zorgvuldig in zijn zak zou steken, daar hij voornemens was het er bij de eerste geschikte gelegenheid weer uit te halen. Wij marcheerden vervolgens twee aan twee af. Op straat voegden zich twee tamboers bij ons, terwijl er een hoop volk verzameld stond om ons te zien vertrekken. De trommels sloegen en wij marcheerden verder. De officier, die het transport commandeerde, bereed een klein paard en galoppeerde langs de gelederen op en neer, terwijl hij onder vloeken en razen elken gevangene, die niet op zijne rechte plaats was, met het plat van zijne sabel sloeg. Dicht bij de poort voegde zich een ander detachement gevangenen bij ons; wij moesten halt houden en werden door een tolk verwittigd, dat de eerste die zou pogen weg te loopen, terstond zou worden doodgeschoten. Na deze informatie konden wij verder gaan.

Er gebeurde niets van eenig belang gedurende onzen eersten marsch, uitgenomen misschien dat er een niet onaardig gesprek plaats had tusschen O'Brien en een Fransch soldaat, die elkander den voorrang, welken de eene natie in dapperheid boven de andere had, betwistten. O'Brien bracht onder zijne argumenten bij, dat de Franschen geene charge van Britsche bajonetten konden staan. De Franschman beweerde dat zijne natie even dapper, ja dapperder dan de Engelsche was en dat, wat het niet staan eener charge met de bajonet betrof, zulks aan geene mindere mate van moed behoorde te worden toegeschreven, maar slechts daaraan dat de Franschen buitengemeen *kittelachtig* waren.

Men reikte ons, toen wij op dezen dag halt maakten om ons te ververschen, zwart brood en zuren wijn uit. O'Brien haalde een soldaat over om iets smakelijkers te koopen, maar de Fransche officier, dit hoorende, werd geweldig boos en gelastte den soldaat bij de achterste rotten te gaan.

TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

O'Brien duelleert met een Fransch officier en bewijst, dat de hooggeroemde schermkunst weinig of niets om 't lijf heeft. — Aankomst in ons nieuw kwartier, dat wij zeer sekuur vinden.

Des avonds kwamen wij in eene kleine stad aan, waarvan ik den naam vergeten ben. Hier stopte men ons allen in eene oude kerk, om er den nacht door te brengen, en dat logies was allerakeligst. Men gaf ons zelfs geen handvol stroo om op te liggen; het dak der kerk was gedeeltelijk ingevallen en de maan bescheen ons in vollen glans, hetgeen nog eenigen troost opleverde, want ten getale van vijf en zeventig in den donker opgesloten te worden, zou allerellendigst zijn geweest. Wij durfden nergens te gaan liggen, zoo vuil was de grond en zulk eene onaangename lucht heerschte er. O'Brien verzonk in diep gepeins en wilde nauwelijks antwoorden, wanneer ik hem iets vroeg; ik zag duidelijk dat hij broedde over het affront, hem door den Franschen officier aangedaan. Bij 't aanbreken van den dag werd de deur der kerk weder geopend door de Fransche soldaten, die ons naar het marktplein der stad geleidden, waar wij een nieuw detachement vonden om ons te transporteeren, ter aflossing van de militairen die ons van Toulon hadden overgebracht. Wij verheugden ons, op die wijze ontslagen te zullen worden van den brutalen officier, die ons tot hiertoe had geëscorteerd. Evenwel werden wij op eene andere wijze van hem ontslagen. Terwijl de Fransche officieren door onze gelederen gingen om ons in oogenschouw te nemen, bespeurde ik onder hen een kapitein, dien wij bijzonder wel hadden gekend, toen wij ons te Cette bij kolonel O'Brien bevonden. Ik riep hem oogenblikkelijk bij zijn naam, hij keerde zich om, en O'Brien en mij ziende, trad hij naar ons toe, schudde ons de hand en gaf zijne verwondering te

kennen, dat hij ons in zulk een toestand ontmoette. O'Brien verhaalde hem hoe men ons behandeld had, waarop hij zijne verontwaardiging te kennen gaf, waarin de andere officieren, die zich rondom ons verzameld hadden, deelden. De majoor, die het garnizoen commandeerde, wendde zich tot den brutalen officier, die slechts luitenant was, en vroeg hem om welke reden hij ons zoo slecht behandeld had. Hij ontkende dit te hebben gedaan, maar zeide dat hij ons voor lieden had hooren aanduiden, die valsche monteeringen droegen. O'Brien zeide hem ronduit, dat hij het loog en een ellendige lafaard was, die hem met het plat van zijne sabel had geslagen; hetgeen hij niet zou hebben durven doen, indien hij geen gevangene had voor gehad. Hij voegde er bij, niets anders te vragen dan satisfactie voor de ondergane beleediging, en beriep zich op de officieren, of hij, die hem zoo geaffronteerd had, niet verdiende dat men hem de luitenants-epauletten van den schouder rukte, ingeval hij die voldoening weigerde. De commandeerende majoor en de verdere officieren traden ter zijde om te raadplegen, en stemden na verloop van eenige minuten toe dat de luitenant verplicht was de gevraagde satisfactie te geven. De luitenant zeide dat hij daartoe gereed was, doch scheen er evenwel weinig lust toe te hebben. De gevangenen werden onder bewaring van een jongeren officier achtergelaten, terwijl de andere officieren met O'Brien, mij en den luitenant, een eindweegs buiten de poort gingen. Onderweg vroeg ik aan O'Brien, met welk wapen zij zouden vechten.

»Ik denk, met den degen," zeide hij.

»Maar," vroeg ik, »kunt gij schermen?"

»Ik versta er niets van, Pieter," zeide hij, »maar dat is zooveel te beter."

»Hoe is dat mogelijk?" vroeg ik weer.

»Dat zal ik u zeggen," antwoordde hij. »Wanneer iemand goed schermt en met een slecht schermer te doen heeft, dan zal hij hem door de ribben stooten, dat is vast en zeker; maar heeft hij iemand tegenover zich, die er volstrekt niets van kent, dan is de uitslag zoo zeker niet, want de knappe schermer staat bijna even onthutst over uwe onkunde, als gij over zijne knapheid, en daardoor wordt de partij meer gelijk. Hoor eens, Pieter, ik ben voornemens dien kerel door het lijf te steken, en dat zal ik doen, zoo waar als ik een O'Brien ben."

»Ik hoop het, ik hoop het, maar wees toch, bid ik u, er niet zoo zeker van."

»Die zekerheid juist zal mij in staat stellen om het te doen, Pieter. Bij het bloed van de O'Brien's! sloeg hij me niet met zijn sabel, alsof ik een hansworst in het poppenspel was? Pieter, ik steek den schurk overhoop; mijn woord is mijn zegel."

Wij waren nu op het terrein gekomen. De Fransche luitenant trok zich uit tot op het hemd en de broek; O'Brien deed hetzelfde, trok zijne laarzen uit en stond op zijne kousen in het natte gras. De degens werden gemeten en hun toegereikt; zij namen hun afstand en plaatsten zich *en garde*. Ik moet zeggen dat ik ademloos was van angst; — het denkbeeld, O'Brien wellicht te zullen verliezen, drukte mij als een steen op het hart. Nu gevoelde ik eerst recht de waarde zijner goedheid jegens mij, en ik zou mij liever hebben laten doodsteken, dan hem te zien kwetsen. O'Brien, die in het eerst de juiste positie had aangenomen, zooals de luitenant, deed plotseling een sprong naar zijn tegenpartij en stiet naar hem met eene verbazende snelheid, terwijl de luitenant pareerde, totdat hij de gelegenheid had om een uitval op O'Brien te doen. Deze, die zijn linkerarm had laten zakken, greep daarmede den degen van den luitenant op omstreeks een halven voet van de punt, liet hem onder den arm doorgaan en stiet zijn eigen degen den luitenant door het lijf. Dit alles was het werk van minder dan eene minuut, en de luitenant was binnen het half uur een lijk. De Fransche officieren stonden verbaasd over den uitslag van het gevecht, want zij bespeurden dadelijk dat O'Brien niets van 't schermen verstond. O'Brien veegde zijn degen aan 't gras af en bood hem den officier wien hij behoorde weder aan, dankte den majoor en de verdere officieren voor hunne betoonde onpartijdigheid en hun loffelijk gedrag en ging vooruit naar het plein, waar hij opnieuw in de gelederen der gevangenen trad.

Kort daarna trad de commandeerende majoor naar ons toe en vroeg of wij ons woord van eer wilden geven, alswanneer wij niet in het gelid zouden behoeven te marcheeren. Wij gaven dit gaarne en dankten den majoor zeer voor zijne goedheid, maar het kwam mij toen voor dat de Fransche officieren een weinig spijt hadden over O'Brien's geluk in het duel, hoewel zij te veel eergevoel hadden om zulks te doen blijken. O'Brien zeide mij, toen wij de stad achter ons hadden, dat hij zijn woord niet zou hebben willen geven, ware zulks niet om het eervolle gedrag der officieren geweest, want dat hij overtuigd was dat wij zonder moeite hadden kunnen ontsnappen. Wij onderhielden ons daarover lang en begrepen eindelijk dat wij beter kans

zouden hebben om uit onze gevangenschap te ontkomen, wanneer men ons streng zou bewaken, dan thans; vooral omdat er voorloopige schikkingen werden vereischt, om uit het land te geraken.

Ik zou bijna vergeten hebben te zeggen, dat bij onze terugkomst van het duel de kotters-*appointé* O'Brien riep en hem verzocht, den commandant te willen zeggen dat hij ook een officier was; maar O'Brien antwoordde daarop dat hij geen bewijs daarvoor had, dan enkel en alleen zijn woord, en dat de *appointé*, werkelijk officier zijnde, zulks nooit kon doen blijken, daar alles in zijn voorkomen stellig tegen die opgave streed.

»'t Is dan maar hard," hernam de *appointé*, »dat ik mijn rang moet verliezen, omdat mijn baatje een weinig vuil ziet of zoo."

»Beste jongen," zeide O'Brien, »'t is niet omdat uw baatje een weinig vuil ziet of zoo, maar omdat uw geheel *ensemble*, zooals de Franschman zegt, geen officier past. Bekijk je gezicht eens in den eersten waterplas den besten, dan zal je zien dat het water alleen door dat kijken van je morsig wordt. Bezie je schouders eens, die boven je ooren uitsteken, en je rug, die eene bocht heeft als een kink in een kabel; je beenen heb je veel te ver door de pijpen van je broek gestoken, zoodat er anderhalve voet wollen kousen voor den dag komen. Kortom, beschouw je zelven van het hoofd tot de voeten en zeg me dan eens, gesteld dat je werkelijk officier zijt, of ik uit respect voor de dienst niet zeggen *moet* dat je 't niet zijt. Het strijdt tegen mijne conscientie, beste maat, maar bedenk dat gij, zoodra we in 't dépôt zijn gekomen, uw rang zult kunnen bewijzen; ge behoeft dus slechts nog een klein poosje geduld te hebben, of de kapiteins moesten voor u willen instaan, 't geen meer is dan *ik* wil doen."

»Wel, dat vind ik toch hard," hernam de *appointé*, »zulk zwart roggebrood te moeten eten, en 't is wel onvriendelijk van u gehandeld."

»Neen, 't is heel vriendelijk van me, jongetje van *de Snapper*. De gevangenis zal een paradijs voor je zijn, als je maar braaf te schransen krijgt. Wat zal die ratjetoe je smaken! En sluit nu je pan maar, of, bij den staart van Jonas zen walvisch, ik doe er een eed op, dat je een Spanjool zijt."

Het kwam mij voor dat O'Brien zeer hard was tegen den armen knaap, en ik onderhield hem deswege. »Pieter," antwoordde hij, »zoo hij al, als *appointé*, een stukje van een officier is, een fatsoenlijke jongen is hij toch om den duivel niet, en ik behoef voor janrap

en zijn maat niet in te staan. Bij het hoofd van Sint Pieter! ik zou mij schamen in zijn gezelschap te zijn, al ware 't ook in het eenzaamste Iersche moerasland, met niemand anders dan eene oude kraai als toeschouwster."

Wij werden nu weder met achting en vriendelijkheid behandeld door de onderscheidene officieren, die de detachementen commandeerden, welke ons van de eene plaats naar de andere overbrachten. Binnen weinige dagen kwamen wij te Montpellier, waar wij last hadden een korten tijd te blijven, totdat er instructiën van het gouvernement zouden ontvangen zijn ten opzichte van de plaatsen, waarheen wij ons moesten begeven. In die vermakelijke stad genoten wij volkomene vrijheid op ons woord van eer, zoodat zelfs geen gendarme ons begeleidde. Wij aten aan de *table d'hôte*, mochten overal rondwandelen en brachten de avonden genoeglijk in den schouwburg door. Gedurende ons verblijf schreven wij aan kolonel O'Brien, dankten hem nogmaals voor zijne goedheid, en meldden hem wat er met ons voorgevallen was. Ik schreef ook aan Celeste eenige regelen, die ik in den brief van den kolonel insloot. Ik verhaalde haar de omstandigheden van O'Brien's duel, en alles waarin ik dacht dat zij belang kon stellen, — hoe verdrietig ik was over mijne verwijdering van haar, — dat ik haar nooit zou vergeten, en hoopte haar nog eens te zullen ontmoeten, vermits zij toch slechts eene halve *Française* was. Alvorens Montpellier te verlaten, hadden wij het genoegen antwoord op onze brieven te ontvangen; de kolonel schreef op een zeer vriendelijken toon, noemde mij zijn lieven jongen vriend en hoopte dat ik spoedig bij mijne familie zou mogen terugkeeren en mijn land tot eer verstrekken. O'Brien verzocht hij, mij aan geen nutteloos gevaar bloot te stellen, — zich te herinneren dat ik niet zoo sterk van gestel was en niet zooveel verdragen kon als hij. Deze waarschuwing ontsproot zekerlijk uit de mededeeling, die O'Brien hem had gedaan van zijn voornemen, om bij de eerste gelegenheid de beste uit de gevangenis te ontvluchten. Celeste had mij in 't Engelsch geantwoord, maar haar vader moest haar hebben geholpen, anders kon zij zich zoo goed niet hebben uitgedrukt. Haar brief was, gelijk zij, goedig en minzaam; zij wenschte mij ook eene spoedige verlossing uit de gevangenschap en terugkomst bij mijne ouders, die, naar zij zich uitdrukte, wel veel van mij moesten houden; wat haar betrof, zij wanhoopte er aan mij ooit te zullen wederzien, doch zou zich met de hoop trachten te troosten, dat ik gelukkig was. Ik ver-

gat te zeggen, dat de kolonel in zijn brief aan mij van orders sprak, die hij dagelijks verwachtte, om Cette te verlaten en het commando over een of anderen militairen post binnenslands te aanvaarden, of zich bij het leger te vervoegen; dat zij alles reeds hadden ingepakt, en dat, naar hij vreesde, onze correspondentie zou moeten gestaakt worden, daar hij geen adres kon opgeven. Ik dacht wel dat dit eene kiesche manier was, om ons te doen gevoelen dat hij in onze wederkeerige betrekkingen niet wel verdere briefwisseling met ons kon houden, maar hield mij evenwel overtuigd dat hij Cette stond te verlaten, vermits hij de man niet was, die zich met eene leugen zou hebben beholpen.

Nog moet ik den lezer met eene omstandigheid bekend maken, waarvan ik vergeten heb te spreken, namelijk, dat toen kapitein Sauvage ons kleederen en geld toezond, ik van die gelegenheid meende te moeten gebruik maken, om aan boord van het fregat de dapperheid bekend te doen worden, waarmede O'Brien zich gedragen had. Ik wist wel dat deze zoo iets nooit doen zou, en verzocht dus, daar ik zelf toenmaals ziek was, den kolonel O'Brien, mijn verslag aangaande het voorgevallene te willen schrijven. Ik gaf bericht van O'Brien's cordaatheid om het laatste stuk te vernagelen, eene daad, welke tevens met zijne poging om mij te redden, zijne gevangenschap veroorzaakt had. Toen de kolonel alles geschreven had, verzocht ik hem den majoor te willen ontbieden, die het eerst met de troepen in het fort was gekomen, en hem mijn bericht in 't Fransch te willen voorlezen. Dit deed hij in mijne tegenwoordigheid, en de majoor verklaarde dat alles overeenkomstig de waarheid was. »Verzoek hem, kolonel, het te willen *attesteeren*," zeide ik, »dit zou O'Brien veel voordeel kunnen doen."

De majoor was terstond daartoe gereed. Kolonel O'Brien zond nu mijn bericht aan kapitein Sauvage, nadat hij er eenige regels bij had gevoegd om hem een compliment te maken en de verzekering te geven, dat zijne dappere jonge officieren met al de zorg en vriendelijkheid zouden worden behandeld, welke de krijgswetten slechts eenigszins veroorloofden. O'Brien wist niet dat ik dien brief had gezonden, daar de kolonel op mijn verzoek de zaak geheim hield.

Na een verblijf van tien dagen te Montpellier, kregen wij last ons tegen den volgenden morgen marschvaardig te houden. De matrozen, waaronder zich de arme *appointé* van *de Snapper* bevond, moesten naar Verdun, terwijl O'Brien en ik met acht schippers van koop-

vaardijschepen, die zich te Montpellier bij ons hadden gevoegd, door het gouvernement naar Givet, eene vesting in het departement der Ardennes, werden gezonden. Maar te gelijker tijd kwamen er orders van het gouvernement, om de gevangenen ten stipste te bewaken en geen *parole* toe te laten, als een gevolg van den dood des officiers, die in het duel met O'Brien was gevallen. Het gouvernement had zijn ongenoegen betuigd, dat men dit duel had toegelaten.

Ik ga een marsch van drie weken, gedurende welken wij nu eens goed, dan weder slecht behandeld werden, met stilzwijgen voorbij; alleen stip ik er van aan, dat wij steeds door officieren van geboorte met achting werden bejegend; terwijl degenen, die uit de revolutie gesproten en van niet opgekomen waren, ruw en zelfs brutaal tegen ons waren. Juist vier maanden na onze gevangenneming kwamen wij te Givet aan.

»Pieter," zeide O'Brien, terwijl hij een snellen blik wierp op de fortificatiën en de rivier welke de stad in tweeën scheidt, »ik zie geene reden, noch van onzen kant, noch van dien der Franschen, waarom wij ons kerstfeest niet in Engeland zouden vieren. Ik heb nu een overzicht van de buitenzijde en behoef verder slechts te weten hoe het er binnen uitziet."

Ik moet zeggen dat ik, bij het beschouwen der grachten en hooge wallen, van eene andere meening was, en dit was ook een gendarme, die ons op zijde ging en O'Brien's vorschenden blik had waargenomen; want hij zeide hem bedaard in 't Fransch: »*Vous le croyez possible?*"

»Alles is mogelijk voor moedige lieden; de Fransche legers hebben dat bewezen," antwoordde O'Brien.

»Gij hebt gelijk," hervatte de Franschman, dien het compliment aan zijne natie gemaakt, beviel; »ik wensch, dat het u gelukken moge, maar" — en hij schudde het hoofd.

»Konde ik slechts een plan van de vesting bekomen," zeide O'Brien, den gendarme aanziende, »gaarne wilde ik er vijf *Napoleons d'or* voor geven."

»Ik zie niet, waarom een officier, zelfs wanneer hij gevangen is, zich niet op den vestingbouw zou mogen toeleggen," hervatte de gendarme. »Binnen een paar uurtjes ben ik bij u." Dit gezegd hebbende verliet hij ons.

Een kwartieruurs daarna marcheerden wij de *Place d'armes* op, waar wij, als naar gewoonte, door een nieuw detachement werden overgenomen. Onder trommelslag werden wij door de stad geleid,

alvorens tegenover het huis van den gouverneur op te rukken, om de revue te passeeren. Dit had op last van het gouvernement in elke stad, waardoor wij trokken, plaats; de Franschen maakten zoo weinig gevangenen, dat ze meenden er niet genoeg mee te kunnen pronken. Terwijl wij voor het huis van den gouverneur halt maakten, gaf de gendarme, van wien ik zooeven gesproken heb, aan O'Brien een teeken, alsof hij wilde zeggen: »ik heb het." O'Brien haalde vijf *Napoléons* uit zijn zak, wikkelde ze in een papiertje en hield ze in de hand. De gendarme trad vervolgens naar hem toe en bood hem een ouden zijden doek aan, met de woorden: »*Votre mouchoir*, *monsieur*."

»*Merci*," zeide O'Brien, den zakdoek, waarin de kaart stak, bergende, »*voici à boire*, *mon ami*; tevens liet hij het papiertje met de vijf *Napoléons* in de hand van den gendarme glijden, die terstond wegging.

Dit was een gelukkig geval voor ons, want later vernamen wij dat er een merk bij O'Brien's en mijn naam was gezet, om ons volstrekt geene vergunning tot het verlaten der vesting te geven, zelfs niet onder geleide. Buitendien zou men ons dat toch niet hebben vergund, want de commandant der vesting was een broeder van den door O'Brien gedooden officier, en een even slecht sujet als deze. Na een uur lang voor het huis van den gouverneur door het volk te zijn aangegaapt, werden wij in de gevangenis geleid en zagen wij ons nu in eene der sterkste vestingen van Frankrijk opgesloten.

EEN-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

O'Brien ontvangt zijne aanstelling als luitenant. — Wij ontsnappen uit Givet.

Had ik, bij het beschouwen der buitenwerken, aan de mogelijkheid eener ontvluchting getwijfeld, deze kwam mij nu, nadat men ons binnen de vesting had gebracht, geheel onmogelijk voor, en ik deelde dit mijn gevoelen aan O'Brien mede. Men geleidde ons op een plein door hooge muren omringd. De gebouwen, voor de gevangenen bestemd, hadden hooge daken aan den eenen kant, terwijl aan elke zijde van het plein een schildwacht op ons neerzag. Onze gevangenis geleek van buiten veel naar een berenhok, behalve dat ze zooveel grooter was. O'Brien beantwoordde mijne aanmerking met een: »Stil, Pieter, juist de sterkte van deze plaats zal ons in staat stellen om er uit te geraken. Maar zwijg stil, want er zijn altijd spionnen nabij, die Engelsch verstaan."

Men bracht ons in eene kamer, die wij met ons zessen moesten bewonen; onze bagage werd nagezien en vervolgens aan ons teruggegeven. »Hoe langer hoe beter, Pieter," zeide O'Brien, »ze hebben ze niet gevonden."

»Wat?" vroeg ik.

»Och, bloot eenige artikels, die ons mogelijk spoedig te pas zullen komen."

Hij toonde mij nu, wat ik tot op dat oogenblik toe niet vermoed had, namelijk een valschen bodem in zijn koffer, zorgvuldig gelijk de rest overplakt en netjes verborgen. »En wat steekt daarin, O'Brien?" vroeg ik hem.

»Ik zal u dat naderhand wel laten zien," zeide hij. »Ik heb die dingen te Montpellier laten maken."

De anderen, die met ons in dezelfde kamer logeerden, kwamen nu binnen, maar verwijderden zich na een kwartieruur toevens weder op het geluid van de etensklok. »Nu, Pieter," zeide O'Brien, »moet ik mij van mijne vracht ontlasten. Draai de deur op slot."

Daarop ontkleedde hij zich en toonde mij op zijn bloote lijf een zijden koord, met een knoop elke twee voet afstands er in gelegd; dit koord, bijna een halven duim dik en zestig voet lang, was rondom zijn lichaam gewonden. Terwijl ik het afwond, zeide hij onder het ronddraaien: »Pieter, ik heb dit koord gedragen sedert wij Montpellier uit zijn, en gij kunt u geen denkbeeld maken van de pijn, die ik er door geleden heb: maar we moeten naar Engeland, dat is eene uitgemaakte zaak."

Ik behoefde O'Brien slechts aan te zien, nadat ik het koord van zijn lijf had gewonden, om te beseffen welk eene marteling hij moest hebben ondergaan; op verscheidene plaatsen was hem, door de aanhoudende wrijving, het vel geheel afgeschaafd, en hij had nog nauwelijks zijne kleeren aangetrokken, of hij viel in flauwte. Ik was daarmee zeer verlegen, maar besloot toch eerst het koord in den koffer te leggen en den sleutel er uit te trekken, en riep toen om hulp. Hij kwam weldra weder bij en zeide, toen men hem vroeg wat hem overkomen was, dat hij sedert zijne kindschheid door zulke toevallen werd gekweld. Hij keek mij ernstig aan, en ik toonde hem den sleutel, hetgeen voldoende was.

Gedurende eenige dagen moest O'Brien wegens onpasselijkheid de kamer houden. Intusschen raadpleegde hij dikwijls de kaart of het plan, hem door den gendarme gegeven. Eens vroeg hij mij: »Kunt gij zwemmen, Pieter?"

»Neen," antwoordde ik, »maar dat doet er niet toe."

»Dat doet er wel toe, Pieter, want weet dat we de Maas over moeten, en daar zijn niet altijd schuiten bij de hand. Gij weet wel dat deze vesting aan de eene zijde door de rivier wordt bespoeld, en daar die zijde het sterkst is, wordt ze het minst bewaakt; langs dien kant moeten we ontsnappen. Ik zie kans genoeg voor ons om den tweeden wal aan de rivier te bereiken, maar wanneer we ons daarin laten glijden en gij niet zwemmen kunt, moet ik u op de eene of andere manier zoeken boven water te houden."

»Zijt gij dan vastbesloten om te ontvluchten, O'Brien? Ik kan maar niet zien hoe wij zelfs op dezen muur zullen kunnen komen, terwijl vier schildwachten ons beloeren."

»Laat dat maar aan mij over, Pieter, zorg enkel voor je eigen zaken en zeg me eerst of ge van zins zijt uw geluk met mij te beproeven."

»Zeker, zeker," antwoordde ik, »indien gij genoegzaam vertrouwen in mij stelt, om mij tot metgezel te nemen."

»Om u de waarheid te zeggen, zou de vrijheid mij geen oortje waard zijn, zonder u. Wij zijn te zamen gevangengenomen, en, als 't God belieft, zullen we te zamen ontsnappen; maar deze maand moeten we er niet aan denken; — donkere nachten en slecht weêr zullen onze beste hulpmiddelen zijn."

Onze gevangenis geleek in 't geheel niet naar die in Verdun en eenige andere plaatsen. Wij hadden het voorrecht van ons *parole* niet, en slechts weinig gemeenschap met de inwoners der stad. Eenige inwoners hadden echter vergunning bekomen om ons onderscheidene benoodigdheden te brengen, maar hunne manden werden nagezocht, opdat deze niets mochten bevatten, wat den gevangenen bij de ontvluchting konde dienen. Zonder de door O'Brien genomene voorzorgen zou elke poging vruchteloos zijn geweest. Deze wist echter, zoodra hij zijne kamer kon verlaten, verschillende kleine artikelen op te doen, vooral kluwens bindgaren; want eene van de uitspanningen der gevangenen bestond in het oplaten van vliegers. Dit werd evenwel verboden, nadat een der schoten, hetzij bij toeval of opzettelijk, het geweer van een schildwacht, die naar ons stond te kijken, bij het slot uit zijne hand had geslagen. Dit was een geluk voor ons, want nu kocht O'Brien allengskens al het touw van de andere gevangenen op, en vermits wij meer dan driehonderd man sterk waren, kreeg hij genoeg om er in 't geheim een sterk vlechtsel naar matrozentrant van te maken. »Nu, Pieter," zeide hij op zekeren dag, »heb ik niets meer noodig dan een parapluie voor u."

»Een parapluie voor mij? en dat waarom?"

»Om u te beletten door overvloed van water te verdrinken; anders niet."

»Regen zou mij niet doen verdrinken."

»Neen, neen, Pieter, maar koop er een, en wel een nieuwe, zoodra gij kunt."

Dat deed ik dan ook. O'Brien kookte eene hoeveelheid was en olie, en bestreek de parapluie er verscheidene malen mee, waarna hij ze zorgvuldig in zijn stroozak borg. Ik vroeg hem of hij zijn plan aan een der andere gevangenen meende bekend te maken, doch hij

zeide van neen; want omdat er zoovelen waren, die geen vertrouwen verdienden, wilde hij er niet een vertrouwen. Wij waren nu sedert ongeveer twee maanden in Givet, toen een luitenant, die mede gevangen zat, eene promotielijst van huis ontving. Hij kwam daarmee naar O'Brien toe en vroeg hem hoe zijn doopnaam was. »Terentius, — is dat geen mooie?" zeide O'Brien.

»Zoo," hernam de luitenant, — »dan kan ik u gelukwenschen met uwe bevordering, want gij staat hier op de lijst van Augustus."

»Daar moet zeker een klein abuis achter schuilen, laat mij eens zien, — Terentius O'Brien, — jawel, daar sta ik; maar nu is de vraag, — heeft mij de een of ander ook van mijn naam en bevordering tegelijk beroofd? Drommels, wat mag dat beduiden? ik geloof er geen woord van. Ik heb omtrent zooveel protectie als een slagershond."

»Wel, O'Brien," merkte ik aan, »ik kan niet zien waarom men u niet zou bevorderd hebben. Gij verdient het, dat weet ik, om uw gedrag tijdens uwe gevangenneming."

»En wat deed ik dan, onnoozele Pieter, zeg me dat eens? Dat ik u op mijn rug nam, zooals de matrozen doen met hunne hangmatten, wanneer het fluitje gaat, dat kan mij toch geene aanspraak op avancement geven, en ten andere, wie weet daar iets van, behalve gij en ik, en de geweermaker die dood is? Geef mij daar eens uitleg van, Pieter, als ge kunt."

»Ik denk wel dat ik het kan," antwoordde ik, nadat de luitenant ons verlaten had. Daarop verhaalde ik O'Brien, hoe ik aan kapitein Sauvage had geschreven en het voorgevallene door den majoor, die ons krijgsgevangen nam, had doen certificeeren.

»Wel, Pieter," zeide O'Brien, na een poosje overdenkens, »er bestaat eene fabel van een leeuw en eene muis. Zoo ik door uw toedoen mijne bevordering heb verkregen, dan moet ik zeggen dat de muis een knapper dier is dan de leeuw; evenwel, in plaats van mij te verheugen, zal ik mij thans recht ongelukkig gevoelen totdat de waarheid van de zaak op de eene of andere wijze bevestigd wordt, en dat is eene reden te meer waarom ik zoo spoedig mogelijk naar Engeland moet."

O'Brien verkeerde nu gedurende eenige dagen in een verdrietelijken staat van ongerustheid, maar gelukkig kwamen er brieven, — een aan mij van mijn vader, waarin deze mij verzocht slechts op hem te trekken voor zooveel geld als ik noodig mocht hebben, want dat

de geheele familie zich gaarne zou bekrimpen, om mij in mijn ongelukkigen toestand zooveel mogelijk te helpen. Ik stortte tranen over die minzame woorden en verlangde meer dan ooit naar het oogenblik, waarin ik mij in zijne armen zou kunnen werpen en hem danken.

Hij schreef mij ook dat mijn oom Willem overleden was, zoodat er nog slechts één tusschen hem en den familietitel overbleef, maar dat mijn grootvader zich zeer welvarend bevond en hem sedert eenigen tijd zeer vriendelijk bejegende. Mijne moeder was ten uiterste bedroefd over mijne gevangenschap en verzocht dat ik toch zoo dikwijls mogelijk zou schrijven. O'Brien ontving een brief van kapitein Sauvage; het fregat was met *dépêches* naar het vaderland gezonden, en O'Brien's gedrag aan de admiraliteit gerapporteerd, die hem vervolgens den rang van luitenant had verleend. O'Brien toonde mij met een van vreugde schitterend gelaat dezen brief; ik liet hem daarentegen den mijne lezen.

»Pieter maat," zeide hij, »ik heb veel verplichting aan u. Gij hebt aan mij gedacht, terwijl gij gekwetst waart en ziek aan de koorts laagt, zoodat gij genoeg aan u zelven te denken hadt; — maar ik dank nooit met woorden. Ik zie dat uw oom Willem dood is. Hoeveel ooms hebt gij nu nog?"

»Mijn oom Jan, die getrouwd is en reeds twee dochters heeft."

»Ik wensch hem 't beste en dat hij zich bij de dochters mag houden! Pieter, beste jongen, gij zult nog lord worden, voordat ge sterft."

»Malligheid, O'Brien; daar heb ik geen kans op; breng me toch zulke fratsen niet in 't hoofd."

»Wat had ik voor kans om luitenant te worden, en ben ik het evenwel niet? Wel, Pieter, gij hebt een handje geholpen om mij officier te maken, ik zal een man van u maken; dat is nog beter. Ik zie zeer wel, Pieter, dat gij met al uwe onnoozelheid nog al geen botterik zijt, en dat gij ingeval van nood wel in staat zijt u zelven te helpen, al vraagt gij dan ook gestadig een andermans raad. Het zou jammer zijn dat uwe talenten in dit vervloekt hol verloren gingen, en dus, Pieter, hebt ge u maar gereed te maken om dit lokaal binnen eene week te verlaten, mits wind en weêr er niet tegen zijn, dat is te zeggen, mits het geen fraai weêr is, maar zoo leelijk als men bedenken kan. Zult gij ieder uur in iederen nacht gereed zijn, wanneer ik u oproep?"

»Ja, O'Brien, dat zal ik, en mijn best zal ik ook doen."

»Meer kan niemand doen. Maar, Pieter, één ding moet ik je nog verzoeken; daar ik effectief luitenant ben, moest gij één keer voor mij de hand aan den hoed brengen, meer niet; ik wenschte maar een enkel maal te zien hoe dat salueeren staat."

»Luitenant," zeide ik, met de hand aan den hoed, »is er nog iets van uwe orders?"

»Ja, mijnheer," zeide hij, »dat gij mij nooit weer salueert, of wij moesten samen zeilen; dan is het een ander geval."

Omtrent eene week daarna kwam O'Brien mij zeggen: »De maan heeft haar nieuw kwartier met leelijk weêr betrokken; als het aanhoudt, moet ge u klaarmaken om een uitstapje te doen. Ik heb het noodige in uw kleinen knapzak gestoken; misschien gaan wij nog dezen nacht. Nu naar bed, en slaap, zoo ge kunt, voor eene volle week uit, want in de eerste acht dagen, zoo het wel lukt, zult ge niet veel rust kunnen nemen."

Het was nu bij achten. Ik ging te bed en werd tegen twaalf ure door O'Brien gewekt, die mij zeide dat ik mij met zorg moest aankleeden en beneden op de plaats bij hem komen. Ik deed het, zonder iemand te storen, en vond den nacht pikdonker (wij waren toen in November), terwijl de regen als bij bakken neerviel; het woei hard, en de wind, die over de plaats huilde, joeg den regen dwarlend naar alle kanten. Het duurde een poosje, eer ik O'Brien kon vinden, die druk aan 't werk was. Daar ik reeds kennis droeg van al zijne plannen, zal ik ze hier mededeelen. Hij had te Montpellier zes stevige ijzeren bouten gekocht, omtrent achttien duim lang, uitloopende in eene boor aan 't eene einde, en een vierhoek aan 't andere, en passende in een handvatsel. Uit voorzorg had hij zich van een overcompleet handvatsel voorzien, ofschoon elk er van op ieder ijzer paste. O'Brien had een van deze ijzeren bouten tusschen de voegen der steenen van den muur geschroefd, was er dwars op gaan zitten, en boorde nu een ander, bijna drie voet daarboven. Dit gedaan hebbende, ging hij op den ondersten bout staan, ondersteunde zich met den tweeden, die hem ongeveer aan de heup kwam, en draaide nu een derden bout in den muur, terwijl hij de bouten steeds nagenoeg zes duim zijdelings van elkander in den muur bracht, en niet den een boven den ander. Nadat hij zijne zes ijzers zoo in den muur gedreven had, bevond hij zich bijna op de helft van deszelfs hoogte, en nu maakte hij het koord, dat hij om zijn hals had meegenomen, aan den bovensten bout vast, liet zich naar beneden zakken, trok

de vier onderste bouten uit, heesch zich vervolgens met het touw weer naar boven en hervatte zijne taak, terwijl hij op het vijfde ijzer stond en tegen het zesde leunde. Aldus bereikte hij binnen anderhalf uur den top des muurs, waar hij zijn laatste ijzer vastmaakte, het touw er aan bevestigde, en zich weer naar onderen liet. »Nu, Pieter," zeide hij, »er is geen nood dat de schildwachten ons zullen zien; al hadden ze kattenoogen, zouden ze 't niet kunnen, voordat we boven op den muur zijn; maar dan komen we aan 't *glacis* en moeten op den buik naar de wallen kruipen. Ik ga naar boven met al de gereedschappen. Geef mij uw knapzak, dan zijt gij lichter bij het klimmen, en vergeet niet om, ingeval u een ongeluk overkomt, gauw weer naar uw bed te loopen. Zoo ik integendeel een trek drie of vier aan het touw doe, dan moet gij u maar haasten om op te klimmen." O'Brien belaadde zich nu met het andere touw, de twee knapzakken, de ijzeren staven en andere gereedschappen, die hij zich aangeschaft had, en eindelijk ook met de parapluie. »Pieter," zeide hij, »indien het touw mij met den heelen boel draagt, zal het zeker zulk een mageren sprinkhaan als u ook wel dragen; heb dus maar geen vrees." Terwijl hij dit fluisterde, begon hij te klimmen, hetgeen een werk van omtrent drie minuten was; daarop deed hij een trek aan het koord, en ik volgde hem. Ik bevond dat het koord zeer gemakkelijk was om er tegen op te klimmen, uithoofde der knoopen, die van twee tot twee voet gelegd waren en steunpunten aan den voet boden, zoodat ik even spoedig boven was als hij. Hij greep mij bij den kraag, terwijl hij zijne natte hand op mijn mond leide, en ik ging plat naast hem liggen, totdat hij het koord had opgehaald. Nu kropen wij op den buik het *glacis* over, totdat we bij den wal kwamen. De wind huilde verschrikkelijk, en het regende zoo hard dat de schildwachten ons niet bemerkten; hetgeen inderdaad hunne schuld niet was, want zij konden ons met geene mogelijkheid zien. Het duurde een poosje eer O'Brien het juiste punt boven de ophaalbrug van de eerste gracht kon vinden. Eindelijk vond hij het, hij maakte zijne ijzeren staaf er in vast, en liet het touw neer. »Pieter, 't is weer het best dat ik maar vooruitga; als ik het touw van onderen schud, dan is alles richtig." Hij daalde naar beneden, en weinige minuten daarna schudde het touw; ik volgde hem, en hij ving mij in zijne armen op vlak bij de brug, die echter opgehaald was. O'Brien ging vooruit langs de rusten, en ik volgde hem. Toen wij de gracht over waren, vonden wij een gesloten slaghek; dit hield ons leelijk tegen. O'Brien

haalde zijne breekijzers uit om het slot open te breken, maar dat lukte niet; wij waren gevangen. »Wij moeten de *barrière* ondermijnen, O'Brien," zeide ik, »we moeten de steenen uitwerken, totdat we er onder door kunnen kruipen." »Gij zijt bij de pinken, Pieter, daar zou ik niet eens aan gedacht hebben." Wij werkten wat we maar konden, totdat het gat groot genoeg was, waartoe wij ons van onze ijzeren werktuigen bedienden. Zoodoende geraakten wij na verloop van een goed uur onder de poort door. Deze leidde naar den lageren wal, maar, alvorens dien te bereiken, moesten wij nog een bedekten weg passeeren. Met alle mogelijke omzichtigheid voorwaartsgaande, hoorden wij het geronk van een schildwacht, die in een diepen slaap was gedompeld. Dit bracht ons in geene geringe verlegenheid, want wij hadden hier geen schildwacht vermoed; hem voorbijgaan konden wij niet, dewijl hij juist op die plaats geposteerd stond, waar wij onzen ijzeren bout moesten vastmaken, om van den lageren wal af in de rivier te kunnen komen. O'Brien bedacht zich een oogenblik. »Pieter," zeide hij, nu is het tijd voor u, te toonen dat ge een man zijt. Hij is vast in slaap, maar wij moeten hem stil doen zijn. Ik zal hem den mond dichthouden; intusschen moet gij de pan van zijn geweer openslaan, dat het kruit er uit valle, dan kan hij niet schieten." »Laat mij maar begaan, O'Brien." Wij kropen voorzichtig naar hem toe, O'Brien wenkte mij om den duim tegen het pandeksel te zetten, ik deed het en sloeg op het oogenblik, waarin O'Brien zijne hand op den mond van den soldaat leide, de pan open. De kerel worstelde en maakte fluks de beweging van *vaardig*, doch vuur geven kon hij natuurlijkerwijze niet, en het duurde geene minuut of wij hadden hem den mond dichtgestopt en hem gebonden. Wij lieten hem waar hij was, maakten vervolgens het ijzer weer in den wal vast, O'Brien daalde af en ik volgde. Ik vond hem aan het touw in de rivier hangen; de paraplui werd nu geopend en op het water gezet. De toebereiding maakte dat zij het water tegenstand bood, en zooals O'Brien mij vroeger reeds had uitgelegd, behoefde ik mij slechts op armslengte vast te houden aan twee banden, die hij aan de punt van de paraplui, welke boven water stak, had bevestigd. Daaraan had hij mede eene lijn gehecht, die hij tusschen de tanden nam, en mij zoo den stroom af tot op ongeveer honderd ellen afstands van de vesting sleepte, waar wij landdden. O'Brien was zoozeer uitgeput door vermoeidheid, dat hij zich gedurende eenige minuten niet roeren kon; ook ik was bijna verstijfd van koude. »Pieter," zeide

hij, »Goddank, dat wij zoover gered zijn; nu moeten wij ons haasten, want binnen twee uren zal het dag zijn."

Hij haalde zijne flesch met brandewijn te voorschijn en wij deden elk een goeden teug, maar elk van ons zou in den toestand waarin wij waren, bijna eene volle flesch hebben kunnen verdragen. Wij liepen nu de rivier langs, totdat we een scheepje zagen dat eene boot nasleepte. O'Brien zwom er naar toe, sneed het touw door, zonder in de boot te gaan, en trok ze vervolgens naar wal. De riemen waren tot ons geluk er in. Wij roeiden met deze boot den stroom af, totdat het daglicht aanbrak. »Alles richtig, Pieter, — nu aan land. Dit is het Ardennerwoud." Wij stapten uit, na de riemen behoorlijk op hare plaats te hebben gelegd en stieten de boot den stroom in, om te doen gelooven dat ze losgebroken en weggedreven was. Daarop spoedden wij ons in het dichtste van het woud. Het regende nog hard, ik beefde en klappertandde van kou, maar daar was niets aan te doen. Wij namen nog een hartversterkend slokje en vielen weldra geheel afgemat op een bed van samengeraapte bladeren in een diepen slaap.

TWEE-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Gevolgen der zwaartekracht. — O'Brien neemt dienst als gendarme en belast zich met mij. — Men ontdekt ons en wij moeten op den loop. — De vermaken van een winterbivouak.

Ik bevond bij mijn ontwaken, hetwelk eerst tegen den middag plaats had, dat O'Brien mij met bladeren had bedekt, om mij tegen het gure weder te beschutten. Ik voelde mij warm en verkwikt; mijne kleeren waren op mijn lijf gedroogd, maar zonder mij koude te veroorzaken. »Hoe vriendelijk van u, O'Brien!" zeide ik.

»In 't minst niet, Pieter," zeide hij, »gij hebt nog zwaar werk te doen; ik moet voor u zorgen. Gij zijt nog maar een knop en ik eene ontlokene roos!" Dit zeggende bracht hij de flesch met brandewijn aan den mond en reikte ze mij daarna toe. »Nu, Pieter, — wij moeten weer op marsch, want gij kunt er gerust op rekenen dat ze ons overal in den omtrek zullen zoeken; maar dit bosch is groot en men zou even licht eene naald in een bos hooi kunnen vinden, als ons hier, mits wij nog wat dieper indringen."

»Als ik mij niet vergis," zeide ik, »maakt Shakespeare in een zijner stukken gewag van dit woud."

»Dat kan wel, Pieter, maar we zijn nu in geen schouwburg, en wat heel lief is om te lezen, is geen speelwerk, wanneer men het werkelijk ondervindt. Ik heb dikwijls opgemerkt dat die heeren schrijvers van drama's en zulk tuig nooit het weêr in aanmerking nemen.

»Pardonneer me, O'Brien, in Koning Lear komt verschrikkelijk weêr voor."

»'t Is mogelijk, maar wat voor een koning ging in zulk weêr uit?"

»Koning Lear, toen hij krankzinnig was."

»Dat was hij zeker, Pieter; maar weggeloopene gevangenen hebben eenige verontschuldiging in te brengen. Maar komaan, nu op onzen kuier!"

Wij begonnen onzen geforceerden marsch en drongen gedurende drie uren door het dichtste van het bosch, terwijl O'Brien nu en dan zijn zakkompasje raadpleegde; het was nu weder bijna donker en mijn reisgenoot stelde voor halt te maken. Wij bereidden ons een nachtleger van gebladerte en sliepen nog beter dan den vorigen nacht. Al ons brood was nat, maar dewijl wij geen water hadden, kwam ons dat niet ongelegen; het vleesch, dat wij bij ons hadden, was genoegzaam voor eene week. Tegen vijf ure in den morgen werd ik uit mijn diepen slaap wakkergeschud door O'Brien, die mij tevens zachtjes de hand op den mond leide. Ik zat overeind en bespeurde een helder vuur niet ver van ons. »De Philistijnen zijn ons dicht op de hielen, Pieter," zeide hij; »ik ben op verkenning geweest; het zijn gendarmen. Ik durf hier nauwelijks vandaan, want we mochten er nog meer ontmoeten. Ik heb er over nagedacht wat wij best konden doen, en het komt mij voor dat we maar in dien boom moesten klimmen en ons daar stil houden."

Wij lagen op dat oogenblik verborgen in een dicht boschage, waarvan een hooge eikenboom, met klimop bedekt, het middelpunt uitmaakte. »Dat dunkt mij ook, O'Brien," zeide ik; »zullen wij nu er inklimmen of nog een beetje wachten?"

»Neen, terstond, terwijl ze hunne soep eten. Klim maar voorop, Pieter, ik zal u een handje helpen."

O'Brien schoof mij den boom op, bleef vervolgens een poosje beneden om onze knapzakken onder de bladeren te begraven, en volgde mij toen. Hij liet mij in eene zeer gemakkelijke houding op de eerste vork van den boom blijven, terwijl hij zich op de zwaarste twijg tusschen dichte klimopranken legerde. Daar bleven wij ongeveer een uur, totdat het dag werd. Wij zagen toen de gendarmen door den korporaal monsteren en zich vervolgens in verschillende richtingen verspreiden, om het woud te doorsnuffelen. Dit gaf ons genoegen, want wij hoopten nu spoedig te kunnen weggaan; maar ongelukkigerwijze bleef er een gendarme achter. Deze wandelde af en aan, keek overal rond en kwam eindelijk juist onder den boom, waarin wij verborgen zaten. Hij draaide er om heen totdat hij het bed van

bladeren bespeurde, waarop wij hadden geslapen; hij woelde met zijn bajonet er in en deed onze knapzakken er uit te voorschijn komen. »*Pardi*," riep hij uit, »waar het nest en de eieren zijn, behoeft men de vogels niet ver te zoeken." Hij stapte vervolgens rondom den boom en staarde aan alle zijden naar boven, doch wij waren wel verborgen, en hij zag ons eene poos lang niet. Eindelijk evenwel viel ik hem in het oog en hij gelastte mij af te komen. Ik lette niet op zijn bevel, daar ik geen sein van O'Brien kreeg. Hij stapte een weinigje verder rond en kwam juist onder den tak, waarop O'Brien lag. Uit deze positie kon hij beter op mij mikken; hij leide dus zijn geweer op mij aan en zeide: »*Descendez ou je tire.*" Ik bleef echter onbeweeglijk, want ik wist niet wat ik doen zou, maar ik sloot mijne oogen; het geweer ging kort daarna af, en hetzij uit vrees of niet, — dat kan ik niet zeggen, — plotseling verloor ik mijn steun en rolde naar beneden. De val maakte mij geheel bedwelmd; ik dacht zeker dat ik gekwetst was, en verwonderde mij ten hoogste, O'Brien tot mij te zien naderen, die mij vroeg of ik ook letsel had gekregen. Ik antwoordde dat ik het niet geloofde en stond op, alswanneer ik den gendarme zwaar ademhalende, doch gevoelloos op den grond zag liggen. Toen namelijk O'Brien den gendarme zijn geweer op mij zag aanleggen, liet hij zich terstond van den tak vlak op diens hoofd neervallen; dit deed het geweer afgaan, en tevens werd de gendarme door het gewicht van O'Brien's lichaam, van zulk eene hoogte vallende, gedood, want de man blies werkelijk den adem uit voordat wij vertrokken. »Kijk eens, Pieter," zeide O'Brien, »kan er iets gelukkiger in de wereld vallen dan dit? — wij geraken door dit middel half het land uit, maar er is haast bij." Hij trok nu den gendarme de monteering uit, sleepte hem naar ons bed van bladeren, bedekte hem daarmede, ontdeed zich van zijne eigene kleeren, die hij in een pakje knoopte en mij te dragen gaf, en rustte zich uit als gendarme. Ik moest lachen over die gedaanteverwisseling en vroeg O'Brien wat hij voornemens was? »Wel, ik ben een gendarme, en gij zijt mijn gevangene, dien ik transporteer." Hij bond mijne handen met een touw, nam het geweer in den arm en daar gingen wij heen. Wij verlieten nu zoo spoedig mogelijk het woud, want O'Brien zeide dat hij nu voor de eerste tien dagen niet ongerust was, en het bleek ook dat wij zulks niet behoefden te zijn. Éène moeielijkheid was er, namelijk, dat wij somtijds den verkeerden weg gingen; maar dit verhielpen wij door hoofd-

zakelijk 's nachts te reizen, vermits men ons dan geene vragen deed, uitgenomen in de herbergen, waar wij onzen intrek namen en waar men niet wist van welken kant wij gekomen waren. Wanneer wij 's nachts stilhielden, maakte mijne jeugd elks medelijden en vooral dat der vrouwen gaande, en eens bood men mij zelfs aan om mij te helpen ontsnappen. Ik nam dit aan, maar verwittigde tevens O'Brien van het beraamde plan. O'Brien paste op; ik kleedde mij en stond aan het opene venster, toen hij binnenstoof, mij greep en verklaarde dat hij het gouvernement van het gedrag der bewoners zou kennis geven. Zij waren daarover bitter ontsteld en verlegen, boden O'Brien twintig, dertig, veertig *napoleons*, indien hij wilde zwijgen; want het was hun bekend dat er eene zware straf stond op hetgeen zij te mijnen behoeve hadden pogen te doen. O'Brien antwoordde hun, dat hij zijn plicht voor geen geld wilde verzaken; dat, zoodra hij mij aan den gendarme van den naastbijgelegen post zou hebben overgegeven, zijne zaak afgeloopen was, en dat hij dan naar Vlissingen, waar hij gestationeerd was, moest terugkeeren.

»Ik heb daar eene zuster wonen," zeide de waardin, »zij houdt eene herberg. Een goed kwartier en een vriendschappelijk glaasje zullen u geen kwaad doen; — geef ons niet aan en ik zal u een brief voor haar medegeven, die u zeker van nut zal zijn; anders moogt gij nog terugkomen en rapport van ons maken."

O'Brien gaf zijne toestemming; men gaf hem den brief en las hem dien voor; de zuster werd daarbij verzocht om, ter liefde van de schrijfster, al wat zij kon voor den brenger te doen, vermits deze de geheele familie ongelukkig konde maken, maar dit niet wilde doen. O'Brien stak den brief in zijn zak, vulde zijne brandewijnflesch, groette al de vrouwen en verliet de herberg, terwijl hij mij aan een touw nasleepte. Het eenige onderscheid — merkte O'Brien op, toen wij buiten waren — was, dat hij al de vrouwen kuste, en dat ik door al de vrouwen gekust werd. Op deze wijze waren wij Charleroi en Leuven gepasseerd en tot kort bij Mechelen gekomen, toen er iets gebeurde dat ons niet weinig in verlegenheid bracht. Wij volgden onzen weg, Mechelen, als eene versterkte plaats, vermijdende, en bevonden ons in eene smalle dreef met breede grachten, vol water aan weerskanten. Bij het omslaan van een hoek ontmoetten wij den gendarme, die O'Brien eene kaart van de vesting Givet had bezorgd. »Goeden morgen, kameraad," zeide hij tot O'Brien, terwijl hij hem ernstig aankeek, »wien hebben wij hier?"

»Een jong Engelschman, dien ik niet ver van hier heb gesnapt. Hij is uit de gevangenis gevlucht."

»Uit welke plaats?"

»Dat wil hij niet zeggen, maar ik denk uit Givet."

»Er zijn er twee uit Givet ontsnapt," hernam de gendarme, »hoe zij wegkwamen begrijpt niemand; maar," vervolgde hij, O'Brien nog eens aankijkende, »*avec les braves il n'y a rien d'impossible.*"

»Dat is waar," zeide O'Brien; »ik heb er een gepakt; de ander kan niet ver af zijn. Gij moest er eens naar uitzien."

»Ik zou hem gaarne vinden," hernam de gendarme, »want gij weet wel dat er bevordering op zit, als wij een weggeloopen gevangene krijgen. Gij wordt zeker korporaal."

»Zooveel te beter," antwoordde O'Brien. »*Adieu, mon ami.*"

»Wel, ik kwam hier maar om een wandelingje te doen. Ik keer met u terug naar Mechelen, waar gij natuurlijkerwijze heen moet."

»Wij zullen daar van avond niet komen," hervatte O'Brien, »mijn gevangene is te veel vermoeid."

»Nu dan, wij zullen zoover gaan als we kunnen, en ik zal u helpen. Mogelijk vinden wij den tweeden ook wel, die zich, naar ik hoor, op de eene of andere manier eene kaart van de vesting heeft weten te bezorgen."

Wij konden nu niet meer twijfelen of de man had ons herkend; hij verhaalde ons naderhand, dat men het lijk van een gendarme in het bosch had gevonden, en dat deze zonder twijfel was vermoord door de gevangenen, die hem naakt hadden uitgekleed. »Ik wou wel eens weten," vervolgde hij, »of niet een der gevangenen zijne monteering heeft aangetrokken en zich voor gendarme uitgeeft."

»Pieter," fluisterde O'Brien mij toe, »zullen wij dezen vent vermoorden of niet?"

»Mij dunkt van neen; houd u alsof gij hem vertrouwt, zoo komen wij misschien van hem af." Ik zeide dit, terwijl de gendarme een oogenblik achter ons stilstond.

»Komaan, wij zullen het probeeren; maar eerst wil ik hem een beetje blinddoeken." Toen de gendarme weer bij ons was, liet O'Brien zich uit dat de Engelschen zeer mild van aard waren, dat hij wist dat ze dikwijls honderd *napoleons* hadden gegeven tot belooning van verleende hulp en bijstand, eene som, die, zijns bedunkens, een fortuintje in Frankrijk uitmaakte en verre te verkiezen was boven den rang van korporaal.

»Dat is zeker," zeide de gendarme, »en laat mij die som maar eens zien, dan sta ik borg voor eene volkomene veiligheid buiten het Fransche grondgebied."

»Wij verstaan elkander, zie ik," hernam O'Brien, »deze knaap zal er 200 geven, waarvan de helft voor u zal zijn, indien gij wilt helpen."

»Ik zal er mij op bedenken," antwoordde de gendarme, die vervolgens over onverschillige onderwerpen sprak, totdat we een stadje bereikten, Aerschot genaamd, waar wij eene herberg binnentraden. De gewone nieuwsgierigheid over zijnde, liet men ons alleen; en nu zeide O'Brien den gendarme, dat hij dien avond of den volgenden morgen vroeg zijn antwoord tegemoet zag: »Morgen vroeg," zeide de gendarme. O'Brien verzocht hem op mij te willen passen, en de gendarme liet zich vervolgens door de vrouw van het huis eene kamer wijzen, maar keurde er twee af die zij hem wees, als niet veilig genoeg voor den gevangene. De vrouw lachte daarover en vroeg hem wat hij van een *pauvre enfant*, gelijk ik was, te vreezen had.

»*Pauvre enfant* — jawel, — dat *pauvre enfant* is uit Givet ontsnapt," zeide O'Brien. »Die Engelschen zijn duivels van hunne geboorte af." De laatste kamer die men O'Brien toonde, was naar zijn zin, en hij koos ze, terwijl de hospita geen gendarme durfde tegenspreken. Zoodra zij weder beneden kwamen, gelastte O'Brien mij naar bed te gaan en geleidde mij de trappen op. Hij sloot de deur der kamer van binnen en trok mij naar den schoorsteen, waar wij onze hoofden onder staken en zoo met elkander al fluisterende spraken, opdat men ons gesprek niet zou kunnen hooren. »Wij kunnen dien man niet vertrouwen," zeide O'Brien, »en moeten ons van hem zien te ontslaan. Ik ken mijn weg de herberg uit; wij moeten terugkeeren vanwaar wij gekomen zijn, en dan een anderen koers nemen."

»Maar zal hij ons laten begaan?"

»Dat zal hij niet, als hij het ons beletten kan; maar ik zal spoedig weten wat hij in 't schild voert."

O'Brien ging nu naar de deur en bedekte het sleutelgat, door zijn zakdoek er voor te hangen; hij trok de gendarmenmonteering uit en zijn eigen pakje aan, stopte de dekens en de peluw in de kleeren van den gendarme en plaatste ze derwijze op het bed, dat men zou gezworen hebben dat er een gendarme met zijn rok aan te slapen lag. Zijn geweer leide hij naast die pop; vervolgens deed hij hetzelfde met mijn bed, waaraan hij ook den schijn gaf alsof er iemand in lag te slapen: mijne muts stak hij op de peluw. »Nu zullen wij zien,

Pieter, of hij ons bewaakt. Hij zal zoolang wachten, totdat hij denkt dat wij in slaap zijn." Het licht bleef nog in de kamer, en omtrent een uur daarna hoorden wij iemand de trappen opkomen; wij kropen volgens afspraak onder de bedsteden. De gendarme onderzocht of onze deur open was, en dit zoo zijnde, hetgeen hij niet vermoedde, trad hij binnen, keek naar beide bedden en verwijderde zich weder. »Nu," zeide ik, nadat de gendarme de trappen was afgegaan, »nu moeten wij ons wegpakken, niet waar, O'Brien?"

»Ik heb daarover gedacht, Pieter, en een plan beraamd, dat mij beter voorkomt. Hij komt zeker in een uur of twee terug. Het is nu pas elf. Wij zullen hem eene poets spelen."

O'Brien nam nu eene der dekens, maakte ze aan 't venster vast, hetwelk hij wijd openzette, en nam vervolgens de poppen, die hij op de bedden gemaakt had, uit elkander, zoodat de gendarme zien kon dat het namaaksel was. Wij kropen nogmaals onder het bed, en, zooals O'Brien gegist had, kwam omstreeks een uur daarna de gendarme terug; onze lamp brandde nog, maar hij had zelf een licht in de hand. Hij keek naar de bedden, zag terstond dat hij misleid was, liep naar het open venster en riep uit: »*S........., ils m' ont échappé et je ne suis plus caporal. F..tre, à la chasse!*" Daarop vloog hij de kamer uit, en weinige minuten later hoorden wij hem de straatdeur openen en weggaan.

»Zoo is 't goed, Pieter," zeide O'Brien lachende, »nu gaan wij ook, ofschoon daar zoo'n haast niet bij is." O'Brien trok nu zijne gendarmenmonteering weder aan, en omstreeks een uur daarna gingen wij naar beneden, wenschten der waardin veel geluk en verlieten de herberg. Wij sloegen denzelfden weg in, dien wij gekomen waren. »Nu zitten wij min of meer in den brand, Pieter," zeide O'Brien. »Deze tenue deugt niet meer voor mij; evenwel heeft ze iets respectabels, en ik wenschte ze gaarne zoolang te houden als mogelijk is." Wij stapten voort, totdat het dag werd, en verborgen ons toen tusschen dicht geboomte. Toen het donker werd, gingen we weer op marsch naar het Ardennerwoud, want O'Brien zeide dat onze beste kans was, derwaarts terug te keeren, totdat men konde vooronderstellen dat wij den tijd hadden gehad om weg te komen; wij bereikten evenwel het woud niet, want den volgenden dag viel er eene geweldige sneeuwjacht, die vier dagen lang duurde en ons veel ongemak deed lijden. Ons geld was nog niet op, want ik had voor 60 £ op mijn vader getrokken, welke som mij evenwel, ten gevolge

van het verlies bij het wisselen, slechts vijftig *napoleons* rijk had gemaakt. Nu en dan sloop O'Brien in eene herberg en deed proviand op; daar wij ons echter niet, gelijk voorheen, te zamen durfden vertoonen, waren wij genoodzaakt altijd onder den blooten hemel te slapen, terwijl de grond meer dan drie voet diep met sneeuw was bedekt. Op den vijfden dag, zes dagen nadat wij het Ardennerwoud uit waren, verborgen wij ons in een boschje, ongeveer een kwartieruurs van den grooten weg gelegen. Ik bleef daar, terwijl O'Brien in zijne gendarmenkleeding om proviand uitging. Naar gewoonte zocht ik, gedurende zijne afwezigheid, de beste schuilplaats voor ons op; maar hoe ontstelde ik niet, toen ik een man en een meisje dood in de sneeuw vond liggen, die waarschijnlijk door de strengheid van het weder omgekomen waren. Juist toen ik hen ontdekte, kwam O'Brien terug; ik wees hem de lijken, die hij aandachtig bekeek. Zij waren in eene vreemde kleedij gedost, linten waren op hunne kleeren gespeld, en twee paar hooge stelten lagen bij hen. »Pieter," zeide O'Brien, »beter kon ons niets gebeuren. Wij kunnen nu Frankrijk doorwandelen, zonder onze voeten met dien verd..... grond te bevuilen."

»Hoe meent gij dat?" vroeg ik.

»Ik meen," zeide hij, »dat dit de lieden zijn die we bij Montpellier hebben ontmoet, en die tot vermaak van anderen op stelten liepen, om geld op te halen. In hun eigen land moeten ze op die wijze gaan. Nu komt het mij voor, Pieter, dat de kleeren van den man mij zullen passen, en dat die van het meisje — arm kind, kijk, ze is nog lief, al is ze dood — u niet kwalijk zullen staan. Al, wat wij te doen hebben, is, dat we ons een weinigje op de stelten oefenen, en dan gaan we weer op marsch."

O'Brien trok nu, niet zonder eenige moeite, den man zijne buis en broek uit, waarna hij het lijk in de sneeuw begroef. Het arme meisje werd met alle welvoegelijkheid van haar jak en bovensten rok ontdaan, en vervolgens mede begraven. Wij verzamelden de kleederen en stelten en begaven ons naar een ander gedeelte van het bosch, waar wij eene goede schuilplaats vonden en ons maal deden. Daar wij dien nacht niet, als naar gewoonte, reisden, moesten wij zelve voor ons bed zorgen. Wij ruimden de sneeuw weg en bereidden ons een nachtleger, zoo gerieflijk als wij maar eenigszins konden, maar het weder was afschuwelijk.

»Pieter," zeide O'Brien, »ik ben melankoliek. Hier, drink eens

goed;'' tevens reikte hij mij de brandewijnflesch, die nooit leeg was geweest, over, »drink beter, Pieter."

»Ik kan niet, O'Brien; — ik zou dronken worden."

»Dat hindert niet, drink nog maar eens; zie eens aan, hoe die twee arme sukkelaars het leven hebben verloren door in de sneeuw in slaap te vallen. Pieter, gij zult en moogt hier niet slapen; volg mij."

Vergeefs bracht ik mijne redenen daartegen in. Het was bijna pikdonker, en hij leidde mij naar het dorp tot bij eene soort van opene schuur of deel. »Pieter, hier zijt ge onder dak, ga liggen en slaap, ik zal de wacht houden. Geen woord, — ik wil het zoo hebben, leg u terstond neer."

Ik deed het en was binnen weinige minuten vast in slaap, want koude en vermoeidheid hadden mij even sterk bevangen. Verscheidene nachten hadden wij gemarcheerd, en bij dag slechts weinig of in 't geheel niet gerust. O, hoe snakte ik naar een warm bed met vier of vijf dekens! Zoodra de dag maar even aanbrak, maakte O'Brien mij wakker; hij had den geheelen nacht op schildwacht gestaan, en zag er afgetobd uit.

»Gij zijt niet wel, O'Brien," zeide ik.

»Heel wel, maar ik heb de flesch leeggedronken, en dat is een leelijk geval. Daar is evenwel eene remedie voor."

Wij keerden nu, onder mist en regen, naar het bosch terug, want het weêr was veranderd en het was aan het dooien gegaan. Die nattigheid was nog erger dan de koude, en wij leden er nog meer door. O'Brien drong er nogmaals op aan dat ik in de schuur zou slapen, maar ditmaal weigerde ik het stellig, of hij moest het ook doen; ik deed hem opmerken dat wij zoo misschien nog minder gevaar liepen, dan wanneer hij buiten op post stond. Hij liet zich eindelijk door mij overhalen, en wij gingen beide ongemerkt weer naar de nederige schuilplaats. Wij leiden ons neer, maar ik onthield mij in 't eerst van slapen; want ik wilde O'Brien vooraf in de rust zien. Hij ging, terwijl ik veinsde in een diepen slaap te zijn, verscheidene malen uit en in; eindelijk regende het dat het goot; toen ging hij weer liggen en viel, door de natuur overmand, binnen weinige minuten in een diepen slaap, waarbij hij zoo hard snorkte, dat ik bang werd dat men ons mocht hooren. Ik stond dus op om de wacht te houden, doch leide mij bij poozen neder en sluimerde een beetje, waarna ik weder naar de deur ging.

DRIE-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Aangemoedigd door het welslagen van ons plan, marcheeren wij door Frankrijk, zonder den grond te betreden. — Ik word eene heele vrouw. — Wij nemen vrijwillig dienst.

Zoodra het licht was geworden, wekte ik O'Brien, die half ontsteld opsprong.

»Ik heb zeker geslapen, Pieter?"

»Dat hebt ge ook," antwoordde ik, »en ik dank er den Hemel voor, want niemand zou langer de vermoeienis hebben kunnen verduren, die gij uitgestaan hebt; en zoo gij ziek wordt, wat zal er dan van mij worden?" Dit was den rechten toon bij hem getroffen.

»Wel, Pieter, er is geen kwaad bij, want het is goed afgeloopen. Ik heb nu genoeg geslapen voor eene week lang, dat is zeker."

Wij keerden naar het bosch terug; de sneeuw was verdwenen, de regen had opgehouden; de zon scheen tusschen de wolken door op ons neer, en wij voelden ons door hare warmte verkwikt.

»Ga zoo dicht niet voorbij die plek," zeide O'Brien, »wij zouden die arme schepsels zien liggen, nu de sneeuw weg is. Pieter, wij moeten dezen avond van kwartier veranderen, want ik heb iedere herberg in dit dorp bezocht, en kan er, zonder argwaan te verwekken, niet meer heen gaan, ofschoon ik ook een gendarme ben."

Wij bleven daar tot den avond, en gingen toen weder op weg, steeds in de richting van Givet. Omstreeks een uur voor het dag werd, naderden wij een bosch dicht aan den weg gelegen, door eene sloot omringd en nauwelijks vijf minuten van een dorp verwijderd. »Mij dunkt," zeide O'Brien, »dat wij hier juist terecht zijn; ik zal u tusschen die boomen zetten en zelf moedig het dorp ingaan, om

te zien wat ik kan opdoen; want hier moeten we ten minste acht dagen blijven." Wij stapten naar het geboomte toe, en daar de sloot wat te breed voor mij was om over te springen, leide O'Brien de vier lange stelten er over heen, zoodat ze eene brug uitmaakten, waarover ik gelukkig heen kwam. Hij wierp mij al de pakken toe, verzocht mij de stelten als eene brug voor hem bij zijne terugkomst te laten liggen, en stapte, met het geweer over, naar het dorp toe. Hij bleef twee uren weg, en kwam toen terug, beladen met zulk een goeden voorraad van mondbehoeften, als wij er nog geen gehad hadden. Fransche saucijzen met knoflook bereid en die ik overheerlijk vond, vier bottels brandewijn, buiten en behalve zijne flesch, een ferm stuk rookvleesch en zes brooden; daarenboven de helft van eene gebradene gans en een groot stuk pastei.

»Daar," zeide hij, »nu hebben we genoeg voor eene volle week; en kijk eens hier, Pieter, dit is nog 't beste van alles." Dit zeggende, toonde hij mij twee groote paardedekken.

»Excellent!" riep ik uit, »dat zal ons goeddoen."

»Ik heb alles eerlijk betaald," hervatte O'Brien, »behalve de paardedekken; ik was bang om ze te koopen, daarom heb ik ze gestolen. Evenwel, wij zullen ze hier laten, dat de eigenaars ze terug kunnen krijgen; 't is dus maar geleend."

Wij maakten nu een gerieflijk kot voor ons gereed met takken van boomen, die wij door elkander vlochten; de bladeren legden wij in de zon te drogen en kregen zoo weldra een zacht bed, waarop wij een der paardedekken spreidden, terwijl we ons met het andere toedekten. Onze brug van stelten hadden we weggenomen, zoodat we geene overrompeling behoefden te duchten. Wij deden dien avond niets dan gastreeren en smullen; de gans, de pastei, de worsten, zoo dik als mijn arm, werden beurtelings geattakeerd, en tusschenbeide gingen wij naar de sloot en dronken eene teug water, bij gebrek aan wijn. Zulk een maaltijd was voortreflijk, na hetgeen we hadden moeten uitstaan, — en dan nog de zekerheid van een goed bed! Toen het donker werd, gingen wij slapen en genoten eene allerverkwikkelijkste rust; ik had mij op onze geheele reis nog zoo frisch niet gevoeld, als toen ik ontwaakte. Het begon dag te worden; O'Brien stond insgelijks op.

»Nu een beetje exerceeren, Pieter, voordat we ontbijten."

»Exerceeren, waarmee?"

»Waarmee? wel met de stelten. Ik verwacht dat ge binnen de

maand op zijn minst eene *gavotte* zult kunnen dansen, want let op mijne woorden, Pieter, gij moet op deze stelten Frankrijk uit."

O'Brien nam nu de stelten, die aan den man hadden behoord, en gaf mij die van het meisje. Wij bonden ze aan onze dijen vast en slaagden er in, door met den rug tegen een boom te gaan staan, om ons regtop te houden; maar zoodra we er mee poogden voort te stappen, viel O'Brien rechts en ik links. O'Brien viel tegen een boom, maar ik viel op mijn neus, die sterk bloedde; wij lachten evenwel en hielpen elkander weer op, en ofschoon wij herhaalde malen vielen, kregen wij er toch eindelijk beter den slag van. Het kostte ons vervolgens eenige moeite van de stelten af te komen, maar wij wisten ons te helpen door weer tegen een boom te gaan staan. Na het ontbijt deden wij ze weer aan en oefenden ons den geheelen dag. 's Avonds deden wij een nieuwen aanval op onzen proviand en vielen vervolgens onder het paardedek in slaap. Zoo leefden wij vijf dagen en werden intusschen recht vlug op onze stelten, waarmede wij gestadig exerceerden. 't Is waar, ik kon er geene *gavotte* op dansen, want ik wist niet eens wat dat was, maar ik huppelde met het grootste gemak er mee rond.

»Nog een dag exercitie," zeide O'Brien, »want onze proviand zal nog één dag duren, en dan gaan wij er op los; maar ditmaal moeten wij in kostuum zijn."

O'Brien kleedde mij nu in 't gewaad van het arme meisje en trok de kleeren van den man aan; ze pasten zeer goed, en wij vertoonden nu man en vrouw op stelten.

»Pieter, gij zijt een aardig meisje," zeide O'Brien.

»Maar, O'Brien," zeide ik, »deze rok is niet zeer warm; ik zal dus de pijpen van mijne broek aan de knieën afsnijden en ze er onder dragen."

»Daar hebt gij gelijk in," hervatte hij.

Den volgenden morgen gebruikten wij onze stelten om over de sloot te geraken, namen ze vervolgens in onze handen en gingen stoutweg den straatweg naar Mechelen op. Wij ontmoetten allerlei slag van menschen, boeren, gendarmes, enz., maar, eenige complimenten wegens mijn lief gezichtje er afgerekend, passeerden wij onopgemerkt. Tegen den avond kwamen wij in het dorp, waar wij in de schuur hadden geslapen, en deden nu onze stelten aan, waarmede wij begonnen te marcheeren. Nadat er een hoop volks op de been was gekomen om ons aan te gapen, hielden wij onze mutsen op,

ontvingen negen of tien *sous* en traden vervolgens eene herberg binnen. Men deed ons velerlei vragen aangaande de plaats vanwaar wij kwamen, en O'Brien loog dat hij zwart werd. Ik speelde het zedige meisje, en O'Brien, die zich voor mijn broeder uitgaf, scheen zijne zuster onder een scherp toezicht te houden. Wij brachten een gerusten nacht door en zetten den volgenden ochtend onzen tocht naar Mechelen voort. Wij bonden op weg dikwijls tot oefening onze stelten aan, hetgeen ons lang ophield, zoodat we eerst op den achtsten dag, zonder eenige hindernis te hebben ontmoet, te Mechelen kwamen. Bij het naderen van de poort deden wij onze stelten aan en stapten stoutmoedig door. De wacht aan de poort hield ons aan, niet uit wantrouwen, maar uit kortswijl, en ik moest een aantal kussen van hunne met tabak gekruide lippen voor lief nemen, alvorens men ons de stad liet binnengaan. Wij klommen weder op onze stelten, want de wacht had ons doen afstijgen, anders zouden ze mij ook niet hebben kunnen kussen, — en bootsten nu en dan een dans na, totdat wij op de *grande place* kwamen, en aldaar tegenover een groot *hotel* stilhielden, om eene soort van wals van onze uitvinding te dansen. De bewoners van het *hotel* zagen die vertooning door het venster aan, en toen wij gedaan hadden, stapte ik met O'Brien's muts in de hand naar hen toe, om geld op te halen. Hoe groot was mijne verbazing, toen ik den kolonel O'Brien vlak in het gezicht kreeg, die mij sterk aankeek, en vooral toen ik Celeste zag, die mij terstond herkende en naar de sofa in de kamer liep, onder den uitroep van: »*C'est lui, c'est lui.*" Gelukkig was O'Brien vlak bij mij en hield mij staande; anders zou ik gevallen zijn. »Pieter, vraag den hoop om geld, of gij zijt verloren." Ik deed het en haalde eenige stuivers op; daarna vroeg ik hem wat ik doen moest. »Ga terug naar het venster, en zie wat er gebeurt." Ik keerde naar 't venster terug; kolonel O'Brien was verdwenen, maar Celeste was daar, alsof ze op mij wachtte. Ik hield de muts voor mij uit en zij stak de hand er in. De muts zonk van 't gewicht; ik haalde er eene beurs uit, die ik in de hand sloot en zorgvuldig wegstopte. Celeste verliet nu het venster en wierp, aan het achterste einde der kamer gekomen, mij een kushandje toe, waarna zij de deur uitging. Ik bleef eene poos als bedwelmd staan, maar O'Brien riep mij en wij verlieten de *grande place*, om onzen intrek in eene kleine herberg te nemen. Bij het nazien der beurs vond ik er vijftig *napoleons* in; deze moest zij van haar vader hebben gekregen. Ik schreeuwde het

uit van verrukking. O'Brien was ook door de goedheid van den kolonel zeer getroffen. »Dat is een echte O'Brien," zeide hij, »van top tot teen; dit verd..... land zelfs kan den aard der O'Brien's niet bederven."

Men onderrichtte ons in de herberg, dat de officier, die in het hotel logeerde, tot commandant van de sterke vesting Bergen-op-Zoom was benoemd en zich derwaarts op reis bevond.

»Wij moeten zooveel mogelijk eene tweede ontmoeting met hem vermijden," zeide O'Brien; »het zou zijn plicht al te dicht op de hielen zijn getreden. Ook zal het niet gaan om op stelten de dijken te bewandelen; dus zullen wij deze stad nog maar uitstrompelen en dan eens goed overleggen wat ons verder te doen staat."

Vroeg in den morgen wandelden wij de stad uit, nadat O'Brien eenige boerenkleedingstukken had gekocht. Op een uurtje afstands van St. Nikolaas wierpen wij onze stelten en steltlooperskleeren weg en trokken de plunje aan, die O'Brien had gekocht. O'Brien had niet vergeten twee groote bruine dekens te koopen, die wij om onze schouders sloegen, gelijk de soldaten hunne mantels doen.

»Maar waarvoor moet men ons nu aanzien, O'Brien?"

»Pieter, dat zal ik uitdenken voordat het donker is. Mijn brein houdt zich reeds met dat vraagpunt bezig, maar ik verlaat mij gaarne op het toeval om eenig goed idee op te doen; laat ons intusschen hard aanstappen, of wij raken nog heel onder de sneeuw."

Het was bitter koud en het had den geheelen dag sterk gesneeuwd, maar ofschoon het reeds bijna donker was, hadden wij gelukkig helder maanlicht te wachten. Wij stapten vlug voort en zagen weldra lieden voor ons uit.

»Laten wij hen inhalen, mogelijk vernemen wij iets van hen." Toen wij hun op zij waren gekomen, zeide een hunner — het waren beide jonge knapen van zeventien of achttien jaren — »ik dacht, dat wij de laatsten waren, maar ik zie dat ik me vergist heb. Hoever zijn wij nu van St. Nikolaas?"

»Hoe weet ik het?" antwoordde O'Brien. »Wij zijn hier vreemd, zoowel als gij."

»Uit welk gedeelte van Frankrijk komt gij?" vroeg de andere knaap, die van koude klappertandde, vermits hij slecht gekleed en weinig tegen het strenge jaargetijde beschut was.

»Van Montpellier," antwoordde O'Brien.

»En ik van Toulouse. Eene nare verandering, kameraad, — uit

het wijngaarden- en olijvenland in zulk een klimaat als dit. Die verd..... conscriptie! ik was voornemens aanstaande jaar een lief wijfje te nemen."

O'Brien stiet mij eens aan, alsof hij wilde zeggen: »dat is een kolfje naar onze hand," en ging vervolgens voort:

»Jawel, die verd..... conscriptie, — dat zeg ik ook, want ik was juist getrouwd, en nu is mijn vrouwtje alleen overgelaten aan de lastige visites van den *fermier général.* Maar wat kan men er aan doen? *C'est pour la France et pour la gloire.*"

»Wij zullen te laat komen om ingekwartierd te worden," hernam de ander, »en ik heb geen *sou* in mijn zak. Ik geloof haast niet dat ik het detachement zal kunnen inhalen, voordat het te Vlissingen is; volgens onze *route* zijn ze vandaag te Axel."

»Het zal al mooi zijn, zoo we te St. Nikolaas komen," hervatte O'Brien; »maar ik heb nog een bagatelletje geld en wil geen kameraad, die zijn land gaat dienen, zonder avondeten of bed zien. Gij kunt me te Vlissingen betalen."

»Dat zal ik in dank doen," sprak de Franschman, »en dat zal Jacques hier ook doen, als ge hem vertrouwen wilt."

»Met plezier," antwoordde O'Brien, die vervolgens in een lang gesprek met de *conscrits* trad, waarbij hij van den Franschman vernam dat eene partij *conscrits* naar Vlissingen was gezonden, en dat zij beide achterblijvers er van waren. O'Brien gaf zich uit voor een *conscrit*, tot het detachement behoorende, en mij voor zijn broeder, die verkozen had zich als tamboer te engageeren, liever dan van hem te scheiden. Binnen ongeveer een uur kwamen wij te St. Nikolaas en werden, na eenig haspelen, in eene herberg toegelaten. »*Vive la France!*" riep O'Brien, terwijl hij naar het vuur stapte en de sneeuw van zijn hoed sloeg. Weldra hadden wij een goed souper en passabelen wijn vóór ons; de hospita nam plaats aan onze zijde en luisterde naar de ware verhalen der echte *conscrits*, zoowel als naar de leugens van O'Brien. Na het eten haalde de *conscrit*, die ons 't eerst had aangesproken, zijne *feuille de route* uit en maakte de opmerking dat wij twee dagen achter de anderen waren. O'Brien las het papier over en leide het op tafel, terwijl hij om meer wijn riep, ofschoon hij ons reeds braaf had laten drinken. De *conscrits* werden vooral aangespoord om lustig te pimpelen en kregen min of meer de hoogte, zoodat de een de geheele historie van zijn voorgenomen en mislukt huwelijk opdischte, zich het haar daarbij uit het

hoofd trok en nu en dan huilde als een kind. »Laat dat loopen," dus viel O'Brien hem elke twee of drie minuten in de rede, »*buvons un autre coup à la gloire*," en zoodoende maakte hij hen beide dronken, zoodat ze naar bed scharrelden, zonder aan hunne gedrukte marschorder te denken, welke O'Brien een poosje te voren van tafel had gemoffeld. Wij begaven ons ook naar onze kamer, waar O'Brien mij zeide: »Pieter, dit signalement gelijkt zooveel op mij, als ik op *Joosje*; maar dat doet er niet toe, want niemand gaat er gaarne als *conscrit;* dus zal iedereen wel denken dat alles in den haak is. Wij moeten morgen vroeg van honk, terwijl deze goede luidjes nog in de rust zijn, en wij moeten hun een goed eind wegs afwinnen. Mij dunkt dat wij nu behouden zijn, tot aan Vlissingen toe."

VIER-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Wat ons te Vlissingen en buiten die stad gebeurde.

Een uur voor het aanbreken van den dag begaven wij ons op marsch, de sneeuw lag dik op den grond, maar de lucht was helder. Wij passeerden, zonder de minste moeielijkheid of vertraging, door de steden Axel en Hulst, kwamen op den vierden dag te Terneuzen en staken over naar Vlissingen, met nog ongeveer een dozijn achterblijvers van het detachement. Toen wij aan wal stapten, vroeg de wacht ons of wij *conscrits* waren. O'Brien antwoordde van ja en toonde zijne *feuille de route.* Zij schreven zijn naam of liever dien van den in de marschorder bedoelden persoon op en zeiden hem dat hij zich vóór drie ure aan het plaatselijk bureau moest vervoegen. Wij gingen verrukt over ons goed geluk verder, en nu haalde O'Brien den brief uit zijn zak, hem door de herbergierster gegeven, welke mij had willen doen ontsnappen, toen O'Brien de rol van gendarme speelde. Hij las het adres en vroeg den weg naar de straat. Wij vonden weldra het huis en traden binnen.

»*Conscrits!*" zeide de vrouw des huizes, O'Brien aanziende. »Ik heb waarachtig al inkwartiering genoeg! Dat is zeker eene vergissing. Waar is uw biljet?"

»Lees hier," zeide O'Brien, haar den brief toereikende.

Zij las hem en stak hem tusschen haren halsdoek, waarna zij hem verzocht haar te volgen. O'Brien wenkte mij mee te gaan, en wij traden in een klein kamertje. »Wat kan ik voor u doen?" zeide de vrouw. »Ik wil alles doen wat in mijn vermogen is, maar helaas, binnen twee of drie dagen ga jelui al weg van hier."

»Dat maakt niets uit," zeide O'Brien, »wij zullen daar wel nader over spreken; doe ons voor 't oogenblik alleen 't plezier, van ons in dit kamertje te laten blijven. Wij willen niet gaarne gezien zijn."

»*Comment donc?* Een *conscrit*, die bang is om gezien te worden! zijt gij dan van zins om te deserteeren?"

»Beantwoord mij ééne vraag: gij hebt dien brief gelezen, zijt gij voornemens aan het verzoek uwer zuster te voldoen?"

»Wis en zeker, al kostte het mij nog zooveel. Ik houd veel van haar, en zij zou zoo ernstig niet geschreven hebben, indien ze er geene gewichtige redenen voor had gehad. Mijn huis en al wat gij beveelt, is tot uwe dienst; — kan ik meer zeggen?"

»Maar," vervolgde O'Brien, »gesteld eens, ik wilde deserteeren, zoudt gij mij dan helpen?"

»Al stelde ik mij ook aan gevaar bloot, ja; — hebt gij mijne familie niet uit den nood geholpen?"

»Nu dan, ik wil u niet langer van uw werk houden; ik heb u reeds verscheidene malen hooren roepen. Laat ons te eten brengen, wanneer het u gelegen komt; wij zullen hier blijven."

»Indien ik de geringste kennis van physionomies heb," zeide O'Brien tot mij, nadat de vrouw ons verlaten had, »dan kunnen wij haar vertrouwen als eene eerlijke vrouw; maar wij moeten nu eerst wachten tot de *conscrits* vertrokken zijn." Dat kwam mij ook het beste voor, en wij bleven zoo een uurtje aan het keuvelen, totdat de vrouw met ons middageten kwam.

»Hoe is uw naam?" vroeg O'Brien.

»Louise Eustache; gij hebt het op den brief kunnen lezen."

»Zijt gij getrouwd?"

»O ja, al sedert zes jaar. Mijn man is zelden t'huis, hij is een Vlissingsche loods. Een hard leven, nog harder dan dat van soldaat. Wie is deze knaap?"

»Mijn broeder, die vrijwillig dienst wil nemen als tamboer, wanneer ik soldaat word."

»*Pauvre enfant, c'est dommage.*"

De herberg was vol *conscrits* en ander volk, zoodat de waardin genoeg te doen had. Tegen den nacht bracht zij ons in een slaapkamertje naast de kamer, waar wij ons gedurende den dag hadden opgehouden. »Gij zijt hier geheel alleen; de *conscrits* moeten morgen middag te 2 ure de inspectie passeeren op de paradeplaats; zijt gij van zins mee te gaan?"

»Neen," antwoordde O'Brien; »ze zullen denken dat ik achter ben gebleven. Dat maakt niets uit."

»Wel," hervatte de vrouw, »doe zooals gij goedvindt, gij kunt op mij vertrouwen; maar ik heb het zoo volhandig, — en niemand, om mij een handje te helpen, — dat ik nauwelijks tijd zal hebben om een woordje met u te spreken, voordat gij de stad verlaat."

»Dat zal spoedig genoeg gebeuren, goede hospita," zeide O'Brien, »*au revoir.*"

Den volgenden avond kwam de vrouw eenigszins ontsteld ons berichten, dat er een *conscrit* was gekomen, wiens naam vroeger was aangegeven door iemand die zich niet bij de inspectie op de plaats had vertoond; — dat de *conscrit* had verklaard, dat hem zijn pas was ontstolen door iemand, die te St. Nicolaas met hem in dezelfde herberg had gelogeerd; dat er orders waren gegeven om een nauwkeurig onderzoek in de geheele stad te doen, vermits het bekend was dat er eenige Engelsche officieren ontvlucht waren, van welke er een naar men vermoedde, den pas had ontvreemd. »Gijlieden zijt toch geene Engelschen?" vroeg de vrouw, O'Brien ernstig aanziende.

»Wel ja, dat ben ik, vrouwlief, en deze jonkman ook," zeide O'Brien; »en de gunst, die uwe zuster van u verzocht, is, dat ge ons over 't water helpt; een dienstbewijs, waarvoor ge honderd *louis d'or* zult ontvangen, zoodra we veilig zijn."

»*O mon Dieu, mais c'est impossible!*"

»Onmogelijk!" zeide O'Brien, »heb ik dat ook geantwoord, toen ik uwe zuster uit hare verlegenheid redde?"

»*Au moins, c'est fort difficile.*"

»Dat is heel iets anders, maar uw man is een loods, en dat maakt de zaak zooveel te gemakkelijker."

»Mijn man! ik heb niets over hem te zeggen," hernam de vrouw, met haar voorschoot voor de oogen.

»Maar honderd *louis d'or* hebben mogelijk iets bij hem in te brengen," zeide O'Brien weer.

»Daar is iets van aan," hervatte de vrouw, na een poosje, »maar wat moet ik doen, als ze mijn huis visiteeren?"

»Stuur ons weg, totdat er gelegenheid is om ons naar Engeland te zenden; ik laat alles aan u over, denk aan uwe zuster."

»Zij zal niet over mij te klagen hebben, als 't God belieft," zeide de vrouw, na zich een poosje te hebben bedacht, »maar ik vrees dat gij nog dezen avond dit huis en zelfs de stad zult moeten verlaten."

»Hoe komen wij de stad uit?"

»Dat zal ik wel schikken, houdt u maar gereed tegen vier ure; de poorten worden met den donker gesloten. Ik moet nu gaan, want er is geen tijd te verliezen."

»Wij zitten er lief in, O'Brien," zeide ik, nadat de vrouw weg was.

»In 't minst niet, Pieter; ik heb maar alleen spijt dat we zoo'n goed kwartier moeten verlaten."

Wij pakten ons boeltje in, zonder de twee dekens te vergeten, en wachtten de terugkomst der hospita af. Na verloop van omtrent een uur trad zij de kamer weer in. »Ik heb mijn mans zuster gesproken, die een goed half uur van hier op den weg naar Middelburg woont. Zij is nu in de stad met den marktdag en zal u op eene veilige plaats verbergen. Ik heb haar gezegd dat het op verzoek van mijn man was, anders zou ze het niet hebben willen doen. Hier, dreumis, trek deze kleeren aan, ik zal je helpen." Nogmaals werd ik als een meisje gekleed, en toen mijn toilet klaar was, schaterde O'Brien van lachen over mijne korte rokken en blauwe kousen. »*Il n'est pas mal*," zeide de hospita, terwijl ze mij een mutsje opzette en vervolgens een doek onder mijne kin knoopte, waardoor mijn gezicht half verborgen werd. O'Brien trok een wijden jas aan, dien de vrouw hem overhandigde, en zette een hoed met een breeden rand op. »Volgt mij nu maar." Zij leidde ons over de straat, waar een druk gewoel was, tot op de markt, waar zij eene andere vrouw ontmoette. Aan het einde van de marktplaats stond een karretje met een paardje er voor; de vreemde vrouw en ik klommen er in, terwijl O'Brien, het voorschrift der waardin volgende, het paard door het volk heen leidde, totdat we bij de barrière kwamen, waar zij ons overluid, ten aanhoore van de wacht, goeden dag wenschte. De wacht lette niet eens op ons, wij passeerden ongehinderd en kwamen op een net bestraten weg, die lijnrecht toeliep, met hooge boomen en eene gracht aan weerskanten. Binnen een uur bereikten wij de pachthoeve der vrouw, die ons onder hare bescherming had genomen. »Ziet gij dat bosch?" zeide zij tot O'Brien, terwijl zij er op een wees, dat ongeveer tien minuten van den weg lag. »Ik durf u niet in mijn huis nemen; mijn man is razend boos op de Engelschen, omdat ze hem zijne schuit hebben afgenomen en hem tot armoede hebben gebracht: hij zou u terstond aangeven; maar ga naar dat bosch, behelp u voor van nacht; morgen zal ik u zenden, wat gij noodig hebt. *Adieu, je vous plains,*

pauvre enfant," vervolgde zij, mij aanziende. Daarop reed zij met de kar naar huis.

»Pieter," zeide O'Brien, »ik houd het voor een bewijs van hare eerlijkheid, dat zij ons niet in huis laat: dus zullen wij daar niets van zeggen; onze flesch is vol, dus *courage!* Komaan, naar 't bosch gekuierd, ofschoon mij dit *pic-nic* partijtje niet al te best aanstaat."

»Maar, O'Brien, hoe kan ik, met mijne rokken, die gracht over? ik zou werk hebben, om er met mijne eigene kleeren over heen te springen."

»Gij moet de rokken om uw lijf vastbinden en een ferm loopje nemen; spring zoover je kunt, en vervolgens zal ik er u doorheen trekken."

»Maar gij vergeet dat we in het bosch moeten slapen, en het is geen grapje, om nu door en door nat te worden, terwijl het zoo hard vriest."

»Dat is waar ook, Pieter, maar er ligt zoo diep sneeuw op het ijs, dat het ons mogelijk zal kunnen dragen. Ik wil het probeeren; — lukt het mij, dan komt een schraalhans als gij er ook wel over."

O'Brien onderzocht of het ijs sterk genoeg was, en kwam er gelukkig over. Ik volgde hem; wij liepen, wat we maar konden, naar het bosch, zooals de vrouw het noemde, ofschoon het een partijtje boomen was, dat nog geen halven morgen lands bedekte. Wij ruimden de sneeuw omtrent zes voet in 't rond op eene holle plek weg, vervolgens sneed O'Brien takken af, die wij in den grond staken en onze dekens er overheen hingen. Daar de sneeuw bij de twee voet diep lag, was er ruimte genoeg voor ons, om onder de dekens te kruipen. Wij verzamelden vervolgens zooveel bladeren, als wij maar konden, sloegen de sneeuw er af en spreidden ze op den bodem van ons hol met de andere deken er overheen. Onze pakjes namen wij bij ons, stopten de bovenste deken aan alle kanten, uitgezonderd dien, waarlangs wij binnenkropen, met sneeuw dicht, en het was verwonderlijk, hoe warm onze legerstede werd, zoodra wij er een klein poosje in waren. Het werd er zelfs bijna te warm, ofschoon het buiten vinnig koud was. Na een goed maal gehouden te hebben, waarbij de brandewijnflesch niet vergeten werd, vielen wij beiden vast in slaap, maar niet voordat ik de vrouwenkleeren had uitgetrokken en mijne eigene kleeren aangedaan. Nooit sliepen wij beter of warmer, dan in dit gat onder ijs en sneeuw.

VIJF-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

O'Brien verlaat mij om proviand te zoeken, en ik bekom ander gezelschap, dat heel iets anders zoekt. — O'Brien betreurt op eene aandoenlijke wijze mijn dood en vindt mij in leven. — Onze vlucht is gelukt.

Den volgenden morgen zagen wij angstig naar de beloofde hulp uit, want wij waren niet rijk in proviand, ofschoon het weinige, dat wij hadden, van de beste soort was. Het was niet voor drie ure na den middag, dat wij een klein meisje, door een grooten bulhond vergezeld, naar ons toe zagen komen. Toen zij bij het geboomte, waartusschen wij verborgen lagen, genaderd was, riep zij den hond eenige Hollandsche woorden toe, waarop het dier door het boschage drong, totdat het bij onze schuilplaats kwam, waar het onder een woedend geblaf op den buik bleef liggen, met den kop vlak bij den ingang, zoodat wij niet weinig bevreesd waren, dat het ons zou aanvallen; maar het meisje sprak den hond weer aan, die ons nu stil en al kwispelstaartend, doch in dezelfde positie bleef aanzien, terwijl zijne kin op de sneeuw rustte. Het meisje was weldra bij ons hol, keek onder de deken door, reikte ons een korfje toe en knikte met het hoofd. Wij ledigden het korfje. O'Brien haalde een *napoleon* uit zijn zak en bood hem het meisje aan, dat het geld weigerde, waarop O'Brien het haar in de hand duwde; maar nu sprak het meisje weer iets tegen den hond, die zoo hevig tegen ons begon te brommen, dat wij elk oogenblik dachten dat hij ons zou aanvliegen. Daar nu het meisje te gelijker tijd ons den *napoleon* toehield en op den hond wees, trad ik naar haar toe en nam haar het stuk uit de hand, waarop zij het geweldige dier terstond tot zwijgen bracht, en ons toelachende, zich met snelle schreden verwijderde.

»Zoo waar ik leef, een aardig klein meisje," zeide O'Brien; »zij

en haar hond kunnen een man staan. Dat is voor 't eerst in mijn leven, dat ik een hond tegen mij heb zien aanhitsen, omdat ik geld presenteerde; maar men leert alle dagen iets nieuws; komaan, Pieter, laten wij eens zien wat ze in dat mandje heeft gebracht." Wij vonden er hard gekookte eieren, brood en een paterstuk in, benevens eene groote flesch jenever. »Dat is een lief deerntje! Ik hoop dat ze ons dikwijls met hare visite zal vereeren. Mij dunkt, Pieter, dat we het hier zoo goed hebben als aan den bak op 't schip."

»Gij vergeet dat ge luitenant zijt."

»Dat is waar ook, — maar dat doet de gewoonte. Komaan, nu gedineerd! 't Is eene nieuwerwetsche manier, liggende te eten, maar, toch huishoudelijk; want men moet langer tijd noodig hebben, om het eten naar binnen te krijgen."

»Ik heb wel gelezen, O'Brien, dat de Romeinen liggende hunne maaltijden gebruikten."

»'k Heb er nooit, dat ik weet, in Ierland een woord van gehoord, maar dat bewijst nog niet, dat het niet waar is; *au contraire*, Pieter, ik geloof u op uw woord. Verduiveld, wat sneeuwt het daar weer! Ik wou wel eens weten waar mijn oude heer op dit oogenblik aan dacht."

Dit gezegde van O'Brien gaf aanleiding, dat wij over Engeland en onze familie en vrienden begonnen te praten. Na een lang gesprek over dat onderwerp vielen wij in slaap. Den volgenden morgen bevonden wij, dat er bij de acht duim sneeuw was gevallen, waardoor onze bovenste deken derwijze werd neergedrukt, dat wij uit ons bivouak moesten kruipen en stokken snijden, om haar van binnen te stutten. Terwijl wij ons daarmede bezig hielden, hoorden wij een luid gedruis en geroep en zagen verscheidene mannen, die welgewapend schenen en honden bij zich hadden, rechtstreeks naar de plaats snellen, waar wij verborgen lagen. Wij waren in de grootste ongerustheid, denkende dat ze ons zochten, maar plotseling wendden zij zich naar een anderen kant, zonder daarom in 't minst hun spoed te matigen. »Wat mag dat zijn?" vroeg ik aan O'Brien. »Ik weet het niet recht, Pieter, maar mij dunkt dat ze op de jacht zijn, en andere dieren geloof ik niet dat zich hier ophouden, dan otters." Zoo dacht ik er ook over. Wij hoopten dat het meisje ons zou bezoeken, maar zij kwam niet, en na tot den avond toe naar haar te hebben uitgekeken, kropen wij weer in ons hol en soupeerden met het overschot onzer provisiën.

Den volgenden dag zagen wij, zooals men wel denken kan, met angst hare komst te gemoet, doch zij kwam maar niet opdagen. Weer werd het nacht, en wij moesten naar bed, zonder iets anders ten beste te hebben, dan een brokje overgeschoten brood en een restantje jenever. »Pieter," zeide O'Brien, »als zij morgen weer uitblijft, zal ik er eens op afgaan, want mijn plan is in het geheel niet om hier van honger te sterven. Men zou ons naderhand wel vinden, zooals wij die ongelukkige halzen in 't bosch vonden, en ons onder de drooge bladeren stoppen. Is zij te drie ure nog niet gekomen, dan ga ik om proviand uit; en daar is niet veel gevaar bij, want in deze kleeding gelijk ik zoo goed naar een boer als de beste man in Holland."

Wij brachten een akeligen nacht door, want wij moesten wel denken, òf dat het gevaar zoo groot was, dat men ons geene hulp durfde brengen, òf dat men ons verraden had en het nu aan ons overliet om ons zelve te redden. Den volgenden morgen beklom ik den eenigen hoogen boom nabij ons en keek rond, vooral naar den kant der woning van de vrouw, die ons onze schuilplaats had aangewezen; maar ik zag niets dan eene groote uitgestrektheid vlak land, met sneeuw overdekt, en nu en dan een wagen op den Middelburgschen weg. Ik klom af en vond O'Brien gereed om zijn uitstapje te doen. Hij was geheel neerslachtig en zeide tot mij: »Pieter, indien men mij in handen krijgt, moet gij het wagen om in vrouwenkleeren weer naar de herberg te Vlissingen te gaan. De vrouwen zullen u daar helpen, daar ben ik van verzekerd, en u gelegenheid bezorgen om naar Engeland terug te keeren. Ik heb slechts twee *napoleons* noodig, neem al het overige geld; het zal u te pas komen. Indien ik heden nacht niet terugkom, ga morgen vroeg dan maar op 't pad naar Vlissingen." O'Brien bleef nog een poosje met mij praten, totdat het over vieren was; toen schudde hij mij de hand en ging, zonder een woord te spreken, het bosch uit. Nooit voelde ik mij zoo ellendig, sedert wij het eerst in de gevangenis te Toulon kwamen, als op dit oogenblik; toen hij een eindje weg was, viel ik op de knieën en bad. Hij was reeds een paar uren afwezig, en het was geheel donker, toen ik op een afstand een gedruis hoorde, dat al nader en nader kwam. Plotseling hoorde ik een gekraak van de takken en kroop ijlings onder mijne deken, die met sneeuw bedekt was, in de hoop dat men den ingang er van niet zou ontdekken, maar nauwelijks was ik er in, of een ontzettend groote wolf sprong mij achterna. Ik schreeuwde en dacht ieder oogenblik, dat hij mij in stukken

zou scheuren, maar het dier bleef op zijn buik liggen, met den bek wijd open, de tong er lang uithangende en met flikkerende oogen; hij raakte mij, maar was zoo afgemat, dat hij mij niet aanviel.

Het getier vermeerderde, en ik merkte terstond dat het de jagers waren, die den wolf vervolgden. Ik was, met de voeten vooruit, naar binnen gekropen, de wolf was mij hals over kop gevolgd, zoodat ik nu met mijn hoofd tegen zijn staart lag. Ik kroop zoo snel mogelijk het gat uit, en zag jagers en honden, geen vierhonderd voet van mij af, in vollen aantocht. Ik spoedde mij naar den hoogen boom, en was er nog niet ver ingeklommen, toen de trein aankwam; de honden vlogen naar het hol, en het duurde niet lang, of de arme wolf was er geweest. De jagers hadden het al te druk, om naar mij te zien, en ik was intusschen boven in den boom geklommen, waar ik mij zoo goed mogelijk verborgen hield. Geen vijftien el van hen af, hoorde ik hunne uitdrukkingen van verwondering, bij het oplichten van de deken en het uithalen van den dooden wolf, dien zij meesleepten. Daar zij Hollandsch spraken, verstond ik hen niet; maar ik was er zeker van, dat zij zich van het woord *Engelschen* bedienden. Jagers en honden verlieten het geboomte, en ik wilde juist weer naar beneden gaan, toen een hunner terugkeerde, de dekens opnam, samenrolde en er mede heenging. Gelukkig zag hij, bij het zwakke licht der maan, onze pakjes niet. Ik wachtte een poosje, en klom vervolgens af, maar ik wist niet wat te beginnen. Bleef ik niet, en O'Brien kwam terug, wat zou hij dan denken? Bleef ik echter, dan moest ik bevriezen van koude, voordat de nacht om was. Ik keek naar onze pakjes, die, bij de worsteling tusschen den wolf en de honden, onder de bladeren waren geraakt. Ik herinnerde mij O'Brien's raad, trok de meisjeskleeren weder aan, maar kon er niet toe besluiten om naar Vlissingen te gaan. Beter was het, dacht ik, naar de pachthoeve te gaan, die vlak bij den grooten weg lag, zoodat ik kans had om O'Brien te ontmoeten. Ik kwam weldra bij het huis en sloop er een poosje omheen, maar de deuren en vensters waren gesloten, en kloppen durfde ik niet, want ik bracht mij te binnen wat de vrouw ons aangaande den haat van haar man tegen de Engelschen gezegd had. Terwijl ik eindelijk, in de grootste verlegenheid wat ik nu beginnen zou, de oogen rondom mij liet dwalen, meende ik op een afstand eene gedaante te zien, die hare schreden naar het boschje richtte. Ik haastte mij, om haar te volgen; zij ging het geboomte in. Ik naderde met omzichtigheid, want, hoewel ik

giste dat het O'Brien was, kon het toch ook een der jagers zijn, die naar nieuwen buit kwam zoeken. Doch weldra hoorde ik O'Brien's stem en snelde naar hem toe. Ik stond vlak bij hem, eer hij mij zag, want hij zat daar met zijne handen voor het gezicht. Eindelijk riep hij uit: »O Pieter, arme Pieter, zijt gij eindelijk gevangen? Kon ik u nog geen uur aan uw lot overlaten? Ach, waarom heb ik u alleen gelaten? Arme, arme Pieter, onnoozel waart ge, ja, dat is waar, en daarom hield ik juist zooveel van je; maar, Pieter, ik zou een man van je hebben gemaakt, want gij bezat al de bouwstoffen daartoe, — en een knap man ook. Waar moet ik u nu zoeken, Pieter? waar zal ik u vinden, Pieter? Gij zit nu zeker al achter slot en grendel, en al de moeite die ik gedaan heb, baat niets meer. Maar, ik wil me ook laten opsluiten, Pieter. Waar gij zijt, wil ik ook zijn; en kunnen we niet samen naar Engeland gaan, welnu, dan willen we elkander weer gezelschap houden in dat leelijke hok te Givet. Ach, ach!" — O'Brien sprak niet meer, maar barstte in tranen uit. Dit bewijs van zijne oprechte genegenheid trof mij zeer, ik sloeg hem onverwachts mijne armen om den hals; O'Brien staarde mij aan. »Wie zijt gij, leelijk wijf?" — want hij dacht in dit oogenblik niet aan mijne vrouwenkleeren, — maar zich bezinnende, drukte hij mij in zijne armen. »O, Pieter, gij komt als een engel, om mij te troosten, want, om de waarheid te zeggen, ik was heel neerslachtig omdat ik u niet vond, — en de beide dekens ook weg! Wat is er toch gebeurd?" Ik verhaalde hem alles in korte woorden.

»Wel, Pieter, ik verheug mij dat gij behouden zijt, en ben recht in mijn schik dat ik u zoo goed alleen kan vertrouwen, want gij zoudt niet voorzichtiger hebben kunnen te werk gaan; nu zal ik u ook zeggen wat ik gedaan heb, ofschoon het toevallig niet extra veel is geweest. Ik wist dat er geene herberg tusschen hier en Vlissingen was, want toen wij herwaarts kwamen, sloeg ik nauwkeurig acht op den weg; ik zette dus koers naar Middelburg en kwam eene herberg voorbij, die vol soldaten was en waar ik niet durfde binnengaan. Verder op vond ik evenwel niets. Toen ik langs dezelfde herberg terugkeerde, kwam een der soldaten er uit en naar mij toe, maar ik vervolgde stilletjes mijn weg. Hij stapte sneller aan en ik verdubbelde insgelijks mijne schreden, want ik voorspelde mij niets goeds van die ontmoeting. Hij haalde mij in en sprak mij in 't Hollandsch aan, waarop ik hem geen antwoord gaf. Hij pakte mij bij den kraag en toen dacht ik wel te doen met den doofstomme te spelen. Ik wees

op mijn mond met een *au-au*, vervolgens op mijne ooren en schudde het hoofd, doch hij liet zich daardoor niet overtuigen en ik hoorde hem iets van *Engelschen* zeggen. Nu begreep ik dat er geen tijd te verliezen was; ik barstte dus in een schaterend gelach uit en bleef stilstaan, en toen hij mij wilde dwingen om hem te volgen, lichtte ik hem een voetje en deed hem met zooveel geweld op het ijs neerbuitelen, dat het mij niet zou verwonderen, indien hij zijn kop er bij stuk gevallen is. Ik liet hem liggen en haastte mij om weer bij Pieter te komen, zonder iets te hebben om zijne kleine hongerige binnenlanden te vullen. Wat nu gedaan, Pieter? zeg mij dat eens; want uit den mond van kinderen vloeit wijsheid, heb ik wel eens gehoord, ofschoon ik er zelden iets anders heb zien uitkomen dan zure melk; evenwel verlang ik uw raad te vernemen."

»Zoo ik al een kind ben, O'Brien, ben ik ten minste geen klein kind meer, hoewel ik zeker de maat niet heb van dat jongetje van Fingal, waarvan ge mij eens hebt verteld. Mijn gevoelen is dit: Laten wij op goed fortuin naar de pachthoeve gaan. Ze hebben ons geholpen en willen het mogelijk nog doen; weigeren zij het, dan gaan wij naar Vlissingen en zien ons op eene andere wijze te helpen."

»Wel," zeide O'Brien, na een poosje bedenkens, »mij dunkt dat is het beste, wat we doen kunnen; *en route* maar." Wij begaven ons naar het boerenhuis en troffen daar den grooten bulhond aan. Ik deinsde achteruit, maar O'Brien trad moedig voorwaarts. »Het is een verstandige hond, misschien kent hij ons nog," zeide O'Brien, zonder zich al sprekende op te houden; »ik wil op hem afgaan en hem den kop krauwen; zoo hij mij aanvliegt, zal ik er niet erger aan zijn dan te voren, want gij kunt staat maken, dat hij ons niet gerust zal laten weggaan." O'Brien was nu vlak bij den hond gekomen, die hem knorrig aankeek. Hij streelde hem den kop, de hond gromde, maar O'Brien sloeg hem den arm om den nek, streelde hem opnieuw, floot hem en stapte naar de huisdeur. De hond volgde hem in stilte kort op de hielen; O'Brien klopte aan, en de deur werd door het kleine meisje geopend; de hond trad naar het meisje toe en keerde zich naar O'Brien, alsof hij vragen wilde: »Mag die klant binnenkomen?" Het meisje sprak iets tot den hond en ging naar binnen. Gedurende hare afwezigheid vleide de hond zich op den drempel neer. Eenige oogenblikken daarna kwam de vrouw, die ons van Vlissingen had gebracht, bij ons en verzocht dat wij binnen zouden komen. Zij sprak zeer goed Fransch en zeide dat haar man

gelukkig niet thuis was; dat de reden, waarom wij geen proviand hadden bekomen, deze was, dat een wolf haar dochtertje, toen het de 0 eersten dag van ons terugkeerde, was genaderd, doch door den bulhond was verjaagd geworden; dat zij daarom het meisje niet meer durfde te laten gaan; dat ze evenwel gehoord had dat de wolf dien avond was gedood, en dus ook voornemens was geweest het kind den volgenden morgen naar ons toe te laten gaan. Wolven — vervolgde zij, — waren ternauwernood daar te lande bekend, maar de harde winter had die dieren naar de lage landen gejaagd, iets dat mogelijk eens in de twintig jaren gebeurde. »Maar hoe kwaamt gij den hond voorbij?" vroeg de vrouw, »dat heeft mijn dochtertje en mij niet weinig verwonderd." O'Brien zeide het haar, waarop zij hem een moedig man noemde en verzekerde, dat niemand anders zoo iets zou durven onderstaan. Ik was het met haar eens, want voor geen geld van de wereld zou ik het hebben gewaagd. O'Brien verhaalde haar nu al de bijzonderheden van den dood des wolfs, en dat ons voornemen was, indien er niets beters opzat, naar Vlissingen terug te keeren.

»Ik heb gehoord," zeide de vrouw, »dat Pierre Eustache gisteren te huis is gekomen, en denk dat gij daar veiliger zult zijn, dan hier; want zij zullen u toch nooit zoo dicht bij de kazernen zoeken, en daar staat de herberg vlak naast."

»Wilt gij ons helpen, om in de stad te komen?"

»Ik zal zien wat ik doen kan. Maar hebt gij geen honger?"

»Omtrent als lui, die in geen twee dagen iets te bikken hebben gehad."

»*Mon Dieu! c'est vrai.* Ik dacht er niet aan dat het al zoolang was, maar wanneer men zijne eigene maag heeft gevuld, vergeet men degenen, die eene leege maag hebben, ofschoon dat niet mooi gedaan is."

Zij zeide iets in het Hollandsch tot het kleine meisje, dat terstond eten op tafel zette, hetwelk wij niet aten maar verslonden, zoodat zij onze vraatzucht met verwondering aanschouwde, maar vervolgens hartelijk lachte en bij elken nieuwen mondvol, dien wij tot ons namen, in de handjes klapte en ons aanzette om toe te tasten. Zij liet mij toe, haar te kussen, totdat hare moeder haar zeide dat ik geene vrouw was; toen keek zij kwaad en sloeg mij van zich af. Voor middernacht lagen wij in een diepen slaap op de banken voor het vuur dat helder in de keuken brandde; bij het aanbreken van den dag maakte de vrouw ons wakker en bood ons een boterham benevens

een glaasje jenever aan; vervolgens gingen wij naar de deur, waar wij kar en paard gereed vonden, om groenten ter markt te brengen. De vrouw, het meisje en ik gingen in de kar zitten, O'Brien leidde het paard, gelijk te voren, en de bulhond volgde. Wij hadden den naam van den hond, *Achilles*, vernomen, en hij scheen beste maatjes met ons te zijn. Wij passeerden zonder hindernis de gevreesde barrières en bevonden ons binnen tien minuten in de herberg van Eustache. Wij gingen door een hoop soldaten heen, waarvan er twee mij onder de kin pakten, naar het kleine kamertje, waar wij juist Eustache zelven aantroffen, die met zijne vrouw over ons sprak; zij voerde alles tot ons voordeel aan, om hem maar over te halen; hij daarentegen had er machtig veel tegen in te brengen. »Kijk, daar zijn zij zelve, Eustache; de soldaten, die hen hebben zien binnenkomen, zullen nooit gelooven dat dit hunne eerste komst is, indien gij hen verraadt. Ik laat hen zelve accoord met u maken, maar let op mijne woorden, Eustache: ik heb nacht en dag gesloofd in deze herberg, om u geld te doen verdienen; zoo gij voor mij en mijne familie niets overhebt, wil ik niet langer herberg voor u houden."

Madame Eustache verliet de kamer met hare zuster en haar nichtje, en terstond sprak O'Brien den man aan. »Ik beloof u," zeide hij tot hem, »honderd *louis d'or*, zoo gij ons ergens in Engeland of aan boord van een Engelsch schip brengt; en als gij dit binnen eene week doet, voeg ik er nog twintig *louis* bij." O'Brien haalde nu de vijftig *napoleons* uit zijn zak, die Celeste ons gegeven had, want ons eigen geld was nog niet verteerd, — en leide ze op tafel. »Hier is dit in voorschot, om mijne oprechtheid te bewijzen. Zeg, zijn wij het eens of niet?"

»Ik heb nog nooit iemand gezien, die iets in te brengen had tegen het gesnap van zijne vrouw, ondersteund door honderd en twintig gele jongens," zeide Eustache met een lach, terwijl hij het geld van tafel streek.

»Gij hebt er immers niets tegen, om nog heden nacht te gaan? Tien *louis* extra, zoo gij het doet."

»Ik zal ze verdienen," hernam Eustache, »hoe eerder ik u wegsmokkel, hoe liever; want lang zou ik u niet kunnen verbergen. Dat jong vrouwtje daar is zeker de kameraad, waarvan mijne vrouw gesproken heeft. Hij heeft zich al vroeg aan het ongemak moeten gewennen. Komt, gaat nu zitten en laat ons een beetje praten, want voor den avond kunnen we toch niets uitvoeren."

O'Brien verhaalde hem de avonturen onzer vlucht, waarover Eustache hartelijk moest lachen, vooral toen hij de dwaling vernam, waarin zijne vrouw verkeerde, betrekkelijk de verplichting, die hare familie aan ons had. »Al had ik u niet willen helpen," zeide hij, »zou ik het nu doen om de grap die ik met haar zal hebben, als ik terug ben; en zoodra ze weer iets van mij verlangt ten behoeve harer familie, zal ik haar aan dit geval herinneren; ze is de beste vrouw van de wereld, maar wat al te gek met hare zusters." Toen het donker was, liet hij ons matrozenbaaitjes en broeken aantrekken en verzocht ons hem stoutweg te volgen. Hij passeerde de wacht, die hem wel kende. »Hoe is het? alweer naar zee?" zei er een. »Je hebt zeker ruzie met je vrouw gehad." Zij lachten allen, en wij lachten mede. Wij kwamen op het strand, sprongen het schuitje in, dat ons naar zijn grooter vaartuig bracht, en waren binnen weinige minuten onder zeil. Met een sterk getij en goeden wind waren wij weldra de Schelde uit, en kregen den volgenden morgen een kotter in 't gezicht. Wij stuurden er op af, liepen hem onder lij, O'Brien praaide om eene boot, en Eustache, na een wissel van mij te hebben ontvangen voor het overschot van zijn geld, wenschte ons verder geluk; — wij schudden hem de hand en zagen ons weinige minuten daarna weder onder Britsche vlag.

ZES-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Avonturen te huis. — Ik word aan mijn grootvader gepresenteerd. — Hij zorgt dat O'Brien en ik geplaatst worden.

Zoodra wij ons op het dek van den kotter bevonden, vroeg de kommandeerende luitenant ons op een deftigen toon, wie wij waren. O'Brien antwoordde, dat wij Engelsche gevangenen waren, die het geluk hadden gehad te ontsnappen. »O! *appointés* denkelijk," hernam de luitenant; »ik heb er van gehoord, dat er een paar hebben weten te ontvluchten."

»Mijn naam, mijnheer," zeide O'Brien, »is luitenant O'Brien, en zoo gij eene lijst van de officieren der zeemacht kunt bekomen, zal ik hem u wijzen. Deze jonge heer is de *appointé* Pieter Simpel, kleinzoon van den Burggraaf Lord Privilege."

De luitenant, een man met een dik rood gezicht en stomp neusje, begon nu op een vriendelijker toon te spreken, en verzocht ons in de kajuit, waar hij ons eene ware délicatesse — Engelsche kaas en eene flesch porter — voorzette. »Eilieve," zeide hij, »hebt gij ook bijgeval iets gezien of gehoord van een mijner officieren, die gevangen is genomen, terwijl ik met dépêches naar de Middellandsche-zee-vloot was gezonden?"

»Mag ik eerst vragen," zeide O'Brien, »hoe uw vlugge kleine bodem heet?"

»*De Snapper*," antwoordde de luitenant.

»O, drommels, — wel ja, dan hebben we hem ontmoet. Hij werd naar Verdun gestuurd, maar wij hadden het genoegen van zijn gezelschap *en route*, tot Montpellier toe. Een heel knap, proper gekleed jonkman, niet waar?"

»Wel, — wat zijne knapheid aangaat, daar kan ik niet veel van zeggen, of er over oordeelen. En zijne kleeding, — hij had zich wel

dienen te kleeden, ja, maar hij deed het nooit, toen hij hier aan boord was. Zijn vader was mijn kleermaker, en ik heb hem als *appointé* aangenomen, om eene rekening tusschen ons te vereffenen."

»Dat heb ik juist gedacht," hernam O'Brien. Meer zeide hij niet, hetgeen mij zeer aangenaam was, want de luitenant zou het gebeurde wel eens euvel hebben kunnen opvatten.

»Wanneer denkt gij de haven binnen te loopen?" vroeg O'Brien, want wij waren ongeduldig om Engelands kust weder te betreden. De luitenant antwoordde dat zijn kruistocht bijna was afgeloopen, en dat hij onze komst als eene genoegzame reden beschouwde, om naar wal te stevenen; hetgeen hij terstond zou doen, nadat het volk gegeten had. Wij verheugden ons daarover zeer, vooral toen wij hem een half uur daarna zijn voornemen zagen ten uitvoer brengen.

Drie dagen daarna wierpen wij voor Spithead het anker en begaven ons met den luitenant aan wal, om ons bij den admiraal aan te melden. Hoe verrukt was ik, toen ik weder den vaderlandschen grond betrad, hoe ijlde ik naar het postkantoor om er een langen brief aan mijne moeder te bezorgen! Wij verlangden den admiraal zelven niet te spreken, want wij hadden geene kleederen om behoorlijk voor hem te verschijnen; wij gaven ons alleen op zijn bureau aan, maar spoedden ons vervolgens naar Meredith, den kleermaker, die ons tegen den volgenden morgen eene volledige uitrusting beloofde. Daarna bestelden wij nieuwe hoeden en al het verder benoodigde, en namen onzen intrek in *de Fontein*. O'Brien wilde niet in de *Blauwe Posten* logeeren, dewijl daar alleen *appointés* hun intrek namen. Den volgenden morgen te elf ure waren wij in de noodige tenue, om voor den admiraal te compareeren, die ons vriendelijk ontving en ten eten verzocht. Daar ik niet voornemens was naar huis te vertrekken, alvorens antwoord op mijn brief aan mijne moeder te hebben bekomen, namen wij de uitnoodiging natuurlijkerwijze gretig aan.

Wij troffen aan tafel een groot gezelschap zeeofficieren en dames, welke O'Brien gedurende het diner bijzonder vermaakte met het verhaal onzer ontmoetingen. Toen de dames de eetzaal verlieten, liet de vrouw van den admiraal mij meegaan, en in het theesalet gekomen, schaarden zich al de dames rondom mij; en nu moest ik al onze avonturen opdreunen, waarin zij veel behagen schepten en groot belang stelden. Den volgenden morgen ontving ik een brief van moeder — o zulk een lieven brief, — ik moest, zoo spoedig maar immer mogelijk was, te huis komen, en mijn redder O'Brien medebrengen.

Ik toonde dien brief aan O'Brien en vroeg hem, of hij mij gezelschap wilde houden.

»Wel, Pieter, jongen, ik heb eene kleine affaire, die nog al van belang voor mij is, af te doen, namelijk, mijne achterstallige soldij te gaan inpalmen en een bagatelletje prijsgeld te reclameeren. Dat gedaan zijnde, ben ik van zins naar Londen te gaan om den eersten Lord der Admiraliteit mijne opwachting te maken, en vervolgens zal ik dan uw vader en moeder opzoeken; want alvorens ik weet hoe het met mijne geldzaken staat, en of ik moppen op zak zal hebben, verlang ik mijne eigene familie niet eens te zien; geef mij dus uw adres maar en maak staat dat ik komen zal, al zou het maar alleen zijn om onze rekening te vereffenen, want ik ben geen beetje in uwe schuld."

Ik maakte een wissel, mij door mijn vader gezonden, tot geld en vertrok nog dien avond met den postwagen; den volgenden avond kwam ik gezond en wel te huis aan. Maar ik zal het den lezer overlaten, om zich het tooneel mijner welkomst voor te stellen; — mijne moeder had mij altijd zoo liefgehad, en mijn vader maakte thans ook werk van mij; want ik was nu de eenige zoon, en zijne plannen waren nu geheel anders, dan toen ik van huis was gegaan. Omstreeks eene week daarna kwam O'Brien, die al zijne zaken had afgedaan, bij ons. Hij vereffende terstond met mijn vader de rekening onzer gemeenschappelijke uitgaven en wilde zelfs volstrekt de helft teruggeven van de vijftig *napoleons*, door Celeste aan mij ter hand gesteld en welke mijn vader vóór O'Brien's aankomst met een brief van dankbetuiging aan den kolonel en een brief van mij aan de lieve Celeste, door middel van een Parijschen bankier, had teruggezonden. Toen O'Brien zich omtrent eene week bij ons had opgehouden, zeide hij mij, dat hij nagenoeg honderd en zestig pond in zijn zak had en voornemens was zijne familie te gaan bezoeken, daar hij verzekerd was dat hij zelfs bij vader M'Grath welkom zou zijn. »Ik denk omtrent veertien dagen daar te blijven," zeide hij, »alsdan kom ik terug en verzoek om in dienst te worden gesteld. Wilt gij dan weder onder mijne protectie staan, Pieter?"

»O'Brien, ik wil u of uw schip nooit verlaten, als het geen volstrekte *moet* is."

»Mooi gesproken, Pieter. Nu dan, men heeft mij reeds eene plaats op een schip beloofd, en ik zal het u doen weten zoodra die belofte vervuld is."

O'Brien nam afscheid van mijne familie, die veel met hem ophad, en vertrok naar Holyhead. Mijn vader behandelde mij niet meer als

een kind: ook zou het eene onbillijkheid van zijn kant zijn geweest, zulks te doen. Ik wil niet zeggen dat ik zulk een knappe kerel was, maar ik had in korten tijd zooveel van de wereld gezien, dat ik mij in voorkomende zaken genoegzaam wist te redden. Hij sprak dikwijls met mij over zijne vooruitzichten, die vrij wat verschilden van wat ze vroeger waren. Mijne twee ooms, zijne oudste broeders, waren overleden, de derde was getrouwd en had twee dochters. Indien hij geen zoon kreeg, moest mijn vader den titel erven. De dood van mijn oudsten broeder Thomas maakte mij tot den naastvolgenden erfgenaam. Mijn grootvader, Lord Privilege, die geene notitie van mijn vader had genomen, dan dat hij hem nu en dan een mandje met wild had gestuurd, had hem in de laatste dagen vaak te zijnen huize verzocht en zelfs den wensch geuit, hem *bij gelegenheid* eens met zijne vrouw en kinderen bij zich te zien. Hij had ook mijns vaders inkomen met een aardig sommetje vermeerderd, waartoe de dood mijner twee ooms hem had in staat gesteld. Daarentegen vreesde mijn vader nog steeds dat mijn oom en tante een zoon zouden krijgen. Ik kan niet zeggen dat ik er vermaak in schepte, mijn vader zoo dikwijls over die zaken te hooren spreken en berekeningen er naar te maken. Het kwam mij voor dat hij, èn als mensch, èn vooral als geestelijke, berisping dienaangaande verdiende, maar ik kende toenmaals de wereld nog niet zooals nu. Wij hadden sedert twee maanden niets van O'Brien vernomen, toen wij een brief ontvingen, waarin hij ons schreef dat hij zijne familie had bezocht, een paar morgen lands voor hen gekocht, en hen allen daardoor gelukkig gemaakt had; dat vader M'Grath hem bij zijn vertrek een dubbelen zegen en eene onbepaalde absolutie had gegeven; dat hij zich nu sedert eene maand te Londen ophield, om geplaatst te worden, maar dat men het bij beloften liet blijven.

Weinige dagen daarna ontving mijn vader een briefje van Lord Privilege, waarbij deze hem verzocht eenige dagen te zijnent te komen doorbrengen en zijn zoon Pieter, die uit de Fransche gevangenschap ontsnapt was, mede te brengen. Zulk eene uitnoodiging kon niet worden verzuimd, en wij namen ze gretig aan. Ik moet zeggen dat ik min of meer bang was voor mijn grootvader; hij had de familie altijd op zulk een afstand gehouden, dat ik zijn naam altijd meer met eerbied, dan met eenig vertoon van genegenheid had hooren uitspreken; evenwel, ik was nu geen kind meer.

Wij kwamen te Eagle-park, een prachtig landgoed door mijn oom

bewoond, aan en werden door een dozijn knechts met en zonder liverei ontvangen. Men geleidde ons in zijn boekvertrek, eene groote kamer met fraaie boekenkasten. Hij stond van zijn leuningstoel op, toen wij binnentraden; nooit had ik een grijsaard gezien met een deftiger, bezadigder voorkomen; zijne grijze haren hingen langs zijne slapen neder en waren in een klein staartje van achteren samengebonden. Hij maakte eene buiging voor ons, stak mijn vader twee vingers toe en mij slechts een, maar deed het met eene onbeschrijfelijke gratie. Hij verzocht ons plaats te nemen; men had reeds stoelen voor ons gezet. Ik bracht mij onwillekeurig den bootsman Chucks te binnen, die zooveel echte opmerkingen omtrent de manieren der grooten aan mij had medegedeeld, en ik kon nauwelijks een lach bedwingen bij de gedachte, dat die heer bootsman eens bij mijn grootvader had gedineerd. Zoodra de bedienden de kamer uit waren, scheen de afstand van de zijde mijns grootvaders minder te worden. Hij deed mij verscheidene vragen en scheen in zijn schik met mijne antwoorden, terwijl hij mij evenwel steeds *kind* noemde. Na een half uur conversatie stond mijn vader op, zeide dat zijne Lordschap voorzeker bezigheden had, en dat wij intusschen tot etenstijd de landerijen eens zouden bezien. Mijn grootvader stond ook op, en wij namen een soort van afscheid *in forma*, eene ceremonie evenwel vol wellevendheid, die zich zelve en anderen eerbiedigt. Wat mij betreft, ik was zeer voldaan over dat eerste onderhoud en zeide dit mijn vader, nadat wij de kamer hadden verlaten. »Beste jongen," zeide hij daarop, »uw grootvader heeft slechts één *idée*, waarbij hij verder, zoo te zeggen, aan niets denkt: — zijn pairschap, het erfgoed en de stamlinie. Zoolang uwe ooms leefden, dacht men niet aan ons, dewijl wij niet tot de linie van erfopvolging behoorden; ook thans zouden wij in het vergeetboek blijven, ware het niet dat uw oom Willem enkel dochters had. Evenwel worden wij nog geenszins beschouwd als werkelijke, maar slechts als waarschijnlijke erven van den titel; kwam uw oom morgen te sterven, dan zou uws grootvaders gedrag jegens ons terstond veranderen."

»Dat is te zeggen," antwoordde ik, »dat gij, in plaats van *twee vingers*, de *heele hand* zoudt krijgen, en ik van *één* vinger tot *twee* zou worden bevorderd."

Mijn vader begon hartelijk te lachen: »juist zoo, Pieter," zeide hij; »hoe is 't mogelijk dat we ooit zoo blind zijn geweest, van u den *onnoozelen hals* der familie te noemen?"

Ik antwoordde daar niet op, want het was moeilijk zulks te doen, zonder anderen of mij zelven in 't ongelijk te stellen; maar ik leidde het gesprek op een ander onderwerp en sprak van de schoonheden van het park en van de prachtige boomen die het versierden. »Ja, Pieter," zeide mijn vader met een zucht, »vijf en dertig duizend pond 's jaars aan land, geld in de fondsen en timmerhout, dat ten minste veertig duizend pond waard is, — dat zijn dingen, die men niet verachten kan. Maar Gods wil boven alles!" Na deze uitboezeming scheen mijn vader weder in diep gepeins te verzinken, en ik stoorde hem niet.

Wij bleven tien dagen bij mijn grootvader, gedurende welke hij mij vaak na het ontbijt twee volle uren aan de praat hield en naar mijne avonturen luisterde, terwijl hij veel met mij scheen op te hebben. Daags voor ons vertrek zeide hij tot mij: »Kind, gij gaat morgen weg; zeg mij nu eens waar gij zin in hebt, want ik wenschte u een bewijs van mijne genegenheid te geven. Wees niet verlegen, — wat zal het wezen? — een horloge met cachetten of — kortom, waarin hebt ge den meesten zin?"

»Indien uwe Lordschap," gaf ik tot antwoord, »mij eene gunst wil bewijzen, dan verzoek ik, dat gij den Lord-President der Admiraliteit om plaatsing voor den luitenant O'Brien op een goed fregat gelieft te vragen en mij tevens als *appointé* op denzelfden bodem te doen aannemen."

»O'Brien," hernam zijne Lordschap, »was — ik herinner het mij — de man, die u uit Frankrijk vergezelde, en dien gij mij als een trouwen vriend hebt geschetst. Uw verzoek geeft mij genoegen, kind; er zal aan voldaan worden."

Daarop liet hij mij papier en inkt brengen, schreef vervolgens hetgeen ik hem opgaf, verzegelde den brief en zeide mij dat het antwoord mij door hem zou worden toegezonden.

Den volgenden morgen verlieten wij het heerlijke landgoed; zijne Lordschap wenschte mij vader goede reis met *twee* vingers en stak er mij *één* toe, maar zeide daarbij: »Ik ben wel over u voldaan, kind; gij moogt mij nu en dan schrijven."

Op weg naar huis zeide mijn vader, dat ik bij mijn grootvader beter in de kas was geraakt, dan hem heugde dat ooit aan iemand gelukt was. »Zijn gezegde, dat gij hem schrijven moogt, staat gelijk met ten minste tien duizend pond in zijn testament; want hij verandert nooit van gedachte, wanneer hij goede intenties met iemand

heeft, en stelt nooit iemand te leur." Ik antwoordde, dat ik die tien duizend pond gaarne zoude zien, maar dat ik geenszins zulke hooge verwachting had.

Weinige dagen na onze tehuiskomst ontving ik een brief van Lord Privilege, ter begeleiding van een anderen. De eerste luidde als volgt:

»Kindlief, — ik zend u Lord — 's antwoord, hetwelk ik hoop dat naar uw genoegen zal zijn. De complimenten aan uwe familie.

»Uw dienstvaardige enz.
»Privilege."

De ingesloten brief van den eersten Lord der Admiraliteit behelsde in vleiende uitdrukkingen, dat hij O'Brien had geplaatst op het fregat *le Sanglier* en last had gegeven, mij op denzelfden bodem als *appointé* in de sterkte te voeren. Het deed mij een bijzonder groot genoegen, dezen brief aan O'Brien's adres te verzenden. Weinige dagen verliepen er, voor ik antwoord van hem kreeg; hij bedankte mij toen en meldde dat hij zijne aanstelling had ontvangen, en dat ik eerst over eene maand op mijn post behoefde te zijn, daar het schip nog niet in orde was; dat ik evenwel, indien mijne familie mij moede was, hetgeen in de beste huisgezinnen gebeuren kon, gerust te Portsmouth kon komen, waar nog wel het een of ander, de dienst betreffende, voor mij te leeren zoude vallen. Ten slotte verzocht hij zijne vriendelijke complimenten te maken aan mijne familie en mijn grootvader te schrijven dat hij hem *recht liefhad*, iets, dat ik mij wel wachtte in den brief van dankbetuiging, dien ik grootvader zond, over te nemen. Omstreeks eene maand daarna schreef O'Brien mij, dat het schip zeilree lag en binnen weinige dagen de haven zou uitloopen om op de hoogte van Spithead voor anker te gaan liggen.

ZEVEN-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Kapitein To en zijne echtgenoot. — Varkensvleesch. — Wij gaan naar Plymouth en ontmoeten onzen ouden kapitein.

Ik nam onverwijld afscheid van mijne familie en begaf mij naar Portsmouth. Binnen twee dagen bevond ik mij in het hotel *de Fontein*, waar O'Brien mij wachtte. »Pieter," zeide hij, na den eersten welkomstgroet, »jongen, ik gevoel mij zoo aan u verplicht, dat ik, bijaldien uw oom niet goedschiks wil uitstappen, ruzie met hem zal zoeken en hem een blauw boontje ingeven, alleen om u Lord te doen worden; want dat moet en zal gebeuren. Kom nu mee naar mijne kamer; daar zullen wij alleen zijn, en ik zal u alles, wat onzen nieuwen kapitein en ons schip betreft, verhalen. Vooreerst dan zullen wij met het schip beginnen, als het interessantste van de twee; — 't is een mooi schip, hoor. Ik weet niet welken naam het gevoerd heeft, voordat wij het van de Franschen namen; maar deze weten beter schepen te bouwen dan te houën. Men heeft het nu *Sanglier* gedoopt, dat *wild zwijn* beteekent; en inderdaad het is een *zwijnenschip*, zooals gij straks hooren zult. De kapitein heeft een heel korten naam, die mijnheer Chucks niet bevallen zou, als bestaande slechts uit twee letters, T en o, makende te zamen To; zijn geheele titel is kapitein Jan To. Men zou haast denken dat iemand de beste helft van zijn naam had afgebroken, en hem slechts het begin er van gelaten; — desniettemin is het een handige naam, om bij de afbetaling van het scheepsvolk te teekenen. Overigens is hij even kort van lijf als van naam, een klein, dik ventje. Hij weegt tusschen de drie- en vierhonderd pond. Hij is goedaardig, maar plomp en slecht gemanierd voor een officier; als zeeman beteekent hij juist niet veel, maar aan

tafel is hij zeer wel bij de hand. Maar ik moet zijn vrouwtje niet vergeten, een dik dametje met een vuurrood gezicht en een vrij lastig meubel, vooral, omdat zij eene *piano* aan boord heeft, waarop zij, zonder op *tijd* of *maat* te letten, gestadig trommelt. Het wasschen van het dek maakt eene aangename muziek, bij haar spel vergeleken. Zelfs het hondje van den kapitein gaat aan 't huilen, als zij de hoogere tonen aanslaat; maar zij wil volstrekt de dame *du bon ton* spelen en vergast de officieren altijd op muziek, wanneer ze in de kajuit ten eten worden verzocht; zoodat ze blij zijn, als de tafel wordt afgenomen."

»Maar O'Brien, ik dacht dat er geen vrouwen aan boord werden toegelaten."

»Dat is ook zoo; maar daar hebt gij juist de slechtste zijde van zijn karakter; hij weet dat hij zijne vrouw niet aan boord mag hebben; daarom geeft hij haar ook nooit voor zijne vrouw uit en presenteert haar nergens aan wal. Indien een der andere kapiteins hem vraagt hoe mevrouw To vaart, zoo geeft hij tot antwoord: »zeer wel, dank je," maar tevens maakt hij een knipoogje, alsof hij wilde zeggen: »Zij is mijne vrouw niet," want, hoewel iedereen weet dat zij het wel is, heeft hij echter liever dat ze anders denken, dan dat hij de kosten zou moeten dragen van haar aan wal te onderhouden; want gij weet, Pieter, dat, ofschoon er bepalingen zijn omtrent getrouwde vrouwen, deze geene ongetrouwde vrouwen betreffen."

»Maar weet zijne vrouw dat?"

»Ik geloof waarlijk dat zij het bedrog ondersteunt, want zij moet brandgierig zijn. Zij zoekt altijd presenten van de officieren op te loopen en is werkelijk meesteres op het schip."

»Om de waarheid te zeggen, O'Brien, is dat geen aangenaam vooruitzicht."

»Stil een beetje; het mooiste komt nog. Kapitein To is een dolle liefhebber van spek, en wij hebben een *legio* van varkens aan boord. De eerste luitenant wordt er compleet gek van. De kapitein laat geene andere varkens aan boord toe dan zijne eigene, om verwarring te voorkomen. Alles is in varkenshokken veranderd; in 't voormalige kippen- en ganzenkwartier liggen nu vier varkens. Gij begrijpt wel, Pieter, dat het onderhoud van varkens niet veel kost aan boord van een groot fregat, waar zooveel erwten en snert wordt gegeten; dit is ook de reden, waarom de kapitein al die dieren houdt; want daarin bestaat zijn geheele levende proviand. Ik denk dat hij, wan-

neer het schip onder zeil is, zijne melk voor het ontbijt van een der oude varkens denkt te trekken. Het eerste werk, dat hij 's morgens doet, is met den slachter zijne varkens te gaan bezoeken; dan bevoelt hij het een, krauwelt het ander achter de morsige ooren, en klassificeert ze naar hunne gedaante, vetheid en luidruchtigheid. Ze maken een geweldig rumoer, dat, door mevrouws piano geaccompagneerd, ons bijna dol maakt. Wat het leelijkste van beide is, weet ik niet; gaat men naar achteren, dan heeft men de piano, gaat men naar voren, de varkens, bij wijze van afwisseling; en dat noemt kapitein To *charmant!* Maar is 't niet verschrikkelijk, dat zulk een fraai schip in een varkensstal wordt veranderd en door die morsige dieren verpest?"

»Maar heeft zijne vrouw er niet veel tegen, om zoo enkel spek te eten?"

»Zij? het mocht wat! ze is zoo hongerig als een haai; vier pond varkensvleesch is maar een mondvol voor haar."

»Hebt ge nog meer zulk mooi nieuws, O'Brien?"

»Neen, Pieter, 't ergste is u nu bekend. De luitenants zijn goede officieren en gezellige jongens; de dokter is een kleine grappenmaker, en de schrijver houdt zich zelven ook voor een aardigen bol; de schipper is een oude knappe zeebonk, die zijne grog wel lust. De *appointés* zijn beste, aardige jongelui, altijd even vroolijk. Ik wed dat er eerstdaags eene aardigheid zal gebeuren met al die varkens; er is iets op til. Nu, Pieter, ik behoef u niet te zeggen dat mijne hut en alles wat ik heb tot uwe dienst is; ik wenschte maar dat er een ferme stormwind opkwam, of dat wij eene actie met den vijand kregen, dan konden varkens en piano overboord gaan."

Den volgenden dag ging ik aan boord en begaf mij in de kajuit, om mij bij den kapitein aan te melden. Mevrouw To, eene lange magere dame, zat aan hare piano; zij stond op en deed mij onderscheidene vragen omtrent mijne familie, mijne jaarlijksche toelage van huis, enz., welke mij impertinent voorkwamen; maar eene kapiteinsvrouw mag veel doen. Eindelijk vroeg zij mij of ik veel van muziek hield. Die vraag was moeilijk te beantwoorden; zeide ik *ja*, dan moest ik waarschijnlijk een airtje of meer van haar aanhooren; zeide ik echter *neen*, dan kon ik haar tegen mij innemen. Ik antwoordde haar dus, dat ik de muziek zeer beminde aan wal, wanneer zij door geen ander gedruis werd gestoord. »O mijnheer Simpel," hernam de dame, »dan zie ik wel dat ge een echte liefhebber zijt."

Kapitein To trad nu, half gekleed, uit zijn slaapvertrekje de kajuit binnen. »Wel, jonker, hebt ge ons eindelijk opgezocht? Kom heden bij ons dineeren, en als ge naar beneden gaat, zeg dan eens dat men den slachter bij mij zende, ik moet hem spreken.”

Ik boog mij en ging heen. De officieren, zoowel als mijne baksgezellen, ontvingen mij allervriendelijkst. O'Brien had hen allen te mijnen voordeele ingenomen. Mijne makkers waren bijna allen jongelieden van deftige afkomst, maar drommels wild en ondeugend. Ik at een weinig met hen mee, ofschoon ik in de kajuit was verzocht; want de zeelucht maakte mij hongerig.

»Eet gij niet in de kajuit, mijnheer Simpel?” vroeg de victualiemeester.

»Ja,” was mijn antwoord.

»Eet dan geen spek hier, jongen, dat zult ge daar in overvloed vinden. Komaan, heeren, de glazen gevuld, we zullen op de gezondheid van onzen nieuwen kameraad drinken. Onze vriendschap!”

»Dien *toast* drink ik mee!” zeide O'Brien, die bij ons kwam. »Maar wat hebt gij te drinken?”

»Een lekker portwijntje. Jongen, breng een glas voor den luitenant.”

»Je gezondheid, Pieter, en ik hoop dat ge deze reis niet weer in eene Fransche *prison* moogt geraken. Mijnheer Montague, ik verzoek u, als victualiemeester, eene andere kaars te doen aansteken, dat ik eens zie of hier niet een goed stukje voor mij te bikken valt.”

»Hier is nog een schapeboutje, mijnheer O'Brien, en daar een varkenskluifje.”

»Ha, ha, dat tref ik, Pieter; gij eet in de kajuit, — ik ook. De dokter heeft bedankt.”

»Hebt ge ook gehoord wanneer we uitzeilen, mijnheer O'Brien?” vroeg er een.

»Wij moeten naar Plymouth, heb ik gehoord, om onze orders daar te ontvangen, denkelijk naar Oost of West. Aan de provisiën, die wij meekrijgen, is ook duidelijk genoeg te zien dat wij het land uitgaan; — maar juist worden de kapiteins geseind; waarschijnlijk heeft de admiraal nieuws voor hen.”

Omstreeks een uur daarna kwam de kapitein terug. Hij zag er geheel verhit uit, riep den eersten luitenant, die benevens de andere officieren op het dek stond om hem te ontvangen, ter zijde en deelde hem de tijding mede, dat wij den volgenden morgen naar Plymouth moesten stevenen, daar de admiraal hem in vertrouwen had gezegd

dat wij met een konvooi, hetwelk men toenmaals verzamelde, naar West-Indië zouden zeilen. De kapitein scheen ontzet te zijn door de gedachte, dat hij de landkrabben tot voedsel stond te verstrekken, en waarlijk zijn dik gestel maakte hem geheel ongeschikt voor het klimaat. Dit nieuws verspreidde zich weldra over het schip en er had natuurlijkerwijze niet weinig omslag en beweging plaats. De dokter, die voor het diner in de kajuit had bedankt, onder voorgeven dat hij niet wel was, liet zeggen dat hij zich genoegzaam beter bevond om aan tafel te komen en dus de uitnoodiging met genoegen aannam. Hij voegde zich bij O'Brien en mij, die naar de kajuit gingen. Wij gingen aanzitten; de deksels werden van de schotels genomen, en zooals de kameraden mij voorzegd hadden, was er varkensvleesch in overvloed, — schildpadsoep, van een varkenskop gemaakt, — een gekookte varkenspoot, — een varkensvleesch-podding, — varkensribbetjes, — worst met aardappels — en zult. Ik kan niet zeggen dat het eten mij niet smaakte, — integendeel, ik deed eer aan den maaltijd, — maar toen men nog daarenboven een gebraden speenvarken opbracht, werd het mij toch te erg. Wat mij het meest verwonderde, was de geduchte kwantiteit, welke mevrouw To gebruikte. Zij presenteerde haar bord om gekookt, zoowel als om gebraden varkensvleesch, om zult, worst en podding, en eindigde met eene lading van het speenvarken. Eene appeltaart kroonde het maal; daar wij echter reeds appelsaus bij het gebraden varkensvleesch hadden gebruikt, gaven wij er weinig om. De dokter, die geen spek kon verdragen, at er evenwel gretig van en toonde zich bovenmate oplettend om mevrouw To te bedienen.

»Wilt gij niet een varkensribbetje, dokter?" vroeg de kapitein.

»Als ik u verzoeken mag, kapitein, want ik houd er veel van, en daar wij nu naar een station zeilen, waar wij ons aan geen varkensvleesch mogen wagen, wensch ik er mijn hart nog eens aan op te halen."

»Wat meen je daarmee?" vroegen de kapitein en mevrouw als uit één adem.

»Mogelijk ben ik verkeerd onderricht," hernam de dokter, »maar ik heb gehoord dat we naar de West zouden gaan, en iedereen weet, dat, ofschoon men daar nu en dan zonder gevaar zout spek kan eten, niemand evenwel in eene tropische luchtstreek, en vooral in de West, twee of drie dagen achtereen dit vleesch zal nuttigen, zonder door *dysenterie* te worden aangetast, die altijd doodelijk in dat klimaat is."

»Is dat toch waar?" riep de kapitein uit.

»Och, dat zijn jokkens!" voegde mevrouw er bij.

»'t Is heusch waar; daarom heb ik de West ook altijd gemeden, ik houd zooveel van varkensvleesch."

De dokter haalde nu bijna een honderdtal voorbeelden aan van officieren en matrozen, die door het eten van varkensvleesch in West-Indië de *dysenterie* hadden gekregen, en O'Brien, het oogmerk van den dokter bevroedende, hielp hem liegen, terwijl hij eenige verbazingwekkende gevallen bijbracht der vreeselijke gevolgen van het eten van varkensvleesch in heete luchtstreken. Ik meen dat hij vertelde, dat, toen de Franschen op Martinique geblokkeerd waren en niets dan varkens te eten hadden, dertienhonderd van de zeventienhonderd officieren en manschappen aldaar binnen den tijd van drie weken stierven, en de anderen zoozeer uitgeput waren door die ziekte, dat zij genoodzaakt waren om te capituleeren. De dokter ging nu tot een ander onderwerp over, en sprak van de gele koorts en andere kwalen van het klimaat, zoodat, volgens hetgeen hij er van vertelde, de West-Indische eilanden slechts hospitalen waren, waar men kwam om te sterven. Zij die het meest aan al die ziekten blootstonden, waren, naar zijn zeggen, degenen die er het gezondst uitzagen. De magere en schrale lieden hadden nog de beste kans. Dit gesprek werd voortgezet, totdat het voor ons gasten tijd was om heen te gaan; mevrouw To zweeg op het laatst geheel stil, terwijl haar echtgenoot zijn wijn met een zucht liet naar binnen glijden. Toen hij opstond, vroeg mevrouw To ons niet, volgens gewoonte, om een poosje te blijven en te spelen, maar was even ontstemd als hare piano.

»Waarachtig, dokter, dat hebt ge er eens netjes afgebracht," zeide O'Brien, toen wij de kajuit verlaten hadden.

»O'Brien," zeide de dokter, »wees zoo goed, en u, mijnheer Simpel, verzoek ik insgelijks, om u geen woord op het schip te laten ontvallen van hetgeen ik aan tafel heb gezegd; kwam het uit, dan zou ik er geen goed mee hebben gedaan, maar zoo gij een kort poosje den mond houdt, dan durf ik u wel beloven dat wij spoedig van kapitein To, mevrouw en de varkens zullen verlost zijn." Wij begrepen dat hij gelijk had, en beloofden stilzwijgendheid. Den volgenden morgen zeilde het schip naar Plymouth, en mevrouw To, die zich niet al te wel gevoelde, liet den dokter roepen. De dokter schreef haar iets voor, dat, naar ik op mijn geweten geloof, haar erger *moest* maken.

Door de ziekte van zijne vrouw en zijne eigene vrees kwam de kapitein thans meer dan ooit in aanraking met den dokter, dien hij vaak naar zijn gevoelen vroeg omtrent hetgeen hij in een heet land te vreezen had.

»Kapitein To," zeide de dokter, »ik zou nooit mijne meening hebben gezegd, indien gij er mij niet naar gevraagd hadt; want ik weet dat gij, als officier, nooit een haarbreed van uw plicht zoudt zijn afgeweken, naar welk oord der wereld men u ook mocht zenden. Daar gij mij evenwel gevraagd hebt moet ik zeggen dat gij, die zoo dik en volbloedig zijt, geene kans hebt om langer dan twee maanden in een heet klimaat te leven. Te gelijker tijd moet ik u doen opmerken, dat mevrouw To — zoo ik mij ten minste niet geheel en al vergis — van een zeer galachtig gestel is, en ik vertrouw dus dat gij die beminnelijke dame uit dien hoofde niet zult toelaten u te vergezellen; dit zou eene onrechtvaardigheid zijn."

»Ik dank u wel, dokter, ik ben u ten hoogste verplicht," zeide de kapitein, en ging de ladder af naar zijne kajuit. Den volgenden dag gaf de kapitein, die gebrek aan proviand begon te krijgen, last een mooi vet varken te slachten. Mevrouw To, die nog altijd het bed moest houden, kon hem geen bijstand aan tafel bieden, en belette tevens dat er anderen werden verzocht; hij beval dus dat een gedeelte van het varken zou worden gezouten, daar hij alleen tegen zooveel pond varkensvleesch niet bestand was. Eenige *appointés* stelden voor, dat wij ons in het bezit van het varken zouden stellen, en verzonnen daartoe het volgende plan: zij zouden dien nacht in het hok kruipen en het varken overal beprikken met eene naald, in een stuk hout gestoken; vervolgens zouden zij de gekwetste deelen met buskruit inwrijven. Zoo gezegd zoo gedaan; de slachter stond dien nacht wel een dozijn keeren op, om te gaan zien wat de varkens zoo onrustig maakte, maar de *appointés* gaven de naald van wacht tot wacht over, totdat het varken overal goed getatouëerd was. In den morgen werd het geslacht, en nadat het in de tobbe was geweest en van zijn borstelig haar gezuiverd, was het vol blauwe plekken. De *appointé* van de morgenwacht, die op het halfdek was, droeg zorg den slachter te beduiden dat het varken de *mazelen* had, hetgeen de man, tegen wil en dank, toestemde, zeggende te gelijker tijd, dat hij niet kon begrijpen hoe dat mogelijk was, want dat hij nooit een mooier varken onder het mes had gehad. Het geval werd den kapitein gemeld, die er niet weinig verbaasd over stond. De dokter kwam binnen om

mevrouw To te bezoeken, en de kapitein verzocht hem het varken te willen schouwen en zijne gedachte omtrent den toestand van het dier te willen mededeelen. Ofschoon dit geen dokterswerk was, toonde onze geneesheer, die goede redenen had om den kapitein tot vriend te houden, zich aanstonds daartoe bereid. Terwijl hij naar voren ging, kwam ik hem tegen en maakte hem met het geheim bekend. »Best," zeide hij, »dat is juist het middel om ons voornemen te bevorderen." De dokter keerde naar den kapitein terug en zeide hem dat er geen twijfel aan was, of het varken had de mazelen, eene ziekte, die gemeen was onder zulke dieren aan boord en die tevens eene der redenen uitmaakte, waarom ze zoo ongezond waren. De kapitein zond om den eersten luitenant en gelastte hem met een diepen zucht, het varken overboord te werpen; maar de eerste luitenant, die wist wat er gebeurd was, — want O'Brien had hem alles gezegd, — droeg den last aan den eersten stuurman over; de stuurman sloeg aan zijn hoed, zeide dat het geschieden zou, maar bracht het dier beneden bij onzen bak, waar wij het opensneden, de helft er van inzoutten en de andere helft versch aten; waarmee wij juist klaar waren, toen wij, zes dagen na ons vertrek van Portsmouth, te Plymouth arriveerden. Wij vonden daar een gedeelte van het konvooi liggen, maar geene orders voor ons, en tot mijne grootste vreugde kwam de *Diomedes* den volgenden dag aldaar voor anker van een kruistocht naar de Westersche eilanden. Ik kreeg verlof om met O'Brien onzen ouden commandant en voormalige kameraden te bezoeken. Toen wij aan boord van den *Diomedes* waren gekomen, ging de eerste luitenant, de heer Falcon, ons bij den kapitein aanmelden, die ons in de kajuit liet komen, ons hartelijk ontving en bij uitstek prees wegens de wijze waarop wij ons in vrijheid hadden weten te stellen. Toen wij de kajuit verlieten, vond ik den heer Chucks, bootsman, buiten op mij wachten.

»Mijnheer en goede vriend Simpel, steek je flapper uit, want het doet me plezier je te zien. Ik verlang eens een heel poosje met je te praten."

»Dat verlang ik ook, vriend Chucks, maar ik vrees dat we geen tijd zullen hebben. Ik eet vanmiddag bij kapitein Sauvage, en binnen een uur dien ik weer in de kajuit te zijn."

»Wel, mijnheer Simpel, ik heb je fregat eens ter dege bekeken; 't is waarachtig een mooi schip, veel grooter dan de *Diomedes*."

»En ten minste evengoed in alle opzichten," hernam ik, »ik denk

dat wij het tweehonderd ton van den *Diomedes* winnen; gij kunt u geen denkbeeld van de ruimte op onzen *Sanglier* maken, voordat gij er op 't dek staat."

»Ik wenschte wel bootsman bij u te zijn, mijnheer Simpel; dat wil zeggen met kapitein Sauvage, want dien wil ik niet verlaten."

Ik sprak nog een poosje met mijnheer Chucks, maar vond mij verplicht ook anderen te woord te staan, die ons gesprek stoorden. Wij hadden een genoeglijk diner bij onzen ouden kapitein, dien wij onze avonturen verhaalden. Vervolgens keerden wij naar ons eigen schip terug.

ACHT-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Wij raken de varkens en de piano kwijt. — De laatste boot aan wal, alvorens uit te zeilen. — De eerste luitenant is al te haastig. — De gevolgen daarvan voor mij.

Wij wachtten drie dagen, na verloop waarvan wij hoorden dat kapitein To met kapitein Sauvage wilde ruilen. Wij konden zulk een goed nieuws niet gelooven en naar de waarheid er van niet informeeren, vermits de kapitein zich aan wal had begeven met mevrouw To, die spoedig herstelde, zoodra zij buiten de handen van onzen dokter was: ja zoo spoedig, dat toen wij eene week daarna den hofmeester, bij zijne terugkomst aan boord, vroegen hoe mevrouw To het maakte, de man ons met een glimlach ten antwoord gaf: »O, uitmuntend, mijnheer, zij heeft een geheel varken opgegeten, sedert zij van het schip af is." Wat de vernomen tijding betrof, deze bleek waar te zijn: kapitein To, die bang was om naar de West te gaan, had eene ruiling bewerkstelligd met kapitein Sauvage. Deze had, volgens het gebruik in dienst, vergunning om zijn eersten luitenant, bootsman en de matrozen van zijne *gig* mede te nemen. Hij nam een paar dagen, voordat wij onder zeil gingen, het commando bij ons over, en nooit was er meer vreugde aan boord; de eenige ongelukkigen waren de eerste luitenant en verdere schepelingen van den *Sanglier*, die kapitein To moesten volgen, welke met zijne vrouw, zijne varkens en hare piano ons op een en denzelfden voormiddag verlieten.

Ik heb reeds eene beschrijving gegeven van een betalingsdag aan boord van een oorlogschip, maar de twee dagen vóór het uitzeilen zijn, naar mijne gedachte, nog onaangenamer, ofschoon men, in het algemeen gesproken, al zijn geld kwijt is, en dus er geenszins om

treurt dat men eindelijk voorgoed de haven uitkomt en zich weder in *blauw water* ziet. De manschappen werken nooit goed op die dagen; zij denken aan hunne vrouwen en liefjes, aan de vermaken, die zij, met verlof aan wal zijnde, hebben genoten, als wanneer zij, zonder vrees voor straf, zich mochten bedrinken. Velen hunner zijn op de gemelde dagen òf half beschonken òf nog duizelig en loom ten gevolge van vroegere dronkenschap. Het schip is in wanorde en volgepakt met voorraad van allerhande soort, dien men in haast aan boord moet nemen en nog den tijd niet heeft op de daartoe geschikte plaats te brengen. De eerste luitenant is dwars, de andere officieren trekken een ernstig gezicht en de arme *appointés*, die toch ook aan hunne kleine geriefiijkheden moeten denken, worden als postpaarden gekweld en gejaagd.

»Mijnheer Simpel," vroeg mij de eerste luitenant, »waar komt gij vandaan?"

»Van de geschutwerf, luitenant, met benoodigdheden voor den konstabel."

»Goed; — zend de mariniers naar achteren, om de boot klaar te maken, — fluit de manschappen voor den eersten kotter. Mijnheer Simpel, spring in den eersten kotter en ga naar Mount Wise, om de officieren af te halen. Draag zorg dat geen van uw volk de boot verlaat. Kom, haast u wat."

Nu was ik den ganschen morgen weg geweest en het was reeds half twee, zonder dat ik nog had gegeten; ik zeide evenwel niets en ging in de boot. Zoodra ik van het schip af was, zeide O'Brien, die bij den heer Falcon stond: »Die arme Pieter dacht aan zijn middagmaal."

»Daar heb ik waarlijk niet aan gedacht," antwoordde de eerste luitenant; »er is zooveel te doen. Hij is een gewillige jongen en zal bij mij in de kajuit eten als hij terugkomt." En dit deed ik dan ook, zoodat ik er niets bij verloor, maar nog meer in de gunst van den eersten luitenant geraakte, die nooit vergat wat hij *ijver* noemde. De treurigste taak evenwel is die van den *appointé*, dien men, daags vóór het zeilen van het schip, met de boot afzendt om voorraad voor de eerste en tweede kajuit, dat is voor de keuken van den kapitein en die van de luitenants, te koopen. Het ongeluk wilde dat ik ditmaal, en wel geheel onverwachts, tot die *corvée* werd gecommandeerd. Men had mij gelast, mij te kleeden om met de gig aan wal te gaan en de orders van den kapitein te halen; — ik wandelde over

het dek met mijne beste uniform aan en mijn ponjaard op zij, toen de officier der mariniers, die menagemeester der tweede kajuit was, zich bij den eersten luitenant vervoegde en om eene boot verzocht. De boot werd bemand en een *appointé* gecommandeerd, om het bevel er over op zich te nemen; toen deze zich echter vertoonde, schoot het den eersten luitenant te binnen, dat de jonker twee dagen te voren met slechts de helft van zijn bootsvolk was teruggekomen; hij wilde hem dus niet meer vertrouwen en riep mij toe: »Hier, mijnheer Simpel, — ik moet u met de boot uitzenden, — draag zorg dat geen der manschappen ze verlate; breng den sergeant der mariniers terug, die aan wal naar de manschappen zoekt, welke hun verlof hebben overschreden." Ofschoon ik niet anders dan trotsch kon zijn op het compliment, dat de luitenant mij door dat blijk van vertrouwen maakte, had ik echter weinig zin om met mijne beste uniform aan te vertrekken, en wilde naar beneden loopen om andere kleeren aan te trekken; maar de officier der mariniers en al het volk waren reeds in de boot en ik kon hen niet ophouden; ik liet mij dus, van den nood eene deugd makende, ook maar er in af, en wij roeiden weg. Wij hadden, behalve de bootsgezellen, den officier der mariniers, den betaalmeester, den hofmeester der tweede kajuit, dien van den kapitein en eindelijk den bottelier in, zoodat de boot mooi vol was. Het woei stijf uit het Z. O. en de zee liep hoog; daar het getij evenwel naar de haven was, ging alles wel; wij vlogen voor wind en getij en kwamen in een kwartieruurs te Muttoncove, waar de luitenant der mariniers wenschte uitgezet te worden. De landingplaats wemelde van booten, en het was niet zonder eene wisseling van kwade woorden en vloeken, waarbij de boegmannen de punten hunner bootshaken in de kustbooten stieten, om ze van ons af te houden, dat wij ons ruimbaan naar de kust maakten. De officier der mariniers en al de hofmeesters benevens de bottelier verlieten nu de boot, en ik moest op het volk passen. Ik was nog geen drie minuten daar, of de man op den boeg zeide mij dat zijne vrouw op de werf was en hem zijn waschgoed bracht, hetwelk hij verzocht te mogen afhalen. Ik weigerde hem die vergunning en zeide hem, dat zijne vrouw hem dat goed wel kon brengen. »Wel, mijnheer Simpel," riep de vrouw mij toe, »wat denk je wel, jij, die anders zoo'n proper ventje zijt, dat ik daar door krengen, koolstronken en stinkende vuiligheid heen zal waden, met mijne splinternieuwe schoenen en hagelwitte kousen aan?" Ik bezag haar eens goed, en waarlijk zij was

zooals de Franschen het noemen, *bien chaussée*. »Komaan, mijnheer Simpel, laat hem er uit om zijn goed te halen; gij zult zien dat hij in een oogenblik terug is." Ik kon haar verzoek niet wel afslaan, want het strand was werkelijk morsig en vol onraad. De boegman deed een sprong met zijn bootshaak, wierp dien terug, ging naar zijne vrouw en begon met haar te praten, terwijl ik op hem lette. »Och, mijnheer, als ik je verzoeken mag, daar komt mijn jong vrouwtje aan; mag ik haar niet eventjes gaan spreken?" vroeg een ander van de bootsgasten. Ik keerde mij naar hem om en weigerde het. Hij drong er op aan, maar ik bleef bij mijn woord; zoodra ik mij evenwel weder omkeerde om naar den boegman te kijken, waren hij en zijne vrouw verdwenen. »Daar," zeide ik tot den bootsman, »ik wist wel dat het zoo zou gaan; gij ziet dat Hickman weg is."

»Hij is maar eventjes een glaasje tot afscheid gaan drinken, mijnheer," antwoordde de bootsman; »hij zal terstond weer hier zijn."

»Ik hoop het, en toch vrees ik er voor." Vervolgens sloeg ik alle aanzoeken der manschappen, om de boot te mogen verlaten, van de hand, maar stond toe dat men hun wat bier bracht. Een der hofmeesters kwam nu terug met eene mand vol wittebrood en zeide mij dat de officier der mariniers verzocht, ik zou twee der manschappen met hem naar den winkel van Glencross laten gaan, om eenige der provisiën af te halen. Dit kon ik niet weigeren, en zond dus twee man weg, terwijl ik den hofmeester verzocht om, zoo hij Hickman zag, hem mee te nemen naar de boot.

Inmiddels had zich een groot aantal vrouwen, tot ons schip behoorende, bij de boot verzameld en een druk discours met mijne manschappen aangevangen. De eene bracht iets voor *Piet*, de andere voor *Klaas;* eenigen harer klommen de boot in en gingen naast de matrozen zitten; anderen gingen af en aan, en haalden tabak en bier voor mijn volk. Het gedrang, rumoer en de confusie waren zoodanig, dat ik niet dan met de grootste moeite het oog op al mijne manschappen kon houden, welke de een voor, de ander na, uit de boot zochten te gaan. Juist kwam de sergeant van de mariniers daar aan, met drie matrozen die hij had opgeschommeld, en die stomdronken waren. Men stiet hen de boot in; en nu had ik nog meer omslag; want onder het in toom houden van de gasten, die dronken waren en onder een geweldig getier de boot volstrekt wilden verlaten, was ik niet in staat om hen, die nuchter waren, behoorlijk gade te slaan. De sergeant ging nu een ander man opzoeken, en ik beval hem ins-

gelijks Hickman aan. Omstreeks een half uur daarna kwam de hofmeester terug met de twee manschappen, beladen met kool, manden eieren, risten uien, soepgroenten, peperhuisjes met kruidenierswaren, enz. Zij zeiden mij, dat zij nog eenige weinige artikels moesten gaan halen en dat de officier van de mariniers een bezoek bij zijne vrouw was gaan afleggen, zoodat ze lang voor hem zouden terug zijn. Een half uur daarna, gedurende welken tijd ik mijne bootsgasten niet dan met de grootste moeite in bedwang kon houden, kwam de hofmeester terug met een dozijn ganzen en twee eenden, bij de pooten vastgebonden, maar zonder de twee man, die hem in den steek hadden gelaten, zoodat er nu drie ontbraken. Ik wist dat de heer Falcon ten uiterste verstoord zou zijn, want het waren alle drie knappe matrozen.

Ik was nu vastbesloten, mij niet meer aan het gevaar bloot te stellen om nog meer manschappen te verliezen; dus gelastte ik mijne roeiers van wal te steken, om onder de werf te gaan liggen, waartegen zij niet konden opklimmen. Zij hadden daar veel tegen in te brengen, morden en weigerden bijna mij te gehoorzamen; 't is waar dat zij wat veel gedronken hadden, zoodat eenigen hunner meer dan half de hoogte hadden. Eindelijk echter gehoorzaamden zij, maar niet zonder eene hagelbui van verwenschingen van de vrouwen die aan wal stonden. Het weder was onstuimig en dreigend geworden. Ik wachtte nog een uur, en toen kwam de sergeant der mariniers af met nog twee matrozen, een van welke, tot mijne groote vreugde, Hickman was. Dit deed mij des te meer genoegen, daar ik niet kon instaan voor de twee andere; evenwel bleef mijn toestand nog lastig en onaangenaam door het wilde en onbeschofte gedrag der bootsgasten en van de vroeger door den sergeant teruggebrachte manschappen. Een van deze viel achterover in eene mand met eieren, die hij verpletterde. De officier der mariniers kwam nog maar niet, en het werd laat. Het was nu ebbe geworden en het getij liep tegen den wind in, zoodat er eene zeer hooge zee was, en ik moest naar het schip terug met eene diep geladene boot, waarin bijna al de roeiers dronken waren. De bootsmaat, die het nuchterst van allen was, ried mij sterk aan, terstond af te steken, aangezien het weldra donker zoude zijn en wij ons voor ongeluk moesten wachten. Ik bedacht mij een oogenblik en begreep dat hij gelijk had; ik deed dus de riemen opnemen, en wij stieten af. De sergeant en de hofmeester hokten in den boeg bijeen, — dronken kerels, eenden en ganzen lagen

op den bodem door elkander, de overige passagiers en ik behielpen ons zoo goed wij konden onder den last van proviand, waarmede de boot bezet was. Het was een tooneel van de grootste verwarring: de halfdronken bootsgasten sloegen nu voor- dan achterover; zij, die volslagen dronken waren, zwoeren dat zij moesten roeien. »Haal je riem maar in, Sullivan, je doet meer kwaad dan goed. Ik zal rapport van je maken, dronken schobbejak, zoodra we aan boord zijn, daar kun je op aan."

»Voor den duivel, mijnheer, hoe kan ik roeien, terwijl die verd..... Jones daar achter me mijn rug met zijn riem stukslaat, ofschoon dat hij zelf het water niet eens aanraakt."

»Dat lieg je," riep Jones, »ik roei alleen op tegen al de bakboordsriemen."

»Hij roeit droog, mijnheer, hij maakt de figuur maar."

»Noem je dat droog roeien?" riep een ander op het oogenblik dat er eene zee over de geheele lengte der boot heensloeg en alles druipnat maakte.

»Kijk nou maar eens, mijnheer, of ik me de armen niet uit het lid roei!" schreeuwde O'Sullivan.

Wij waren intusschen Duivelspunt voorbijgeraakt, en de zee was alleronstuimigst; de boot daalde zoo diep in den trog der golven, dat zij weldra half vol water was en de twee achterste roeiers hunne riemen moesten inhalen, om te lenzen. »Zeg eens, mijnheer," zeide O'Sullivan, »zou het niet beter zijn dat ik die arme eenden en ganzen de pooten losmaakte, dan konden ze zwemmen en een goed heenkomen zoeken; de arme vogels zullen hier nog in hun eigen *illement* verzuipen."

»Neen, neen, — roei maar toe zoo hard ge kunt."

Intusschen begonnen de dronken kerels op den bodem van ons vaartuig ter dege lastig te worden; ten gevolge van het lange nat, waarmee ze begoten werden: zij poogden al scharrelend zich op de been te brengen, maar vielen telkens weder neer boven op de eenden en ganzen, die grootendeels voor verdrinken werden gered, doordien ze verstikten. Al dat wild gewoel deed ons bijna te gronde gaan. Een droevig tooneel leverde de bodem van de boot op; *hier* dreef geweekt brood, *daar* mengden de suiker-, peper- en zoutzakken hun inhoud broederlijk ondereen, en eene plotselinge deining wierp den hofmeester vlak op de massa van eieren en aarden pannen, hetgeen de vernieling nog vermeerderde. Weldra was de geheele voorraad van

proviand slechts een onkenbaar *amalgama*, en de hofmeester rukte zich de haren uit het hoofd. »Dat is een lief scheepje," riep O'Sullivan; »aardiger en beleefder soort is er bij de heele vloot niet. Het maakt meer buigingen en complimenten dan de vlugste dansmeester aan wal. Allons, jongens, courage, — we hebben kans, als de eerste luitenant ons zoo nat ziet, dat hij ons op een droogen borrel trakteert."

Een kwartieruurs daarna waren wij het fregat bijna op zijde, maar de mannen roeiden zoo slecht en de zee stond zoo hoog, dat wij het schip misten en er achter raakten. Men vierde eene boei met eene lijn, welke wij grepen en die door de mariniers en de achterwacht werd opgehaald, terwijl de boot met den boeg onder water dompelde en ons deed druipen van het ziltè vocht. Wij geraakten eindelijk onder de kiel, en ik klom bij de spiegelladder op. De heer Falcon stond op het dek en was zeer boos dat de boot niet behoorlijk op zijde kwam. »Ik dacht, mijnheer Simpel," zeide hij, »dat gij nu toch reeds wist hoe men eene boot aan scheepszijde brengt."

»Ik hoop ook wel dat ik het weet, luitenant," antwoordde ik, »maar de boot was zoo vol water, en de mannen wilden niet roeien."

»Hoeveel matrozen heeft de sergeant aan boord gebracht?"

»Drie, mijnheer," gaf ik tot antwoord, terwijl ik van koude stond te beven en mij innerlijk bedroefde over het bederven van mijne beste uniform.

»Zijn al uwe bootsgasten present?"

»Neen, mijnheer, twee zijn er aan wal gebleven, die —"

»Geen woord meer! Naar boven in den grooten masttop, en daar gebleven totdat ik u afroep. Als het zoo laat niet was, zou ik u naar wal zenden en u niet aan boord terugnemen zonder uwe manschappen. Naar boven, mijnheer, terstond!"

Ik durfde daartegen geen woord in te brengen, maar klom den mast in. Er woei een zware wind uit het Z. O. met sterke rukken en vlagen; de koude was bitter, en daar ik doornat was, had ik dubbel te lijden door den scherpen wind, die mij geheel doordrong. Bij de dwarsboomen gekomen, zette ik mij daarop neder en gevoelde dat ik mijn plicht had gedaan en mij zelven niets behoefde te verwijten, maar onbillijk was behandeld. Intusschen had men de boot opgehaald, om ze ledig te maken, en daar was zoo iets aan te doen. Al de eenden en ganzen waren dood, de eieren en aarden pannen gezamenlijk aan stukken, de kruidenierswaren bijna geheel wegge-

spoeld: kortom, zooals O'Brien zeide, er was eene aardige algemeene averij.

»Wie zijn de vermiste manschappen?" vroeg de eerste luitenant, die nog altijd even boos was, aan Swinburne, den bootsman, toen deze de valreep opkwam.

»Williams en Sweetman, luitenant."

»Twee van de knapste marsgasten. 't Is waarachtig te erg; daar is geen *appointé* meer aan boord, dien ik vertrouwen kan. Ik moet den geheelen dag werken en ben zonder hulp. De dienst gaat inderdaad naar den duivel met die jonkers, welke men aan boord zendt om officier te worden, en die zich te groot achten om hun plicht te doen. Hoe zijt gij zoo laat gebleven, Swinburne?"

»Wij wachtten op den officier van de mariniers, die naar Stonehouse was gegaan om zijne vrouw te bezoeken, maar mijnheer Simpel wilde niet langer wachten, omdat het donker werd en wij zoovele dronken lieden in de boot hadden."

»Daar had mijnheer Simpel gelijk aan. Ik mocht wel lijden dat mijnheer Harrison maar voorgoed bij zijne vrouw bleef. Is dat dienst doen! Zeg mij eens, Swinburne, waarom hebt gij niet beter toegezien, terwijl mijnheer Simpel zoo weinig attentie toonde? Waarom liet gij die mannen de boot verlaten?"

»Zij waren door den officier der mariniers gecommandeerd om uw proviand af te halen, mijnheer, en zijn van den hofmeester weggeloopen. Dat kon mijnheer Simpel of ik niet helpen. Wij hebben twee uren lang voor ons afvaren aan de werf gelegen, anders zouden wij nog meer volk hebben verloren; maar wat kan een arme jonker doen, wanneer hij dronkaards onder zijne orders heeft, die niet willen gehoorzamen?" Dit zeggende keek de bootsman naar boven, alsof hij wilde zeggen: »Waarom hebt gij hem in den mast gezonden?" »Ik wil er een eed op doen, luitenant," vervolgde Swinburne, »dat mijnheer Simpel geen voet buiten de boot heeft gehad, zoolang wij van het schip af zijn geweest, en dat geen jonker beter zijn plicht had kunnen doen!"

De heer Falcon keek in 't eerst heel kwaad, omdat de bootsman zoo vrijmoedig sprak, maar hij zeide niets. Hij ging een paar malen het dek op en neer en riep mij vervolgens om af te komen. Maar ik *kon niet;* mijne leden waren door het nat en de koude zoozeer verstijfd, dat ik mij niet roeren kon. Hij riep mij nog eens toe; ik hoorde hem, maar was buiten staat om antwoord te geven. Een der mars-

gasten klom nu naar boven en riep, mijn toestand ontwarende, naar beneden, dat hij geloofde dat ik stierf, want dat ik mij niet verroeren kon en gevaar liep om te vallen, indien hij mij losliet. O'Brien, die al dien tijd op het dek was geweest, sprong het want in en was in een oogenblik bij mij. Door middel eener wip, die hij met den marsgast maakte, wist hij mij spoedig op het dek neer te laten; men droeg mij in mijne hangmat, en de chirurgijn liet mij een glas brandewijn en water drinken, waarna ik terdege werd toegedekt. Binnen weinige uren was ik geheel hersteld.

O'Brien, die bij mijne hangmat stond, zeide mij: »Houd u maar gerust, Pieter, en wees toch niet boos op mijnheer Falcon, want het doet hem leed zoo haastig te zijn geweest."

»Ik ben niet boos, O'Brien, want mijnheer Falcon is altijd veel te goed voor mij geweest, om aan dit geval te denken."

De chirurgijn kwam aan mijne kooi, gaf mij nog wat warm drinken en zeide mij dat ik moest zien te slapen. Ik viel in slaap, en ontwaakte zoo gezond als een visch.

Bij mijn bak komende, werd ik door mijne kameraden beklaagd wegens hetgeen ik had moeten uitstaan, en eenigen noemden den luitenant Falcon een tiran, doch ik nam de partij voor hem op en zeide dat hij ditmaal misschien een beetje haastig was geweest, maar over het algemeen een uitmuntend en zeer rechtvaardig officier was. Sommigen gaven mij gelijk, terwijl anderen mij tegenspraken. Een der laatsten, die altijd in ongenade was, lachte mij uit, zeggende: »Pieter leest den bijbel en weet dat hij, wanneer men hem op de eene wang slaat, de andere moet toehouden. Ik wed dat, zoo ik hem bij zijn rechteroor trek, hij het linker aan mij zal presenteeren." Dit zeggende greep hij mij bij het oor, maar ik gaf hem eene oorveeg voor zijne moeite. De kameraden maakten nu ruimbaan voor ons om te vechten, en na een kwartier kloppens gaf mijne tegenpartij het op, maar ik had ook eenige klappen en een blauw oog opgedaan. Nauwelijks had ik tijd gehad om mij te wasschen en mijn bebloed hemd uit te trekken, toen ik op de kampanje geroepen werd. Aldaar komende, vond ik den heer Falcon op en neer wandelen. Hij keek mij strak aan, maar vroeg niet hoe mijn gezicht er zoo uitzag.

»Mijnheer Simpel," zeide hij, »ik heb u laten roepen, om u vergiffenis te vragen wegens mijn gedrag jegens u gisteren avond; het was niet alleen haastig, maar ook zeer onbillijk. Ik weet nu dat gij aan het wegloopen van de matrozen geen schuld hebt."

Het deed mij om zijnentwille leed, toen ik hem zoo goedig hoorde spreken, en om hem dienaangaande gerust te stellen, zeide ik hem dat ik wel is waar geene straf verdiende wegens het verlies dier twee mannen, maar evenwel verkeerd had gehandeld met Hickman te vergunnen uit de boot te gaan; dat ik, indien de sergeant dien persoon niet had teruggebracht, zonder hem zou hebben moeten afvaren, en dat ik dus *te recht* was gestraft geworden."

»Mijnheer Simpel," antwoordde de eerste luitenant, »ik respecteer u en bewonder uwe denkwijze, maar *ik* heb ongelijk. Ga nu naar beneden. Ik wilde u verzoeken mij het genoegen te doen van heden middag mijn gast te zijn, maar ik zie dat er iets gebeurd is, waarnaar ik in elk ander geval onderzoek zou hebben gedaan hetgeen ik nu niet wel kan."

Ik groette den luitenant en ging naar beneden.

O'Brien had intusschen de aanleidende oorzaak van mijne vechtpartij vernomen en alles aan den heer Falcon gemeld, die, volgens O'Brien's zeggen, er wel verre af was mij het gebeurde kwalijk te nemen. Inderdaad, na dit voorval behandelde hij mij steeds op de minzaamste wijze en droeg mij elke dienst op, die hem van eenig belang scheen. Hij toonde zich een oprecht vriend van mij; want hij zag geen plichtverzuim van mijne zijde door de vingers, maar bewees mij tevens achting en vertrouwen.

Toen de officier van de mariniers aan boord kwam, was hij zeer vergramd dat men hem had achtergelaten, en sprak van mij voor een krijgsraad te zullen doen roepen, uit hoofde van gebrek aan ontzag jegens hem; maar O'Brien lachte er om en zeide dat ik mij het gesnap van dien *mallen vent* niet moest aantrekken.

NEGEN-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Eene lange conversatie met mijnheer Chucks. — Het voordeel van een gebedenboek in zijn zak te hebben. — De kwartiermeester Swinburne en zijne vertellingen. — De kapitein wordt ziek.

Den volgenden dag kwam de kapitein aan boord met verzegelde orders, die eerst op de hoogte van Ushant mochten worden geopend. In den namiddag lichtten wij het anker en gingen onder zeil. Wij hadden een fraaien noordenwind, en de golf van Biscaye was glad en effen. Wij liepen onder vol zeil, naar rato van elf Engelsche mijlen per uur. Daar ik mij niet op de kampanje kon vertoonen, werd ik op de ziekenlijst gebracht. Kapitein Sauvage, die gaarne van alles onderricht was, wat er aan boord voorviel, vroeg wat mij deerde. De chirurgijn antwoordde: »Een ontstoken oog." De kapitein vroeg verder niets en ik droeg zorg hem uit het gezicht te blijven. Ik wandelde des avonds op den bak rond en knoopte de oude conversatie weder aan met mijnheer Chuks, den bootsman, aan wien ik al mijne avonturen in Frankrijk verhaalde. »Ik heb eens overdacht, mijnheer Simpel," zeide hij, »hoe een jong heertje, zoo als gij, zooveel vermoeienis heeft kunnen verdragen, en nu weet ik hoe het daarmee zit. Het is het *bloed*, mijnheer Simpel, het *bloed* alleen; gij zijt uit goed bloed gesproten, en er is even groot onderscheid tusschen adel en burgerstand, als er is tusschen een rijpaard en een voermansknol."

»Ik kan dit niet met u instemmen, mijnheer Chucks," zeide ik. »Lieden van geringe afkomst kunnen even braaf en dapper zijn als hoogwelgeboren heeren. Gij wilt toch niet zeggen dat gij een bloodaard zijt, — dat de matrozen aan boord van dit schip het zijn?"

»Neen, neen, mijnheer Simpel, God weet dat ik hun onrecht zou

doen, indien ik niet erkende dat zij dapper zijn als leeuwen. Maar er zijn twee soorten van dapperheid, mijnheer Simpel: — de dapperheid van het oogenblik en de dapperheid of de moed, die standhoudt en lang duurt. Verstaat gij mij?"

»Ik denk van ja, maar ben het nog niet met u eens. Wie zal langer vermoeienissen en ontberingen verdragen, dan onze matrozen?"

»Ja, ja, mijnheer Simpel; — dat is, omdat zij daartoe door hunne levenswijze gehard zijn, maar zoo de gemeene zeelieden zulke teere luidjes waren als gij en met zooveel zorg waren grootgebracht, zouden zij tegen uwe ongemakken niet zijn bestand geweest. Zoo denk ik er over, mijnheer Simpel; niets gaat er boven het *bloed*."

»Mij dunkt, Chucks, dat gij uwe denkbeelden dienaangaande te ver drijft."

»Toch niet, mijnheer Simpel, ik denk nog daarenboven dat hij, die het meest te verliezen heeft, altijd het hardst kampt. Een gemeen man vecht slechts om zijn eigen krediet op te houden, maar wanneer iemand van eene lange reeks voorouders, vermaard in 's lands historie, afstamt, een wapen met leeuwen en eenhoorns, en weet ik wat al meer, heeft — wel, dan moet hij voor het fatsoen van al zijne voorouders vechten, wier namen geschandvlekt zouden worden, indien hij zich lafhartig gedroeg; — is 't niet zoo?"

»Het laatste stem ik u toe, mijnheer Chucks, onder zekere bepalingen."

»Och, mijnheer Simpel, wij kennen de waardij van eene goede afkomst niet, wanneer wij ze zelve bezitten, maar dan alleen, wanneer wij er van verstoken zijn, beseffen wij die waardij eerst recht. Ik wenschte dat ik een edelman van geboorte ware! Bij den Hemel, dat wenschte ik!" Hier sloeg mijnheer Chucks zoo geweldig met zijne vuist tegen de schoorsteenpijp, dat ze er van dreunde. »Maar, mijnheer Simpel," dus ging hij voort, »een troost heb ik toch, dat ik van dien gekken Muddle met zijne zes-en-twintig duizend en eenige jaren af ben, en dat ik dat ouwe wijf, konstabel Dispart, voor altijd heb vaarwel gezegd. Gij weet niet welk een hekel ik aan die twee klanten had, ik kon het niet helpen. Op dit schip komen de onderofficieren mij voor knappe lui te zijn, stille en respectabele lui, die hun plicht doen en niet te familiaar zijn, iets, dat ik haat als de pest. Gij hebt zeker uwe familie in Engeland bezocht?"

»Ja, mijnheer Chucks, en ik heb eenige dagen bij mijn grootvader Lord Privilege doorgebracht; — gij kent hem immers en hebt eens bij hem gedineerd?"

»Dat heb ik! En hoe maakte het die oude heer?" vroeg de bootsman met een zucht.

»Zeer wel, naar zijne jaren."

»Kom, mijnheer Simpel, wees zoo goed en vertel me alles van die visite, van 't oogenblik af dat de knechts u opendeden, totdat gij heengingt. Zeg mij hoe het huis en al de kamers er uitzagen, want ik hoor graag van al die dingen spreken, ofschoon ik ze nooit weer zal zien."

Den heer Chucks ten gevalle trad ik in eene omstandige beschrijving van het landgoed mijns grootvaders, de meubelen en kostbaarheden die het huis bevatte, enz.; hij luisterde met de meeste aandacht naar mij, totdat het zeer laat werd, en toen had ik nog moeite om van hem af te komen en naar kooi te gaan.

Den volgenden dag gebeurde er iets zeldzaams. Een der *appointés* werd door den tweeden luitenant in den mast gestuurd, omdat hij niet tot de aflossing op het dek was gebleven. Hij was beneden, toen men hem liet roepen, en daar hij uit hetgeen de kwartiermeester hem zeide, wel begreep dat hij straf zou ontvangen, stak hij het eerste boek, dat hem onder de handen kwam, in den zak van zijn baaitje, om zich den tijd boven in den mast te kunnen verdrijven, en begaf zich vervolgens op het dek. Zooals hij gedacht had, werd hij terstond gelast naar boven te gaan. Hij was er nog niet langer dan vijf minuten, toen een plotselinge rukwind de groote bramsteng wegsloeg, en daar vloog onze maat heen naar lijzijde. Ware hij overboord gegaan, dan zou hij, als niet kunnende zwemmen, zeker hebben moeten verdrinken; maar het boek, dat hij in den zak had, redde hem. Hij bleef er mee hangen in den fokkebras-blokstrop, totdat de groote-marsgasten hem er uit verlosten. Nu wilde het geval, dat het juist een gebedenboek was, dat hij in den haast gegrepen had, en de bijgeloovigen aan boord verzekerden dat hij zijne redding alleen aan het medenemen van een godsdienstig boek verschuldigd was. Ik voor mij dacht zulks niet, want het kwam mij voor, dat elk ander boek evengoed daartoe had kunnen dienen; de *appointé* evenwel was het daarin niet met mij eens, en dit was van zeer gelukkige gevolgen, vermits hij, die te voren een rechte ondeugd was geweest, zich na dien tijd veel beter gedroeg.

Maar ik zou bijna iets hebben vergeten, dat op den dag van ons uitzeilen gebeurde en wellicht van grooten invloed op mijn volgend leven is geweest. Het was dit. Ik kreeg een brief van mijn vader,

blijkbaar in een zeer verdrietig humeur geschreven, waarbij hij mij meldde dat mijn oom, die, gelijk ik reeds gezegd heb, twee dochters had, plotseling met zijn huishouden was opgebroken, al zijne bedienden had bedankt en onder een aangenomen naam naar Ierland was vertrokken, zonder dat de minste reden voor dit zonderlinge gedrag door hem was aangevoerd; terwijl zelfs geen der leden van de familie, ja niet eens mijn grootvader, kennis van zijn voornemen had gedragen. Zijn vertrek kwam dan ook eerst ongeveer eene maand, nadat het had plaats gehad, aan het licht. Mijn vader had zich veel moeite gegeven om uit te vorschen waar hij zich ophield, maar ofschoon hij tot Cork toe zijn spoor had kunnen volgen, kon hij echter verder niets zekers te zijnen opzichte vernemen, ofschoon zijne gedane nasporingen hem deden gissen dat mijn oom zich niet ver vandaar bevond. »Ik kan," dus vervolgde mijn vader in zijn brief, »niets anders denken, dan dat mijn broeder, in zijne bezorgdheid om de voordeelen van den titel in zijne familie te doen blijven, voornemens is op de eene of andere manier een vreemd kind voor het zijne te doen doorgaan, en ik maak geene zwarigheid om te zeggen dat ik overtuigd ben dat die maatregel alleen door hem genomen is, om u van de hoop te berooven, eenmaal zitting te zullen hebben in het huis der Lords."

Ik toonde dien brief aan O'Brien, die hem twee of drie malen overlas en vervolgens zeide dat hij volkomen over de zaak dacht als mijn vader. Reken er vrij op, Pieter, dat men valsch spel in den zin heeft, dat is te zeggen, indien het noodig wordt bevonden valsch spel te spelen."

»Maar, O'Brien, ik kan niet begrijpen waarom mijn oom, indien hij zelf geen zoon heeft, liever het kind van een vreemde erkent dan zijn eigen neef."

»Dat begrijp ik wel, Pieter; uw oom is een man, die, zooals gij weet, denkelijk niet lang meer leven zal. De dokter zegt dat hij, met zijn korten hals, op geen twee jaren meer hopen kan. Bedenk nu eens dat, zoo hij een zoon kreeg, zijne dochters er veel beter aan toe zouden zijn en veel eerder een goed huwelijk zouden doen; ook zijn er nog andere redenen, waarvan ik nu liever zwijgen wil, omdat het onnoodig is u op de gedachte te brengen, dat uw oom een schelm is. Maar ik zal u zeggen wat ik doen wil. Ik ga terstond naar mijne hut en schrijf vader M'Grath, maak hem met het heele geval bekend en verzoek hem uw oom op te sporen en nauwkeurig in het oog te

houden. Ik verwed een dozijn flesschen *bordeaux*, dat hij hem in minder dan eene week zal weten te vinden en hem niet uit het oog zal verliezen. Hij zal zijne Iersche bedienden aan boord klampen, en gij kent den invloed en de macht niet, die een priester bij ons te lande heeft. Zeg mij nu eens goed hoe uw oom er uitziet, geef mij ook, zooveel mogelijk, het signalement van zijne vrouw; ik moet weten hoe oud ze zijn en hoeveel kinderen ze hebben. Vader M'Grath moet alles van stukje tot beetje weten, en laat hem dan maar stilletjes begaan."

Ik voldeed, zoo goed mij mogelijk was, aan O'Brien's verlangen, en hij schreef een zeer langen brief aan vader M'Grath. Deze brief werd door iemand, op wien wij konden vertrouwen, aan wal bezorgd. Ik beantwoordde tevens den brief van mijn vader en dacht vervolgens aan het heele geval niet meer.

Onze verzegelde lastbrieven werden geopend, en daaruit bleek dat onze destinatie, zooals wij verwacht hadden, naar West-Indië was. Wij legden te Madera aan, om een kleinen voorraad van wijn voor het scheepsvolk op te doen; daar wij er evenwel slechts één dag bleven liggen, werd het ons niet vergund aan wal te gaan. Gelukkig zou het voor ons zijn geweest, indien wij dat eiland in het geheel niet bezocht hadden, want daags daarna werd onze kapitein, die bij den consul gedineerd had, door eene gevaarlijke ziekte aangetast. Volgens de kenteekenen vreesde de dokter, dat de kapitein vergiftigd was geworden door iets dat waarschijnlijk in een koperen pot, die niet behoorlijk vertind was, was gekookt geworden. Wij wenschten allen zoo hartelijk dat hij herstellen mocht, maar hij werd integendeel van dag tot dag erger, teerde uit en stierf, zooals men zegt, een langzamen dood. Eindelijk kon hij zijn bed niet meer verlaten. Deze treurige omstandigheid, gevoegd bij het bewustzijn dat wij naar een ongezond land stevenden, verwekte eene algemeene neerslachtigheid op het schip, en ofschoon de passaatwind ons pijlsnel over de heldere blauwe zee droeg, ofschoon het weder warm, maar niet *te* warm was, ofschoon de zon met glans opging, en alles geschikt was om ons hart te verheugen, verbande de toestand van onzen braven kapitein elke vreugde. Een ieder betrad het dek met zachte schreden en fluisterde, wanneer hij iets te zeggen had, om den lijder niet te storen; allen waren met een angstig ongeduld bezield, om het morgenrapport van den heelmeester te vernemen, en ons gesprek liep bijna enkel over het ongezonde klimaat, de gele koorts, den dood en de begraafplaats

binnen de palissaden, voor zeelieden bestemd. Swinburne, de kwartiermeester, behoorde tot mijne wacht; hij was lang in de West geweest, en ik trachtte zooveel onderrichting van hem te bekomen als hij maar geven kon.

Die oude knaap vond er een heimelijk vermaak in, om mij zooveel mogelijk bang te maken. »Om de waarheid te zeggen, mijnheer Simpel," dit waren ongeveer zijne woorden, wanneer ik hem op zijn post bij het roer aantrof, »gij vraagt mij zooveel, ik wenschte wel dat ge mij zooveel vragen niet deedt, want dat dient maar om u zelven *akelig te maken* bij het denken aan *geel jantje*, zooals wij de gele koorts noemen. Ja, die gele koorts is een duivelskind, dat is vast en zeker; — 's morgens zit men nog met smaak te ontbijten en 's avonds is men zoo dood als een pekelharing. Eerst komt er een beetje hoofdpijn, men gaat naar den dokter, die den lijder het bloed aftapt, alsof hij een varken keelde, vervolgens raakt men aan 't ijlen, eindelijk komt de zwarte braakloop, en dan ben je weg en je gaat naar de landkrabben, die je beenderen zoo zuiver en blank afknabbelen als een olifantstand. Evenwel moet men *geel jantje* dit ter eere nageven, dat men *recht* sterft, heel fatsoenlijk, niet met de knieën tot aan den neus opgetrokken, of met de teenen tegen de oksels, zooals in sommige van die buitenlandsche ziekten plaats heeft, maar recht, heel recht, in de positie van een fatsoenlijk man. En toch is dat *geel jantje* de beste broeder niet, daar scheelt veel aan. Op de *Eurydice* hadden wij het knapste zeevolk, dat men met oogen kon zien. — Het roer naar stuurboord, man, — je raakt een halve streek van koers af. — We lieten ons anker te Port-Royal vallen en dachten wel dat het niet pluis was, want acht en dertig haaien volgden ons schip in de haven; hunne vinnen waren door den lichtstraal, dien ze op het water maakten, zichtbaar. Den tweeden nacht zeide ik tot den schildwacht achterop, terwijl ik ze weer in 't oog had: »Marinier, die haaien passeeren de revue voor *geel jantje*," en nauwelijks was die naam mijn mond uit, of al de haaien doken, met een fermen slag van hun staart, onder water, alsof ze wilden zeggen: »Ja dat doen we, en jelui kunt naar de maan loopen." De soldaat werd zoo benauwd dat hij overboord zou gevallen zijn, indien ik hem niet bij zijn kraag had gepakt, want hij stond boven op het hakkebord. Evenwel liet hij zijn geweer in het water vallen, waarop de haaien van alle kanten toeschoten, zoodat de zee er als vuur uitzag; men trok hem naderhand daarvoor twintig gulden op zijne gage af.

Maar het lot van zijn snaphaan gaf hem een ideetje van hetgeen zijn eigen lot zou zijn geweest, indien hij zelf eens in zee gevallen was, en hij ging nooit weer boven op het hakkebord staan. Denk aan 't roer, Smith, — bakboord, — je kunt immers toch naar me luisteren. Wel, mijnheer Simpel, *geel jantje* kwam, daar kan je op aan. Eerst stapte de victualiemeester uit, om rekenschap te doen van al zijne schelmerij. Wij huilden er niet om dat de landkrabben hem oppeuzelden, want er was geen eerlijk haar aan den vent geweest. Vervolgens marcheerden er twee jonkers af, zoo wat van uwe jaren, mijnheer Simpel; die arme halzen waren er al spoedig om koud, het was wel ongelukkig! Daarop volgde de schipper, en zoo ging het al voort, totdat we eindelijk nauwelijks zestig man meer op het schip overhadden. De kapitein stierf het laatst, en toen had *geel jantje* zijn buik vol en liet ons met vrede. Zoodra de kapitein dood was, verlieten al de haaien het schip, en wij zagen geen enkelen er van weer."

Zulke vertellingen werden mij en mijnen kameraden gedurende onze nachtwachten gedaan, en ik kan den lezer verzekeren dat ze ons niet weinig verontrustten. Hoe meer wij de eilanden naderden, des te dichter meenden we bij ons graf te zijn. Ik sprak er eens met O'Brien over en hij begon te lachen. »Pieter, de vrees doodt meer menschen dan de gele koorts of eenige andere West-Indische ziekte. Swinburne is een oude schavuit en houdt u maar voor 't lapje. De duivel is niet half zoo zwart als men hem afschildert, en de gele koorts niet half zoo geel als men er van bazelt. Zoo denk ik er althans over."

Wij naderden intusschen al meer en meer het eiland Barbadoes; het weder was verrukkelijk, wij hadden altijd goeden wind; de vliegende visschen sprongen met honderden, ja duizenden, voor onzen boeg op, alsof ze schuw werden gemaakt door de bruisende golven die er tegen braken, terwijl ons snel fregat majestueus daarhenen gleed; — zeevarkens, boneta's en dolfijnen speelden met zwermen rondom ons; de laatstgenoemden maakten nu eens jacht op de vliegende visschen, en schenen er dan weder vermaak in te scheppen om den snellen loop van het schip bij te houden. Alles was bekoorlijk en streelend voor het oog; wij zouden ons ook gelukkig hebben gevoeld, ware onze vreugde niet vergald geworden, in de eerste plaats door den toestand van kapitein Sauvage, die van dag tot dag erger werd, en in de tweede plaats door de gedachte aan de hel, waarin wij uit zulk een waterparadijs stonden over te gaan. De heer Falcon,

die het commando voerde, was ernstig en peinzend; hij scheen zich ten sterkste te bedroeven over de kans die hij op promotie had. Hij was onvermoeid in zijne zorgen voor den kapitein, en verzuimde niets om den lijder alle mogelijke rust en verkwikking te verschaffen; iemand, die thans eenig geraas maakte, deed in zijn oog meer kwaad dan een dronkaard of zelfs een muiteling. Toen wij nog drie dagen zeilens van Barbadoes af waren, kregen wij bijna volslagen kalmte, en de kapitein werd veel erger. Wij zagen nu voor het eerst den grooten witten haai van de Atlantische zee. Er zijn verscheidene soorten van haaien, maar de gevaarlijkste zijn de groote witte haai en de grondhaai. De eerste groeit tot eene verbazende lengte; de laatste is zelden langer dan twaalf voet, maar wordt zeer breed. Wij konden de haaien, terwijl ze rondom ons schip speelden, niet met den haak lokken; want de heer Falcon wilde dit niet toestaan, uit vrees dat het rumoer, door het aan boord halen veroorzaakt, den kapitein mocht storen. Wij kregen weder eene koelte, bevonden ons twee dagen daarna dicht bij het eiland, en er werden mannen op den uitkijk geplaatst.

DERTIGSTE HOOFDSTUK.

Dood van kapitein Sauvage. — Zijne begrafenis. — Een echt proefje van den aard der inwoners van Barbadoes. — Het zuigen van den aap. — Uitwerkselen van een orkaan.

Den volgenden morgen, nadat wij een gedeelte van den nacht hadden bijgelegd, ontdekte men land voor den boeg, en dit rapport kwam gelijktijdig met dat van den dood van onzen edelen kapitein. De chirurgijn, die met die tijding op het dek verscheen, verspreidde daardoor eene stille treurigheid onder al het scheepsvolk, niettegenstaande dit sterfgeval sedert twee of drie dagen alle oogenblikken verwacht werd. De matrozen werkten, zonder anders dan al fluisterend met elkander te spreken. De heer Falcon was diep aangedaan, en dat waren wij allen. In den loop van den morgen liepen wij het eiland binnen, en hoe treurig ik ook van harte was, vervulde mij het inzeilen van Carlisle-baai met een gevoel van bewondering. De schitterend witte kust met de hooge groene kokospalmen op den achtergrond, wier uitgespreide kronen door het frissche windje werden geschommeld, het donkerblauw des hemels en het nog donkerder blauw van de doorschijnende zee, nu en dan afwisselend met groen, wanneer wij de koraalrotsen passeerden, die hare takken van den grond opstaken; de stad, die zich van lieverlede aan ons gezicht vertoonde, die zoo nette huizen met hunne groene jaloeziën het landschap schakeerende, het fort met de wapperende vlag, troepen van officieren de hoogte afrijdende, eene bezige bevolking van alle kleuren, die door de witheid der kleeding nog meer in het oog viel. Het geheele tooneel scheen mijne denkbeelden van een tooverland te verwezenlijken, en ik meende nooit iets zoo schoons gezien te hebben. »En kan dit," dacht ik, »die akelige plaats zijn, waarvan men zooveel weet te zeg-

gen?" De zeilen werden gegord, men liet het anker vallen, en een saluut van het schip, door de forten beantwoord, verhoogde het effect van dit voor mij nieuwe tafereel. De heer Falcon kleedde zich om aan wal te gaan, de boot werd bemand en hij vertrok met de depêches. Vervolgens vertoonde zich, zoodra het werk afgeloopen was, een nieuw tooneel van verrukking aan de oogen van de *appointés*, die zoolang van Z. M. rantsoen hadden geleefd. Dit tooneel werd gevormd door de booten, die zich rondom het schip verdrongen en beladen waren met manden vol bananen, oranjeappels, pompelmoezen, zuurzakken en meer andere soorten van tropische vruchten, zoowel als gebakken vliegende visch, eieren, gevogelte, melk: kortom alles, wat een armen knaap na eene lange zeereis in verzoeking kon brengen en doen watertanden. De wacht geroepen zijnde, haastten wij ons allen om in de booten te gaan, en keerden met onze schatten terug, die wij spoedig wisten te doen verdwijnen. Na zooveel vruchten te hebben opgekocht als genoegzaam zouden zijn geweest voor het dessert van een twintigtal dineerende personen, keerde ik op het dek terug.

Er lag geen ander oorlogschip in de baai, maar mijne aandacht viel op een fraai klein schip, een schoener, waarvan het bevallige fatsoen geweldig afstak bij dat van een plompen westinjevaarder, die er vlak naast lag. Plotseling ontstelde ik, terwijl ik op dien fraaien schoener stond te staroogen, door een luiden kreet die zich daaruit verhief, en straks daarop zag ik bij de tweehonderd naakte figuren op het dek springen met blinkende kroeskoppen en tanden als ivoor, die zij elkander al snaterend en grijnzend lieten zien. De schoener was een Spaansche slavenhaler, dien men genomen en den vorigen avond opgebracht had. De slaven waren aan boord gebleven, om op de orders van den gouverneur te wachten. Zij waren nog geen tien minuten op het dek geweest, toen drie of vier mannen met breede strooheeden, zooals men ze in Zuid-Amerika draagt, op het hoofd en lange rottingen in de hand, op het dek sprongen en hen binnen weinige seconden allen naar omlaag dreven. Ik keerde mij nu om en zag eene zwarte vrouw, die juist aan boordszijde van ons fregat was geklommen. O'Brien was op het dek en zij stapte met veel deftigheid naar hem toe.

»Hoe gaat et, menheer? Ik blij, UE. zoo komt terug," zeide zij tot O'Brien.

»'t Gaat mij nog al goed, vrouwtje, ik dank je voor je beleefdheid,

maar ik twijfel er aan of ik wel de eer heb van je te kennen, want dit is de eerste reis dat ik in deze baai kom."

»De eerste reis! Hoe UE. dat kunt zeg! Ik ben jufvrouw Rodney, menheer. Aha! blank jongie! hoe gaat et?" vervolgde zij, zich tot mij wendende. Daarop weder met eene neiging voor O'Brien: »Ik hoop, ik zal heb de eer te wasch voor UE?"

»Zoo gij niet al te duur zijt, mejufvrouw," zeide O'Brien met eene galante buiging.

Ons dek werd nu verlevendigd door de aankomst van verscheidene officieren en burgerlijke personen, die het nieuws uit Europa kwamen hooren. Er volgde uitnoodiging op uitnoodiging van die heeren aan ons, om bij hen te komen middagmalen, enz. Juist toen zij vertrokken, kwam de heer Falcon aan boord terug. Hij meldde O'Brien en den anderen officieren, dat de admiraal en het eskader binnen weinige dagen werden verwacht; dat wij in Carlisle-baai moesten blijven en terstond ons schip beginnen te kalefateren.

Ofschoon nu wel de vrees voor de gele koorts aanmerkelijk bij ons verminderd was, stoorde de gedachte dat onze kapitein dood in de kajuit lag, gestadig ons genoegen. Den geheelen nacht bleven de timmerlieden op om zijne kist te maken, want hij zou den volgenden dag worden begraven. In tropische gewesten laat men de lijken nooit lang boven aarde, uithoofde van het spoedige bederf dat zij ondergaan. 's Morgens waren de manschappen met het eerste daglicht bij de hand, om het schip schoon te maken; zij werkten met lust en echter met eene stille betamelijkheid, waaruit hun gevoel duidelijk bleek. Nooit waren de dekken beter gewasschen, de touwen zorgvuldiger geschoten. Men trok de witte omslagen over de hangmatten, richtte de raas en haalde de schoten strak. Te acht ure werden vlag en wimpel op halve masthoogte geheschen. De manschappen werden nu naar beneden gezonden om te ontbijten en zich op te knappen. Intusschen gingen al de officieren in de kajuit om onzen dapperen kapitein voor het laatst te zien. Zijn gezicht teekende eene schoone kalme rust, maar toch had er reeds eene verandering plaats gegrepen, en wij zagen de noodzakelijkheid in dat hij zoo spoedig mogelijk begraven wierd. Wij zagen hem in zijne kist liggen en verlieten daarop de kajuit, zonder een woord tot elkander te spreken. Zoodra de kist was dichtgespijkerd, werd zij boven op de kampanje gebracht en met de vlag der unie gedekt. De manschappen kwamen van beneden, zonder op het fluiten te wachten, en elke beweging scheen

met plechtigheid gepaard te gaan. Orde en stilte waren algemeen; de overledene was zoo hoog geacht geweest! Toen men de booten deed bemannen, schenen de manschappen er bijna in te sluipen. De kist werd in de barkas geplaatst, achterop. In de andere booten begaven zich de officieren, mariniers en matrozen, die de begrafenis-plechtigheid zouden bijwonen. Toen alles gereed was, stieten de boegmannen de barkas van boord, de roeiers lieten de riemen in het water zakken, zonder een plas, en sloegen den *kleinen streek;* de andere booten volgden, en zoodra men van het schip af was, bomden de kleine stukken van de tegenovergestelde zijde van het schip over de effene oppervlakte der baai, terwijl de raas naar stuur- en bakboord toe getopt werden, en men de touwen los en met kronkels liet neerhangen, als een zinnebeeld van droefheid en verwaarloozing. Tevens lieten zich een dozijn of meer manschappen, die daartoe gereed stonden, op verschillende plaatsen over de scheepszijden af, elk met een potje zwarte verf en een kwast voorzien, en streken in een oogenblik den geheelen breeden witten rand, die langs het schoone fregat liep, uit, zoodat zij het geheel zwart en als in diepen rouw lieten. Het kanon uit de forten beantwoordde nu het onze. De koopvaardijschepen lieten hunne vlaggen zakken, en de matrozen stonden eerbiedig en blootshoofds, terwijl de stoet langzaam de landingsplaats naderde. De kist werd naar het kerkhof gedragen door de manschappen van de barkas, gevolgd door den heer Falcon, als eersten rouwdrager, door al de officieren van het schip die van boord hadden kunnen gemist worden, door honderd matrozen, twee aan twee marcheerende, en door de mariniers met verdekt geweer. Bij dezen stoet voegden zich de officieren van het leger, terwijl de troepen langs de straten geschaard stonden en de muziekkorpsen den doodenmarsch speelden. De dienst werd gelezen, de schoten werden op het graf gedaan, en stil en somber keerden wij naar de booten en met deze naar het schip terug.

Hier gekomen, bleek het dat, nu wij onzen laatsten tol van eerbied aan den kapitein hadden betaald, ook onze smart een einde nam. De raas werden opnieuw gericht, de schoten stijf gehaald, de dagelijksche tenue werd hernomen, en alles was weder arbeid en drukte. De zaak is deze, dat matrozen en soldaten geen tijd hebben om te weenen en te klagen; bij hen volgt tooneel op tooneel even spoedig als de afwisseling der klimaten op hunne tochten. Een paar dagen later scheen men reeds niet meer aan den kapitein te denken,

hoewel hij inderdaad geenszins vergeten was. Onze eerste zaak was versch water in te nemen. Ik ging met de ledige vaten naar wal, met Swinburne weder als bootsman bij mij. Aan wal komende, vonden wij een aantal negers, die zich in de branding baadden en hunne wollige kroeskoppen onder het water dompelden, terwijl het tegen de kust rolde. »Nu zult gij eens zien, mijnheer Simpel," zeide Swinburne, »hoe ik die *niggers* aan het loopen zal krijgen." Hij ging toen overeind staan bij den achtersteven, wees met zijn vinger en riep: »Een haai, een haai!" — weg vlogen al de badenden al proestende en blazende naar de kust, om hun gevreesden vijand te ontkomen, naar wien zij niet eens durfden kijken voordat zij hoog en droog buiten zijn bereik waren. Toen begonnen wij allen te lachen, waarop zij ons uitscholden voor *dieven* en *schelmen* en andere schimpwoorden, die hun 't eerst in den mond kwamen. Ik had veel pret in dit tooneel en vermaakte mij naderhand niet minder met de negers, die bij onze landing om ons heendrongen. Zij schenen vroolijke snaken te zijn, lachten onophoudelijk, snapten, zongen en toonden hunne witte tanden dat het een aard had. Een hunner danste om ons heen, klapte met de vingers en zong liedjes zonder begin of einde. »Hé, *massa*, wat zegt ge nu? Ik geen slaaf, — ik echte Barbadiaan van geboorte, menheer, Hé —

„Nooit is gekoom de dag
Die Rodney vlukten zag,
Nooit is gekoom de nak,
Dat Rodney zen biezen pak."

»*Massa,* ik vrij man, ja, menheer! — Als *massa* mij geef *pictarien*, ik drink *massa's* gezondheid."

»Wil je wel uit den weg daar, neger?" riep een der matrozen, die een vat afrolde.

»Hé, wie is hier neeg? Ik vrij man; geboor op *Barbadoes.* Ga je eigen weg, man van 't oorlogskip!"

„Blank matroos van oorlogskip,
Die is de man voor mij;
Blank soldaat, blank soldaat
Haalt nooit, neen nooit er bij.
Soldaat geeft *vijfje* en is nog boos;
Maar *gulden* geeft mij braaf matroos."

»*Massa*, nu zul wij stel, gij maar geeft een *pictarientje* of tien stuif. Gij zijt, bij me zolen, knap jong heer."

»Komaan, afgemarcheerd!" riep Swinburne en raapte een stok op, dien hij vond liggen.

»Hé, afgemarcheerd?"

„Nooit is gekoom de dag,
Die mij nog vlukten zag."

»Ga, en doe uw werk, menheer. Waarom gij spreek tegen mij? Ga, werk, menheer. Ik vrij man en ekte *Barbadiaan* van geboort."

Hierop volgde weer een lief deuntje op dezelfde wijs als het voorgaande.

Mijne aandacht werd van die luidruchtige melodie afgetrokken door het zien van een anderen neger, die zich op den grond lag te rollen en wien het schuim op den mond stond, alsof hij door eene hevige stuip was aangetast. »Wat schort dien man daar?" vroeg ik den zanger, die vlak bij mij stond en zijn deuntje bleef voortzetten, in weerwil van Swinburne's dreigenden stok. »Die man is Sam Slack, *Massa*. Hij eef de stuip gekreeg." En dat scheen ook het geval te zijn. »Wak, ik hem zal genees," — met deze woorden rukte hij Swinburne den stok uit de hand, liep naar den man toe, die zich steeds in het zand wentelde, en begon hem zonder genade af te ranselen. »Wel, Sambo," riep hij eindelijk geheel buiten adem, »gij nog niet zijt beet? ik nog eens probeer." Hij begon zijne operatie opnieuw, totdat de lijder eindelijk opsprong en uit al zijne macht wegliep. Ik weet niet of de kerel werkelijk de stuipen had, dan of hij zich slechts zoo hield, om ons te helpen van de huig te lichten; maar dit is zeker, dat ik nooit van zulk eene remedie tegen die kwaal hoorde. Ik wierp den snaak met zijn stok een vijfje toe, zoowel om het vermaak dat hij mij verschaft had, als om van hem af te komen. »Dankie, *massa*, — nu oorlogskipman, daar is de tok weerom om al die verduivelde neger af te ros." Met deze woorden overhandigde hij den stok weder aan Swinburne, maakte eene beleefde buiging en vertrok. Wij zagen ons echter weldra omringd door anderen, voornamelijk door eenige zwarte dametjes met volle vruchtkorven beladen en die, gelijk zij zeiden, *alles te koop* hadden. Ik merkte dat mijne matrozen zeer gesteld waren op kokosnotenmelk, welke ik hen niet belette van die dames te koopen, daar deze drank even onschadelijk

als verkwikkelijk bij warm weder is. De koopvrouwen verkochten bijna niets dan die noten, en daar ik deze nooit geproefd had, kocht ik er eene en koos de grootste uit. »Neen, die niet goed voor *massa*. Deze beet voor blank officier. Deze lekkere mooie melk. Goed voor de maag." Ik dronk de mij gereikte kokosnoot ledig en vond dien drank zeer verfrisschend. Wat de matrozen betreft, zij schenen er geheel op verlekkerd te zijn. Doch ik bespeurde weldra dat die drank, ofschoon dan ook *goed voor de maag*, geenszins goed voor het hoofd was, daar mijne manschappen, in plaats van de vaten te rollen, zelve naar alle kanten begonnen heen te rollen, zoodat, toen het tijd was om te gaan eten, de meesten hunner stomdronken op den bodem van de boot lagen; zij hielden staande dat ze dolle hoofdpijn hadden door de hitte van de zon.

Nu was het ook brandend heet, en ik geloofde hen in 't eerst, toen ze slechts duizelig waren, maar het tegendeel bleek mij ten duidelijkste, toen ik zag dat ze wezenloos werden; evenwel bleef het mij een raadsel, hoe zij aan sterken drank waren gekomen. Toen ik aan boord teruggekomen was, vroeg de heer Falcon, die, ofschoon dienstdoend kapitein, evenwel nog als eerste luitenant werkzaam was en zijn ouden post met dezelfde stiptheid als te voren waarnam, hoe ik mijne manschappen zoo dronken had laten worden. Ik verzekerde hem dat ik het niet zeggen kon; dat ik geen enkel man vergund had de plaats te verlaten of eenigen sterken drank te koopen, en dat zij niets anders te drinken hadden gehad dan een weinig kokosnotenmelk, die ik meende hun niet te mogen onthouden, daar het zoo warm was. De heer Falcon lachte en zeide: »Hoor eens, Simpel, ik ben meer in de West geweest en zal u eens een geheim doen weten. Hebt gij nooit gehoord wat het zeggen wil, *den aap te zuigen?*" »Neen, mijnheer." »Dan wordt het tijd dat ik u er mee bekend maak; het is een term waarvan zich de matrozen bedienen, wanneer ze *rum* uit eene *kokosnotenschaal* drinken, waaruit men de melk gegoten heeft om er den sterken drank in te doen. Begrijpt ge nu hoe uwe manschappen dronken zijn?" Ik keek mij de oogen uit het hoofd, want daaraan zou ik nooit hebben gedacht; maar nu begreep ik ook waarom de zwarte vrouw mij de eerste kokosnoot die ik uitkoos, niet wilde geven. Ik zeide dat aan den heer Falcon, die mij antwoordde: Nu, het was uwe schuld niet, maar vergeet het op een anderen tijd niet."

Ik had dien nacht de wacht, en Swinburne was als kwartiermees-

ter op het dek. »Swinburne," zeide ik, »gij zijt vroeger dikwijls in de West geweest, waarom hebt ge me niet gezegd dat de manschappen *den aap zogen*, terwijl ik dacht dat ze slechts klappermelk dronken?"

Swinburne meesmuilde en antwoordde: »Wel, mijnheer Simpel, het paste mij als kameraad niet te klappen, zie je wel? 't Gebeurt maar zelden dat een arm matroos in de gelegenheid komt om zich een beetje *te verheugen*, en 't zou niet mooi zijn hem dat te beletten. Ik denk dat gij hen nooit weer klappermelk zult laten drinken."

»Neen, zeker niet; maar ik kan ter wereld niet begrijpen wat vermaak zij er in vinden, om zich dronken te drinken."

»Dat is alleen omdat het hun niet vergund wordt, mijnheer. Daar hebt gij het heele geval in weinig woorden."

»Wel, mij dunkt, ik zou hen van die gewoonte kunnen genezen, indien ik eene poging daartoe mocht doen."

»Ik ben nieuwsgierig hoe gij dat zoudt aanleggen, mijnheer Simpel."

»Ik zou eenvoudig een man noodzaken om eene halve pint rum alleen uit te drinken, zonder dat een van zijne kameraden zich met hem mocht verheugen en de dronkenschap in vermaak doen verkeeren. Ik zou vervolgens den man, die gedronken had, alleen stilletjes laten liggen; den volgenden morgen, wanneer hij nuchter was, zou ik hem met zijne hoofdpijn in de hangmat laten tot 's avonds; dan zou ik hem weer een half pintje geven, en zoo zou ik voortgaan hem tot dronkenschap te dwingen, totdat hij geen sterken drank meer kon luchten of zien."

»Een raar middeltje, mijnheer Simpel. Ja — het zou bij sommigen kunnen helpen, maar velen van onze snaken zouden het slokje, waarvan gij spreekt, al heel dikwijls doen uitreiken, voordat het hen genas, en wat meer is, ze zouden zeer gewillige patienten zijn en geen leelijk gezicht trekken onder het innemen."

»Dat is mogelijk, maar het zou hen toch eindelijk genezen. Maar zeg mij eens, Swinburne, hebt ge ooit in deze gewesten een orkaan bijgewoond?"

»Ik heb alles bijgewoond, mijnheer Simpel, behalve de school; want daar had ik geen tijd toe. Ziet gij die batterij daar op Needhams Punt? Welnu, in den orkaan van 82 werden al die stukken door den wind glad weggeblazen; de schildwachten met hunne schilderhuisjes vlogen achterna. Sommige soldaten, die den wind van voren hadden, raakten al hunne tanden daardoor kwijt, die hun als gebroken

pijpestelen door de keel schoten, andere kregen het hoofd averechts op den romp te staan, omdat zij op het commando wachtten, om *rechtsomkeert* te maken; de geheele lucht was vol jonge negers, die als uienschillen rondvlogen."

»Gij denkt toch niet dat ik dat alles geloof, Swinburne?"

»Dat laat ik aan u over, mijnheer Simpel; maar ik heb dat gevalletje zoo dikwijls verteld, dat ik het zelf geloof."

»Op welk schip waart ge?"

»Op de *Blanche*, kapitein Faulkner, een knap man, zooals de arme kapitein Sauvage, dien wij gisteren hebben begraven; zij waren, de een zoowel als de ander, de beste officieren die men op de geheele vloot kon vinden. Bij het innemen van fort Royal werd hij doodelijk gewond; ik droeg hem naar beneden. — Maar wat is dat daar onder de maan? Ik zie een zeil in zee."

Swinburne haalde een nachtglas en richtte het naar de plaats waar hij het zeil meende te zien. »Een — twee — drie — vier. Het is de admiraal, mijnheer, die met het eskader voor den nacht bijlegt. Een van de schepen is een linieschip, daar wil ik een eed op doen." Ik keek er ook naar en gaf Swinburne gelijk. Vervolgens ging ik mijn rapport er van maken aan luitenant Falcon. Mijne wacht liep ten einde; zoodra men mij afgelost had, ging ik naar kooi.

EEN-EN-DERTIGSTE HOOFDSTUK.

Kapitein Kearney. — Het bal *van den deftigen stand.*

Den volgenden morgen met het aanbreken van den dag wisselden wij nommers, salueerden de vlag, en te acht ure wierpen de aangekomen schepen de ankers uit. De heer Falcon begaf zich aan boord van het admiraalschip met dépêches en om rapport te maken van kapitein Sauvage's dood. Binnen een half uur keerde hij terug, en wel, zooals wij met vreugde opmerkten, met een glimlach op het gelaat, waaruit wij afleidden dat hij zijne vaste aanstelling tot kapitein zou bekomen; hetgeen nog twijfelachtig was geweest, vermits de admiraal de macht had om de vacature te geven aan wien hij goedvond, hoewel het niet fraai van hem zou zijn gehandeld geweest, indien hij den heer Falcon daarbij over 't hoofd had gezien. Niet dat deze zijne aanstelling daarom niet zou hebben ontvangen, want, toen kapitein Sauvage stierf, was er geen admiraal present, en dus stelde de heer Falcon, om zoo te spreken, zich zelven aan; maar de admiraal zou hem naar 't vaderland hebben kunnen zenden, zonder hem het commando over een schip te geven. Dit laatste deed hij echter wel, — de kapitein van de *Minerva* werd tot commandant van den *Sanglier* benoemd, de kapitein van den *Opossum* kreeg het bevel over de *Minerva*, en kapitein Falcon dat over den *Opossum*. Dienzelfden avond werd hem zijn brevet uitgereikt, en reeds den volgenden dag hadden de overgangen plaats. Kapitein Falcon bood mij aan, mij mee te nemen, maar ik kon O'Brien niet verlaten en bleef liever op den *Sanglier*.

Wij waren allen ongeduldig om te weten wat voor een slag van officier onze nieuwe commandant was; hij heette Kearney, verder

wisten wij niets van hem. De *appointés* van de *Minerva*, die met de booten kwamen welke zijne bagage bij ons overbrachten, door ons ondervraagd zijnde, antwoordden bloot dat hij *eene goede ziel* was; dat er geen kwaad in hem stak, enz. Maar Swinburne, met wien ik de nachtwacht had, kwam naar mij toe en zeide: »Daar hebben wij dan een nieuwen kapitein, mijnheer Simpel. Ik ken hem wel, want ik heb twee jaren met hem op eene brik gedobberd."

»Zoo, Swinburne? En wat is 't voor een man?"

»Wel, om de waarheid te zeggen, mijnheer Simpel, hij is goed en vriendelijk genoeg, maar —"

»Maar wat?"

»Een drommelsche *spekschieter.*"

»Wat meen je daarmee?"

»Kijk eens aan, mijnheer Simpel, versta je geen Hollandsch meer, als ik vragen mag? Ik meen dat hij de grootste leugenaar is, die ooit een dek bewandeld heeft. Gij weet wel, mijnheer Simpel, dat ik nu en dan ook wel een vertelseltje kan opscheppen."

»Ja, dat kun je zeker, om maar eens te spreken van dien *orkaan*, waar je 't verleden nacht zoo druk over had."

»Dat is alles kinderspel, bij kapitein Kearney vergeleken. Niet dat ik voor een enkelen keer die kunst niet zoo goed zou verstaan als hij, maar — verdekseld — hij is het nooit moe. Kortom, mijnheer Simpel, als hij de waarheid spreekt, is het enkel *bij vergissing.* Hij is zoo arm als Job en heeft niets dan zijn kapiteinstraktement, maar als men hem hoort spreken, is hij rijker dan een prins. Enfin, ge zult nu spoedig kennis met hem maken, en hij zal u genoeg doen lachen, wel te weten, achter zijn rug; want ge begrijpt, mijnheer Simpel, dat het *in zijn gezicht* niet passen zou en ook niet wel zou afloopen."

Kapitein Kearney verscheen den volgenden dag bij ons aan boord. De manschappen stonden aangetreden om hem te ontvangen, en al de officieren bevonden zich op de kampanje. »Gij hebt een knap detachement mariniers aan boord, kapitein Falcon," zeide hij; »die aan boord van de *Minerva* deugden nergens toe, dan *om gehangen te worden;* ook zien uwe matrozen er heel knapjes uit; die op de *Minerva* waren *de galg niet eens waard.* Wilt gij zoo goed zijn de manschappen achteruit te doen komen, dan zal ik mijne aanstelling voorlezen." Dit geschiedde; alles nam den hoed af uit respect voor de autoriteit, van welke de aanstelling kwam. »Nu, jongens," dus sprak

kapitein Kearney vervolgens het scheepsvolk aan, »ik heb u maar weinig woorden te zeggen. Gij hebt gehoord dat ik tot bevelhebber van dezen bodem ben benoemd, en uw gewezen eerste luitenant heeft u bij mij geprezen als brave en oppassende lieden. Ik heb u *dit* slechts te verzoeken: weest altijd nuchter en gedraagt u steeds goed, — *spreekt altijd de waarheid.* Daarmee is 't uit. Gaat nu maar uiteen. Heeren," — dus vervolgde hij, de officieren aansprekende, »ik vertrouw dat wij goede vrienden zullen zijn, en ik zie geene reden waarom het anders zou wezen." Hij wendde zich nu met eene buiging van hen af en riep zijn bootsman: »Williams, je gaat aan boord en zegt den hofmeester, dat ik mijn woord heb gepasseerd om bij den gouverneur te dineeren; — de hofmeester moet mij komen kleeden; denk er ook aan, dat ge mijn fluweelen kussen op de achterste bank van de gig legt: niet dat eene, 't welk van mijn *fourgon* afkomstig is, maar dat van de *cabriolet*, die ik 't laatst aan wal gehouden heb, — je weet wel." Ik keek Swinburne toevallig eens aan, en hij knipoogde mij toe, alsof hij wilde zeggen: »Daar gaat hij." Toen wij naderhand de officieren van de *Minerva* spraken, bevestigden zij alles wat Swinburne gezegd had, ofschoon die bevestiging van hunne zijde overtollig was, want de kapitein staafde, door zijne eigene woorden, elke minuut de waarheid der van hem gemaakte schets.

Wij werden te Barbadoes nu hier, dan daar verzocht; trouwens de gastvrijheid van het eiland is maar al te wel bekend. Menig goed diner, menige gulle ontvangst vielen mij gedurende ons verblijf aldaar te beurt. Er was evenwel iets waarvan ik zooveel had hooren spreken, dat ik verlangde het eens in persoon te leeren kennen, en dat was een *digniteits-bal.* Maar ik moet hierbij eene kleine opheldering voegen; anders zou de lezer mij niet verstaan. De kleurlingen van Barbadoes zijn, om redenen welke zij zelve het best weten, of liever die voor elk, buiten hen, een geheim zijn, uitermate trotsch en beschouwen al de negers, op andere eilanden geboren, als uitschot; ook hebben zij eene buitengewoon hooge verbeelding van hunne eigene dapperheid, ofschoon ik nooit heb gehoord dat die dapperheid door iemand op de proef is gesteld. De vrije Barbadianen zijn grootendeels zeer rijk en dragen, wanneer ze buitenshuis komen, het hoofd geweldig hoog, terwijl hun air allerbelachelijkst is. Zij apen de manieren der Europeanen na, terwijl zij deze evenwel tevens als hunne minderen beschouwen. Een *digniteits-bal* is een bal, door de voor-

naamste onder die kleurlingen gegeven. Daar het bij zulk eene gelegenheid gewoonlijk nog al vermakelijk toegaat, nemen de officieren, zoowel van de landmacht als van de voor anker liggende schepen, doorgaans gretig eene uitspanning van dien aard waar. De prijs der toegangsbiljetten was zeer hoog: ik meen een halven *johannes* of acht dollars per persoon.

De gouverneur zond kaartjes rond tot een groot bal en souper voor de volgende week, en *Miss* Betsy Austin, eene kleurling, kennis daarvan bekomen hebbende, zond hare kaartjes tegen denzelfden avond rond. Dit was niet bloot uit *mededinging*, maar om eene andere reden, namelijk, omdat zij wel bewust was van de vergunning, die de meeste *appointés* op de schepen zouden bekomen, om het bal van den gouverneur bij te wonen, zoowel als van de voorkeur welke die heeren aan het hare zouden geven, en die hen uit de zaal van den gouverneur naar de hare zou doen sluipen, waardoor zij op een talrijk bezoek kon rekenen.

Op den dag der uitnoodiging kwam de kapitein aan boord en zeide onzen nieuwen luitenant (dien wij nader zullen leeren kennen) dat de gouverneur op het bezoek van *alle* officieren aan boord van den *Sanglier* aandrong; dat hij geene weigering wilde aannemen, en dat zij dus, zijns inziens, *moesten* gaan; dat de gouverneur eigenlijk een *nabestaande* van zijne vrouw was en aan hem (kapitein) eenige verplichting had voor het commando, dat hij thans voerde. *Hij* toch had den *eersten minister* te zijnen voordeele gesproken, en daar hij met dien minister, van zijne kindsheid af, particuliere vrienden was geweest, had zijne voorspraak natuurlijkerwijze *iets* uitgewerkt, — in alle geval was het aangenaam te zien, dat de dankbaarheid in de wereld nog niet geheel uitgestorven was. Na deze communicatie van den kapitein ging natuurlijk ieder officier, de eerste stuurman alleen uitgezonderd, die zeide dat hij nog liever — hij wist niet wat — deed, dan dat volk met de beenen te zien rondslaan als gekken; — hij zou zoolang op het schip passen.

Het bal bij den gouverneur was prachtig, maar de dames zagen er eenigszins geel en flets uit, ten gevolge van het klimaat. Er waren evenwel uitzonderingen, en over 't geheel was het eene vroolijke partij; maar wij verlangden allen om naar het *digniteits-bal* van mejufvrouw Betsy Austin te gaan. Ik sloop met drie andere *appointés* weg, en wij kwamen er weldra aan. Er was gedrang van negers buiten het huis, en het bal was nog niet begonnen, uit gebrek aan heeren; want

men zag er zeer scherp op, dat er niemand beneden de mulatten kleur werd toegelaten. Mogelijk is het niet overtollig hierbij te voegen dat de afstammeling van een blanke en eene zwarte *mulat* wordt genoemd, en die van een blanke en eene mulattin, *quarterone*, kwart-zwart; uit deze klasse was het gezelschap voornamelijk samengesteld. Ik meen dat van een *quarterone* en eene blanke de *misties*, of een achtste-zwart voortkomt, en van een *misties* en eene blanke de *mistafien* of een zestiende-zwart. Na dezen rang is alles *gewit* en wordt als Europeesch beschouwd. De trotschheid op de kleur gaat zeer ver in de West; een Duitsch edelman kan niet trotscher zijn op zijne kwartieren, dan b. v. een *quarterone* op de geringe schakeering die hem boven een *mulat* verheft, terwijl deze weer met verachting op een *zambo*, dat is half neger, nederziet, en de *zambo* eindelijk den *neger* als een wezen van veel grovere stof dan zich zelven beschouwt. Over 't algemeen maken de *quarterones* het knapste ras uit; men vindt onder hunne vrouwen ware schoonen met lang glad haar, groote zwarte oogen en fraai gevormde gelaatstrekken, terwijl men hare wangen kan zien blozen als die van eene Europeesche. Wij vonden de deur van mejuffer Austin's huis open en met takken van oranjeboomen versierd. Toen wij ons aanmeldden, werden wij door een mulatsch heer ontvangen, die waarschijnlijk voor ceremoniemeester speelde. Zijn haar was gepoederd, hij droeg een witten pantalon, een vestje dat hem veel te kort was, en eene halfsleetsche kapiteinsmonteering als livrei. Met eene diepe buiging »gebruikte hij de vrijheid om ons te verzoek om onze kaart voor de bal," en deze door ons vertoond zijnde, werden wij door hem in de balzaal geleid, aan welker deur mejuffer Austin stond om het gezelschap op te wachten. Zij maakte eene diepe neiging voor ons, maar tevens de aanmerking »dat zij met plezier de heer van 't skip zag, maar ook hoopte te zien de heer officier op haar *digniteit*."

Deze aanmerking kwetste *onze digniteit*, en een mijner makkers antwoordde dat wij *appointés* ons als officieren beschouwden, en wel als geene *geringe*, en dat zij, indien ze op de luitenants wachtte, wachten moest totdat die heeren het bal bij den gouverneur moede waren, terwijl *wij* de voorkeur aan het hare hadden gegeven.

Dit antwoord maakte alles goed; er werd *sangarie* rondgediend, en ik monsterde het gezelschap eens. Ik moet zeggen, al zouden de schoone dames bij mij te lande het dan ook kwalijk nemen, dat ik nog nooit zoovele lieve gezichtjes bij elkander had gezien. Daar de

officieren nog niet gearriveerd waren, trokken wij de geheele attentie tot ons, en ik werd beurtelings gepresenteerd aan mejuffer Eurydice, mejuffer Minerva, mejuffers Sylvia, Aspasia, Euterpe en vele andere, die hare namen waarschijnlijk ontleenden aan de onderscheidene oorlogschepen, die voor Barbadoes hadden ten anker gelegen. Al deze jonge dames gaven zich bijzonder veel *airs*. Haar opschik gaat mijne beschrijving te boven; aan kostbare juweelen was geen gebrek; de kleeding zelve was luchtig; korsetten schenen zij noch te dragen noch noodig te hebben; en over 't geheel waren ze zoo welgemaakt, dat te veel kleeding haar slechts schaden kon. Nadat er nog eenige andere *appointés* benevens eenige luitenants, waaronder ook O'Brien, waren aangekomen, gaf mejuffer Austin hare orders om het bal te doen beginnen. Ik verzocht mejuffer Eurydice om hare hand voor een cotillon, waarmede men het bal zou openen. Nu trad de eerste violist, ceremonie- en balletmeester, *massa* Johnson, een knap man, die aan al de dames les in het dansen gaf, te voorschijn. Hij was een donker-quarterone, met losjes gepoederd haar, een lichtblauw rokje aan, hetwelk hij wijd openliet om zijn lelieblank vestje te laten uitkomen, waarvan hij slechts één knoopje had vastgemaakt, ten einde de glorie van zijn hart — zijn net geplooiden *jabot*, die zich van zijn halsdoek tot aan zijn nankingschen pantalon uitstrekte — des te schitterender te vertoonen. Deze pantalon was eigenlijk gezegd slechts *eene korte broek*, die aan de knieën met breede gestrikte linten was vastgemaakt, terwijl zijne beenen in zijden kousen waren besloten; hetgeen evenwel niet voor zijn goeden smaak pleitte, vermits daardoor al te duidelijk het voordeel zichtbaar werd, dat een Europeaan boven een kleurling heeft in den vorm van het been; in stede toch van recht te zijn, was zijn been als een kaasmes, en daarenboven stak het bij hem in den voet, als de steel in een luiwagen of varken: zijnde er even zooveel voet aan den hielkant als aan de teenzijde. Zoo zag mijnheer Apollo Johnson er uit, dien de dames als het *nec plus ultra* der mode en den *arbiter elegantiarum* beschouwden. Zijn »stijkstok," dat is, den strijkstok zijner viool gebruikte hij als een tooverstaf; — zoodra hij daarmede het instrument slechts aanraakte, werden zijne orders oogenblikkelijk gehoorzaamd. »Daams en eer — neemt uwe plaats." Alles vloog op. »Juffer Eurydice — gij opent de bal."

Mejuffer Eurydice had slechts een poveren *partner*, maar zij belastte zich met mijn onderricht. O'Brien was onze *vis-à-vis* met juffer Euterpe. De andere heeren waren officieren van de schepen, en

wij maakten een getal van twaalf uit, bruin bij wit, als op een schaakbord. Aller oogen waren op mijnheer Apollo Johnson gericht, die eerst naar de paren keek, vervolgens naar zijne vedel en eindelijk naar de andere muzikanten, om te zien of alles in orde was, en zich daarvan overtuigd hebbende, maakte hij eene beweging met de hand om de muziek te doen beginnen. »*Massa* luitenant," riep Apollo O'Brien toe, — »over die daam — rek hand en link — nu figureer met juffer Eurydice — zoo is 't goed, — nu vier hand rond. — Jij, klein *appointé*, naar je *partner* gekeek, — nu gebalanceerd — zoo — goed. Eerste figuur uit."

Ik dacht nu dat ik wel een woordje tot mijne *partner* zou mogen wagen, en zeide haar iets. Tot mijne verwondering antwoordde zij op zeer bitsen toon: »Ik hier kom om te dans, mijnheer, en niet om te babbel; kijk naar *massa* Johnson, hij slaat met tijktok."

De tweede figuur begon, en ik hield er mij maar redelijk bij; hetzelfde was 't geval bij de derde, vierde en vijfde figuur, want ik had nooit een cotillon gedanst.* Toen ik mijne dame, die zeker het mooiste meisje van het geheele gezelschap was, naar haar stoel leidde, zag zij mij met eenige verachting aan en wendde zich tot iemand die naast haar zat, met de opmerking: »Ik heb meelijd met de eer, die koom uit Euroop; ze kun niets dans en moet eerst leer bij ons te Barbadoes."

Men zou nu een contredans beginnen, en dit beviel het gansche gezelschap beter, want geen der pupillen van mijnheer Apollo Johnson was bijzonder in de cotillon ervaren, en geen enkel officier, met uitzondering van O'Brien, kende er iets van. O'Brien's hoogere kennis in dit opzicht, gevoegd bij zijne luitenants-epaulet en welgemaaktheid van persoon, maakte dat de dames hem met een zeer gunstig oog beschouwden; maar hij engageerde mejuffer Eurydice bij voorkeur, nadat ik haar verlaten had, en bleef den geheelen avond bij haar, zoodat hij de jaloerschheid van mijnheer Apollo Johnson, die, naar het scheen, op haar verliefd was, sterk gaande maakte. Ons gezelschap werd van minuut tot minuut talrijker; al de officieren van het garnizoen, en eindelijk zelfs de *aides-de-camp* van den gouverneur, zoodra zij maar wegkonden, — kwamen bij ons aanzetten. Allen waren in *mufti*, dat is te zeggen, in burgerkleeren. Het dansen duurde voort tot drie ure in den morgen, en men kon het nauwelijks uithouden door het gedrang, veroorzaakt door de nieuwe aankomelingen uit al de huizen van Barbadoes. Ik moet zeggen dat een

half dozijn fleschjes *eau-de-cologne*, door de zaal gesprenkeld, geen nadeel zouden hebben gedaan aan de lucht die er heerschte; de hitte was verschrikkelijk, en de gezichtjes der dames waren met geen zakdoeken droog te houden. Ik zou zulk een *digniteits-bal* aan alle dikke heeren kunnen recommandeeren, om een paar dozijn pond lichter te worden.

Men meldde eindelijk dat het *souper* opgedragen was, en daar ik de laatste quadrille met mejuffer Minerva had gedanst, had ik nu ook natuurlijkerwijze het genoegen haar de hand naar de souperzaal te reiken. Mijn ongeluk wilde, dat ik een overheerlijken kalkoen voor mij had staan; ik vroeg aan mejufvrouw Minerva of ik haar een sneedje van de borst mocht presenteeren. Zij keek mij met verontwaardiging aan en zeide: »UE. foei onbeskaamd, mijnheer, zoo te durf spreek tegen daam; waar UE. hebt geleerd manier? Tegen daam te spreek van *borst*, foei, — maar geef mij een tukje van kalkoens-*boezem*, als ik mag verzoek." Ik maakte mij nog aan twee of drie even barbaarsche vergissingen schuldig, alvorens het souper ten einde was. Het liep eindelijk af, en ik moet zeggen dat ik nooit een kostelijker had bijgewoond. »Tilte, eer en daam," — riep mijnheer Apollo Johnson onverwachts, »met de permissie van onze beminnelijke gastvrouw, ik wil proponeer een toast. Eer en daam! gij al weet, en zoo gij niet weet, ik nu zek, dat er geen plaats in de weld is, gelijk Barbadoes. Al de weld vek tegen Engeland, maar Engeland lak daarmee, en Koon Sors (Koning George) oeft niet te zijn bang, zoolang Barbadoes oudt vol. Badiaan ook voor Koon Sors, tot de laatste drop bloed! *Nooit is gekoom de dak, Die een Badiaan loop zak.* Gij al weet, de Franschman te St. Lucie geef *Morne-fortunée* oof, zoodra zij oor, dat de Badiaansche vrijwillek koom aanmarcheer. Ik oop, niemand in 't gezelskap zal mij kwalijk neem, maar ik zek dat de Enkelsman ier word jaloers op de Badiaan. Eer en daam, — Barbadiaan eb maar één fout, ze zijn *te* dap! Ik proponeer 't welzijn van 't eiland Barbadoes."

Deze waarlijk zedige aanspraak werd met toejuichingen uit iederen hoek ontvangen, en de toast met geestdrift gedronken. De dames waren verrukt over mijnheer Apollo's welsprekendheid en over het hooge woord dat hij zoo in 't gezelschap voerde.

O'Brien stond nu op en sprak het gezelschap op de volgende wijze aan: »Dames en heeren, mijnheer Poll heeft beter gesproken, dan de beste papegaai dien ik ooit hier te lande gehoord heb; daar hij

evenwel een toast aan het eiland Barbadoes heeft gebracht, denk ik dat het niet ongepast zal zijn, dat ik een anderen toast voorsla; — ik wensch met hem alle mogelijke welvaart aan dit eiland, maar het bezit een sieraad, zonder hetwelk Barbadoes eene wildernis zou zijn, namelijk de schoone jufferschap, die thans hier aanwezig is en ons hart stormenderhand heeft veroverd." Hier sloeg O'Brien zijn arm zachtjes om *miss* Eurydice's middel, en *massa* Apollo knarste op de tanden, dat men het aan het andere einde der zaal kon hooren. »Derhalve" — dus ging O'Brien voort — »stel ik met uw verlof *het welzijn der Barbadoesche dames* voor." Deze toast van O'Brien werd, althans door de dames, voor veel *mooier* verklaard dan die van mijnheer Apollo, en mejuffer Eurydice werd zelfs nog gracieuzer jegens hem, en de andere dames nog jaloerscher.

Menig andere toast, en nog veel meer wijn, werd er gedronken, totdat het mannelijk gedeelte van het gezelschap merkbaar de hoogte kreeg en vrij woelig begon te worden. Mijnheer Apollo moest evenwel zijne revanche hebben en verzocht, na vele *hem's* en *ha's*, de vergunning om een toast voor te dragen. »Eer en daam, ik ben dan zoo vrij van te zek:

„Vivat de haan, die nog doorkraait voor de hen,
Als hij geheel schor is en niet meer kraaien en ken."

Deze *dichterlijke* toast van *massa* Apollo werd met verrukking geapplaudisseerd en gedronken; maar nu stond *miss* Betsy Austin op en zeide dat »hoewel zij niet was gewoon om in 't publiek te spreek, zij evenwel mijnheer Apollo moest bedank voor zijn *mooi toast*, en dus in den naam der dames een anderen voorsloeg, te weten:

„Vivat de hen die nooit refuseert,
Als 't haantje voor haar te kraaien begeert."

Had men den eersten toast toegejuicht, deze voerde de geestdrift ten top; maar de vreugde verkoelde niet weinig, toen de dame des huizes opstond en zeide: »Nu, eer en daam, ik ben zoo vrij u te zek, dat het tijd is om te gaan naar uis; ik heb nooit graag rumoer of *spektaak* bij mij aan uis: dus mij dunkt, wij stilletjes moest drink een glaasje tot afskeid, en ik ben u wel verplik voor uw angenaam gezelskap."

Dat was, gelijk O'Brien zeide, een *congé* in forma; wij ledigden ons

afscheidsglaasje en maakten ons gereed om de dames met welke wij gedanst hadden, op haar weg naar huis te vergezellen. Terwijl ik mejuffer Minerva hielp om haar rooden shawl om te doen, kwam er een storm in een anderen hoek op, namelijk tusschen de heeren Apollo Johnson en O'Brien. De laatste hield zich druk bezig met mejuffer Eurydice, welke hij allerlei mooie dingen in 't oor fluisterde, toen mijnheer Apollo, door jaloerschheid ontstoken, naar hen toetrad en aan *miss* Eurydice zeide dat hij de eer zou hebben haar te huis te brengen.

»Gij kunt die moeite sparen, leelijke snarenkrasser," dus viel O'Brien tegen hem uit; »deze dame staat onder mijne protectie; berg je dus maar met je zwarte tronie, of ik zal je laten zien hoe ik een Badiaan behandel, die *wezenlijk te dapper* is."

»Bij me ziel, *massa* luitenant, als gij mij aanraak een ving, ik u zal toon wat Badiaan kan doen."

Apollo poogde zich nu tusschen O'Brien en zijne dame in te dringen, maar O'Brien stiet hem met groot geweld terug en vervolgde zijn weg naar de deur. Zij bevonden zich in den gang, toen ik bij hen kwam, want aan O'Briens stem hoorende dat er iets gaande was, liet ik mejuffer Minerva voor zich zelve zorgen.

Miss Eurydice had nu, op O'Brien's verzoek, zijn arm losgelaten, en hij en de heer Apollo stonden in den gang, O'Brien vlak bij de deur, die gesloten was, terwijl Apollo naar hem toezwaaide. O'Brien, die het zwakke punt van een zwarte kende, begroette Apollo met een schop tegen de schenen, die *mij* zeker het been zou hebben verbrijzeld. *Massa* Johnson brulde van pijn, deinsde twee of drie passen achteruit en deed de menigte, die hem volgde, retireeren. De zwarten vechten nooit met de vuist, maar stooten met hunne hoofden als rammen op elkander los, terwijl zij dezelfde kracht daarmede uitoefenen als die dieren. Mijnheer Apollo, die achteruit geweken was, wreef zijne schenen nog eens, hief daarop een luiden kreet aan en vloog vervolgens met zijn hoofd als een stormram tegen O'Brien in. O'Brien, die een zoodanigen aanval verwachtte, daar hij die manier van vechten kende, stapte behendig op zijde en liet mijnheer Apollo hem voorbijschieten, hetgeen deze met zooveel geweld deed, dat zijn hoofd door het paneel van de deur achter O'Brien heenging en daarin bleef steken, alsof hij zichzelven dus aan de kaak had willen stellen. Hij schreeuwde als een mager varken om hulp en schuimbekte van woede. Het kostte eenige moeite om hem te verlossen, en hij maakte

nu eene droevige figuur. Zijn gezicht was leelijk gehavend en gesneden, en zijn superbe *jabot* geheel aan flarden: hij scheen echter zijne bekomst te hebben, en retireerde naar de souperzaal, door eenige zijner bewonderaars gevolgd, zonder naar O'Brien te vragen of om te zien.

Ofschoon nu evenwel mijnheer Apollo voldaan was, waren zijne vrienden zulks in 't geheel niet, maar te zeer verontwaardigd om ons schotvrij te laten heengaan. Er ontstond voor het huis een talrijke oploop, die het terdege op ons gemunt had: men zwoer zich op ons te zullen wreken over de behandeling, mijnheer Apollo aangedaan, en het kwam ons voor dat wij slaags zouden moeten raken. Mejuffer Eurydice was het ontvlucht, zoodat O'Brien de handen vrij had. »Komt er uit, diev, galgebrok, komt er uit, 't is maar jam, dat wij niet heb steen om jelui den kop aan stuk te smijt," riepen de verzamelde negers. De officieren rukten *en corps* uit en werden begroet met eene verscheidenheid van werptuigen, zooals rotte oranjeappels, koolstronken, slijk en kokosnotendoppen. Wij drongen er moedig doorheen, maar terwijl wij de kust naderden, groeide de menigte tot honderden aan, en eindelijk konden wij niet verder, als zijnde volkomen tusschen de negers vastgeklemd, op wier hoofden wij even weinig indruk konden maken, alsof het marmerblokken waren geweest. »Wij moeten van leer trekken," zeide een officier. »Neen neen," viel O'Brien hem in de rede, »dat zou niet goed zijn: indien wij eenmaal bloed storten, laten ze ons niet levend uit hunne handen. De manschappen van de booten moeten nu zeker al weten, dat er iets te doen is." O'Brien had gelijk. Nauwelijks was het woord er nog bij hem uit, of wij zagen in de verte eene opening maken door de samengedrongen menigte heen. Swinburne verscheen in het midden van die ruimbaan, gevolgd door al de roeiers uit de booten, die met hunne riemen en haken niet op de hoofden der zwarten mikten, maar ze als zeisen langs hunne beenen zwaaiden. Hiermede gingen zij aan onze rechter- en linkerzijde voort, totdat wij door de ruimte, die zij maakten, de booten hadden bereikt. Nu volgden de matrozen ons, terwijl ze nu en dan een uitval deden tegen de schenen van het zwarte gespuis, wanneer het hun te na kwam. Het was intusschen dag geworden, en wij bevonden ons binnen weinige minuten weder veilig aan boord van ons fregat. Aldus eindigde het eerste en laatste *dginiteits-bal*, dat ik ooit heb bijgewoond.

EINDE VAN HET EERSTE DEEL.

JONGENS-BIBLIOTHEEK.

N°. 2.

PIETER SIMPEL.

TWEEDE DEEL.

DE LOTGEVALLEN

VAN

PIETER SIMPEL,

DOOR

KAPITEIN MARRYAT.

NAAR HET ENGELSCH.

TWEEDE DEEL.

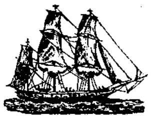

ARNHEM,
D. A. THIEME.

1866.

Gedrukt bij G. J. THIEME te Arnhem

EERSTE HOOFDSTUK.

Kapitein Kearney geeft zich uit voor mijn nabestaande. — Wedstrijd in de kunst van *vertellen* tusschen hem en den eersten luitenant. — De haai, het schoothondje en het testament. — Tafereel op het achterdek.

Daar de admiraal er geen man naar was om de schepen, onder zijn commando, werkeloos in de haven te laten liggen, moest het geheele eskader, zeer weinige dagen na het door mij beschrevene *bal van den deftigen stand*, naar deszelfs onderscheidene bestemmingen afzeilen. Ik was niet droevig dat ik de baai verliet, want overdaad verveelt iemand spoedig, en ik gaf niets meer om oranjeappels, pompelmoezen of bananen, zoomin als om de goede maaltijden en den Bordeaux-wijn aan de tafels der officieren van het leger en van de heeren burgers des eilands. Het zeewindje wordt ons weldra liever dan al de rest, en zoo wij ons, onbevreesd voor haaien, hadden kunnen baden, zouden wij ook dat allerverkwikkelijkste van alle genoegens onder de verzengde hemelstreek op zijne rechte waarde hebben geschat. In één woord, het was ons aangenaam de order te ontvangen, om den volgenden dag onder zeil te gaan en op de hoogte van het Fransche eiland Martinique te kruisen. Kapitein Kearney had zich zooveel aan wal opgehouden, dat wij hem slechts zelden zagen en het schip zich geheel onder het bevel van den eersten luitenant bevond. Van dezen heb ik tot nog toe niet gesproken. Het was een kort pokdalig man, met rood haar en knevels, een goed zeeman en geen slecht officier; dat is, hij was een practisch zeeman en kon elken matroos zijn plicht, en wat hij bij ieder werk in 't oog te houden had, aantoonen. Dit is iets waarop de zeelieden hoogen prijs stellen, daar het geene algemeene deugd is. Evenwel heb ik nog geen officier gezien, die op zijne practische kennis trotsch en daarbij tevens een goed zeevaarder

is, en maar al te vaak doen officieren, die den *jantje pikbroek* uithangen, den eerbied afnemen, die men hun verschuldigd is, dewijl zij ruw en gemeen in hunne taal en manieren worden. Dit was het geval met den heer Phillott, die zich veel omtrent zijn zeemansvoorkomen inbeeldde, nu eens broertje en kameraad met de matrozen speelde, familiaar met hen sprak en even familiare antwoorden voor lief nam, en dan weder, wanneer hij eene kwade bui had, dezelfde matrozen met eene handspaak salueerde.

Dit deed hij, zooals ik zeg, wanneer hij kwaad gehumeurd was; hij was wel geen kwaad slag van een man, maar zeer opvliegend van aard. De taal, waarvan hij zich jegens de officieren bediende, was somtijds weinig gepast, en nooit fatsoenlijk wanneer hij met *appointés* sprak. Over 't geheel mocht men hem desniettegenstaande nog al wel lijden, ofschoon hij zekerlijk niet zoo gerespecteerd werd als met zijn rang van eersten luitenant overeenkwam. Ik moet nog zeggen dat hij zich even *ongegeneerd* jegens zijne meerderen als jegens zijne minderen gedroeg, en de vrijpostigheid, waarmede hij kapitein Kearney's vertellingen gewoonlijk tegensprak en in twijfel trok, had dikwijls gedurende eenige dagen eene koelheid tusschen hen beiden ten gevolge.

Daags nadat wij uit Carlislebaai waren gezeild, werd ik in de kajuit ten eten verzocht. Het diner werd opgedischt in zilveren schotels, hetgeen zeer deftig stond: maar er was niet veel in. »Deze schotel," zeide de kapitein, »is mij door eenige kooplieden aangeboden, uit dankbaarheid voor mijne pogingen om hun eigendom tegen de Denen te beschermen, toen ik op de hoogte van Helgoland kruiste. —"

»Kijk eens aan," — dus viel de eerste luitenant hem in de rede, »die leugenachtige hofmeester van u heeft mij gezegd dat gij dien schotel te Portsmouth hebt gekocht; hij heeft het mij vanmorgen in den kuil verteld."

»Waar hebt gij die infame leugen vandaan gehaald?" vroeg de kapitein den hofmeester, die achter zijn stoel stond.

»Ik heb enkel gezegd dat ik het dacht," antwoordde de man.

»Wat? hebt ge mij niet gezegd dat men zeven- of achtmaal met de rekening was komen loopen?"

»Hebt ge dat durven zeggen?" vroeg de kapitein, die geweldig boos werd, aan den verlegen hofmeester.

»Mijnheer Phillott heeft mij verkeerd verstaan," zeide deze weer;

»ik zeide iets van eene rekening, die voor de *appointés* was binnengekomen."

»Ha zoo!" hernam de kapitein, »dat zou er beter naar lijken."

»Wel, mijnheer de hofmeester," dus viel de luitenant uit, »ik zal stom zijn, als gij niet een even dond...... leugenaar zijt als uw....." *meester* wilde hij zeggen, maar gelukkig bedacht hij zich nog bijtijds, en vervolgde: »als uw gezicht iemand reeds terstond doet vermoeden."

De kapitein gaf eene andere wending aan het gesprek, door mij te vragen of ik een sneedje ham verkoos. »'t Is echte Westphaalsche, mijnheer Simpel," zeide hij, »ik krijg ze regelrecht van graaf Troningsken, een intiemen vriend van me en een eerst jager op wilde zwijnen in het Hartzgebergte."

»Hoe drommels krijgt gij die hammen over, kapitein Kearney?"

»Alles kan, mijnheer Phillott, en de eerste consul is zoo kwaad niet als men hem afschildert. De eerste zak hammen werd mij toegezonden met een vriendelijken brief, eigenhandig door hem geschreven, dien ik u vandaag of morgen wel eens zal laten zien. Ik schreef hem terug en zond hem met een smokkelaar twee Chesterkazen cadeau. Sedert dien tijd zijn de hammen altijd geregeld gearriveerd. Hebt gij ooit Westphaalsche hammen gegeten, mijnheer Simpel?"

»Ja, kapitein; eens heb ik ze geproefd bij *lord* Privilege."

»*Lord* Privilege? wel dat is nog een verre neef van me," hernam kapitein Kearney.

»Is het toch waar, mijnheer?" zeide ik.

»Permitteer me dan, kapitein, dat ik u een lid van uwe familie voorstel," zeide de eerste luitenant, »want mijnheer Simpel is zijn kleinzoon."

»Is 't mogelijk? Dan zeg ik maar alleen, mijnheer Simpel, dat het mij plezier zal doen u zoo dikwijls mogelijk te ontmoeten. Wel, het verheugt me u hier aan boord te hebben."

Nu was dit wel alles onwaar, want kapitein Kearney stond in niet de minste betrekking tot mijne familie, maar dit eens gezegd hebbende, kon hij zijn woord niet meer intrekken, zoodat ik bij zijne leugen het beste voer; want hij behandelde mij daarna steeds met de grootste minzaamheid en noemde mij *cousin*.

De eerste luitenant knipoogde mij toe, nadat de kapitein mij zoo aan tafel had toegesproken, alsof hij wilde zeggen: »Dat komt goed uit." Vervolgens sprak men weer van iets anders. Kapitein Kearney

bracht verwonderlijke historiën voor den dag, en dat wel zoo ernstig dat hij, naar mijne gedachte, zelf geloofde de waarheid te verhalen. Nooit kon men beter zien wat eene ingewortelde gewoonte vermag. Hij onthaalde ons bij voorbeeld op het verhaal eener expeditie in deze woorden: »De Fransche kapitein zou door mijne hand gevallen zijn, maar juist toen ik aanlei, kwam er een kogel, die den haan van mijn geweer zoo netjes afschoot, alsof hij er afgesneden ware; — iets zeldzaams," merkte hij daarbij aan.

»Dat haalt niet bij hetgeen ik op een schip zag gebeuren," zeide de eerste luitenant. »Verbeeld u eens dat de tweede luitenant door een schrootschot werd begroet, hetwelk hem een zijner knevels glad wegnam, en toen hij omkeek om te zien wat er gaande was, kwam er een ander schot en rukte den overgeblevenen knevel weg. Dat was scheren zonder zeep."

»Jawel," hervatte kapitein Kearney, »dat was 't ook; maar gij kunt rare dingen vertellen, mijnheer Phillott. Voor mij komt er dat niet op aan, maar 't is geen mooi voorbeeld voor mijn *cousin* hier, mijnheer Simpel."

»Kapitein Kearney," dus nam de luitenant weer het woord, »weet ge wel wat de pot den ketel verweet?"

»Neen, mijnheer, dat weet ik niet," zeide de kapitein met eene deftigheid, alsof hij zich beleedigd achtte. »Mijnheer Simpel, een glas wijn?"

»Ik dacht dat deze kleine *brouillerie* den kapitein zou hebben in toom gehouden; dit was dan ook het geval, maar slechts gedurende eenige minuten; toen begon hij opnieuw. De eerste luitenant maakte de opmerking, dat men wel zou doen elken morgen water in het schip te laten en het weer uit te pompen, om den reuk van het vuile water, dat op den bodem lag, te doen verdwijnen. »Er zijn wel dingen die slechter ruiken dan bodemwater," zeide de kapitein. »Wat denk je van de geheele bemanning van een schip, die bijna vergeven werd door den geur van rozenwater? Dat is op mijn schip gebeurd, in de Middellandsche zee. Ik kruiste bij Smyrna op een Fransch schip, dat naar Frankrijk moest zeilen en een pacha als ambassadeur aan boord had. Ik wist dat het een goede prijs zou zijn, en hield scherpen uitkijk. Op een morgen ontdekten wij den Franschman voor ons uit, aan lijboeg. Wij zetten alle zeilen bij, maar konden hem niet bereiken, en verloren hem met den avond uit het gezicht. Ik wist echter dat hij naar Marseille ging en maakte

ijverig jacht op hem, vol hoop van hem nog eens in 't gezicht te zullen krijgen. Wij hadden slappen en veranderlijken wind, maar vijf dagen daarna, terwijl ik in mijne hangmat lag, juist voordat de dag aanbrak, kwam mij een zeer sterke geur in den neus, welke door de geschutpoort te loever binnendrong en het opene luikgat afkwam; ik snuffelde twee- of driemaal en merkte toen dat het rozenwater of rozenolie was. Ik liet den officier van de wacht roepen, en vroeg hem of er ook eenig schip te zien was. Hij antwoordde van neen, maar ik gelastte hem goed met zijn verrekijker langs den horizont te loever te zien. Naarmate de wind aanwakkerde, werd de reuk al sterker en sterker. Ik deed hem alles gereed houden om zeil bij te zetten, want ik wist dat de Turk dicht bij ons moest zijn. Jawel —het was ook zoo: toen de dag aanbrak, zagen wij hem drie mijlen voor ons, en zaten hem ditmaal zoo gelukkig achter de vodden, dat wij voor den middag meester waren van hem en van zijn harem. Van de dames zou ik u een boel kunnen vertellen. Maar om van het schip te spreken, wij bevonden dat het een prijs van waarde was. Onder andere dingen was er een okshoofd rozenolie aan boord."

»Te drommel!" riep de eerste luitenant uit. »Een heel okshoofd!"

»Ja," hernam de kapitein, »een Turksch okshoofd, mogelijk niet zoo groot als onze leggers — zij hebben andere maten en gewichten, — *enfin*, ik nam de eerste zaken van waarde over in de brik, die ik toen commandeerde; er waren zoo wat om en bij de 20,000 zechinen, — tapijten — en ook, onder de rest, dat vat rozenolie, 't welk wij drie mijlen ver hadden geroken. Wij hadden het reeds goed en wel aan boord, toen de stuurman, die het aangaf, de katrol er niet behoorlijk omdoende, het in de bottelarij liet vallen, zoodat het aan stukken barstte. Zulk een tooneel is er nooit beleefd; mijn eerste luitenant en verscheidene manschappen op dek vielen in flauwte; de mannen in het ruim werden als levenloos naar boven gedragen, en 't duurde een geruimen tijd eer ze weer bijkwamen. Wij lieten water in de brik en pompten het uit, maar dat hielp niet; de reuk wilde niet weg en werd zoo hevig, dat ik, alvorens nog te Malta te kunnen komen, veertig man op de ziekenlijst had. Aldaar voor anker gearriveerd zijnde, bezorgde ik den stuurman zijn ontslag uit de dienst, wegens zijne zorgeloosheid en onbesuisdheid. Eerst nadat wij de brik hadden berookt, en toen dat nog maar weinig baatte, haar gedurende drie weken hadden laten zinken, werd de reuk eenigszins draaglijk, maar verdwijnen wilde hij niet; en de admiraal zond daarom

de brik naar Engeland, waar ze buiten dienst werd gesteld en verkocht. De planken, enz. er van werden naderhand opgekocht door het volk van Brighton en Tunbridgewells, die het hout gebruikten om er allerlei galanteriewaren van te maken, welke veel aftrek hadden wegens den geur van rozenolie, die er nog sterk aan bleef. Zijt gij ooit te Brighton geweest, mijnheer Simpel?"

»Nooit, kapitein."

In dit oogenblik kwam de officier van de wacht beneden, om rapport te maken dat er een groote haai onder de kiel was, en den kapitein te vragen of hij er iets tegen had dat de officieren den haai poogden te vangen."

»Volstrekt niets," antwoordde kapitein Kearney. »Ik haat de haaien als de pest. Ik heb eens bijna 14,000 pond door zoo'n haai verloren, toen ik in de Middellandsche zee voer."

»Mag ik vragen hoe, kapitein?" zeide de eerste luitenant met een effen gezicht. »Daar ben ik nieuwsgierig naar."

»Het gevalletje was eenvoudig dit," hernam de kapitein. »Ik had eene oude tante op Malta, welke ik bij toeval vond, als eene ongehuwde dame van zestig jaar, die haar geheele leven op het eiland had doorgebracht. Het was een bloot toeval dat ik haar aanwezen ontdekte. Ik wandelde op de Strada Reale, toen ik een grooten baviaan zag, die aan de bewoners van een huis aldaar behoorde. Dit leelijke dier hield een klein vet schoothondje bij den staart en sleepte het beestje mede, terwijl eene oude dame erbarmelijk om hulp stond te roepen; want zoodra zij haar hondje wilde helpen, deed de baviaan een uitval naar haar, alsof hij haar ook wilde medesleepen, en greep haar met den eenen poot bij de rokken, terwijl hij met den anderen den kleinen mop vasthield. Ik mocht dien leelijken baviaan reeds sedert lang niet lijden, want eens had hij mij 's avonds, terwijl ik stil voorbijging, aangevallen. Toen ik dus zag wat er gaande was, trok ik mijn degen en gaf mijnheer *Jocko* een fermen prik, zoodat hij als een varken schreeuwende en bloedende afdroop en mij in het bezit van het hondje liet, hetwelk ik opnam en aan zijne meesteres overhandigde. De oude freule beefde als een riet en verzocht mij haar veilig naar huis te brengen. Zij had een fraai huis, en nadat zij plaats had genomen op hare sofa, bedankte zij mij ten hoogste voor mijn dapperen bijstand, gelijk zij het noemde, en zeide mij dat zij Kearney heette; waarop ik haar weldra bewees dat ik van hare familie was, hetgeen haar wel aanstond. Zij verzocht mij haar

huis als het mijne te beschouwen. Ik bleef twee jaren op Malta en hield mij zoo goed bij de oude dame, dat ze mij liet merken dat ik haar erfgenaam zou zijn, vermits haar geene andere nabestaanden bekend waren. Eindelijk moest ik naar Engeland terug, en daar ik haar niet gaarne wilde verlaten, verzocht ik haar de reis met mij te willen maken, en bood haar mijne kajuit aan. Veertien dagen voordat wij onder zeil gingen, werd zij door eene zware ziekte overvallen en maakte haar testament, waarbij zij mij tot haar eenigen erfgenaam benoemde; maar zij herstelde en werd weder zoo vet als te voren. — Gij drinkt niet, mijnheer Simpel, — ik twijfel of lord Privilege u beteren Bordeaux voorzette, dan daar in die flesch is; ik heb hem tien jaren geleden ingeslagen, toen ik commandant van de *Coquette* was."

»Dat is raar," viel de eerste luitenant hem in de rede; »wij hebben wijn gekocht te Barbadoes, die hetzelfde cachet op de flesschen en op de kurk had."

»'t Is mogelijk," hernam de kapitein; »oude *firma's* hebben allen hetzelfde merk; maar ik geloof niet dat uw wijn bij dezen halen kan. Gij hebt nooit ouder wijn geproefd, mijnheer Phillott, of ik zou me vergissen."

»Pardonneer me, kapitein; ik kan bewijzen van ja, want toen Noach de ark afbetaalde, kocht mijn oudoudovergrootvader zijne overgeblevene *zeeprovisiën*, waaronder ook een lekker roodje; ik meen dat mijn vader er nog drie dozijn van overhad."

»Om de waarheid te zeggen, mijnheer Phillott, — gij zijt bijna al te grappig. Kan ik u dienen met wat maccaroni? Dat is zoo al 't beste, dat we aan boord kunnen hebben. Ik wou dat ge mijne keuken op Walcot-Abbey eens hadt gezien."

»Ik twijfel niet of ze is excellent geweest," hernam de heer Phillott, »maar ik zou nog liever gegeten hebben wat er uitkwam. Ik wenschte wel de kunst te verstaan, die een mijner vrienden bezit, eene nieuwe wetenschap — dat durf ik zeggen."

»Eilieve, wat voor eene?"

»Men noemt ze *Fumographie*."

»*Fumographie!* daar heb ik nog nooit van gehoord."

»Het is de kunst om op een haartje te weten wat een buurman te eten heeft, alleen door het onderzoek van den rook, die uit zijn schoorsteen komt."

»Nu, op mijn woord, dat is een heerlijk ding, wanneer men nog tijd heeft om in geval van *ongunstigen rook* zich te laten excuseeren."

»Mijn vriend is al zeer knap in die kunst. Hij kan alle spijzen onderscheiden en zelfs zeggen of alles b. v. van pas gebraden is, of de sauzen niet geschift zijn, enz."

»Duivekaters! wel, wat zeg je daarvan, mijnheer Simpel?"

»Ik houd het alles voor rook, kapitein."

»Bravo, mijnheer Simpel, dat zegt gij daar recht goed."

Dat meende ik ook, maar ik was er niet zeker van, en wilde dus niet eerder lachen, dan toen al de overigen van het gezelschap het deden.

Daar de heer Phillott het einde van des kapiteins verhaal wenschte te vernemen, wilde hij hem niet tegenspreken in hetgeen hij omtrent den wijn had verteld, ofschoon hij volmaakt wel wist dat de kapitein den geheelen voorraad te Barbadoes had opgedaan.

De kapitein vervolgde:

»Ik gaf dan mijne kajuit aan de oude dame en hing mijne hangmat, gedurende de tehuisreize, in de luitenantskamer op. Wij werden bij Ceuta door eene kalmte overvallen, die twee dagen duurde. De oude dame hield buitengewoon veel van haar mop, en ik zorgde dat het kleine dier tweemaal 's weeks gewasschen werd; doch dit werk verveelde mij eindelijk, en ik droeg het aan mijn bootsman op. Mijn bootsman, die een luie klant was, liet het dier slechts gedurende een paar minuten door middel van een touw van boordszijde neer en haalde het vervolgens, wel ondergedompeld, uit het water op. Dit deed hij ook gedurende de kalmte, waarvan ik zoo even gesproken heb; maar wat gebeurde er? een groote haai schoot onder de kiel uit en had den mop in een hap verslonden. De bootsman maakte mij rapport van het verlies als van eene beuzeling, maar ik beschouwde het heel anders en sloot den kerel in de boeien. Daarop ging ik naar beneden en meldde het treurige voorval aan mejuffer Kearney; ik zeide haar dat ik den schuldige in de ijzers had gezet, en hem een duchtig pak slaag zou doen geven. De oude dame werd gruwelijk boos, toen ik haar het geval had medegedeeld; zij hield vol dat het *mijne* schuld was, dat ik jaloersch was op den hond en het dier uit moedwil had laten omkomen. Hoe meer ik daartegen protesteerde, des te erger raasde zij, en ik was eindelijk genoodzaakt op het dek te gaan om hare kwade tong te ontwijken en zelf bedaard te blijven. Ik was nog geen vijf minuten op het dek geweest, toen zij boven kwam, dat is te zeggen, naar boven werd gestuwd; want zij was te zwaar om zonder hulp te gaan. Gij weet hoe de olifanten in Indië

het kanon voortduwen, met hunne koppen van achteren er tegen; welnu, mijn hofmeester ging op dezelfde wijze te werk om mijne tante de ladder of trap op te sjouwen. Nu dan, de dame kwam boven met haar testament in de hand; zij keek mij met een allerkwaadaardigst paar oogen aan en zeide: »Dewijl de haai mijn lieven mop heeft verslonden, mag hij mijn testament ook hebben;" daarop wierp zij het papier overboord en viel toen uitgeput neer op een caronade-affuit. »Best zoo, mejuffer," zeide ik, »maar gij zult wel bedaarder worden en dan een ander testament maken." »Ik zweer," antwoordde zij, »bij al de hoop die ik heb van in den Hemel te komen, dat ik het nooit zal doen." »Jawel," hernam ik, »mejuffer." »Neen, bij mijne ziel, nooit! kapitein Kearney, mijn geld komt nu aan mijn naasten erfgenaam, en dat zult gij niet zijn, daar blijf ik u borg voor." Daar ik nu zeer wel wist dat de oude dame stijfhoofdig was en op haar stuk bleef staan, was mijn oogmerk het testament, dat op een afstand van omstreeks vijftig el achter het schip dreef, uit het water te halen. Ik bedacht mij een oogenblik en riep toen den bootsmaat om *overal* te fluiten, *om te baden.* Excuseer me, mejuffer Kearney," zeide ik, »maar de manschappen gaan zich baden, en ik denk niet dat gij ze naakt zult willen zien. Anders kunt gij op 't dek blijven. Zij keek mij aan alsof ze mij verscheuren wilde, stond van het affuit op en scharrelde naar den trap, terwijl ze mij toebeet, »dat die beleediging een nieuw bewijs was hoe weinig ik zelfs de minste goedheid van haar verdiende." Zoodra zij omlaag was, werden de kwartierbooten afgeheschen; ik sprong in eene er van en haalde het testament, 't welk nog dreef, uit het water. Brikken hebben geene spiegelvensters; dus kon zij mijne manoeuvre niet zien, maar dacht dat het testament voor altijd weg was. Wij hadden daarna gestadig slecht weder, en dit, gevoegd bij het verlies van haar lief mopje en haar onophoudelijk krakeelen met mij, veroorzaakte haar eene ziekte, waaraan zij omstreeks veertien dagen na onze komst te Plymouth overleed. De oude dame had haar woord gehouden en geen nieuw testament gemaakt. Ik trad met het oude hetwelk ik zoo gelukkig gered had, op en palmde al haar geld in."

Daar noch de eerste luitenant noch ik konden weten of de geschiedenis waar of verdicht was, vergenoegden wij ons met den kapitein geluk te wenschen met den goeden afloop van 't geval en verlieten kort daarop de kajuit, om de wonderlijke historie aan onze kameraden mede te deelen. Op het dek komende, zag ik dat de

haai juist aan den haak was geraakt, en dat men hem aan boord haalde. De heer Phillott was insgelijks op 't dek gekomen. De officieren waren in de grootste drukte wegens den haai en keken allen overboord, terwijl ze elkander toeriepen en het werk der matrozen bij het ophalen bestuurden. Er heerschte dus natuurlijk eenige wanorde, of liever eenig gebrek aan bedaarde welvoegelijkheid op de kampanje, maar de permissie, door den kapitein gegeven, moest zulks goedmaken; zoo dacht de heer Phillott er echter niet over; hij begon, in zijn gewonen trant, den officier der mariniers aan te spreken.

»Mijnheer Westley, doe mij 't plezier en klim niet op de hangmatten, — wil je er wel eens af, mijnheer? Als een van uw volk het deed, ik zou hem eene maand lang zijn grog afhouden, en ik zie niet waarom gij met een slecht voorbeeld moet voorgaan; gij hebt veel te lang in de kazernen verkeerd, mijnheer. Wie is dat daar? Mijnheer Williams en mijnheer Moore — beiden ook op de hangmatten. Allons, beiden den fokkemast in, terstond. En gij, mijnheer Thomas, naar den grooten mast. De dienst gaat, bij me ziel, naar den duivel! Dat zijn me officiers tegenwoordig! De kampanje gelijkt wel een berenhol. Geen wonder, als luitenants voorgaan."

Dit laatste kon op niemand zien dan op O'Brien, die in de buitenboords hangende boot stond en de vangst dirigeerde, alvorens de heer Phillott door zijn uitvaren het vermaak van het gezelschap stoorde. O'Brien ging terstond de boot uit en naar den heer Phillott; hij maakte zijn *salut* en zeide: »Mijnheer Phillott, wij hebben permissie van den kapitein bekomen om den haai te vangen, en een haai is niet aan boord te krijgen met op en neer over het dek te kuieren. Wat mij zelven aangaat, zoolang de kapitein aan boord is, denk ik *hem* alleen rekenschap van mijn gedrag te moeten geven; zoo gij meent dat ik niet wel heb gehandeld, ga u dan over mij beklagen; maar zoo gij tegen mij zulke taal wilt voeren, als gij tegen anderen doet, dan zal ik u rekenschap daarvoor afvorderen. Ik ben hier, mijnheer, als officier en als fatsoenlijk man en wil als zoodanig behandeld zijn. Vergun mij u onder 't oog te brengen dat ik het dek hier voor meer verlaagd houd door brutale en gemeene woorden, dan dóór het toevallig staan van een officier op de hangmatten. Daar gij evenwel hebt goedgevonden hier tusschenbeide te komen, moogt gij den haai nu zelf aan boord halen."

De heer Phillott werd zoo rood als bloed, want hij was nooit op zulk eene wijze in aanraking gekomen met O'Brien. Al de andere

officieren hadden zich stilzwijgend aan zijne onaangename manier van spreken onderworpen. »Zeer goed, mijnheer O'Brien," zeide hij, »ik stel u verantwoordelijk voor hetgeen ge mij daar gezegd hebt, en ge kunt staat maken dat ik uw gedrag aan den kapitein zal rapporteeren."

»Ik zal u die moeite besparen; kapitein Kearney komt juist naar boven, en ik zal zelf rapport maken."

Dit deed O'Brien ook, zoodra de kapitein zijn voet op het dek zette.

»Wel," vroeg deze aan luitenant Phillott, »waar beklaagt gij u over?"

»Over de taal die mijnheer O'Brien tegen mij gevoerd heeft. Moet ik mij op de kampanje zóó laten aanspreken?"

»Ik moet inderdaad zeggen, mijnheer Phillott," dus nam de kapitein het woord op een ernstigen toon, »dat ik niets onbetamelijks kan ontdekken in hetgeen luitenant O'Brien u gezegd heeft. *Ik* ben hier commandant, en wanneer een officier, die, gelijk hij, gelijk in rang met u staat, iets tegen u misdoet, moogt gij uw eigen rechter nog niet zijn. Maar het is de waarheid, mijnheer Phillott, dat gij u geenszins op eene zoo fatsoenlijke wijze pleegt uit te drukken, als ik wel zou wenschen. Ik heb alles gehoord wat er voorgevallen is, en mijns bedunkens zijt *gij* het, die uw *supérieur* oneerbiedig hebt behandeld; die *supérieur* ben *ik*. Ik heb permissie gegeven om den haai te vangen, en die permissie sluit natuurlijk al die kleine afwijkingen van discipline en orde in, welke onvermijdelijk zijn bij zulk een werk. Gij hebt goedgevonden mijne permissie te dwarsboomen, gij hebt ruwe uitdrukkingen gebezigd en de *appointés* gestraft, omdat ze mijne vergunning, die kracht van bevel heeft, hebben gevolgd. Wees zoo goed, mijnheer, en roep ze allen den mast weer uit, — en wees in 't vervolg zoo onstuimig niet. Ik zal uw gezag altijd ondersteunen, wanneer gij recht hebt; maar het spijt mij dat ik mij bij deze gelegenheid gedwongen zie om u ongelijk te geven."

Dat was eene bittere pil voor den heer Phillott, die spoedig naar beneden ging, nadat hij de *appointés* uit de masten geroepen had. Zoodra hij weg was, stonden wij terstond weder op de hangmatten, de haai werd opgehaald, en elke braadpan op het schip in beslag genomen. Wij waren allen ten hoogste ingenomen met kapitein Kearney's gedrag bij deze gelegenheid, en O'Brien zeide mij: »Hij is waarachtig een goede vent en een ferm officier. Duizendmaal jammer dat hij zoo verduiveld liegen kan."

Ik moet luitenant Phillott het recht doen wedervaren van te zeggen dat hij geen wrok over dit geval behield, maar ons gelijk voorheen behandelde; hetgeen veel gezegd is, wanneer men de macht in aanmerking neemt, welke een eerste luitenant heeft, om zijne minderen te plagen en te straffen.

TWEEDE HOOFDSTUK.

Een nieuwe kamp tusschen den kapitein en den eersten luitenant. — Gevaarlijke expeditie. — De heer Chucks vermomd. Hij sterft als iemand *uit de fatsoenlijke klasse.*

Wij dobberden nog niet langer dan eene week onder het Deensch eiland St. Thomas, toen wij eene brik dicht bij wal ontwaarden. Wij maakten er met volle zeilen jacht op en kwamen weldra op een afstand van anderhalve mijl (een half uur) van de kust, alswanneer wij haar zagen ankeren onder eene batterij, die op ons begon te vuren. Hare hoogte was echter zoodanig, dat verscheidene schoten over ons en tusschen onze masten heenvlogen.

»Daar valt mij een zonderling geval te binnen," zeide kapitein Kearney. »Men vuurde eens uit drie stukken te gelijk van eene batterij op een fregat, waar ik mij aan boord bevond. De drie schoten namen de drie topzeilsknoopen mee en daar kwamen onze topzeilraas in hetzelfde oogenblik op het ezelshoofd neer. Om nu de Franschen niet in de verbeelding te laten, dat zij zoo goed gemikt hadden, zonden wij het volk naar boven om topzeilen te reven, en tegen den tijd dat de mannen bij de raas waren gekomen, hadden wij de knoopen gesplitst en haalden nu de topzeilen weer op."

De heer Phillott kon deze geduchte opsnijderij niet met stilzwijgen beantwoorden. »Dat was al zeer aardig," zeide hij, »maar ik heb iets gezien, kapitein, dat nog vreemder was. Wij hadden het kruit gedaan in de vier stukken op het middeldek van een fregat, waarop ik toen diende en dat met de Deensche kanonneerbooten was slaags geraakt. Wat wil het geval? Nauwelijks hebben de manschappen het kruit aangezet, of een schot van den vijand vliegt de trompen in en maakt de lading van ieder stuk compleet. Wij schoten hunne eigene kogels op hen terug, en dit gebeurde driemaal achtereen."

»Op mijn woord," hernam kapitein Kearney, die zijn kijker op de batterijen gericht had, »ik geloof zeker dat gij dat gedroomd hebt, mijnheer Phillott."

»Zoomin als gij dat stukje van de topzeilen, kapitein."

Kapitein Kearney had in dit oogenblik den langen verrekijker in de hand, welken hij boven zijn schouder voor zich hield. Een kogel van de batterij floot over zijn hoofd en sloeg hem den kijker uit de hand en tot gruis. »Dat is eens," zeide kapitein Kearney koeltjes, »maar denkt gij dat zoo iets driemaal achtereen zou kunnen gebeuren? De volgende reis zouden ze mijn hoofd of mijn arm kunnen wegblazen, maar geen tweeden verrekijker; — de topzeilknoopen daarentegen kunnen door drie verschillende kogels worden geraakt. Maar geef mij een anderen kijker, mijnheer Simpel; dat schip is zekerlijk een kaper. Wat denkt gij er van, mijnheer O'Brien?"

»Ik ben 't volkomen met u eens, kapitein," antwoordde O'Brien, »en mij dunkt het zou geen onaardige daad van ons scheepsvolk zijn, indien zij hem onder die verduivelde batterij vandaan haalden."

»Stuurboord het roer, mijnheer Phillott, — vier streken afgehouden, dan zullen wij vanavond daarover denken."

Het fregat draaide nu af en liep buiten het vuur der batterij. Het was ongeveer een uur voor zonsondergang en in de West gaat de zon niet onder zooals in de noorderbreedten. Er heeft geene schemering plaats: zij daalt met luister, te midden van goud en robijnkleurige wolken, en is nauwelijks beneden den gezichteinder of alles hult zich in duisternis.

Zoodra het donker was, wendden wij den steven weer kustwaarts; er werd raad gehouden tusschen den kapitein en de luitenants Phillott en O'Brien, waarbij de kapitein eindelijk besloot dat de kans zou worden gewaagd. Eene onderneming van dien aard is eene zeer ernstige zaak, dewijl men zich aan een dubbel gevaar blootstelt; evenwel deden de snelzeilende kapers zooveel kwaad aan onzen handel in de West, dat men wel alles op het spel moest zetten ten beste van den lande. Desniettemin was kapitein Kearney, ondanks al zijne dapperheid, een voorzichtig man, een man, die niet buiten de hoogste noodzakelijkheid het leven zijner manschappen wilde wagen. Hij kende de baai, waarin de brik voor anker lag, en ofschoon de heeren Phillott en O'Brien beiden van gevoelen waren dat men den aanval des nachts moest doen, was kapitein Kearney evenwel van andere gedachten en wilde dat de onderneming bij dag zou geschieden, waar-

toe natuurlijkerwijze dan ook besloten werd. Hij overwoog namelijk, dat, hoewel het waagstuk nu grooter ware, de macht evenwel, die men daartoe zou gebruiken, bij dag eenpariger en kloeker zou te werk gaan, en dat degenen die zich wellicht bij nacht achteraf mochten houden, over dag beschaamd zouden zijn zulks te doen; dat ook bovendien het volk aan wal in de batterij, zoowel als het volk op de brik, den geheelen nacht op zijne hoede zoude blijven, maar daarentegen, als geen aanval bij dag vermoedende, elke voorzorg des morgens zou laten varen. Er werd dus bepaald, en de noodige orders werden daartoe uitgedeeld, dat alles gedurende den nacht zou worden in gereedheid gebracht, en dat de booten voor het aanbreken van den dag van boord zouden steken, het strand oproeien en zich daar achter eenige rotsen onder de klippen, welke op eene zijde der haven de kaap vormden, zouden verbergen. Indien ze niet ontdekt werden, moesten ze daar tot den middag blijven; alsdan toch zouden de manschappen van den kaper zich naar alle waarschijnlijkheid aan wal bevinden, en aldus zou men zich zonder moeite van het schip kunnen meester maken.

Het levert altijd een belangwekkend tooneel aan boord van een oorlogschip op, wanneer er toebereidselen tot eene expeditie, gelijk de onderhavige, worden gemaakt; en daar de lezer iets van dien aard mogelijk niet heeft bijgewoond, zal ik er eene korte beschrijving van geven. De booten van oorlogschepen hebben over 't algemeen twee bemanningen of tweederlei bootsgasten; vooreerst de gewone bemanning, die zoodanig gekozen wordt dat men de beste matrozen van het schip niet wegneemt, en vervolgens de mannen *van dienst* of de vechtende bootsgasten, die uit de besten en moedigsten van het volk worden gekozen. Zij die voor bootsman op de booten moeten dienen, zijn dezulken, op wie men zich het best van allen verlaten kan, en hebben bij gelegenheid, dat er eene expeditie moet worden gedaan, het toezicht over de behoorlijke uitrusting der booten.

De barkas, jol, eerste en tweede kotter werden tot onzen tocht in gereedheid gebracht. Deze vier vaartuigen droegen allen stukken op rolpaarden, die zich voor en achter tusschen de manschappen uitstrekten. Nadat de booten uitgeheschen waren, liet men de stukken er in af, die in de boegen werden geplaatst. De wapenkisten, patronen en ammunitie bevattende, werden vervolgens ingeladen. De kogels werden onder in de booten gelegd, en in zooverre waren ze allen klaar. De riemen hingen zoodanig op ijzeren pennen, dat ze bij

't roeien niet schoven en weinig geraas maakten, terwijl ze op die manier ook naar voren en achteren konden glijden, zonder overboord te vallen, wanneer de booten den kaper op zijde liepen. Een paar tonnetjes water werden in elke boot geladen, alsmede het rantsoen rum van de manschappen, ingeval zij door eenige onvoorziene omstandigheden mochten worden opgehouden. De bootsgasten hielden zich nu vlijtig bezig met hunne wapenen in orde te brengen; sommigen schroefden vuursteenen op hunne pistolen, anderen, en wel het grootste gedeelte, maakten hunne sabels scherp op den slijpsteen of met eene vijl, die zij van den geweermaker leenden; kortom, alles was druk in de weer en vol vroolijkheid en grappen, zoodat de eenigen, die een ernstig gezicht vertoonden, dezulken waren, die geen deel aan de expeditie namen, maar op het fregat moesten blijven. Men behoeft bij zulk eene gelegenheid geene order te geven, dat de booten bemand moeten worden, want het volk is er gewoonlijk reeds lang in, voordat de bootsman zijn fluitje laat hooren. Men zou inderdaad gelooven dat het op een plezierpartijtje losging, in plaats van op een tocht, die met gevaar en dood dreigt.

Kapitein Kearney koos de officieren uit, die de booten zouden commandeeren. Hij meende het commando bij zulk eene gewichtige en gevaarlijke expeditie aan geen *appointé* te kunnen toevertrouwen. Hij had, naar zijn zeggen, zoovele gevallen bijgewoond, waarin hunne roekeloosheid en drift eene onderneming hadden doen mislukken; — hij stelde dus mijnheer Phillott, den eersten luitenant, tot commandant over de barkas, O'Brien kreeg het bevel over de jol, de schipper over den eersten, en de bootsman Chucks over den tweeden kotter. Mijnheer Chucks was terdege in zijn schik, dat hij het commando over eene boot bekwam, en vroeg mij of ik met hem mee wilde gaan; hetgeen ik aannam, ofschoon mijn voornemen eerst was om, als naar gewoonte, O'Brien te vergezellen.

Omstreeks een uur voor het aanbreken van den dag liepen wij met het fregat tot binnen de anderhalve mijl van de kust, en de booten stieten af; het fregat wendde nu en hield weer op het ruime sop aan, ten einde, wanneer de dag aanbrak, op een genoegzamen afstand te zijn, om geen achterdocht te wekken dat deze booten afgezonden waren. Wij liepen intusschen zachtjes de kust op. Binnen een kwartieruurs bereikten wij de kaap, welke eene zijde van de baai vormde, en waren daar wel verborgen tusschen de keten van rotsen, die daaronder lag. Wij leiden de riemen in, dregden de booten vast,

en namen het diepste stilzwijgen in acht. De rotsen waren zeer hoog, en de booten volkomen buiten het gezicht, indien men ons ten minste niet tot aan den rand der steilte kwam bespieden; en dan zelfs zou men ze naar alle waarschijnlijkheid voor rotsen hebben aangezien. Het water was zoo effen als glas, en zoodra het helder dag was, hingen de manschappen uit verveling over de zijden der booten heen, keken naar de koralen onder water en volgden met hunne blikken de heen en weer zwervende visschen.

»Ik kan niet zeggen, mijnheer Simpel," zeide bootsman Chucks zacht tegen mij, »dat ik goede gedachten van deze expeditie heb; — ik heb, dunkt mij, een voorgevoel dat eenigen van ons het hachje er bij zullen inschieten. Na kalmte volgt storm, en hoe stil en gerust is alles op dit oogenblik! Maar ik wil mijn pijjakker uittrekken, want de zon steekt al. Bootsmansmaat, reik me mijn baaitje eens aan."

Mijnheer Chucks had zijn dikken pijjakker aangetrokken, zonder zijn baaitje er onder te hebben, dat hij op een der stukken aan boord had laten liggen, om het aan te trekken zoodra het droog zou wezen. De bootsmansmaat reikte hem het baaitje toe, en de heer Chucks wierp zijn lastigen pijjakker van zich, om het aan te doen; maar toen hij het openmaakte, bleek het dat men een verkeerd baaitje had meegenomen: dat namelijk van kapitein Kearney, hetwelk de hofmeester, na het op het dek afgeborsteld te hebben, insgelijks op hetzelfde kanonstuk had gelegd.

»Bij al den adel van Engeland!" riep mijnheer Chucks uit, »ik heb bij abuis het kleine-tenuevest van den kapitein, met zijne twee kleine epauletten er op, meegenomen. Dat ziet er mooi uit! Trek ik mijn pijjakker aan, dan zweet ik mij dood; blijf ik zonder buis zitten, dan word ik door de zon bruingeroosterd; maar trek ik het buisje van den kapitein aan, dan zal men zeggen dat ik den eerbied, dien ik hem verschuldigd ben, uit het oog verlies."

De bootsgasten konden zich nauwelijks onthouden van hardop te lachen, en de heer Phillott, die in de barkas naast onzen kotter zat, keerde zich om, ten einde te zien wat er gaande was. O'Brien zat naast hem op de achterplecht, en ik boog mij voorover naar hem toe en zeide hem wat het geval was.

»Bij me zolen, ik kan niet zien waarom het baaitje van den kapitein er iets bij zou lijden, indien Chucks het aantrok," zeide O'Brien, »of er moest een kogel doorheen gaan, en dat zou zekerlijk de schuld van mijnheer Chucks niet zijn."

»Neen, dat zou het toch niet," zeide de eerste luitenant, »en zoo het gebeurde, kon de kapitein het baaitje evenwel dragen en zweren dat de kogel rondom zijn lichaam ging, zonder hem te kwetsen. Hij zou er een lief vertelseltje van kunnen maken. Trek het dus maar aan, mijnheer Chucks, dan heeft de vijand iets om op te mikken."

»Dat gevaar wil ik met plezier loopen," fluisterde de bootsman mij toe, »alleen omdat ik dan toch voor een aanzienlijk persoon doorga. *Allons*, daar zit hij dan."

Er ontstond een algemeen gelach, toen mijnheer Chucks het baaitje van den kapitein aantrok en vervolgens met een deftig en vergenoegd gezicht op de achterplecht figureerde. Een der mannen in onzen kotter bleef echter een poosje langer gijbelen, dan mijnheer Chucks noodzakelijk oordeelde; hij boog zich dus voorwaarts en sprak hem in dezer voege aan: »Vriend Webster, ik ben zoo vrij je op de polietste manier van de wereld onder 't oog te brengen, — of liever je bloot een wenkje te geven, — dat het niet past zijn supérieur uit te lachen. Ik wil je maar eenvoudig doen gevoelen dat je een verd..... onbeschofte vlegel zijt, en indien wij beiden er heelshuids afkomen, zal ik je bewijzen dat, zoo ik al een persoon ben om mee te lachen, wanneer ik met het baaitje van den kapitein aan in de boot zit, het geval heel anders is wanneer ik op het dek van ons fregat sta, met mijn rotting in de hand: dus mag je wel een goeden uitkijk houden, zoodra je op den bak komt; want ik ben wel wat, als ik je niet meer sterren laat zien dan er ooit aan 't firmament hebben geschenen, en je niet meer passen laat maken dan de vlugste dansmeester in Frankrijk. Let op mijne woorden, jou koeskoeslepelend, snertslurpend, broekuitspoelend opraapsel!"

Daar de heer Chucks op het einde van zijne aanspraak een eenigszins hoogeren en luideren toon aannam, dan met zijne werkelijke kwaliteit, en vooral met de stilte welke onze expeditie vorderde, overeenkwam, verzocht de eerste luitenant hem te zwijgen. Dit deed hij, en vleide zich weder op zijne plaats, met al het air van gezag en importantie, dat bij een paar epauletten behoort.

Wij toefden achter de rotsen tot het middaguur, zonder dat de vijand ons ontdekte; zoo wel waren wij verborgen. Wij hadden reeds een officier afgezonden, die, zich zorgvuldig aan de oogen der vijanden onttrekkende door plat op de rotsen te gaan liggen, verscheidene malen veld- of liever kust-ontdekking had gedaan. Booten voeren onophoudelijk af en aan van den kaper naar het strand; het scheen

dat ze vol manschappen naar wal gingen en slechts met een of twee man terugkeerden, zoodat wij groote hoop koesterden van slechts weinig volk te zullen vinden om het schip te verdedigen. De heer Phillott keek op zijn horloge en hield het O'Brien voor, om te toonen dat hij de orders, door den kapitein gegeven, nauwkeurig had gevolgd. Vervolgens gelastte hij de booten af te steken. De mannen in den boeg lieten de touwen gaan, de stukken werden geladen, de mannen grepen hunne riemen, en binnen weinige minuten waren wij tusschen de rotsen uit en rukten op in eene linie binnen den afstand van een vierde mijls van den mond der haven, terwijl de kaperbrik geen halve mijl van ons af was. Wij roeiden zoo snel voort als maar doenlijk was, doch hieven geen *hoezee* aan voordat de vijand het eerste schot op ons deed, hetgeen uit een hoek geschiedde, waarop wij in 't geheel niet waren verdacht geweest, en juist toen wij den mond der haven binnenvoeren, terwijl onze vlag over den steven in het water sleepte, want het was doodkalm. Wij bemerkten nu dat de vijand op het laagste punt onder de klippen, aan weerskanten van de kleine baai, eene waterbatterij, elk van twee stukken, had opgericht. Een van deze stukken, met schroot geladen, werd dan nu op de booten afgevuurd, maar het stuk stond te hoog, en ofschoon het water tot op minder dan vijf ellen afstands van de barkas werd opgejaagd, kregen wij geen letsel. Hetzelfde geluk viel ons te beurt, toen de drie andere stukken op ons werden gelost: twee er van misten ons, omdat wij te spoedig voorbijwaren, zoodat ze achter ons vielen; en het andere kwam, ja, te midden van ons aan, maar deed verder geen kwaad, dan dat het twee riemen in onzen kotter doormidden sloeg.

Intusschen hadden wij opgemerkt dat de booten van den kaper waren weggeroeid, zoodra ze ons hadden bespeurd, en met volk beladen waren teruggekeerd; de booten waren zelfs reeds voor de tweede maal naar wal vertrokken maar nog niet weder bij de brik. Zij waren nu ongeveer op denzelfden afstand van haar, als onze booten, en het was geheel onzeker of zij het ons zouden afwinnen, dan of wij de vlugsten zouden zijn. O'Brien dit bespeurende, gaf den heer Phillott in bedenking of het niet beter ware dat wij eerst de booten attakeerden, en daarna de brik aan de zijde waarheen zij roeiden; vermits daar, volgens alle waarschijnlijkheid, eene opening zou gelaten zijn in de boordsverschansing, die tot aan de raëinden was opgehaald en ons een geduchten hinderpaal dreigde op te leveren. De

heer Phillott was het met O'Brien eens; hij gelastte de mannen in den boeg de riemen in te leggen en de stukken gepointeerd te houden, gereed om op het eerste woord vuur te geven; de andere mannen liet hij intusschen hun best roeien. Onze ongeduldige en moedige zeebonken spanden al hunne krachten in; elke zenuw, elke spier was bij hen in beweging. Toen wij nog omstreeks twintig ellen van den kaper af waren en ons nagenoeg op denzelfden afstand van de booten bevonden, werd het commandowoord om te vuren gegeven; de caronade van de barkas deed hare lading van kogels en schroot zoo juist vallen, dat eene der Fransche booten onmiddellijk te gronde werd geboord, en de geweerkogels, waarmede onze andere kleinere stukken waren geladen, richtten eene groote vernieling onder hunne manschappen aan. Nog eene minuut, — en met een driedubbel *hoezee* van onze pikbroeken waren wij allen gezamenlijk aan boordszijde, Engelsche en Fransche booten *pêle-mêle* — en nu greep er een woedend gevecht, om zoo te spreken man tegen man, plaats. De Franschen vochten met eene uitstekende dapperheid, en werden, als veel zwakker in getal zijnde dan wij, door de mannen uit den kaper bijgestaan; want deze konden niet zien dat hunne makkers in nood waren en hunne hulp behoefden, zonder er alles aan te wagen. Eenigen hunner sprongen van de rusten af in onze booten en midden onder ons volk, anderen smeten ons met kogels, hetzij om ons te dooden of onze booten te doen zinken; kortom, het was een wanhopige en verschrikkelijke strijd op leven en dood, dien wij met de Franschen streden. Weldra was hij echter te onzen voordeele beslist, want wij waren de sterkste en best gewapende partij. Toen alle tegenstand ophield, sprongen wij over op den kaper, en vonden er geen enkel man aan boord; slechts was er een groote hond achtergebleven, die O'Brien, zoodra deze zich op 't dek vertoonde, naar de keel vloog.

»Doodt hem niet," zeide O'Brien, toen de matrozen hem te hulp schoten, »maakt hem slechts van mij los."

De matrozen verlosten hem van den hond, en O'Brien bond vervolgens het dier aan een kanonstuk vast. »Nu ben je mijn gevangene, kereltje," zeide hij.

Maar ofschoon wij nu meester van de brik waren, hadden wij evenwel, zooals blijken zal, alle zwarigheden nog geenszins overwonnen. Wij waren nu niet slechts blootgesteld aan het vuur der twee batterijen bij den mond der haven, welke wij passeeren moesten, maar ook aan dat van de batterij beneden de baai, uit welke men

op het fregat had geschoten. Intusschen hielden wij ons druk bezig met het kappen van den kabel, het neerlaten der topzeilen en het overbrengen onzer gekwetsten uit de booten aan boord van den kaper. Dit alles was evenwel slechts het werk van weinige minuten. De meeste Franschen waren gesneuveld; het getal onzer eigene gewonden beliep slechts negen matrozen en bootsman Chucks, die een kogel door het lijf had gekregen en waarschijnlijk weinig kans had om in 't leven te blijven. De kapiteins-epauletten hadden, gelijk de heer Phillott aanmerkte, den vijand tot een mik gediend, en hij was in zijne geleende veeren gevallen.

Zoodra wij hen allen aan boord hadden gebracht en op het dek gelegd, — want er waren, zoo ik mij wel herinner, omstreeks veertien gekwetste Franschen, behalve onze eigene arme drommels, — werden er touwen vooruitgebracht, de booten bemand, en wij begonnen de brik de haven uit te sleepen. Het was doodkalm, en wij maakten slechts weinig voortgang, maar onze bootsgasten, door de behaalde overwinning aangevuurd, juichten en schertsten en roeiden uit al hunne macht. De vijand ziende dat de kaper genomen was, en dat de Fransche booten ledig de haven indreven, openden een geweldig vuur op ons, dat ons veel schade toebracht. Alvorens wij nog de brik tegenover de twee waterbatterijen hadden opgesleept, hadden wij reeds drie schoten tusschen wind en water van de andere batterijen ontvangen, en de zee drong met kracht het schip in. Ik had getracht mijne hulp te bewijzen aan den armen bootsman Chucks, die op stuurboordszijde, nabij het roer, in den ellendigsten toestand lag; het bloed stroomde uit zijne wonde en liep langs de planken van het dek tot op eenige voeten afstands van de plaats waar hij lag. Hij scheen geheel flauw; ik bond mijn zakdoek om zijn lichaam, om de uitstorting van bloed te stremmen, en bracht hem een weinig water, waarmede ik zijn gezicht verfrischte, terwijl ik hem ook een weinig in den mond liet loopen. Hij opende de oogen en keek mij strak aan.

»Och, mijnheer Simpel," zeide hij met eene zwakke stem, »zijt gij het? 't Is heel met mij gedaan; maar beter kon het niet wezen, — kon het wel?"

»Hoe meent gij dat?" vroeg ik hem.

»Wel, — ben ik niet gevallen in officierstenue, in de kleeding van een man van rang?" zeide hij, het kapiteinsbaaitje met de epauletten bedoelende. »Liever wil ik nu sterven, met deze *tenue* aan, dan herstellen om weer mijn bootsmanspakje te dragen. Ik voel mij volkomen gelukkig."

Hij drukte mij de hand en sloot vervolgens de oogen weer uit zwakte. Wij bevonden ons nu zoo goed als tegenover de twee batterijen, waarvan men de stukken op onze booten, die de brik meesleepten, had gepointeerd. Het eerste schot ging door den bodem van de barkas heen en deed haar zinken; gelukkig werd al het volk gered, maar vermits dit vaartuig het naaste bij de brik was, veroorzaakte dit geval veel vertraging, dewijl de andere booten zich nu van de barkas moesten vrijmaken en de brik opnieuw op touw nemen. De kogels kwamen nu dicht aangevlogen, en het schroot deed ons veel overlast. Evenwel ging ons volk lustig zijn gang en hief, bij ieder schot dat op ons aankwam, een luid *hoezee* aan. Reeds waren wij, met een gering verlies van volk, de batterijen gepasseerd, toen wij bemerkten dat de brik zoo vol water was, dat zij weinige minuten meer boven kon blijven; zoodat het onmogelijk zoude zijn haar tot aan het fregat te sleepen. De heer Phillott besloot, onder deze omstandigheden, vermits het nutteloos was het leven van nog meer manschappen in gevaar te stellen, dat de gekwetsten uit de brik zouden worden genomen en dat de booten weer naar ons schip zouden roeien. Hij gelastte mij de gekwetsten in den kotter, dien hij op zijde der brik zond, te doen dragen en daarna de andere booten te volgen. Ik haastte mij zooveel mogelijk, daar ik niet gaarne achtergelaten wilde worden, en nadat onze gewonde matrozen allen in den kotter geholpen waren, ging ik bij den bootsman Chucks, om hem insgelijks over te brengen. Dat wilde hij niet toestaan, ofschoon hij eenigszins scheen bijgekomen te zijn.

»Goede, beste mijnheer Simpel," zeide hij, »dat baat toch niet; ik kan onmogelijk er van herstellen, en wil liever hier sterven. Zoo de vijand de brik herneemt, alvorens zij zinkt, dan zal ik met militaire honneurs worden begraven; zoo niet, dan zal ik toch in alle geval in kapiteins-tenue sterven. Haast u, — vertrek spoedig, eer gij nog meer manschappen verliest. Ik blijf hier, dat is uitgemaakt."

Ik verzette mij tegen dit voornemen en trachtte hem met alle geweld over te halen om zich te laten wegdragen, doch juist vertoonden zich twee booten vol Franschen, die uit de haven naar de brik roeiden. De vijand had zekerlijk gemerkt dat onze booten haar hadden verlaten, en kwam nu om ze weder in bezit te nemen. Ik had dus geen tijd om langer bij mijnheer Chucks aan te dringen, dat hij zijn zonderling *idée* zou laten varen; ook wilde ik een stervend man niet dwingen; ik nam dus met een handdruk afscheid van hem. Niet zon-

der moeite gelukte het mij te ontsnappen, want de booten waren reeds tot dicht bij de brik genaderd. Zij maakten nog een poosje jacht op mij, maar de andere kotter en de jol maakten eene rugwaartsche beweging om mij te helpen, en dit deed de Franschen van hunne vervolging afzien. Over 't geheel was onze expeditie met evenveel beleid volvoerd als ontworpen. Ons eenig verlies bestond ook in den bootsman Chucks, want geen van al de andere manschappen was doodelijk gewond. Kapitein Kearney was ten hoogste voldaan over ons gedrag; — de admiraal was insgelijks zeer tevreden, toen hij het rapport dienaangaande ontving. 't Is waar dat kapitein Kearney een weinig knorde over zijn baaitje en mij bij zich deed roepen, om mij te vragen waarom ik het Chucks niet had uitgetrokken en meegebracht. Daar ik hem de zuivere waarheid niet geheel wilde zeggen, antwoordde ik dat ik een stervend man niet kon storen, en dat het buisje ook zoo doortrokken was met bloed, dat de kapitein het toch nooit meer had kunnen dragen. Dit was ook werkelijk zoo.

»In alle geval," hernam de kapitein, »hadt gij mijne epauletten er af moeten nemen en terugbrengen; maar jelui *appointés* denkt nooit aan sparen."

DERDE HOOFDSTUK.

O'Brien's goede raad. — Kapitein Kearney verhaalt weer vreemde dingen.

Ik herinner mij geen geval in mijn leven, dat mij tijdelijk zoo zwaar op het hart drukte als het verlies van dien armen mijnheer Chucks, welken ik mij natuurlijk overtuigd hield nooit te zullen wederzien. Ik geloof dat de voornaamste reden van deze treurigheid daarin bestond, dat, toen ik pas in dienst trad en elk mij als een onnoozelen bloed beschouwde, de heeren Chucks en O'Brien de eenigen waren, die andere gedachten over mij hadden en mij dienvolgens ook op eene andere wijze behandelden; dit gedrag van hun kant noopte mij om leerzaamheid en vlijt aan den dag te leggen en moedigde mij aan om daarin kloek te volharden. Ik ben verzekerd dat menig knaap, die, bij behoorlijke bescherming en aanmoediging, tot een nuttig lid der maatschappij zou zijn opgegroeid, door eene onverantwoordelijk ruwe behandeling en beschimping geheel van het goede pad is afgeleid geworden, en zijn zelfvertrouwen en het gevoel van eigenwaarde verloren hebbende, tot slechtheid en ellende is vervallen.

O'Brien was geen groot liefhebber van lezen; hij hield meer van de muziek, speelde uitmuntend op de dwarsfluit en had eene zeer schoone stem. Ofschoon hij nu wel zelden een boek in de hand nam om zich te oefenen, liet hij mij dagelijks een uur of twee in zijne hut komen om te lezen; wanneer ik gedaan had, moest ik hem altijd den inhoud van het gelezene mededeelen. Op die manier zorgde hij niet alleen voor mijn onderricht, maar ook voor het zijne; want hij maakte zoovele opmerkingen omtrent het gelezene, dat het ons beiden vast in het geheugen bleef.

»Pieter," zeide hij mij, in de hut tredende, waar ik juist op een koffer was gaan zitten, »wat hebt ge me dezen morgen te vertellen?"

»Ik heb heden niet veel gelezen, O'Brien, want ik heb te veel aan dien armen bootsman Chucks gedacht."

»Daar hebt gij braaf aan gedaan, Pieter, men moet zijne vrienden nooit zoo spoedig vergeten; ze zijn zoo zeldzaam op ons levenspad."

»Ik wenschte toch wel eens zeker te weten of hij dood is."

»Ja, dat kan ik u niet zeggen; een kogel door de borst verlengt iemands dagen niet, dat is uitgemaakt zeker; maar dit weet ik, dat hij niet zal sterven, indien hij er iets tegen doen kan, vooral omdat hij nu kapiteins-epauletten draagt."

»Ja, hij wilde altijd zoo gaarne een man van fatsoen, zooals hij het noemde, wezen; welk een dwaas *idée* voor een bootsman!"

»Niet dwaas, Pieter, neen, volstrekt niet; maar dwaas van u, dat ge zoo spreekt zonder nadenken. Wanneer heeft ooit iemand op 't schip bootsman Chucks iets laags of liederlijks zien bedrijven? Nooit. En waarom niet? Omdat hij er naar streefde een fatsoenlijk man te zijn, en dat gevoel hield hem boven eene dergelijke handelwijze verheven. IJdelheid is een ellendige ezel, die al lichtelijk den kop tusschen de pooten steekt en ons eene buiteling doet maken; maar fierheid is een moedig ros, dat ons ver kan dragen en het onzen medereizigers kan doen afwinnen. De heer Chucks was fier of hooghartig, zooals gij 't noemen wilt, en dat staat altijd schoon, zelfs bij een bootsman. Hoe dikwijls hebt gij niet gelezen van menschen, die van niets zijn voortgekomen en groote mannen zijn geworden? Dit hadden zij aan hun talent te danken, dat is waar, maar dat talent ging gepaard met fierheid en eerzucht om het voorwaarts te dringen, niet met ijdelheid om het te doen struikelen."

»Gij hebt wel gelijk, O'Brien; ik sprak daar zonder verstand."

»'t Is niets, Pieter, ik ben de eenige die het gehoord heeft: dus maakt dat niets uit. Eet gij dezen middag in de kajuit?"

»Ja."

»Ik ook. De kapitein is dan al in een zonderling humeur vanmorgen. Hij heeft mij op de kampanje een paar stukjes verteld, die mijne beleefdheid en mijn respect geheel aan 't wankelen brachten."

»Hoe jammer toch dat iemand zulk eene slechte gewoonte kan aannemen. Hij is ongeneeslijk, vrees ik, maar zijne sprookjes doen ten minste geen kwaad, ze schaden niemand, men kan ze *jokkernij* noemen. Ik geloof ook niet dat hij werkelijk eene leugen zou willen

spreken, dat is te zeggen eene leugen, die hem tot schande zou kunnen strekken."

»Pieter, *elke* leugen strekt tot schande van den leugenaar, hoewel ik toestem dat zulks in meerderen of minderen graad plaats heeft. Op zijn best genomen is het eene gevaarlijke gewoonte, want leugen uit jokkernij brengt eindelijk leugen uit slechte bedoelingen voort. Ik ken slechts één geval waarin eene leugen verschoonbaar is, te weten, wanneer men den vijand om den tuin wil leiden. Dan betracht iemand zijn plicht jegens het vaderland, indien hij liegt dat hij zwart wordt; en juist omdat hij het tegen zijne natuurlijke neiging doet, wordt de leugen dan eene soort van deugd."

»Wat is er heden morgen voorgevallen tusschen den officier van de mariniers en den heer Phillott?"

»Niets, op zich zelf genomen. De officier van de mariniers is een opvliegend heertje, die zich door een woord, zonder bedoeling gesproken, beleedigd acht. De heer Phillott is ruw en ongemanierd in 't spreken, maar hij heeft een goed hart."

»'t Is wel jammer!"

»Dat is 't ook, want hij is anders een uitmuntend officier; maar 't geval is, Pieter, dat mindere officieren al te gaarne hunne meerderen nabootsen, — ik zou haast *naäpen* hebben gezegd, — daarom is 't ook van belang voor een jong officier, dat hij onder een kapitein dient, die goede manieren heeft. Nu heeft Phillott lang gediend onder kapitein Ballover, die overal bekend is om zijne gemeene en onbeschofte taal. Wat is er het gevolg van? Dat Phillott en vele anderen, die onder hem hebben gestaan, dezelfde kwade gewoonte hebben aangenomen."

»Ik zou denken, O'Brien, dat juist de gedachte aan de onaangename gewaarwording, welke men als jong officier bij het aanhooren van zulke taal heeft gevoeld, iemand dubbel oplettend zou maken om, na bekomene bevordering in dienst, zich zoo niet tegen zijne minderen uit te laten."

»Pieter, dat is juist het *eerste* gevoel, hetwelk na eene wijl tijds slijt: alsdan vergeet men zijne vorige verontwaardiging; — de gewoonte van zulke onbeschofte taal aan te hooren maakt dat men ze gedachteloos ook tegen anderen bezigt, en zoo die gewoonte laat wortel schieten tot groot nadeel en oneer van de dienst. Maar het is tijd dat wij ons een beetje kleeden om naar de kajuit te gaan; dus, Pieter, zal je wel doen, thans naar je eigen kleerkast af te marchee-

ren, terwijl ik me hier wat opknap om in behoorlijke tenue aan de kajuitstafel te verschijnen."

Wij zagen elkander weder aan de tafel van den kapitein, waarop wij als gewoonlijk eene prachtige uitmonstering van schotels, maar zeer weinig spijzen, buiten den dagelijkschen scheepskost, vonden. Nu was dit wel min of meer te verontschuldigen, want wij waren reeds een geruimen tijd aan 't kruisen; evenwel zouden weinige kapiteins zoo slecht voorzien zijn geweest.

»Ik vrees, heeren, dat gij *geen al te brillant diner* bij mij zult aantreffen," zeide de kapitein, toen de hofmeester de deksels van de schotels en terrines lichtte, »maar *à la guerre comme à la guerre*, zeggen de Franschen, — mijnheer O'Brien, snert? Ik rappeleer me dat ik 't eens nog een beetje schrieler heb gehad gedurende een kruistocht, dien ik op een schip met een laag plat dek deed. Wij waren dertien weken lang tot aan de knieën toe in 't water en leefden al dien tijd van rauw spek, omdat het eene onmogelijkheid was vuur aan te maken."

»Mag ik u vragen, kapitein Kearney, waar dat geval, of beter gezegd, dat *ongeval* plaats had?"

»Zeker mag je dat. 't Was op de hoogte van de Bermudas; wij kruisten zeven weken, alvorens wij de eilanden konden vinden, en begonnen waarachtig te denken dat de Bermudas zelve op reis waren."

»Ik denk, kapitein, dat gij niet bedroefd zult zijn geweest, toen gij aan wal waart en weer vuur hadt om uw eten te koken?" zeide O'Brien.

»Pardonneer me," hernam de kapitein, »wij waren zoo gewoon geraakt om rauwen kost te eten en natte voeten te hebben, dat we nog lang daarna geen gekookt eten konden verdragen en altijd de beenen in 't water moesten steken. Ik zag zelfs een van ons volk een grooten *barracouta* vangen en levend opeten, ja, zoo ik niet de striktste orders had gegeven en een half dozijn er van terdege had doen afranselen, twijfel ik of ze niet tot op dit oogenblik hun maaltijd rauw zouden gebruiken. Zoo groot is de kracht der gewoonte!"

»Dat is ze wel!" viel de heer Phillott droogjes in, terwijl hij tegen ons knipoogde. Hij doelde op de ongelooflijke historietjes van den kapitein.

»Ja, dat is ze wel!" herhaalde O'Brien, »wij zien den splinter in 't oog van onzen buurman, en kunnen den balk in ons eigen oog niet bespeuren." Tevens wenkte hij mij toe, en ik begreep zeer wel

dat hij Phillott's gewoonte van slechte taal te bezigen, wilde aanduiden.

»Ik heb eens een dood lichaam zien galvaniseeren," zeide de heer Phillott op zijne beurt; »het was dat van een man, die gedurende zijn leven een sterk snuiver was geweest; nauwelijks was de kunstbewerking gedaan, of het lijk lichtte zachtjes den arm op en bracht de vingers bij den neus alsof het een snuifje nam."

»Hebt gij dat zelf gezien, mijnheer Phillott?" vroeg de kapitein, terwijl hij den eersten luitenant ernstig aanzag.

»Ja, kapitein," antwoordde mijnheer Phillott koeltjes

»En hebt gij dat historietje dikwijls verteld?"

»Zeer dikwijls."

»Omdat ik weet dat sommige lui, door gestadig iets te vertellen, eindelijk gelooven dat het waar is, al is er ook niets van aan; niet dat ik *u* zou bedoelen, mijnheer Phillott, maar nogtans zou ik u aanraden dat gevalletje niet te verhalen op eene plaats waar gij niet bekend zijt, want men mocht uwe geloofwaardigheid eens in twijfel trekken."

»Ik stel mij tot een regel, zelf alles te gelooven wat ik hoor verhalen, en zulks om der beleefdheids wille," antwoordde de heer Phillott, »en ik verwacht dat anderen ook even beleefd te mijnen opzichte zijn."

»Bij mijn ziel! als dat waar is, vergt gij, bij het vertellen van dat gevalletje, al heel veel van onze beleefdheid. Van beleefdheid gesproken, gij moest eens een zeker vriend van mij ontmoeten, die zijn geheele leven aan 't hof heeft doorgebracht; hij kan het buigen en complimenteeren niet laten. Ik heb hem eene buiging zien maken voor zijn paard en het dier bedanken, nadat hij afgestegen was, — een hondje om excuus zien verzoeken, dewijl hij het op den staart had getrapt; — ja eens zelfs, dat hij over een voetschrapper viel, nam hij den hoed af, en verzocht het beslijkte ijzer duizendmaal om vergiffenis wegens zijne onattentie."

»Alles de kracht der gewoonte," zeide O'Brien.

»Daar heb je 't juist. — Mijnheer Simpel, mag ik je een sneedje ham offreeren? mogelijk wil je me wel de eer aandoen van een glaasje met me te drinken, komaan? Maar wat zou *lord* Privilege wel zeggen van ons diner; hij zou het er niet bijzonder op hebben, wel?"

»Misschien, kapitein, als eene afwisseling, maar niet op den duur."

»Goed geantwoord, afwisseling is aangenaam. De negers hier wor-

den de zoutevisch en de rijstpap zoo moede, dat ze slijk eten voor de verandering. Mijnheer O'Brien, wat hebt gij die sonate van Pleydel heden morgen excellent gespeeld!"

»Het verheugt mij, kapitein, dat mijn spel u niet verveeld heeft," antwoordde O'Brien.

»Verveeld? *au contraire*, ik houd dol veel van goede muziek. Mijne moeder was eene uitmuntende speelster. Ik herinner mij dat zij eens een stuk op de piano speelde, waarin zij eene donderbui moest nabootsen. Dit deed zij zoo volmaakt wel, dat, toen wij thee gingen drinken, de melk geheel zuur bevonden werd, zoowel als drie vaten bier in den kelder."

Hier kon de heer Phillott zich niet langer bedwingen; hij barstte in een luid gelach uit, en het glas wijn, dat hij juist aan de lippen wilde brengen, bespatte de geheele tafel en ook mij, die ongelukkig tegenover hem zat.

»Ik verzoek u waarlijk om pardon, kapitein Kearney, maar het denkbeeld van zulk een kostbaar talent was al te vermakelijk. Wilt gij mij vergunnen eene vraag te doen? Daar er geen donder zonder bliksem kon plaats hebben, werden er misschien ook eenige personen gedood of gekwetst door de electrieke vloeistof van de piano?"

»Neen, mijnheer," antwoordde kapitein Kearney toornig, »maar haar spel *electriseerde* ons, hetgeen vrij wat beter was. Maar gij hebt uw laatste glas wijn gestort, mijnheer Phillott, mag ik u eens inschenken?"

»Als ik u verzoeken mag, kapitein," antwoordde de eerste luitenant, die zag dat hij zijn spot niet verder moest drijven.

»Wel, heeren," zeide de kapitein, »wij zullen ons nu spoedig weer in 't land van overvloed bevinden. Nog veertien dagen denk ik te kruisen en mij dan bij den admiraal voor Jamaïca te voegen. Wij moeten onze *dépêches* afzenden betrekkelijk het veroveren van de *Sylvia* (dit was de naam van de kaperbrik), en ik zeg u met genoegen, dat ik het mij tot een plicht zal stellen, eervolle melding van al de hier aanwezige gasten te maken. Hofmeester, de koffie."

De eerste luitenant, O'Brien en ik bogen ons bij deze vleiende woorden van den kapitein; — ik voor mij was er door verrukt. Het denkbeeld, dat mijn naam in de courant zou worden gemeld, en dat mijne ouders dien met het grootste vermaak er in zouden lezen, deed het bloed in mijne wangen stijgen, totdat ik zoo rood was als een kalkoensche haan. »*Cousin* Simpel," zeide de kapitein op min-

zamen toon, »gij behoeft niet verlegen te worden; uw gedrag verdient allen lof, en gij moogt het den heer Phillott dank weten, dat ik met den door u betoonden moed ben bekend geworden."

Na de koffie was ik blijde de kajuit te kunnen verlaten en alleen te zijn, om mijn ontroerd gemoed tot bedaren te kunnen brengen. Ik voelde mij al te gelukkig. Evenwel zeide ik er geen woord van aan mijne kameraden, om geen nijd of kwaadwilligheid bij hen gaande te maken. O'Brien ried mij, toen ik hem naderhand ontmoette, hetzelfde aan, zoodat ik zeer verheugd was die omzichtigheid te hebben gebruikt.

VIERDE HOOFDSTUK.

Een brief van vader M'Grath, die een heele *diplomaticus* is geworden. — De eene priester kan niet met den ander overweg. — Vader M'Toole laat zich niet bedotten.

Wij zetten onzen kruistocht voort, totdat er nog omstreeks veertien dagen verloopen waren, en zeilden vervolgens naar Jamaïca, waar wij den admiraal te Port-Royal voor anker vonden liggen; doch er werd ons een sein gegeven, om het anker niet te laten vallen. Kapitein Kearney maakte zijne opwachting bij den admiraal, en kreeg last om *dépêches* naar Halifax te brengen. Water en proviand werden ons aan boord gebracht door de booten van de admiraalsschepen, en bij het vallen van den avond wendden wij, tot onze overgroote spijt, den steven weder zeewaarts, in plaats van, zooals wij gehoopt hadden, ons aan wal te kunnen vermaken. De reden daarvan was, dat er orders uit Engeland waren gekomen, om terstond een fregat naar den admiraal, die te Halifax lag, te zenden, om te zijner beschikking te staan.

Ik vernam evenwel met groot genoegen, dat kapitein Kearney woord had gehouden en mijn naam in de *dépêche* had vermeld, want de klerk toonde mij er een afschrift van.

Er had niets van aanbelang plaats gedurende onzen overtocht naar Halifax, uitgenomen dat kapitein Kearney bijna al dien tijd zeer onpasselijk was en zelden zijne kajuit verliet. Het was in *October*, toen wij in de haven van Halifax het anker uitwierpen, en de admiraliteit, onze komst aldaar verwachtende, had de brieven voor ons derwaarts gezonden. Voor mij waren er ditmaal geene, maar er was er een voor O'Brien van vader M'Grath, en wel van den volgenden inhoud:

»Waarde Zoon!

»En een goede zoon zijt ge, dat moet maar gezegd worden, anders zou ik u zoo ook niet noemen. Ge hebt uwe familie heel tevreden en gelukkig gemaakt; ze hebben nu bij u te huis overvloed van alle goede dingen. Uw vader en moeder, en uw broeder en drie zusters zenden u duizend groetenissen toe, en hun zegen daarbij. Hierbij kunt ge gerust ook mijn zegen voegen, Terentius, en die is vrij wat meer waard dan al de andere te zamen; want ben ik de man niet, die u in een ommezientje uit het vagevuur kan helpen? Daaromtrent kunt ge u volkomen geruststellen en alles aan mij overlaten; zeg eenvoudig nu en dan een *pater* op, anders mocht St. Pieter, als hij u binnenlaat, u eens verwijten dat ge uwe ziel bij middel van *contract* hebt gered, hetgeen de eenige wijze is, waarop koningen en keizers ooit naar den Hemel gaan.

»Uw brief uit Plymouth is ons wel geworden; Barbey, de brievenbesteller, had hem dicht bij onze deur onder de voet laten vallen, het vette varken nam den brief op en liep er mee in zen snoet weg; maar ik hield het dier in 't oog, *sprak het toe*, en het liet den brief weer vallen; dat slimme beest wist wel dat ik het best van ons beiden den brief kon lezen. Zoodra ik den inhoud, die mij beter te pas kwam dan aan het varken, binnen had, at ik in haast, nam mijn dikken rotting in de hand en kuierde naar Balleycleuch.

»Ge weet wel, Terentius, en zoo niet, dan zal ik je herinneren dat er in de tapperij aldaar een vroolijk jong vrouwtje woont, die zich jufvrouw O'Rourke noemt en weduwe is van zekeren korporaal O'Rourke, welke eens gestorven of gesneuveld is, — ik weet niet wat van beide, maar dat komt er niet veel op aan. Evenwel geloof ik om den drommel niet dat ooit een priester dat huwelijk heeft ingezegend, ofschoon zij bij kris en kras zweert dat ze op de rots van Gibraltar is getrouwd, — die rots is, niet beter te weten, al heel sterk, maar de rotssteen van behoud is ze toch zeker niet, zooals de zeven sacramenten zijn, waaronder het huwelijk behoort. *Benedicite!* Jufvrouw O'Rourke praat wat al te lichtzinnig over de priesters en drijft op hare manier den spot er zoo wat mee, ja, indien ze hare impertinente uitvallen niet nu en dan met een glas of twee echten snaps verzachtte, hetgeen eenigen eerbied voor de kerk te kennen geeft, zou ik haar, en zelfs een ieder die zich maar met het schepsel inliet, in den ban doen. Maar dat vrijen moet zij laten,

zooals ik haar gedurig zeg en herhaal, zoodra zij oud en leelijk is geworden; want dan kan al de jenever en rum in de heele wereld haar niet redden. Nu is zij evenwel een knap vrouwtje, en het strijdt tegen mijne conscientie, om eene knappe vrouw aan den duivel over te laten. Maar om ter zake te komen, die jufvrouw O'Rourke dan kent iedereen en weet alles wat er in de omstreken gebeurt; ook heeft zij eene tong, die nog geen rustdag heeft gehouden, sedert zij ter wereld kwam.

»»Goeden morgen, mejufvrouw O'Rourke," zeide ik.

»»Goeden morgen, vader M'Grath," zeide zij met een lachje, »wat komt gij hier maken? Zijt ge op reis, om het echte hout van het kruis te koopen, of is er een hupsch meisje dat ge wenscht in de biecht te krijgen, zeg, vader M'Grath? of komt gij bloot een slokje drinken bij jufvrouw O'Rourke en een beetje met haar keuvelen?"

»»Zekerlijk," zeide ik tot de babbelaarster, »zou ik al heel gaarne een stuk echt hout van het kruis willen vinden, maar ik geloof niet, jufvrouw O'Rourke, dat het bij u te Ballycleuch groeit; ook zou ik er niet tegen hebben om eene knappe meid, die naar u geleek, te doen biechten, want zij zou me slechts de helft harer zonden bekennen, en ik zou weinig moeite met haar hebben; maar dat is geen van beide 't geval, mejufvrouw O'Rourke; ik kom hier maar alleen om een beetje met je te praten, hartelief, en je brandewijn eens eventjes te proeven, bloot om mijn mond nat en zuiver te houden."

»Kortom, jufvrouw O'Rourke schonk mij eens in, en ik dronk op hare gezondheid; vervolgens nam ik onder het neerzetten van 't glaasje weer het woord en zeide: »Ik heb gehoord dat er een vreemdeling onder jelui is komen wonen, mejufvrouw O'Rourke."

»»Dat heb ik ook gehoord," gaf zij ten antwoord. Gij ziet dus, Terentius, dat ik al terstond met eene gissing achter de waarheid kwam.

»»Ik heb gehoord," zeide ik, »dat het een Schot is, die zich door niemand kan doen verstaan."

»»Mocht de duivel," zeide zij, »'t is een Engelschman, en hij spreekt duidelijk genoeg."

»»Maar wat iemand toch zoekt, om zoo alleen hier te komen wonen?" zeide ik.

»»Alleen? vader M'Grath?" hernam zij, »noem je dat alleen, wanneer men vrouw en kinderen bij zich heeft, en er nog een kleintje op weg is?"

»»Maar die jongens zijn zijne kinderen niet, geloof ik," zeide ik weder.

»»Daar ben je alweer in de maling, vader M'Grath," zeide zij. »De kinderen zijn allen zijne eigene, en nog bovendien meisjes. Het schijnt dat gij er niet kwaad aan doet, nu en dan eens te Ballycleuch te komen om *echte* informatiën."

»»Dat is wel waar, mejuffer O'Rourke," hernam ik, »en waar zou men iemand kunnen vinden, die alles zoo goed wist als gij? Zeg me dat eens!" — Gij ziet, Terentius, dat ik alles expres verkeerd zeide, juist andersom dan gij in uw brief schreeft, want, let er op, om een geheim uit eene vrouw te krijgen, kan men nooit beter doen dan altijd het contrarie te zeggen van hetgeen men bedoelt; dat helpt nog beter dan vleierij of mooie woorden. Ik ging dus voort: »In alle geval is het toch, mijns bedunkens, schande voor een fatsoenlijk man, om hier uit Engeland een hoop luie knechts en meiden mee te brengen, terwijl er zoovele knappe jongens en meisjes bij ons te lande zijn, om hem te dienen."

»»Welnu komaan, dat hebt ge alweer mis, vader M'Grath," zeide zij. »Geen levende ziel heeft hij uit zijn land meegebracht — van bedienden gesproken — maar hij heeft ze allen hier gehuurd. Daar hebt ge, om er maar een of twee op te noemen, Ella Flanagan als meid, en Terentius Driscol als knecht; en die Driscol ziet er dan maar eens wat knap uit in zijn nieuwe monteering of livrei, zooals ze 't noemen, wanneer hij hier om de couranten komt. En hebben ze bovendien niet Moggy Cala om te koken, en de mooie Mary Sullivan als min voor het kindje, zoo gauw het ter wereld komt?"

»»Meen je die Mary Sullivan," vroeg ik, »welke drie maanden geleden getrouwd is?"

»»Juist dezelfde," antwoordde mejufvrouw O'Rourke.

»»Zoo zoo," zeide ik; »komaan, nog één glaasje, jufvrouw O'Rourke, en dan wil ik je bedanken. Ik moet zeggen dat je een vrouwtje zijt naar den aard, een vrouwtje, dat van alles weet, een heel lief vrouwtje daarenboven."

»»Laat me toch met rust, vader M'Grath, en knijp me zoo niet."

»Gij ziet hieruit, lieve zoon, dat ik mejufvrouw O'Rourke alles had laten babbelen, wat ik maar wenschte te weten; toen dat gedaan was, keerde ik naar Ballyhinch terug, totdat ik vernam dat er iets gaande was in het oude huis te Ballycleuch. Ik ging er terstond heen en klopte maar regelrecht aan het huis aan, want priesters dienden altoos welkom te wezen bij geboorte en huwelijken, daar zij bij zulke gelegenheden, gelijk gij weet, van groot nut zijn. Maar

wie denkt ge dat mij de deur openmaakte? Vader M'Toole, de dikste gauwdief van een priester in geheel Ierland. Heeft de vent niet een paard gestolen, en zijn hals alleen gered door de gunst van den geestelijken stand? »Wat is er hier van uw dienst, vader M'Grath?" zeide hij, de deur halfgesloten houdende.

»»Ik wilde maar eens eventjes aankomen en zien hoe het hier toegaat."

»»Wat dat aangaat," zeide hij, »kan ik u kortaf zeggen dat wij allen zeer wel zijn; maar schaamt ge u niet, vader M'Grath, hier je neus in mijne zaken te komen steken; — ben ik geen biechtvader van het geheele huis?"

»»Dat kan zijn," antwoordde ik, »maar ik wenschte alleen te weten wat de dame ter wereld heeft gebracht."

»»Een *kind*," zeide hij.

»»Zoo!" zeide ik; »wel verplicht voor het nieuws; eilieve, zeg mij nu ook eens wat Mary Sullivan heeft ter wereld gebracht."

»»Dat is ook een *kind*," antwoordde hij, »nu weet ge alles, en dus wensch ik je goeden avond, vader M'Grath." Bij deze woorden sloeg hij mij de deur voor den neus dicht.

»»Wie heeft er een paard gestolen?" riep ik, maar hij hoorde mij niet meer, hetgeen wel jammer was.

»Gij ziet dus, beste jongen, dat ik in alle geval iets heb ontdekt, maar niet zooveel als mijn oogmerk was, — ik zal vader M'Toole evenwel doen zien dat hij niet tegen vader M'Grath is opgewassen. Maar wat ik verder zal ontdekken, moet voor een anderen brief bewaard blijven; want nu kan ik er nog niets van zeggen. *Apropos*, onze keuken is wel voorzien, maar helaas *kleeren* groeien in Ierland niet aan de boomen, en zoo er een goed wisseltje of zoo iets van je hier aankwam, zou de familie er niet te slechter om uitzien. Zelfs mijne kazak wordt al te *doorluchtig* voor een dorpspriester; niet dat ik daar zoo bijzonder nauw op zie, maar die leelijkert van een vader M'Toole had een splinternieuwen aan, dien hij zekerlijk niet op eene eerlijke wijze zal hebben verdiend, zooals ik de mijne heb gedaan. Maar men mag zeggen wat men wil, een nieuw kleed staat altijd beter dan een oud. Dus zal ik hier maar een speldje bij steken.

»Uw toegenegen vriend en biechtvader,
Urtagh M'Grath."

»Ziet gij nu wel, Pieter," zeide O'Brien, nadat ik den brief had

gelezen, »dat uw oom, gelijk ik zeide, een boos opzet in den zin had, toen hij naar Ierland vertrok? Wij kunnen thans niet weten of de kinderen beide jongens of beide meisjes zijn, dan wel of dat van uw oom een jongen en het andere een meisje is. Indien er eene verwisseling noodig is geweest, dan heeft ze plaats gehad, daar kunt ge op aan; maar ik zal vader M'Grath opnieuw schrijven en hem sterk aanzetten om zoo mogelijk te trachten achter de waarheid te komen. Hebt gij geen brief van huis ontvangen?"

»Geen enkelen, hetgeen mij wel spijt. Mijn vader zou mij zekerlijk iets te dezen opzichte hebben gemeld."

»Wel, bekommer u daar maar niet over, en slaap er maar niet te ongeruster om; wij moeten ons best in die zaak doen, wanneer we zelve naar Engeland gaan, en intusschen vader M'Grath vertrouwen. Ik wil hem terstond gaan schrijven, terwijl mijn gemoed nog vol van die zaak is. O'Brien schreef zijn brief, en wij spraken er vervolgens niet meer over.

VIJFDE HOOFDSTUK.

Kapitein Kearney's ziekte. — Hij maakt zijn testament en legateert een aantal kasteelen in de lucht aan de belanghebbenden. — De kosten van het testeeren loopen in dit geval niet hoog. — Hij teekent, zegelt en sterft.

De kapitein ging, naar zijne gewoonte, aan wal en nam zijn intrek ten huize van een vriend, dat is te zeggen, van een bekende of van den een of anderen beleefden burger, die hem huisvesting aanbood. Meer verlangde kapitein Kearney niet, die zijn mantelzak maar pakte en het aangebodene logement betrok, zonder er aan te denken om het vóór den zeildag van het schip te verlaten, of hij moest eene betere uitnoodiging bekomen. Dit gedrag zou in Engeland sterk hebben aangedruist tegen de wetten der gastvrijheid, maar in onze buitenlandsche etablissementen, waar de gezellige kring beperkt en het nieuwe steeds welkom is, zag men iemand, die in staat was een gezelschap te vervroolijken, zooals Kearney, altijd gaarne, al bleef hij ergens ook nog zoolang als gast.

Alle zeelieden stemmen overeen, dat Halifax eene der vermakelijkste havens is, waar een schip kan ankeren. Al de ingezetenen zijn gastvrij, vroolijk en minzaam van omgang. Het is dus eene zeer slechte plaats om er een schip heen te zenden, dat men spoedig wil gekalefaterd hebben, of de admiraal moet zich juist daar bevinden om het oog op iemands dagelijkschen voortgang te houden, en een voortvarende commissaris moet de werkzaamheden in het dok en op de werf besturen. De admiraal was te Halifax, toen wij er aankwamen, en wij zouden er niet lang hebben gelegen, zoo niet de gezondheid van kapitein Kearney, op het tijdstip dat wij tot ons vertrek gereed waren, zoo slecht ware geweest dat de dokter hem buiten staat verklaarde om scheep te gaan. Er werd een ander fregat naar de wa-

teren, waar wij kruisen moesten, gezonden, en wij bleven werkeloos in de haven liggen. Maar wij troostten ons; — wij maakten wel geene prijsgelden te goed, maar waren toch gelukkig en recht vergenoegd; ook waren de officieren grootendeels druk aan het vrijen.

Wij hadden omstreeks drie weken in de haven van Halifax gelegen, toen de ongesteldheid van onzen kapitein Kearney aanmerkelijk verergerde. Hij had reeds lang veel te lijden gehad van de verraderlijke aanvallen eener brandende luchtstreek, en ofschoon men hem herhaalde malen geraden had om zijn pensioen te vragen, had hij nooit daartoe willen overgaan. Zijn gestel scheen nu ook een doodelijken schok te hebben gekregen, die alle hoop op herstel deed verdwijnen. Binnen weinige dagen nam zijne ziekte in zulk een graad toe, dat hij op verzoek van de scheepsheelmeesters toestond om zich naar het hospitaal te laten overbrengen, waar hem meer gemakken en eene betere oppassing ter dienst stonden dan in een particulier huis. Hij was nog niet langer dan twee dagen in het hospitaal geweest, toen hij mij liet roepen en mij zijn wensch te kennen gaf, dat ik bij hem in het hospitaal zoude blijven. »Gij weet, Pieter," zeide hij, »dat wij neven zijn, en als iemand ziek is, heeft hij gaarne nabestaanden bij zich; breng dus uw boeltje maar over aan wal. De dokter heeft mij beloofd u een aardig kamertje te zullen geven, en gij zult overigens den geheelen dag bij mij kunnen zitten." Ik had er natuurlijk niets tegen in te brengen om bij hem te blijven, dewijl ik dit als mijn plicht beschouwde, en het mij daarenboven weinig moeite kostte om hem te onderhouden, vermits hij mij altoos met zijne eigene vertelseltjes onderhield; maar ik kon mij toch niet onthouden ernstig na te denken en een pijnlijk gevoel te ontwaren, toen ik iemand, die in zulk een gevaarlijken toestand verkeerde, — want de doctoren hadden verklaard dat er geene hoop op zijn herstel overbleef, — nog den geheelen dag logentaal hoorde spreken. Die gewoonte scheen hem waarlijk aangeboren te zijn, en zooals Swinburne zich uitdrukte, »wanneer hij de waarheid sprak, was het bij vergissing."

»Pieter," zeide hij op zekeren dag, nadat ik mijn intrek in het hospitaal had genomen, »het tocht hier vreeselijk. Sluit de deuren, leg nog wat kolen aan den haard."

»Het vuur trekt niet goed," zeide ik, »als de deur niet openstaat."

»'t Is toch raar, dat er zooveel menschen zijn, die met dat werk niet terecht kunnen; toen ik mijn huis, Walcot Abbey genaamd, deed bouwen, was er geen enkele schoorsteen die trekken wou. Ik

zond om den architect en beknorde hem, maar hij wist er geen raad voor, hij kon het maar niet verhelpen; ik was genoodzaakt het zelf te doen.”

»En verhielpt gij het, kapitein?”

»Dat zal wel uitkomen. Den eersten keer dat ik het vuur aanmaakte, deed ik de deur open en de tocht was zoo sterk, dat mijn kleine jongen, Willem, die er juist in stond regelrecht den schoorsteen zou zijn ingevlogen, hadde ik hem niet bijtijds vastgehouden; zijn buisje was evenwel reeds in brand.”

»Wel, kapitein, dat moet zoo erg zijn geweest als een orkaan.”

»Neen — zoo erg niet, maar het toonde wat eene kleine kennis van philosophische redmiddelen kon uitwerken. Wij hebben in Engeland geen orkanen, Pieter, maar ik heb een aardig dwarrelwindje bijgewoond, terwijl ik Walcot Abbey bewoonde.”

»Zoo, kapitein?”

»Ja, die dwarrelwind blies vier vierkante hooibergen geheel rond; ik verloor bij de twintig voeder hooi daarbij; hij draaide den ijzeren lamppost aan den ingang juist zooals een noordkaper een harpoen draait, en nam eene zeug met hare jongen, die bijna honderd ellen achter het huis waren, op en wierp ze zonder letsel er over heen aan de voorzijde, — alleen had de oude zeug haar schouder uit het lid.”

»Men zou zeggen, kapitein!”

»Ja; — wat evenwel nog vreemder was, er nestelden eene groote menigte ratten in het hooi, die mee naar boven vlogen. Nu kunt ge wel begrijpen, Pieter, dat die dieren, volgens de wetten der zwaartekracht, eerder dan het hooi op den grond kwamen. Ik wandelde daarlangs met mijn windhond of liever das, die de eerste rat, welke naar beneden viel, terstond doodbeet, en — ’t was aardig om te zien — den snoet opstak, om de andere op te wachten.”

»Een windhond,” zeidet gij daar, kapitein, »of een das?”

»Beiden te gelijk, Pieter. Het geval was dit: het dier was eerst een windhond geweest, maar had onder ’t loopen een zijner voorpooten tegen een stomp gebroken; daarop had ik de drie andere pooten op dezelfde hoogte doen afzetten, waarop er een kapitale dashond van kwam. Ik hield heel veel van het beest.”

»Wel,’ zeide ik, »ik heb iets van dien aard in *baron* Munchhausen gelezen.”

»Mijnheer Simpel,” zeide de kapitein, zich op zijn elleboog naar mij toedraaiende en mij streng aanziende, »wat bedoelt ge daarmee?”

»O, niets, kapitein, maar ik heb een geval van dien aard gelezen."

»Dat kan heel wel zijn, de groote kunst van uitvinding is werkelijk gebeurde zaken tot grondslag te nemen. Er zijn lui, die van een molshoop een berg weten te maken, en men kan zeggen dat werkelijk gebeurde zaken en verdichtselen tegenwoordig zoo moeielijk te onderscheiden zijn, dat zelfs de waarheid twijfelachtig wordt."

»Dat is wel waar, kapitein," antwoordde ik. Daar hij vervolgens eenige minuten lang stilzweeg, waagde ik het mijn bijbel aan zijn bed te brengen, alsof ik iets voor mij zelven wilde lezen.

»Wat leest gij daar, Pieter?" vroeg hij.

»Een kapittel in den bijbel, kapitein," antwoordde ik. »Wilt gij dat ik hardop zal lezen?"

»Ja, ik houd veel van den bijbel; 't is het boek der *waarheid.* Lees mij eens voor, Pieter, van Jakob, hoe hij Esau zijn eerstgeboorterecht voor een schotel moes afkocht en hoe hij vervolgens den zegen zijns vaders verkreeg." Ik vond het vreemd dat hij juist eene plaats koos, waar, om Goddelijke redenen, eene leugen met een goeden uitslag bekroond en door belooning gevolgd werd.

Toen ik gedaan had met lezen, verzocht hij mij nog iets te lezen; ik sloeg nu de Handelingen der Apostelen op en begon het hoofdstuk, waarin Ananias en Sapphira met een plotselingen dood werden gestraft. Toen ik het uit had gelezen, sprak hij op een zeer ernstigen toon: »Dat is eene goede les voor jongelieden, Pieter, om hun te leeren nooit van de waarheid af te wijken. Onthoud het, Pieter, en neem het tot uw devies om de waarheid te spreken en de leugen te mijden."

Nadat hij mij die les had gegeven, leide ik het boek neer, want het bleek mij duidelijk dat hij volstrekt zijn eigen gebrek niet kende; en hoe kan men in zulk een geval berouw en beterschap van iemand verwachten? Hij werd van dag tot dag zwakker en teerde al meer en meer uit. Eindelijk verlieten hem zijne krachten zoo geheel, dat hij zich nauwelijks in het bed kon oprichten. Op een namiddag zeide hij tot mij: »Pieter, ik wil mijn testament maken, niet dat ik reeds van zins zou zijn om uit te stappen, maar omdat het ieders plicht is zijn huis in orde te brengen; dat zal mij zelfs tijdkorting verschaffen; haal dus pen en inkt en kom hier bij me zitten."

Ik deed wat hij verlangde.

»Schrijf, Pieter, dat ik, Antony George Willem Karel Huskisson Kearney (mijns vaders naam was Anthony, Pieter, — George heet

ik naar den tegenwoordigen regent, Willem en Karel naar de heeren Pitt en Fox, die mij ten doop hebben gehouden; Huskisson is de naam van mijn oudoom, wiens goed aan mij moet komen; hij is nu over de drie en tachtig en kan het dus niet lang meer maken). — Heb je dat?"

»Ja, kapitein."

»Gezond van geest zijnde, hierbij mijn laatsten wil en testament maak, alle vorige testamenten herroepende."

»Herroepende."

»Ik laat aan mijne waarde en beminde echtgenoot Augusta Charlotte Kearney (zij heet naar de koningin en prinses Augusta, die haar ten doop hebben gehouden) al mijne meubelen, boeken, schilderstukken, serviezen en huizen, tot haar eigen vrij gebruik en bezit en om daarover naar willekeur te beschikken. — Staat er dat?"

»Beschikken. Ja, kapitein."

»Alsmede de interessen van al mijn geld, dat ik in onderscheidene banken en negotiatiën heb uitstaan, voor haar leven lang, en om na haar dood in gelijke portiën te worden verdeeld tusschen mijne twee kinderen Willem Mohamed Potemkin Kearney en Caroline Anastasia Kearney. — Heb je 't?"

»Ja, kapitein."

»*Allons* dan, Pieter, nu begin ik aan mijne eigenlijke bezittingen. Mijn buitengoed in Kent — hoe heet het ook weer? — Walcot Abbey, mijne drie landhoeven in de vallei van Fylesburg en mijne nog onbebouwde landen in Norfolk laat ik aan mijne twee voornoemde kinderen, in diervoege dat de revenuën dier respectieve bezittingen ten eenigen profijte dier vermelde kinderen zullen worden geïnd en opgelegd, na deductie van alle noodige uitgaven voor hunne opvoeding. — Staat er dat?"

»Nog niet, kapitein; — hunne opvoeding. — Het staat er."

»En totdat zij den ouderdom van een en twintig jaren zullen hebben bereikt, of, wat mijne dochter betreft, totdat zij met toestemming mijner executeuren in het huwelijk zal treden. In dit geval zal mijne nalatenschap terstond in gelijke deelen tusschen hen worden verdeeld. Gij ziet, Pieter, dat ik geen onderscheid maak tusschen jongens en meisjes; een goed vader laat aan het eene kind zooveel als aan het ander. Nu wil ik een weinig adem halen."

Ik was inderdaad verbaasd. Het was wel bekend dat kapitein Kearney niets meer bezat dan zijn traktement en dat het de hoop op

het maken van prijsgeld was, die hem zoolang in de West had doen blijven. 't Was belachelijk; evenwel kon ik er niet om lachen, er stak iets treurigs in het denkbeeld eener zoo verregaande verbijstering, en ik had geene moeite om volkomen ernstig te blijven.

»Nu, Pieter, willen we voortgaan," zeide kapitein Kearney, na vijf minuten rustens. »Ik heb eenige legaten te maken. Vooreerst aan al mijne bedienden, vijftig pond elk, benevens twee pakken rouwkleeren; aan mijn neef Thomas Kearney van Kearney Hall (Yorkshire) legateer ik de sabel, mij door den Grooten Sultan aangeboden. Ik heb die aan gemelden mijn neef beloofd; en, ofschoon wij gekrakeeld en elkander sedert jaren niet gesproken hebben, houd ik altijd mijn woord. Het zilveren servies, mij door de kooplieden en klerken van Lloyd vereerd, laat ik aan mijn waarden vriend, den hertog van Newcastle. — Staat er dat?"

»Ja, kapitein."

»Nu dan; — mijne snuifdoos, die ik ten geschenke heb gekregen van Prins Potemkin, laat ik aan den admiraal *Sir* Isaak Coffin, welken ik mede bevrijd van de hypotheek, die ik heb op zijne bezittingen op de Magdalena-eilanden in Noord-Amerika. Verder laat ik hem tevens het pak snuif, dat ik van den Dey van Algiers heb gekregen; bij de snuifdoos behoort snuif, — staat er dat?"

»Ja, kapitein."

»Zie zoo; — nu zal ik u ook wat dienen te laten, Pieter."

»O, denk aan mij maar niet, kapitein."

»Neen, neen, Pieter, ik mag mijn *cousin* niet vergeten. Laat mij eens bedenken; wacht, ja gij zult mijn degen hebben. Een beste, hoor. Ik heb er eens te Palermo mee geduelleerd en een Siciliaansch prins zoo door en door gestoken, dat de degen er niet weer uit wilde, — men moest een span postpaarden gaan halen, om hem uit te trekken. Schrijf dat, — als een legaat voor mijn neef Pieter Simpel. Dat is alles, geloof ik. Nu mijne executeuren, — ik verzoek mijne bijzonder goede vrienden, den graaf van Londonderry, den markies van Chandos en den heer Jan Lubbok, bankier, mijne executeuren te willen zijn, voor welke moeite en als een blijk van achting ik hun ieder de som van een duizend pond vermaak. Zie zoo, Pieter. Maar bij zulk een testament van belang zijn getuigen noodig: drie ten minste; haal er dus nog twee, en laat mij in uwe tegenwoordigheid teekenen."

Ik gehoorzaamde zijn bevel, en zoo werd dan dit zonderlinge testament behoorlijk geattesteerd. Ik behoef nauwelijks te zeggen dat

zelfs de geschenken, die hij voorgaf te hebben ontvangen, op verschillende tijden door hem waren gekocht; maar zoodanig was de kracht der zielskwaal, die hem tot het laatste oogenblik toe beheerschte. De heeren Phillott en O'Brien kwamen hem dikwijls bezoeken, ook nu en dan andere officieren; hij was en bleef vroolijk en opgeruimd, terwijl hij zich geheel onverschillig toonde omtrent zijn toestand, ofschoon hij er volkomen van bewust was. Zijne historietjes werden, zoo mogelijk, nog wonderbaarder, want niemand waagde het den minsten twijfel aan derzelver waarheid te laten blijken.

Toen ik mij omstreeks acht dagen in het hospitaal had bevonden, lag kapitein Kearney oogenschijnlijk op sterven; de dokter kwam, voelde hem den pols, en zeide dat, naar zijne gedachten, de kapitein den avond niet meer halen zou. Dit had plaats op een Vrijdag, en er was werkelijk ieder teeken van zijn naderend einde aanwezig. Hij was zoozeer uitgeput, dat hij moeite had om eene syllabe te uiten; zijne voeten waren koud, zijne oogen schenen verglaasd en opwaarts gekeerd. De dokter bleef een uur, voelde nogmaals den pols, schudde het hoofd en zeide zachtjes, zich tot mij wendende: »Hij is er geweest." Nauwelijks was de dokter de deur uit, of kapitein Kearney opende de oogen en wenkte mij, hem te naderen.

»Hij is een verd..... gek, Pieter," zeide hij, »hij denkt dat ik al uitstap, maar ik weet wel beter, — uitstappen zal ik, daar is geen *quaestie* van, maar niet voor Donderdag." Zonderling — maar van dat oogenblik af bekwam hij, en ofschoon men meldde dat hij overleden was, en de admiraal reeds de order voor zijn opvolger had geteekend, was kapitein Kearney den volgenden morgen, tot elks verwondering, nog in leven. Hij bleef ook in leven, of liever in een toestand tusschen leven en dood tot den volgenden Donderdag toe, zijnde de dag waarop hij gezegd had te zullen sterven. In den morgen van dien dag zag men duidelijk dat hij zijn laatsten adem weldra zou uitblazen. Tegen den middag reutelde hij als een stervende; ik stond aan de zijde van zijn bed zijn laatste oogenblik te verbeiden, toen hij nog eens de oogen opende, mij een teeken gaf om mijn hoofd dicht bij hem te brengen, ten einde te kunnen hooren wat hij te zeggen had, en met veel moeite, op een gorgelend fluisterenden toon die nauwelijks verstaanbaar was, deze woorden uitbracht: »Pieter, ik sterf — ofschoon het gereutel in mijn hals — geen teeken van den dood is; — want ik heb iemand gekend, die — *met dat gereutel in den hals — nog zes weken leefde.*" — Hij viel achterover

en stierf, na aldus, met zijn laatsten ademtocht, wellicht de grootste leugen te hebben gezegd, die hij ooit verzonnen had.

Zoo stierf een man van een allerzeldzaamst karakter, die overigens in veel opzichten achting verdiende; hij was een gulhartig mensch en een goed officier; slechts kon hij, 't zij dan uit eene aangenomene hebbelijkheid of uit een natuurlijken aanleg, geen waarheid spreken. Ik zeg, *uit een natuurlijken aanleg*, want ik heb iemand gekend, bij wien de neiging tot stelen even sterk heerschte en nooit kon uitgeroeid worden. Dit was een jonge kameraad van mij, van goede familie, en die zooveel geld van huis kreeg als hij maar wilde, daarbij een der gulste, edelmoedigste knapen, die ik in mijn leven heb gekend; hij zou met den minsten zijner kameraden, die geld noodig had, zijne beurs hebben gedeeld, maar tevens stal hij alles wat hem maar onder de vingers kwam. Ik heb hem bespied dat hij uren lang op de gelegenheid loerde om iets te stelen, dat van geen het minste nut voor hem kon zijn, bij voorbeeld, een onparen schoen, die hem daarenboven niet paste. Wat hij stal, gaf hij den volgenden dag weer weg, maar het was onmogelijk hem van die slechte gewoonte af te brengen. Hij stond er zoozeer voor bekend, dat, zoodra er iets vermist werd, wij zijn koffer het eerst nazochten, waar het artikel in quaestie dan ook altijd gevonden werd. Hij scheen volstrekt ongevoelig voor schaamte over dat gebrek — ofschoon het hem in andere gevallen geenszins aan eergevoel ontbrak. Wat het zonderlingste daarbij was, nooit dekte hij zijn diefstal met eene leugen. Men deed alles wat mogelijk was om hem van die verderfelijke neiging te genezen, maar tevergeefs, en men was genoodzaakt hem, als onvatbaar voor verbetering, uit de dienst te ontslaan.

Kapitein Kearney werd met de gewone militaire eerbewijzingen op het kerkhof begraven. In zijn lessenaar vonden wij beschikkingen, eigenhandig door hem geschreven, omtrent zijne begrafenis en het opschrift op zijn grafsteen. Daarin stond onder anderen, dat hij een en dertig jaar oud was. Zoo dit waar was, moest kapitein Kearney juist *vier maanden vóór zijne geboorte* in 's lands dienst zijn getreden. 't Was ongelukkig, dat hij dit opschrift begon met: Hier ligt kapitein Kearney enz. enz., want de grafsteen had zijn lijk nog geen vier en twintig uren bedekt, of iemand, die zekerlijk zijn karakter moet hebben gekend, had reeds eene *e* in het woord *ligt* gekrabbeld, zoodat men nu las: »Hier *liegt* kapitein Kearney."

ZESDE HOOFDSTUK.

Kapitein Horton. — Ik ga met verlof naar huis. — Alles is daar geenszins zooals het behoort.

Daags na het afsterven van kapitein Kearney kwam zijn opvolger aan boord. Het karakter van kapitein Horton was ons welbekend door de klachten, welke de officieren van zijn schip ons hadden gedaan over zijne loomheid en de onverschilligheid die hij voor alles toonde; ook noemde men hem door de wandeling slechts den *luiaard*. Het was zonder twijfel hoogstverdrietig voor 's mans officieren en matrozen, zoovele gelegenheden om eer en prijsgelden te winnen door de slaperigheid van den kapitein te zien verloren gaan. Kapitein Horton was een jongmensch van voorname afkomst, die door protectie snelle bevordering in de dienst had gemaakt, hoewel hij zich ook nu en dan onderscheiden had; want bij de expedities die hij, nooit vrijwillig, maar steeds op bevel, had bijgewoond, was zijn moed duidelijk gebleken, gepaard met eene bijzondere koelbloedigheid in gevaar en in moeilijke omstandigheden. Hij had zich daardoor veel lof verworven, maar men zeide ook tevens van hem, dat zijne koelbloedigheid juist uit zijn gebrek — eene verregaande loomheid en traagheid — voortsproot. Hij zou, bij voorbeeld, uit het bereik des vijandelijken geschuts zijn *weggekuierd*, terwijl anderen zich op een drafje zouden hebben weggepakt, en dat bloot omdat hij te lui was om te loopen. Bij zekere expeditie, waarin hij zich onderscheidde, zegt men, dat hij, een hoog schip moetende enteren, terwijl het kogels en schroot rondom hem regende, toen de boot aan boordszijde kwam en zijne manschappen opsprongen, met een wanhopigen blik uitriep: »Mijn God! moeten wij wezenlijk tegen het dek van dat

schip op?" Toen hij er evenwel op was en in drift geraakte, toonde hij duidelijk dat het geen vrees was welke hem tot dien uitroep had bewogen, want de commandant van het vijandelijke schip viel door zijne hand, en hij streed aan het hoofd zijner manschappen. Die bijzondere hebbelijkheid evenwel, welke in een minder officier slechts grappig of hoogstens bespottelijk zou zijn geweest, werd in een kapitein eene zaak van een zeer ernstigen aard. Het was den admiraal niet onbekend dat de heer Horton dikwijls de gelegenheid om den vijand overlast te doen, of hem te nemen, had verzuimd, en dus een der krijgsartikelen had overtreden, waarbij tegen zulk eene handelwijze *de dood* was bepaald.

Toen deze kapitein dus het commando over den *Sanglier* bekwam, was zulks even verdrietig voor ons, als het zijn vorig scheepsvolk aangenaam was van hem ontslagen te worden.

Deze overplaatsing was daaraan toe te schrijven, dat de admiraal last had ontvangen om kapitein Horton tot de eerstopenvallende plaats te benoemen, en dien last moest hij opvolgen; maar dewijl hij evenwel ongaarne een officier op zijn station hield, die zoo weinig dienstijver toonde, besloot hij den *Sanglier* met *dépêches* naar Engeland te zenden, en het andere fregat, hetwelk wij moesten gaan aflossen, in onze plaats daar te houden.

Wij vernamen dus met gemengde gewaarwordingen van vreugde en verdriet, dat wij terstond naar het vaderland onder zeil moesten gaan. Ik voor mij was er verheugd over. Ik had nu mijn tijd als *appointé* op vijf maanden na uitgediend en meende betere kans te hebben om in Engeland mijne aanstelling als luitenant te ontvangen, dan buitenslands. Daarenboven verlangde ik naar huis om familieredenen, die den lezer bekend zijn. Veertien dagen na de aankomst van onzen nieuwen kapitein gingen wij onder zeil met meer andere schepen en met last om een groot konvooi van Quebec, dat wij op de hoogte van het eiland St. John zouden ontmoeten, onder ons geleide te nemen. Binnen weinige dagen troffen wij dit konvooi aan, en stevenden nu gezamenlijk met een gunstigen wind naar Engeland. Weldra evenwel kregen wij zeer slecht weder en werden door een zwaren stormwind, die ons dwong om alle zeilen te strijken, voortgejaagd. Onze kapitein verliet zelden de kajuit, maar bleef daar op eene sofa languitgestrekt liggen en las een romannetje of deed een dutje, al naar het hem best geviel.

Ik herinner mij iets dat bij deze gelegenheid voorviel en waaruit

men 's mans onverschilligheid of ongevoeligheid kan leeren kennen, en zien hoe weinig hij geschikt was om zulk een schoon fregat te commandeeren. Wij waren reeds drie dagen geslingerd, toen het weder nog erger werd. O'Brien, die de middelwacht had, ging naar beneden om rapport te maken »dat het zeer hard woei."

»Zeer wel," zeide de kapitein, »laat mij weten als het harder begint."

Een uurtje daarna nam de stormwind nog toe, en O'Brien ging weder naar beneden. »Het waait veel harder, kapitein Horton."

»Best," antwoordde kapitein Horton, zich in zijn bed omkeerende. »Roep mij maar als het erger wordt."

Tegen de zes glazen was de storm op zijn hoogst en de wind bulderde vreeselijk. O'Brien ging naar beneden. »Nu waait het allerontzettendst, kapitein Horton!"

»Zoo?"

»Het kan niet erger."

»Niet?"

»Onmogelijk, kapitein."

»Dat is lastig. Welnu, laat het mij weten *als de wind bedaart.*"

Gedurende de morgenwacht had er weer iets dergelijks plaats. De luitenant Phillott ging naar beneden, om den kapitein te melden dat verscheidene schepen van het konvooi achter waren geraakt en niet meer gezien werden. »Moeten wij bijleggen, kapitein Horton?"

»O neen," was het antwoord, »het schip zou te onrustig zijn. Laat het mij weten, zoo gij er nog meer uit het gezicht verliest."

Een uur daarna kwam de eerste luitenant hem rapport maken dat er nog maar weinige schepen te zien waren.

»Best, mijnheer Phillott," zeide de kapitein, zich omkeerende om te slapen. »Maak mij rapport als gij er nog meer verliest."

Eenige tijd verliep er, en de eerste luitenant kwam terug, om hem te melden dat er geen enkel schip van 't konvooi meer te zien was.

»Zeer wel," zeide de kapitein. »Maak mij maar rapport als ze zich weer vertoonen."

Dit kon echter waarschijnlijk niet spoedig plaats hebben, want wij liepen twaalf knoopen in 't uur en raakten hun dus hoe langer hoe meer vooruit; de kapitein werd dus dienaangaande met geene rapporten meer bemoeielijkt, totdat hij meende dat het tijd was om te ontbijten en hij daarvoor zijne legerstede verliet. Wij zagen werkelijk geen enkel schip van ons konvooi weer, maar liepen steeds voor den

storm door en wierpen veertien dagen daarna het anker voor Plymouth. Er kwamen orders dat ons scheepsvolk zou worden afbetaald en op andere bodems overgeplaatst. Ik ontving brieven van huis, waarin mijn vader mij schreef dat hij met veel genoegen mijn naam had vermeld gezien in de door wijlen kapitein Kearney overgezondene *dépêches* en mij verzocht om zoo spoedig mogelijk over te komen. De admiraal stond toe dat mijn naam in de boeken van het wachtschip werd aangeteekend, opdat ik geen tijd zou verliezen, en verleende mij een verlof van twee maanden. Ik zeide mijnen scheepsgezellen vaarwel, schudde O'Brien, die zich allereerst naar Ierland wilde begeven, de hand en stapte met mijn traktement in den zak op de Plymouthsche diligence. Binnen drie dagen lag ik weder in de armen mijner beminde moeder en zag mij met alle blijken van genegenheid door mijn vader en de overige familie begroet.

Terwijl ik mij nu weder te huis bevind, moet ik den lezer bekend maken met hetgeen er sedert mijne afwezigheid was voorgevallen. Mijne oudste zuster Lucia was met een zeker kapitein der landmacht, Fielding, gehuwd, wiens regiment naar Indië was gezonden; zij had haar man vergezeld, en kort voor mijne aankomst hadden mijne ouders reeds een brief ontvangen, die de tijding bevatte dat zij behouden op Ceylon waren aan wal gestapt. Mijne tweede zuster Maria, die van hare kindsheid af zeer zwak was geweest, had ook aanzoeken gehad om te trouwen, en zou met een voornamen baronet in den echt getreden zijn, maar het arme meisje, dat eene schoonheid van den eersten rang was en overal bewonderd werd, had op een bal koude gevat en was ten gevolge van dien in een kwijnenden toestand geraakt. Zij was omstreeks twee maanden voor mijne aankomst gestorven, en ik vond de familie in diepen rouw over haar. Mijne derde zuster Helena was nog ongetrouwd; zij had nu den ouderdom van zeventien jaren bereikt en was insgelijks zeer schoon en bevallig. Het gestel mijner moeder had zeer veel geleden door het verlies van mijne zuster Maria en de scheiding van haar oudste kind. Wat mijn vader betreft, — zelfs het verlies zijner dochter scheen geheel bij hem vergeten door de onaangename tijding, die hij had ontvangen, dat mijne tante van een *zoon* was bevallen; hetgeen hem alle hoop op de zoo gewenschte titels en landgoederen van mijn grootvader benam. Ons huis was inderdaad een huis van treurigheid en rouw. Ik eerbiedigde de droefheid mijner moeder en poogde haar naar mijn beste vermogen troost in te boezemen, maar de droefheid van mijn vader was zoo

wereldsch, — was zoozeer in strijd met zijne geestelijke bediening, — dat ik er meer door geërgerd dan aangedaan werd. Hij was stuursch en opvliegend geworden jegens allen die om hem heen waren, en behandelde mijne moeder geenszins met die vriendelijkheid, welke hij haar in haar ziekelijken en bedroefden toestand plichtshalve verschuldigd was, al ware die dan ook niet van harte gemeend geweest. Overdag was hij bijna nooit bij haar, en 's avonds ging zij zeer vroeg naar bed, zoodat zij zelden met elkander spraken. Mijne zuster strekte haar tot een waren troost, en ook ik bracht, naar ik hoop, het mijne bij om haar op te beuren; zij zeide mij dat althans dikwijls, terwijl zij mij omhelsde en de tranen haar over de wangen rolden. Dubbel vloten die tranen — daar kon ik niet aan twijfelen — wegens de koelheid en onverschilligheid, — om niet te zeggen, onheuschheid, waarmee mijn vader haar behandelde. Wat mijne zuster aangaat, die was een engel. Wanneer ik hare onvermoeide zorgen voor mijne moeder, hare volkomene verzaking van zich zelve en van alle genoegens der wereld, haar geheele gedrag gadesloeg, dat zoozeer van de handelwijze mijns vaders, die alleen aan zich zelven dacht, verschilde, dacht ik dikwijls bij mij zelven welk een schat zij voor den man zou wezen, die zoo gelukkig was om haar hart te winnen.

Zoodanig was de staat mijner familie, toen ik te huis kwam.

Ik was ongeveer acht dagen te huis geweest, toen ik op een namiddag, na het eten, mijn vader onder het oog bracht dat het goed zou zijn, indien er iets gedaan werd om mijne bevordering te bewerken.

»Ik kan niets voor u doen, Pieter, ik heb volstrekt nergens eenigen invloed," zeide hij op een knorrigen toon.

»Ik geloof niet dat er veel noodig zal zijn," hernam ik, »mijn tijd is den 20sten der aanstaande maand verstreken. Indien ik door mijn examen kom, hetgeen ik vertrouw dat mij wel gelukken zal, dan twijfel ik niet of ik zal op aanzoek van mijn grootvader wel eene plaatsing erlangen; — is mijn naam niet publiek met lof vermeld geweest?"

»Hoor eens, 't is waar dat uw grootvader daar geene moeite toe zou behoeven te doen, indien hij zich met de zaak wilde inlaten; maar daar zit het. Mijn broeder heeft een zoon, en wij zijn thans verschoppelingen. Gij hebt er geen denkbeeld van, Pieter, hoe egoïstisch de menschen zijn, en hoe weinig moeite zij zich willen geven, zelfs voor een bloedverwant. Uw grootvader heeft mij niet meer bij

zich verzocht, sedert hem de bevalling van mijns broeders vrouw is aangekondigd geworden. Ook heb ik hem geen bezoek gebracht, want ik weet dat zulks toch niet helpt.''

»Ik moet toch anders over *lord* Privilege denken, vaderlief," zeide ik, »totdat uwe meening door zijn gedrag gestaafd wordt. Dat ik geen persoon ben om zeer veel belang in te boezemen, geef ik gaarne toe, maar hij was toch zeer vriendelijk jegens mij en scheen mij gaarne te zien."

»Welnu dan, gij kunt uw best doen en de zaak beproeven, maar gij zult spoedig zien hoe het in de wereld gaat. Ik wenschte natuurlijkerwijze van harte dat gij er in slaagdet, want wat er van u, kinderen, na mijn dood zal worden, weet ik niet; ik heb weinig of niets kunnen sparen. En nu zijn al mijne schoone vooruitzichten naar den duivel door die...." en mijn vader sloeg met zijne vuist op de tafel op eene gansch niet geestelijke manier en met een blik die weinig naar dien van een apostel geleek.

Het spijt mij zoo van mijn vader te moeten spreken, maar ik mag de waarheid niet verbloemen. Evenwel moet ik er bijvoegen, dat er vele redenen bestonden om zijn gedrag te verschoonen. Hij had altijd eén tegenzin gehad in eene kerkelijke bediening; toen hij nog jong was, zou hij gaarne in de krijgsdienst zijn getreden, en tot dat beroep was hij werkelijk veel beter geschikt geweest; maar sedert eeuwen bestaat de gewoonte om al het eigendom der aristocratie op den oudsten zoon te doen overgaan, en de andere broeders ten laste van den staat of liever van het volk te laten: en zoo was het dan mijn vader ook niet vergund om zijne eigene inclinatie te volgen. Een oudere broeder was reeds bij het leger in dienst getreden, en daarom besloot men dat mijn vader den geestelijken stand zou omhelzen. En zoo komt het dan dat wij in dien stand zoovele lieden hebben gehad en nog hebben, die niet alleen geheel ongeschikt zijn voor hun beroep, maar het zelfs tot oneer verstrekken.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

Wat mij te Plymouth overkwam. — Ik leg mijn examen af.

Ik bleef te huis totdat mijn verloftijd verstreken was, en vertrok toen naar Plymouth, om mijn examen te doen. De dag daartoe was door den admiraal op Vrijdag bepaald, en daar ik op Woensdag aankwam, vermaakte ik mij gedurende mijn ledigen tijd met eene wandeling over de werf en langs het dok, en met eene nauwkeurige bezichtiging van alles wat tot het zeemansberoep behoorde. Den volgenden dag, Donderdag, was er een detachement soldaten van het dépôt bezig zich op de landingsplaats in te schepen, om, zooals ik vernam, naar Indië te worden overgevoerd. Ik zag hen in de booten stappen, waarmee ze naar de oorlogschepen afstaken, bleef staan totdat de booten van wal waren gestoken en wandelde vervolgens naar de ankerwerf, om het gewicht van de respectieve ankers der verschillende klassen van schepen in 's Konings dienst te leeren kennen.

Ik was daar nog niet lang geweest, toen mijne aandacht werd afgetrokken door het rumoer dat een dronken soldaat maakte, die, naar 't scheen, zijn gelid had verlaten om in eene tapperij te gaan drinken. Hij had merkelijk de hoogte en werd door eene jonge vrouw, die een kind op den arm droeg en hem poogde tot bedaren te brengen, gevolgd.

»Wees toch maar bedaard, Patrickjelief," zeide zij, zich aan hem vastknellende, »'t is wel waar dat je van 't volk zijt achtergebleven, en dat ze je mogelijk zullen straffen als je aan boord komt. Maar wees toch stil, Patrick; wij zullen om eene boot vragen, en dan zal de officier misschien denken dat het bij vergissing geschied is en u door de vingers zien. Ook heb ik den sergeant O'Rourke al gesproken, en dat is een best man."

»Loop heen, wijf, moest je met dien O'Rourke babbelen en je door hem bij de kin laten pakken, zeg? Pak je weg, Mary; ik zal wel alleen aan boord weten te komen. Heb ik eene schuit noodig, terwijl ik kan zwemmen als St. Patricius, met mijn hoofd onder den arm, indien het niet op mijn schouders zat? Zeker kan ik zwemmen, en dat nog wel met ransel en potlood en den heelen brui."

De jonge vrouw schreeuwde en poogde hem tegen te houden, maar hij rukte zich van haar los, liep de werf af en stortte te water. De jonge vrouw vloog naar den rand der werf, zag hem zinken, gilde wanhopig en strekte als in doodsangst de armen uit, zoodat haar kind ter aarde viel en door eene ongelukkige beweging in zee rolde, alvorens ik het kon grijpen. »Het kind, het kind!" jammerde de ongelukkige vrouw, en zonk stuiptrekkend voor mijne voeten neder. Ik keek voorover, het kind was verdwenen, maar de soldaat worstelde nog met zijn hoofd boven water. Hij zonk en kwam weer boven; er roeide eene boot naar hem toe, maar hij was geheel uitgeput van vermoeidheid. Hij trok zijne armen in, als een teeken van wanhoop, en was op het punt om onder eene golf te verdwijnen, toen ik, niet langer in staat mij te bedwingen, van de hooge werf afsprong en hem te hulp zwom, — gelukkig nog bijtijds om hem vast te houden op het oogenblik dat hij voor altijd verdween. Ik was nog geene twintig seconden in het water, toen de boot ons bereikte en ophaalde. Ik voor mij was slechts door en door nat. De boot roeide, op mijn verzoek, naar de landingsplaats, en wij werden beiden aan wal gezet. De ransel op den rug des soldaats, benevens zijn ledergoed, wezen aan dat hij tot het regiment behoorde, hetwelk even te voren was ingescheept, en ik gaf als mijn gevoelen te kennen dat hij, zoodra hij eenigszins hersteld was, best zou doen zich aan boord te begeven. Daar de boot, die ons had opgehaald, eene der oorlogsbooten was, gaf de officier, die de troepen had ingescheept en die terug was gezonden om te zien of er ook soldaten achtergebleven waren, zijne toestemming. Binnen weinige minuten was de soldaat weder tot zich zelven gekomen en in staat om overeind te zitten en te spreken, en ik wachtte nog maar alleen om den toestand der arme jonge vrouw, welke ik op de werf had achtergelaten, te vernemen. Weinige minuten daarna werd zij naar ons toe geleid, en er had nu een aandoenlijk tooneel plaats tusschen haar en haar man. Zoodra zij een weinig tot bedaren gekomen was, keerde zij zich tot mij, die druipnat het tooneel stond aan te zien, wenschte mij alle

zegeningen des Hemels voor de hulp die ik haar man had toegebracht, en snikte tevens om het verlies van het kind. Zij wilde mijn naam weten. »Schrijf mij uw naam op," riep zij uit, »ik zal het papier bewaren en op mijn hart dragen, iederen dag van mijn leven zal ik het lezen en kussen, en nooit vergeten voor u te bidden en u te zegenen."

»Ik zal u mijn naam wel zeggen. Ik heet —"

»Neen; — schrijf hem op — schrijf hem op vóor me. Dat kunt gij toch niet weigeren. Al de Heiligen mogen het u vergelden, goede jonkman, dat gij eene arme vrouw voor wanhoop hebt behoed!"

De officier, die de boot commandeerde, reikte mij een stuk papier en een potlood toe; ik schreef mijn naam op en gaf het papiertje aan de arme vrouw, die het bij herhaling kuste en in haar boezem stak. De officier, die ongeduldig was om af te varen, gelastte haar man in de boot te gaan, — zij volgde en klampte zich aan hem vast, zoo nat als hij was; de boot stiet van wal, en ik spoedde mij naar de herberg, om mijne kleeren te drogen. Onder het gaan overdacht ik bij mij zelven, hoe de vrees voor een grooter ongeluk soms beletten kan zich een kleiner aan te trekken. Tevreden met de redding van haar echtgenoot uit doodsgevaar, had zij er nauwelijks eene enkele reis aan schijnen te denken dat zij haar kind had verloren.

Ik had slechts één pak kleeren meegebracht, die in een besten staat waren toen ik aankwam; maar zeewater is de pest voor eene uniform. Ik bleef te bed liggen, totdat ze gedroogd waren; maar toen ik ze nu weer aantrok, waren ze zoozeer ingekrompen, dat ze me bijna in het geheel niet meer pasten; ik moet ook zeggen dat ze mij reeds te voren niet te ruim zaten, dewijl ik sterk groeide. Mijne handen staken in hare geheele lengte uit de mouwen van den rok; de pijpen van mijne broek reikten slechts tot halfweg tusschen de knie en den voet; de knoopen waren allen zoozeer uitgeslagen, dat er geen poetsen meer aan hielp, en ik zag er, om kort te gaan, in het geheel niet cadetachtig uit. Ik zou mij terstond een ander pak hebben laten aanmeten, maar het examen moest den volgenden morgen te tien ure plaats hebben, en er was dus geen tijd toe. Ik moest dientengevolge maar voor den dag komen zooals ik was. Het examen zou plaats hebben op de kampanje van een linieschip, dat in de haven lag. Vele andere aspiranten, van welke ik er geen enkelen kende, moesten te gelijk met mij de proef ondergaan. Ik bespeurde duidelijk aan hun wenken en knipoogen, terwijl ze in hunne knappe uniformen

op en neer stapten, dat zij weinig lust hadden om kennis met mij te maken.

Verscheidene stonden vóór mij op de lijst, en onze harten klopten telkens wanneer er een naam werd afgeroepen en de bedoelde persoon naar achteren in de kajuit ging. Eenigen keerden met vroolijke gelaatstrekken terug, en onze hoop steeg alsdan door de verwachting van een dergelijk geluk, anderen kwamen gebukt en treurig uit de kajuit, en dan nam onze physionomie fluks de uitdrukking der hunne aan, en wij beefden bijna van angst. Ik durf gerust beweren dat, hoewel het *doorkomen* een bewijs moge zijn dat men bekwaam is, het *druipen* zeker niet altijd het tegendeel bewijst. Ik heb vele zeer kundige jongelieden gekend, die enkel en alleen niet slaagden, omdat ze door verlegenheid en schrik belet werden goed te antwoorden, terwijl anderen, die veel minder knap waren, er doorkwamen. Het is ook niet te verwonderen dat iemands hart bij zulk eene gelegenheid angstig klopt, wanneer men bedenkt dat al de moeite en ijver, gedurende zes jaren besteed, in zulk een geducht oogenblik op het spel staan. Eindelijk werd ik afgeroepen en trad, bijna ademloos van schrik, de kajuit in, waar ik mij tegenover de drie kapiteins bevond, die beslissen moesten of ik bekwaam was om eene officiersplaats in Z. M. dienst te bekleeden. Mijne papieren werden onderzocht en goed bevonden; mijn tijd werd berekend en kwam prompt uit. Daarop werden mij door een der kapiteins, die ernstig, maar op geen onbeleefden toon sprak, eenige vragen gedaan, die ik naar zijn genoegen beantwoordde. Intusschen hadden de twee andere kapiteins stilgezwegen. Maar nu begon mij een ander kapitein te ondervragen. Deze had eene zeer ruwe stem, en zijn toon maakte mij geheel vervaard. Ik stond bleek en bevend op, want dit begin voorspelde mij niets goeds. Hij deed mij verscheidene vragen, die ik buiten twijfel op eene onvoldoende wijze heb beantwoord, want ik kan mij nu niet eens herinneren wat ik zeide.

»Ik dacht het wel," zeide de kapitein, »uwe tenue deed mij al terstond niets beters verwachten. Een aspirant, die zoo onattent op zijne kleeding is, dat hij niet eens eene fatsoenlijke monteering aantrekt, wanneer hij zijn examen moet ondergaan, is doorgaans een lui sujet, die niet voor zeeman deugt. Men zou denken dat gij uw geheelen tijd hadt gediend op een kotter of eene brik van tien stukken, in plaats van op aanzienlijke fregatten. Kom, mijnheer, ik wil u nog ééne kans geven."

De woorden van den kapitein troffen mijn eergevoel zoo geweldig, dat ik mij niet meer bedwingen kon, maar met bevende lippen antwoordde dat ik geen tijd had gehad om eene andere uniform te bestellen. Dit gezegd hebbende, barstte ik in tranen uit.

»Inderdaad, Burrows, gij zijt al te streng; gij hebt den armen jongen banggemaakt," zeide de derde kapitein. »Ga zitten, mijnheer Simpel; wij zullen u op eene nieuwe proef stellen."

Ik nam weder plaats en deed mijn best om tot bedaren te komen. De kapiteins bladerden intusschen in mijne scheepsjournalen, om den tijd te passeeren. Juist bracht men een Plymouthsch dagblad binnen, en de kapitein, die mij het eerst had ondervraagd, nam het in de hand. »Kijk eens, wat is dat hier?" riep hij na een poosje uit, — »Burrows, — Keats, ziet eens hier." Hij wees hun een artikel in de courant. »Mag ik u vragen, mijnheer Simpel," — dus vervolgde hij, »of *gij* het zijt geweest, die gisteren den soldaat hebt gered, welke van de werf af in zee sprong?"

»Ja, mijnheer," was mijn antwoord, »en dat is juist de reden waarom mijne uniform er zoo slecht uitziet. Ik heb ze bij dat geval bedorven en had geen tijd om eene nieuwe te laten maken. Ik wenschte niet gaarne te zeggen waarom mijne uniform er zoo uitzag."

Ik zag eene verandering in de gelaatstrekken van al de drie kapiteins, waaruit ik mij het beste gevolg voorspelde. Ik had nu mijne gevoelens lucht gegeven, en al mijne vrees was verdwenen.

»Kom, mijnheer Simpel, sta weer op," zeide de voorheen barsche kapitein nu op een vriendelijken toon, »zoo gij ten minste genoegzaam tot bedaren zijt gekomen; anders zullen wij nog een poosje wachten. Wees maar niet bang; wij *verlangen* u er door te brengen."

Ik was niet bang meer en stond onmiddellijk op. Elke vraag beantwoordde ik naar het genoegen der kapiteins, die mij, dit ontwarende, moeilijker vragen voorstelden. »Zeer goed, zeer goed, mijnheer Simpel; nu moet ik u nog één ding vragen; 't komt zelden in de dienst voor en mogelijk kunt ge er niet op antwoorden. Weet ge wat het is, een schip te *klubhalen?*"

»Ja, kapitein," antwoordde ik, want, gelijk de lezer zich mogelijk herinnert, had ik die manoeuvre bijgewoond, toen ik onder den goeden kapitein Sauvage diende. Ik gaf terstond op hoe ze plaats heeft.

»Dat is voldoende, mijnheer Simpel. Verder wil ik u niets vragen. Ik dacht in 't eerst dat gij geen goed zeeman waart en een slecht officier zoudt zijn, maar thans zie ik dat gij werkelijk een goed zee-

man en een moedige, lofwaardige borst zijt. Verlangt gij nog meer vragen te doen?" vroeg hij, zich naar zijne twee collega's wendende.

Zij antwoordden ontkennend; mijn certificaat, dat ik een voldoend examen had afgelegd, werd geteekend, en de kapiteins deden mij de eer aan van mij de hand te geven en eene spoedige bevordering te wenschen. Aldus nam deze strenge beproeving, die mijne arme zenuwen zoo geweldig geschokt had, een einde, en toen ik buiten de kajuit trad, zou niemand, die de vreugde op mijn gelaat geschilderd zag, zich hebben kunnen verbeelden dat ik in den beginne zulk een angst had uitgestaan.

ACHTSTE HOOFDSTUK.

Louter komplotten. — Promotie, daaruit ontstaan. — Liefde eener boerin. — Kwaad humeur van een Pair. — Vooruitzichten van geluk.

Zoodra ik in mijn logement was teruggekomen, liet ik mij eene Plymouthsche courant brengen en sneed de paragraaf er uit, die mij in mijn hoogen nood van zooveel nut was geweest. Den volgenden morgen keerde ik naar huis terug, om de gelukwenschingen mijner familie te ontvangen. Ik vond een brief van O'Brien, die daags te voren was aangebracht. Hij luidde als volgt:

»*Waarde* Pieter!

»Sommige menschen zijn, naar men zegt, gelukkig een vader te hebben die vóór hen geboren is, omdat zij in de wereld worden voortgeholpen; maar als dat doorgaat, dan is *mijn* vader zeker *na* mij geboren: dit kan evenwel niet worden veranderd. Ik heb mijne geheele familie in blakenden welstand aangetroffen en ben op de vriendelijkste wijze ontvangen. En wat vader M'Grath's kazak betreft, hij had wel reden om daarover te klagen. Het was de geest of liever het geraamte van een kleed. *Enfin*, met Gods zegen, mijn laatste driemaandelijksch traktement en de hulp van een snijder hebben wij eene geregelde kalefatering daargesteld, en de oude familie der O'Brien's van Ballyhinch is nu van boeg tot spiegel naar behooren getakeld. Mijne twee zusters zijn beiden verloofd met jonge baronnetjes uit de buurt; ik geloof dat ze slechts op een fatsoenlijk kleedje wachten, om ter kerk te gaan; dit zal aanstaanden Vrijdag geschieden, en ik wenschte maar dat ge hier waart, Pieter, om op de bruiloft te dansen. Maar dat maakt niets uit, — ik zal wel voor

u dansen en voor mij zelven er bij. Intusschen wil ik u eventjes melden wat vader M'Grath en ik hebben verricht in zake dien schoft van een oom, dien gij hebt.

»Wat vader M'Grath deed vóór mijne komst, heeft weinig of niets te beduiden gehad, want gij moet in aanmerking nemen dat hij met zijne kale doorluchtige kazak vader M'Toole, die eene splinternieuwe aanhad, met geen voordeel onder de oogen kon zien; evenwel heeft vader M'Grath dien collega gestadig van ter zijde bespied, en ook naar zijne opgave verscheidene wenken van dezen en genen ontvangen, waarvan de som, toen ik de additie maakte, juist zooveel als 0 beliep.

»Sedert ik echter te huis gekomen ben, zijn wij goed bezig geweest. Vader M'Grath is in zijne nieuwe monteering, moedig als een leeuw, naar Ballycleuch gegaan, zwerende dat hij vader M'Toole bij den neus zou pakken, omdat hij hem de deur voor den neus had toegegooid; en hij zou het gedaan hebben ook, had hij hem maar kunnen vinden: maar daar hij dit niet kon, keerde hij juist even wijs en even dapper terug als hij van huis was gegaan.

»Daarom, Pieter, ben ik er zelf maar eens op uitgetrokken. Terwijl ik rondom het oude huis zwierf, waar uw oom zijn hoofdkwartier heeft opgeslagen, ontmoette ik, — raad eens wie? niemand anders dan het jonge meisje Ella Flanagan, dat bij hem in dienst was. Ik dacht bij mij zelven: er zijn twee middelen in de wereld om zijn doel te bereiken, het eene is liefde en het andere geld. De O'Brien's hebben het eerste middel altijd beter bezeten dan het laatste; hetgeen trouwens het geval met de meeste van onze landslui is; — van dat middel heb ik dan ook, u ten gevalle, Pieter, ruimschoots gebruik gemaakt.

»»Dag, lief meisje," zeide ik, »gij zijt het, die ik laatst met zooveel genoegen heb gezien, toen ik hier passeerde."

»»En wie zijt gij?" vroeg het meisje.

»»Luitenant O'Brien in Zijner Majesteits dienst, thans voor een paar minuten met verlof, om naar eene vrouw rond te zien, en mij dunkt dat een aardig, knap ding, zooals gij, juist mijne gading zou wezen."

»Vervolgens prees ik hare oogen, haar neus, haar voorhoofd en zoo al verder, totdat ik aan hare voetzolen kwam en mijne loftuitingen niet verder konden. Ik vroeg haar om de vergunning, haar andermaal te mogen spreken; ik verzocht haar om een *rendez-vous* in het bosch, waar ik hoopte dat zij mij alsdan hare gevoelens zoude willen openbaren. In 't eerst dacht zij — en daarin had ze zeker geen ongelijk — dat ik niet in ernst zoo kon spreken, maar ik zwoer

haar bij alle Heiligen, dat zij het liefste meisje uit den geheelen omtrek was, en dat was zij ook, en daarop luisterde zij naar mijne praatjes, die zoo zoet als honig waren. Geen woord liet ik mij ontvallen omtrent uw oom, uwe tante of vader M'Grath, om haar niet op de gedachte te brengen wat ik in den zin had, want ik geloof zeker dat zij mede van de zaak weet. Ik sprak alleen van mijne liefde voor haar lief persoontje, en dat verblindde haar, zooals het alle vrouwen doet, ze mogen ook nog zoo slim zijn.

»En nu, Pieter, wordt het aanstaanden Zondag al vier weken dat ik dit arme meisje om uwentwil heb in 't net gelokt; mijne conscientie zegt mij dat ik er niet wel aan doe, het arme kind zoo op mij te doen verlieven, want haar tot vrouw te nemen, dat zal ik wel laten. Ik heb vader M'Grath dienaangaande gesproken, en deze zegt dat wij het kwaad mogen doen, om een goed oogmerk te bereiken, en dat, zoo het meisje de hand in het bedrog heeft gehad, niets billijker is dan dat zij in deze wereld gestraft worde, hetgeen haar mogelijk in de andere zal redden; maar evenwel bevalt mij die zaak niet, Pieter, en het is alleen voor u dat ik deze onderneming heb aanvaard, want het arme meisje hangt mij zoo teeder aan en praat zoo gemoedelijk van den trouwdag, alsmede van de vriendschappelijke betrekkingen die er sedert onheuglijke tijden hebben bestaan tusschen de O'Flanagan's en de O'Brien's, dat ik er door aangedaan word. Gisteren zaten wij bij elkander in het bosch; zij hield haar arm om mijn hals. »Wat is dat toch voor volk, daar gij bij woont?" vroeg ik haar.

»Toen verhaalde ze mij alles wat ze van hunne historie wist, en dat Mary Sullivan min van het kind was.

»»En wat is 't voor een kind?" vroeg ik.

»»Wel, een jongetje," antwoordde zij.

»»En 't kind van Sullivan?"

»»Dat is een meisje."

»»Is Mary Sullivan nu daar?"

»»Neen," zeide zij, »zij is gisteren met haar man en kind vertrokken, om zich bij het regiment te gaan voegen, dat naar Oost-Indië vertrekt."

»»Is zij gisteren vertrokken?" riep ik, opspringende, uit.

»»Ja," antwoordde zij, »en wat voor belang stelt *gij* daarin?"

»»Heel veel belang," zeide ik; »en er is een vogeltje dat mij een geheim in het oor gefloten heeft."

»»Wat voor een geheim?"

»»Enkel en alleen, dat de kinderen met elkander verwisseld zijn, en

dat weet gij zoo goed als ik." Maar zij zwoer dat ze er niets van wist en bij de geboorte van geen der kinderen was tegenwoordig geweest; ik geloof ook zeker dat zij de waarheid sprak.

»»Wie is baker bij het kind geweest?" vroeg ik weer.

»»Mijne eigene moeder," antwoordde Ella. »En als het waar was wat gij daar gezegd hebt, wie zou het dan beter kunnen weten dan zij?"

»»Nu dan, Ella," zeide ik, »ik heb er op gezworen, nooit te zullen trouwen, voordat ik de waarheid van deze zaak ben te weten gekomen; hoe eerder gij er dus bij uwe moeder achter weet te komen, des te beter."

»Daarop begon zij erbarmelijk te schreien, en ik was bijna op het punt haar daarin gezelschap te houden; want het ging mij aan 't hart, het arme kind zoo droevig te zien, omdat zij vreesde dat ik haar niet trouwen zou. Eene poos daarna droogde zij hare wangen af, kuste mij, wenschte mij vaarwel en zwoer bij al de Heiligen dat de waarheid op de eene of andere manier zou uitkomen.

»Heden morgen heb ik haar wedergezien, zooals wij gisteren hadden afgesproken; hare oogen — (arm ding!) waren nog rood van 't schreien; zij hing mij aan 't lijf en smeekte mij, het haar te vergeven en haar niet te verlaten; zij had hare moeder gesproken, die met veel verbazing naar haar geluisterd had, maar haar schamper had bejegend en haar vreeselijk uitgemaakt, toen zij op het ontdekken der waarheid aandrong. Zij was op hare knieën gevallen en had hare moeder gebeden, haar geluk toch niet in den weg te willen staan, want dat zij anders zou sterven. (Ik laat u eens gissen, Pieter, of mijn hart mij ook verwijtingen deed, toen zij dat zeide; maar het lag er toe, het kwaad was geschied.) Hare moeder had vervolgens gesproken van den eed dien zij had gedaan, en van vader M'Toole, en eindelijk gezegd dat zij het hem eerst moest vragen.

»Ik ben er dus zeker van, Pieter, dat de kinderen zijn verwisseld, en dat men de min naar Indië heeft gezonden, om haar kwijt te zijn en uit den weg te doen komen. Zij moest naar Plymouth, zooals ik gehoord heb. De man heet — ik behoef het u nauwelijks te zeggen — O'Sullivan; ik zou u dus aanraden spoedig een rijtuig te huren en te gaan zien wat gij aan die kanten kunt uitrichten; intusschen zal ik hier nog alles probeeren wat ik kan, om de waarheid geheel te ontdekken. Zoodra mij iets naders bekend wordt, schrijf ik u weer. Ik denk dat het goed zal zijn, zoo ik vader M'Grath tracht over te halen om naar die oude heks van eene moeder te gaan.

Doet hij het, dan zal hij haar het vuur wel zoo na aan de schenen weten te leggen, dat zij alles aan 't licht brengt en met eede bekrachtigt. Leef gelukkig, Pieter, en groet uwe familie hartelijk van uw bestendigen vriend

»Terentius O'Brien."

Deze brief van O'Brien gaf mij stof tot velerhande overpeinzingen. De raad om mij naar Plymouth te begeven kwam te laat, want de troepen waren reeds sedert eenigen tijd afgezeild, en ik twijfelde niet of Mary Sullivan en haar echtgenoot bevonden zich onder degenen die zich hadden ingescheept, tijdens ik mij in die haven had bevonden om mijn examen af te leggen. Den brief aan mijn vader toonen, wilde ik niet, want dit zou hem maar de koorts op het lijf hebben gejaagd, en zijne bemoeiing met de zaak zou waarschijnlijk meer kwaad dan goed hebben gedaan. Ik wachtte dus bedaard op nader nieuws, en besloot mijn grootvader aan te spreken, om mijne bevordering te erlangen.

Eenige dagen daarna begaf ik mij naar Eagle-Park, waar ik tegen elf ure des morgens aankwam. Ik gaf mijn naam op, liet mij aanmelden en werd in het boekvertrek toegelaten, waar ik *lord* Privilege, naar zijne gewoonte, in zijn leuningstoel vond zitten.

»Wel, kind," zeide hij, zonder op te staan of mij zelfs één vinger aan te bieden, »wat begeert ge, daar ge zoo ongenoodigd hier komt?"

»Ik kom louter, *Mylord*, om mij naar uw welstand te informeeren en u te bedanken voor de goedheid, die gij hebt gehad van mij en den heer O'Brien op een fraai fregat te doen plaatsen."

»Ha, zoo — ja, — ik rappeleer me," zeide zijne lordschap. »'t Is waar ook, — ik deed dat op uw verzoek, en mij dunkt, ik heb eens hooren zeggen dat ge u wel gedroegt en in de rapporten genoemd waart."

»Ja, *Mylord*, ook heb ik naderhand mijn examen afgelegd om luitenant te worden."

»Zoo, kind, dat doet me plezier. Veel complimenten aan uw vader en moeder." Nu sloeg zijne lordschap weder de oogen op het boek, waarin hij bij mijne komst las.

De bedenkingen van mijn vader kwamen mij dus niet ongegrond voor; evenwel wilde ik de kamer niet uitgaan, zonder nog eene poging te hebben gewaagd.

»Heeft uwe lordschap van mijn oom gehoord?"

»Ja," antwoordde hij, »ik heb gisteren een brief van hem gekregen. Het kind is zeer welvarend. Ik verwacht ze allen binnen veertien dagen of drie weken hier om bij mij te blijven wonen. Ik word oud — heel oud, en zal nog veel te schikken hebben met uw oom, voor ik sterf."

»Als ik uwe Lordschap ergens om verzoeken mocht, zou ik u om de gunst smeeken van mij een weinig te *protegeeren*, tot het erlangen mijner promotie. Een brief van uwe Lordschap aan den Eersten Lord — slechts een paar regels, —"

»Wel kind, waarom niet? — maar ik ben oud, te oud om te schrijven." Nu begon zijne lordschap weer te lezen.

Ik moet *lord* Privilege het recht doen wedervaren van te zeggen dat hij oogenschijnlijk in een toestand van kindschheid verviel. Hij ging veel gebukter dan toen ik hem de vorige maal zag, en scheen even zwak van lichaam als van geest.

Ik wachtte ten minste een kwartieruurs, eer zijne lordschap weer de oogen opsloeg.

»Hoe, zijt ge nog niet weg, kind? Ik dacht dat ge al naar huis waart gegaan."

»Uwe Lordschap was zoo vriendelijk mij te zeggen dat zij er niets tegen had om een paar regels te mijnen behoeve aan den Lord Chef der Admiraliteit te schrijven. Ik hoop dat uwe Lordschap mij dit niet zal weigeren."

»Wel ja," zeide hij knorrig, »dat deed ik ook, — maar ik ben te oud, — te oud om te schrijven, — ik kan niet zien, — ik kan nauwelijks de pen meer houden."

»Wil uwe Lordschap mij dan vergunnen, de eer te hebben den brief te schrijven en om dien uwe Lordschap ter teekening aan te bieden."

»Wel ja, kind, daar heb ik niets tegen. Schrijf zóó — wacht, — neen, — schrijf wat u goeddunkt, ik zal het teekenen. Ik wenschte wel dat uw oom Willem hier was."

Dat was meer dan *ik* wenschte. Ik was op het punt om hem den brief van O'Brien te toonen, maar ik dacht dat het wreedheid zou zijn het gemoed van iemand, die zoo nabij den rand van het graf was, te kwellen. De waarheid zou toch, naar 't mij voorkwam, gedurende zijn leven niet kunnen worden aan 't licht gebracht, en waarom zou ik hem dan verdriet hebben veroorzaakt? Ik besloot van

den brief — hoewel ik dien in mijn zak had — geen gebruik te maken, dan als eene laatste toevlucht."

Ik ging aan eene andere tafel zitten om den brief te schrijven. Daar zijne lordschap had gezegd dat ik schrijven mocht wat ik wilde, schoot het mij in de gedachten dat ik bij deze gelegenheid O'Brien zou kunnen helpen, en ik was overtuigd dat zijne lordschap de moeite niet zou doen van den brief na te lezen. Ik schreef dus het volgende, terwijl *lord* Privilege voortging in zijn boek te lezen.

»*Mylord!* Gij zoudt mij eene groote dienst bewijzen en mij zeer verplichten, door het brevet spoedig te willen doen expedieeren, hetwelk ongetwijfeld gereed ligt voor mijn kleinzoon, den heer Simpel, die zijn examen heeft afgelegd en in de publieke rapporten met lof is genoemd geworden, alsmede door aan den luitenant O'Brien te willen denken, die zich zoo moedig heeft gedragen op verschillende expedities in de West-Indiën.

»In de hoop dat uwe Lordschap dit mijn ernstig verzoek niet zal afslaan, heb ik de eer te zijn

»Uwer Lordschap onderdanigste
Dienaar."

Ik bracht hem dezen brief, benevens eene pen met inkt, en deed door het gedruis mijner nadering den *lord* de oogen opslaan. Hij staarde mij in 't eerst aan alsof hij mijne aanwezigheid reeds glad was vergeten, en zeide vervolgens: »O ja — 't is waar ook — geef mij de pen." Met eene bevende hand teekende hij zijn naam en gaf mij, zooals ik verwacht had, den brief ongelezen terug.

»Daar, kind, plaag me nu maar niet meer. Vaarwel, de complimenten thuis."

Ik wenschte zijne lordschap goeden morgen en vertrok, welvoldaan over het goed gelukken mijner onderneming. Te huis gekomen, liet ik den brief aan mijn vader zien, die zich ten hoogste verwonderde dat mij de zaak zoo wel gelukt was, en mij verzekerde dat mijn grootvader zooveel invloed bij het bestuur had, dat ik mijne promotie als zeker kon beschouwen. Om alle ongelukken te voorkomen, vertrok ik terstond naar Londen en gaf zelf den brief af aan de deur van den Eersten Lord, terwijl ik mijn adreskaartje bij den portier liet.

NEGENDE HOOFDSTUK.

O'Brien en ik worden voortgeholpen. — Familievereeniging, die alles behalve eenigheid bewerkt. — Mijn oom is de beste vriend juist niet.

Weinige dagen daarna ontving ik een brief van den secretaris der Admiraliteit, die mij, tot mijne groote blijdschap, meldde dat mijn brevet eenige dagen te voren was geteekend. Ik behoef wel niet te zeggen dat ik mij haastte om het te lichten, en toen ik den klerk de *leges* betaalde, waagde ik het hem als toevallig te vragen of hem het adres van den luitenant O'Brien bekend was.

»Neen," antwoordde hij, »en ik wenschte het wel te kennen, want hij is heden tot den rang van scheepscommandant bevorderd."

Ik sprong bijna op van blijdschap, toen ik dat goede nieuws hoorde. Ik gaf O'Brien's adres aan den klerk op, snelde met mijn onwaardeerbaar stuk perkament weg en keerde terstond naar mijne ouders terug.

Te huis vond ik, helaas, alles in diepe droefheid. Mijne moeder was gevaarlijk ziek geworden, en alles liep heen en weer, — dokters, apothekers, ziekenoppasters, — alles was in rep en roer. Mijn vader was hevig ontroerd, mijne zuster zwom in tranen. De eene stuip volgde op de andere, alle middelen werden vruchteloos te baat genomen; den volgenden avond gaf mijne moeder den geest. Ik waag het niet de smart van mijn vader te beschrijven; hij scheen bitter berouw te gevoelen over de onheusche behandeling, die hij in de laatste dagen haar, mijne zuster en mij had aangedaan. Zulke tooneelen kunnen slechts gevoeld worden door hen, die ze bij ondervinding kennen. Ik deed al het mogelijke om mijne arme zuster te troosten, zij scheen zich aan mij te hechten als aan haar laatsten

steun. Nadat de lijkplechtigheid was afgeloopen, kwamen wij eenigszins tot bedaren, ofschoon de rouw dieper in onze harten lag dan in onze kleeding. Ik had O'Brien geschreven, om hem de treurmare te melden, en als een trouwe vriend kwam hij terstond over om mij te troosten.

O'Brien had de kennisgeving zijner promotie van de Admiraliteit ontvangen en begaf zich, twee dagen na zijne aankomst ten onzent, naar Londen om zijne aanstelling te lichten. Ik zeide hem rondborstig door welk middel hij er aan gekomen was, en hij sloot zijne dankzegging opnieuw met de aanmerking, hoezeer men zich vergist had, toen men mij voor een *hals*, een *onnoozelen bloed* bij de familie aanzag.

»'t Lijkt er wat naar!" vervolgde hij, »ik geloof dat iemand wel blij zou mogen zijn, die eenige zulke onnoozele halzen als vrienden rondom zich had; maar ik mag u geen honig om den mond smeren, Pieter; gij weet hoe ik altijd daarover heb gedacht, dus zullen wij er maar een speldje bij steken."

Toen hij terugkwam, hielden wij een lang consult met elkander over de beste wijze waarop wij konden trachten terstond in dienst te worden gesteld; want O'Brien was ongeduldig om weer op zee te komen, en dat was ik zoowel als hij. Ik scheidde wel met leedwezen van mijne zuster, maar mijn vader was zoo stuursch en knorrig, dat ik te huis volstrekt geen vermaak had, dan alleen in haar gezelschap. Ook was mijne zuster van gedachte dat het beter zou zijn, indien ik het huis uit was, vermits de menschenhaat mijns vaders, die thans niet meer door mijne moeder bestreden werd, gestadig scheen toe te nemen, en hij mij tevens met leede oogen scheen aan te zien. Er werd dus tusschen mijne zuster, mij en O'Brien, die altijd onze beraadslagingen bijwoonde, met eenparigheid van stemmen besloten dat ik niet beter kon doen dan maar te trachten spoedig weder aan boord van een schip te komen.

»Ik kan veel beter met hem overweg, wanneer ik alleen ben, Pieter," zeide Helena, »ik zal dan door niets van hem worden afgetrokken, zooals nu vaak door uwe tegenwoordigheid geschiedt, en, hoe droevig het ook voor mij moge zijn van u te scheiden, nopen mij evenwel mijn plicht jegens mijn vader en mijn wensch voor uwe bevordering, u aan te sporen om zoo spoedig mogelijk te zorgen dat gij in dienst wordt gesteld."

»Gesproken als eene heldin, en dat zijt gij, mejuffer Helena, in

spijt van uw lief gezicht en uwe zachte oogen," zeide O'Brien. »En nu, Pieter, laat ons een weinig praten over de middelen om tot dat doel te geraken. Zoo ik maar een schip kan krijgen, is er geen nood voor u, want ik vraag u dan tot mijn luitenant; maar hoe zullen we dat bewerken? Denkt ge dat gedaan te kunnen krijgen van den ouden heer op Eagle-Park?"

»Ik zal 't in alle geval probeeren, O'Brien, hij kan niet meer dan neen zeggen."

Gevolglijk vertrok ik den volgenden dag naar mijns grootvaders landgoed en werd op den gewonen tijd, omstreeks elf uur, voor het huis afgezet. Ik stapte de laan door en klopte aan de deur; toen ze geopend werd, bespeurde ik eene aarzeling onder de bedienden en een gedwongen air, dat mij niet aanstond. Ik vroeg naar *lord* Privilege; — het antwoord was, dat hij zich vrij wel bevond, maar voor niemand te spreken was.

»Is mijn oom hier?" vroeg ik.

»Ja, mijnheer," antwoordde mij een der bedienden met een veelbeteekenenden blik, »en de geheele overige familie."

»Zijt gij verzekerd dat ik mijn grootvader niet kan spreken?" zeide ik met nadruk op het woord *grootvader*.

»Ik zal hem zeggen dat gij hier zijt, mijnheer," antwoordde de bediende; »maar *dat* is zelfs tegen de orders."

Ik had sedert mijne kindsheid mijn oom nooit gezien en kon hem mij niet eens meer voorstellen; mijne neven of mijne tante had ik nog nooit ontmoet. Er was nog geene minuut verloopen, toen de knecht mij het antwoord bracht, dat ik verzocht werd in het boekvertrek te komen. Binnentredende, vond ik er *lord* Privilege, die op zijne gewone plaats zat, en een lang heer, dien ik terstond, wegens zijne gelijkenis met mijn vader, voor mijn oom herkende.

»Hier is de jonge heer, *Mylord*," zeide mijn oom, terwijl hij mij een strengen blik toewierp.

»He! wat? — o, ik herinner mij. Wel, kind, ge hebt u dan maar eens slechtjes gedragen. 't Spijt me dat ik zulke dingen moet hooren. — Ik groet je."

»Slecht gedragen, *Mylord!*" zeide ik. »Daar weet ik niets van."

»Er zijn, om de waarheid te zeggen, al heel slechte berichten over u ingekomen," viel mijn oom droogjes in. »De een of ander heeft uw grootvader door nadeelige rapporten tegen u ingenomen. Ik voor mij weet van de geheele zaak niets."

»Dan heeft mij de een of andere schurk belasterd, mijnheer," zeide ik.

Mijn oom maakte eene onstuimige beweging op het woord *schurk* en hernam vervolgens, zich herstellende: »Wel, neef, wat verlangt gij van *lord* Privilege, want ik vooronderstel dat uw bezoek eenige reden heeft."

»Mijnheer," antwoordde ik, »mijn bezoek bij *lord* Privilege heeft vooreerst ten doel, om hem te bedanken dat hij mij aan mijn luitenantsbrevet heeft geholpen, en vervolgens om hem te verzoeken zoo goed te willen zijn mij eene actieve indienststelling te willen doen erlangen, waartoe een regeltje van zijne Lordschap voldoende is."

»Ik wist niet, neef, dat gij luitenant waart geworden, maar ik stem u toe dat het best voor u is zoo spoedig mogelijk weer in zee te gaan. Zijne Lordschap zal den brief teekenen. Ga zitten."

»Zal ik maar schrijven, mijnheer?" vroeg ik mijn oom. »Ik weet wat ik zeggen moet."

»Ja, en breng het mij, als 't geschreven is."

Ik voelde mij overtuigd dat de eenige reden, die mijn oom naar mijne spoedige indienststelling deed verlangen, in het denkbeeld gelegen was, dat ik hem dan beter uit den weg zou zijn, en dat men op zee meer gevaar liep dan te land. Ik nam een vel postpapier en schreef het volgende:

»*Mylord!* Mag ik uwe Lordschap verzoeken, zoo goed te willen zijn om brenger dezes zoo spoedig mogelijk in eene actieve betrekking op een schip te doen plaatsen. Uwe Lordschap zal mij daardoor zeer verplichten. Ik ben enz."

»Waarom uw naam niet opgegeven?"

»Dat is niet noodig," antwoordde ik; — »ik zal den brief in persoon afgeven en daardoor des te eerder klaarkomen."

De brief werd *lord* Privilege ter teekening voorgelegd. Het kostte eenige moeite, hem te doen begrijpen dat hij zijne handteekening er onder moest zetten. De oude heer scheen nog veel suffer, dan toen ik hem de vorige reis had gesproken. Ik bedankte hem, vouwde den brief, zette het adres er op en stak hem in den zak. Toen keek hij eindelijk naar mij en scheen zich plotseling iets te herinneren.

»Wel, kind, — ge zijt dan zoo uit de Fransche gevangenis ontkomen — hé? en hoe maakt het je vriend, hoe heet hij ook weer, hé?"

»O'Brien, *Mylord.*"

»O'Brien!" riep mijn oom, »is dat *uw* vriend? dan heb ik moge-

lijk aan u, mijnheer, al die navragen en al die praatjes te danken, die men zoo knap in Ierland heeft weten te verspreiden, — het konkelen met mijne dienstboden en andere impertinenties meer?"

Ik verkoos niet de waarheid te loochenen, ofschoon ik een weinig verlegen raakte over de onverwachte manier waarop zij aan het licht kwam. Ik antwoordde: »Het is nooit mijne gewoonte met iemands dienstboden te konkelen, mijnheer."

»Neen," hernam hij, »maar gij gebruikt er anderen toe. Ik ben achter al uwe streken gekomen, nadat de schoft weer uit Ierland was vertrokken."

»Indien gij met den naam van *schoft* kapitein O'Brien bedoelt, mijnheer, dan protesteer ik in zijn naam er tegen."

»Zooals gij verkiest, mijnheer," hernam mijn oom driftig, »maar ik verzoek u oogenblikkelijk dit huis te verlaten. Gij behoeft voortaan niets meer te verwachten van den tegenwoordigen of van den toekomstigen *lord* Privilege, uitgezonderd die vergelding, welke uw schandelijk gedrag heeft verdiend."

Ik voelde mijne gramschap hevig ontbranden en antwoordde op zeer scherpen toon: »Van den tegenwoordigen *lord* Privilege verwacht ik zekerlijk niets meer; ook van zijn opvolger niet; — maar na uw dood, oom, verwacht ik dat de persoon, die den titel zal erven, al wat hij maar kan zal doen voor uw onderdanigen dienaar. Ik wensch u een goeden morgen, oom."

De woede schitterde mijn oom uit de oogen, toen ik mijn antwoord besloot, dat werkelijk zeer stout en, zooals van achteren bleek, even dwaas en onbezonnen was. Ik spoedde mij de kamer uit, niet alleen omdat ik vreesde door mijn oom in bijzijn van al de bedienden de deur te worden uitgezet, maar ook uit bezorgdheid dat hij mij den brief aan het Hoofd der Admiraliteit met geweld zou ontnemen; maar nooit vergeet ik den wraakzuchtigen blik, waarmede mijn oom mij wraak scheen te dreigen, toen ik bij het sluiten der deur mij omkeerde en hem aanzag. Ik wist mijn weg, zonder hulp van de bedienden, zeer wel terug te vinden en spoedde mij zoo snel mogelijk naar huis.

»O'Brien," zeide ik, zoodra ik mij weder in de vaderlijke woning bevond, »er is geen tijd te verliezen; hoe eerder ge u naar de stad begeeft met dezen recommandatiebrief, des te beter, want wij kunnen er staat op maken dat mijn oom mij zooveel kwaad zal brouwen, als maar eenigszins in zijn vermogen is." Ik herhaalde hem daarop

het tusschen mijn oom en mij gewisselde gesprek. Wij kwamen overeen dat O'Brien met den brief, die, daar hij geen naam vermeldde, hem zoowel als mij konde voorthelpen, naar de Admiraliteit zou gaan; verkreeg hij eene plaatsing, dan was ik er van verzekerd niet slechts een zijner luitenants te zullen wezen, maar ook in gezelschap van een trouwen vriend te zullen zeilen.

Den volgenden morgen vertrok O'Brien dus naar Londen en zag den eersten Lord gelukkig reeds daags na zijne aankomst, als zijnde een audientiedag. De Lord nam den brief van O'Brien aan, verzocht hem plaats te nemen, las en informeerde zich naar *lord* Privilege, of hij nog welvarende was, enz.

O'Brien antwoordde dat *lord* Privilege, met Gods zegen, nog lange jaren kon leven; dat hij hem nooit over ziekte had hooren klagen, enz. Dat was alles waar, ofschoon O'Brien hier met draaiers omging. Ik kon mij niet weerhouden hem dit onder het oog te brengen, zoodra hij te huis gekomen was en mij het voorgevallene bericht had. »Mij dunkt," zeide ik, »dat gij de wet, die ge mij laatst eens voorgepredikt hebt aangaande leugens met of zonder kwaad oogmerk gebezigd, zelf in dit geval een weinig hebt overtreden."

»Dat is wel waar, Pieter, dat is mij zelven ook in de gedachten gekomen, maar het blijft daarom mijne overtuiging. Wij weten allen wat wij *moeten* doen, maar daaruit volgt niet dat wij het altijd doen. Om de waarheid te zeggen, begin ik te denken dat het volstrekt noodzakelijk is de wereld met hare eigene wapenen te bestrijden. Ik heb vader M'Grath dienaangaande gesproken, en hij heeft mij geantwoord dat, zoo iemand door kwaad te doen een ander noodzaakte insgelijks kwaad te doen, om hem tegen te gaan, de eerste verantwoordelijk was, niet alleen voor zijne eigene zonde, maar ook voor de zonde in zelfverdediging bedreven."

»Maar, O'Brien, ik stel geen onbepaald vertrouwen in M'Grath's woorden, en vele zijner lessen behagen mij slechts zeer weinig."

»Ik denk er evenzoo over als gij, Pieter, maar hoe kan ik mij het hoofd met die dingen breken? Al wat ik weet is, dat, wanneer plicht en neiging in tweestrijd zijn, iemand van gemak kan spreken, zoo hij een priester heeft als vader M'Grath om de zaak te beslissen en nog daarenboven voor de ziel van den belanghebbende te zorgen."

Ik herinnerde mij nog juist van pas, dat ik, die hier bij O'Brien den zedemeester speelde, mij ook, ten opzichte van *lord* Privilege, met de twee brieven aan misleiding had schuldig gemaakt, zoodat ik

mijn vriend laakte wegens eene fout die ik zelf, zonder de minste knaging van conscientie, had bedreven; ja ik vrees dat ik maar al te gereedelijk troost vond in het stelsel van vader M'Grath: *Het is geoorloofd kwaad te doen om goed te bewerken.*

Maar ik moet tot O'Brien's onderhoud met den Lord chef der Admiraliteit terugkeeren.

Na een kort gesprek zeide de laatstgemelde: »Kapitein O'Brien, ik ben altijd bereid om *lord* Privilege plezier te doen, en vooral wanneer hij officieren van verdienste, zooals gij zijt, recommandeert; kom slechts, zoo gij wilt, binnen een paar dagen hier terug, dan zult gij verdere tijding vernemen." O'Brien schreef ons terstond, en wij verbeidden met ongeduld zijn volgenden brief, doch in stede daarvan verscheen hij den derden dag zelf, drukte mij eerst in zijne armen, liep vervolgens naar mijne zuster, omhelsde haar en begon als een dolleman door de kamer te springen en te dansen.

»Wat is er gaande, O'Brien?" vroeg ik hem, terwijl Helena verlegen achteruitdeinsde.

O'Brien haalde een perkament uit zijn zak. »Hier, Pieter, beste maat, leve de roem en bloeie onze zeemacht! Eene brik van achttien stukken, Pieter! De *Ratelslang*, kapitein O'Brien — station West-Indië. Bij den Heiligen Vader, mijn hart barst van vreugde! Hij liet zich in een leuningstoel vallen en vervolgde na eene korte poos:

»Ben ik niet als iemand die zinneloos is?"

»Ik wed dat Leentje het half en half denkt," antwoordde ik met een blik op mijne zuster, die in een hoek stond, zich werkelijk verbeeldende dat O'Brien zijne zinnen had verloren, en blozende van verlegenheid.

O'Brien, die zich nu herinnerde hoezeer hij de welvoeglijkheid uit het oog verloren had, stond fluks op, naderde met zijne gewone en als aangeborene beleefdheid mijne zuster, nam haar bij de hand en zeide: »Vergeef mij, waarde juffer Helena, ik moet voor mijn ruw en ongemanierd gedrag verontschuldiging zoeken in de overmaat van vreugde en van dankbaarheid die ik jegens uw broeder gevoel, ofschoon ik vrees dat ik de uitdrukking mijner gevoelens te ver heb laten gaan. Maar, beste juffer, gij gelijkt uw broeder ook zóó in uiterlijke gestalte, zoowel als in inwendige hoedanigheden! Wees toch zoo goed, mij mijne onbescheidenheid om zijnentwille te vergeven."

Helena lachte en reikte O'Brien hare hand; hij geleidde haar naar de sofa, waarop wij alle drie plaats namen. Nu begon O'Brien het

voorgevallene duidelijker en meer in 't breede te verhalen. Hij was op den bepaalden dag aan de Admiraliteit teruggekomen en had zijn kaartje laten afgeven. De Eerste Lord kon hem evenwel niet spreken, maar verwees hem naar den kabinets-secretaris, die hem zijne *commissie* tot bevel over de *Ratelslang,* brik van achttien stukken, overhandigde. De secretaris lachte zeer gracieus en zeide O'Brien in vertrouwen dat hij naar de West-Indiën zou worden gezonden, zoodra zijn schip bemand en in staat was om zee te bouwen. Hij vroeg O'Brien, wien hij als eersten luitenant verlangde te hebben. O'Brien noemde mij, maar zeide tevens dat ik waarschijnlijk nog niet oud genoeg in dienst was om als eerste luitenant te worden geplaatst; dat hij dus de benoeming van iemand anders door de Admiraliteit zou afwachten, indien ik slechts ook op het schip werd geplaatst. De secretaris schreef het verzoek van O'Brien op en verzocht hem, zoo er eene opene plaats van *adelborst* op zijn schip mocht wezen, hem te vergunnen iemand ter vervulling daarvan te mogen zenden, hetgeen O'Brien gaarne toestond; waarop hij den secretaris de hand gaf en de Admiraliteit verliet, om zich met het aangename nieuws naar onze woning te spoeden.

»En nu," vervolgde O'Brien, »heb ik overlegd wat ik doen zal. Eerst ga ik naar Plymouth en hijsch mijn wimpel, vervolgens verzoek ik om veertien dagen verlof en maak een toertje naar Ierland, om te zien hoe het daar toegaat en wat vader M'Grath uitvoert. Komaan, Pieter, laat ons dezen avond zoo vroolijk doorbrengen als we maar kunnen, want ofschoon gij en ik elkander spoedig mogen wederzien, zal het toch mogelijk eerst na verloop van jaren, ja misschien nooit meer geschieden, dat wij alle drie hier, zooals nu, op de sofa zitten."

Helena, wier gemoed nog geschokt was door den dood van onze lieve moeder, sloeg de oogen neder, en ik zag de tranen er uitvloeien, toen O'Brien deze laatste woorden sprak. Maar ik bracht een aangenamen avond door; mijn vader dineerde buitenshuis en stoorde ons dien avond niet. Ik had eene lieve zuster aan de eene zijde en een oprechten vriend aan de andere. Ik beschouwde mijn toestand als benijdenswaardig.

O'Brien verliet ons den volgenden morgen vroeg, en onder het ontbijt overhandigde men mijn vader een brief. Deze kwam van mijn oom, die hem in koele bewoordingen meldde dat *lord* Privilege in den afgeloopen nacht op het onverwachtst was overleden, en dat het testament terstond na de begrafenisplechtigheid zou worden geopend.

Mijn vader reikte mij, zonder een woord te spreken, den brief toe, terwijl hij zijne thee uit het lepeltje sipperlipte. Ik kan niet zeggen dat mij de tijding bijzonder aandeed; evenwel trof mij mijns grootvaders dood, omdat hij mij eens goed had bejegend. Wat mijns vaders gevoel betrof, dat kon ik, of liever wilde ik niet doorgronden. Zoodra hij zijn kopje thee uithad, verliet hij de ontbijttafel en ging naar zijne studeerkamer. Nu deelde ik mijne zuster Helena het nieuws mede.

»Mijn God," zeide zij na eene poos, de handen voor de oogen houdende, »tot welk een vreemden, onnatuurlijken toestand moet de maatschappij niet zijn geraakt, wanneer een zoon op die wijze den dood zijns vaders kan vernemen! Is dat niet ontzettend?"

»Dat is het zeker, liefste zuster," zeide ik, »maar elk gevoel wordt ten offer gebracht aan wereldsche inzichten en een ijdelen naam. De jongere zoons heeft men verwaarloosd, zoo al niet verlaten en verstooten. Deugd — talent — zijn als niets gerekend, — innerlijke waarde veracht, en geen ander recht op de achting der wereld toegelaten, dan dat der eerstgeboorte. Wanneer al de banden der natuur door ouders worden verbroken, kan men zich dan wel verwonderen dat de kinderen er niet meer door worden gebonden? Wel hebt gij met recht gezegd dat het een afschuwelijke staat is, waarin de maatschappij zich bevindt."

»Ik heb niet gezegd *afschuwelijk*, broeder; — ik zeide *vreemd en onnatuurlijk*."

»En al hadt gij het gezegd, zusje, dan zoudt gij nog geen ongelijk hebben gehad. Ik zou voor al de titels, voor al het goud der wereld, het onbeminde, verlatene, laat ik liever zeggen, verwaarloosde wezen niet willen zijn, dat onze grootvader was; neen, voor al de schatten der wereld, indien men ze mij aanbood, zou ik de liefde van mijne zuster Leentje niet willen ruilen."

Mijne zuster omhelsde mij, en wij deden vervolgens eene wandeling door den tuin, waar wij een lang gesprek hielden over onze wenschen en uitzichten in de toekomst.

TIENDE HOOFDSTUK.

Prachtige lijkstaatsie. — Het testament wordt voorgelezen. — Men heeft mij een legaat gemaakt. — Wat van dat legaat wordt. — Mijn vader is uitermate verstoord. — In vuur en vlam geraakt zijnde, schrijft hij eene preek als verkoelingsmiddel. — Ik vervoeg mij op de brik onder O'Brien's bevel, en ontmoet Swinburne.

Eene week daarna vergezelde ik mijn vader naar Eagle-Park, om bij de begrafenis van *lord* Privilege tegenwoordig te zijn. Wij werden in de kamer geleid, waar het lichaam gedurende drie dagen in staatsie had gelegen. Het zwarte doodskleed, de hooge vederbossen, de rijke ornamenten op de doodkist en het aantal waskaarsen, waarmede de kamer was verlicht, gaven aan het geheel een plechtig en grootsch aanzien. Ik kon mij, terwijl ik tegen het hek voor de kist leunde en aan haar inhoud dacht, niet weerhouden den tijd voor mijn geest terug te roepen, toen de gevoelens van mijn grootvader gunstig te mijwaarts schenen te willen *ontkiemen*, toen hij mij *zijn kind* noemde en naar alle waarschijnlijkheid, indien mijn oom geen zoon had gehad, in mijne armen zou gestorven zijn, mij om mijns zelfs wille liefhebbende, zonder wereldlijke instellingen in aanmerking te nemen. Ik gevoelde dat, indien ik hem langer had gekend, ik hem zou hebben kunnen beminnen, en dat hij mij ook zou hebben bemind, en dacht bij mij zelven na hoe weinig al die ijdele eerbewijzen na zijn dood konden opwegen tegen het verlies dier wederkeerige genegenheid, welke zijn geluk gedurende zijn leven zoozeer zou hebben verhoogd. Doch hij had geleefd voor glans en ijdelheid, en glans en ijdelheid vergezelden hem ten grave. Ik dacht aan mijne zuster Helena en aan O'Brien, en verwijderde mij met de overtuiging dat Pieter Simpel een voorwerp van nijd had mogen zijn voor nu wijlen Lord Burggraaf Privilege, Baron Corston, Lord-bewind-

hebber van het Graafschap en een van Z. M. hooggeëerde geheimraden.

Toen de lijkstaatsie, die even vervelend als schitterend was, een einde had genomen, keerden wij allen in de koetsen naar Eagle-Park terug, waar mijn oom, die natuurlijkerwijze den titel had aanvaard en als rouwdragende persoon bij de plechtigheid was tegenwoordig geweest, ons opwachtte. Men bracht ons in het boekvertrek, waar de nieuwe Lord in den stoel zat, waarin mijn grootvader zoo lang en nog zoo weinige dagen geleden had gezeten. Bij hem zaten de rechtsgeleerden met perkamenten voor hen. Naargelang wij binnentraden, maakte hij eene beweging met de hand naar de ledige stoelen, waardoor hij ons uitnoodigde plaats te nemen; maar geen woord werd er gesproken, uitgezonderd dat een der rechtsgeleerden somtijds tegen de anderen fluisterde. Toen al de leden der familie binnen waren gekomen, tot op de nichten in den vierden en vijfden graad toe, — zette een der rechtsgeleerden — advocaat of notaris, ik weet niet wat de man was — zijn bril op en begon het testament te lezen. Ik sloeg in 't eerst acht op die lectuur, maar de stadhuiswoorden die er in voorkwamen, brachten mij spoedig in de war, en ik dacht juist aan geheel andere dingen, toen ik mijn eigen naam hoorde uitspreken en weder toeluisterde. Het was een legaat, mij bij codicil gemaakt, ten bedrage van tien duizend pond. (*) Mijn vader, die naast mij zat, stiet mij eventjes aan om mijne aandacht te wekken, en ik bespeurde dat zijn gelaat minder treurig stond dan te voren. Dat onverwachte nieuws verheugde mij. Ik dacht aan hetgeen mijn vader mij gezegd had, toen wij van Eagle-Park terugkeerden, dat mijns grootvaders vriendelijkheid te mijwaarts zooveel waard was als 10,000 pond sterling in zijn testament, en verwonderde mij bij mij zelven dat hij de juiste som zoo wel geraden had. Ik dacht ook na over hetgeen mijn vader van zijne eigene omstandigheden had gezegd, namelijk, dat hij niets voor zijne kinderen had kunnen overleggen, en wenschte mij zelven geluk dat ik mij nu in staat zou bevinden om mijne waarde zuster Helena te ondersteunen, ingeval mijn vader eenig toeval mocht overkomen. Uit die overpeinzingen werd ik opnieuw door het voorlezen van mijn naam gewekt. Het was een codicil waarvan de dagteekening ongeveer eene week oud was en waarin mijn grootvader, uit ongenoegen wegens mijn gedrag, het vroegere codicil herriep en mij

(*) *f* 120,000.

een niemendalletje vermaakte. Ik begreep waar die slag vandaan kwam, en keek mijn oom in het gezicht; een glans van moedwillig genoegen, van duivelsch leedvermaak blonk uit zijne oogen, die op mij gevestigd waren om te zien hoe ik mij hield. Ik wierp hem een honenden en verachtingsvollen blik toe en wendde vervolgens de oogen naar mijn vader, die zijne ellende diep scheen te gevoelen. Het hoofd was hem op de borst gezonken, zijne handen waren samengevouwen. Ofschoon de onverwachte slag mij trof, want ik wist hoezeer wij geld noodig hadden, was ik evenwel te trotsch om dit te toonen; ja ik gevoelde dat ik voor al de schatten der wereld niet in de plaats van mijn oom had willen zijn, want wanneer de overlevenden bijeenkomen om den laatsten wil te vernemen van iemand, die voor de rechtbank zijns Scheppers is geroepen, — om te hooren hoe de overledene beschikt heeft over de wereldsche en vergankelijke dingen die hij heeft achtergelaten, dan behoorden, voor dat oogenblik, alle gevoelens van haat en kwaadwilligheid te worden ter zijde gesteld, en de gedachte aan een afgestorven vader behoorde liefde en vergeving te doen geboren worden. Na een poosje overwegens was het mij alsof ik elken wrok jegens mijn oom uit mijn hart voelde wijken.

Geenszins was het echter zoo met mijn vader; — het codicil, dat mij geheel van de erfenis uitsloot, was het laatste van het testament; de rechtsgeleerde rolde het perkament op en nam den bril van den neus. Een ieder stond op, mijn vader greep zijn hoed, zeide mij op een ruwen toon hem te volgen, rukte, in het heengaan, de rouwbanden van hoed en arm en wierp ze op den grond. Ik deed de mijnen ook af, leide ze op tafel en volgde hem. Mijn vader riep zijne koets voor, wachtte in de voorzaal totdat ze opgereden was, en sprong er in. Ik volgde hem, hij haalde het glas op en gelastte den koetsier ons naar huis te rijden.

»Geen schelling nagelaten! Bij den Hemelschen God! geen schelling! Mijn naam niet eens genoemd, dan voor een ellendigen rouwring! En de uwe — zeg mij toch eens, als ik u bidden mag, mijnheer, wat hebt gij uitgevoerd, dat uw grootvader, nadat hij u eerst zulk eene som nagelaten had, zoo geheel van gedachten jegens u veranderd is? He — zeg mij dat eens terstond!" riep hij uit, terwijl hij zich woedend van gramschap naar mij toewendde.

»Niets, vaderlief, zoover ik weet. Mijn oom is mijn vijand, dat zie ik duidelijk."

»En waarom zou hij bijzonder uw vijand zijn? Pieter, er moet eene of andere reden bestaan, waarom hij uw grootvader heeft bewogen zijn legaat te uwen voordeele in te trekken. Ik wil volstrekt dat ge het mij onmiddellijk zegt.”

»Vaderlief, zoodra gij bedaarder zijt, zal ik met u over die zaak spreken. Ik hoop dat ge me niet als oneerbiedig zult beschouwen, wanneer ik zeg dat gij, als een bedienaar der Engelsche Kerk.....”

»Ik geef den brui van de Engelsche Kerk en van degenen die er mij in gezet hebben,” hernam mijn vader, dol van kwaadaardigheid.

Ik was geërgerd over zijne uitdrukkingen, maar zweeg. Mijn vader scheen zelf verlegen over zijne haastige taal. Hij verzonk in een dof stilzwijgen, en geen woord werd er meer gewisseld totdat wij voor ons huis aankwamen. Zoodra wij waren afgestapt, spoedde mijn vader zich naar zijne studeerkamer, en ik begaf mij bij zuster Leentje, die ik in hare slaapkamer vond. Ik deelde haar al het voorgevallene mede en raadpleegde met haar of het raadzaam was mijn vader met de redenen bekend te maken, die mijn oom zoozeer tegen mij hadden in ’t harnas gejaagd. Na vele bedenkingen voor en tegen, stemde zij met mij overeen dat die mededeeling thans noodzakelijk was geworden.

Na afloop van het middagmaal verliet mijne zuster de kamer en ging naar boven, en nu deelde ik mijn vader de omstandigheden mede, welke te onzer kennis waren gekomen opzichtelijk mijns ooms verhuizing naar Ierland en zijn verblijf aldaar. Hij hoorde mij aandachtig aan, haalde zijne portefeuille uit den zak en maakte aanteekeningen.

»Wel, Pieter,” zeide hij, toen ik uitgesproken had, na eenige minuten stilzwijgens, »ik zie de geheele zaak duidelijk in. Ik twijfel er volstrekt niet aan dat men een kind heeft ondergeschoven om u en mij op eene bedrieglijke wijze elk uitzicht op de erfenis van *lord* Privilege te ontrooven, maar ik wil nu aan ’t werk gaan en beproeven of ik het geheim niet kan aan het licht brengen; mij dunkt, dit is in ’t geheel niet onmogelijk met hulp van kapitein O’Brien en van vader M’Grath.”

»O’Brien zal alles doen wat in zijn vermogen is,” zeide ik. »Ik wacht spoedig weer tijding van hem. Hij moet nu eene week in Ierland zijn geweest.”

»Ik zal er zelf heengaan,” hernam mijn vader, »en er zijn geen middelen, die ik niet te baat zal nemen om dit infame komplot te ontdekken. Neen,” riep hij uit, met de vuist op tafel slaande, zoo-

dat er twee wijnglazen aan stuk vlogen, — »geen middelen, die ik niet te baat zal nemen!"

»Dat wil zeggen," viel ik hem in de rede, »vaderlief, als het middelen zijn, welke iemand van uw beroep wettig kan in 't werk stellen."

»Ik zeg u, geen middelen, die een man kan in 't werk stellen om het hem ontvreemde recht te herkrijgen! Spreek mij niet van *wettige* middelen, terwijl ik titel en eigendom door eene *onwettige* en schandelijke onderschuiving sta te verliezen! Bij den God des hemels, ik wil hun te gemoet treden; — ik wil bedrog tegen bedrog stellen, valsche eeden tegen valsche eeden, ja bloed tegen bloed, zoo het noodig is! Mijn broeder heeft alle banden verscheurd, en recht wil ik erlangen, al zou ik het met een pistool voor zijn kop vorderen."

»Om 's Hemels wil, beste vader, wees toch zoo geweldig driftig niet, — denk aan uw beroep."

»Dat doe ik," hernam hij bitter, »en ik denk er tevens aan hoe men mij tegen wil en dank er toe gedwongen heeft. Ik herinner mij de woorden van mijn vader, de plechtige koelheid waarmee hij mij zeide dat ik kiezen kon: de kerk of broodsgebrek, — maar ik moet mijne preek voor morgen nog maken en kan niet langer hier blijven zitten. Zeg Leentje dat ze mij wat thee zende."

Het kwam mij voor dat mijn vader in geen zeer geschikten gemoedstoestand was om eene preek te schrijven, maar ik zweeg. Mijne zuster kwam bij mij, en wij zagen vader niet weer voor den volgenden dag bij het ontbijt. Even te voren had ik een brief van O'Brien gekregen, die aldus luidde:

»*Waarde* Pieter,

»Ik ben naar Portsmouth geweest, heb mijn wimpel geheschen, mijne luidjes van de dokwerf gelicht en mijn eersten luitenant aan 't werk gezet om ballast en watervaten binnen te krijgen. Vervolgens ben ik naar Ierland vertrokken, en ben zeer gul ontvangen door mijne familie, die zich in een blakenden welstand bevond en kapitein O'Brien met genoegen begroette. Sedert mijne twee zusters zoo wel getrouwd en het huis uit zijn, hebben mijne ouders het zeer goed, maar leiden een eenzaam en stil leven; want ik heb u, meen ik, reeds gezegd dat het den Hemel heeft behaagd, al mijne overige broeders en zusters, uitgenomen de twee die nu getrouwd zijn, reeds

voorlang tot zich te roepen. Ik zeide daar uitgenomen de twee die thans getrouwd zijn, maar ik vergat eene derde zuster, die in een nonnenklooster is gegaan, omdat ze zoo erg van de kinderpokken geschonden was, dat niemand haar wilde aanzien. Zoolang de familie aan 't opgroeien is geweest, hebben mijn vader en moeder zich altijd beklaagd dat geeneen er van het huis uitging, en nu ze allen op deze of gene manier weg zijn, doen zij den geheelen dag niets dan lamenteeren, omdat ze nu zoo alleen zijn gebleven en niemand hebben om hen gezelschap te houden, dan vader M'Grath en de varkens. Een mensch is toch nooit tevreden in de wereld, dat is zeker; nu ze op hun gemak kunnen leven, klagen ze over ongemak, en nu ze al hunne wenschen hebben verkregen, zouden ze al hunne wenschen weer onvervuld willen hebben. Thans hebben ze geen grooter vermaak, dan den geheelen dag door te grommen en te knorren; knorrende staan ze op, en grommende gaan ze naar bed.

»Het eerste wat ik deed, was, vader M'Grath te ontbieden, die zich meer dan te voren van huis had geabsenteerd, zeker omdat hij er zijn gemak en genoegen zoo niet meer vond als vroeger. Hij wist mij te zeggen dat hij vader M'Toole ontmoet en een poosje met hem gesproken had, hetgeen met een poosje vechtens was afgeloopen; dat hij vader M'Toole duchtig had afgeranseld en hem zijn tabbaard van 't lijf gerukt en aan flarden had gescheurd; dat vader M'Toole het geval aan den bisschop had gerapporteerd, maar dat er nog geene decisie van dezen was gevolgd. »Maar," zeide hij, »de rekel heeft deze buurt verlaten, en, wat meer is, hij heeft Ella en hare moeder meegenomen; en het ergst van alles is nog, dat niemand kan zeggen waar ze heen zijn gegaan, ofschoon men algemeen geloofde dat ze de zee waren overgestoken."

»Gij ziet dus, Pieter, dat dit een leelijk ding is in één opzicht, namelijk, dat we nu geene kans hebben om de waarheid uit het oude wijf te krijgen; want we zijn thans in oorlog met Frankrijk, en wie zal hen in dat land volgen? Van den anderen kant is dat nieuws goed, want het belet mij dat arme jonge meisje verder iets te doen gelooven, dat nooit gebeuren kan. In dat opzicht verheug ik mij bijzonder, want vader M'Grath had van degenen die bij en om haar waren gehoord, dat zij twee dagen lang voor haar vertrek niets had gedaan dan schreien en kermen, dat hare moeder haar schold en die rekel van een M'Toole haar dreigde. Het komt mij voor dat alle hoop nu berust in het opsporen van den soldaat en zijne vrouw,

die naar Indië zijn gezonden — denkelijk opdat het klimaat en de koortsen ze spoedig uit de wereld mogen helpen. Die oom van u is een eerste fielt, een listige schobbejak. Binnen drie dagen vertrek ik vanhier; gij moet te Plymouth bij mij komen. Maak mijne complimenten aan uw vader, en beveel mij aan in 't aandenken uwer zuster, welke al de Heiligen mogen beschermen! God zegene haar nu en altijd. Amen.

»Steeds de uwe,
Terentius O'Brien."

Ik liet mijn vader, toen hij aan 't ontbijt kwam, dezen brief lezen. »Dat is een fijn gesmeed komplot," zeide hij, »en mij dunkt dat wij terstond moeten doen wat O'Brien zegt, — de min opsporen, die naar Indië is gezonden. Kent gij het regiment waarbij haar man dient?"

»Ja, vader," antwoordde ik, »'t is het 33ste, en voor omstreeks drie maanden naar Indië gezeild."

»De naam is, meen ik, zooals gij opgegeven hebt, O'Sullivan," zeide hij, zijne portefeuille uithalende. »Wel, ik zal terstond aan kapitein Fielding schrijven en hem verzoeken het nauwkeurigste onderzoek er naar te doen. Ook zal ik aan Lucia schrijven, want vrouwen zijn in zulke gevallen veel beter bij de hand dan mannen. Zoo het regiment naar Ceylon is gezonden, dan kon dat niet beter treffen; zoo niet, dan moet hij verlof vragen om zijne nasporing ter plaatse waar het ligt voort te zetten. Dit gedaan zijnde, wil ik mij zelf naar Ierland begeven en zien of wij de andere klanten ook kunnen opsporen."

Hierop ging mijn vader de kamer uit, en ik verwijderde mij insgelijks met Helena, om het noodige tot mijne reis naar Plymouth, waar ik mijn schip moest vinden, in gereedheid te brengen. Ik had een brief ontvangen, waarbij mij mijne plaatsing werd gemeld, en ik had naar Londen geschreven, om te verzoeken dat mijne commissie naar Plymouth mocht worden verzonden, opdat ik eene nuttelooze reis naar de eerstgemelde stad mocht besparen. Den volgenden dag vertrok ik met mijn vader en mijne waarde zuster en arriveerde zonder wedervaren te Plymouth, waar ik O'Brien aantrof. Denzelfden dag meldde ik mij bij den admiraal aan, en vervoegde mij vervolgens op de brik, om mijn nieuw verblijf in oogenschouw te nemen. Vandaar terugkomende, zag ik bij het opwandelen van de Forestreet een

knap, stevig zeeman, die, met den rug naar mij toegekeerd, eene advertentie stond te lezen, welke men overal had aangeplakt en waarbij werd bekend gemaakt dat de *Ratelslang*, kapitein O'Brien, op het punt zijnde om naar de West-Indiën af te zeilen, waar de *dukaten* zoo overvloedig waren dat men de *guldens* er slechts als ballast gebruikte, — nog *eenige weinige* geschikte manschappen noodig had.

Er had wel mogen staan *een groot aantal*, want wij hadden nog geen zes man bij elkaar gekregen en moesten al het werk doen met de mariniers en het dokvolk; maar het is de gewoonte niet dat men zijne armoede in deze wereld toont, zoomin wat manschappen als wat geld betreft. Ik bleef staan en hoorde den zeeman zeggen: »Jawel, — die dukaten, daar kan men me niet mee in de luren leggen. Ik ben lang genoeg in de West geweest, om me zoo niet te laten bedotten, — maar ik wou wel eens weten of kapitein O'Brien dezelfde is als de gewezen tweede luitenant op den *Sanglier*. Is dat het geval, dan zou ik er niet tegen hebben om een tochtje met hem te wagen."

Ik meende die stem te herkennen en tikte den man op zijn schouder; hij keek om, en jawel, het was Swinburne. »Wel, Swinburne," zeide ik, zeer vergenoegd hem te zien en hem de hand schuddende, »ben jij 't?"

»Kijk ereis aan, mijnheer Simpel! Wel, wel! Nu, dan ben ik ook terecht met mijnheer O'Brien, — dan commandeert hij zeker dien bodem. Als de loodsvisch zich vertoont, dan is de haai niet veraf, — heb ik gelijk of niet?"

»Ge hebt gelijk, Swinburne," zeide ik, »in alles, behalve daarin dat ge kapitein O'Brien een haai noemt. Dat is hij niet."

»Dat is hij niet, neen, dan alleen daarin dat hij, zooals ik mij voorstel, gauw zijn tanden aan de Franschen zal toonen. Maar ik verzoek pardon, luitenant," vervolgde Swinburne, terwijl hij zijn hoed afnam.

»O, ik vat je, dien zwabber had je nog niet op mijn schouder gezien. Ja, Swinburne, ik ben luitenant op de *Ratelslang*, en ik hoop dat je de reis met ons mee wilt doen."

»Daar is mijn hand er op, mijnheer Simpel," zeide hij, terwijl hij zijne dikke knuist in mijne hand sloeg dat de vingers mij tintelden. »Ik ben content, als ik maar weet dat de kapitein een braaf officier is; maar zijn er twee, dat is nog beter, en dan beschouw ik mij zelven als gelukkig. Ik ga gauw eene boot nemen en laat mij te

boek zetten; daarna kom ik weer aan wal, om mijn restant geld aan de kamer te maken, en te zien of ik niet eenige vrijwilligers kan oploopen, want ik weet waar al die snaken zitten. Ik heb dat bodempje dezen morgen staan te bekijken en er half trek in gekregen. 't Is bij me ziel een knap ding, maar ik hoop dat kapitein O'Brien dien leelijken slangenkop zal laten wegnemen en een anderen kop doen snijden; zoo'n vedelkop past geen schip."

»Ik geloof dat kapitein O'Brien den commissaris alhier er reeds over gesproken heeft," hernam ik; »maar in alle geval zouden wij gemakkelijk zelve die verandering kunnen klaren."

»Dat zouden wij zeker; — eene rol van vier duim dikte kan het lichaam van de slang verbeelden, den kop kan *ik* snijden, en wat de ratel betreft, ik ben wel wat, als ik er nog dezen nacht aan die schooiers van klepperlui geen ontsteel. Dag, mijnheer Simpel, tot weerziens."

Swinburne hield woord, hij nam dienzelfden middag dienst op het schip, en bracht den volgenden morgen zes rappe gasten mee, die zich door hem hadden laten bepraten om op de brik te dienen. »Zeg tegen kapitein O'Brien," dus fluisterde hij mij toe, »dat hij zich niet behoeft te haasten om zijn schip te bemannen. Ik weet waar er genoeg te halen zijn, maar eerst wil ik het met mooie woorden probeeren." Dat deed hij dan ook, en bracht bijna elken dag iemand aan; ook waren al de door hem aangebrachten goede, knappe zeelui. Anderen boden zich uit eigene beweging aan, zoodat wij al spoedig meer dan half voltallig en gereed tot zeilen waren.

»Mijnheer Simpel," zeide Swinburne, »ik heb al gedaan wat ik kon om een partijtje ferme jongens dienst op de brik te doen nemen, maar ze willen niet. Ik wil echter absoluut, dat *mijne* brik welbemand zal zijn, en als zij niet weten wat goed voor hen is, dan weet ik het, en ik ben er van verzekerd dat ze 't me naderhand zullen dank weten; ik heb mij dus voorgenomen, ze allen, tot den laatsten toe, in te palmen."

Denzelfden nacht monsterden wij al de manschappen van Swinburne, en begaven ons aan wal naar een huis, dat zij kenden, omsingelden het met onze mariniers, die blauwe baaitjes hadden aangetrokken, en lichtten er drie en twintig knappe matrozen uit, hetgeen ons bijna voltallig maakte. De nog ontbrekende manschappen kregen wij van het admiraalschip, en ik geloof niet dat er één schip de haven van Plymouth uitzeilde en in de gronden ankerde,

dat beter bemand was, dan de *Ratelslang*. Zooveel vermag eene goede reputatie die nooit zonder uitwerking op zeelieden blijft. O'Brien toch werd algemeen bemind door degenen die met hem hadden gezeild, en Swinburne, die hem wel kende, haalde er velen over, en dwong de rest, om bij hem dienst te nemen, 't zij ze dit verkozen of niet. Zij waren evenwel in 't vervolg wel met hun lot tevreden, en, met uitzondering van de matrozen, die van het admiraalschip waren overgeplaatst, hadden wij geen enkelen deserteur. Van deze laatsten deserteerden er overigens geene die wij zouden hebben verlangd te houden, en zij werden aldra door betere matrozen vervangen.

ELFDE HOOFDSTUK.

Wij zeilen naar de West-Indiën. — Een vrijwilliger op het schip afgewezen en aan wal teruggezonden, om redenen, welke dit hoofdstuk op eene voldoende wijze aan den lezer ontvouwt.

Wij waren zeer verheugd, toen de daartoe bestemde schipper bij ons aan boord kwam om ons in de gronden te brengen, en nog meer verheugd, toen wij zagen dat de brik, die slechts kort voor de benoeming van O'Brien was van stapel geloopen, eene uitmuntende zeilster was. Dit bleek ons naderhand nog beter, toen wij in zee kwamen; zij was uitnemend vlug en won het iederen bodem af, dien wij ontmoetten, zoodat wij alles, waar wij jacht op maakten, in zeer weinig tijds inhaalden; zij loefde als eene tooverheks op, en wendde in een oogenblik. Drie dagen, nadat wij in de gronden waren voor anker gekomen, werd het scheepsvolk uitbetaald, en wij kregen onze orders, om den volgenden avond met *dépêches* naar het eiland Jamaïca te zeilen. Wij hadden goeden wind en waren spoedig het kanaal uit. Onze geheele tijd werd nu besteed, om ons nieuwe scheepsvolk in de dienst te oefenen, hetgeen naar wensch van de hand ging.

Onze eerste luitenant was nog al een raar slag van een man; zijn broeder was een rijk landeigenaar en een groot liefhebber van de jacht en van wedloopen, en hij was het, naar diens voorbeeld, evenzeer geworden. Hij kende al de paarden, die sedert twintig jaren de zege hadden behaald, was een meester in alle athletische oefeningen, deed een kapitaal schot en had zijn patrijshond aan boord. Overigens was hij een rechte *dandy*, wat zijne kleeding en opschik betrof; hij droeg altijd handschoenen, zelfs in dienst, was welgemaakt van persoon en zeer beschaafd in manieren en omgang; tevens was hij ook geen slecht zeeman, dat is, hij kende het beroep genoegzaam om

zijne dienst loffelijk waar te nemen, terwijl hij nu vooral, als dienstdoende eerste luitenant verplicht om op alles het oog te hebben, van dag tot dag in kennis toenam. Ik heb nooit een aangenamer dischgenoot of fatsoenlijker jonkman aangetroffen. Eene brik heeft slechts twee luitenants. De schipper was een ruw maar gulhartig en schrander jongmensch, en altijd goed gehumeurd. De chirurgijn en victualiemeester maakten ons tafelgezelschap voltallig; het waren lieden, zooals men ze dagelijks aantreft, en waarvan ik verder niets weet te zeggen, dan dat de chirurgijn te veel van een hoveling, en de victualiemeester te veel van een potter had, maar victualie- en betaalmeesters staan altijd als schriel en schraapzuchtig te boek, hoewel ze dikwijls meer bedrogen worden dan bedriegen.

Maar ik ben van mijn verhaal afgeweken, terwijl ik van de brik en hare officieren sprak, en zou bijna vergeten hebben een geval te verhalen, dat twee dagen voor ons uitzeilen plaats had. Ik bevond mij bij O'Brien in de kajuit, toen de heer Osbaldistone, de eerste luitenant, binnentrad en rapporteerde dat er een jongen aan boord was gekomen, om zich vrijwillig op het schip te engageeren.

»Wat is 't voor een slag van een jongen?" vroeg O'Brien.

»Een zeer propere jongen; maar tenger en niet van de sterksten, naar het schijnt. Wij hebben twee plaatsen open."

»Zie wat gij er van kunt maken; en zoo gij denkt dat hij ons dienen kan, neem hem dan maar aan."

»Ik heb hem ondervraagd, kapitein. Hij zegt dat hij slechts korten tijd op zee is geweest. Ik heb hem in 't groote want doen klimmen, maar hij scheen het er niet zeer op te hebben."

»Nu, doe zooals gij verkiest, Osbaldistone," hernam O'Brien, en de eerste luitenant verliet de kajuit.

Ongeveer een kwartieruurs daarna keerde hij terug. »Met uwe permissie, kapitein," zeide hij lachend, »ik heb den knaap naar beneden bij den chirurgijn gestuurd om zich te laten visiteeren, en hij weigert zich te ontkleeden. De chirurgijn zegt, dat hij gelooft dat het eene vrouw is. Ik heb haar op de kampanje bij mij doen komen, maar zij weigert op eene enkele vraag te antwoorden, en verzoekt met u te mogen spreken."

»Met mij!" zeide O'Brien verwonderd. »O, dat is zeker eene matrozenvrouw, die met ons mee zoekt te varen. Komaan, laat haar maar beneden komen, Osbaldistone; ik zal haar de moreele onmogelijkheid wel bewijzen, van met Z. M. brik de *Ratelslang* mee te varen."

Weinige minuten daarna klopte de persoon, waarvan de eerste luitenant gesproken had, aan de kajuitsdeur, en ik wilde mij terstond verwijderen, doch O'Brien hield mij staande. »Blijf, Pieter, mijne reputatie zou er bij lijden, indien ik geheel alleen bleef," zeide hij lachend.

De deur geopend zijnde, trad de vreemde gast binnen, en het mocht dan een jongen of een meisje zijn, zeker is het, dat ik nooit eene meer belangwekkende physionomie had gezien; het haar evenwel was kort afgesneden als dat van een jongen, en ik kon niet zeggen of het vermoeden van den chirurgijn gegrond was, of niet.

«Gij verlangt mij te spreken — Heilige Patricius!" riep O'Brien, haar gelaat ernstig beschouwende, waarna hij het zijne met zijne handen bedekte en zich over de tafel boog onder den uitroep van: »Mijn God, mijn God!"

Te gelijker tijd week al het bloed uit het gelaat der binnengekomene, en vertoonde zich een oogenblik daarna weder, zoodat zij beurtelings bloosde en doodsbleek werd. Ik zag dat hare geheele gestalte begon te beven; hare knieën knikten en stieten tegen elkander, en zoo ik niet toegeschoten was om haar te helpen, zou zij — de lezer heeft reeds bemerkt dat het eene vrouw was — op den grond zijn gestort.

Ik zag dat zij door eene flauwte was overvallen; ik leide haar dus zachtjes neder, en haastte mij om wat water te halen. O'Brien vloog op en naar haar toe.

»Mijn arm, arm meisje!" zeide hij droevig. »O Pieter, dit is alles uwe schuld!"

»Alles *mijne* schuld! Hoe mag zij hier zijn gekomen?"

»Bij al de Heiligen die voor ons bidden, hoe hoog ik ook mijn schip en mijn post waardeer, — gaarne deed ik er afstand van, indien dit ongedaan kon worden gemaakt!"

Terwijl O'Brien zich over haar heen boog, vielen de tranen uit zijne oogen op haar gelaat, hetwelk ik bevochtigde met het water dat ik was gaan halen. Ik had terstond begrepen wie de ongelukkige was, ofschoon ik haar nooit gezien had. Mijne lezers zullen ongetwijfeld zonder moeite bevroeden, dat zij het meisje was, hetwelk O'Brien had geveinsd te beminnen, om het geheim uit haar te lokken der verwisseling van mijns ooms kind. Terwijl ik dit treurige tooneel aanschouwde, zeide ik onwillekeurig bij mij zelven:

»Wie zal nu nog zeggen dat men kwaad mag doen, opdat er goed door worde bewerkt?"

Het arme meisje gaf blijken van terugkeerend bewustzijn, en O'Brien wenkte mij daarop met de hand en zeide: »Laat ons alleen, Pieter, en zorg dat er niemand binnenkome."

Ik bleef bijna een uur aan de kajuitsdeur bij den schildwacht, en belette er velen binnen te komen. O'Brien opende eindelijk de deur, verzocht mij zijne *gig* te doen bemannen en vervolgens binnen te komen. Het arme meisje had klaarblijkelijk bittere tranen gestort, en ook O'Brien scheen hevig aangedaan.

»Alles is in orde, Pieter; gij moet met haar aan wal gaan en haar niet verlaten, voordat gij haar gerust en veilig in de nachtdiligence hebt bezorgd. Bewijs mij die gunst, Pieter, — gij moogt dat waarlijk wel doen," voegde hij op een zachten toon er bij, »want gij zijt ten deele de oorzaak van dit heele geval geweest."

Ik drukte O'Brien, zonder te antwoorden, de hand. Men kwam melden dat de boot gereed was, en het meisje volgde mij met een vasten tred. Ik bracht haar aan wal, bezorgde haar goed en wel in de diligence, zonder eene enkele vraag aan het arme kind te doen, en keerde daarop naar het schip terug.

»Aan boord terug, kapitein," zeide ik, de kajuit binnentredende met mijn hoed in de hand, en mij, volgens de reglementen van de dienst, aanmeldende.

»Ik dank u," antwoordde O'Brien, »sluit de deur, Pieter. Zeg mij, hoe heeft ze zich gehouden onderweg? heeft ze gesproken?"

»Ze heeft geen enkel woord gesproken, en ik heb haar ook niets gevraagd. Ze scheen geheel willens te doen wat gij met haar hadt overlegd."

»Ga zitten, Pieter. Ik heb mij in mijn geheele leven nooit ongelukkiger of toorniger op mij zelven gevoeld. Het komt mij voor, dat ik nooit weder gelukkig kan worden. Het leven van een zeeman brengt hem slechts in betrekking met het slechtste gedeelte der vrouwelijke sekse, en wij kennen de wezenlijke waarde van het betere gedeelte niet. Ik had weinig gedachte, toen ik dat arme meisje eenige woorden zonder zin voorpraatte, dat ik een der beste, minzaamste harten brak, die er in de wereld kunnen worden gevonden, en het geluk opofferde van een wezen, dat voor mij ter dood zou willen gaan. Ja, Pieter, sedert zij vertrokken is, heb ik twintig maal in den spiegel gekeken, alleen om te zien of ik niet het gezicht van een spitsboef heb. Maar bij het bloed van St. Patricius, ik hield vrouwenliefde voor hetzelfde ding als zeemansliefde, en meende dat

een kruistochtje van drie maanden den geheelen boel zou doen vergeten."

»Ik dacht dat zij naar Frankrijk was vertrokken."

»Dat dacht ik ook, maar ze heeft mij alles dienaangaande verhaald. Vader M'Toole en hare moeder hadden haar naar de kust, niet ver vanhier gebracht, ten einde zich gezamenlijk op eene smokkelaarsboot naar Dieppe in te schepen. Toen de boot 's nachts aan wal kwam om hen in te nemen, stapten hare moeder en de schurkachtige priester er in, maar zij voelde eene gewaarwording alsof ze de geheele wereld verliet, bij het afscheidnemen van het land, waarin ik leefde; zij bleef achter. De officieren der douane kwamen af, een paar pistoolschoten werden gelost, de boot stiet zonder haar van wal, en zij werd met de bagage op het strand achtergelaten. Zij keerde daarop met de officieren naar de dichtstbijgelegene stad terug en verhaalde hun daar alles volgens de zuivere waarheid. De officieren lieten haar gaan. In vader M'Toole's bagage vond zij brieven, welke zij las en waaruit zij ontwaarde, dat zij en hare moeder in een klooster te Dieppe zouden getreden zijn. Daar dit klooster genoemd werd in de brieven, welke zij zegt dat belangrijk zijn, — ofschoon ik tot nog toe den moed niet heb gehad om ze te lezen, — begaf zij zich naar het huis, waar ze 't laatst hadden gelogeerd, en verzocht de lieden om de bagage benevens een brief aan hare moeder, aan het adres hetwelk zij hun gaf, te willen doen bezorgen. Zij stelde hun alles wat achtergelaten was ter hand, met uitzondering van de brieven, welke zij voor mij bewaarde. Sedert dien tijd heeft zij een brief van hare moeder gekregen, die haar meldt dat zij zich veilig en wel in het klooster bevindt en haar verzoekt zoodra mogelijk over te komen. De moeder heeft den sluier aangenomen eene week na hare komst in het klooster; wij weten dus waar we haar kunnen vinden, Pieter."

»En waar zal het arme meisje nu blijven, O'Brien?"

»Dat is het ergste van 't heele geval. Het schijnt dat zij hoopte niet ontdekt te zullen worden, voordat wij zouden uitgezeild zijn, en dan — gelijk het arme ding zeide — aan mijne voeten te hebben gelegen en gedurende storm en onweer voor mij te hebben gewaakt; maar ik deed haar begrijpen dat zoo iets niet toegelaten werd en onmogelijk kon plaats hebben, en dat men mij alsdan nooit zou vergunnen met haar te trouwen. O, Pieter, dit is waarlijk een treurig geval," dus vervolgde O'Brien, terwijl hij met de hand over zijne oogen streek.

»Maar, O'Brien, zeg mij dan toch wat er van het arme meisje moet worden?"

»Zij gaat naar mijn huis, om bij mijn vader en moeder te blijven, in de hoop dat ik eenmaal zal terugkomen en haar trouwen. Ik heb vader M'Grath geschreven of hij wil zien wat hij doen kan."

»Hebt gij haar dan hare dwaling niet doen kennen?"

»Dat moet vader M'Grath doen; ik zou daartoe den moed niet gehad hebben. Het zou haar dood zijn geweest. Het zou haar hart hebben verbrijzeld, en dien slag mag ik niet toebrengen. Ik zou liever hebben willen sterven, — liever haar hebben willen trouwen, dan haar dien slag toe te brengen, Pieter. Mogelijk zal zij er beter tegen bestand zijn, als ik ver weg ben. Vader M'Grath zal dat wel weten te schikken."

»O'Brien, ik heb het niet op dien vader M'Grath."

»Wel, Pieter, ge hebt mogelijk gelijk, ik keur zelf op verrena niet alles goed wat hij zegt, maar wat zal men doen? Men is of Katholiek en gelooft als een Katholiek, of men is het niet. Zal ik mijne religie verlaten, thans, nu zij vervolgd wordt, Pieter? Nooit, of ik zou ten minste eerst eene veel betere moeten vinden. Evenwel pijnigt mij het gevoel eenigszins, dat die raad van mijn biechtvader niet met mijne eigene conscientie overeenkomt. Vader M'Grath is een wereldsch persoon, maar dat bewijst alleen dat hij verkeerd doet, niet, dat onze religie niet deugt. Maar ik spreek niet gaarne met u over die zaken. Niemand weet overigens dat ik Roomsch ben, behalve gij. Op de Admiraliteit heeft men mij nooit dien eed afgevraagd, welken ik ook nooit zou hebben willen doen, ofschoon vader M'Grath zegt dat ik aan een ketter alles mag zweren, wat ik maar verkies, en dat hij mij de absolutie er voor zal geven. Maar, Pieter, beste jongen, laat ons hier niet meer van spreken."

Ik zweeg. Wat de verdere geschiedenis van de arme Ella Flanagan betreft, ik kan ze hier wel laten volgen, dewijl wij haar niet meer zullen ontmoeten. Omstreeks drie maanden nadat zij op ons schip was geweest, kregen wij een brief van vader M'Grath, waarin hij ons meldde dat het meisje goed en wel was overgekomen en veel genoegen had gegeven aan O'Brien's vader en moeder, die haar gaarne altijd bij zich hadden gehouden, maar dat vader M'Grath haar nauwelijks had gezegd dat iemand, die zijne aanstelling als kapitein ontving, gelijkstond met een monnik die in een klooster trad, vermits hij nooit kon trouwen, of het arme meisje, hem geloovende en den-

kende voor altijd van O'Brien te moeten afzien, had zich, op zijn raad, als non in een geestelijk gesticht in Ierland begeven, opdat zij, naar haar zeggen, dag en nacht voor hem zou kunnen bidden. Vele jaren later hoorden wij nog eens van haar; zij was welvarend en niet ongelukkig, maar O'Brien vergat nooit het gedrag dat hij jegens dit arme meisje had gehouden. Het bleef hem eene bron van aanhoudend verdriet, en ik geloof dat zijn hart hem tot zijn laatsten snik de lichtzinnige misleiding, waarvan hij haar het slachtoffer had doen zijn, heeft verweten. Doch ik moet dit treurige onderwerp laten varen en tot de *Ratelslang* terugkeeren, die nu in de West-Indiën is aangekomen en zich bij den admiraal voor Jamaïca heeft gevoegd.

TWAALFDE HOOFDSTUK.

Beschrijving der kust van Martinique. — Vijandelijke ontmoetingen. — Nuttelooze dapperheid afgekeurd. — Eene arke Noach's in miniatuur aan boord geklampt. — Een Fransch slavenschip prijsgemaakt. — Papegaaiensoep.

Wij vonden orders te Barbadoes, om op de hoogte van Martinique te kruisen, ten einde te beletten dat er toevoer aan het garnizoen van dat eiland werd geleverd, en wij zeilden onmiddellijk derwaarts.

Ik ken niets schilderachtigers, dan wanneer men langs de oostzijde van dat schoone eiland vaart; — de rijen heuvelen die zich tot aan het water toe uitstrekken, overal met frisch groen bedekt en aan den voet door smalle baaien verdeeld, — het uit blinkend wit zand bestaande strand, waar de kleine kustvaarders, welke gebruikt worden om de suiker van de naburige plantages af te halen, voor anker lagen. Elke heuvel was, aan zijn uitsprong naar zee, met een fort bekroond, waarvan de driekleur wapperde, eene vlag, die voorzeker het krijgshaftigste voorkomen van alle vlaggen der wereld heeft.

Op den derden morgen hadden wij de Diamantrots omgezeild en dobberden langs de lijzijde van het eiland, juist voor den ingang van de Fort-Royal-baai, toen wij aan derzelver oostzijde, welke door een voorgebergte, Salomonspunt genaamd, wordt gevormd, hetwelk met laag geboomte was bedekt, ons plotseling veel nader, dan wij wel gewenscht hadden, bij eene nieuw opgerichte batterij bevonden. Eene rookzuil zweefde plotseling over het blauwe water, en werd gevolgd door den knal van een schot, dat door ons schooverzeil heenging, na eerst de hondevaan te hebben weggeblazen, langs het hoofd van den ouden Swinburne af, die op de caronade stond om op den koers

der brik te letten. Ik zat juist met den eersten luitenant in de kajuit bij onzen kapitein aan het middagmaal.

»Wel, wat duivel, — waar hebben ze nu de brik heengebracht?" riep O'Brien uit, terwijl hij van zijn stoel opsprong en naar het dek snelde.

Wij volgden hem beiden, maar voordat wij boven waren, vlogen er nog drie of vier schoten meer tusschen de masten door. »Kapitein," zeide de eerste stuurman, O'Farrell genaamd, die het toezicht over het dek had, »de batterij is op ons begonnen te schieten."

»Ik dank u wel voor uw rapport, mijnheer O'Farrell," gaf O'Brien ten antwoord, »maar de Franschen hebben mij dat reeds *doen hooren*. Mag ik u vragen of gij er eenig bijzonder plezier in vindt, om tot eene schijf te dienen, waarop men zijn geschut beproeft? of denkt gij dat Z. M. brik de *Ratelslang* herwaarts is gezonden om zich goedsmoeds te laten kreupelschieten? Stuurboord het roer, kwartiermeester."

Het roer werd opgedraaid en de brik bevond zich weldra buiten het bereik van 't vuur, evenwel niet voordat er nog eenige schoten dicht bij ons gevallen waren, en een kogel zelfs de fokkestengsachterstag had weggeschoten.

»Nu, mijnheer O'Farrell," zeide O'Brien, »heb ik u dit alleen te zeggen: geen van ons, noch ik, noch iemand anders, bekreunt er zich het minst ter wereld om, of hij een paar kogels om zijne ooren hoort fluiten, wanneer er maar iets mee te winnen valt, hetzij voor ons zelve of voor ons land; maar ik heb het er in 't geheel niet op, om, al ware het slechts een arm of been, veel minder dan nog het leven van iemand aan boord nutteloos te riskeeren; herinner u dus in 't vervolg, dat er geen schande in steekt om zich buiten het schot eener batterij te houden, wanneer al het voordeel aan 's vijands zijde is. Ik heb altijd gezien dat men bij zulke gelegenheden het beste volk verliest. Haal het groot zeil neer en zend de zeilmakers naar achteren om het te lappen."

Toen O'Brien naar de kajuit terugkeerde, bleef ik op het dek, want ik had de namiddagwacht, en ofschoon het mij vergund was O'Farrell voor mij te laten toezien, verkoos ik niet weer naar beneden te gaan. Wij voeren nu de baai van Fort-Royal in, en het gezicht was waarlijk allerfraaist. Swinburne stond nog op de caronade, en daar ik wist dat hij deze gewesten vroeger had bezocht, trachtte ik eenige locale kennis bij hem op te doen. Hij zeide mij de namen der batterijen boven de stad, wees mij Fort Eduard, Ne-

gerpunt en vooral Duiveneiland, op welks top eene batterij stond, die naar eene steenen kroon geleek.

»'t Is goed dat ik me die plaats herinner, mijnheer Simpel," zeide hij. »'t Was in 1794, dat ik het laatst hier rondzwalkte, en ik woonde toen ook het bombardement van het eiland bij; ons volk had het reeds eene geheele maand belegerd en was op het punt om het op te geven, omdat ze geen stuk hoog genoeg konden zetten, om dien heuvel daar te bestrijken. Toen zeide de arme kapitein Faulkner:

»Er zit menig helder brein onder een beteerden hoed, en ik geef ieder gast vijf gouden pistolen, die een vierentwintigponder tot op den top van dien heuvel daar weet te krijgen." Gij ziet wel vanhier, mijnheer Simpel, dat het geene zeer makkelijke zaak was.

»Wel, Swinburne," antwoordde ik, »ik zou inderdaad de zaak voor bijna onmogelijk houden."

»Zoo kwam ze ook aan de meesten van ons voor, mijnheer Simpel, maar er was een zekere Richard Smith, stuurman van een transportschip; die klant was van wal gekomen en trad nu voor den dag, zeggende: Ik heb naar uw volk gekeken, hoe ze dat stuk behandelen, en ben van gedachten dat, zoo gij een okshoofd opzet, eene welomwondene caronade er in kramt en het met oude lappen en touwwerk opvult, gij juist op den top er mee zult kunnen pointeeren." Kapitein Faulkner haalde terstond vijf goudstukken uit zijn zak en gaf ze hem. »Gij verdient," zeide hij, »het geld, wegens den wenk dien ge mij geeft, al gelukt het middel ook niet." Maar het gelukte wel, mijnheer Simpel, en den volgenden dag openden wij ons vuur op de Fransche schooiers en brachten hen weldra tot zwijgen. Een der Fransche officieren vroeg mij, na krijgsgevangen te zijn gemaakt, hoe wij het hadden geklaard, om het stuk zoo hoog te stellen; maar ik was zoo gek niet, om hem de waarheid te zeggen; ik vertelde hem dus, als een groot geheim, dat wij het met eene katrol hadden opgehaald, hetgeen hem groote oogen deed zetten en *sacrebleu* roepen. Hij dacht dat alles waar was, wat ik hem zeide; — maar zie ik daar niet een zeil voor ons uit, mijnheer Simpel?"

Het was zoo, en ik maakte er rapport van aan O'Brien, die naar boven kwam en er jacht op maakte. Binnen een half uur waren wij het schip op zijde; het heesch nu de Amerikaansche vlag en bleek eene brigantijn te wezen, geladen tot aan haar boord toe, dat niet meer dan een voet boven water kwam. Hare lading bestond uit een allegaartje, zooals ik nog weinig gezien heb. Van halfweg de masten

af tot op het dek hingen manden met appels, aardappels, uien en allerhande soorten van noten. Haar dek was opgepropt vol met rundvee, schapen, varkens en ezels. Tusschendeks zag men niets dan huisraad, dakpannen en een aantal artikelen, te veel om te noemen. Ik vroeg, aan boord er van gekomen zijnde, den schipper, waar hij heenging?

»Wel," antwoordde hij, »ik ga naar eene marktplaats, die van geen bijzonder belang is, en ik denk toch niet dat gij mij wilt ophouden?"

»Indien alles richtig is, niet," hernam ik, »maar ik moet uw scheepsjournaal zien."

»Wel, mij dunkt, daar kan ik niet veel tegen hebben," hernam hij en bracht het mij boven.

Ik had niet veel tijd om het na te zien, maar moest bij mij zelven lachen over het weinige dat ik las, bij voorbeeld: Paardenbreedten — water zeer bekrompen, — den bul met zijn witten bek geslacht, — dolfijn gevangen en op het diner gegeten, — Stroopton No. 1, letter A, opgeslagen. — Mooie nacht, — kleine ronde dingetjes op 't water zien drijven, — gedacht dat het parelen waren, — eene puts vol er van opgehaald, — mis gehad, 't waren eenvoudig kleine *Portugeesche oorlogschepen*, — het tuig weer overboord gegooid, een schreeuw gehoord, gedacht dat het eene meermin was, uitgekeken, — niets gezien. — Een raar gekronkel vooruit in zee gezien; — gedacht dat het eene zeeslang kon zijn, — aangehouden, om het dier vol in 't gezicht te krijgen, en bijna op Barbadoes vervallen. — Weer afgehouden, — een Brit ontmoet, — *poliet* behandeld.

Nadat ik zijn journaal had doorloopen, verzocht ik hem mij ook zijn volk te laten monsteren, opdat ik mij mocht overtuigen dat er geen Engelschen onder waren. Dit was niet bijzonder naar zijn zin, hij bromde vrij hoorbaar tusschen de tanden, maar liet toch eindelijk alles achterop komen. Een man kwam mij stellig voor een Engelschman te zijn, en ik zeide hem zulks, doch de man zoowel als de schipper streden het mij op. Evenwel besloot ik hem mede te nemen naar ons boord, ten einde O'Brien mocht kunnen beslissen, en gelastte hen dus in mijne boot te gaan.

»Wel," zeide de schipper, »indien gij geweld wilt gebruiken, dan kan ik het niet helpen. Mijne dekken zijn niet in orde, zooals ge ziet, anders — ik zal je wat zeggen, mijnheer de luitenant, je schip zal een tweede *Hermione* worden, dat ligt me op de leden, zoo je *Yankies* van echt bloed durft te pressen, en wat meer is: de Staten

zullen dat zoo niet laten passeeren, dat is zoo zeker als dat er slangen in Virginia zijn."

Niettegenstaande zijne reclames nam ik hem en zijn matroos mede naar O'Brien, die een lang gesprek met den Amerikaan in zijne kajuit had. Toen zij weder op het dek kwamen, mocht hij met zijn man vertrekken en wij zeilden vervolgens verder. Ik had dien nacht de eerste wacht, en terwijl wij langs de kust liepen, zag ik een schip onder het hooge land, bijna door kalmte bevangen, of liever in zoodanigen toestand dat de zeilen naar alle streken heen en weer flapten. Wij stuurden er naar toe, en bevonden ons aldra in denzelfden toestand, niet verder dan een vierde mijl van den vreemden bodem af. De kwartierboot werd neergelaten, en ik ging er in om mij aan zijn boord te begeven; daar zijn voorkomen evenwel niet van de maksten was, ried O'Brien mij voorzichtig te zijn, en, zoo men slechts den minsten tegenstand scheen te willen bieden, terstond terug te keeren.

Terwijl ik naar den boeg van 't schip roeide, praaide men mij in 't Fransch, en verlangde dat ik af zou houden, of dat zij anders vuur zouden geven. Dat was genoeg gezegd, en ik keerde, ingevolge de mij gegevene orders, naar de brik terug, waar ik O'Brien rapport maakte. Wij lieten al de kwartierbooten neer en trokken de brik met de volle zijde naar den vreemden snaak toe, waarna wij hem een mondjevol kogels en schroot deden proeven. Nadat wij opgehouden hadden te vuren, hoorden wij een sterk rumoer en verward gedruis aan boord, en O'Brien zond mij opnieuw om te vernemen of zij zich overgaven. Toen zij die vraag bevestigend hadden beantwoord, begaf ik mij bij hen aan boord. Hun schip bevond ik nu te zijn de *Commerce de Bordeaux*, met driehonderd en dertig slaven aan boord, het overschot van vijfhonderd, welke zij op de kust hadden ingescheept, en die naar Martinique bestemd waren.

Het scheepsvolk was zeer ziekelijk en lag grootendeels in de hangmatten.

In de laatste dagen hadden zij papegaaien gedood, om soep voor de zieken te koken; er waren nog maar weinige van die vogels in leven, zijnde van de grijze soort en bijzonder vlug in 't snappen. Toen zij de kust verlieten, hadden ze bij de duizend papegaaien aan boord.

O'Brien bemerkende dat ik bezit van het schip had genomen, zond eene andere boot, om te weten wat het voor een bodem was. Ik

verzocht dat onze chirurgijn wierd gezonden, omdat verscheidene manschappen en velen der arme slaven door ons schot waren gekwetst. Van al de ellendige schepsels, die men kan ontmoeten, ken ik er geen die te vergelijken zijn bij de arme duivels van slaven aan boord van een slavenhaler: de bedompte stikkende lucht tusschendeks; — de vreeselijke reuk, uit den drek, die bijna nooit weggeveegd wordt, ontstaande, — de zieken, die zonder hulp liggen, en door hunne kameraden, die sterker zijn, met de uiterste onverschilligheid worden beschouwd, — mannen, vrouwen en kinderen, allen in een staat van naaktheid, opééngepakt, uitgeteerd tot op het gebeente door vuil, honger en het inademen eener lucht, waarin slechts een neger het zou kunnen uithouden. Indien alles wat op een slavenschip voorvalt, volkomen bekend ware, zou men, dunkt mij, erkennen dat het slechts eene daad van strikte rechtvaardigheid mocht heeten, zoo men den slavenhandel met zeerooverij gelijkstelde en op denzelfden voet behandelde; zoolang men dit ook niet doet, is het zeker dat die afschuwelijke handel zal blijven bestaan.

Met het aanbreken van den dag was het schip gereed, en O'Brien besloot het naar Dominica te brengen, zoodat de arme duivels terstond konden worden aan wal gezet. Wij ankerden weinige dagen daarna met den *Commerce de Bordeaux* in Prins-Ruperts-baai, waar wij ons slechts vier en twintig uren konden ophouden, om eenige ververschingen te verkrijgen en schikkingen aangaande onzen prijs, die nog al van waarde was, te maken.

Gedurende den korten tijd dien ik mij aan wal bevond, om eenig gevogelte en groenten voor O'Brien's en onze tafel op te doen, had ik het vermaak, een zwarten sergeant eenige rekruten van een regiment vrije negers en mulatten te zien drillen. Hij scheen zich met zijn volk zoo mooi te vertoonen als maar doenlijk was, want hij begon met te zeggen: »Gij ebt soen en kousen — ier in 't eerste gelid, — gij ebt soen en geen kousen — ier in 't tweede gelid, — gij ebt geen soen en geen kousen — ier in 't achterste gelid. Front naar berg — rug naar zee. Wat gij daar doet in 't tweede gelid, ondsfot?"

Ik was nieuwsgierig om het getal te kennen der krijgslieden, die in 't eerste gelid mochten staan, — er waren slechts twee mulatten, aan welke die destinatie te beurt viel. In 't centrum waren er ook slechts twee. *Geen soen en geen kousen* scheen de heerschende tenue. Wij zagen ons, als naar gewoonte, door een aantal negers omringd,

en hoewel wij nog slechts weinige uren daar waren geweest, hadden zij reeds een liedje te onzer eere gemaakt, dat zij zonder ophouden zongen :

Zie je wel de *Ratelslang*
Die daar zoo lustig vaart,
Zie je wel de *Ratelslang*
Met prijzen aan haar staart?
Ratelslang eeft geld als zand,
En betaalt goed en comptant,
ding ding ding.

DERTIENDE HOOFDSTUK.

Voor geld is alles te koop. — Op de woorden van een Amerikaan is niet altijd staat te maken. — Nachtelijke attaque; wij worden teruggeslagen. — Wij komen slecht van onze expeditie af, maar worden door eene onverwachte vangst schadeloosgesteld.

Den volgenden morgen lichtten wij het anker en keerden naar ons *station* op de hoogte van Martinique terug.

Wij bevonden ons nauwelijks drie mijlen van St. Pierre af, toen wij een schip ontdekten, dat onder noodmasten uitkwam en regelrecht op ons aan stuurde. Wij zagen dat het de Amerikaansche brigantijn was, eenigen tijd te voren door ons aangedaan. O'Brien zond eene boot uit, om den schipper er van bij ons aan boord te brengen.

»Wel, kapitein," zeide hij, — »gij hebt dan stormweêr gekregen?"

»Bij mijn weten, niet."

»Niet? wat duivel hebt gij dan uitgevoerd?"

»Wel, ik zou haast zeggen dat ik mijne geheele lading heb verkocht, ja, wat meer is, de masten van mijn schip."

»De masten van uw schip? En aan wien hebt gij die verkocht?"

»Aan een machtig mooien Franschen kaper, die in St. Pierre lag en de zijnen verloren had, terwijl hij door een van uwe gekoperde serpenten werd gejaagd, en naar mijn idée heb ik mijne mastjes goed betaald gekregen."

»Maar hoe denkt gij dan weder thuis te komen?"

»Ik *calculeer* den *stroom* in te geraken, en dan zal dat wel loslopen. Krijg ik een stormpje op me lijf, wel dan maak ik maar eventjes een noodseintje, weet je, — en dan zal naar mijn idée wel de een of ander me op sleeptouw nemen."

»Dat is wat anders," hernam O'Brien, »maar allons, kapitein, kom naar beneden in de kajuit en gebruik iets."

»Met bijzonder veel genoegen," antwoordde die zonderlinge kwant, en ging met O'Brien de ladder af.

Na verloop van een klein half uur keerden zij op het dek terug, en de boot bracht den Amerikaan weer naar zijn schip. O'Brien verzocht Osbaldistone en mij bij hem in de kajuit te komen. De kaart der haven van St. Pierre lag op tafel, en O'Brien zeide: »Ik heb een lang gesprek met dien Amerikaan gehad; hij zegt dat de kaper op deze plaats voor anker ligt (terwijl hij op een merk met potlood op de kaart wees). »Als dat het geval is, dan is hij wel *af*, en ik zie geene moeilijkheid om ons van hem meester te maken. Gij ziet dat hij in vier vademen water ligt, en zoo dicht onder de buitenste batterij, dat de stukken niet naar beneden op de booten kunnen worden gepointeerd. Ik heb hem ook gevraagd of zij een goeden uitkijk houden, maar de Amerikaan zegt dat ze volstrekt niet uitkijken, dat de kapitein en de officieren den geheelen nacht aan wal doorbrengen met drinken, rooken en snoeven op hetgeen zij willen uitvoeren. De vraag is nu maar, of men op zijn rapport kan staat maken. De Amerikaan is goed door ons behandeld geworden, en ik zie geene reden om hem te wantrouwen; daarenboven deelde hij mij zijne onderrichting vrijwillig mede, alsof hij wenschte ons van dienst te zijn."

Ik liet Osbaldistone het eerst spreken; hij was het met O'Brien eens, — ik niet; juist de omstandigheid dat de kaper nieuwe masten noodig had, deed mij twijfelen aan hetgeen hij gezegd had omtrent de plaats waar hij lag, en zoo een gedeelte van zijn verhaal valsch was, waarom zou alles dan niet verdicht kunnen zijn? O'Brien scheen met mijne bedenking in te stemmen, en wij kwamen overeen dat, indien de booten weggingen, zulks alleen zou plaats hebben om eene verkenning te doen, en dat de onderneming niet zou worden beproefd, dan slechts ingeval wij bevonden dat de kaper op dezelfde plaats lag, welke de Amerikaansche schipper had opgegeven. Er werd evenwel besloten dat de verkenning dienzelfden nacht zou geschieden, vermits, ingeval de kaper werkelijk op de bedoelde plaats lag, hij naar alle waarschijnlijkheid daar niet zou blijven, maar verder naar binnen zou stevenen, om zijne nieuwe masten in te nemen.

Het nieuws, dat er eene expeditie ophanden was, verspreidde zich ras over het schip, en al het volk hield straks de sabels gereed voor een gevecht. De *vechtende* bootsgasten waren, zonder op orders te wachten, reeds bezig met alles op de booten in behoorlijken staat te

brengen; sommigen sneden oude dekens stuk, om de riemen te omwikkelen, anderen sloegen nieuwe pinnen of krammen. Het scheepsvolk was zoo ijverig bezig als een bijenzwerm, en liep in drokke beweging her- en derwaarts langs de dekken. Osbaldistone kwam eindelijk boven en liet de bootsgasten opfluiten, om zich gereed te maken. Hij zou het commando over de expeditie in de barkas voeren, ik kreeg het bevel over den eersten kotter, O'Farrell over den tweeden, en Swinburne over de kleinste boot. Toen het donker was geworden, wendden wij den steven nogmaals naar St. Pierre, en liepen langzaam in. Te tien ure werd er bijgelegd, en tegen elf ure werden de booten afgezonden, terwijl O'Brien nogmaals zijn bevel aan Osbaldistone herhaalde, om de onderneming niet te beproeven, indien de kaper mocht bevonden worden dicht bij de stad te liggen. De manschappen werden allen op de kampanje gemonsterd, om zeker te zijn dat ze het onderscheidingsmerk op hunne baaitjes hadden, dat is, vierkante lapjes op den linkerarm vastgenaaid, zoodat wij daardoor vriend van vijand konden onderscheiden, — eene allernoodzakelijkste voorzorg bij zulk eene nachtelijke expeditie; daarna werden de booten bemand, en wij stieten af. De riemen in het water vallende, verspreidden dat phosphorische licht, hetwelk zoo algemeen bekend is in dat klimaat, en weg gingen wij. Na een uur roeiens liet Osbaldistone de riemen in de barkas binnenhalen, en wij sloten bij hem op.

»Wij zijn nu aan den mond der haven," zeide hij, »en moeten het diepste stilzwijgen in acht nemen."

»Aan den mond der haven, mijnheer?" zeide Swinburne, »ik reken dat wij meer dan halfweg er in zijn; het is op zijn minst tien minuten geleden dat we de punt zijn gepasseerd, en dit is de tweede batterij, waar we nu tegenover zijn."

Dit streed met de meening van Osbaldistone, en ook ik dacht dat Swinburne zich vergiste; hij hield echter vol en wees ons de lichten in de stad, die wij nu allen open voor ons hadden: hetgeen het geval niet kon zijn, indien wij ons slechts aan den mond der haven bevonden. Evenwel bleven wij van een verschillend gevoelen, en Swinburne zweeg uit respect voor zijne officieren.

Wij hernamen onze riemen en roeiden met de meeste voorzichtigheid; de nacht was pikdonker, en wij konden niets onderscheiden. Na zoo nog tien minuten te zijn voortgeroeid, kwam het ons voor dat wij de lichten in de stad voor ons hadden, evenwel konden wij

geen kaper of eenig ander schip bespeuren. Wij rustten nogmaals op onze riemen, en beraadslaagden te zamen. Swinburne verzekerde dat wij, zoo de kaper lag waar wij hem vooronderstelden te liggen, hem reeds lang moesten voorbij zijn, maar terwijl wij nog daarover harrewarden, riep O'Farrell uit: »Ik zie hem," en hij had gelijk; de kaper was niet verder dan eene kabelslengte van ons af. Zonder op orders te wachten, gelastte O'Farrell zijne manschappen er op af te roeien, en schoot den kaper op zijde. Intusschen zagen wij overal lichten heen en weer gaan, en een dozijn geweerschoten werden op ons gelost. Wij hadden niets te doen dan O'Farrell te volgen, en bevonden ons binnen weinige seconden allen aan boordszijde van den kaper; maar deze was op zijne hoede, vol volk en tot een duchtigen tegenweer gewapend. Er volgde een tooneel van verwarring en slachting, zooals ik wensch en vertrouw nooit weer te zullen aanschouwen. Al onze pogingen om aan boord te geraken waren vruchteloos; beproefden wij het aan eene poort, straks werden wij door een dozijn pieken teruggedreven. Poogden wij over de opgehoogde verschansing te geraken, dan werden wij met zware wonden in de booten teruggeworpen. Uit elke poort en van het dek des kapers werd een onophoudelijk geweervuur op ons gemaakt. Pistolen werden ons voorgehouden en in onze gezichten afgevuurd, terwijl nu en dan de caronaden van het kaperschip afgingen, ons bedwelmden door haar verdoovend geraas en de booten in het opgejaagde water deden slingeren, zoo ze al geen meer kwaad deden.

Gedurende tien minuten bleven wij standvastig al onze pogingen aanwenden, om ons doel te bereiken; eindelijk, toen de helft van ons volk dood of gewond onder in de booten lag, zetten de mannen zich, uitgeput en moedeloos geworden door hunne vergeefsche pogingen, voor het grootste gedeelte op de dwarsbalken der booten neer, laadden hunne geweren en schoten ze door de poorten af. Osbaldistone was onder het getal der gewonden, en hem niet in de barkas ziende, van welker gasten geen zes man overschoten, riep ik Swinburne, die met zijne boot op zijde van mij was, toe dat hij de andere booten zou aanzeggen om zoo spoedig mogelijk te trachten de haven uit te geraken.

Degenen, die nog in leven waren en den ongelijken strijd tot den laatsten man zouden hebben volgehouden, indien ik geen contraorder had gegeven, stieten nu met de barkas en den tweeden kotter af, zijnde O'Farrell insgelijks gevallen. Zoodra zij van den kaper af wa-

ren, volgde ik hen, onder het geschreeuw en geschimp der Franschen, die nu op de verschansing sprongen en ons onder *charivaris* en spotredenen met hun geweervuur sarden.

»Halt een oogenblik, mijnheer," riep Swinburne, »wij zullen eene kleine wraak uitoefenen;" dit zeggende leide hij bij de barkas aan, wendde haar boeg naar den kaper, en richtte hare caronade, welke de Franschen geenszins vermoedden dat wij aan boord hadden, vermits wij er nog niet mede hadden gevuurd, op de plaats waar zij het dichtst opeen stonden gepakt.

»Een oogenblikje geduld, Swinburne, steek er eerst nog een blikken doosje of wat in." Dat deden wij en schoten toen het stuk af, hetwelk eene allermoorddadigste uitwerking deed, en het grootste gedeelte der Franschen op het dek neervelde. Ik ben overtuigd door de gillen en jammerkreten, die er volgden, dat, zoo wij eenige manschappen sterker waren geweest, wij hadden kunnen terugkeeren en den kaper veroveren; thans was het evenwel te laat. De batterijen waren allen verlicht, en ofschoon men vandaar de booten niet kon zien, vuurde men evenwel in de richting der plaats waar men dacht dat wij waren: want het gejuich aan boord van 't schip deed hen begrijpen dat wij afgeslagen waren. De barkas had slechts zes man over, die een riem konden opvatten, de eerste kotter had er niet meer dan vier; in mijne boot waren er vijf. Swinburne had er twee in de zijne, hij zelf niet medegerekend.

Dat is een droevig geval, luitenant," zeide Swinburne, »wat nu best gedaan? Mij dunkt dat het beste zou zijn, al de gekwetsten in de barkas te brengen en dat de drie booten haar vervolgens op sleeptouw nemen, na de manschappen, die roeien kunnen, er uit te hebben doen gaan. En, mijnheer Simpel, in plaats van aan dezen kant aan te houden, zooals men in de batterijen zal denken, moesten wij het dicht langs den wal op de naaste zijde houden: dan zullen ze over ons heen schieten."

Deze raad was te goed, om niet te worden gevolgd. Het was nu twee uur, wij hadden een langen roeitocht voor ons en mochten geen tijd verliezen; wij lichtten dus de lijken en de gekwetsten uit de drie booten in de barkas. Ik had geen tijd om lang onderzoek te doen, maar zag toch dat O'Farrell geheel dood was, zoowel als een jonker, Peper genaamd, die zich in eene der booten moet hebben gesmokkeld. Ik zocht Osbaldistone en vond hem achter in de barkas. Hij had eene diepe wond in de borst, oogenschijnlijk met eene piek, be-

komen. Hij was bij zijn volle bewustzijn en vroeg mij om eene teug water, dat ik hem uit een tonnetje, dat in de barkas lag, toereikte. Op het hooren van het woord water en van het geluid bij het schenken veroorzaakt, verzochten velen der gewonde manschappen insgelijks om drinken. Daar ik geen tijd had om mij langer op te houden, liet ik twee man in de barkas, den een om te sturen, en den ander om water uit te deelen, nam haar vervolgens op het touw, en hield recht op de batterijen aan, volgens den raad van Swinburne, die nu naast mij zat.

Zoodra wij wel onder den wal waren, roeiden wij de haven uit met gewaarwordingen, die geenszins te benijden waren. Swinburne zeide zachtjes tot mij:

»Dit zal een harde slag zijn voor den kapitein, mijnheer Simpel. Ik heb altijd gehoord dat een jong kapitein, die zijn volk verliest, zonder zijn admiraal eenige dollars aan te brengen, niet al te wel ontvangen wordt."

»Het spijt mij meer om zijnentwil, dan ik zeggen kan, Swinburne, — maar wat is dat daar vóór ons? een schip onder zeil?"

Swinburne, overeind in den boeg des kotters staande, staarde eenige seconden voor zich uit. »Ja, een groot schip, dat onder Koningszeil op de haven aanhoudt: het moet een Franschman zijn. Nu is 't onze tijd, mijnheer; als wij maar niet met leege handen terugkomen, zal alles wel zijn. Roeiers, aan den slag; — zullen wij de barkas laten glippen, luitenant?"

»Ja," was mijn antwoord. »En nu, jongens, laat ons slechts dat schip daar nemen, dan is alles wel. Het is een koopvaarder, dat is zeker (ik was er in 't geheel niet van verzekerd). Swinburne, ik denk dat het beter zal zijn, indien wij hem voorbij laten varen; ze zullen ons niet zien, want daar ze het vuur moeten hebben bespeurd, zullen ze allen aan de andere zijde uitkijken."

»Zoo is 't, mijnheer," zeide Swinburne.

Wij hielden onze riemen in en lieten het schip ons voorbijzeilen, hetgeen het langzaam deed naar rato van twee mijlen (40 minuten) in het uur. Daarop roeiden wij met drie booten er op af, de barkas achterlatende, en waren fluks aan boordszijde. Zooals wij gedacht hadden, stond al het scheepsvolk op het dek, aan de andere zijde van het schip, angstig naar de batterijen te kijken, welke nog nu en dan op de gis schoten. Niemand zag ons dus, voordat wij hun vlak op 't lijf waren, zoodat zij geen tijd hadden om hunne wapenen te grij-

pen. Er waren verscheidene dames aan boord, eenigen van 't volk schenen haar te willen beschermen, anderen liepen naar beneden. In twee minuten tijds waren wij meester van het schip en hadden zijn steven naar eene andere richting gekeerd. Tot onze verwondering bevonden wij dat het veertien stukken voerde. Één luik lieten wij open, waardoor de dames, waarvan eenige flauw waren gevallen, naar beneden konden worden gedragen; de andere werden door Swinburne vastgemaakt. Zoodra wij alleen in 't bezit van het dek waren, bemanden wij een der kotters, en zonden hem om de barkas uit, die weldra aankwam en aan boordszijde werd vastgesjord. Nu hadden wij tijd om voor ons zelve te zorgen. De koelte wakkerde aan, en binnen een half uur waren wij buiten het bereik der vijandelijke batterijen. De gekwetsten werden vervolgens uit de barkas genomen, Swinburne en de andere manschappen verbonden hen en verschaften hun al het mogelijke gemak.

VEERTIENDE HOOFDSTUK.

Onvoorziene ontmoeting aan boord van het veroverde schip. — Spoedig weder gescheiden. — Het geheele hoofdstuk is een mengelmoes van liefde, oorlog en scheepsgoederen.

Wij waren omtrent een uur in 't bezit van het schip, toen de man, die op schildwacht bij de luiken stond, mij zeide dat een der gevangenen den Engelschen officier wenschte te spreken en vergunning verzocht om op het dek te komen. Ik stond het hem toe, en nu kwam een heer boven, die mij zeide dat hij zich als passagier aan boord bevond; dat het schip van Bordeaux kwam; dat er zeven dames aan boord waren, die zich naar hare echtgenooten en familiën op Martinique begaven, en dat, naar hij vertrouwde, ik er niets zou tegen hebben om die dames aan wal te laten zetten, vermits vrouwen toch niet wel als aan de wetten des oorlogs onderworpen konden worden beschouwd. Daar ik wist dat O'Brien dit ook zou hebben gedaan, en dat hij gaarne zoowel van de vrouwen als van de gevangenen zou ontslagen wezen, antwoordde ik: dat ik er volstrekt niets tegen had; dat ik zou bijleggen, opdat zij niet te ver behoefden te roeien om aan wal te komen, en dat de dames en andere passagiers vrij mochten vertrekken. Slechts verzocht ik, dat ze zich zooveel mogelijk zouden haasten met het gereedmaken hunner bagage; verder beloofde ik hun twee der booten van het schip benevens een genoegzaam getal Fransche matrozen, om de booten te bemannen.

De Franschman was getroffen, hij betuigde mij, ook uit naam der dames, zijne dankbaarheid, en ging naar beneden om de heuglijke tijding over te brengen. Na bijgelegd te hebben, liet ik de kwartierbooten neer en wachtte dat de passagiers bovenkwamen. Het was dag geworden voordat zij gereed waren, maar dat was mij onver-

schillig; ik zag de brik in het ruime sop op een afstand van bij de zeven mijlen en bevond mij geheel buiten schot van de batterijen.

Eindelijk kwamen de dames een voor een de ladder op, door Fransche heeren geëscorteerd. Nu moesten ze wachten totdat de koffers en pakken in de booten waren geladen. Het eerste gezicht, dat haar deed ijzen, was dat van de menigte doode en gekwetste Engelschen, die op het dek lagen. Toen zij haar medelijden te kennen gaven, zeide ik dat wij den kaper hadden zoeken te nemen, doch teruggeslagen waren, en dat wij bij onze komst uit de haven haar schip hadden ontmoet en genomen.

Al de dames hadden mij beurtelings bedankt voor de goedheid, die ik had, van haar de vrijheid te schenken: éénе dame uitgezonderd, die hare oogen op de gewonde manschappen gevestigd hield, toen een Fransch heer naar haar toetrad en haar herinnerde dat zij den commandeerenden officier haar dank nog niet had betuigd.

Zij keerde zich naar mij om, ik deinsde terug. Voorzeker had ik dat gelaat meer gezien, ik kon mij niet vergissen; nu was het meisje evenwel eene schoone jonkvrouw geworden. »Celeste," zeide ik bevende. »Zijt gij Celeste niet?"

»Ja," antwoordde zij, mij ernstig aanziende, als om te ontdekken wie ik was; hetgeen haar niet zeer gemakkelijk kon vallen, zoo zwart was mijn gezicht door stof en buskruit.

»Zijt gij Pieter Simpel vergeten?"

»O, neen, neen, — nooit heb ik u vergeten," riep Celeste, in tranen uitbarstende en mij de hand reikende.

Dit tooneel verwekte niet weinig verwondering onder het gezelschap op het dek; — niemand kon het begrijpen.

Celeste lachte door hare tranen heen, toen ik haar zeide hoe gelukkig ik mij achtte, in staat te zijn haar eenige dienst te bewijzen. »En waar is de kolonel?" vroeg ik.

»Daar," antwoordde zij, op het eiland wijzende; »hij is nu generaal en commandeert de troepen van het garnizoen. En waar is mijnheer O'Brien?" vroeg Celeste.

»Daar," antwoordde ik; »hij commandeert dat oorlogschip, waarvan ik tweede luitenant ben."

Vragen en antwoorden volgden elkander nu snel tusschen ons beiden op, en de booten hielden intusschen stil. Swinburne kwam mij rapporteeren dat de brik op ons aanhield, en ik begreep dat de toestand mijner gekwetste bootsgasten geen langer verwijl gedoogde.

Evenwel vond ik nog den tijd om haar de hand te kussen, haar te bedanken voor de beurs die zij mij gegeven had, toen ik op stelten liep, en haar te zeggen dat ik haar nooit vergeten had of vergeten zou. Na mijne hartelijke en eerbiedige groete aan haar vader te hebben verzocht, wilde ik haar in de boot helpen, toen zij zeide: »Ik weet niet of ik het verzoeken mag, maar gij zoudt mij eene groote dienst kunnen doen."

»Welke, Celeste?"

»Gij hebt aan meer dan de helft van ons scheepsvolk vergund om naar wal te roeien; eenigen er van moeten blijven, en deze gevoelen zich daardoor zoo ongelukkig; zelfs is het nog nauwelijks beslist wie hunner gaan zullen. Kunt gij ze niet allen laten gaan?"

»Dat zal ik doen, Celeste, om uwentwil. Zoodra uwe twee booten afgestoken zijn, zal ik de boot aan den spiegel neerlaten en u de overigen nazenden; maar nu moet ik zeil maken; God zegene u!"

De booten verwijderden zich, terwijl de passagiers met hunne zakdoeken naar ons wuifden, en ik zeilde naar de brik. Ik hield mijn woord en liet de overgeblevene Franschen insgelijks vertrekken. Ik was overtuigd dat O'Brien het mij niet euvel zou duiden, dat ik hen allen op vrije voeten had gesteld, vooral wanneer hij hoorde wie er mij om verzocht had. De naam van het schip was *Victorine;* het voerde veertien stukken en had vier en twintig man equipage; het getal der passagiers beliep elf. De lading bestond uit zijden stoffen en wijnen; het was een kostelijke prijs. Celeste had tijd gehad om mij te verhalen dat haar vader reeds vier jaren op Martinique was geweest en haar te huis had gelaten, om hare opvoeding te voltooien; zij was nu gekomen om zich bij hem te vervoegen. De andere dames waren alle vrouwen of dochters van officieren bij het Fransche garnizoen des eilands, en onder de passagiers bevonden zich eenige officieren dier natie; daar dit mij evenwel in 't geheim werd gezegd, was ik natuurlijk niet verplicht het te weten, daar zij niet in uniform waren.

Zoodra wij de brik hadden bereikt, spoedde ik mij aan boord bij O'Brien, en zoodra de chirurgijn en zijn *aide* zich aan boord van den prijs hadden begeven om bij het overbrengen der gekwetsten toe te zien, ging ik met hem in de kajuit en deelde hem het voorgevallene mede.

»Komaan," zeide O'Brien, »einde goed alles goed, ofschoon er betere spreekwoorden zijn dan dit. Dat gij het schip hebt genomen, Pieter, is mijn behoud, en ik moet eene *dépêche* opmaken, zoo mooi

als ik maar kan. 't Is al heel gelukkig dat die *Victorine* veertien stukken voert, dat klinkt deftig. Ik moet dat samen in overeenstemming brengen, zoodat de admiraal denke dat wij het op beide schepen hadden gemunt, hetgeen ook 't geval zou geweest zijn, indien wij van het laatste schip iets hadden geweten. Maar ik ben vol ongeduld en angst om het rapport van den chirurgijn te hooren, en of de arme Osbaldistone nog te helpen is. Pieter, wees zoo goed en ga aan boord van den prijs, om twee mariniers op schildwacht te zetten bij de luiken, zoodat er niemand beneden bij het goed kan; want ik wil alles wat aan de passagiers behoort, om kolonel O'Brien's wille, aan wal zenden."

De chirurgijn maakte zijn rapport: zes dooden en zestien gekwetsten. De gesneuvelden waren O'Farrell en Peper, *appointés*, twee matrozen en twee mariniers. De eerste luitenant Osbaldistone was zwaar gewond op drie plaatsen; evenwel gaf hij hoop op herstel, vijf manschappen waren gevaarlijk gewond, de andere tien zouden, naar alle waarschijnlijkheid, in minder dan eene maand weer dienst kunnen doen. Zoodra de gekwetsten aan boord waren gebracht, keerde O'Brien met mij naar het prijsschip terug, en wij gingen naar beneden in de kajuit. Al de nog overige goederen der passagiers werden bijeengebracht, de kisten, die open waren gelaten, toegespijkerd, en O'Brien schreef een fraaien brief aan zijn naamgenoot den generaal, met eene lijst der goederen die hij aan wal zond. Wij detacheerden vervolgens onze barkas met eene vredevlag naar de dichtstbijgelegene batterij; na eenige zwarigheid werd zij toegelaten, en de goederen werden aan wal gelost. Wij wachtten niet op antwoord, maar spoedden ons naar Barbadoes, waar onze admiraal lag.

Den volgenden morgen begroeven wij onze gevallen makkers. O'Farrell was een knap jonkman, moedig als een leeuw, maar zeer driftig van aard; zoo hij in het leven was gebleven, zou er een goed officier van hem geworden zijn. Ook het verlies van den kleinen Peper werd zeer betreurd. Hij was slechts twaalf jaar oud. Hij had den boegman van den tweeden kotter met een rantsoen rum omgekocht, om hem toe te staan dat hij zich voor in de boot mocht verbergen. Zijne eerzucht was hem, helaas, duur te staan gekomen.

Zoodra de lijken overboord waren gezet en onder de golven verdwenen, gevoelden wij ons veel opgeruimder. Een lijk aan boord te hebben, maakt een zeeman altijd zwaarmoedig.

Wij zeilden nu lustig voort met ons prijsschip. Eer wij nog te

Barbadoes kwamen, waren de meeste gekwetsten aan de beterhand. De wonden van Osbaldistone waren evenwel zeer zwaar, en men ried hem naar het vaderland terug te keeren, hetgeen hij deed; en bij zijne aankomst aldaar werd hij tot kapitein bevorderd. Hij was een aangename kameraad voor mij geweest, en zijn verlies speet mij zeer, ofschoon ik nu eerste luitenant van de brik werd; vermits zijn plaatsvervanger jonger was dan ik. Kort nadat Osbaldistone thuis was gekomen, brak zijn broeder den hals op de jacht, en hij werd eenige erfgenaam. Daarop verliet hij de dienst.

De admiraal ontving O'Brien en diens *dépêche* zeer wel. Onze kapitein had twee rijke prijzen gemaakt en er een uitmuntend rapport van opgesteld, zoodat de admiraal kapitein O'Brien's dapperheid en beleid bij de Admiraliteit roemde, ofschoon eigenlijk de raad van den goeden Swinburne, die mij een anderen koers met de booten had doen nemen, aanleiding had gegeven dat wij de *Victorine* prijsmaakten.

VIJFTIENDE HOOFDSTUK.

O'Brien vertelt zijn scheepsvolk, dat een Engelschman zoo goed is als drie Franschen op zout water. — Zijn volk bewijst de waarheid van zijn gezegde. — Wij ontmoeten een ouden kennis, ofschoon wij hem voor geen vriend kunnen houden.

Onze volgende kruistocht had plaats langs de kust van Guyana en in de golf van Mexico, waar wij drie maanden lang op en neer liepen, zonder iets anders te ontmoeten dan Westinjevaarders, die op weg waren naar Berbice, Demerary en Suriname, en nu en dan jacht te maken op kapers, die evenwel, bij lichte winden, ons te vlug af waren. Echter waren wij nuttig in het beschermen van den handel, en O'Brien ontving dan ook een brief van dankzegging van de kooplieden, benevens een fraai zilveren servies, toen hij het station verliet. Wij waren sedert twee dagen onder zeil naar Barbadoes en hadden het eiland Trinidad in het gezicht gekregen, toen wij zes schepen voor lijboeg bespeurden. Wij ontdekten weldra, dat het drie groote bodems en drie schoeners waren, en gisten terstond — zooals naderhand ook het geval bleek te zijn — dat het drie kapers waren met Westindische schepen, welke zij hadden buitgemaakt. Wij zetten alle zeilen bij, hetgeen de drie kapers in 't begin insgelijks deden; maar toen zij later onze geringe sterkte ontwaarden, besloten zij, als geenszins willens zijnde hunne prijzen te verlaten, ons slag te leveren. De Westinjevaarders haalden uit bovenwind, terwijl de drie kapers zeil minderden en onze komst afwachtten. Wij sloegen *overal*, en zoodra alles gereed was en wij binnen eene mijl afstands van den vijand, die nu de driekleur had geheschen, genaderd waren, liet O'Brien al het volk achter op de kampanje komen en sprak het dus aan: »Mannen, gij ziet dat daar drie kapers zijn, en gij ziet ook

dat ze drie Westindische schepen bij zich hebben, welke door hen veroverd zijn. Wat de kapers betreft, zoo staat de kans tusschen u en hen juist gelijk: — één Engelschman kan altijd drie Franschen kloppen. Wij moeten de kapers kloppen om eer en roem te behalen, en de schepen hernemen om voordeel te verwerven, want gij zult allen wel eenige schijven kunnen gebruiken, als gij weder aan wal komt. Dus hebt gij juist zoo'n half dozijn dingen te doen, en dan willen we fluiten om te schaften."

Deze aanspraak was wel naar den smaak der matrozen, die naar hunne stukken terugkeerden. »Nu, Pieter," zeide O'Brien, »moet gij de zeilgasten van de stukken roepen, want ik denk die snaken onder zeil te bevechten, en het hun met manoeuvres af te winnen, als ik kan. Zeg mijnheer Webster, dat ik hem wensch te spreken."

De heer Webster was de tweede luitenant, een knap, bedaard jongmensch en goed officier.

»Mijnheer Webster," zeide O'Brien, »denk er aan dat al de voorste stukken sterk moeten worden neergedrukt. Ik heb liever dat het schot het water rake, alvorens hen te bereiken, dan dat het over hen heen ga. Zorg dat de stukken van pas en met *ensemble* worden bediend, dan zal ik wel zorgen dat wij geen volle laag tevergeefs afvuren. Stuurboord, Swinburne!"

»'t Is stuurboord, kapitein."

»Doorgezet; zoo — dat gaat recht aan op den spiegel van het schip aan lij."

Wij waren nu geen twee kabelslengten van de kapers af, die ons op minder dan halve kabelslengte afstand van elkander bleven wachten. Het waren zeer groote schoeners, vol volk, met opgehaalde verschansingen en duchtige rijen tanden; een er van voerde, gelijk naderhand bleek, zestien, en de twee andere veertien stukken.

»Nu, jongens, over naar de lijstukken en vuur gegeven, als zij dragen, terwijl wij opdraaien. Handen bij de lijhoofdbrassen en 't kluiverschoot, — haalt de loeverbrassen aan. Kwartiermeester, naar achteren, span het boomschoot. Bakboord, Swinburne."

»'t Is bakboord, kapitein," antwoordde Swinburne, en de brik draaide tegen den wind op, schoot onder de spiegels der beide meest te loever liggende schoeners en loste hare volle lagen er in, zoodra de stukken droegen.

»Knap, jongens; nu weer geladen en bij dezelfde stukken gebleven!"

De kapitein ging voort zijne orders met evenveel beleid als koel-

bloedigheid te geven; eene tweede volle laag werd op de schoeners gelost, die ons vuur nog niet hadden beantwoord; hetgeen zij ook niet konden doen, omdat ze op eene dwaze wijze tegen den wind waren blijven bijliggen. De brik had nu spiegelruimte, en O'Brien wist haar door eene schrandere manoeuvre tusschen de twee schoeners te loever en den schoener te lij in te brengen, terwijl hij ten zelfden tijde rondbraste, om door wending opnieuw er tusschen te komen.

»Beide zijden bemand, jongens, en geeft hun in 't voorbijgaan de volle lagen."

De mannen geplaatst bij de stuurboordsstukken vlogen over, en nadat de andere zijde opnieuw geladen was, wisselden wij volle lagen met den lijwaartschen schoener en een van die te loever, terwijl de brik intusschen haar weg vervolgde, totdat wij voor de schoeners waren gepasseerd. Intusschen hadden wij opnieuw geladen, en de brik behoorlijke ruimte hebbende, schoot weer tusschen dezelfde schoeners in, gaf hun de volle lagen en passeerde vervolgens hunne spiegels.

»Best, mannen, best," riep O'Brien, »dat noem ik eerst goed vechten!" En dat was het ook inderdaad, want O'Brien had tweemaal duchtige volle lagen gegeven en er slechts twee terugbekomen: want de schoeners waren niet gereed voor ons, toen wij de laatste maal tusschen hen door passeerden.

De rook was nu naar lijzijde afgezakt, zoodat wij in staat waren om de uitwerkselen, door onze volle lagen gedaan, te kunnen zien. De middelste schoener had zijn grooten boom verloren en scheen veel aan de kiel te hebben geleden, maar zij zagen nu hunne dwaling in en maakten zeil. Zij hadden verwacht dat wij tusschen hen in zouden zijn geloopen en boordszijde tegen boordszijde zouden hebben gevochten, als wanneer de schoener te loever eene positie zou hebben genomen, waarin hij ons veel kwaad kon doen, terwijl de andere ons van loef- en lijzijde engageerden. De schade door ons geleden was gering; twee man waren licht gekwetst, en een groot want weggeschoten. Wij liepen ongeveer eene halve mijl achter hen, vervolgens wendden wij met beide boordszijden gereed om te vuren, en bevonden dat onze brik, gelijk wij gedacht hadden, hun allen te vlug af was. O'Brien liep nu op tot beschuitworpsafstand van den schoener te loever, engageerde hem volle laag tegen volle laag met dit voordeel, dat de twee anderen geen schot op ons konden doen, zonder gevaar te loopen van hun kameraad te treffen; — zoodra hij zeil bijzette, deden wij het ook; minderde hij zeil, wij deden het insgelijks, zoodat wij onze po-

sitie bijna onveranderd behielden. De schoener hield zich moedig, maar zijn metaal was niet te vergelijken bij onze dertigpondscaronaden, die zijne zijden op zulk een korten afstand openscheurden en twee poorten tot een schoten. Eindelijk viel zijn fokkemast, en hij droop achteruit. Intusschen hadden de beide andere schoeners gewend en kwamen onder onzen spiegel op, om ons te peperen; maar het toeval aan den derden, die met ons slaags was geweest, overkomen, liet ons nu vrijheid. Wij wisten dat deze laatste ons niet kon ontsnappen; dus wendden wij en tastten de twee andere aan, hen zoo dicht naderende als ons mogelijk was. Er kwam nu een frissche wind op; O'Brien stuurde tusschen hen beiden in en gaf hun, den een zoowel als den ander, eene volle laag van schroot en kogels, zoodat hun de splinters om de ooren vlogen. Dit deed hun moed verflauwen; de kleinste schoener, die bij den aanvang der actie het verst aan lij was geweest, pakte zich onder volle zeilen weg. Wij maakten ons gereed om hem te volgen, toen wij zagen dat ook de andere schoener, die in 't midden was geweest en waarvan wij den grooten boom hadden weggeschoten, zijn roer had opgestreken en snel voor den wind wegzeilde. O'Brien zeide nu: »Wij moeten niet te gulzig zijn; anders verliezen wij mogelijk nog alles. Leg haar om, Pieter, wij moeten ons vergenoegen met den schoener, die ons overgebleven is."

Wij draaiden en liepen den schoener, die zijn fokkemast had verloren, op zij; maar dit schip, zich door zijne makkers verlaten ziende, haalde zijne vlag juist neer, toen wij onze volle laag er in wilden jagen. Ons volk hief driemaal het hoezee aan, en het was een genoegen te zien hoe zij allen elkander de hand schudden en elkander gelukwenschten met den zoo voorspoedigen uitslag onzer onderneming.

»Nu, mannen, opgepast; — wij hebben genoeg gedaan voor den roem; — nu moeten we voor ons voordeel werken. Pieter, neem de twee kotters vol manschappen en ga aan boord van den schoener, terwijl ik de drie Westinjevaarders in beslag neem. Zet iets als noodmast voorop en volg mij."

In eene minuut waren de kotters neergelaten en vol volk. Ik nam den schoener in bezit, terwijl de brik opnieuw wendde en, alle zeilen bijzettende, de genomen schepen najoeg. De grootste schoener van de drie heette de *Jeanne d' Arc*, voerde zestien stukken en had drie en vijftig man aan boord, terwijl de overigen zich op de prijzen bevonden. De kapitein was zwaar gewond, en een officier gesneuveld. Van het scheepsvolk waren er acht gesneuveld en vijf gekwetst. Zij

berichtten ons dat zij drie maanden geleden van St. Pierre (Martinique) waren uitgezeild, de twee andere kapers ontmoet en gezamenlijk met deze gekruist hadden, en negen Westindische schepen genomen hadden sedert hun uitzeilen. »Wees zoo goed," zeide ik tot den officier, die mij dit bericht gaf, »mij eens te zeggen of gij, te St. Pierre liggende, niet door booten zijt aangetast geworden?" Hij antwoordde van ja en dat zij deze hadden afgeslagen. »Hebt gij deze masten van een Amerikaan gekocht?" Zijn antwoord was weder bevestigend. Het bleek dus dat wij hetzelfde schip hadden veroverd, dat ons, bij den aanval er op, waarvan ik hiervoren heb verslag gedaan, zooveel volks had gekost.

Dit verheugde ons allen zeer, en Swinburne zeide: »Ik laat mij hangen, als ik ook niet dacht dat ik deze poort hier vroeger had gezien; dáár heb ik een van die schobbejakken de piek uit de hand gewrongen, waarmee hij mij den doodsteek zocht te geven, en in die poort daar heb ik ten minste een dozijn geweerschoten gedaan. Wel, ik ben verd.... blij dat we dien gauwdief eindelijk hebben beetgekregen."

Wij hielden de gevangenen beneden onder verzekerde bewaring, en begonnen den schoener in orde te brengen. In een half uur tijds hadden wij gedaan met knoopen en splitsen, en daar wij twee onzer timmerlieden hadden meegenomen, was er nauwelijks een uur verloopen, of wij hadden een kleinen noodfokkemast opgericht, die voor het tegenwoordige voldoende was. Wij haalden het schooverzeil neer, zetten proefzeilen op en volgden de brik, die nu dicht bij de prijzen was; zij kwamen evenwel weer van elkander af, en het was reeds donker, eer de brik er twee van bemachtigd had. Het derde, dat het op een anderen boeg had gewend, werd vinnig door de brik vervolgd. Wij volgden haar, hetgeen ook de beide hernomen schepen deden, en wij bevonden dat onze schoener, zelfs met zijn noodmast, even snel zeilde als de twee prijzen. Den volgenden morgen zagen wij de brik bijleggen, zijnde ongeveer drie mijlen voor onzen boeg en in het bezit van de drie Westinjevaarders. Wij sloten ons aan, en ik ging aan boord. Webster kreeg het bevel over den kaper; en na dien dag te hebben bijgelegen om onze prijsmeesters en manschappen aan boord te zenden, ten einde de gevangenen over te brengen, zetten wij een beteren noodmast en maakten gezamenlijk zeil naar Barbadoes. Aan mijn boord teruggekeerd zijnde, bevond ik, dat wij slechts één man en een jongen gesneuveld hadden, beneven zes gekwetsten,

iets waarvan ik onbewust was. Ik zou haast vergeten hebben te zeggen dat de namen der twee andere kapers waren *l'Etoile* en *la Madeleine*.

Binnen veertien dagen kwamen wij met al onze prijzen behouden in Carlisle-baai aan, waar wij den admiraal aantroffen, die er pas twee dagen te voren was ten anker gekomen. Ik behoef nauwelijks te zeggen dat O'Brien wel ontvangen werd, en veel eer behaalde met zijne betoonde dapperheid. Ik vond verscheidene brieven van mijne zuster, welker inhoud mij veel hartzeer veroorzaakte. Mijn vader had zich verscheidene maanden in Ierland opgehouden en was, zonder eenig naricht te kunnen erlangen, weer te huis gekomen. Mijne zuster schreef, dat hij zeer ongelukkig was, zijne plichten als geestelijke geheel verwaarloosde en dagen lang kon zitten zonder een woord te spreken; dat hij geheel veranderd was in zijn voorkomen en er mager en uitgeteerd door zorgen uitzag. »Kortom," vervolgde zij, »lieve Pieter, ik vrees dat hij zich dood zal kwellen. Natuurlijkerwijze ben ik dan ook droevig en verlaten onder dit alles. Ik kan mij niet weerhouden te denken aan de omstandigheden waarin ik mij zal bevinden, indien mijn vader mocht komen te sterven. De hulp van mijn oom wil ik niet aannemen; evenwel, hoe en waarvan zal ik alsdan bestaan? Vader heeft niets overgelegd. Ik heb mij sedert eenigen tijd vlijtig geoefend om mij bekwaam te maken tot het beroep van gouvernante, en oefen mij dagelijks verscheidene uren op de harp en de piano. Hoe zou ik mij verheugen, u hier weder te mogen zien!" Ik toonde de brieven aan O'Brien, die ze met veel aandacht doorlas. Ik zag dat hij eene kleur kreeg bij het lezen van dat gedeelte er van, waarin zij hem noemde en hare dankbaarheid betuigde voor de goede en minzame behandeling die hij mij aandeed.

»Wees maar onbezorgd, Pieter," zeide O'Brien, mij den brief teruggevende, »aan wien heb ik mijne bevordering te danken, aan wien ben ik deze brik verschuldigd, dan aan u? Wie is dus oorzaak dat ik reeds zulk een lief sommetje aan prijsgelden bijeenheb? Bij het hoofd van den heiligen Patricius, niemand dan gij. Bekommer u maar niet om uw lief zusje. Wij zullen mijn prijsgeld en het uwe op één hoop doen, en zij zal een hertog trouwen, indien er een in Engeland gevonden wordt, die haar waardig is. De Franschen zullen haar het uitzet leveren, zoo waar als de *Ratelslang* een staart draagt."

ZESTIENDE HOOFDSTUK.

Ik word op prijzen afgezonden, en krijg met een orkaan te doen. — Word aan wal geslingerd, en verlies meer dan de helft van mijne manschappen. — Waar is de *Ratelslang?*

Binnen drie weken waren wij opnieuw gereed om zee te bouwen, en werden door den admiraal gelast, naar ons oud station bij Martinique terug te keeren. Wij hadden omstreeks veertien dagen op de hoogte van St. Pierre gekruist, terwijl ik vaak des nachts op de wacht zijnde, naar de lichten in de stad keek en mij verbeeldde dat Celeste mogelijk bij een derzelve zat, — toen wij op een avond, ons op ongeveer zes mijlen afstands van het strand bevindende, twee schepen in 't gezicht kregen, die Negerpunt, vlak bij wal, omkwamen. Het was geheel kalm, en de booten dobberden vóór den boeg aan het touw.

»'t Zal in een half uur donker zijn, Pieter," zeide O'Brien, »en mij dunkt dat wij die twee klanten daar kunnen nemen, voordat zij ankeren, of, zoo ze dit al doen, zal het toch genoegzaam in de ruimte zijn. Wat denkt gij er van?"

Ik was het met hem eens, want het scheen mij toe dat ik werkelijk gelukkiger was, wanneer de brik zich dicht bij wal bevond, dewijl ik gevoelde alsdan nader bij Celeste te zijn; hoe meer wij ons dus ook van het strand verwijderden, des te treuriger werd ik. Daar ik gestadig aan haar dacht en haar onlangs zoo onverwachts en na zoovele jaren had wedergevonden, was mijne jeugdige genegenheid in vurige liefde veranderd. De bloote gedachte dus van binnen de haven te komen, veroorzaakte mij een innig genoegen, ja, er was niets zoo dwaas of ongerijmd, of ik zou het hebben ondernomen om slechts op de muren te kunnen staren, die het voorwerp mijner gestadige overpeinzingen bevatten. Ik had niets dan hersenschimmen in het hoofd en inderdaad weinig kans van ooit mijne hoop op het

bezit van Celeste verwezenlijkt te zien; doch op den ouderdom van een of twee en twintig jaren bouwen wij gaarne kasteelen in de lucht en laten ons licht door de liefde beheerschen, zonder de weinige kans, die wij op een goeden uitslag hebben, in overweging te nemen.

Ik antwoordde O'Brien, dat ik de zaak voor zeer mogelijk hield, en verzocht hem de onderneming aan mij te willen toevertrouwen. Ik zeide hem dat ik zou terugkeeren, indien ik mocht bevinden dat er veel gevaar was.

»Ik weet, Pieter, dat ik op u kan vertrouwen," hernam O'Brien, »en het strekt iemand tot een groot genoegen, te weten dat hij zich op een ander kan verlaten. Gij zijt een officier naar mijn zin: maar heb ik u ook niet zelf opgekweekt en een man van u gemaakt, zooals ik beloofde te doen, toen gij nog een kleine spillebeen waart, die niets van de wereldsche zaken verstond? Hijsch dus de barkas maar uit en maak de booten gereed, — hoe eer, hoe liever. Wat een heete dag is dit geweest, — geen kattepootje op het water en de lucht zoo broeiig en zoo mistig! Zie de zon maar eens aan, hoe zij tot een driedubbelen omtrek opgeblazen naar onderen gaat, alsof zij eene verschrikkelijk kwade bui had. Ik denk dat wij een sterken landwind zullen krijgen."

Een half uur daarna roeide ik met de booten weg. Het was nu geheel donker, en ik hield het op de haven van St. Pierre aan. De hitte was buitengemeen en onverklaarbaar, geen het minste luchtje bewoog zich in den geheelen dampkring, geen wolkje vertoonde zich, en de sterren werden door een soort van mist verduisterd; er scheen een volkomen stilstand in de elementen te hebben plaats gegrepen. De gasten in de booten trokken hunne baaitjes uit, want, na slechts weinige minuten te hebben geroeid, konden zij ze niet langer aan 't lijf verdragen. Hoe dichter wij bij de haven kwamen, des te donkerder, mistiger werd de lucht. Wij meenden den mond der haven te hebben bereikt, doch waren buiten staat om iets te zien, zelfs niet op drie ellen voor de boot uit. Swinburne, die mij altijd vergezelde, stuurde de boot, en ik deed hem het buitengewone voorkomen van den nacht opmerken.

»Ik heb er op gelet, mijnheer Simpel," zeide Swinburne, »en ik kan u dit zeggen, dat, indien wij slechts wisten hoe wij de brik zouden terugvinden, mijn raad zou zijn, om terstond weer naar boord te roeien. Zij zal dezen nacht alle handen noodig hebben, of ik moet mij geweldig vergissen."

»Wat meent gij daarmee?" vroeg ik.

»Ik zeg dat, omdat ik denk, of liever, omdat ik zeker ben dat wij voor aanstaanden morgen een orkaan zullen krijgen. 't Is de eerste maal niet dat ik op deze hoogte kruis. Het heugt me nog goed, dat in 94...."

Maar ik viel hem in de rede. »Swinburne, ik geloof dat gij gelijk hebt. Ik zal in alle geval terugkeeren; mogelijk zullen wij de brik nog kunnen bereiken, eer de orkaan opkomt. Er brandt een licht en wij zullen ze wel vinden. Ik wendde nu de boot om en stuurde, zoo na als ik gissen kon, naar de plaats toe waar de brik lag. Wij waren echter nog niet meer dan twee minuten op weg, toen zich een zacht gekreun in den dampkring liet hooren, dat van de eene plaats naar de andere schoot; wij schenen — als ik mij van de uitdrukking mag bedienen — door eene vaste duisternis heen te varen. Swinburne keek rond en wees naar stuurboordsboeg.

»Daar komt het, mijnheer Simpel, maak er staat op; velen die thans gezond en frisch zijn, zullen den dag van morgen niet beleven. Daar, mijnheer."

Ik staarde in de richting van zijn vinger, en het scheen mij toe dat er een soort van zwarten muur over het water recht op ons aankwam. Het gekreun verhief zich allengskens tot een verdoovend gebrul en brak vervolgens op ons los met een gedruis, geweldiger dan de felste donderslag. De zee was volkomen effen, maar kokende en met een wit schuim bedekt, zoodat wij bij de nachtelijke duisternis op melk schenen te drijven. De riemen werden door den wind met zulk eene kracht aangegrepen, dat de manschappen vooruit onder de banken werden geworpen en gedeeltelijk zware wonden daarbij bekwamen. Gelukkig draaiden de riemen op pinnen, anders zouden de verschansing en de planken van de boot zijn weggerukt geworden, en wij onmiddellijk zijn verongelukt. De wind pakte de boot weldra op hare volle zijde, en zoo er de minste zee geweest ware, zouden wij ontwijfelbaar zijn omgeworpen; maar Swinburne draaide het roer neer en de boot vloog voor den orkaan heen door het kokende water met eene snelheid van tien (Eng.) mijlen per uur. Allen waren doodelijk ontsteld, de mannen hadden hunne plaatsen hernomen, maar moesten ze weer verlaten en op den bodem blijven zitten, zich aan de banken vasthoudende. Het vreeselijk gebulder van den orkaan belette ons, anders dan door teekenen ons te doen verstaan. Onze twee andere booten waren verdwenen; lichter dan de onze zijnde, waren

zij sneller door het razende element voortgejaagd; maar wij waren nog geene minuut voor den wind, of de zee steeg op eene alleronbegrijpelijkste manier: het scheen een tooverwerk te zijn.

Van al de ijselijkheden, die ik ooit bijwoonde, was niets te vergelijken met het tooneel van dien nacht. Wij konden niets zien en hoorden slechts den wind, voor welken wij als een pijl uit den boog heensnorden, — waarheen wisten wij niet, zoo het niet naar een onvermijdelijken dood ware. Binnen weinige minuten waren wij in eene geweldige golving geraakt, die ons in de eene minuut hoog ophief, en in de andere bijna tegen den orkaan dekte; en nu werd de dampkring met spattende vlokken beladen, daar de wind de kruinen der golven afmaaide, alsof ze met een mes afgesneden werden en ze, om zoo te spreken, in zijne armen meevoerde.

De boot geraakte vol water en scheen allengskens te zinken. De manschappen lensden in stilte met hunne hoeden, toen eene ontzettende golf over den achtersteven kwam aanrollen en ons broos vaartuig tot aan de banken vulde. Een oogenblik daarna kregen wij zulk een geweldigen schok, dat wij van onze plaatsen werden geslingerd. Swinburne werd over mijn hoofd heen geworpen. Alle planken der boot gingen op eens los, zij scheen onder ons in kruim te vallen en liet ons op de woedende wateren drijven. Elk trachtte, hoewel hopeloos, zich met zwemmen te redden; maar de volgende golf wierp ons op de rotsen, waartegen onze boot was verbrijzeld geworden. Die golf gaf aan sommigen het leven, aan anderen den dood. Mij behield zij, door Gods genade; ik werd zoo hoog opgeworpen, dat ik slechts tegen den top der rots schaafde en twee ribben brak. Swinburne en acht anderen ontkwamen het met mij, maar niet onbeschadigd; twee hadden een been, drie een arm gebroken, en de anderen waren meer of min gekneusd. Swinburne alleen had, als door een wonderwerk, geen letsel bekomen.

Wij waren met ons achttienen in de boot geweest, van welke er tien ontkwamen; de anderen werden voor onze voeten geslingerd, en wij vonden hen den volgenden morgen op eene vreeselijke wijze verminkt en misvormd. Een of twee hadden hunne schedels letterlijk tegen de rotsen verbrijzeld. Ik gevoelde dat ik gered was en werd met dankbaarheid daarvoor aangedaan, maar nog gierde de orkaan, nog sloegen de golven over ons heen. Ik kroop verder de kust op en vond Swinburne, met de oogen naar zee gekeerd, zitten. Hij kende mij, greep mijne hand, schudde ze en hield haar in de zijne.

Een oogenblik bleven wij zoo zitten; toen rolden de golven, die elk oogenblik aangroeiden, tot zoo dicht bij ons, dat wij genoodzaakt waren verderop te kruipen. Nu sloeg ik de oogen in 't rond; de orkaan woedde nog even sterk, maar de lucht was zoo donker niet meer. Ik kon, tot op eenigen afstand, den rand der haven ontdekken, aan het schuim waarmede het strand er door bespat werd, en dacht voor het eerst aan O'Brien en aan de brik. Ik hield mijn mond dicht bij Swinburne's oor en schreeuwde: »O'Brien!" Swinburne schudde het hoofd en wendde de oogen opnieuw naar de volle zee. Ik dacht bij mij zelven na of er ook eenige kans was dat de brik het gevaar kon ontkomen zijn. Zij was zekerlijk zes, zoo niet zeven mijlen van strand af, toen ik haar verliet, mogelijk tien, toen de orkaan begon; maar wat beteekende zulks tegen eene zoo geduchte macht? Ik bad voor het behoud van hen die zich aan boord bevonden, en dankte God voor mijne eigene redding. Ik was een gevangene, of zou het ten minste spoedig zijn; maar wat beteekende dat? Ik dacht aan Celeste, en voelde mij bijna gelukkig.

Binnen omstreeks drie uren begon de hevigheid van den wind te bedaren. Het woei wel hard, maar de lucht klaarde op, de sterren vonkelden opnieuw aan den hemel, en wij konden tot op een aanmerkelijken afstand van ons af zien.

»Hij gaat nu liggen, mijnheer," zeide Swinburne eindelijk; »de orkaan is tevreden met het onheil dat hij heeft aangericht, en dat onheil is niet gering. Dit was erger dan in 94."

»Ik zou gaarne al mijn traktement en mijne prijsgelden willen geven, als het slechts helder dag was en wij konden te weten komen hoe het met die arme *Ratelslang* is afgeloopen. Wat denkt gij er van, Swinburne?"

»Alles hangt er van af, of zij onvoorbereid zijn overvallen geworden, mijnheer. Kapitein O'Brien is een zoo goed zeeman als er ooit een geweest is, maar hij heeft nooit een orkaan bijgewoond, en misschien de teekenen en waarschuwingen niet gekend, die God in zijne genade ons gegeven heeft. Die lage brikken zijn gauw vol, maar wij moeten het beste hopen."

Met den grootsten angst zagen wij den dag te gemoet; het was alsof hij nooit zou aanbreken. Eindelijk daagde het morgenrood, en wij strekten onze oogen naar elk gedeelte der ruime zee, dat zich beurtelings liet onderkennen; maar er was geene brik te zien. De zon rees uit de kimmen, en alles was helder en glansrijk om ons

heen; wij hadden evenwel voor niets oogen dan voor de brik. De zee liep nog hoog, maar de wind bedaarde al meer en meer.

»Goddank!" dus borst Swinburne uit, na zijne oogen langs de kust te hebben gericht; »zij is ten minste boven water!" en naar de plaats starende, die hij met den vinger wees, zag ik de brik op minder dan twee mijlen afstands van wal, ontredderd en een spel der golven.

»Ik zie haar," riep ik uit, bijna ademloos van blijdschap, — »maar toch komt het mij voor dat zij stranden moet."

»Alles hangt er maar van af, of zij een stukje zeil kan opzetten om de punt voorbij te raken," hernam Swinburne, »en gij kunt er op aan dat kapitein O'Brien zoo iets van ons niet behoeft te leeren."

Nu voegden zich ook de andere geredde matrozen bij ons. Wij schudden elkander de hand. Zij wezen mij de lijken onzer scheepsgezellen, die omgekomen waren. Ik deed ze verder ophalen en bijeenleggen, en ging voort met Swinburne op de brik te letten. Omstreeks een half uur daarna zagen wij een noodmast achterop; een proefzeil werd geheschen en gezet. Vervolgens lieten zich de bakstagen voorop bespeuren en weldra spreidden zich een tweede proefzeil en een stormkluiver in den wind uit.

»Dat is alles wat hij nu doen kan, mijnheer Simpel," zeide Swinburne; »hij moet zich op die middelen en op de hulp der Voorzienigheid verlaten. Ze zijn nu niet verder dan eene mijl van de kust af, het zal een harde dobbel zijn."

Met angst en ongeduld zagen wij meer dan een half uur toe; de andere manschappen keerden bij ons terug en staarden met evenveel belangstelling als wij naar de brik. Nu eens hielden wij het voor onmogelijk dat zij de punt zou voorbijgeraken, dan weder meenden wij dat het zou lukken. Eindelijk bij het naderen maakte haar boegspriet eene beweging, die mij een onuitsprekelijken angst veroorzaakte. Ik stond nu op het eene been en dan op het andere, in ademlooze verwachting. Zij scheen op het punt te zijn — werkelijk de rotsen te raken. »God! zij strandt," zeide ik.

»Neen!" zeide Swinburne, en wij zagen haar vervolgens aan de andere zijde van de buitenste rots passeeren en verdwijnen.

»Behouden, mijnheer Simpel, de rots voorbij, God zij geloofd!" riep Swinburne, vol vreugde zijn hoed zwaaiende.

»Geloofd en gedankt!" herhaalde ik, in eene verrukking van blijdschap.

ZEVENTIENDE HOOFDSTUK.

De verwoestingen van den orkaan. — Pieter maakt vrienden. — Onze matrozen bewijzen de beste hulp aan de inwoners. — Pieter ontmoet generaal O'Brien, hetgeen hem zeer aangenaam is. — Hij heeft eene andere ontmoeting, die hem nog meer genoegen doet. — Vriendelijke behandeling.

Nu de brik behouden was, begonnen wij aan ons zelve te denken. Mijne eerste aandacht bepaalde zich bij de lijken, en terwijl ik hunne verminkte ledematen beschouwde, was ik met dankbaarheid aan God vervuld, dat Hij mij zoo wonderdadig had gespaard. Wij sloegen vervolgens onze oogen langs de kust, om te zien of wij eenig overblijfsel van de andere booten konden ontdekken, maar tevergeefs. Wij bevonden ons omstreeks een uur van de stad, welke, naar wij konden bespeuren, aanmerkelijke schade had geleden, terwijl het strand beneden haar met wrakken en brokken was bezaaid. Ik zeide den matrozen dat wij best zouden doen, de stad maar in te gaan en ons als gevangenen over te geven, waarmede zij genoegen namen. Wij begaven ons dus derwaarts met achterlating der arme gewonden, die buiten staat waren om ons te volgen, en aan welke wij beloofden dat wij hen zouden laten afhalen.

Zoodra wij de rotsen overgeklommen en in het binnenland gekomen waren, — welk schouwspel vertoonde zich aan onzen blik! Boomen, bij de wortels uit den grond gerukt, — dood vee, — hier en daar de overblijfselen van een huis, waarvan de overige gedeelten mijlen ver waren weggevoerd. Alles wat niet uit stevig metselwerk bestond, was verdwenen. Wij passeerden eene gewezene rij negerhutten die alle met den grond waren gelijkgemaakt. De negers waren druk bezig met naar hun eigendom te zoeken onder de puinhoopen, terwijl de vrouwen hare zuigelingen in de armen hielden en de andere kin-

deren bij haar stonden. Hier en daar zag men eene moeder weeklagen bij het lijk van een of ander arm klein schepsel, dat verpletterd was geworden. Geen van deze menschen sloeg acht op ons.

Ongeveer eene halve mijl verder gegaan zijnde, troffen wij, tot onze overgroote blijdschap, het volk van de twee andere booten aan, die bij den weg zaten. Zij waren allen zonder letsel er afgekomen; hunne booten, zooveel lichter dan de onze zijnde, waren hoog en droog op het strand geworpen. Zij voegden zich bij ons, en wij vervolgden onzen weg.

Al voortgaande zagen wij eene kar liggen, die omvergewaaid was; het been van den voerman, een neger, was onder het rad geraakt; wij verlosten den armen man, maar zijn been was gebroken. Wij leiden hem aan de zijde van den weg in de schaduw, en vervolgden onzen marsch. De geheele weg was een onafgebroken tooneel van verwoesting en ellende; maar toen wij bij de stad kwamen, bevonden wij dat men hier nog het meest had geleden. Van de drie huizen was er nauwelijks één geheel blijven staan; de kust was bedekt met de overblijfselen van lichamen en brokken van schepen, welker masten, aan drie of vier stukken gebroken, verscheidene voeten diep in den grond waren gedreven. Detachementen soldaten waren ijverig aan 't werk om de lichamen weg te halen, en het weinige dat men nog van waarde had gered op eene verzekerde plaats te brengen. Wij traden de stad binnen, zonder dat iemand ons aansprak of zelfs acht op ons sloeg, en hier was het tooneel allerverschrikkelijkst. In sommige straten was men bezig degenen, die nog leefden, en wier kreten zich van tusschen de puinhoopen deden hooren, op te graven; in andere droeg men de lijken weg. De jammerklachten der nabestaanden, — het gehuil der negers, — het gekerm der gewonden, het geschreeuw en gevloek der Fransche soldaten, en de orders onophoudelijk door officieren te paard aangebracht, met al de verwarring uit het gewoel en gedrang der talrijke toeschouwers ontstaande, — alles maakte een tooneel uit, dat even vreeselijk als ongewoon was.

Na dit alles gedurende eenige minuten te hebben beschouwd, ging ik naar een officier, die te paard daar was, en zeide hem in 't Fransch, dat ik verlangde mij als gevangene over te geven.

»Wij hebben geen tijd om ons nu met gevangenen te bemoeien," zeide de officier; »honderden zijn hier onder de ruïnen begraven, en wij moeten ons best doen om hen te redden. Menschlievendheid gaat nu voor alles."

»Wilt gij aan mijne manschappen vergunnen u te helpen, mijnheer?" hernam ik. »Het zijn rappe en sterke gasten."

»Mijnheer," zeide hij, zijn hoed afnemende, »ik dank u in naam mijner ongelukkige landslieden."

»Wijs ons dan waar wij het meeste nut kunnen doen."

Hij wendde zich om en wees op een huis, hoogerop gelegen, waarvan de bijgebouwen waren ingestort. »Er zijn levende wezens onder die ruïnen," zeide hij.

»Komt, jongens," dus sprak ik mijne matrozen aan, »aan 't werk." Hoe vermoeid zij ook waren, spoedden zij zich met lust om hunne taak te volbrengen. Zelf kon ik hen niet helpen, want mijne zijde deed mij te veel pijn; maar ik bleef bij hen staan, om hun arbeid te leiden.

Binnen een half uur hadden wij het puin weggeruimd, zoodat wij een arm negermeisje er onderuit konden halen, dat wij duidelijk hadden hooren kermen. Nadat wij haar verlost en op straat nedergezet hadden, viel zij in flauwte. Hare linkerhand was op eene vreeselijke wijze verbrijzeld. Ik hield mij bezig met haar naar mijn vermogen hulp te verleenen, en mijn volk zette ijverig zijn werk voort, toen een officier te paard kwam aanrijden. Hij bleef stilstaan en vroeg wie wij waren. Ik zeide hem dat wij tot de brik behoorden en schipbreuk hadden geleden, en dat wij nu zooveel mogelijk meehielpen, totdat men tijd had om ons naar de gevangenis te brengen.

»Gijlieden zijt brave mannen," hernam de officier, en reed verder. Een ander ongelukkig voorwerp was door onze matrozen ontdekt geworden: een oude grijze neger, die evenwel te zeer verminkt was om in 't leven te kunnen blijven. Wij haalden hem onder het puin uit en waren bezig hem naast het negermeisje te leggen, toen verscheidene officieren te paard de straat kwamen afrijden. In den voorsten, die generaalsuniform droeg, herkende ik terstond mijn voormaligen vriend, toenmaals kolonel O'Brien. Zij hielden allen stil om naar ons te kijken. Ik zeide wie wij waren. Generaal O'Brien nam zijn hoed voor de matrozen af en bedankte hen.

Hij herkende mij niet en wilde doorrijden, toen ik hem in 't Engelsch aansprak: »Generaal O'Brien, gij zijt mij vergeten, maar ik zal nooit uwe goedheid vergeten."

»Mijn God," riep hij uit, »zijt gij het, beste jongen?" Hij sprong van het paard en drukte mij met veel vriendschap de hand. »Geen wonder dat ik u niet kende; gij zijt een geheel ander persoon, dan

de kleine Pieter Simpel, die meisjeskleeren aantrok en op stelten danste. Maar ik moet u bedanken, en dat moet Celeste ook doen voor de dienst die gij haar hebt bewezen. Ik zal u niet vergen dat gij uw zoo goedwilligen en menschlievenden arbeid staakt, maar zoodra gij gedaan hebt wat gij kunt, kom dan naar mijn huis. Ieder zal het u wijzen, en zoo ge mij al niet vindt, zult ge Celeste vinden; gij begrijpt wel dat ik mij niet van deze droevige tooneelen verwijderen kan. God zegene u!"

Daarop reed hij weg, door zijn staf gevolgd.

»Komt jongens," zeide ik, »maakt er staat op dat we niet al te slecht zullen behandeld worden. Laat ons ferm doorwerken en zooveel goed doen als we kunnen; de Franschen zullen het niet vergeten."

Wij hadden dat huis opgeruimd en keerden terug naar de plaats waar het andere volk onder opzicht van den officier, dien ik het eerst gesproken had, werkte. Ik ging naar hem toe en zeide hem dat wij twee menschen uit het puin hadden gehaald, en, zoo hij er niets tegen had, zijn volk zouden helpen. Hij nam in dank ons aanbod aan.

»Welaan jongens," zeide Swinburne, »laat ons onze kneuzingen vergeten en aan die Fransche klanten toonen wat werken is."

Dat deden zij ook; — zij wierpen de balken en binten rechts en links uit den weg, met eene vlugheid en handigheid, welke den officier en de andere inwoners, die toezagen, geheel verbaasde; binnen een half uur hadden zij meer werk gedaan, dan men met mogelijkheid had kunnen verwachten. Verscheidene levens werden door hen behouden, en de Franschen betuigden hunne verwondering en hooge goedkeuring over het gedrag onzer matrozen. Zij brachten hun ook iets te drinken, hetgeen de arme kerels wel noodig hadden. Daarna werkten deze nog met meer lust en redden opnieuw verscheidene ongelukkigen uit het hoog opgehoopte puin.

De rampen, door dezen orkaan veroorzaakt, waren zeer groot, en dit was voornamelijk daaraan toe te schrijven, dat hij in den nacht had plaats gegrepen, toen al de inwoners te bed lagen. Men zeide mij dat de meeste houten huizen vijf minuten na het uitbarsten van den orkaan reeds waren omvergewaaid.

Tegen den middag was er geen werk meer voor ons te doen, en het deed mij geen leed dat wij er mee gedaan hadden. Ik had zware pijn in de zijde, en de brandende hitte der zon maakte mij duizelig en flauw.

Ik vroeg een ouden Franschman, die een eerbiedwaardig voorkomen had, naar het huis van den generaal. Hij beduidde het mij en ik ging er heen, door mijne matrozen gevolgd. Toen ik er aankwam, leidde juist de ordonnans het paard van generaal O'Brien weg, die zoo even te huis was gekomen. Ik verzocht een sergeant, die aan de deur stond, om aan den generaal te zeggen dat ik beneden was. Hij kwam terug en noodigde mij hem te volgen. Ik werd in eene groote zaal gebracht, waar ik den generaal in gezelschap van eenige officieren vond. Hij ontving mij vriendschappelijk en stelde mij aan 't gezelschap voor als den officier, die aan de dames, welke gevangen waren genomen, de vrijheid had geschonken.

»Dan moet ik u bedanken voor mijne vrouw," zeide een officier, die naar mij toetrad en mij de hand bood.

Een ander naderde mij en zeide dat ik ook de zijne de vrijheid geschonken had. Wij geraakten in gesprek; ik verhaalde hun de aanleiding en al de bijzonderheden mijner schipbreuk, alsmede dat ik de brik in den morgen masteloos had gezien, maar dat zij de punt voorbijgeraakt en behouden was.

»Ik moet u het compliment maken," zeide generaal O'Brien, »dat de brik, waartoe gij behoort, al vrij lastig is geweest, en dat mijn naamgenoot al heel wat werk aan onze batterijen heeft gegeven. Ik geloof niet dat er een negerjongen van vijf jaar op het eiland is, die uwe brik niet kent."

Wij praatten nu over den aanval op den kaper, waarin wij waren afgeslagen. »Ah," zeide een *aide de camp*, »dien hebt gij leelijk gepeperd. Hij is sedert vier maanden weggezeild, en kapitein Carnot zwoer dat hij u zou bevechten, indien hij u mocht aantreffen."

»Hij heeft woordgehouden," zeide ik, en verhaalde nu onze actie met de Fransche kapers, en hoe wij den sterksten er van — juist den kaper die bedoeld werd — hadden genomen. Dit verwonderde en, naar ik denk, verdroot hen zeer.

»Welaan, vriend," zeide mij de generaal een poosje daarna, »gij moet bij mij logeeren, zoolang gij op dit eiland blijft; en zoo gij iets noodig hebt, laat het mij weten."

»Ik vrees dat ik een chirurgijn zal noodig hebben," antwoordde ik, »want ik heb zooveel pijn in de zijde, dat ik bijna geen adem kan halen."

»Zijt gij dan gewond?" vroeg generaal O'Brien met een angstigen blik.

»Niet gevaarlijk, geloof ik," was mijn antwoord, »maar toch pijnlijk."

»Laat mij zien," zeide een officier, naar wij toetredende; »ik ben officier van gezondheid bij het garnizoen, en mogelijk wilt gij u wel aan mijne handen toevertrouwen. Trek uw rok uit."

Ik deed het, niet zonder moeite. »Gij hebt twee ribben gebroken," zeide hij, mij de zijde voelende, »en eene zware kneuzing bovendien. Gij moet eenige dagen het bed houden, of op eene sofa blijven liggen. Binnen een kwartieruurs zal ik u komen verbinden, en beloof u volkomene beterschap over tien dagen, tot rantsoen voor mijne dochter, die zich aan boord van de *Victorine* bij de andere dames bevond." De officieren maakten nu hun compliment, en lieten mij met generaal O'Brien alleen.

»Herinner u, eens voor al, wat ik u zeg," zeide hij, »dat mijne beurs en alles te uwer beschikking staat. Maakt gij er niet vrijelijk gebruik van, dan zal ik denken dat ge niet veel van ons houdt. Het is de eerste maal niet, Pieter, en gij hebt mij eerlijk betaald. Evenwel heb ik mij niet met die zaak ingelaten," vervolgde hij lachende; »Celeste heeft alles gedaan. Natuurlijkerwijze kon ik mij niet inbeelden dat gij het waart, die vrouwenkleeren droegt en zoo onbeschaamd op stelten door Frankrijk danstet. Maar ik moet al uwe lotgevallen bij gelegenheid hooren. Celeste verlangt met ongeduld om u te zien. Wilt gij nu gaan, of wachten totdat de chirurgijn er geweest is?"

»O nu, generaal, als ik u verzoeken mag. Maar mag ik u eerst het lot van mijne arme matrozen aanbevelen? Sedert gisteren hebben zij niets te eten gehad, — zij hebben zich zwaar bezeerd en heden hard gewerkt. Zoudt gij ook zoo goed willen zijn om eene kar te zenden tot het afhalen der ongelukkige verminkten, die ik op het strand heb moeten achterlaten?"

»Ik had reeds vroeger daaraan moeten denken," zeide de generaal. »Ik zal last geven dat men de doode matrozen begrave, die op het strand liggen. Kom nu mee naar Celeste."

ACHTTIENDE HOOFDSTUK.

Gebroken ribben zijn niet altijd oorzaak van gebroken harten. — O'Brien doet iets, dat veel naar eene *vredesverklaring* gelijkt. — Pieter Simpel legt eene *liefdesverklaring* af. — Wat er verder gebeurt.

Ik volgde den generaal in eene fraai gemeubileerde kamer, waar ik Celeste vond, die mij verwachtte. Zij liep naar mij toe, zoodra ik binnentrad, en met welk een genoegen drukte ik haar de hand en blikte ik haar in het schoone uitdrukkingsvolle gelaat! Geen woord kon ik uitbrengen; Celeste evenmin. Eene minuut lang hield ik hare hand in de mijne en mijne oogen op haar gevestigd; de generaal, die er bij stond, keek ons beurtelings aan. Vervolgens wendde hij zich om en stapte naar het venster. Ik bracht Celeste's hand aan mijne lippen en liet ze toen los.

»Het schijnt bijna een droom te zijn," zeide Celeste.

Ik kon haar geen antwoord geven, maar bleef in stille verrukking haar aanzien; zij was zoo engelachtig lief en schoon geworden! Haar gelaat was uitmuntend fraai besneden, de uitdrukking van hare trekken levendig, vol schranderheid en gevoel. Hare oogen, die vol tranen stonden, lieten evenwel zulke zachte en vriendelijke stralen op mij vallen, dat ik aan hare voeten zou hebben kunnen zinken en haar aanbidden.

»Kom," zeide de generaal O'Brien, »kom, waarde vriend, nu gij Celeste hebt gezien, moet de chirurgijn u zien."

»De chirurgijn!" riep Celeste ontsteld uit.

»Ja, lieve; — 't is van geen belang, slechts een paar gebroken ribben."

Ik volgde den generaal O'Brien buiten de kamer, maar bij de deur

gekomen, keerde ik mij nog eens om en zag naar Celeste. Zij was naar hare sofa teruggekeerd en hield den zakdoek voor de oogen.

De chirurgijn wachtte op mij; hij verbond mij de zijde met eenig verkoelend vocht, waardoor ik mij zeer verkwikt gevoelde.

»Nu moet ik u verlaten," zeide de generaal O'Brien, »gij zoudt goed doen een paar uur te gaan liggen, en zoo ik dan nog niet terug ben, weet gij den weg naar Celeste te vinden."

Ik ging liggen, omdat hij het verlangde, maar hoorde nauwelijks den hoefslag van zijn paard, of ik verliet terstond de kamer en spoedde mij naar Celeste, die zich in de voorkamer bevond. Zij vroeg mij met eene blijkbare belangstelling, of ik zwaar gekwetst was. Ik antwoordde van neen en zeide haar dat ik naar beneden was gekomen, om haar zulks te bewijzen; daarop gingen wij naast elkander op de sofa zitten.

»Ik heb het ongeluk, nooit voor u te verschijnen, Celeste, dan in een weinig innemenden toestand. Toen gij mij het eerst zaagt, was ik gekwetst; bij onze tweede ontmoeting droeg ik vrouwenkleeren, — de derde maal was ik zwart van buskruit en stof, en nu eindelijk ben ik gewond en met vodden bedekt. Ik wenschte wel te weten of ik u ooit als een fatsoenlijk man onder de oogen zal komen."

»De kleeren maken, naar mijn gevoelen, den man niet, Pieter. Het doet mij te veel genoegen u te zien, dan dat ik er aan zou denken hoe gij gekleed zijt. Ik heb u nog niet bedankt voor de goedheid die gij mij betoondet, toen wij elkander den vorigen keer hebben ontmoet. Mijn vader zal uwe handelwijze nooit vergeten."

»En ik heb u nog niet bedankt, Celeste, voor de goedheid die gij gehad hebt van mij die welvoorziene beurs in den hoed te laten vallen, toen gij mij, op mijne vlucht uit Frankrijk, herkendet. Ik heb u nooit vergeten, en sedert wij elkander de vorige maal hebben ontmoet, zijt gij nauwelijks ooit uit mijne gedachten geweest. Gij weet niet hoe dankbaar ik den orkaan ben geweest, dat hij mij in uwe tegenwoordigheid heeft gedreven. Toen ik op de brik aan 't kruisen was, heb ik dikwijls mijn kijker op de stad gericht en mij pogen te verbeelden dat ik het huis zag, waarin gij woondet. O wat was ik blijde, toen ik mij zoo dicht bij het strand bevond, omdat ik wist dat ik dichter bij u was."

»Geloof ook vrij, Pieter, dat ik dikwijls naar de brik heb gestaard en verheugd ben geweest haar naderbij te zien komen, en dat ik mij vervolgens zoo bevreesd heb gemaakt dat de batterijen op u zouden schieten. Wat is het jammer dat mijn vader en gij regeeringen

dienen, die elkander vijandig zijn. Wij zouden zoo gelukkig kunnen wezen!"

»Wij kunnen het nog zijn, Celeste."

Wij onderhielden ons met elkander gedurende twee uren, die mij slechts vijf minuten schenen. Ik gevoelde dat ik beminde, maar ik geloof niet dat Celeste toenmaals nog eenig begrip had van hare eigene gevoelens jegens mij; — hoe zij evenwel over mij dacht, laat ik, na het kleine door mij aangehaalde gesprek, aan het oordeel van den lezer over.

Den volgenden morgen ging ik vroeg het huis uit, om naar de brik te kijken, en zag haar, tot mijne uiterste blijdschap, op een afstand van omstreeks zes mijlen van den mond der haven, en landwaarts stevenende. Zij had nu knappe noodmasten staan, met bramvoor topzeilen, en scheen er goed doorheen te gaan. Toen zij nauwelijks drie mijlen meer van wal af was, zette zij hare eenige boot uit, die met eene vredevlag aan den boeg geheschen naar 't land roeide. Ik keerde terstond naar mijne kamer terug en schreef een omstandig relaas van het voorgevallene, ten einde het aan O'Brien te zenden, wanneer de boot terugroeide. Ik verzocht hem, zooals men wel denken kan, tevens, dat hij mijne kleeren en linnengoed zou overzenden, daar ik niets bij mij had dan hetgeen ik aan mijn lijf droeg. Juist was ik gereed met mijn brief, toen generaal O'Brien binnentrad.

»Waarde vriend," zeide hij, »ik heb daar juist eene vredevlag van kapitein O'Brien gehad. Hij verzoekt het lot van zijn bootsvolk te vernemen, en om de vergunning, het goed van hen, die nog in leven zijn, aan wal te zenden."

»Ik heb hem alles omstandig geschreven," zeide ik, »en hem hetzelfde verzoek gedaan." Ik reikte den generaal mijn brief over, hij las dien en gaf hem mij terug.

»Maar, mijn jongen, gij moet geene beste gedachten van ons Franschen hebben, zoo ge u verbeeldt dat wij voornemens zijn u hier krijgsgevangen te houden. In de eerste plaats geeft uwe bevrijding van zoovele Fransche onderdanen, toen gij de *Victorine* naamt, u recht op eene gelijke daad van vriendschap, en in de tweede plaats zijt gij niet in den strijd gevangengeraakt, maar door eene bezoeking der Voorzienigheid, die door middel van den laatsten storm allen nationalen haat en nijd schijnt te willen verdelgen en die algemeene menschenliefde onder de menschen bevorderen, welke uwe brave matrozen hebben getoond te bezitten. Het staat u dus vrij om met

al uw volk te vertrekken, en dan zullen wij ons nog als uwe schuldenaars beschouwen. Hoe is het met uwe wond vandaag?"

»O, slecht genoeg," gaf ik ten antwoord, »want het denkbeeld was mij onverdraaglijk, zoo spoedig naar de brik te moeten terugkeeren, te meer daar ik Celeste den vorigen dag zeer vroeg na het middagmaal had moeten verlaten en naar bed gaan. Ik had nog niet veel met den generaal gesproken en hem nog niet eens verhaald hoe wij uit Frankrijk waren ontsnapt. »Ik denk niet," vervolgde ik, »dat het mij heden mogelijk zal zijn aan boord te gaan, maar ben u intusschen ten hoogste dankbaar voor uwe goedheid."

»Zeer goed," hernam de generaal, die zag waar mij de schoen wrong, »ik houd het ook niet voor noodzakelijk dat gij heden reeds aan boord gaat. Ik zal uwe manschappen laten vertrekken en uw brief medegeven, waarbij ik zelf een paar regeltjes aan kapitein O'Brien zal voegen, om hem te melden dat gij te bed ligt en geene beweging kunt verdragen voor overmorgen. Is dat zoo goed?"

Die tijd kwam mij vrij kort voor; evenwel zag ik dat de generaal er op rekende dat ik met zijn voorstel tevreden was, en ik durfde er dus niets tegen zeggen.

»De boot kan nog eens herwaarts komen met eenige uwer kleedingstukken," dus ging de generaal voort, »en ik zal kapitein O'Brien schrijven dat, zoo hij overmorgen aan den mond der haven wil komen, ik u met eene van onze booten naar het schip zal zenden."

Hij nam daarop mijn brief en verliet de kamer. Zoodra hij weg was, bevond ik mij wel genoeg om naar Celeste te gaan, die op mij wachtte, en haar het gesprek met haar vader mede te deelen. Dien morgen bleef ik bij haar en den generaal zitten, en verhaalde hun al mijne avonturen, waarin de generaal veel genoegen vond. Ik verzweeg hun het gedrag mijns ooms niet, zoomin als de geringe hoop, die ik koesterde, om den een of anderen dag het bedrog aan 't licht te kunnen brengen, dat men te mijnen nadeele had gepleegd. Bij dit gedeelte van mijn verhaal scheen de generaal ernstig en in diep gepeins verzonken. Toen ik hen met mijn geheelen toestand en al mijn wedervaren had bekend gemaakt, was het omstreeks etenstijd, en ik vernam dat mijne kleederen gekomen waren met een brief van O'Brien, die mij meldde hoe hij mij reeds verloren had gewaand en hoezeer hij zich over mijne verlossing had verheugd. Verder, dat hij, na mijn afvaren in de kajuit gekomen zijnde, bij toeval zijne oogen op den barometer had laten vallen, en tot zijne verwondering had bevonden

dat deze twee duim gevallen was, hetgeen men hem gezegd had steeds het geval te zijn, wanneer er een orkaan ophanden was. Dit, gevoegd bij den bijzonderen toestand van den dampkring, had hem genoopt om alle mogelijke maatregelen van voorzorg te nemen, waarmede hij juist gereed was, toen de orkaan opstak. De brik werd overzij geworpen en bleef een half uur zoo liggen, totdat zij genoodzaakt werden de masten te kappen, om haar te doen rijzen. Den volgenden morgen scheelde het niet meer dan eene halve kabellengte, of zij waren op de punt aan splinters gestooten. Hij gaf mij al verder te kennen dat de gedachte aan mijn dood hem zoo neerslachtig had gemaakt dat, zoo het niet om der matrozen wil was geweest, hij het bijna als eene onverschillige zaak zou hebben beschouwd, of hij verging of niet. Hij had generaal O'Brien geschreven, om hem voor zijne vriendelijkheid te bedanken en te verzekeren dat, indien er vijftig schepen de brik passeerden, geen er van door hem zou worden gemoeid, voordat ik weder aan boord was, al zou het hem ook zijn ontslag uit de dienst wegens plichtverzuim kosten. De brik, meldde hij verder, zeilde bijna even zoo snel onder noodmasten, als zij te voren deed, en zoodra ik aan boord kwam, zou hij weer koers naar Barbadoes zetten.

»Wat uwe ribben aangaat, die in zulk een ongelukkigen toestand zouden zijn, Pieter," dus vervolgde hij, »dat zijn maar fratsen, anders niet; ik weet dat gij eene andere soort van *rib* zoekt te bekomen, zoodra er slechts kans toe is; maar gij moet een beetje wachten, jongen. Gij zult nog een Lord worden, gelijk ik u altijd heb beloofd. De tijd baart rozen. Tot wederziens."

Toen ik mij alleen bij Celeste bevond, toonde ik haar den brief van O'Brien. Ik had het gedeelte er van, waarin hij schreef dat hij geen schip wilde prijsmaken, zoolang ik aan wal zoude zijn, aan den generaal voorgelezen, die mij zeide dat hij in dat geval wel zou doen, mij een beetje langer te houden; »maar," voegde hij er bij, »O'Brien is een man van eer en den naam waardig, dien hij draagt."

Celeste, aan dat gedeelte van den brief komende, waarin O'Brien van eene tweede rib sprak, die ik zocht, — eene passage, waaraan ik, om de waarheid te zeggen, niet meer dacht, — vroeg mij de uitlegging dier woorden, want, ofschoon zij zeer goed Engelsch kon lezen en spreken, was zij evenwel die taal niet machtig genoeg om woordspelingen er in te begrijpen. Ik vertolkte haar den zin dier woorden en liet er op volgen: »Inderdaad, Celeste, ik was die aanmerking van

O'Brien vergeten, anders zou ik u den brief niet hebben laten zien; maar hij heeft de waarheid gezegd. Hoe kan ik het helpen, dat ik, na al uwe goedheid jegens mij, oprechte liefde voor u gevoel? en behoef ik er wel bij te voegen dat ik het als de grootste gunst en zegening des Hemels zou beschouwen, indien gij genoegzame genegenheid voor mij gevoeldet, om eenmaal mijne vrouw te willen worden. Wees niet boos op mij, omdat ik de waarheid zeg," vervolgde ik; want Celeste bloosde, terwijl ik dus tot haar sprak.

»O neen, ik ben niet boos op u, Pieter, — verre vandaar. Ik gevoel mij vereerd door hetgeen ge mij daar gezegd hebt."

»Ik weet wel," vervolgde ik, »dat ik u thans weinig of liever niets heb aan te bieden. Ik ben ook zelfs geene partij voor u, om op uws vaders goedkeuring te rekenen, maar gij kent nu mijne geheele geschiedenis en weet wat mijne wenschen zijn."

»Mijn waarde vader bemint mij, Pieter, en houdt ook veel van u; — dit heeft hij gedaan van 't eerste oogenblik af dat hij u zag; hij vond zooveel behagen in uw oprecht en braaf karakter. Hij heeft mij zulks dikwijls gezegd en zeer dikwijls van u gesproken."

»Wel, Celeste, — maar mag ik, wanneer ik ver van u af zal zijn, aan u blijven denken en de hoop voeden dat wij nog eenmaal bij elkander zullen komen, om nooit weer te scheiden?" Dit vragende nam ik Celeste bij de hand en sloeg mijn arm om haar middel.

»Ik weet niet, wat ik u zeggen zal," antwoordde zij, »ik zal met mijn vader spreken, of mogelijk zult gij het zelf wel doen; maar met mijn wil zal ik nooit een ander trouwen."

Ik trok haar dicht aan mij en kuste haar. Celeste barstte in tranen uit en leide haar hoofd op mijn schouder. Toen generaal O'Brien binnenkwam, verroerde ik mij niet, en Celeste ook niet.

»Generaal," zeide ik, »gij zult misschien wel denken dat ik berisping verdien, maar ik ben niet in staat geweest te verbergen wat ik voor Celeste gevoel. Mogelijk houdt gij mij voor onvoorzichtig en oordeelt dat ik verkeerd handel met dus te openbaren wat ik zou hebben behooren te verbergen, totdat ik mij in omstandigheden bevond, die mij veroorloofden naar de hand uwer dochter te dingen, maar de korte tijd dien het mij vergund is in haar gezelschap te zijn, de vrees van haar te verliezen en mijne trouwe genegenheid voor haar zullen mij, hoop ik, tot verontschuldiging verstrekken."

De generaal stapte een paar malen de kamer op en neer en zeide vervolgens: »Wat denkt Celeste er van?"

»Celeste zal nooit iets doen, dat haar vader ongelukkig kan maken," antwoordde zij, naar hem toe gaande en hem omarmende, waarbij zij het schoon gelaat aan zijn boezem verborg.

De generaal kuste zijne dochter en zeide vervolgens: »Ik zal oprecht jegens u zijn, mijnheer Simpel. Ik ken volstrekt niemand dien ik liever dan u als schoonzoon zou willen hebben; maar er zijn altijd vele zaken, die men voor het doen van zulk een stap in overweging moet nemen, doch waaraan jongelieden maar zelden denken. Ik verhinder uwe genegenheid niet, die mij wederkeerig toeschijnt, maar tevens wil ik geene belofte noch verbintenis toestaan. Wellicht zoudt gij elkander nooit weer kunnen zien. Evenwel, Celeste is zeer jong, en ik zal haar geen dwang hoegenaamd aandoen, terwijl gij van uwe zijde ook volkomen vrij blijft, indien tijd en omstandigheden uwe tegenwoordige gevoelens mochten doen veranderen.

»Meer kan ik niet van u verlangen, beste heer," zeide ik, den generaal bij de hand nemende; — »uwe woorden zijn gul en onbewimpeld; uwe goedheid is grooter dan ik verwachten mocht. Thans zal ik u met een gerust hart verlaten, en de hoop van eenmaal Celeste tot mijne vrouw te mogen vragen, zal mij tot spoorslag op mijne loopbaan verstrekken."

»Als gij er mee tevreden zijt, zullen we nu van dit onderwerp afstappen," zeide de generaal. »Celeste, lieve, ge weet dat er een groot gezelschap bij ons dineeren komt. Zoudt ge niet weldoen, naar uwe kamer te gaan en u gereed te maken om het te ontvangen? Ik heb al de dames verzocht, Pieter, die gij bevrijd hebt, benevens al hare echtgenooten en vaders; dus kunt gij het genoegen smaken te zien hoeveel menschen gij door uwe goede daad hebt gelukkig gemaakt. Nu wij alleen zijn — want Celeste is naar hare kamer — moet ik u, als man van eer, verzoeken dat gij haar geene beloften meer afvordert of haar overhaalt zich door eeden aan u te verbinden. Zij is u van lieverlede al meer en meer genegen geworden en houdt reeds te veel van u, om niet hare zielsrust te verliezen, indien omstandigheden u voor altoos mochten scheiden. Laat ons het beste hopen; maak er gerust staat op, dat het mij hoogst aangenaam zal zijn u eenmaal vereenigd te zien."

Met tranen in de oogen betuigde ik den generaal mijn dank, en terwijl ik hem de gevraagde belofte deed, drukte hij mij met warmte de hand. Daarop verliet hij mij.

Hoe gelukkig gevoelde ik mij, toen ik, alleen in mijn slaapvertrek,

de verzekering van den generaal en de aangename woorden mijner lieve Celeste overdacht. Het is waar, de overweging van mijn afhankelijken toestand stoorde die vreugde een weinig, maar dan bouwde ik weer kasteelen — niet enkel in de lucht, hoop ik, — verbeeldde mij een komplot van mijn oom aan den dag te brengen, in 't bezit van titel en eigendom te geraken en beide aan de voeten mijner dierbare Celeste neer te leggen. De hoop ondersteunde mijn moed, en ik stelde mij voor het tegenwoordige tevreden met de zekerheid, dat Celeste mijne liefde met wedermin beantwoordde. Ik kleedde mij zorgvuldig en ging naar beneden in de zaal, waar ik het gezelschap reeds vergaderd vond. Wij hadden een aangenaam, vroolijk diner, en de dames drongen er bij generaal O'Brien op aan, dat hij mij als gevangene zou houden; iets, dat ik zeer lief van haar vond en waarom ik bijna zelf zou hebben verzocht.

NEGENTIENDE HOOFDSTUK.

Pieter Simpel neemt eerst een commando, vervolgens drie Westinjevaarders en twintig gevangenen. — De eene dienst is de andere waard. — De gevangenen pogen hem in de val te krijgen, maar geraken er zelve in.

Den volgenden dag voelde ik mij zeer ongelukkig. De brik wachtte in het ruime sop op mijne komst aan boord. Ik wees haar aan Celeste, met wie ik aan 't venster stond en wier oogen de mijne ontmoetten. Een uur sprekens kon niet meer hebben uitgedrukt. Generaal O'Brien toonde volmaakt vertrouwen in mij te stellen, want hij liet ons alleen bij elkander.

»Celeste," zeide ik, »ik heb uw vader beloofd —"

»Ik weet alles," was haar antwoord, »hij heeft mij alles verteld."

»Wat is hij goed! Maar ik heb hem niet gezegd, Celeste, dat ik mij niet verbinden zou."

»Neen, maar mijn vader heeft mij doen beloven dat gij het niet zoudt doen, en dat ik, zoo ge het beproefdet, u het terstond zou beletten; — dat zal ik ook doen."

»Dan moet ge uw woord houden, Celeste. Verbeeld u maar dat alles, wat gezegd kan worden, in dezen kus besloten is," — en ik kuste haar.

»Zie mij niet voor lichtzinnig aan, Pieter, maar ik wil u gaarne vergenoegd zien heengaan," zeide Celeste, »en dus, verbeeld u ook maar dat alles, wat ik zeggen kan, hierin besloten is," — dit zeggende drukte ze mij een kus op de wang.

Daarna hadden wij nog een gesprek van twee uren met elkander, maar wat gelieven te zamen spreken, is van zoo weinig belang voor anderen, dat ik mijne lezers er niet mee wil lastigvallen. De generaal

kwam mij eindelijk zeggen dat de boot gereed lag. Ik stond op, tevreden met hetgeen er gebeurd was, en zeide met eene vaste stem: »Vaarwel, Celeste, God zegene u!" daarop volgde ik den generaal, die mij in gezelschap van eenige zijner officieren naar het strand begeleidde. Ik betuigde hem mijn hartelijken dank en hij omhelsde mij. Na ook de officieren vaarwel te hebben gezegd, stapte ik in de boot. In een half uur was ik aan boord der brik en in O'Brien's armen. Het roer werd opgehaald, en weldra was de stad St. Pierre aan mijn starend en verlangend oog onttrokken, en waren wij op onzen koers naar Barbadoes. Dien dag bracht ik in de kajuit bij O'Brien door, dien ik omstandig van al het voorgevallene onderrichtte.

Toen wij weder in de Carlisle-baai het anker hadden geworpen, bevonden wij dat de orkaan zich veel verder had uitgestrekt, dan wij ons verbeeld hadden. Er lagen verscheidene oorlogschepen, die een of meer masten hadden verloren, en het was zeer moeilijk om in de behoeften van zoovele bodems te voorzien. Daar wij het laatst waren gekomen, werden wij ook natuurlijk het laatst bediend, en vermits er geen booten meer voorhanden waren, hadden wij geene kans om binnen drie maanden gereed te zijn. De schoener *Jeanne d' Arc* lag er ook nog, maar was niet uitgerust, wegens gebrek aan volk. De admiraal sloeg O'Brien voor, om dat kaperschip met een gedeelte van zijn scheepsvolk te doen bemannen en een zijner luitenants er mee op een kruistocht uit te zenden. Deze voorslag werd door O'Brien met veel genoegen aangenomen; hij kwam terstond aan boord en vroeg mij of ik dien tocht zou willen doen, waarin ik gretig toestemde, want ik was Barbadoes en het eten van gebraden vliegende-visch hartelijk moede.

Ik koos twee *appointés*, Swinburne en twintig man uit, nam proviand en water voor drie maanden aan boord, en ontving mijne schriftelijke instructiën van O'Brien.

Nauwelijks waren wij onder zeil, of het bleek dat de masten, welke de Amerikaan aan den schoener had verkocht, veel te groot voor hem waren; wij voerden te veel mast, en moesten wel op onze hoede zijn. Ik hield op Trinidad aan; op de hoogte van dit eiland moest ik kruisen, en daar had ik ook het geluk in drie weken tijds drie Westindische koopvaardijschepen te hernemen. Alstoen schoot mij echter volk te kort, zoodat ik mij genoodzaakt zag naar Barbadoes terug te keeren. Ik had vier man op het eene schip geplaatst, welke met de Engelsche gevangenen voldoende waren, en drie man op elk der beide overige

bodems; maar nu was ik ten uiterste verlegen met de vijandelijke gevangenen, die bijna dubbel zoo sterk in getal waren als het mij overgeblevene scheepsvolk. Ik had de beide *appointés* weggezonden, en raadpleegde met Swinburne wat ons best te doen stond.

»Om de waarheid te zeggen, mijnheer Simpel, had kapitein O'Brien ons meer volk behooren mee te geven; twintig man is weinig genoeg voor een schip als het onze, en nu blijven er maar tien over! Hij zal zeker niet gedacht hebben dat wij zoo gelukkig zouden geweest zijn, en ik moet ook zeggen dat hij zijn volk wel noodig heeft, nu hij alles nieuw moet aanschaffen en in orde laten brengen. Wat de gevangenen aangaat, moesten wij, naar mijn inzien, het dicht op 't strand aanhouden en hun twee onzer booten geven om naar wal te gaan. In alle geval moeten wij ons van hen ontslaan, om niet genoodzaakt te zijn één oog naar boven in 't zeil en het ander naar beneden onder de luiken te houden, zooals we nu moeten doen."

Deze raad stemde met mijne eigene denkbeelden overeen, en ik liep de kust op, gaf den gevangenen twee booten, waarin zij allen plaats konden nemen, en zond hen weg, terwijl ik slechts eene boot voor den schoener behield. Er kwam eene doodsche kalmte op toen wij de gevangenen wegzonden, wij zagen hen landen en achter de rotsen verdwijnen, en achtten ons gelukkig van hen ontslagen te zijn, daar zij twee en twintig man sterk, meerendeels Spanjaarden en stevige, woest uitziende kerels waren.

De kalmte duurde den geheelen dag, en dit verdroot ons bovenmate, daar ik van ongeduld brandde om zoo spoedig mogelijk weg te komen. Evenwel kon ik niet nalaten de schoonheid der voor ons uitgespreide natuurtooneelen te bewonderen, — de hooge bergen, steil uit den oceaan oprijzende en zich tot in de wolken verheffende, werden door het effene water, als in een helderen spiegel, teruggekaatst, waarbij elke kleur, elke tint zich onderscheiden vertoonde. De schoener dreef allengskens tot vlak bij wal, en wij konden de rotsen op den bodem ter diepte van verscheidene vademen zien. Mijlen in 't ronde zweefde geen luchtje over de gladde oppervlakte van 't water, ofschoon het aan den gezichteinder in de ruime zee bleek dat daar een stijve wind blies.

Het werd nacht, en wij lagen nog in de kalmte. Ik gaf mijne bevelen aan Swinburne, die de eerste wacht had, en begaf mij naar mijne legerstede in de kajuit. Ik droomde, en behoef nauwelijks te zeggen wie het voorwerp mijner droomen was. Het scheen mij toe

dat ik met haar onder een der grootste kastanjeboomen zat, welke de ingangslaan van Eagle-Park vormen, toen ik mij ruw bij den schouder voelde grijpen. Ik sprong overeind. »Wat is er te doen? Wie is daar? Swinburne?"

»Ja, mijnheer — kleed u terstond aan, want ik denk dat wij werk zullen krijgen."

Met deze woorden verliet Swinburne ijlings de kajuit, en ik hoorde hem de andere manschappen, die beneden waren, oproepen. Ik wist dat Swinburne geen loos alarm zou maken. In eene minuut was ik op 't dek, waar ik vond dat hij juist gekomen was en bij den spiegel des schoeners uitkeek.

»Wat is er te doen, Swinburne!" vroeg ik.

»Stil, mijnheer. Luister; hoort gij hen niet?"

»Ja," antwoordde ik, »ik hoor den slag van riemen."

»Juist, mijnheer; maak er staat op dat die Spanjaarden hulp zijn gaan halen en nu terugkomen om het schip te nemen; zij weten dat wij slechts tien man aan boord hebben."

Intusschen was ons volk op het dek gekomen. Ik deed Swinburne toezien dat al de geweren geladen werden, en liep vervolgens naar beneden, om mijn eigen degen en pistolen te halen. Het water was zoo effen, en er heerschte eene zoo diepe stilte, dat Swinburne het geluid der roeispanen op een aanmerkelijken afstand had gehoord. Gelukkig was het dat ik zulk een waakzamen gast aan boord had. Een ander zou wellicht hebben gesluimerd, en dan ware de schoener onvoorziens aan boord geklampt en veroverd geworden. Toen ik op het dek terugkwam, sprak ik de scheepsgezellen aan, vermaande hen hun plicht te doen, en deed hen begrijpen dat die Spaansche bloedhonden ons zekerlijk allen zouden vermoorden, indien zij het ongelukkigerwijze van ons wonnen. Ik hield mij overtuigd dat ik niet te veel zeide. De manschappen betuigden dat zij hun leven zoo duur zouden verkoopen, als mogelijk was. Wij hadden twintig geweren en even zooveel pistolen, welke nu alle geladen waren. Onze kanonnen waren ook gereed, maar konden ons nu niet dienen, dewijl er geene manoeuvre mogelijk was.

De booten waren nauwelijks vijf minuten meer van ons af en duidelijk zichtbaar, toen Swinburne zeide: »Daar speelt een kattepootje op het water, mijnheer Simpel; mochten wij slechts een beetje wind krijgen, wat zouden wij ze uitlachen, maar ik vrees dat wij zoo gelukkig niet zullen zijn. Zullen wij hen doen weten dat wij klaar zijn?"

»Laten wij ieder twee geweren nemen," zeide ik, »zoodra de eerste boot onder de kiel is, moeten wij goed mikken en vuur er op geven, vervolgens het tweede geweer op de andere boot lossen. Daarna moeten wij op onze sabels en pistolen vertrouwen, want komen zij aan boord, dan hebben wij den tijd niet om opnieuw te laden. Stilte, mannen."

De booten kwamen nu opzetten; zij waren vol volk, doch, vermits wij ons geheel stilhielden, roeiden zij zachtjes toe, hopende ons te zullen verrassen. Gelukkig was het voor ons, dat de eene een weinig voor de andere was; dit deed mij mijn bevel veranderen en het volk gelasten om het tweede geweer ook op de eerste boot te lossen, daar wij, indien het geluk ons begunstigde en wij de eerste boot reddeloos konden schieten, eene gelijke partij voor het volk in de andere zouden zijn. Toen de boot nog zes ellen van ons af was, liet ik vuur geven; dit geschiedde eenparig en onder het gejuich mijner manschappen. Verscheidene riemen vielen neer, en ik was er van verzekerd dat wij hun veel kwaad hadden gedaan; maar de andere kerels, die nog niet geroeid hadden, vervingen de plaats hunner getroffene makkers, en de boot naderde ons opnieuw.

»Goed gemikt, jongens, dezen keer," riep Swinburne; »de andere boot zal ons op zijde zijn, zoodra gij gevuurd hebt. Mijnheer Simpel, de schoener geraakt in beweging; er steekt een frissche wind op."

Andermaal losten wij onze geweren in de boot, maar nu hadden wij gewacht, totdat de boegsman reeds zijn haak had uitgeworpen, en ons vuur had eene duchtige werking. Ik verwonderde mij dat de andere boot niet aan boordszijde van ons was, maar er was een licht windje opgekomen, en de schoener gleed door het water. Evenwel was zij dicht bij ons en zou in eene minuut aan boord zijn geweest.

Intusschen klommen de Spanjaarden, die in de eerste boot waren, tegen scheepszijde op en werden door mijn volk met voordeel afgeslagen. De wind wakkerde aan, en Swinburne liep naar het roer. Ik zag dat de schoener snel het water kliefde, zoodat de tweede boot ons nauwelijks bij kon houden. Ik liep naar de plaats waar de bootshaak aangeslagen was, en maakte hem los, de boot viel achter onzen spiegel, terwijl zij twee Spanjaarden, die tegen onze scheepszijde opklauterden, achterliet; wij hieuwen hen neer, zoodat zij in 't water tuimelden.

»Hoezee! wij zijn behouden!" riep Swinburne; »nu moeten wij het hun inpeperen."

De schoener schoot thans door de golven heen, naargelang van vijf mijlen in 't uur, en de wind nam meer en meer toe. Wij zetten twee minuten door, wendden vervolgens en liepen op de booten aan. Swinburne stuurde, en ik bleef in den boeg staan, met al mijn overig volk rondom mij. »Stuurboord een weinig, Swinburne."

»Stuurboord is het."

»Recht zoo — ik zie de eerste boot, zij is vlak onder onzen boeg, bakboord een weinig — bakboord. Toegezien, mannen, en houwt alles neer wat naar boven wil klimmen."

Krak zette de schoener het op de boot aan, terwijl de Spanjaarden ons vergeefs zochten te ontkomen. Gedurende een paar seconden scheen zij zich op te richten, totdat hare achterste verschansing onder water geraakte; zij sloeg om, en de schoener ging er overheen, zoodat er geen enkel man den dood ontging. Eén Spanjaard greep een touw en werd een paar seconden door ons voortgesleept, maar eene sabel kliefde het touw op de verschansing, en hij verdween met een flauwen gil. De tweede boot was dicht bij ons en bespeurde wat er voorgevallen was. De mannen zaten met hunne riemen in evenwicht, gereed om uit te halen, ten einde den schoener te ontsnappen. Wij stuurden op haar af, de schoener liep nu naar rato van zeven mijlen per uur. Toen zij ons vlak onder den boeg was, draaiden de Spanjaarden op eene behendige wijze, door slechts de stuurboordsriemen te gebruiken, kort om ons heen, zoodat wij haar slechts met onzen boeg raakten, en voordat zij naar onderen ging, hadden verscheidene Spanjaarden reeds het dek beklommen, of klemden zich aan de zijden vast om er op te komen. Zij vochten wanhopig, maar wij waren hun te sterk. Wij hadden slechts met diegenen te doen, die het dek bereikt hadden. De anderen hielden zich eene poos vast, maar, buiten staat om boven te komen, zonken zij, de een voor, de ander na, in de golven, en verdwenen achter onzen spiegel. Het duurde niet langer dan eene minuut, of de Spanjaarden, die op het dek waren, lagen dood voor onze voeten, en alvorens er nog eene minuut verloopen was, werden zij mede overboord geworpen om hunne makkers gezelschap te houden; dit geschiedde evenwel niet voordat een hunner mij met een mes door het dik van 't been had gestoken, terwijl wij bezig waren hem over de verschansing te lichten. Ik wil niet zeggen dat de Spanjaarden geen recht hadden om te pogen den schoener te nemen; maar aangezien wij hen slechts weinige uren te voren hadden in vrijheid gesteld, begrepen wij dat zij ondankbaar en verraderlijk jegens ons handelden;

en gaven hun derhalve geen kwartier. Twee mijner manschappen en ik waren gewond, maar gelukkig niet zwaar, want wij hadden geen chirurgijn aan boord en slechts nagenoeg eene halve el *diachylum*-pleister op het schip.

»Daar komen wij goed af, mijnheer," zeide Swinburne, terwijl ik naar achteren hinkte, »dat zou daar leelijk hebben kunnen spannen!"

Koers naar Barbadoes gezet hebbende, verbond ik mijn been en begaf mij ter ruste. Ditmaal droomde ik niet van Celeste, maar deed niets dan vechten met de Spanjaarden, verbeeldde mij dat ik gekwetst werd en ontwaakte met de pijn in mijn been.

TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Pieter raakt zijn commando kwijt door eene omwenteling van zijn schip. — Kruistochtje op een grooten mast, met haaien in zijn gevolg. — Eene negerboot, die vliegende-visch zoekt, vindt hem en zijne gezellen. — Pieter wordt een geheel nieuw mensch, daar hij zijn oud vel aflegt.

Wij kregen Barbadoes, zonder eenige verdere ontmoeting, in 't gezicht, en bevonden ons nog op nagenoeg tien mijlen van de baai, waarop wij met een licht windje voortstevenden. Gerust begaf ik mij naar beneden in de kajuit en verwachtte vóór den volgenden morgen reeds ten anker te zullen liggen. De dag brak juist aan, toen ik een schok voelde, die mij uit de kooi lichtte en in den anderen hoek van de kajuit wierp; tevens hoorde ik het geruisch van water. Ik sprong op; ik begreep dat de schoener overzij was geslagen en haastte mij om op het dek te komen. Wat ik dacht, was de waarheid; een plotselijke zware windstoot had het schip omgeworpen, en binnen twee minuten moest het zinken. Al het volk was op het dek, sommigen gekleed, anderen, evenals ik, in het hemd. Swinburne was achterop; hij had eene bijl in de hand en kapte het want van den grooten mast door. Ik begreep wat hij daarmee bedoelde, nam fluks eene andere bijl en kapte het touwwerk rondom den mast weg. Wij hadden geene andere kans op behoud; onze boot, die aan lijzijde buitengeheschen was, lag onder water. Dit alles was evenwel slechts het werk van twee minuten, en onwillekeurig kwam de gedachte bij mij op, aan welke beuzelingen dikwijls leven of dood van een mensch hangt. Ware de bijl niet gelukkig onder mijn bereik geweest, dan zou ik de touwen niet hebben kunnen doorkappen, Swinburne zou geen tijd er toe hebben gehad, en de groote mast zou met den schoener zijn gezonken. Gelukkig hadden wij hem vrijgemaakt; de schoe-

ner vulde zich, richtte zich even op, en zonk daarop onmiddellijk; wij en de groote mast werden een paar seconden in deszelfs dwarrel meegesleept en kwamen toen weer boven.

De windvlaag hield nog aan, maar het water was effen. Weldra dreef zij over, en het werd bijna kalm. Ik telde de mannen die zich aan den mast klemden en vermiste niemand. Swinburne was het dichtst bij mij. Hij hield zich met de eene hand vast, terwijl hij met de andere in zijn zak voelde naar zijne tabakspruim, die hij gretig in den mond stak. »Ik was niet op het dek, toen dat ongeluk gebeurde, mijnheer Simpel," zeide hij, »anders zou het niet gebeurd zijn. Men had mij juist afgelost, en ik waarschuwde Collins nog wel om scherp uit te kijken, of er ook eene stormvlaag aan de lucht kwam. Ik zeg dit bloot, omdat het zou kunnen gebeuren dat gij u reddet en ik niet; want ik zou niet gaarne hebben dat gij mij van plichtverzuim verdacht hieldt. Wij zijn niet ver van land, maar er is evenwel meer kans dat wij haaien ontmoeten, dan goede vrienden, of ik heb het mis."

Ik had er evenzoo over gedacht, maar mijne vrees verborgen gehouden; zoodra Swinburne evenwel van haaien sprak, keek ik dikwijls het water langs, of ik ook hunne vinnen zag, en naar beneden, of er ook opkwamen om ons te verscheuren. Het was een afgrijselijk gevoel.

»Het was uwe schuld niet, Swinburne, dat weet ik wel. Ik zou u zelf hebben behooren af te lossen, maar ik had de eerste wacht gedaan en was moede. Wij moeten ons vertrouwen op God stellen; mogelijk komt er nog redding."

Wij hadden nu bijna volkomene kalmte, en de zon was aan den hemel gerezen; hare verzengende stralen waren ondraaglijk op onze hoofden, want wij misten de beschutting van hoeden. Het was of mijn brein in vuur stond, en ik zou mij bijna in 't water hebben laten glippen, alleen om mij tegen de onuitstaanbare zonnehitte te dekken.

Naarmate de dag vorderde, namen ook onze martelingen toe. Er heerschte eene doodsche kalmte in de natuur; de zon, loodrecht boven onze hoofden, verbrandde werkelijk dat gedeelte van onze lichamen, hetwelk boven water stak. Een haai zelfs zou mij in enkele oogenblikken welkom zijn geweest, om mij van mijn duldeloos lijden te verlossen; maar dan dacht ik weer aan Celeste en hechtte mij met alle macht aan het leven. Tegen den namiddag voelde ik mij ziek en duizelig; ik kon niet meer denken, bijna niet meer zien; maar Swinburne deed mij, om zoo te spreken, herleven door zijn geroep: »Eene

boot, daar is, Goddank, eene boot. Blijft nog een oogenblik hangen, mannen, en gij zijt behouden!"

Het was eene boot vol negers, die op de vliegende-vischvangst waren. Zij hadden onzen boom op het water zien drijven en zich gehaast om dien buit te bemachtigen. Zij trokken ons allen binnen, gaven ons water, dat als nectar smaakte, en herstelden onze verbijsterde zinnen. Zij maakten den mast vast en sleepten hem aan wal. Wij waren nog geen tien minuten op weg, toen Swinburne op de vin van een grooten haai boven water wees. »Zie daar eens, mijnheer Simpel." Ik sidderde en antwoordde niet, maar dankte den goeden God in mijn hart.

Binnen twee uren bracht men ons aan land, maar wij waren te ziek en te afgemat om te gaan. Wij werden naar het hospitaal gedragen, waar men ons aderliet en te bed leide. Ik had eene breinkoorts, die zes of zeven dagen duurde. O'Brien week al dien tijd niet van mijne bedstede. Men schoor mij het hoofd; al het vel kwam van mijn gezicht af, gelijk een masker, zoowel als van mijn rug en schouders. Men zette ons in baden van brandewijn en water, en in drie weken waren wij allen hersteld.

»Dat was maar een ongelukkige schoener van 't begin tot het einde," dus luidde de aanmerking van O'Brien, nadat ik hem de bijzonderheden van onzen tocht had medegedeeld. »Wij hebben een slecht begin er mede gehad, en het einde had nog slechter kunnen zijn. Hij is naar de grondvergadering gegaan, en de duivel moge hem gezelschaphouden. Evenwel, einde goed, alles goed. Gij, Pieter, zijt thans zoo goed als een dozijn doode mannen; maar gij veroorzaakt me een boel zorg en verdriet, dat is de zuivere waarheid; en dan weet ik waarachtig nog niet of ik wel ooit een man naar mijn wensch van u maken zal."

Ik keerde aan boord der brik terug en hervatte mijne dienst. De brik was nu bijna gereed om in zee te gaan. Op een morgen kwam O'Brien aan boord en zeide: »Pieter, ik heb wat nieuws voor je. Onze konstabel is overgeplaatst op den *Araxes*, en de admiraal heeft mij een konstabelsbrevet voor den ouden Swinburne gegeven. Laat hem eens boven komen."

Swinburne werd geroepen, en strompelde de ladder op. »Swinburne," zeide O'Brien, »gij hebt altijd met ijver en trouw gediend, en zijt nu aangesteld tot konstabel op de *Ratelslang*. Hier is uwe aanstelling, het is mij aangenaam dat ik die voor u heb bekomen."

Swinburne draaide de pruim binnen zijne wang om en antwoordde: »Mag ik zoo vrij zijn u te vragen, of ik nu ook zoo'n langen, lastigen, zwaluwstaartachtigen rok moet dragen, — want, weet je, als dat het geval is, blijf ik liever kwartiermeester."

»Een konstabel mag een baaitje dragen, Swinburne, wanneer hij het verkiest; en als gij aan wal gaat, kunt ge, al naar goedvinden, den zwaluwstaart uithangen."

»Komaan, kapitein, als dat het geval is, dan zal ik de aanstelling maar aannemen, omdat ik weet dat het *mijn oudje* goed zal doen."

Dit gezegd hebbende, haalde Swinburne zijne broek op en ging naar beneden. Ik zal hier maar laten volgen, dat Swinburne standvastig bij zijn rond baaitje bleef tot aan onze komst in Engeland, als wanneer *het oudje* — zijne vrouw namelijk, — die hare waardigheid door die tenue beleedigd vond, hem weldra den zwaluwstaart deed uithangen; nadat dit eenmaal gebeurd was, kreeg Swinburne er zelf schik in en droeg zijne *grand-tenue* altijd, behalve wanneer hij op zee was.

Denzelfden avond kwam ik met O'Brien, op onzen terugweg van des gouverneurs huis, waar wij gedineerd hadden, een gebouw voorbij, dat verlicht was. »Wat mag dat zijn?" zeide O'Brien; »een *digniteits*-bal is het niet, want er is geen muziek." Nieuwsgierigheid drong ons om er binnen te gaan, en wij traden in eene kamer, die tot eene tijdelijke kapel ingericht en vol zwarten en kleurlingen was, welke op banken zaten en naar den predikant wachtten.

»Het is eene Methodisten-vergadering," zeide ik tot O'Brien.

»Dat maakt niet uit," zeide hij, »laat ons eens luisteren."

Een oogenblik daarna verscheen er op den preekstoel niet een blanke, zooals wij hadden verwacht, maar een lange neger. Hij was in 't zwart gekleed, en zijn haar, dat onmogelijk glad naar beneden had kunnen worden gekamd, was in vijftig kleine staarten gevlochten, waaraan van onderen lood gebonden was, zooals men somtijds aan de manen van een paard ziet. Dit gaf hem een min of meer geestelijk voorkomen; zijn hals was bloot en zijn kraag naar achteren geslagen; de lubben van zijn hemd waren zeer groot en helderwit, en hij zwaaide met een fijnen witten zakdoek.

»Wat een *dandy!*" fluisterde O'Brien mij toe.

Ik vond het bijna bespottelijk, toen hij zeide, dat hij *zoo vrij* zou zijn God te prijzen in den zeventienden psalm, terwijl hij de gemeente verzocht, hare stem bij de zijne te voegen. Hij las vervolgens de verzen met eene allervreemdste uitspraak voor.

Toen de psalm door de gemeente gezongen was, waarbij het aan geene valsche stemmen ontbrak, en elk eene wijs op zijn eigen houtje koos, deed hij een gebed *ex tempore*, waarvan wij ongelukkig geen enkel woord begrepen, en begon vervolgens zijne preek die over *het geloof* handelde. Ik zal de inleiding van zijne rede overslaan, ofschoon de uitdrukkingen, waarvan hij zich bediende, al vrij belachelijk waren, en ik, hem aanziende, aan een aap dacht, die een mensch nabootst; maar zijne slotrede, waarin hij beweerde dat er geen geloof kon bestaan zonder liefdadigheid, vermaakte mij het meeste. Na eene poos in 't algemeen hierover te hebben gehandeld, werd hij eindelijk personeel. Zijne woorden, voor zoover ik ze mij kan te binnen brengen, luidden omtrent als volgt:

»En ziet nu eens aan, waarde broeders, hoe onmogelijk het is te gaan naar den Heem', zonder liefdaagheid. Liefdaagheid wil zeggen, weggeef. Ik stel ereis, jelui geeft niets, jelui ook niet doet liefdedaad, — jelui niet doet liefdedaad, jelui ook geen geloof, en jelui geen geloof, jelui allemaal gaan naar de El en zijn verdomd! Komaan ereis, ik zal zien of jelui ebt liefdaagheid. Ik hier gekoom — jelui ziet — om je allemaal te red van 't elsche vuur, en 't elsche vuur is verduveld heet, daar kanje maar op aan. Daar jelui al brandt als kool, totdat jelui wordt wit poeier, en dan jelui weer brandt, totdat je wordt voor den tweeden keer zwart, en zoo gaan jelui al zoetjes voort met branden, nu eens wit en dan weer zwart, en dat duurt zonder end. De duvel nooit gunt jelui *sageweer*, om je tong te verkoel, — neen, zelfs geen kokosnotenmelk, — wat ik zeg? — geen dropje water om te verfris jelui keel. Ik stel ereis, jelui vraagt er 'em om, hij het vuur opport, en jelui uitlak. Hoe zit het nou met jelui? Eb je liefdaagheid? Nee, nee, jelui eb niet. Jij, zwartje, hoe jij durft mij zoo aan te kijk? Jij oudt winkel, — jij verkoop eieren — jij verkoop jamjam — jij verkoop 'eete peep'; — maar wanneer jij geef aan mij? Zeg me dat ereis! Nooit, nooit, zoo waar ik leef. Mot je dan niet gaan naar de El, omdat je niet ebt liefdaagheid? En jij, zwarte Sambo," dus ging hij voort, op iemand in een hoek wijzende, »jij eb mooie skuit, gaat den eelen dag uit om te vang vliege-visch, breng ze mee, braad ze en verkoop ze voor geld, maar nooit mij stuur present een vischje *zoo* klein, — ik mag ze niet proef, — wat ik eb u verteld van Petrus en de Apostelen? alle visscherlui, maar *dat* waar goed man, *die* gaaf weg aan de arm. Sambo, jij niet eb liefdaagheid, en ik stel ereis, jij deze week niet toont be-

rouw en *mij* stuurt een mooi visch in pisangblad, jij gaat naar de El, en brandt voor eeweg en eeweg. Ah! jij wilt wegloop, *Massa* Johnson," riep hij een anderen toe, die naar de deur zocht te sluipen, »maar jij niet kunt ontloop het elsche vuur; als de duvel jou pakt bij de lurf, hij jou terdeeg oudt vast. Jij weet, jij slak skaap en geit alle dag. Jij wil graag eb, ieder bij jou kom koop, maar wanneer jij heb gestuurd mij een stukje vleesch? Nooit, als eens ja, — toen jij mij eb gestuurd klein stukje leev'. Dat zoo niet kan passeer, *Massa* Johnson, jij niet eb liefdaagheid, en ik stel, jij morgen mij niet stuur skapekop, dan wil ik ook niet eb jou leev', en daarmee uit. Ik nog veel meer van die soort zie, maar ze zijn allemaal diep bedroefd, en ik merk dat zij niet meer wil zondig, dus voor dezen keer ik zwijg stil van de eele zaak, omdat ik weet zeek, ik morgen krijg een boel *pisang* van jou" — (op een lid der gemeente wijzende) »skelvis en oranjeap van jou" — (op een ander wijzende) — zout vis van jou, — jeneef en wit bier van jou, — een strooien 'oed van jou, — en nog veel meer andere ding — alles morgen bij mij aan huis te bezorg. En daarmee ik hiervan afstap, — jelui eb allemaal geloof en liefdaagheid, dus willen wij dank God, die onze ziel eeft gered van de duvel, welke op Barbadoes rondloopt als een bries leeuw, om ons allemaal te verslind en te verskeur met zen vurige klauw."

»Zie zoo, Pieter," zeide O'Brien, »dat noem ik nog welsprekendheid; maar ik geloof dat we nu het beste er van hebben gehoord."

Wij verlieten het huis en wandelden naar de boot.

»Mij dunkt, O'Brien," zeide ik, »dat men zoo iets verbieden moest."

»Hij is niet erger dan zijne buren," zeide O'Brien, »en doet misschien zooveel kwaad niet als zij. Ik bewonderde het naïeve vernuft van den schobbejak; hij gaf zijne gemeente een wenk, die vrij duidelijk was."

»Ja, men kon zich in den zin zijner woorden niet bedriegen, maar heeft hij vergunning om te prediken?"

»Dat weet ik niet, maar ik denk dat hij eene *roeping* heeft gehad."

»Eene roeping?"

»Ja, — ik meen om zijn buik te vullen. Honger is eene natuurlijke roeping, Pieter."

»Hij schijnt zoowat gebrek aan alles te hebben, indien men naar de contributiën mag oordeelen, welke hij zijne gemeente oplegt. Wat is het toch jammer dat dit arme volk niet beter onderricht is."

»Dat zal het nooit worden, Pieter, zoolang er *vrije handel* in het stuk van religie bestaat."

»Gij spreekt als een katholiek, O'Brien."

»Dat ben ik ook." En hiermede eindigde ons gesprek, want wij bevonden ons vlak bij de boot, die ons op de kust wachtte."

Den volgenden dag kwam er eene oorlogsbrik uit Engeland aan, welke brieven medebracht voor het eskader van het *station*. Ik kreeg er twee van mijne zuster Helena, die mij zeer mistroostig maakten. Zij berichtte mij dat mijn vader bij mijn oom *lord* Privilege was geweest en hooge woorden met hem had gehad; — voor zooverre zij den samenhang van het geval te weten had kunnen komen, had vader oom een slag gegeven, en was daarop door de bedienden het huis uitgezet. Hij was in eene hevige gisting te huis gekomen, en sedert altijd ziek geweest. Zij meldde verder, dat er in de buurt veel over dat geval gesproken werd, dat men mijn vader over 't algemeen sterk berispte, en dacht dat zijne hersens ontsteld waren: eene meening, welke door mijn oom zooveel mogelijk gestijfd werd. Zij drukte opnieuw hare hoop uit, dat ik spoedig mocht terugkeeren. Ik was nu sedert omstreeks drie jaren afwezig, en zij had al dien tijd zooveel verdriet gehad, dat het haar voorkwam als waren er reeds tien verloopen.

O'Brien ontving ook een brief van vader M'Grath, welke aldus luidde:

» *Waarde Zoon!*

»Lang leven en al de zegeningen aller Heiligen mogen nu en voor altijd uw deel zijn! Dat gij spoedig moogt trouwen, en dat ik op uwe bruiloft moge dansen, en dat gij nooit gebrek aan kinderen moogt hebben, die zoo schoon mogen worden als hun vader en moeder (wie deze dan ook hierna mag zijn) en dat gij een goeden hoogen ouderdom moogt bereiken en in het ware geloof sterven, en goed bewaakt worden, zooals uw vader gedaan is tot gepasseerden Vrijdag voor acht dagen; want hij heeft het in zijn hoofd gekregen, om deze wereld voor eene betere te verlaten. Het was eene deftige begrafenisprocessie, waarde Terentius, en het moet uw vader plezier hebben gedaan, zich zoo wel bezorgd te zien. Geen mensch is ooit een mooier lijk geweest, als men in aanmerking neemt, hoe oud, mager en ingevallen hij in de laatste tijden geworden was, en hoe grijs zijn haar

was geworden. Hij hield het bouquet tusschen de vingers op de borst, zoo natuurlijk alsof hij leefde, en herinnerde ons allen aan dien gezegenden heilige, Paus Gregorius, die tot de glorie is geroepen, eenige honderden jaren voordat gij of ik geboren zijn.

»Uwe moeder bevindt zich heel wel en zit stilletjes den geheelen dag in haar ouden leuningstoel, zonder ooit een woord tot iemand te spreken, — zij denkt zeker aan den Hemel, en daar heeft ze ook gelijk aan, want zij heeft heel veel kans om binnen een maand of zoo daarheen te gaan. Ik laat mij hangen als ze nog één woord gesproken heeft sedert den dood van uw vader, maar toen huilde en gilde ze ook ten minste voor zeven jaren in voorraad. Sedert dien tijd heeft ze niets gedaan dan kuchen, kuchen en aan haar rozenkrans peuteren, — eene gezegende manier om het overschot harer dagen door te brengen, want ik verwacht haar ieder oogenblik te zien vallen als eene overrijpe peer, die niet meer aan den steel houdt. Denk er dus maar niet meer aan, mijn zoon, want zoo ge niet in een wip hier zijt, zal haar lichaam reeds in de gewijde aarde rusten, en hare gelukkige, gezegende ziel in het vagevuur zijn. *Pax vobiscum.* Amen, amen!

»En nu, nadat ik dat onderwerp van uw vader en moeder naar uw genoegen heb afgehandeld, moet ik nog een woordje spreken van Ella's moeder, die in het klooster te Dieppe is gestorven: maar of zij haar geheim heeft bewaard of niet, weet ik niet te zeggen; dit alleen weet ik, dat, indien zij hare ziel niet door de biecht heeft verlicht en gezuiverd, zij tot in alle eeuwigheid verdoemd is. Gode zij dank voor al Zijne barmhartigheden. Amen! Ella Flanagan leeft nog, en is zoo wel als eene non maar zijn kan. Ik merk dat zij niets weet van het verwisselen der kleintjes; — alleen heeft ze mij gezegd, dat hare moeder een eed had gedaan aan M'Toole, die verdiende gehangen, verdronken, geradbraakt en gevierendeeld te worden, in plaats van die arme jongens, welke het gouvernement rebellen heeft genoemd, maar die zoomin *rebelsch* waren als vader M'Grath zelf, die het met den Pretendent zal houden — zooals men onzen echten katholieken koning noemt, — zoolang als er leven in mijn lichaam is, of een droppel brandewijn in oud Ierland om op zijne gezondheid te drinken.

Van vader M'Toole gesproken, moet ik u zeggen dat de bisschop ons oud krakeel nog niet heeft beslist; — daar behoort tijd toe, zegt hij. Als men nu overdenkt dat het al drie jaren geleden is, sedert ik dat gevalletje met dien schelm en deugniet heb gehad, dan moet

men toch zeggen dat de oude heer een luie denker is, om nu nog niet te weten dat ik gelijk had, en dat vader M'Toole, dat beest, nog niet goed genoeg is om gehangen te worden.

»Uwe twee getrouwde zusters zijn knappe en huiselijke jonge vrouwen; ze hebben ieder al drie kinderen, sedert gij ze 't laatst hebt gezien. Knappe jongens allegaar met mooie flinke gelaatstrekken en fameuze monden, groot genoeg om heele aardappels naar binnen te slaan. Zoo waar ik leef, de spruiten van den O'Brienschen stam beginnen gerucht te maken in den lande, dat zal niemand ontkennen, die de gemelde kleintjes om hun avondeten hoort brullen.

»Nog iets, beste zoon Terentius; — het eigenlijke doel van dezen epistel is om u op de conscientie en de ziel te drukken, dat gij als een brave zoon mij een beetje geld moet oversturen, om de ziel van uw armen vader uit de pijn en angst te verlossen; want het is geene grap, in 't vagevuur te zijn, dat kan ik u verzekeren, en gij zoudt er zelf ook graag gauw weer uit willen geraken. Ik wenschte maar dat gij enkel uw kleinen teen er in hadt, dan zoudt ge wel van ongeduld branden, om hem er weer uit te krijgen. Maar gij zijt een brave zoon, dus behoef ik daar niets meer van te zeggen; een knik is zoo goed als een wenk voor een blind paard.

»Als uwe moeder aftrekt, hetgeen onder Gods zegen, al spoedig zal gebeuren, — want zij behoeft hare zinnen slechts te volgen, die reeds op weg zijn, — dan neem ik op mij om alles te verkoopen, wat er in huis is, want doode menschen hebben toch niets aan wereldschen pronk en opschik, en ik twijfel niet of aan de meubelen, de twee koeien, de varkens en het te veld staande gewas zal wel genoeg wezen, om hare ziel van de vlammen te redden en haar nog daarenboven ordentelijk te begraven. Daar gij evenwel de wettige erfgenaam van al hare bezittingen zijt, zal ik eene rekening van *debet* en *credit* er op nahouden, en schiet er iets over, dan zal ik alles besteden aan missen, om haar per expresse naar den Hemel te zenden; maar komt er te kort, dan moet zij blijven waar ze is, totdat gij thuis komt om het mankeerende op te dokken. Intusschen ben ik uw liefhebbende vader in het geloof,

Urtagh M'Grath."

EEN-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Swinburne toont zijn gezond verstand. — O'Brien weet wel wat hij doet. — De vrienden scheiden.

O'Brien was bedroefd om den dood van zijn vader, maar evenwel niet zooals men gewoonlijk bij zulk eene tijding is, want zijn vader was zekerlijk nooit *vader* voor hem geweest. Men had hem naar zee gezonden, om hem kwijt te zijn, en sedert hij dáár leefde, had hij altijd zijne familie ondersteund; zijn vader hield veel van brandewijn en weinig van arbeid. Hij was te trotsch op het oude Iersche bloed, dat door zijne aderen vloeide, om iets tot zijn eigen onderhoud te verrichten, maar niet te trotsch om van de zuur gewonnen prijsgelden zijns zoons te leven. Wat zijne moeder betrof, haar toestand smartte hem zeer; zij had hem altijd liefgehad en met moederlijke genegenheid en goedheid behandeld. Zeelieden echter worden zoo vervreemd van hunne familie, wanneer ze langen tijd in hun wisselvallig beroep al zwervende doorbrengen, dat geene droefheid wegens het verlies van nabestaanden lang duurt. Eene week was dan ook voldoende voor O'Brien, om zijne gewone opgeruimdheid weder te krijgen.

Door een schip werd ons de tijding medegedeeld, dat er zich een Fransch eskader op de hoogte van St. Domingo had vertoond. Dit bracht ons allen in beweging. De admiraal ontbood O'Brien bij zich en gelastte hem, zijne brik zoo spoedig mogelijk in gereedheid te brengen om zee te bouwen, daar hij zonder verwijl met dépêches naar Engeland moest afzeilen. Binnen drie dagen waren wij klaar, ontvingen onze orders en zeilden des avonds te acht ure Carlisle-baai uit.

»Wel, mijnheer Swinburne," zeide ik, »hoe staat uw nieuwe post u aan?"

»Dat gaat nog al wel, mijnheer Simpel. 't Is niet onaangenaam officier te zijn en zijne eigene hut te hebben; maar evenwel dunkt mij, dat het beter voor me zou wezen, indien ik op een anderen bodem overging. Ik heb zoo lang kameraadje gespeeld met de matrozen, dat ik nu slecht den officier er tegen kan uithangen, en dit is niet goed voor den dienst. 's Avonds vind ik het ook eenzaam, om daar zoo in mijne cel te zitten, zonder gezelschap om mee te praten, want de andere dekofficieren zijn rare snaken; ze zeggen dat ik slechts dienstdoende konstabel ben, en misschien niet eens vast aangesteld zal worden; dus houden ze zich op een afstand van me. Ik houd er ook niet extra veel van om voor zoo'n boel buskruit verantwoordelijk te zijn; dat is toch maar een gevaarlijk poeier om te behandelen."

»Dat is zeker, Swinburne, maar zoo er geene verantwoordelijkheid bestond, zou men geene officieren noodig hebben. Gij moet ook bedenken, dat ge nu voor uw leven verzorgd zijt en half traktement zult trekken."

»Daarom heb ik ook toegebeten, mijnheer Simpel; ik dacht aan mijn oudje, en hoe makkelijk zij het nu op hare hooge jaren zou hebben; en dus, zie je wel, heb ik me zelven maar opgeofferd."

»Hoe lang ben je al getrouwd, Swinburne?"

»Hoe lang? wel, sedert Kerstmis 94. Ik heb mij niet roekeloos ingescheept, maar eerst vier jaartjes de proef van het vaartuigje genomen; en toen ik bevond dat het goed van ballast was voorzien, heb ik mij er in gewaagd."

»Wat meen je met dien ballast?"

»Daar meen ik geen breeden boeg en vierkanten bodem mee, mijnheer Simpel. Gij weet zeer wel dat een schip zonder ballast het onderste boven moet gaan. Wat houdt nu eene vrouw staande? hare zedigheid en ingetogenheid."

»Dat is zeker, Swinburne; maar die waar is al heel schaarsch in zeeplaatsen."

»En waarom, mijnheer Simpel? Alleen omdat sterke drank daar hooger in tel is. Menig goed en braaf man is daardoor reeds ongelukkig geworden, en wat vrouwen betreft, als ze eens smaak in den drank krijgen, dan gelijken ze naar een schip zonder roer, en gaan vlak voor den wind naar den duivel. Niet dat ik wil zeggen, dat iemand geen oorlam zou mogen drinken, als hij het krijgen kan! Rum is niet voor de negers alleen gestookt, maar om ons allen het hart te verwarmen; ook zie ik niet, waarom eene vrouw niet een slokje zou

mogen drinken; wat goed is voor *Piet*, doet *Hanne* geen kwaad, maar ik wil alleen hebben, dat men daarin de middelmaat betracht, die men in alles moet houden. Half en half is, mijns bedunkens, sterk genoeg."

»Dat geloof ik ook," zeide ik lachend.

»Maar laat ik u niet hinderen om een oog in 't zeil te houden, mijnheer Simpel. Gij, Hoskins, zijt een halve streek van den wind af. Oploeven mag je. Mij dunkt, luitenant, dat kapitein O'Brien juist den besten niet gekozen heeft, toen hij Thomas Alsop kwartiermeester in mijne plaats maakte."

»Alsop is toch een bedaard, goed man, Swinburne."

»Dat wel, maar hij heeft natuurlijke gebreken, die men niet over het hoofd mag zien. Ik twijfel er aan of hij wel verder kan zien dan tot den top van ons schooverzeil."

»Zoo? — dat wist ik niet."

»Neen, maar ik wel. Alsop moet zijn tijd uitdienen, om pensioen te kunnen trekken; — als de chirurgijns hem visiteeren, sturen ze hem terstond naar de invalieden, als iemand, die zoo blind is als een mol. Ik zou hem graag voor konstabelsmaat willen hebben; daar is hij precies geschikt voor. Maar, mijnheer Simpel, ik denk dat wij slecht weer zullen krijgen. De maan ziet er zoo dof uit, en de sterren dienden gesnoten te worden. Vóór het morgen is, zult gij twee reven in de marszeilen hebben. Daar slaat het vijf glazen. Nu ga ik naar mijne *kamer;* als ik niet zoowat wacht meemaakte, zou ik niet kunnen slapen. Mijne geregelde wacht mis ik leelijk. Mijnheer Simpel, — gewoonte is eene tweede natuur, — en dan zoo'n staande kooi, waarin men zoo koud aan beide zijden wordt. Neen! hangmatten boven alles. Goeje nacht, mijnheer Simpel."

»Slaap wel, Swinburne."

Onze orders luidden, om allen *mogelijken* spoed te maken, en O'Brien spaarde dan ook geen zeil; hij bleef zelf gewoonlijk tot twee ure in den morgen op. Wij hadden zeer gunstig weder, en passeerden kaap Lezard in weinig meer dan eene maand tijds. Met denzelfden goeden wind passeerden wij Plymouth, liepen het kanaal in en ankerden te Spithead.

Na zijne opwachting bij den admiraal te hebben gemaakt, begaf O'Brien zich met zijne dépêches naar de hoofdstad, en liet mij het commando over het schip. Drie dagen daarna ontving ik een brief van hem, waarin hij mij schreef, dat hij den Lord-Chef had gezien,

die hem veel vragen had gedaan omtrent de standplaats, welke hij verlaten had; ook had hij O'Brien gecomplimenteerd over zijne bewezene diensten. »Dat zag ik als een wenk aan," dus ging O'Brien voort, »en waagde het zijne Lordschap te doen gevoelen, dat ik hoopte mijne bevordering te hebben verdiend, en daar *de aanhouder wint*, merkte ik tevens op dat ik *lord* Privilege niet had aangesproken, omdat ik meende dat mijne diensten voldoende zouden zijn, zonder zijne voorspraak. Zijne Lordschap gaf mij een zeer gracieus antwoord; hij noemde *lord* Privilege zijn bijzonderen vriend, een trouw aanhanger van het gouvernement, en vroeg mij wanneer ik hem dacht te bezoeken. Ik antwoordde, dat ik mijn eerbied aan zijne Lordschap zou gaan betuigen, zoodra de gelegenheid zich daartoe aanbood. Ik hoop dus maar dat die dwaling van den grooten *Lord* van goede gevolgen voor mij mag zijn; ik zal hem niet uit den droom helpen, want ik gevoel dat mij bevordering toekomt." Hiermede eindigde zijn brief, doch een *postscriptum* bevatte nog het volgende:

»Wensch mij geluk, beste Pieter. Zoo even ontving ik een brief van den kabinets-secretaris, die mij informeert dat ik postkapitein ben geworden en op het fregat de *Semiramis* geplaatst, dat naar Oost-Indië staat te zeilen. Nu moet ik mijn best doen om u mee te krijgen, en daar twijfel ik niet aan, ofschoon de officieren voor dien bodem reeds lang benoemd zijn; ik behoef immers slechts van uwe betrekking tot *lord* Privilege te spreken, welke men nog altijd denkt dat zich voor mij interesseert."

Ik verheugde mij oprecht over O'Brien's geluk. Zijne bevordering had ik als zeker beschouwd, daar zijne gedane diensten er hem recht op gaven, maar het bevel over zulk een schoon fregat kon niet anders zijn gegeven, dan in de vooronderstelling dat zulks mijn oom aangenaam zoude zijn; deze toch was niet slechts een eerste voorstander, maar ook een zeer nuttig lid van het *Tory*-gouvernement. Ik moest bij mij zelven lachen, als ik herdacht dat O'Brien zijne wenschen verkreeg door den invloed van iemand, die hem waarschijnlijk boven alles verfoeide. Met ongeduld zag ik O'Brien's verder schrijven te gemoet, waarbij ik hoopte mijne plaatsing op de *Semiramis* te zullen vernemen; maar dat liep mij ongelukkig tegen.

O'Brien schreef niet, maar kwam twee dagen daarna zelf over, spoedde zich aan boord van de *Semiramis*, las zijne commissie voor en nam het commando op zich, alvorens mij nog gezien te hebben; daarop zond hij zijne gig naar de *Ratelslang* om mij te verzoeken,

terstond bij hem te komen. Ik deed het, en wij begaven ons in zijne kajuit. »Pieter," zeide hij, »ik ben genoodzaakt geweest mij herwaarts te spoeden en het commando van het schip over te nemen, omdat ik vrees dat alles niet recht in den haak is. Ik had mij aan de admiraliteit vervoegd, om mijne laatste opwachting te maken, alvorens aan boord te gaan, en begon mij sterk te vervelen in de *antichambre*, toen zeker iemand binnentrad, — raad eens wie? Niemand anders dan uw lieve oom, *lord* Privilege. Hij zag mij in 't eerst niet, en stapte op en neer, als een kapitein op het halfdek; maar toen hij mij in 't oog kreeg en terstond herkende, o wee! wat zette hij een gezicht, — zoo zijne oogen geen vonken vuurs uitschoten, scheelde het ten minste weinig. Hij deed eenige vragen aan een der portiers en wilde zijn kaartje afgeven, toen mijn naam afgeroepen werd. Ik passeerde hem en ging naar boven, bij den Eersten Lord, dankte hem voor het fregat, ontving nog een aantal complimenten over mijne ijverige dienstverrichtingen in de West-Indiën, maakte mijn compliment en vertrok. Ik was voornemens geweest uwe aanstelling op het fregat te verzoeken, maar ik wist dat uw naam dien van *lord* Privilege moest doen volgen; ook werd juist het kaartje van uw oom bovengebracht en op tafel gelegd, terwijl ik er nog zat. De Eerste Lord dacht waarschijnlijk dat *lord* Privilege hem kwam bedanken voor de vriendelijkheid, die hij mij had betoond, en dit maakte hem nog beleefder jegens mij. Ik boog mij en ging de trappen af; een woedenden blik wierp *lord* Privilege, die naar boven ging, mij *en passant* toe. Het sprak van zelf, dat hij, na mijn vertrek, terstond toegelaten werd. In plaats van te wachten wat het resultaat der conversatie van de twee edele *lords* zou zijn, nam ik drommels gauw eene postchais en kwam herwaarts met al den spoed, dien vier ferme paarden konden maken. Terstond begaf ik mij aan boord, om mijne aanstelling voor te lezen, want één ding is zeker, Pieter, dat men namelijk mijne commissie zal intrekken zoo ik niet aan boord ben; maar eenmaal het commando aanvaard hebbende, zooals nu het geval is, kan ik een krijgsraad inroepen, om mijn karakter te zuiveren, indien men mij terugroept. Ik weet dat de admiraliteit alles kan doen, maar desniettemin zou men, zelfs ten gevalle van *lord* Privilege, ongaarne van de dienst afwijken. Ik keek naar de lucht, zoodra ik den gang der admiraliteit uit was, en verheugde mij zeer dat het weder zoo mistig was, en de telegraaf *) niet werkte:

*) De electro-magnetische telegraaf bestond nog niet. VERT.

anders zou ik mogelijk nog te laat zijn gekomen. Nu ga ik eens spoedig aan wal, om den admiraal te melden dat ik het commando over de *Semiramis* aanvaard heb."

O'Brien liet zich naar wal roeien, werd door den admiraal vriendelijk ontvangen en geïnformeerd, dat, zoo hij nog iets aan wal te doen had, zulks niet te spoedig konde geschieden, dewijl het hem niet verwonderen zoude, indien de orders tot afzeilen reeds den volgenden morgen kwamen. Dit was zeer verdrietig voor mij, daar ik niet inzag hoe het mij gelukken konde, om op O'Brien's schip te komen, zelfs in geval ik met iemand kon ruilen; de tijd toch was te kort. Ik haastte mij, wat ik maar kon, aan boord van de *Semiramis* en adresseerde mij aan de officieren, om te weten of geen hunner in mijne plaats op de *Ratelslang* wilde overgaan, maar, ofschoon die heeren weinig lust hadden om naar de Oost te varen, hadden zij het er evenwel nog minder op om een fregat met eene brik te verwisselen, en ik keerde onverrichter zake terug.

Den volgenden morgen deed de admiraal O'Brien roepen en zeide hem in vertrouwen, — want het was dezelfde admiraal, bij wien O'Brien en ik ons het eerst hadden aangemeld, nadat wij uit de Fransche gevangenis waren ontsnapt, en hij had O'Brien altijd veel vriendelijkheid betoond, — dat er iets op *til* was aangaande zijn bevelhebberschap over de *Semiramis*, en dat er orders waren gekomen om het volk van dien bodem af te betalen, en te onderzoeken of hij wel in staat was om zee te bouwen. Gelukkig had O'Brien reeds het bevel er op aanvaard.

»Begrijpt gij dat?" vroeg de admiraal, die nieuwsgierig was om de reden er van te weten.

O'Brien antwoordde openhartig, dat *lord* Privilege, door wiens protectie hij zijn vroeger commando verkregen had, hem ongenegen was geworden; dat hij hem bij den Lord-Chef had zien ingaan, juist nadat hij zelf op audientie was geweest, en dus niet kon twijfelen of zijne Lordschap had iets tot zijn nadeel gezegd, vermits hij een zeer wraakgierig man was.

»Nu, dan is het gelukkig," zeide de admiraal, »dat gij het commando reeds hebt aanvaard; want men kan u niet wel verplaatsen of uw fregat in het dok zenden, zonder dat er een onderzoek is geschied, en op uw voorstel."

Zoo was het ook; de Eerste Lord vernemende dat O'Brien zich reeds had geïnstalleerd, deed geene verdere stappen, maar liet het fregat

naar deszelfs bepaalde destinatie afzeilen. Maar voor mij was alle hoop om met O'Brien mee te gaan verloren; ik moest nu voor de eerste maal van hem scheiden. Ik bleef bij hem al den tijd, die mij na mijne diensturen overbleef. O'Brien was zelf zeer verdrietig over onze scheiding, maar daar hielp niets aan. »Laat dat maar losloopen, Pieter," zeide hij, »mogelijk is alles nog tot uw best. Gij zult meer van de wereld zien en niet langer aan den leiband loopen. Gij zijt nu tot een knappen kerel opgegroeid, groot genoeg en leelijk genoeg, zooals men met een spreekwoord zegt, om voor u zelven te zorgen. Wij zullen elkander weder ontmoeten, en zoo niet, wel, God zegene u dan, mijn jongen, en vergeet O'Brien niet."

Drie dagen daarna kwamen de orders tot afzeilen voor O'Brien. Ik vergezelde hem aan boord, en eerst toen het schip werkelijk onder zeil was en met een goeden wind naar de Naalden liep, nam ik afscheid van hem. Het was een zware slag voor mij, zulk een vriend te moeten verlaten; maar weinig wist ik, hoeveel ik nog zou moeten lijden, eer ik hem wederzag.

TWEE-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Mijn nieuwe kapitein bevalt mij wel. — Ik krijg verlof naar huis. — Ik vind mijn vader aangetast door eene zeer vreemde ziekte, en toon mij een kundig dokter, ofschoon de kwaal gestadig op eene nieuwe plaats uitbreekt.

Daags nadat O'Brien naar Oost-Indië was afgezeild, kwam er eene commissie bij ons aan boord, om de brik te onderzoeken, en men vond haar zoo gebrekkig, dat men gelastte haar in 't dok te halen. Ik had brieven van mijne zuster ontvangen, die verrukt was van vreugde over mijne behoudene terugkomst en mij spoedig hoopte thuis te zien. Omtrent mijn vader deelde ze mij evenwel zeer treurige berichten mede. Zij schreef, dat teleurstelling en angst zooveel uitwerking op hem hadden gehad, dat zijn verstand er door gekrenkt was.

Onze nieuwe kapitein kwam nu opdagen. Hij was nog zeer jong, en had nooit te voren een schip gecommandeerd. Zijn karakter als luitenant was welbekend, en hetgeen men daarvan zeide, niet zeer gunstig; hij had den naam van een onbeleefd en ongezellig officier te zijn; daar hij evenwel nog geen dienst als eerste luitenant had gedaan, kon men onmogelijk weten hoe hij zich gedragen zou als commandant van een schip. Wij vreesden er evenwel voor, en gevoelden allen diep het verlies van kapitein O'Brien.

Hij kwam aan boord van de hulk, waarop ons scheepsvolk was overgeplaatst, en las zijne commissie voor. Hij toonde zich beleefd, minzaam, kortom den besten man van de wereld. Jegens mij gedroeg hij zich in 't bijzonder vriendelijk, en zeide mij dat hij het toezicht over de dienst geheel aan mij wilde overlaten, daar ik het scheepsvolk zoo goed moest kennen. Wij dachten dat degenen, die ons omtrent zijn karakter hadden geïnformeerd, door vooroordeel moesten

zijn bevangen geweest, of zich volmaakt in den man hadden vergist. Gedurende het half uur dat hij aan boord bleef, had ik gelegenheid om hem te zeggen, dat ik nu, terwijl de brik in het dok lag, gaarne van die omstandigheid wenschte gebruik te maken om mijne familie te bezoeken, indien hij mijn verzoek om verlof wilde teekenen.

Dit beloofde hij mij op den gulsten en vriendelijksten toon, en voegde er zelfs bij, dat hij mijn verlof op zijne eigene verantwoordelijkheid zou verlengen. Mijn brief aan de admiraliteit werd dus door hem ingediend en toestemmend beantwoord. Daags daarna vertrok ik met den postwagen, en drukte weldra mijne lieve zuster, na onze lange scheiding, weder in mijne armen.

Nadat onze eerste blijdschap en welkomstbetuigingen voorbij waren, vroeg ik naar mijn vader; zij antwoordde dat hij zoo wild was, dat niemand hem kon naderen; dat hij te zelfder tijd melankoliek en opvliegend was, en zonder twijfel zijn verstand had verloren, daar hij nu eens waande uit verschillende stoffen te zijn samengesteld, en dan weder een zeker beroep of werk bij de hand te hebben; dat hij op die wijze gemeenlijk vier of vijf dagen doorbracht, vervolgens te bed ging liggen, vier en twintig uren of langer sliep, en met eene nieuwe even sterke inbeelding ontwaakte. Zijne taal was geweldig driftig, maar in andere opzichten scheen hij eerder bevreesd voor andere menschen, dan geneigd om kwaad te doen. Dagelijks werd hij zonderlinger en belachelijker. Hij was nu juist uit eene van zijne lange sluimeringen ontwaakt en in zijn studeervertrek. Alvorens in te slapen, had hij zich verbeeld een timmerman te zijn en allerlei artikelen van huisraad gezaagd en geschaafd.

Ik verliet mijne zuster, om naar mijn vader te gaan, dien ik in zijn leuningstoel aantrof. Zijn voorkomen ontstelde mij geweldig. Hij was bleek en ontdaan, zijn blik was wild, en hij hield den mond altijd open. Eene ziekenoppaster, welke door mijne zuster gehuurd was, stond bij hem.

»La, la, la, la," riep mijn vader uit, »wat kunt gij, een dom oud wijf, van mijn binnenste weten? Ik zeg je, het gas begint al meer en meer te werken, en nu zelfs heb ik moeite om mij op mijn stoel te houden. Ik word opgelicht — opgelicht, en zoo je mij niet gauw met touwen vastbindt, zal ik als een luchtbol opgaan."

»Zoo waar, mijnheer," zeide de vrouw, »'t is enkel en alleen de wind in uwe maag. 't Zal terstond overgaan."

»'t Is ontvlambaar gas, oude *Hecate!* ik weet wat het is. Zeg

maar, wil je een touw halen of niet? Ha, wie is dat? Pieter? Wel, jongen, je valt daar van pas uit de wolken, om mij er te zien inklimmen."

»Ik hoop dat gij u wat beter bevindt, vader," zeide ik.

»Ik bevind mij vrij wat lichter, ten minste. Haal een touw, Pieter, en bind mij aan den poot van de tafel."

Ik poogde hem te overreden dat hij zich vergiste, maar dat was vergeefsch. Hij werd geweldig driftig en zeide, dat ik hem in den Hemel wenschte. Daar ik wel eens gehoord had, dat men lieden met *hypochondrie* geplaagd — blijkbaar de kwaal waaronder mijn vader leed — in hunne grillen moest toegeven, wilde ik die manier eens beproeven. »Het komt mij voor," zeide ik, »dat, indien wij het gas elke tien minuten konden verwijderen, dit een goed effect zou doen."

»Ja, maar hoe?" vroeg hij, treurig het hoofd schuddende.

»Wel, met eene ledige spuit, vader," zeide ik, »welke natuurlijk, in uw mond gestoken zijnde, het gas er uit zal halen."

»Piet-lief, gij redt mij het leven," zeide mijn vader; »maar haast u wat, anders ga ik op, recht den zolder door."

Gelukkig was er eene spuit in huis. Ik zette de opening tegen zijn mond, haalde den pompstok op, wierp de lucht uit en stak de opening weer in den mond. Binnen twee minuten verklaarde hij beter te zijn; ik liet de oude oppaster hard aan het werk, en mijn vader werd veel geruster. Bij mijne zuster teruggekeerd, verhaalde ik haar wat er gebeurd was; maar wij lachten er geenszins om, hoe vermakelijk het ook zou hebben kunnen wezen, indien het een onverschilligen persoon overkomen ware. Het denkbeeld, dat ik mijne zuster zoo spoedig weder moest verlaten — want mijn verlof was slechts voor veertien dagen, — en dat zij ter prooi zou blijven aan de kwelling, door vaders ongelukkige ziekte veroorzaakt, was uiterst bedroevend; maar wij traden in een lang gesprek, waarin ik haar de avonturen verhaalde die ik beleefd had, sedert ik de laatste maal van huis was vertrokken, en dit deed ons voor een oogenblik de bron van onze zorg vergeten. Drie dagen lang noodzaakte mijn vader de oude vrouw om het gas uit zijn lichaam te pompen; daarna viel hij weder in een vasten slaap, die bij de dertig uren duurde.

Toen hij ontwaakte, begaf ik mij opnieuw bij hem. Het was acht uur 's avonds, en ik trad met eene kaars binnen. »Doe die kaars weg, — gauw — blaas ze uit, goed uit."

»Waarom dat, vader?"

»Kom niet bij me, zoo ge mij liefhebt, kom niet dichter bij me. Doe die kaars uit — zeg ik nog eens — doe ze uit."

Ik gehoorzaamde zijn bevel, en vroeg hem vervolgens naar de reden: »Reden?" zeide hij, zoodra wij in 't donker waren, — »kunt gij zien?"

»Neen, vader, — ik kan in den donker niets zien."

»Wel, Pieter, ik ben een magazijn vol buskruit, de minste vonk zou mij doen opvliegen. Reken eens aan. Gij zoudt zekerlijk het ongeluk van uw vader niet begeeren, Pieter," — en de arme oude heer barstte in tranen uit en schreide als een kind.

Ik wist dat het te vergeefs zoude zijn, met hem te redetwisten. »Lieve vader," zeide ik, »aan boord van de schepen zijn wij gewoon, als er eenig gevaar van dien aard bestaat, het magazijn te doen *drijven.* Indien gij dus eene goede portie water dronkt, zou het kruit zijne kracht verliezen en het gevaar voorbij zijn."

Mijn vader nam genoegen met dien voorslag en dronk ieder uur een groot glas water, hetwelk de oude oppaster, zoo gauw als hij er om riep, moest brengen; dit stelde hem gedurende twee of drie dagen gerust, en ik kon weder mijne zuster gezelschap houden. Mijn vader viel opnieuw in een vasten slaap, en wij wachtten weer eene nieuwe gril. De oppaster kwam mij roepen; ik vond mijn vader te bed liggen, en hoorde hem op eene zonderlinge manier ademhalen.

»Wat schort er aan, vaderlief?" vroeg ik.

»Ziet ge dat niet? Hoe kan een arm kindje dat pas geboren is, in 't leven blijven, als de moeder er niet bij is om het te zogen en er zorg voor te dragen?"

Dat was nu toch een beetje te erg. »Gij wilt toch niet zeggen, vader," vroeg ik, »dat gij pas geboren zijt?"

»Zeker ben ik dat. Ik sterf als ik niet gauw de borst krijg."

Wat nu gedaan? Ik gaf hem op een ernstigen toon te kennen, dat zijne moeder het ongeluk had gehad bij de bevalling te overlijden, en dat er geen ander middel was, dan hem met pap op te brengen. Dat stemde hij toe. Ik liet de oppaster eene goede pap maken met een scheutje brandewijn er in, en hij lepelde zijn maal, juist als een kind dat gevoerd wordt.

Deze bui duurde omstreeks zes dagen, want hij sliep nu en dan, omdat kleine kinderen zulks moeten doen. Ik hoopte dus dat het nog langer zou duren, maar hij kreeg opnieuw een aanval van *lethargie* en ontwaakte, na een langen slaap, met eene nieuwe gril. Mijn ver-

loftijd was bijna verstreken, en ik had mijn nieuwen kapitein geschreven om hem eene verlenging er van te verzoeken, doch tot antwoord gekregen dat zulks niet kon worden toegestaan, en ik mij terstond aan boord van de brik diende te begeven.

Dit verwonderde mij, maar ik moest gehoorzamen en vertrok, na een hartelijk afscheid van mijne lieve zuster, naar Portsmouth. Ik ried het arme meisje, mijn vader in zijne invallen toe te geven, en zij volgde dien raad, ofschoon die invallen nu en dan van zulk een aard waren, dat het vindingrijkste vernuft nauwelijks middel zou hebben gevonden om er goed mee om te springen. Zijne gezondheid nam zichtbaar al meer en meer af, en zijn gestel werd door eene langzaam ondermijnende koorts, die lichaam en ziel had aangetast, vernield. Mijne arme zuster was daarbij dubbel te beklagen, en ik moet zeggen dat ik haar met een allertreurigst voorgevoel verliet.

Ik mag niet vergeten aan te stippen, dat ik al mijne prijsgelden, ten bedrage van 1560 pond (18,720 gl.) ontving, — eene groote som voor een luitenant. Ik plaatste alles in de bank en passeerde eene volmacht op Helena, om dat geld als haar eigen te gebruiken, hetgeen ik haar verzocht te doen. Wij raadpleegden er over wat zij beginnen moest, als vader kwam te sterven, en kwamen overeen dat al zijne schulden, die wij wisten dat drie- of vierhonderd pond bedroegen, zouden worden betaald, en dat zij zoo goed mogelijk zou trachten uit te komen met hetgeen er van den boedel overbleef en met den interest van mijne uitgezette gelden.

DRIE-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Wij ontvangen onze orders om uit te zeilen, en nog andere orders daarenboven. — Eene conversatie op de kampanje. — Luistervinken hooren nimmer iets goeds van zich zelve.

Te Portsmouth aangekomen, meldde ik mij bij den kapitein aan, die in een hotel logeerde. Men bracht mij in eene kamer, waar men mij verzocht hem te wachten, daar hij zich kleedde om bij den admiraal te gaan dineeren. Mijne oogen vielen natuurlijk op hetgeen op de tafel lag, enkel en alleen uit de behoefte aan tijdverdrijf, welke ons menschen eigen is, — geenszins uit nieuwsgierigheid; en ik was zeer verwonderd een hoop brieven te zien, waarvan de bovenste door *lord* Privilege was gefrankeerd. Dit zou evenwel een bloot toeval hebben kunnen zijn, maar nu was mijne nieuwsgierigheid gaande gemaakt: ik lichtte den brief op en bevond dat de tweede, de derde, ja ten minste tien der brieven door mijn oom waren gefrankeerd. Ik kon mij niet begrijpen hoe er eenige bijzondere betrekking tusschen hem en mijn oom kon bestaan, en peinsde daarover, toen de kapitein — Hawkins heette hij — binnentrad. Hij was zeer vriendelijk en beleefd, excuseerde zich dat hij mijn verlof niet kon verlengen, uit hoofde, zeide hij, dat de admiraal, dien hij daarover gesproken had, de afwezigheid van den eersten luitenant niet wilde goedkeuren, en hem ronduit had gezegd dat hij mij onverwijld moest terugroepen. Daarmede was ik voldaan, wij gaven elkaar de hand, en ik vertrok. Bij mijne komst aan boord van de hulk — want de brik was nog in het dok — werd ik met de oprechtste vriendschapsbetuigingen door mijne kameraden ontvangen. Zij zeiden mij dat de kapitein over het algemeen zeer beleefd jegens hen was geweest, maar dat nu en dan de *bokspoot zich liet bespeuren.*

»Webster," zeide ik tot den tweeden luitenant, »weet gij iets omtrent zijne familie of betrekkingen?"

»Dat is iets waarover ik de personen, die met hem gezeild hebben, ondervraagd heb, en ze zeggen allen dat hij nooit van zijne familie spreekt, maar dikwijls pocht op zijne betrekkingen met den adel. Sommigen zeggen, dat hij een aangenomen kind van een of anderen groote is."

Ik dacht daarover na, en wanneer ik dat in verband bracht met de talrijke franco's van *lord* Privilege, die ik op tafel had gezien, kwamen er gissingen, die niet onwaarschijnlijk waren, bij mij op; maar ik wist dat ik mijn plicht kon doen en geene reden had om iemand te vreezen. Ik besloot bij mij zelven elk verzuim in dienst ten stipste te vermijden, zoodat niemand iets tegen mij zou kunnen inbrengen, en dacht vervolgens hier niet meer aan. De brik was hersteld en buiten het dok, en ik hield mij gedurende eenige dagen druk bezig met haar zeilree te maken. Ik verliet haar boord nooit; — ik had ook, om de waarheid te zeggen, niets dat mij naar wal trok. Nooit was ik een vriend geweest van slecht gezelschap of nachtelijke drinkgelagen, en ik had geen kennis onder de fatsoenlijke klasse der Portsmouthsche ingezetenen. Eindelijk ging het scheepsvolk op de brik over; wij liepen de haven uit en ankerden te Spithead.

Kapitein Hawkins kwam aan boord en gaf mij een orderboek, zeggende: »Mijnheer Simpel, ik ben in 't geheel geen vriend van geschrevene orders, want ik denk dat de krijgsartikelen voldoende zijn om een schip te besturen. Evenwel bevindt een kapitein zich in eene zeer verantwoordelijke betrekking, en zoo er eenig toeval plaats heeft, houdt men hem voor den man. Ik heb dus eenige weinige orders ter neder gesteld voor de inwendige tucht op het schip, en dit zal mij kunnen *wit maken*, indien iemand mij een *zwart kleurtje wilde geven.* Met dat al wil ik niet dat mijne officieren overlast daarvan zouden hebben, en mijn doel is alleen om eenig bezwaar te voorkomen, dat op mij zelven zou kunnen vallen."

Ik ontving het orderboek, en de kapitein ging aan wal. Toen ik in de tweede kajuit kwam om het eens te doorloopen, zag ik terstond, dat, indien men zich stiptelijk naar die orders van den kapitein wilde richten, geen officier op het schip bijna een oogenblik rust zou hebben en dat, indien men ze verwaarloosde, ik de persoon zou zijn, die er voor verantwoordelijk was. Ik toonde het orderboek aan Webster, die het met mij eens was en zeide, dat naar zijne meening

de vriendelijkheid en goedaardigheid des kapiteins slechts een blinddoek waren, en dat hij voornemens was ons *aan te pakken*, zoodra het slechts in zijn vermogen stond. Ik riep dus al de officieren bijeen, en zeide hun wat ik van de zaak dacht. Webster ondersteunde mij, en er werd met eenparige stemmen besloten, dat de orders zouden worden gehoorzaamd, hoewel niet zonder vertoog er tegen. Het grootste gedeelte er van had echter slechts betrekking op den tijd, dien de brik in de haven lag, en daar wij op het punt stonden om in zee te gaan, was het nauwelijks der moeite waard er thans van op te halen.

De orders tot ons uitzeilen werden ontvangen, en met dezelfde post kwam er een brief voor mij van mijne zuster Helena, welke mij berichtte dat zij tijding had ontvangen van kapitein Fielding, die onmiddellijk naar Bombay had geschreven, waar het regiment in garnizoen lag, en tot antwoord had bekomen, dat er geen getrouwd man met den naam van Sullivan bij het korps was, en dat er ook geene vrouw, welke dien naam droeg, het regiment was gevolgd. Dit maakte op eens een einde aan al onze nasporingen omtrent de min, die in het huis van mijn oom had gediend. Waar zij heengezonden was, kon natuurlijk niemand zeggen, maar ik gaf alle hoop op om het bedrog van mijn oom te ontdekken, en zuchtte, terwijl ik aan Celeste dacht, die ik nu waarschijnlijk wel nooit de mijne zou kunnen noemen. Ik schreef een langen brief naar huis, en den volgenden dag zeilden wij naar ons station in de Noordzee.

De kapitein voegde een nacht-orderboek bij het andere en zond het elken avond aan boord, om hem te worden teruggezonden, nadat de wacht des morgens was afgelost, voorzien van de handteekening van al de officieren die 's nachts de wacht hadden gehad. Hij wilde ook dat wij allen in zijn algemeen orderboek zouden teekenen, opdat wij niet mochten kunnen zeggen dat wij met den inhoud er van onbekend waren.

Ik had de eerste wacht; Swinburne kwam bij mij.

»Wel, mijnheer Simpel, mij dunkt dat wij bij onze verandering van kapitein niet veel hebben gewonnen, en ik vrees dat er spoedig buien zullen komen opzetten."

»Wij moeten niet te overijld oordeelen, Swinburne," zeide ik.

»Neen, neen — dat moeten we ook niet, maar men kan zich toch in de wereld een beetje naar het gezicht van de menschen richten, en het zijne kan niemand bijzonder aanstaan. Hij heeft veel van een

winterdag, — kort en morsig, — en hij stapt over het dek, alsof de planken niet goed genoeg voor zijne voeten waren. Zijt gij ooit in de Oostzee geweest, mijnheer Simpel? Neen, als ik mij wel bedenk. Ik heb daar somtijds hard werk bijgewoond met de kanonneerbooten, en dit zou nu wel weder het geval zijn, indien we kapitein O'Brien nog hadden; maar met dit mannetje denk ik dat het veel geschreeuw en weinig wol zal zijn."

„Gij schijnt het dan maar in het geheel niet op onzen kapitein te hebben, Swinburne. Ik weet niet of ik als eerste luitenant wel naar u behoorde te luisteren."

»'t Is juist omdat gij eerste luitenant zijt, mijnheer Simpel, dat ik u die dingen zeg. Ik heb mij nooit erg vergist in het karakter van een officier, wanneer ik hem in 't gezicht kan zien en een half uurtje hooren praten, en mijn eenig doel was u te waarschuwen, want ik ben overtuigd dat hij kwaad tegen u in den zin heeft. Wat heeft hij er mee voor, dat hij elken morgen dien sergeant van de mariniers met zijn bol gezicht een half uur lang bij zich in de kajuit houdt! De rapporten van dien man, als provoost, moeten door uw mond, als eersten luitenant, geschieden; maar hij wil hem als spion bij ons allen, en vooral bij u gebruiken. Die vent is reeds begonnen zich *airs* te geven, en spreekt de jonkers aan alsof ze ver beneden hem waren. Ik dacht dat gij het mogelijk niet wist, mijnheer Simpel, en dat ik wel zou doen u kennis er van te geven."

»Ik dank u wel, Swinburne, voor uwe goede intentie; maar ik kan mijn plicht doen, en wat zou ik dan behoeven te vreezen?"

»Men kan zijn plicht doen, mijnheer Simpel, en toch door zijn kapitein ongelukkig worden gemaakt; hij behoeft dit slechts te willen. Ik ben langer in dienst geweest dan gij, en heb goed rondgekeken. Zorg maar voor één ding, mijnheer Simpel — pardonneer me, dat ik zoo vrij en rondborstig u zeg, wat mij op het hart ligt — zorg maar voor één ding: *blijf altijd bedaard.*"

»Daar is geen gevaar bij, Swinburne," zeide ik.

»Gij kunt dat licht zeggen, mijnheer Simpel," hernam de brave oude zeeman op een meer en meer ernstigen toon, »maar bedenk dat men u nog niet gesard heeft, zooals sommige andere brave officieren. Men heeft u altijd als een fatsoenlijk man behandeld, maar indien gij het tegendeel moest ondervinden, hebt gij al te goed bloed in uwe aderen om niet te spreken: daar ben ik zeker van. Ik heb officieren zien beleedigen en beschimpen, dat geen engel het zou heb-

ben kunnen uitstaan, en hen vervolgens voor een enkel woord, dat hun onbedachtzaam ontviel, een woord, dat zij, zonder de grootste lobbesen van de wereld te zijn, niet hadden kunnen inhouden, uit de dienst naar den duivel zien jagen."

»Maar gij vergeet, Swinburne, dat de krijgsartikelen voor den kapitein zoowel als voor den minsten matroos zijn gemaakt."

»O ja! maar bij den krijgsraad wordt een groot onderscheid gemaakt tusschen de woorden, die een meerdere tegen een mindere gebruikt, en die waarvan zich een mindere tegen zijn meerdere bedient."

»Dat is ook zoo," hernam ik. »Shakespeare zegt: Wat, uit den mond eens kapiteins komende, slechts een driftig woord wordt genoemd, gaat, wanneer een soldaat het zegt, voor Godslastering door."

»De zuivere waarheid!" zeide Swinburne. »Ja, ja, wanneer de kapitein tegen u zegt dat gij een gemeene vent zijt, zoo wacht u wel hem hetzelfde te zeggen."

»Ik zal dat ook wel laten, maar een krijgsraad mag ik verzoeken."

»Dat moogt ge, luitenant, en uw verzoek zal u ook niet worden geweigerd; maar wat is daarbij gewonnen? Dat is alsof men tegen zwaren wind en stroom worstelt; — duizend tegen een, dat men terecht komt, en gelukt het al, dan is het vaartuig toch stukgewerkt, de zeilen zijn versleten, het want is onbruikbaar, geen herstel is mogelijk, en nooit pronkt de gehavende bodem weer op zee. Neen, neen, mijnheer Simpel; het beste dat men doen kan, is zich maar stil te houden en scherp toe te zien, want geloof me, mijnheer Simpel, een spionneerende kapitein vindt altijd lui die hem helpen spionneeren."

»Ziet dat op mij, konstabel Swinburne?" vroeg eene stem van onder de verschansing. Ik zag verbaasd om en ontdekte den kapitein, die zonder door ons gezien te worden, gedurende ons gesprek, op het dek was geslopen.

Swinburne antwoordde niet, maar sloeg aan zijn hoed en ging over naar de andere scheepszijde.

»Ik vooronderstel, mijnheer Simpel," zeide de kapitein, zich tot mij wendende, »dat gij denkt gelijk te hebben, wanneer gij tegen een mindere kwaad spreekt van uw kapitein aan boord van Z. M. schip."

»Indien gij hoordet wat wij vroeger gesproken hebben, kapitein, dan kan het u niet onbekend zijn dat wij over krijgsraden in 't algemeen hebben gesproken. Ik denk niet dat ik iets misdaan heb, door met een dekofficier over zaken, met de dienst in verband staande, te spreken."

»Gij zoudt dus willen zeggen dat de konstabel *mij* niet bedoelde, toen hij de woorden *spionneerende kapitein* bezigde?"

»Ik erken, mijnheer, dat, vermits gij ons ongemerkt beluisterdet, die uitdrukking op u toepasselijk zou schijnen, — maar de konstabel had op dat oogenblik geen vermoeden, dat gij luisterdet. Ik houd dus zijne aanmerking voor in 't algemeen gesproken, en het spijt mij dat gij er anders over denkt."

»Best, best, mijnheer Simpel," zeide kapitein Hawkins, en ging de ladder af naar zijne kajuit.

Een oogenblik daarna trad Swinburne weer naar mij toe.

»'t Is nog al aardig, mijnheer Simpel, dat ik daar boven kwam met oogmerk om u dienst te doen, en u, contrarie, juist in den knip help. Maar zoo is het mogelijk nog het beste; openbare oorlog is beter dan hinderlagen in het duister en steken van achteren. Hij was niet van zins zoo vroeg het masker af te leggen, maar ik lei hem het vuur zoo na aan de scheenen, dat hij zich zelven vergat."

»Dat denk ik er ook van, Swinburne, maar mij dunkt dat gij beter zoudt doen mij heden nacht maar niet meer aan te spreken."

»Ik wou dat ik al zooveel niet gesproken had, nu de zaak zoo uitgevallen is," hernam Swinburne. »Goeden nacht, mijnheer."

Ik peinsde over het voorgevallene na, en voelde mij overtuigd dat Swinburne gelijk had, toen hij zeide dat het zóó beter was, dan indien er niets ware gebeurd. Ik kende nu mijn terrein, was gewaarschuwd en dus tegen het gevaar gewapend.

VIER-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Wij ontmoeten eene Hollandsche oorlogsbrik. — Kapitein Hawkins let nauwkeurig bij het ankerspil op. — Duchtige klappen en geen dank er voor. — Wie is er bang? — Het scheepsvolk is recht knorrig.

Den volgenden morgen met het aanbreken van den dag bevonden wij ons op de hoogte van Texel, en konden de lage duinen zien, doch wij hadden ze nauwelijks in 't oog, of de mist in de ruime zee klaarde op en liet ons een vreemd schip ontdekken. Straks was het *overal;* alle zeilen werden bijgezet, om er jacht op te maken. Wij bespeurden dat het eene oorlogsbrik was, en daar zij haar koers aanmerkelijk veranderde, hielden wij haar voor een vijandelijk schip. Wij maakten het bijzondere sein, dat onbeantwoord bleef, en bereidden ons daarop tot het gevecht; de wind was ongestadig, doch wij waren over het geheel vlugger dan de vreemde brik, en wonnen het haar in een uur tijds nagenoeg eene halve mijl af; zij was toen nog anderhalve mijl boven wind voor ons uit. Ieder van ons volk was op zijn post, en blijde het oude werk spoedig weer bij hand te zullen krijgen. Zij ontdeden zich van hunne baaitjes en hoeden, wonden een zakdoek om hun hoofd, en knoopten een anderen zakdoek of hun zijden halsdoek om hun middel. Elk kanonstuk was gereed, alles op zijne plaats, en ieder verbeidde met ongeduld het oogenblik van de actie; — den kapitein moet ik evenwel uitzonderen, die, van den beginne af, weinig blijken van tevredenheid en volstrekt geene van tegenwoordigheid van geest gaf. Toen wij pas jacht begonnen te maken op het schip, zeide men dat het eene koopvaardijbrik was, en eerst toen het helder dag werd, ontdekten wij dat we een oorlogschip vóór hadden. Slechts ééne verontschuldiging kon men ten behoeve van den kapitein doen gelden: hij was in zijn leven bij geen gevecht tegenwoordig geweest.

De wind verflauwde weer, en wij hadden beiden al onze zeilen gezet, toen een dikke mist de brik aan ons gezicht onttrok. De mist rolde voort totdat wij er midden in waren, en nu konden wij geen tien ellen van ons af zien. Dit veroorzaakte ons groot verdriet, daar wij nu gevaar liepen den buit, waarop wij reeds vast gerekend hadden, te verliezen. Gelukkig daalde de wind bijna tot kalmte, en omstreeks twaalf ure flapten de zeilen tegen den mast aan. Ik rapporteerde dat het twaalf uur was, en vroeg den kapitein of er gefloten moest worden voor schaften."

»Nog niet," zeide hij, »wij zullen eerst van koers veranderen en wenden."

»Wenden, kapitein?" vroeg ik verwonderd.

»Ja," antwoordde hij, »ik ben overtuigd dat de vijand thans ook gewend heeft; doen wij het dus niet, dan verliezen wij onze kans."

»Hij kan niet wenden," zeide ik, »zonder op het zand te raken, en dan hebben wij hem zeker."

»Mijnheer," hernam hij, »als ik u om raad vraag kunt gij mij uw raad geven; maar *ik* ben commandant van dit schip."

Ik sloeg de hand aan mijn hoed en liet het bevel des kapiteins ten uitvoer brengen, wel overtuigd dat hij de actie zocht te vermijden, daar de vreemde brik geene andere kans had om ons te ontkomen, dan door haar koers onveranderd te vervolgen.

»Wat? — wenden?" riep het scheepsvolk. »Waar duivels moeten we dan naar toe?"

»Stilte daar, voor en achter!" riep ik. »Kapitein Hawkins, wij zullen niet kunnen wenden, dan al dragende, want er is bijna geen wind."

»Dat is goed, mijnheer Simpel."

Er zijn gevallen, waarin ontevredenheid en gemor onder de matrozen dermate door de officieren wordt gedeeld, ofschoon deze zulks niet openlijk toonen, dat de uitdrukkingen, waarvan zij zich bedienen, niet in aanmerking worden genomen. Dit was nu hier het geval. De officieren zagen elkander aan, zonder een woord te spreken, maar de manschappen hielden geen slot voor den mond. De brik maakte hare wending trapsgewijze, en onder het werk mompelden en kreunden de matrozen in stede van het *hoezee*, dat zij anders bij zulk eene gelegenheid deden hooren.

»Brast die raas daar op in stilte," zeide ik tot het volk. Meer kon ik niet zeggen.

De touwen werden neergeschoten, en men floot voor het middagmaal. De kapitein, die op het dek bleef, moest wel de uitdrukkingen van misnoegen, die men tusschendeks bezigde, hooren. Hij liet er zich niet over uit, maar keek nu en dan eens overzijde, om te zien of de brik door het water ging. Dat deed zij langzaam, gedurende omtrent tien minuten; — toen kwam er een lichte tegenwind op, wij draaiden er mee rond, de wind nam toe, en binnen een kwartieruurs was de brik weer zichtbaar ter lijzijde van ons. De manschappen riepen driemaal *hoezee*.

»Stilte daar, voor en achter," riep de kapitein toornig uit. »Mijnheer Simpel, is dit de manier waarop het volk onder den vorigen commandant is gedisciplineerd, dat ze naar goedvinden zoo schreeuwen en brullen?"

Ik kon niet verdragen dat men de minste aanmerking ten nadeele van O'Brien maakte. »Ja, mijnheer," antwoordde ik, »men heeft hen altijd gewend om hunne vreugde te betoonen, wanneer er hoop is met den vijand slaags te geraken."

»Hoe moeten wij sturen?" vroeg de schipper, aan zijn hoed slaande. »Om jacht te maken?"

»Natuurlijk," zeide de kapitein, en ging vervolgens naar zijne kajuit.

»Komaan jongens," zeide Swinburne, nadat de kapitein weg was, »ik heb eens rondgekeken, en gezien dat onze poortwachters alle den buik vol hebben. Aan kruit zal ik je geen gebrek laten lijden, maakt daar staat op. Ze zullen zien dat de *Ratelslang* nog verduiveld hard kan bijten, dat verzeker ik je."

»Of de *Ratelslang* dat kan! — en nog wel zonder haar *kop!*" dus liet een der matrozen, een rechte spotvogel, zich hooren.

Het gejaagde schip ziende, dat het niet kon ontsnappen, — want wij naderden het hand over hand, — kortte nu zeil tot actie, en heesch de Hollandsche vlag.

Kapitein Hawkins vertoonde zich weder op de kampanje, toen wij nog eene halve mijl van den vijand af waren.

»Zullen wij haar op zij loopen, of hoe?" vroeg ik.

»Mijnheer Simpel, *ik* commandeer hier," zeide hij, »en gij hebt u daarmede niet te bemoeien."

»Best, mijnheer," hernam ik en begaf mij op de loopplanken.

»Mijnheer Thompson," riep de kapitein, die al zijn moed scheen te hebben verzameld en zich nu voor een oogenblik op eene der caronnaden had geposteerd, »gij moet de brik recht —"

Bang, *bang*, — *wis*, *wis*, — *bang*, *wis* — kwamen drie schoten van den vijand, die de lucht tusschen onze masten kliefden. De kapitein sprong van de caronnade af en snelde naar het ankerspil, zonder uit te spreken. »Zullen wij vuren als wij klaar zijn, kapitein?" vroeg ik, want ik merkte dat hij buiten staat was om gepaste orders te geven.

»Ja, ja, zeker," zeide hij, en bleef waar hij was.

»Thompson," dus sprak ik den schipper aan, »mij dunkt dat wij in onze tegenwoordige gunstige positie het zoo kunnen aanleggen, dat wij haar uitlegger en fokkesteng wegblazen, en dan kan ze ons niet ontgaan."

»Ik zal dat wel arrangeeren, mijnheer Simpel, of mijn naam is geen Thompson," antwoordde de schipper, in de kwartierboot springende en in die gewaagde stelling de richting van ons schip besturende, terwijl wij het vijandelijke vuur ontvingen.

»Uitgekeken, jongens, en naar welgevallen losgeblazen," zeide ik tot de manschappen.

Zij waren echter te wel gedisciplineerd, om van mijne vergunning oogenblikkelijk gebruik te maken, maar wachtten totdat wij de brik passeerden, en juist toen de schipper zijn roer opwierp, om haar uitlegger tusschen onze masten op te vangen, joegen wij onze volle laag in haar boeg. Haar kluifhout en fokkesteng kwamen neer, en zij had zooveel gang door het water, dat wij van haar af geraakten en bij den wind om vooruitschoten. De vijand, hoewel in confusie gebracht door de uitwerking onzer laag, wierp den helmstok op om ons te peperen, wij merkten zijne manoeuvre en deden hetzelfde; vervolgens ons zeil richtende, liepen wij met hem voor den wind en engageerden volle laag tegen volle laag.

Dit duurde omstreeks een half uur voort, en wij bevonden weldra dat wij geen kind vóór hadden. De manschap der brik hield zich dapper, en het geschut werd meesterlijk bediend. Verscheidenen van ons volk werden naar beneden gedragen, en het kwam mij beter voor den vijand nog meer van nabij te engageeren. Er was omtrent kabelslengte tusschen de beide schepen, terwijl wij voor den wind liepen naar rato van ongeveer zes mijlen (twee uren) per uur, met eene lichte rollende beweging.

»Thompson," zeide ik, »laat ons zien of we hen niet van hunne stukken kunnen wegslaan. Bakboord het roer en opgesloten, totdat we een beschuit aan boord kunnen gooien."

»Dat is juist mijn gevoelen, mijnheer Simpel; we zullen eens zien of we ze niet op eene andere manier aan 't loopen kunnen krijgen."

Binnen weinige minuten waren wij haar zoo dicht aan boordszijde, dat de mannen bij de stukken elkander met hunne aanzetters en wisschers konden raken. Ons volk hoezeede, en de vijand beantwoordde lustig hun gejuich, terwijl het klein-geweervuur nu van weerskanten een moorddadigen aanvang nam. De vijandelijke kapitein, die zich als een dapper man van zijn plicht kweet, stond eenige minuten op de hangmatten; ik had mij op de verschansing bij het groote want geplaatst, waaraan ik mij vasthield; hij nam zijn hoed af en groette mij beleefd. Ik beantwoordde zijn compliment, maar het vuur werd te heet, en ik wenschte mij wel onder de beschutting van het boord te bergen. Evenwel wilde ik niet het eerst er van af, en de Hollandsche kapitein scheen van zijn kant ook vast besloten, niet de eerste te zijn die den post van eer verliet. Eindelijk trof een onzer mariniers hem in den rechterarm; hij sloeg zijne hand op het gekwetste deel, alsof hij mij de wond wilde toonen, knikte mij toe en liet zich van de verschansing afhelpen. Nu verliet ik ook terstond mijn post, want ik achtte het dwaasheid om als eene schijf voor veertig of vijftig soldaten te blijven staan. Ik had reeds een kogel door het dunne van mijn been gekregen. Maar de uitwerking van zulk een van nabij vuren vertoonde zich nu duidelijk; onze stukken waren slechts half bemand, onze scheepszijden vreeselijk gehavend en onze zeilen en want aan flarden. De vijand was er nog erger afgekomen, en twee volle lagen meer deden zijn grooten mast overboord slaan. Ons volk hief een vroolijk *hoezee* aan en gaf eene nieuwe volle laag. De vijand zakte achteruit, wij liepen om, ten einde hem nogmaals te begroeten; hij poogde insgelijks bij te ronden, maar kon niet, alvorens hij zijn wrak weggeruimd, zijn fokkezeil binnengehaald en het marszeil neergelaten had. Daarop zette hij het gevecht met denzelfden moed voort.

»Dat is, zoo waar ik leef, een ferme klant!" riep Thompson uit. »Ik heb nooit iemand beter zien vechten. Maar wij hebben hem toch. Webster is gevallen, die arme jongen!"

»Dat spijt me," zeide ik, »maar ik vrees dat er vrij wat meer gevallen zijn. Het schijnt mij nutteloos toe, het voordeel dat wij nu hebben, weg te werpen. Weg kan hij niet, en op deze wijze zal hij het gevecht nooit opgeven. Wij moesten hem liever vooruitloopen, onze schade herstellen, en dan moet hij in zijn kreupelen staat zich wel overgeven, zoodra wij hem opnieuw aantasten."

»Daarin ben ik het met u eens," zeide Thompson; »het eenige is maar, dat het gauw donker zal zijn."

»Ik zal hem niet uit het oog verliezen, en weg kan hij niet, of wij zijn hem terstond weer op het lijf."

Wij losten onze stukken op hem tot afscheid, en nadat wij omstreeks eene halve mijl van hem af waren, werd er bijgelegd om onze schade te herstellen.

De lezer zal wel vragen: »Waar was de kapitein al dien tijd?" De man hield zich bij het ankerspil op, waar hij gedurende het gansche gevecht stil bleef staan, zonder zich het minst er mee te bemoeien; hij liet aan schipper Thompson en mij het commando over. Welk gezicht hij trok, of wat hij overigens deed, terwijl de actie duurde, kan ik niet zeggen; want ik had geen tijd om hem gade te slaan. Zelfs nu was ik druk bezig met het knoopen van 't want, het opschommelen van nieuwe zeilen, kortom, het in orde brengen van alles wat overstuur was, en zou niet eens op hem hebben gelet, ware hij niet naar mij toe gekomen; want zoodra het vuur ophield, scheen hij zijne bedaardheid terug te krijgen. Hij sprak mij evenwel niet het eerst aan, maar richtte zich tot het volk.

»Komaan, jongens, houdt je goed, — een handje hier om het bloed op te zwabberen. Hier, jonkman, loop eens gauw naar den chirurgijn beneden, en zeg hem, dat ik een rapport verlang van de dooden en gekwetsten."

Langzamerhand raakte zijne tong meer los, en eindelijk sprak hij ook mij aan. »Dat heeft daar leelijk gespannen, mijnheer Simpel."

»Dat heeft het wel, kapitein," zeide ik, en wendde mij vervolgens van hem af, om de noodige orders te geven.

»Jij daar in den mars," brulde de kapitein op eens, »wees een beetje vlugger, of ik zal je verd.... eens beneden laten komen om je een lesje te geven."

Dat klonk niet aardig uit den mond van iemand, die niets had uitgevoerd, tegen mannen, die met lust en ijver werkten.

»Mijnheer Simpel," zeide de kapitein, »ik wenschte wel dat gij meer stilte bij het werk in acht naamt."

»Daar heeft hij ons ten minste een voorbeeld van gegeven, terwijl er geklopt werd," mompelde dezelfde grappenmaker, van wien ik vroeger gesproken heb, en de andere manschappen lachten hartelijk om dien zet.

Binnen twee uren, gedurende welke wij den vijand, die nog altijd

lag waar wij hem gelaten hadden, in 't oog hadden gehouden, waren wij opnieuw gereed om hem te engageeren.

»Zal ik nu den grog aan het volk uitdeelen, kapitein?" vroeg ik; »zij zullen wel eene hartversterking noodig hebben."

»Neen, neen," antwoordde de kapitein, »ik houd niet van zulken moed, dien men met brandewijn moet gaande maken."

»Wij weten wel dat hij van geen moed houdt; daarom heeft hij het ook niet op dien klant daar geladen," zeide onze spotvogel zachtjes, en deed al de matrozen weer hartelijk lachen.

»Ik geloof, kapitein," merkte ik aan, »dat het eene beleediging jegens ons kordaat en dapper scheepsvolk is, hen slechts in de minste verdenking te brengen, alsof ze sterken drank behoefden om moedig te vechten, en ik ben zoo vrij u te herinneren dat de manschappen hun namiddagrantsoen niet hebben gehad, en dat zij, na de doorgestane vermoeienissen, het werkelijk behoeven."

»Ik ben commandant van 't schip, mijnheer," hernam hij.

»Dat is zeker, mijnheer," zeide ik, »ik weet het zeer wel. Alles is nu weder in orde, wij kunnen het gevecht hervatten, en ik verwacht uwe orders. De vijand is twee mijlen van ons af aan lijzijde."

De chirurgijn kwam boven met zijn rapport.

»Goede Hemel!" riep de kapitein uit, »zeven en veertig man gesneuveld of gekwetst; — de heer Webster gevaarlijk. Wel, de brik is kreupel geschoten. Wij kunnen niets meer uitvoeren, — wij kunnen stellig niets meer."

»*We kunnen in alle geval die brik nemen*," riep een van het scheepsvolk uit een dozijn mannen die aan lijboord stonden en op orders wachtten om den aanval te hernieuwen.

»Wie was dat daar?" vroeg de kapitein.

Niemand antwoordde.

»Bij God! het schip is in een staat van oproer, mijnheer Simpel!"

»Dat zal het *gauw* zijn, denk ik," zeide eene stem uit den hoop, welke ik wel kende, maar de kapitein, die nog slechts kort aan boord was geweest, niet.

»Hoort gij dat, mijnheer?" riep de kapitein.

»Het spijt mij te moeten zeggen dat ik het hoorde, kapitein; ik dacht niet dat men ooit aan boord van de *Ratelslang* zulk eene uitdrukking zou hebben gebruikt." Vervolgens, vreezende dat hij mij den naam van den man mocht vragen, en mij houdende alsof ik hem niet kende, riep ik: »Wie heeft die woorden daar gesproken?" Nie-

mand antwoordde, en het was te donker om de manschappen van elkander te onderscheiden.

»Na zulke oproerige uitdrukkingen" zeide de kapitein, »wil ik zekerlijk Z. M. brik onder mijn commando niet wagen, hetgeen ik zelfs in haar kreupelen toestand zou gedaan hebben, door opnieuw den vijand te engageeren. Het spijt mij bovendien, dat de officieren even onbeschoft schijnen, als het volk."

»Misschien zult gij wel willen zeggen, kapitein Hawkins, hoe en wanneer ik mij onbeschoft heb getoond? Ik kan mij zelven niet beschuldigen."

»Ik hoop dat gij mij met die uitdrukking niet bedoeld hebt, mijnheer," zeide Thompson, de schipper, de hand aan den hoed slaande.

»Stilte, heeren, als ik u verzoeken mag. Mijnheer Simpel, leg het schip om."

Of de kapitein al dan niet voornemens was den vijand aan te tasten, konden wij niet zeggen: maar spoedig bleek ons wat er van het geval was; want toen wij gewend hadden, liet hij ons afhouden, totdat de Hollandsche brik aan onze lij was; vervolgens gelastte hij den schipper, koers naar Yarmouth te zetten, ging naar beneden in zijne kajuit en zond iemand boven, om mij te zeggen dat ik kon doen fluiten om te schaften, en dat de uitdeeling van rum mocht plaats hebben.

De woede en verontwaardiging der manschappen waren niet te stillen. Nadat zij beneden waren gegaan om te eten, *kreunden* of *brulden* zij driemaal eenstemmig, en gedurende den geheelen nacht hadden de officieren, die de wachten commandeerden, veel moeite om het volk te weerhouden dat ze hun gevoel lucht gaven in openlijke muiterij; indien er ooit een oproer aan boord van een schip gerechtvaardigd kon worden, zou het in dat geval zijn geweest.

Ik voor mij kon ternauwernood mijn spijt verbergen. De brik was een buit die ons niet ontgaan kon, zooals den volgenden dag ten klaarste bleek; want toen streek zij onmiddellijk de vlag voor een veel kleiner oorlogschip, dat op haar afkwam, terwijl zij nog in denzelfden verlamden toestand daar lag; zijnde de kapitein en eerste luitenant gesneuveld, en bijna twee derden van het volk gedood of gekwetst. Hadden wij een tweeden aanval gedaan, zij zou terstond hebben gestreken, want het was ons laatste schot dat den dapperen kapitein had gedood. Als eerste luitenant zou ik mijne bevordering hebben bekomen, die nu voor mij verloren was. Ik schreide van ver-

driet, terwijl ik, te bed liggende, hieraan dacht. Dat al de officieren, zoowel als de matrozen en mariniers, het gedrag van den kapitein verfoeiden, behoef ik nauwelijks te zeggen. Thompson wilde hem voor een krijgsraad brengen, hetgeen ik met vreugde zou hebben gedaan, al ware het enkel geweest om van hem af te komen; maar ik had daarover een lang gesprek met den ouden Swinburne, en deze bewees mij dat ik zulks liever niet moest beproeven. »Want, zie je, mijnheer Simpel, de bewijzen ontbreken. Hij is niet weggeloopen naar beneden; hij is op zijn *terrein*, op het dek gebleven, ofschoon hij niets heeft uitgevoerd. Gij kunt hem dus geene lafhartigheid bewijzen, ofschoon daar niet veel aan te twijfelen valt. En wat betreft dat hij den aanval niet vernieuwde, staat het niet een kapitein vrij om te beslissen wat voor Z. M. dienst het beste is? Indien hij nu, wegens den kreupelen toestand zijner brik, zoo dicht bij de vijandelijke kust dien aanval niet raadzaam oordeelde, dan zou men hem immers niets te laste kunnen leggen, dan dwaling in zijn gevoelen. Vervolgens is er nog iets, mijnheer Simpel, waaraan men denken moet, namelijk dat geene scheepskapiteins in een krijgsraad ooit een bewijs van *lafhartigheid* tegen een broeder-kapitein zullen laten gelden, wanneer er slechts de minste mogelijkheid is om hem vrij te pleiten, dewijl zij begrijpen dat zoo iets hun geheelen stand onteert."

Swinburne's raad was goed, en ik gaf elke gedachte om iets tegen den kapitein in te brengen, op; — evenwel kwam het mij voor dat deze zelf bevreesd was dat ik hem zou beschuldigen, zoo uitermate beleefd en vriendelijk was hij te mijnen aanzien gedurende onze tehuisreize. Hij had, zeide hij, opgemerkt hoe wel ik mij gedurende de actie had gedragen, en zou niet mankeeren er melding van te maken. Dit was mooi, — maar de man hield zijn woord niet; want zijn rapport werd publiek gemaakt, voordat wij de reede verlieten, en geen enkel officier was er in genoemd; hij zeide slechts in algemeene termen, dat allen zich naar zijn genoegen hadden gedragen. Hij noemde het vijandelijke schip eene *korvet*, en het geheele rapport was in zulk een hoogdravenden stijl opgemaakt, dat ieder zich zou verbeeld hebben dat hij met een schip, veel sterker dan het zijne, had te doen gehad. Hij eindigde met te zeggen, dat hij terstond na het herstellen zijner bekomene schade deed wenden, maar dat de vijand *geene verdere actie wilde wagen*. Dat was ook zoo — om de beste reden van de wereld, namelijk omdat hij buiten staat was om bij ons te komen. Dat alles zou men hem hebben kunnen betwisten;

maar de vervaarlijke lijst van gesneuvelden en gekwetsten bewees dat wij een harden kamp hadden gestreden, en de daarop gevolgde overgaaf aan een ander schip bewees dat wij haar geheel reddeloos hadden geschoten. Over 't geheel dus leide kapitein Hawkins bij sommigen vrij wat eer in met zijne daad, ofschoon zich hier en daar eenig gefluister liet hooren, waarmede ook de Admiraliteit bekend raakte, en waaraan men het moet toeschrijven dat mijnheer Hawkins geene bevordering kreeg, om welke hij ook bescheiden genoeg was niet te verzoeken.

VIJF-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Gevolgen der actie. — Een schip zonder strijdbaren kapitein is gelijk een lichaam zonder hoofd. — Zoo denken de matrozen er over. — Muiterij en verlies van ons wakker scheepsvolk.

Gedurende ons oponthoud te Yarmouth werd ons niet vergund voet aan wal te zetten, onder voorwendsel dat wij ons slechts moesten bezig houden met onze schade te herstellen, en dit geschied zijnde, onmiddellijk weder onder zeil gaan; de ware reden evenwel was, dat kapitein Hawkins in den grootsten angst verkeerde, dat wij ons ergens zouden uitlaten over het plaats gehad hebbende gevecht. Ziende dat er geene beschuldiging tegen hem werd ingebracht, begon hij ons opnieuw te plagen. Zijne kamers aan wal hadden vensters, die op de ankerplaats van de brik uitzagen, en hij bespiedde gestadig onze bewegingen met zijn verrekijker, noteerde of ik de booten ook deed ophijschen, enz., juist op het uur door hem in zijn orderboek bepaald, en deed zijn best om zooveel te mijnen laste uit te vinden, als hij maar met mogelijkheid konde. Dit kwamen wij eerst later te weten.

Ik heb hiervoren aangestipt, dat Swinburne, toen hij te Plymouth dienst op de brik nam, het maken eener figuur tot sieraad van den voorsteven had aanbevolen. Dit was op O'Brien's kosten geschied — niet naar den goedkoopen trant, door Swinburne voorgedragen, maar op eene recht fraaie wijze. Het beeld bestond in eene groote gekronkelde slang, welker kop zich in eene dreigende houding verhief, terwijl de staart met den ratel zich beneden vertoonde. Het geheel was verguld en deed een zeer goed effect, maar nadat de dokarbeiders de reparatiën hadden volbracht, en de brik geverfd was, verdween op

een nacht de kop der ratelslang. De een of ander had hem uit boosaardigheid of spotlust afgezaagd; er was geen spoor van te vinden.

Ik was verplicht rapport daarvan aan den kapitein te maken, die ten uiterste verontwaardigd was en twintig pond bood voor de ontdekking van den dader; maar al had hij er twintig duizend geboden, zou hij nog den schuldige niet hebben gekend. Hij trok zich het geval sterk aan, want hij begreep welk een verwijt er in die daad stak. Er werd een nieuwe kop gesneden, die 's nachts nadat hij vastgemaakt was, weder verdween.

Nu kende de woede van den kapitein geene grenzen, hij kwam aan boord, riep al het scheepsvolk boven en verklaarde dat, zoo de schuldige niet werd bekend gemaakt, ieder man aan boord met touwslagen zou worden gestraft. Hij liet het scheepsvolk tien minuten beraad, en deze verstreken zijnde, maakte hij zich gereed om zijne bedreiging ten uitvoer te brengen. »Bootsman Paul," riep hij woedend, »fluit alles boven; de straf zal plaats hebben." Vervolgens ging hij naar zijne kajuit om de krijgsartikelen te halen. Terwijl hij beneden was, spraken al de officieren te zamen over hetgeen er gaande was. Al het volk te straffen wegens een misdrijf door een uit hun midden begaan, was het toppunt van onrechtvaardigheid, maar het stond niet aan ons, hem tegen te streven; evenwel moest het scheepsvolk wel uit onze oogen lezen dat wij juist over de zaak dachten als zij. De manschappen spraken groepsgewijze met elkander, totdat zij het allen met elkander eens schenen te zijn omtrent hetgeen zij te doen hadden. De timmerlieden, die langzaam de roosters achteruit hadden gebracht, lieten het werk steken, de bootsmansmaats, die achterop gekomen waren, rolden hunne bullepezen rondom de roode handvatsels, en alle man ging naar beneden. Niemand bleef op de kampanje, behalve de mariniers, die onder de wapens stonden, en de officieren.

Dit ziende, zond ik den bootsman Paul naar onderen, om het volk op het dek te doen komen tot het takelen der roosters; — hij kwam terug en zeide dat hij hen geroepen had, maar dat niemand antwoordde. Daardoor merkte ik duidelijk dat het volk openlijk aan 't muiten zou slaan, indien de kapitein bij zijn voornemen volhardde, en begaf mij naar zijne kajuit om hem rapport te maken hoe de zaken stonden, en om zijne orders of tegenwoordigheid op het dek te verzoeken.

De kapitein, wiens toorn hem onbekwaam scheen te maken om na

te denken, klom terstond naar boven, en gelastte de mariniers hunne geweren met scherpe patronen te laden. Dit werd gedaan, maar slechts in schijn, want, gelijk ik naderhand van Thompson hoorde, die er bij stond, laadden de mariniers slechts met los kruit en staken de kogels in hun zak. Zij wilden den roem van getrouwheid, steeds aan hun korps toegekend, handhaven, doch tevens geen leed toevoegen aan mannen, welke zij als broeders liefhadden en met wie zij dezelfde gevoelens deelden. Inderdaad ontdekten wij ook naderhand dat het een marinier was geweest, die den kop der slang de tweede maal had afgezaagd.

De kapitein gelastte nu den bootsman, alles boven te doen komen. De bootsman vertoonde zich met den rechterarm in een band. »Wat schort u aan den arm, Paul?" vroeg ik hem, toen hij mij voorbijging.

»Van de ladder gevallen — ik kan mijn arm niet roeren, — ik moet naar den chirurgijn, zoodra dit hier afgeloopen is."

Er werd opnieuw appèl gefloten, maar niemand gehoorzaamde het bevel. De brik was dus in staat van oproer. »Mijnheer Simpel," riep de kapitein, »ga vooruit naar het groote luikgat met de mariniers en geef vuur tusschendeks."

»Mijnheer," zeide ik, »daar zijn twee fregatten op kabelslengte afstand van ons, zou het niet beter zijn hulp bij hen te doen verzoeken, zonder bloed te storten? Daarenboven, mijnheer, hebt gij nog niet beproefd welk eene uitwerking het zou hebben, indien gij de timmermans- en bootsmansmaats bij name opriept. Wilt gij mij vergunnen eerst naar omlaag te gaan en te zien of ik hen hun plicht kan doen gevoelen?"

»Ja, mijnheer, — gij kent uw invloed, denk ik; maar hierover later."

Ik ging naar beneden en riep de mannen bij naam.

»Mijnheer," zeide een der bootsmansmaats, »het scheepsvolk zegt dat het zich aan geen touwslagen wil onderwerpen."

»Ik spreek niet tot het scheepsvolk in 't algemeen, Collins," zeide ik, »maar gij wordt nu gelast de roosters te takelen en dus op het dek te komen. Gij moet aan dat bevel gehoorzamen. Ga terstond naar boven en gehoorzaam. Kwartiermeesters, naar boven. Zoodra alles gereed is, kunt ge uwe bedenkingen doen hooren."

De manschappen gehoorzaamden mijne orders, zij maakten de roosters gereed en bleven er bij staan.

»Alles is klaar, kapitein," zeide ik, de hand aan den hoed slaande.

»Laat het scheepsvolk achterop komen, bootsman Paul."

»Naar achteren dan, jelui allen, om afgestraft te worden!" riep de bootsman.

»Ja, we moeten *allen afgestraft worden*," riep eene stem. »We moeten de een den ander er langs geven, en vervolgens de mariniers op hun baaitje komen."

Ditmaal gehoorzaamden de manschappen het bevel; zij verschenen allen op de kampanje.

»De manschappen zijn allen achterop, kapitein," rapporteerde de bootsman.

»Nu, jongens," zeide de kapitein, »zal ik u eens leeren wat muiterij is. Gij ziet die twee fregatten op zij van ons. Daar dacht je niet aan, he? — maar *ik* dacht er wel aan. Hier gij, Jones (dit was de spotvogel), schobbejak, trek je baaitje uit. Zoodra er maar iets op 't schip misdreven wordt, ben jij aan 't hoofd."

»Aan 't hoofd, mijnheer," zeide de spotvogel, een onnoozel gezicht zettende, »wat voor hoofd, mijnheer? Meent UE. het hoofd van de slang? Daar weet ik niets van, mijnheer."

»Je baaitje uit, kerel!" schreeuwde de kapitein woedend, »ik zal je de zaak wel aan 't verstand brengen."

»Met uwe permissie, kapitein, wat heb ik gedaan om opgeknoopt te worden?" vroeg de man.

»Je baaitje uit, schurk!"

»Als ik dan *moet*, mijnheer, daar — (zijn bovenkleeren uittrekkende) maar 't is hard, voor niets te worden gebullepeesd."

Hij stapte naar den rooster en de kwartiermeesters trokken hem op.

»Opgetrokken, mijnheer," rapporteerde de sergeant der mariniers, die den kapitein tot spion diende.

De kapitein zocht een artikel in de krijgswetten, dat op het onderhavige geval toepasselijk was, om, zooals gebruikelijk is, voor te lezen, en het kostte hem eenige moeite er een te vinden, vermits er geene bepaalde misdaad bedreven was. Hij trof er eindelijk een, betrekkelijk het aanleiding geven tot samenspanning en oproer en het aanstoken van misnoegen tegen zijne superieuren. Wij namen allen den hoed af, toen hij het voorlas. Toen de voorlezing geëindigd was, riep hij den bootsman Paul, en gelastte hem den schuldige er een dozijn toe te tellen.

»Kapitein," zeide de bootsman, op zijn arm, dien hij in een band droeg, wijzende, »ik kan niet slaan, — ik kan mijn arm niet oplichten."

»Uw arm scheelde toch niets toen ik aan boord kwam," riep de kapitein.

»Dat is zoo, mijnheer; maar toen ik daar even de manschappen met zooveel spoed naar boven deed gaan, ben ik van de ladder gegleden, en ik vrees dat mijn schouder uit het lid is."

De kapitein beet zich op de lippen; hij hield zich overtuigd dat het slechts eene uitvlucht van den bootsman was, — en dit was het ook. — »Nu dan, waar is de eerste bootsmansmaat Muller?"

»Hier, mijnheer," zeide Muller, voorwaarts tredende, een stevig gespierd man, bij de zes voet lang, met een staart in den nek van omstreeks vier voet lengte, en de bloote borst met ruig zwart haar bedekt.

»Tel er dien man een dozijn toe," zeide de kapitein tot hem.

De bootsmansmaat keek eerst den kapitein aan, vervolgens het scheepsvolk en eindelijk den man die opgetrokken was, maar maakte geen begin met zijne afstraffing.

»Hoor je niet wat ik zeg?" brulde de kapitein.

»Met je permissie, mijnheer de kapitein, — ik wou liever afgezet worden — ik — ben niet graag bootsmansmaat — bij deze *affaire.*"

»Gehoorzaam oogenblikkelijk, bootsmansmaat, of, zoo waar ik leef, ik breng je voor den krijgsraad wegens insubordinatie."

»Wel, mijnheer, ik verzoek pardon, — maar wat zijn moet, *moet* zijn. Ik heb alle respect voor u, kapitein Hawkins, maar ik kan dien man niet slaan, — dat strijdt tegen mijne conscientie."

»Tegen je *conscientie?*"

»Pardon, kapitein, ik heb altijd mijn plicht gedaan, — mooi weer of storm — ik ben achttien jaren in dienst van Zijne Majesteit geweest, zonder ooit straf te krijgen, — maar al moest ik nu gehangen worden, — met je permissie en met alle respect gesproken, — kan ik het niet helpen."

»Ik geef je nog een oogenblik bedenktijd, man," riep de kapitein; »wil je doen wat je plicht is?"

De bootsmansmaat keek den kapitein aan en hief vervolgens zijne oogen naar de ra. »Kapitein Hawkins, ik wil doen *wat mijn plicht is*, al moest ik er voor hangen." Dit zeggende wierp hij zijne bullepees op de kampanje neer en ging bij het overige scheepsvolk staan.

De kapitein wist nu in zijne verlegenheid niet wat te doen. Vol te houden, scheen nutteloos — achteruit te krabben, dat ging ook niet wel. Er heerschte eene minuut lang stilzwijgen. Elk was adem-

loos van ongeduld om te weten wat er nu zou gebeuren. De stilte werd evenwel het eerst afgebroken door Jones, den spitsboef, die afgestraft zou worden.

»Met uwe permissie, kapitein," zeide hij, zijn hoofd omkeerende, »als ik slaag moet krijgen, wees dan zoo goed en laat er mee beginnen. Ik zal doodverkouden raken, als ik zoo den heelen dag hier naakt moet blijven."

Dit was spotternij die men voelen en tasten kon, en de kapitein nam ze dan ook niet vriendelijk op.

»Sergeant van de mariniers, sluit Muller en dien kerel daar — Jones — met beide beenen in de ijzers, wegens muiterij. Mannen, er is eene samenzwering op het schip, dat zie ik, maar ik zal er spoedig een einde aan maken, — ik ken de schuldigen en ze zullen er berouw over hebben, of ik sta hier niet gezond. Bootsman Paul, fluit naar beneden. Mijnheer Simpel, beman de gig en denk er aan, — het is mijne stellige order, dat er geene boot aan wal ga."

De kapitein verliet het schip en wierp een woedenden blik op mij, toen hij de valreep afging; maar ik had mijn plicht gedaan en bekommerde mij daar weinig om; om de waarheid te zeggen, sloeg ik thans zijn gedrag even zorgvuldig gade, als hij het mijne.

»De kapitein verlangt zijn geval het eerst te vertellen, dat is te zeggen, op *zijne* manier," zeide Thompson, naar mij toetredende. »Als ik nu in uwe plaats was, mijnheer Simpel, zou ik zorgen dat de ware toedracht van zaken bekend werd."

»Op welke manier zou dat kunnen geschieden?" vroeg ik. »Hij heeft alle gemeenschap met den wal verboden."

»Eenvoudig door een officier aan boord van elk der fregatten te zenden, om kennis te geven dat de brik in staat van oproer is, en om te verzoeken dat zij er een uitkijk op houden. Dit is niet meer dan uw plicht, als commandeerend officier; gij zendt de boodschap slechts, — laat het aan mij over om de zaak te verhalen, zooals ze werkelijk heeft plaats gehad. Houd in 't oog dat de kapiteins van die fregatten zullen worden opgeroepen, indien de zaak door een krijgsraad onderzocht wordt, hetgeen ik zeker denk dat gebeuren zal."

Ik dacht een oogenblik na en keurde zijn raad goed. Ik zond Thompson eerst naar het eene fregat en vervolgens naar het andere. Daags daarna kwam de kapitein aan boord. Zoodra hij op het halfdek trad, vroeg hij mij hoe ik zijne orders had durven overtreden, door de booten van 't schip te zenden. Mijn antwoord was, dat hij

gelast had geene communicatie met den wal te houden, maar dat ik, als commandeerend officier, het voor mijn plicht hield, om aan de andere schepen bekend te maken dat de manschappen in een staat van insubordinatie waren, opdat zij een oog op ons mochten houden. Hij hield zijne oogen een poosje op mij, en ging vervolgens naar beneden zonder antwoord te geven. Zooals wij verwachtten, hadden zijne voorstellingen aan den admiraal een raad van onderzoek ten gevolge. Ongeveer twintig man van ons volk werden ondervraagd, maar er kwam zooveel aan 't licht omtrent de *redenen waarom* de kop van de slang was verdwenen, — want de matrozen spraken zonder schroom, — dat de admiraal en de verdere officieren kapitein Hawkins ernstig rieden niet verder te gaan, dan slechts te rapporteeren dat er eenige ontevredenen op zijn schip waren, en bij den admiraal om hunne verplaatsing op andere bodems — tegen een gelijk getal koppen *en retour* — aan te houden. Dit had dan ook plaats, en de kapiteins der fregatten verdeelden nu onze beste scheepsgasten onder elkander. Zij hadden mij vrijmoedig gevraagd welke de besten waren, en ik had het hun oprecht gezegd; want het was mij aangenaam hen op die wijze uit de macht van kapitein Hawkins gered te zien. In plaats van deze rappe en brave mannen kregen wij het uitschot van de fregatten. De weinige goeden, die wij behouden hadden, liepen weg, en zoo bestond onze équipage, die eene der knapste en best georganiseerde van de geheele marine was geweest, nu uit een hoop nietswaardig gespuis. Muller kwam aan boord van een der fregatten, en vooreerst onder *surveillance*, maar hij bewees weldra dat zijn karakter zoo goed was als ik het beschreven had, en werd twee jaren daarna tot den rang van bootsman bevorderd. Ik moet hier doen opmerken dat een kapitein zoo streng tegen zijne matrozen mag zijn als hij, om zoo te spreken, maar wil, indien zij slechts vertrouwen of bij ondervinding weten dat hij een moedig man is; maar twijfelen zij daaraan, of zijn zij van het tegendeel overtuigd, dan gaat de discipline geheel te niet door de verachting die men hem toedraagt, en muiterij is er niet zelden het gevolg van.

ZES-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Vrij onaangenaam nieuws van huis, ofschoon de lezer er misschien om zal lachen. — Wij komen te Portsmouth, waar ik mijne oude kennis, mejufvrouw Trotter, ontmoet. — Wij zeilen met een konvooi naar de Oostzee.

Ik had aan mijne zuster Helena geschreven, haar alles gemeld wat mij wedervaren was, en vooral niet vergeten er bij te voegen, wat ik van de betrekking tusschen den kapitein en mijn oom had bespeurd. Zij antwoordde mij dat eene praatzieke oude freule haar verteld had dat kapitein Hawkins in de eene of andere betrekking, maar zij wist niet welke, tot mijn oom stond. Ik begreep terstond dat mijn oom mij aan hem had doen kennen als een voorwerp zijner wraakzucht, en dat kapitein Hawkins geheel naar zijn wil handelde. De toestand mijns vaders was nog treuriger dan voorheen, maar zijne invallen hadden iets koddigs in zich. Zoo had hij zich verbeeld een ezel te zijn, eene week lang gebalkt, en nu en dan de oude oppaster, *achteruitslaande,* een fooitje gegeven dat zij hals over kop den grond zocht. Vervolgens had hij het in zijn hoofd gekregen, dat hij eene pomp was, en, terwijl hij den eenen arm uitgestrekt hield als eene spuit, de arme oude ziekenbewaarster gedwongen om den anderen arm uren lang op en neer te werken. Al die vreemde grillen maakten mijne zuster bijna ijlhoofdig, te meer nog daar zij somtijds zware uitgaven na zich sleepten; vermits hij bouwmeesters ontbood en contracten met hen aanging, in de verbeelding dat hij zijn broeder in diens titel en eigendom was opgevolgd. Ik schreef aan de arme Helena, gaf haar den best mogelijken raad en zond tevens een brief aan O'Brien; maar de afstand waarop deze zich van mij bevond was zoo groot, dat ik voorzag wel een jaar op antwoord te

zullen moeten wachten, en toch zeide mij een droevig voorgevoel, hoezeer ik zijn raad noodig had.

Wij waren intusschen weder gereed om in zee te steken, en ontvingen onze orders om naar Portsmouth te stevenen en ons daar bij een konvooi te voegen, dat onder geleide van het fregat *Acasta* en nog twee andere schepen naar de Oostzee bestemd was. Wij zeilden uit met weinig genoegen of weinig hoop op prijsgelden. Onze kapitein was alleen in staat om een schip tot eene hel te maken, en ons scheepsvolk bestond, op slechts een paar uitzonderingen na, uit een liederlijken en ongezeggelijken hoop schavuiten. Welk een onderscheid bespeurden de officieren niet op de brik, na het verlies van een kapitein zooals O'Brien en van zulke knappe matrozen. Daar was evenwel niets aan te doen, wij moesten er in berusten en op betere tijden hopen. De bullepees was dagelijks aan den slag, en ik moet bekennen dat zulks over 't geheel niet ten onrechte geschiedde, ofschoon somtijds ook de eene of andere brave kerel, die door mij begunstigd werd, op rapport van den sergeant der mariniers, waarnaar de kapitein altijd luisterde, straf moest ondergaan. Dit stelsel, om regtstreeks rapporten te ontvangen van een onderofficier in plaats van mij, als eersten luitenant, verdroot mij eindelijk zoozeer, dat ik besloot, het kostte wat het wilde, daartegen op te komen. Spoedig bood zich eene gelegenheid daartoe aan, want op zekeren morgen zeide mij de kapitein: »Mijnheer Simpel, ik hoor dat gij gisterenavond, na het bepaalde uur, vuur in de kombuis hebt gehad."

»Dat is de waarheid, kapitein; ik heb laten stoken, — maar mag ik vragen of de eerste luitenant niet naar goedvinden daarin mag handelen, en vervolgens hoe het komt dat een ander rapport omtrent mij bij u maakt? De discipline van het schip staat onder mijn toezicht, behoudens uw hoofdcommando, en alle rapporten behooren door mij te worden gedaan; — ik begrijp niet op welken grond gij die door eenig ander kanaal gedoogt."

»Ik commandeer dit schip, zooals gij wel zegt, mijnheer, en zal in dit opzicht doen zooals ik goedvind. Wanneer ik officieren heb die ik kan vertrouwen, zal ik waarschijnlijk hun rapport aannemen."

»Is er iets in mijn gedrag, mijnheer, dat u aanleiding geeft om mij voor onbekwaam of geen vertrouwen waardig te houden, dan zou ik u verplicht zijn, indien gij eerst zoo goed waart het mij te zeggen, en vervolgens mij voor een krijgsraad te brengen, in geval ik mij niet beterde."

»Ik ben niet voor al die krijgsraden, mijnheer," zeide hij, »maar ik laat mij de wet niet voorschrijven door een mindere; en dus zult gij mij plezier doen met uw mond te houden. De sergeant der mariniers is als provoost gehouden mij rapport te maken van elke afwijking van de verordeningen, die ik voor de discipline van het schip heb daargesteld."

»Toegestaan, mijnheer, maar dat rapport moet, naar de regelen van den dienst, door den eersten luitenant tot u komen."

»Ik heb het liever uit de eerste hand, dan lijdt het gewoonlijk minder verandering."

»Dank voor het compliment, kapitein Hawkins."

De kapitein sprak geen woord meer en ging heen; spoedig daarna begaf hij zich naar zijne kajuit. Swinburne kwam bij mij, zoodra de kapitein weg was.

»Wel, mijnheer Simpel, wij gaan dus naar de Oostzee, zoo ik hoor. Kon men ons niet op de hoogte van Yarmouth hebben gelaten, om ons daar bij het konvooi te voegen, in stede van dien geheelen weg naar Portsmouth te komen? Wij zullen er morgen zijn, denk ik, met dien schuinschen wind."

»Ik denk dat het konvooi nog niet verzameld is, Swinburne, en gij weet wel dat er geen gebrek aan Fransche kapers in het kanaal is."

»Dat is ook zoo, mijnheer."

»Wanneer zijt gij in de Oostzee geweest, Swinburne?"

»Ik diende op den ouden *St. George*, een acht-en-negentiger, die zoo vlug zeilde als een hooiberg, eene mijl vooruit en drie mijlen lijwaarts af. God zegen je, mijnheer Simpel, het Kattegat was er niet breed genoeg voor; maar toch was het geen kwad slag van een schip, hoewel wij moesten oppassen er niet mee aan lager wal te komen. *Apropos*, mijnheer Simpel, heugt het u nog dat ge boos op mij waart, omdat ik mij te Barbadoes stilhield, toen de matrozen *den aap zogen?*"

»Wel zeker heugt mij dat nog."

»Ik zal u zeggen; — toen dacht ik dat het niet mooi zou gedaan zijn, omdat ik nog maatje met hen was. Maar nu ben ik een stuk van een officier, en kan u dus zeggen dat, als wij te Karlskrona komen, daar eene andere manier in zwang is om *den aap te zuigen*, die gij als eerste luitenant, met zulk een dwarskop tot kapitein, wel dient te kennen; — op den ouden *St. George* hadden wij op één en denzelfden namiddag zeventig man beschonken, en de eerste luitenant kon maar niet begrijpen hoe dat toegegaan was."

»Drommels, Swinburne, dat geheim moet ge mij leeren."

»Dat zal ik, mijnheer Simpel. Gij weet misschien wel dat daar een beroemd middel wordt gevonden voor houwen en steken, balsem genaamd?"

»Wat; *Riga*-balsem?"

»Juist, — nu, al de booten zullen dien balsem te koop brengen, zooals ze ons op den goeden *St. George* deden. 't Is verduiveld goede waar voor wonden, daar ben ik van verzekerd; maar 't is ook niet kwaad om te drinken en heel sterk. Wij gebruikten het ordinair *inwendig*, mijnheer Simpel, en de eerste luitenant kwam er nooit achter."

»Wat zeg je? — Werd het volk dronken van Riga-balsem?"

»Al wie maar kon. 't Is maar om u een wenkje te geven."

»Ik dank je wel, Swinburne, — dat zou ik nooit hebben gedacht. Ik geloof dat er niets is, of een matroos weet er zich een roes mede te drinken."

Den volgenden morgen wierpen wij te Spithead het anker uit en vonden het konvooi gereed om in zee te steken. De kapitein begaf zich aan wal om zich bij den admiraal te melden, en als naar gewoonte werd de brik omringd door eene menigte van schuiten, waaruit het volk verlangde aan boord te worden toegelaten. Daar wij te Portsmouth niet bekend waren, verdrongen de schuiten met eetwaren enz. enz. elkander om onze klandizie te hebben, en vermits dit ter keuze van den eersten luitenant staat, wordt deze in zulk een geval altijd sterk vervolgd, zoolang hij zijne beslissende stem nog niet heeft uitgebracht. Getuigschriften van goed gedrag werden door al de schuitevoerders tegen scheepsboord opgegeven. Bij het inzien van een daarvan trof mij een naam, dien ik mij dadelijk herinnerde; het was die van mejufvrouw Trotter, en ik ging kijken of het dezelfde personage was, die zooveel zorg voor mijne *spullen* had gedragen, toen ik als adelborst op den *Diomedes* diende. Terwijl ik naar de booten uitkeek, riep eene stem: »O mijnheer Simpel, zijt gij uwe oude vriendin zoo vergeten? kent gij jufvrouw Trotter niet meer?" Ik herkende haar zeker in 't eerst niet; zij was dik en vet geworden en zag er, hoewel ouder, veel beter uit, dan toen ik haar de eerste maal ontmoette. Zij had nu een frisch en gezond voorkomen.

»Ik kende u waarlijk bijna niet, jufvrouw Trotter."

»Ik heb je een boel te vertellen, mijnheer Simpel," zeide zij, terwijl zij de schuit aan boordszijde deed leggen en tegen de valreep

opklimmende, haar knecht gelastte het *goed* op te brengen, alsof zij geene vergunning daartoe noodig had. Ik liet haar begaan, omdat ik geen der andere schuitevoerders kende en, wat eerlijkheid betrof, de geheele bende over één kam schoor. Uit oude kennis werd dus jufvrouw Trotter toegelaten.

»Wel, mijnheer Simpel," riep jufvrouw Trotter, buiten adem door het klimmen tegen boordszijde, »wat ben je een man geworden! — en een heel knap man ook! Sakkerloot nog toe, ik verbeeld me dat ik een oud spook ben geworden, als ik je zoo aankijk en me dat kleine jongetje te binnen breng, dat ik in de hangmat moest oppassen. En wat zeg je van mij, mijnheer Simpel, ben ik niet oud en leelijk geworden?" Dit vroeg zij mij met een coquet lachje.

»Verre vandaar, jufvrouw Trotter, ik vind dat ge er nog heel goed uitziet. En hoe maakt het je man?"

»Och, mijnheer Simpel, — die arme goeje Trotter — is er geweest. Geen wonder, als iemand het wel nagaat. Reken eens aan hoe hij dronk, hoeveel hij van me hield en hoe jaloersch hij was. — Dat heugt je nog wel, mijnheer Simpel; — zoo moest de arme ziel immers wel uitstappen? Eerst zoo'n heerlijk leventje gewend, paarden en jachthonden, — en dan zijne vrouw met een proviandschuitje te moeten zien varen! Dat heeft hem het hart gebroken, mijnheer Simpel, en ik moet zeggen dat ik sedert zijn dood veel gelukkiger ben geweest, want ik werd er akelig van als ik hem zoo zag treuren en malen. Hemeltje, wat was die man jaloersch, en alles om niets! Heb je ook wat versch vleesch voor je tafel noodig? Ik heb een mooi schapenboutje in mijn schuit, en wat melk voor thee?"

»Pas op, jufvrouw Trotter, geen sterken drank aan boord te brengen; ik mag dat niet toelaten."

»Kijk eens aan, mijnheer Simpel, hoe kan je zoo iets van me denken? 't Is wel waar dat die gemeene schuitevoerders daar geen been in vinden, maar eene deftige vrouw als ik, die altijd goed gezelschap heb *gefrikketeerd!* En je weet ook nog wel, mijnheer Simpel, dat ik nooit iets anders dronk dan water?"

Daarin was ik het juist zoo volkomen niet met haar eens; evenwel sprak ik haar niet tegen.

»Heb je geen lust om de Portsmouthsche krant te lezen, mijnheer Simpel?" vroeg zij, er eene uit haar zak halende. »Ik weet dat heeren altijd dol zijn op nieuws. Die arme Trotter stond ook nooit van de ontbijttafel op, voordat hij de krant had gelezen, — maar dat was

in onze goede daagjes. Heb je ook iets te wasschen, mijnheer Simpel, of iemand anders van de heeren?"

»Ik vrees dat we geen tijd er toe zullen hebben, jufvrouw Trotter, we moeten te gauw weg met het konvooi."

»Ah! jelui zeilt met het konvooi!" riep jufvrouw Trotter, en stapte fluks naar de groote luiken, waar zij haar knecht, die beneden aan de ladder bij het volk stond, naar boven riep. Ik hoorde dat zij hem gelastte niets op krediet te verkoopen, omdat wij heel spoedig afzeilden.

»Excuseer me, mijnheer Simpel, ik zei mijn knecht daar dat hij uw hofmeester zou roepen, om hem het beste uit de schuit te geven,— en ook een beetje melk voor jelui thee apart te houden."

»Excuseer me ook, jufvrouw Trotter, want ik moet mijn dienst waarnemen." Mejufvrouw Trotter maakte eene buiging en ging de groote ladder af om hare affaires tusschendeks te verrichten, zoodat wij van elkander scheidden. Ik vernam dat zij goede nering had, daar zij de kunst verstond van met de officieren om te gaan en hun door de bank van nut te zijn. Sedert zes jaren voer zij met eene proviandschuit, en had daarmede veel geld gewonnen. Men zeide zelfs dat, wanneer een *eerste luitenant* veertig of vijftig pond noodig had, jufvrouw Trotter altijd gereed was om ze hem te leenen, zonder eene acceptatie van hem te verlangen.

De kapitein kwam in den avond aan boord, na bij den admiraal te hebben gedineerd, en gelastte dat alles in gereedheid zou worden gebracht, om den volgenden morgen, zoodra de dag aanbrak, het anker te lichten. Het sein werd dan ook, bij de eerste verschijning van het morgenrood, van het fregat gegeven, en voor twaalven waren alle schepen onder zeil en liepen met een gunstigen wind uit; onze macht bestond uit een fregat, de *Acasta*, eene sloep met twintig stukken, de *Isis*, twee brikken van achttien stukken, het *Rendier* namelijk, en onze *Ratelslang*. Het konvooi beliep nagenoeg tweehonderd schepen. Ofschoon wij goeden wind en effen water hadden, verliep er ruim eene week, voordat wij de baken van Anholt in 't gezicht kregen; de reden daarvan was het slechte zeilen en de onachtzaamheid van vele schepen, tot het konvooi behoorende. Wij waren gestadig bezig met seinen te herhalen, schoten te doen en werden dikwijls teruggezonden om de achterste schepen op te boegseeren. Eindelijk passeerden wij de Anholtsche baken met een lichten wind, en den volgenden morgen hadden wij land vooruit aan beide boegzijden.

ZEVEN-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

De kapitein beluistert opnieuw een gesprek tusschen Swinburne en mij. — Hoe wij de Sond passeerden, en wat er in de Sond voorviel.

Ik stond achter op de seinkist het konvooi te tellen, toen Swinburne bij mij kwam.

»Daar is een klein onderscheidje, mijnheer Simpel," zeide hij, »tusschen dit gedeelte van de wereld en de West-Indiën. Zwarte rotsen en dennewouden zien er heel anders uit dan de blauwe bergen van Jamaïca, of de kokosboom, die zijn top in het zeeluchtje wiegt."

»Wel een groot onderscheid, Swinburne."

»We zullen hier geen gebrek aan kalmte hebben, zonder daarom door de hitte te smelten, ofschoon we de kanonneerbooten een beetje te warm voor ons mogen vinden; want maak er staat op, zoodra de wind gaat liggen, zullen ze uit alle hoeken en gaten voor den dag komen en ons niet weinig plagen."

»Zijt gij hier vroeger met een konvooi geweest, Swinburne?"

»Wel zeker, — en hard werk heb ik hier gezien ook; werk, dat onzen kapitein zwaar op de maag zou vallen, geloof ik."

»Swinburne, ik verzoek u de gedachten, die gij van den kapitein mocht hebben, voor u zelven te houden; — herinner u wat eenigen tijd geleden gebeurd is. Mijn plicht vordert dat ik niet naar zulke taal luister."

»En — ik zou denken — dat gij er rapport van moest maken, mijnheer Simpel," zeide kapitein Hawkins, die stilletjes achter ons was geslopen en ons gesprek had afgehoord.

»In dit geval, mijnheer, is het overbodig u rapport te maken," antwoordde ik; »want gij hebt zelf gehoord wat er gesproken is."

»Dat heb ik, mijnheer," hernam hij, »en ik zal er aan denken."

Ik ging naar voren; Swinburne had zich verwijderd, zoodra hij de stem van den kapitein hoorde.

»Hoeveel zeilen zijn er in 't gezicht?" vroeg de kapitein.

»Honderd drie en zestig, mijnheer," antwoordde ik.

»Sein van de *Acasta*, dat het konvooi moet opsluiten," rapporteerde de *appointé* van de wacht.

Wij herhaalden het sein, en de kapitein begaf zich in zijne kajuit. Wij liepen toen bij de vier mijlen in 't uur; het water was effen en de Anholtsche vuurtoren nauwelijks van ons dek te zien, zijnde ongeveer twintig mijlen ten N. N. W. Wij bevonden ons werkelijk bij den ingang van de Sond, of de nauwe straat die in de Oostzee leidt. Wij liepen voort, door het konvooi gevolgd, ofschoon sommige schepen acht of tien mijlen achterbleven. Wij waren de Sond reeds goed en wel binnen, toen de wind trapsgewijze verflauwde en eindelijk ging liggen, zoodat er eene volslagene kalmte volgde.

Mijne wacht was bijna afgeloopen, toen de *appointé*, die met zijn kijker naar de zijde van Kopenhagen keek, drie kanonneerbooten meldde, welke van achter eene landtong te voorschijn kwamen. Ik onderzocht ze en ging den kapitein rapport maken. Toen ik weer boven kwam, rapporteerde men er nog meer, totdat wij er eindelijk tien telden, waaronder twee groote schepen, *pramen* genaamd. De kapitein kwam nu op het dek, en ik maakte verder rapport. Wij maakten sein, dat de vijand in 't gezicht was, aan de *Acasta*, die het sein beantwoordde. De vijandelijke schepen verdeelden zich; zes er van hielden langs de kust op het konvooi in onze achterhoede aan, en vier kwamen regelrecht op onze brik los. De *Acasta* maakte nu het sein om booten, gewapend en bemand, in gereedheid te houden. Wij heschen onze pinas uit en lieten onze kotters neer; hetzelfde deden ook de andere oorlogschepen. Een kwartieruurs daarna openden de kanonneerbooten haar vuur uit hare lange tweeëndertigponders, en haar eerste schot ging recht door onze kiel heen; gelukkig werd er niemand gekwetst. Ik zag om naar den kapitein; hij was zoo wit als een doek. Hij zag dat ik hem aankeek en stapte naar achteren, doch ontmoette toen juist Swinburne's oog, dat op hem staarde. Daarop ging hij naar de andere zijde van het dek. Een ander schot ploegde het water dicht bij ons en vloog vervolgens door het hangmattenboord, scheurde twee hangmatten er uit en wierp ze op de kampanje. De *Acasta* heesch wimpels uit en seinde dat wij onze pinas en kotter

tot hulp der achterste schepen zouden zenden. Hetzelfde sein werd aan de *Isis* en het *Rendier* gegeven. Ik rapporteerde den kapitein het sein en vroeg wie het commando er over zou nemen.

»Gij, mijnheer Simpel, zult de pinas commandeeren, en mijnheer Swinburne den kotter."

»Swinburne, kapitein?" observeerde ik, »de brik zal denkelijk spoedig slaags zijn, en men zal hem als konstabel noodig hebben."

»Nu, Hilton dan. *Overal* geslagen. Waar is de heer Webster?" De tweede luitenant stond vlak bij hem en kreeg last om gedurende mijne afwezigheid mijn dienst op de brik waar te nemen.

Ik sprong in de pinas en stiet af; tien andere booten van de *Acasta* en van de overige twee oorlogschepen roeiden denzelfden koers uit, en ik voegde mij er bij. De kanonneerbooten waren nu begonnen op de schepen van het konvooi achter ons te vuren, en naderden hen om ze te nemen; zij verdeelden zich in twee partijen, en roeiden naar onderscheidene gedeelten van het konvooi. Binnen een half uur waren wij de naastbijzijnde kanonneerboot op kanonschots-afstand genaderd; zij richtte haar vuur op ons, maar de luitenant van de *Acasta*, die ons detachement commandeerde, liet ons eene minuut op de riemen rusten, terwijl hij zijne macht in drie divisiën, elk van vier booten, verdeelde, met last om elk eene divisie van twee kanonneerbooten voor onze rekening te nemen, door naar het laatste schip van 't konvooi te roeien en ons zooveel mogelijk tegen het vuur te dekken door onder lij van hetzelve te blijven, en in gereedheid te zijn om ze te enteren, wanneer zij naderden om een onzer schepen te nemen.

Dit was weloverlegd. Ik voerde het bevel over eene divisie, want de eerste luitenants van de *Isis* en het *Rendier* waren niet uitgezonden geworden, en zoodra ik gevraagd had tegen welke divisie van kanonneerbooten ik mij stellen moest, hield ik het er terstond op aan. Intusschen merkten wij op dat de twee pramen en twee kanonneerbooten, die achter ons waren gebleven en op het *Rendier* hadden gevuurd, zich insgelijks hadden verdeeld; — eene praam attaqueerde de *Acasta*, de twee kanonneerbooten speelden op de *Isis*, en de andere praam engageerde de *Ratelslang* en het *Rendier*, welk laatste schip zich op dezelfde linie bevond als wij, maar omstreeks eene halve mijl verderop, zoodat het met geen succes het vuur kon beantwoorden en ook zelf weinig schade leed. De *Ratelslang* was er het ergst aan toe, want het vuur der praam werd hoofdzakelijk op haar gericht. De afstand, dien de vijand had gekozen, werd door de stukken van het

fregat bestreken, maar de andere oorlogschepen, slechts twee lange stukken hebbende, waren buiten staat om het vuur anders dan met deze te beantwoorden, vermits hunne caronaden in dit geval niet konden dienen.

Eene der pramen voerde tien stukken, en de andere acht. De laatste had zich tegen de *Ratelslang* gekeerd en het vuur werd levendig onderhouden, vooral door de *Acasta* en den vijand. Binnen omstreeks een kwartieruurs kwam ik met mijne divisie dicht bij het schip, dat zich het naast bij den vijand bevond. Het was een groote koopvaarder van Sunderlandsch maaksel. De kanonneerbooten, die binnen eene kwartmijl er van af waren en zich zooveel mogelijk spoedden om er bij te komen, richtten, zoodra zij onze aannadering zagen, hun vuur op ons, maar zonder gevolg; uitgezonderd de laatste *décharge*, die zij met schroot deden, vermits wij dicht genoeg waren genaderd. Het schot viel een weinig kort, maar een stuk ijzer raakte een boegman van de pinas en nam drie vingers van zijne rechterhand, waarin hij de roeispaan hield, mede. Alvorens zij opnieuw konden vuren, waren wij door het schip gedekt, onder welks boot wij ons dicht aansloten. Mijne boot was de eenige van de divisie die een kanon voerde; ik laadde dit nu en wachtte het schot der kanonneerbooten af, roeide vervolgens het schip een weinig voorbij, vuurde op haar en keerde daarna weder onder bedekking terug om te laden.

Dit duurde eene poos en de vijand kwam niet nader, maar zijn schot viel nu in het Sunderlandsche schip, dat ons dekte. Eindelijk keek de schipper van dit vaartuig over de verschansing en zeide tot mij: »Zeg eens, bolletje, noem je dat iemand helpen? Mij dunkt dat ik er beter aan was voordat gij hier waart. Toen kreeg ik slechts mijne portie van 's vijands vuur, maar nu gij er zijt krijg ik alles. Ik ben zoo vol gaten als eene zeef en heb al vier man verloren. Wat dunk je, als je eens een beetje van me afschoof, een end achter het schip? Ik zal de kans afwachten."

Dit verzoek kwam mij zeer billijk voor, en daar ik werkelijk nader bij den vijand zou zijn, wanneer ik tot het naaste schip roeide en mij gereed hield om hem te ondersteunen, indien hij geënterd mocht worden, deed ik wat hij verlangde. Ik had stellige orders ontvangen om den vijand niet aan boord te klampen met eene zoo geringe macht — want de vier booten bevatten slechts veertig man en elke kanonneerboot had er ten minste zeventig, — dan alleen in geval zij naderden om een schip te nemen, en dan moest ik er alles aan wagen.

Ik roeide op tot bij het volgende schip, eene groote brik, waarvan de kapitein, zoodra ik hem op zijde was, mij toeriep: »Ik zie wat uw plan is, en ik zal u mijn bodem maar overlaten om er zorg voor te dragen. 't Is onnoodig dat ik mijn volk laat neerschieten, of misschien zelf op een blauw boontje word getrakteerd."

»Dat is niet meer dan billijk," zeide ik; »gij kunt niet beter doen, en wij ook niet."

Zijne boot werd uitgezet, hij ging met zijn volk er in, hield op een ander schip aan en bleef daarachter liggen, gereed om terug te keeren, indien er wind mocht komen.

Zooals wel te denken was, richtten de kanonneerbooten haar vuur op het verlatene schip, waarachter wij lagen; en zoo duurde de actie op onze hoogte voort, totdat het donker was geworden. De kanonneerbooten verkozen niet te naderen, en wij onthielden ons uit onze bedekking te komen, om haar aan te tasten.

Ik bespeurde echter weldra dat zij ons telkens naderden, wanneer zij vuur gaven, en ik laadde nu enkel met schroot, terwijl de schittering van het vuur mij moest dienen om hare plaats te onderkennen. Zij naderden eindelijk om ons te enteren en waren geen twee kabellengten meer van ons af, toen ik het besluit nam haar zoo mogelijk te voorkomen. Ik had, voor de brik uit, vuur gegeven en roeide nu met al mijne booten achter haar spiegel, waar ik mijne orders aan de andere bootscommandanten gaf. De kanonneerbooten waren bijna eene halve kabellengte van elkander af en passeerden ons op nagenoeg denzelfden afstand, toen ik de roeiers gelastte er op los te gaan. Ik had mij voorgenomen de naastbijzijnde boot met alle macht aan te vallen, en in eene halve minuut tijds drongen wij onze boegen tusschen hare zwengels, welke wij vastgrepen om plaats langs hare boordszijden te nemen.

De tegenweer der Denen was kloek en onversaagd. Driemaal kreeg ik voet op het dek en driemaal werd ik in de booten teruggeworpen. Eindelijk hadden wij onzen grond werkelijk gewonnen en dreven hen trapsgewijze naar voren toe, toen ik over de verschansing loopende, om eene positie aan 't hoofd van mijn volk te nemen, een slag met de kolf van een geweer — ik meen op den schouder — kreeg, die mij overboord tusschen de zwengels wierp. Ik zonk onder den bodem van het schip en kwam achter den spiegel weder boven, maar was zoozeer bedwelmd door het geweld van den slag, dat ik in 't eerst zelf niet wist wat ik deed; evenwel had ik nog kracht genoeg om mij

boven water te houden, totdat ik een zwengel onder mijne hand voelde, die overboord was gevallen. Daarmede ondersteunde ik mij en kreeg allengskens mijne bewustheid weder.

De luide knal van een kanon in mijne nabijheid verbaasde mij; ik bespeurde dat die slag van de kanonneerboot kwam, die ik geënterd had, en dat haar boeg naar de andere kanonneerboot was gekeerd. Daaruit en uit het gedruis der roeiende zwengels, kon ik opmaken dat het ons volk gelukt was haar te bemachtigen. Ik riep, maar zij hoorden mij niet, en ik verloor haar weldra uit het gezicht. Een tweede schot werd nu gelost; het kwam van de andere kanonneerboot, die aftrok en — naar ik zien kon, want zij passeerden geen twintig ellen van mij af — op den wal aanhield. Ik hield den zwengel nu met beide handen en werkte mij voorwaarts in de richting van het konvooi.

Een zacht windje krulde het water, en ik wist dat ik geen tijd te verliezen had. Na verloop van omstreeks vijf minuten hoorde ik riemslagen en zag eene boot mij voorbijvaren. Ik riep zoo hard ik kon, men hoorde mij en hield stil; ik riep nog eens, — zij roeiden naar mij toe en namen mij in. Het was de schipper van de brik, die, wetende dat er eene kanonneerboot genomen en dat de andere afgetrokken was, naar zijn schip of, zooals hij zich uitdrukte, naar het restant van zijn schip omzag. Wij vonden het weldra; het was merkelijk beschadigd, maar had gelukkigerwijze geen schot onder water gekregen. Binnen een uur tijds was er een frissche wind opgekomen, de kanonnade had overal opgehouden en wij hadden de schade van de brik in zooverre hersteld, dat wij zeil konden maken en onzen koers door de Sond voortzetten.

Hier zal ik datgene laten volgen, wat ik later omtrent de omstandigheden der actie vernam. Eene der andere divisiën van de kanonneerbooten was geretireerd, toen onze booten haar attaqueerden. De andere had de booten afgeslagen en veel volk er van gedood, maar zelve zooveel geleden dat zij ook retireeren moest, zonder iets te nemen. De *Acasta* had vier man dooden en zeven gekwetsten, de *Isis* drie gekwetsten, op het *Rendier* was niemand gekwetst geraakt: de *Ratelslang* had zes dooden en twee gewonden, de kapitein onder de laatsten begrepen; maar hierover zal ik naderhand spreken. Ik bevond dat de slag, dien ik bekomen had, mij geenszins gevaarlijk had gewond; alleen bleef mijn schouder acht dagen stijf en loodkleurig; dat was alles. Toen ik overboord viel, was ik tegen een zwengel aangeslagen, die mij een half oor had afgescheurd. De kapitein van de brik gaf

mij droge kleeren, en binnen weinige uren genoot ik een aangenamen slaap, in de hoop van den volgenden dag op mijn schip te zullen terugkeeren; maar dat mislukte. De wind was frisch en gunstig, en wij waren de Sond uit, maar een goed eind achter het konvooi, terwijl wij geen der voorste oorlogschepen konden zien. Ik kleedde mij en klom op het dek, waar ik terstond bemerkte dat ik weinig kans had om weder op mijn schip te komen, voordat wij Karlskrona zouden hebben bereikt; — dit was ook het geval. Omstreeks tien ure ging de wind liggen, en sedert dien tijd hadden wij zulke verdrietelijke flauwe windjes, dat er zes dagen verliepen eer wij het anker lieten vallen. Al de andere schepen van het konvooi waren reeds aangekomen.

ACHT-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

De overledene woont den verkoop zijner goederen bij en verzoekt halt er mee te maken. — Kapitein Hawkins stelt een vriendschappelijk belang in Pieter's papieren. — Rigasche balsem mag volstrekt niet aan boord worden gebracht, ten gerieve van het scheepsvolk.

Zoodra de zeilen gegord waren, bedankte ik den gezagvoerder der brik voor zijne vriendelijkheid, en verzocht hem om de boot. Hij liet ze bemannen en zeide: »Wat zal uw kapitein verheugd zijn, u te zien!" Ik twijfelde daaraan. Wij gaven elkander de hand en ik roeide naar de *Ratelslang*, die bijna twee kabellengten achter ons lag. Ik had een buisje aangetrokken, toen ik in dienst onze brik verliet, en daar ik nu met de boot van een koopvaardijschip kwam, lette men niet op mij. Ook was er, om redenen, niemand op den uitkijk, en ik klom ongemerkt aan boord.

Officieren en manschappen waren op de kampanje verzameld, om voor den mast de *auctie* der goederen door overledenen nagelaten, bij te wonen, en aller oogen waren juist gevestigd op zes nankingsche pantalons, die door den bottelier waren te voorschijn gebracht, en welke ik terstond voor de mijnen herkende. »Vijf gulden voor zes nankingsche pantalons," riep de bottelier.

»*Allons*, mannen," riep de kapitein, die recht grappig scheen te wezen, »ze zijn meer waard. 't Is beter in zijn broek dan in zijn schoenen te steken." Deze brutale woorden werden door een kort stilzwijgen gevolgd. »Komaan dan maar, bottelier, sla toe. Men zou haast denken dat zijn pantalon de kracht had om iemand even bang te maken als hij zelf was!"

»Foei!" riepen een of twee der dekofficieren uit; ik herkende daaronder Swinburne's stem.

»In de uwe zou die kracht eerder kunnen steken," riep ik op een luiden toon van verontwaardiging uit.

Elkeen keerde zich verbaasd om; kapitein Hawkins waggelde naar eene caronade. »Ik kom mij aanmelden, mijnheer," zeide ik, »als op het schip teruggekeerd."

»*Hoezee* jongens, — driemaal *hoezee* voor luitenant Simpel!" riep Swinburne.

De mannen juichten dat het klonk. De kapitein keek mij aan en ging haastig naar zijne kajuit, zonder een woord te spreken. Ik zag, terwijl hij naar beneden ging, dat hij den arm in een band droeg. Ik dankte de manschappen voor hunne bewijzen van genegenheid jegens mij, drukte Webster en Thompson, die mij hartelijk verwelkomden, de hand, en de oude Swinburne kneep de mijne met eene kracht, die het mij bijna deed uitschreeuwen. Ik hield den verkoop mijner goederen op; gelukkig was men pas er mee begonnen, en al de artikels werden mij teruggegeven. Thompson had den kapitein gezegd, dat hij het adres van mijn vader kende en zich gaarne wilde belasten om mijne kleederen naar huis te zenden, doch de kapitein had zulks niet willen toestaan.

Weinige minuten daarna ontving ik een brief van den kapitein, die mij verzocht hem, tot informatie van zijn ouderen officier, te melden op welke wijze ik ontsnapt was. Ik ging naar beneden, waar ik een zeer lang, dat is te zeggen treurig gezicht aantrof, dat van een pas tot luitenant aangestelden *appointé* van de *Acasta*, dien men tot mijn plaatsvervanger had bestemd. Toen ik mijn lessenaar had geopend, miste ik twee belangrijke artikelen, namelijk mijne particuliere brieventas en het dagboek of journaal, hetwelk ik hield van hetgeen er voorviel, en waaruit dit mijn verhaal is opgemaakt. Ik informeerde mij bij mijne kameraden en vernam van hen, dat niemand het oog in mijn lessenaar had gehad dan de kapitein zoodat deze de papieren, die van zooveel belang voor mij waren, moest hebben weggenomen.

Ik schreef den kapitein een brief, waarin ik hem een kort verslag deed van het voorgevallene, en voegde een dienstbrief voor hem zelven er bij, in welken ik hem verzocht om de teruggave van mijn eigendom, namelijk mijn journaal en mijne brieventas. Zoodra de kapitein mijne brieven had ontvangen, deed hij zijne boot bemannen. Toen ze gereed was, rapporteerde ik het hem, en verzocht te mogen weten of hij aan mijn verzoek dacht te voldoen. Hij antwoordde ontkennen-

derwijze, klom vervolgens op het dek en verliet de brik om zich aan boord van den oudsten kapitein te begeven. Ik besloot dus terstond aan dien officier — het was de kapitein van de *Acasta* — te schrijven, hem met het gedrag van kapitein Hawkins bekend te maken en zijne tusschenkomst te verzoeken. Dit deed ik ook terstond, en daar de boot, die mij aan boord had gebracht, nog niet naar het koopvaardijschip was teruggekeerd, zond ik mijn brief daarmede weg, onder verzoek, dien in handen van een der officieren te willen overgeven. De brief werd ontvangen alvorens het bezoek van kapitein Hawkins geëindigd was, en de kapitein van de *Acasta* toonde hem dien en vroeg of het daarin vermelde de waarheid was. Kapitein Hawkins antwoordde dat hij, wel is waar, die papieren had in beslag genomen, maar dat zulks geschied was op grond dat er oproerige gevoelens in doorstraalden, en dat hij ze mij niet zou teruggeven.

»Dat kan ik niet toestaan," zeide de kapitein van de *Acasta*, die het karakter van kapitein Hawkins kende; »indien gij bij vergissing achter een of ander geheim van luitenant Simpel zijt gekomen, moogt gij eershalve er geen gebruik van maken; ook kunt gij eens anders eigendom niet houden."

Maar kapitein Hawkins bleef bij zijn stuk en weigerde mij de papieren terug te geven.

»Welnu dan," hernam de kapitein der *Acasta*, »wees zoo goed, kapitein Hawkins, boven op de kampanje te blijven, totdat ik uit de kajuit kom."

Nu schreef de oudste kapitein eene order voor kapitein Hawkins, om terstond aan *hem* mijne papieren, die hij in zijn bezit had, over te geven, en stelde die order aan kapitein Hawkins ter hand, zeggende: »Welaan, mijnheer, hier is eene schriftelijke order van uw superieur. Wees ongehoorzaam er aan als gij durft, en ik stel u dadelijk onder arrest en laat u door een krijgsraad vonnissen. Het spijt mij maar, dat een kapitein in Z. M. dienst op zulk eene wijze moet gedwongen worden om zijn plicht als fatsoenlijk man en man van eer te betrachten."

Kapitein Hawkins beet zich van woede op de lippen.

»Uwe boot is bemand, mijnheer," vervolgde de kapitein van de *Acasta* op strengen toon.

Kapitein Hawkins kwam aan boord terug, maakte een pak van mijne boeken en papieren, verzegelde het en zond het den kapitein van de *Acasta*, die het mij met dezelfde boot, onder Z. M. dienst, deed

toekomen. Het publiek mag dus den kapitein van de *Acasta* danken voor de levensbeschrijving, die het in deze bladen leest.

Van mijne kameraden vernam ik het volgende omtrent hetgeen er na mijn vertrek aan boord van de brik was voorgevallen. Het vuur der pramen had het schip geducht doen lijden, en kapitein Hawkins was door een splintertje in den arm gekwetst geraakt, kort nadat ik van boord was gegaan. Ofschoon het vel slechts geschaafd was, vond hij goed zich als zwaar gewond te beschouwen, het commando aan den tweeden luitenant Webster over te geven en naar zijne kajuit te gaan, waar hij bleef totdat de actie over was. Toen de heer Webster hem de terugkomst der booten en het nemen van eene vijandelijke kanonneerboot rapporteerde, alsmede dat ik waarschijnlijk dood was, verheugde hij zich zoozeer, dat hij zijne wond geheel vergat, op het dek kwam en de handen wrijvende heen en weer liep. Eindelijk herinnerde hij zich toch dat hij gekwetst was, ging weder naar zijne kajuit en kwam met den arm in een band op het dek terug.

Den volgenden morgen begaf hij zich aan boord van de *Acasta* en maakte zijn rapport aan den oudsten kapitein; terugkomende bracht hij een *appointé* mede, die met den rang van luitenant in mijne plaats zou treden. Hij had ook op de kampanje verteld dat, indien ik niet gesneuveld ware, zijn voornemen was geweest mij voor een krijgsraad te brengen en uit de dienst te doen ontslaan; dat hij genoeg bezwaren tegen mij had in te brengen om mij te ruïneeren, want dat hij alles wat ik gedurende mijn diensttijd onder zijn commando tegen zijn zin had gedaan, had opgeteekend, en dat hij nu ook dien ouden schobbejak van een konstabel berouw zou doen hebben over zijn vriendschappelijken omgang met mij. Dit alles had hij den chirurgijn, die, zooals ik hiervoren heb aangestipt, min of meer het karakter van een hoveling had, in vertrouwen gezegd; deze had het echter aan Thompson den schipper herhaald, en Thompson deelde het mij nu mede. Eén voordeel trok ik uit dit alles, namelijk dat ik nu volkomen mijne positie kende en wist wat mij te wachten stond.

Gedurende den korten tijd dien wij in de haven bleven, droeg ik zorg dat er geen Rigasche balsem aan boord kwam; niemand aan boord bedronk zich. Wij kregen orders van den kapitein der *Acasta*, om ons bij den admiraal, op de hoogte van Texel te voegen. Gemelde kapitein moest, op last der Admiraliteit, een schip van het eskader wegzenden, en de afkeer, dien hij tegen kapitein Hawkins had opgevat, maakte dat hij ons koos.

NEGEN-EN-TWINTIGSTE HOOFDSTUK.

Een oude vriend in eene nieuwe betrekking. — Een man is overal een man, en op sommige plaatsen nog een beetje meer. — Pieter wordt berispt, omdat hij te lang is weggebleven, maar brengt een heerlijk excuus te berde.

Op omstreeks veertig mijlen afstands van de haven kregen wij een fregat in 't gezicht. Wij maakten het bijzondere sein; het fregat heesch de Zweedsche vlag en draaide een paar streken uit zijn koers om met ons in te vallen. Op twee kabellengten legde het bij, wij deden hetzelfde en de kapitein zond mij met de boot er naar toe, om deszelfs naam en dien van den commandeerenden officier te vragen en onze hulp aan te bieden, indien men die in een of ander opzicht mocht behoeven. Dit was de gewoonte in dienst, en ik begaf mij, ten gevolge mijner orders, aan boord. Op de kampanje getreden zijnde, vroeg ik in het Fransch of er iemand was welke die taal sprak. De eerste luitenant trad vooruit en nam zijn hoed af, ik zeide hem dat ik gezonden was om den naam van het schip en van deszelfs commandant te vragen, ten einde die in ons logboek (journaal) aan te teekenen, en om alle diensten die in ons vermogen stonden aan te bieden. Hij antwoordde dat de kapitein op het dek was, en keek rond, maar de kapitein was naar beneden gegaan. »Ik ga hem uwe boodschap melden; ik had geen gedachte dat hij het dek verlaten had," zeide de eerste luitenant, en ging naar de kajuit. Ik sprak nog eenige oogenblikken met de andere officieren op het dek, die zeer hupsche menschen schenen te zijn, toen de eerste luitenant terugkwam en mij verzocht in de kajuit te willen komen. Ik klom de ladder af, de deur werd geopend; de eerste luitenant meldde mij aan en verliet de kajuit. Ik sloeg de oogen op den kapitein, die aan de tafel zat; het was een knap gezet man met twee of drie ordelinten aan het

knoopsgat en een paar duchtige knevels. Het kwam mij voor dat ik hem meer had gezien, maar ik kon mij niet herinneren wanneer; — zijn gelaat scheen mij bekend, maar dewijl de officieren op het dek mij hadden gezegd dat de kapitein graaf Sjoeksen heette, een naam dien ik nooit gehoord had, dacht ik dat ik mij vergiste. Ik sprak hem dus in 't Fransch aan, en maakte hem een lang compliment met al de noodige *et cetera*.

De kapitein wendde zich naar mij toe, nam de hand van zijn voorhoofd dat hij bedekt had gehouden, keek mij vlak in het gezicht en zeide:

»Mijnheer Simpel, ik versta slechts zeer weinig Fransch, spreek maar plat Engelsch tegen me."

Ik antwoordde, verbaasd over die taal, dat ik meende hem te kennen.

»Vergis ik mij ook?" riep ik uit, hem nog nader beschouwende; »neen, het moet zoo zijn, — mijnheer Chucks!"

»Dezelfde, beste vriend; — uw oude scheepsgezel, bootsman Chucks is het, dien gij voor u ziet. Ik kende u zoodra gij de valreep opkwaamt, en uit vrees dat ge mij ook terstond zoudt herkennen, sloop ik naar beneden in de kajuit — voor welke schijnbare onbeleefdheid ik u om excuus moet verzoeken — opdat ge mij niet in tegenwoordigheid der officieren als *bootsman* Chucks mocht salueeren."

Wij drukten elkander hartelijk de hand, en hij verzocht mij plaats te nemen. »Maar," zeide ik, »men vertelde mij op het dek, dat het schip door een graaf Sjoeksen werd gecommandeerd."

»Dat is mijn tegenwoordige rang, waarde Pieter," zeide hij, »maar gij hebt geen tijd te veel: dus zal ik u alles maar kortaf verhalen. Ik weet dat ik mij op uwe eer kan verlaten. Gij herinnert u, dat toen ge mij op den kaper verliet, wij beiden meenden dat ik op sterven lag. Zoodra de booten, na uw vertrek, waren teruggekomen, vond men mij aan boord; ik haalde nog adem, en daar zij mij wegens mijn buis en épaulet voor een kapitein aanzagen, brachten ze mij met de boot naar wal. De kaper zonk kort daarna. Men dacht niet dat ik in 't leven zou blijven, maar binnen weinige dagen begon ik te beteren. Zij vroegen hoe ik heette, en ik zeide hun mijn naam, waarvan zij naar hunne manier Sjoeksen maakten. Zij waren niet weinig trotsch, een Britsch kapitein, want daarvoor hielden ze mij, te hebben gevangengenomen. Na verloop van eenige weken werd ik met een transportschip naar Denemarken gezonden, maar het geval wilde dat wij door storm werden overvallen en op de Zweedsche kust

bij Karlskrona geworpen. De Denen waren toenmaals als bondgenooten der Russen in oorlog met Zweden en de équipage werd krijgsgevangengemaakt, terwijl ik natuurlijk op vrije voeten werd gesteld en met veel onderscheiding behandeld; jammer was het maar dat ik noch Fransch noch hunne eigene taal kon spreken. Evenwel onthaalde men mij goed, en ik kon naar Engeland gaan wanneer ik maar wilde. De Zweden waren toenmaals bezig met de uitrusting hunner vloot tegen de Russen, maar, God zegen hen, ze wisten er weinig van. Ik vermaakte mij met hen op de werf te zien arbeiden; er waren geen dertig man onder hen die hun werk goed verstonden, en aan een goeden opziener ontbrak het ook. Nu weet je wel, Pieter, dat ik nooit ledig kon zijn, en dus hielp ik nu eens den een, dan weer den ander te recht — want velen der zeelieden verstonden Engelsch — totdat ze het fijne van de zaak begrepen. De kapitein en verdere officieren betoonden zich zeer dankbaar jegens mij. Wanneer ze mijne uitlegging soms niet verstonden, wees ik hun eigenhandig hoe ze het werk moesten aanvatten, zoodat de vloot er knapjes begon uit te zien.

De commandeerende admiraal deed mij zijne tevredenheid en zijnen dank betuigen, want ik kwam zoo geregeld bij het werk helpen, alsof ik er voor betaald werd. Eindelijk kwam de admiraal bij mij met een Engelschen tolk, en vroeg mij of ik sterk verlangde naar Engeland terug te keeren, en geen zin had om in hun dienst te treden. Ik antwoordde dat ik vrouw noch kinderen in Engeland had, en dat hun land mij wel aanstond, maar dat ik om tijd verzocht, ten einde de zaak te overwegen, en ook wenschte te weten op welke voorwaarden zij mij in dienst wilden nemen. Ik ging naar mijn logement en bleef, om hem nog verlangender te maken, drie of vier dagen van de werf af. Toen kwam er een brief van den admiraal, waarbij mij het commando over een fregat werd aangeboden, indien ik bij hen wilde in dienst treden. Ik antwoordde — want ik wist hoezeer ze mij noodig hadden — dat ik een Engelsch fregat boven een Zweedsch schatte, en mijne toestemming niet gaf, of ze moesten mij iets meer aanbieden; daarbij bedong ik uitdrukkelijk, dat ik nooit de wapens tegen mijn eigen vaderland zou behoeven te dragen. Na eene week bedenkens boden ze mij den rang van Graaf en het bevel over een fregat aan. Dat was naar mijn zin, Pieter, zooals gij wel denken kunt, — zóó werd mijn liefste hartewensch vervuld, — ik werd een voornaam persoon! Na hun voorslag te hebben aangenomen, ontving

ik den titel van Graaf Sjoeksen en had een fraai fregat onder mijn bevel. Nu bestuurde ik met ijver en lust de uitrusting der geheele vloot, die in de beste orde uitzeilde. Gij weet hoe wij met de Russen aan 't kloppen zijn geweest en dat wij ons niet slecht hebben gehouden. Ik had het geluk mij te onderscheiden in een gevecht met een Russisch linieschip, en werd daarvoor met dit lint beschonken. Vervolgens opnieuw in zee gestoken, ontmoette ik een Russisch fregat, veroverde het en werd daarvoor met deze orde begiftigd. Sedert dien tijd ben ik hoog in eere geweest, en nu ik de taal van het land spreek, bevalt het volk mij bijzonder wel. Ik word dikwijls aan 't hof verzocht, wanneer ik in de haven lig, en, Pieter, ik ben getrouwd."

»Geluk, graaf, van ganscher harte!"

»Ja, en wèl getrouwd ook, — met eene Zweedsche gravin van hoogen rang. Ik moet nu al wel een jongentje of een meisje hebben. Zie je wel, Pieter, zoo ben ik dan toch een man van fatsoen, ja van aanzien geworden, en mijne kinderen zullen adellijk zijn van vaders zoowel als van moeders zijde. Wie had ooit gedacht dat zoo iets zou gebeurd zijn, alleen omdat men bij vergissing het baaitje van den kapitein in plaats van het mijne in de boot had geworpen? Maar, vriend Simpel, nu ik u alles heb verhaald, hoop ik dat gij niemand een woord er van zult zeggen. Men kan mij zeker niet veel kwaad doen, maar toch — zou men mij eenige onaangenaamheid kunnen berokkenen; en ofschoon ik denkelijk wel niemand zal ontmoeten, die mij in deze uniform en met deze knevels zou herkennen, is 't evenwel beter de zaak maar geheim te houden. Gij en O'Brien zijt de eenigen, aan wie ik mij zou hebben toevertrouwd."

»Waarde graaf," antwoordde ik, »uw geheim is bij mij veilig, en het is mij alleraangenaamst u zoo gelukkig en tevreden te zien. Gij hebt uw titel erlangd, eer ik nog den mijne heb, en gij hebt hem eerlijk verdiend; maar, hoewel ik dagen lang met u zou willen praten, moet ik thans naar mijn schip terug, want ik heb een lastigen kapitein."

Ik zeide hem vervolgens met een paar woorden waar O'Brien was, en keerde aan graaf Sjoeksen's arm op het dek terug. Hij stelde mij, als een ouden scheepskameraad, aan zijne officieren voor. »Ik hoop dat wij elkander zullen wederzien," zeide ik; »maar ik vrees dat er weinig kans op is."

»Wie weet het," antwoordde hij; »zie eens wat het toeval voor

mij heeft gedaan. Vriend Pieter, God zegene u! Gij zijt een van de weinigen die mij altijd lief zijn geweest. God zegene u, mijn jongen, en vergeet nimmer dat alles wat ik heb u ten dienste staat, indien gij ooit komt waar ik ben."

Ik dankte hem, groette de officieren en keerde naar de brik terug. Juist, zooals ik verwacht had, was ik nauwelijks aan boord, of de kapitein vroeg mij op een vergramden toon, waarom ik zoo lang was uitgebleven. Ik antwoordde dat men mij in de kajuit van graaf Sjoeksen had geleid, en dat de graaf mij zoo lang aan de praat had gehouden, dat ik, zonder onbeleefd te zijn, niet kon vertrekken alvorens zijne vragen te hebben beantwoord. Ik bracht eene beleefde boodschap mede, en de kapitein zeide geen woord meer. De bloote naam van een groot man bracht hem altijd tot zwijgen.

DERTIGSTE HOOFDSTUK.

Slecht nieuws van huis, en nog slechter aan boord. — Scheepsraad. — Alweer mejufvrouw Trotter; zij wordt beter met de jaren. — Kapitein Hawkins en zijne twaalf punten van beschuldiging.

Er gebeurde verder niets van belang, voordat wij ons bij den admiraal hadden gevoegd, die ons slechts drie uren bij de vloot hield en vervolgens met dépêches naar Engeland zond. Wij kwamen na eene geruste vaart voor Portsmouth aan, waar ik terstond aan mijne zuster Helena schreef, met verzoek mij te melden hoe vader het maakte. Met ongeduld wachtte ik op antwoord, en ontving er per omgaande post een met zwart lak. Mijn vader was daags te voren aan eene breinkoorts overleden, en Helena smeekte mij verlof te vragen om bij haar te komen, vermits zij zich in zulk een treurigen toestand bevond. Toen de kapitein den volgenden morgen aan boord kwam, had ik een dienstbrief aan den admiraal gereed, waarbij ik hem om verlof verzocht en de redenen opgaf, die mij drongen dat verzoek te doen. Ik bood dien brief den kapitein aan en smeekte hem, dien te willen bezorgen. In geen ander geval zou ik mij daartoe hebben vernederd, maar de gedachte aan mijne arme zuster, die, alleen en zonder bescherming, bij mijns vaders lijk in huis bleef, maakte mij onderdanig en gedwee. Kapitein Hawkins las den brief en antwoordde koeltjes, dat het gemakkelijk viel te zeggen dat mijn vader dood was, maar dat hij bewijzen wilde hebben. Zelfs deze beleediging trok ik mij niet aan; ik stelde hem den brief mijner zuster ter hand, hij las dien en gaf hem mij met een boosaardigen glimlach terug. »Ik kan uw brief om verlof onmogelijk bezorgen, mijnheer Simpel," zeide hij, »want ik heb een anderen brief voor u."

Hij gaf mij een groot foliopakket over en ging naar beneden. Ik opende het; het was een afschrift van een brief, waarbij hij een krijgsraad over mij verzocht, met eene lange lijst der bezwaren, die hij tegen mij inbracht. Ik stond verstomd, niet zoozeer omdat hij een krijgsraad over mij vroeg, maar omdat ik nu de onmogelijkheid inzag van naar huis te gaan en mijne arme zuster te helpen. Ik begaf mij in de officierskajuit, waar ik op een stoel neerviel en den brief aan Thompson, den schipper, toewierp. Hij las hem met aandacht en vouwde hem op."

»Op mijn woord, mijnheer Simpel," zeide hij, »ik kan niet zien dat gij veel te vreezen hebt. Deze bezwaren of punten van beschuldiging zijn beuzelachtig."

»Daar bekommer ik mij ook niet om, maar om mijne arme zuster. Ik had om verlof verzocht, en nu moet ik haar, God weet hoe lang, alleen in de droevigste omstandigheden laten."

Thompson nam een ernstig gelaat aan. »Ik had den dood van uw vader vergeten. Dat valt inderdaad hard. Ik zou mij aanbieden om voor u te gaan, maar gij zult mijne getuigenis voor den krijgsraad noodig hebben. Er is niets aan te doen. Schrijf aan uwe zuster en beur haar op; zeg haar, waarom gij niet kunt komen, en dat alles goed zal afloopen."

Ik volgde zijn raad en ging vroeg naar bed, want ik was werkelijk ongesteld. Den volgenden morgen ontving ik een officieelen brief van den haven-admiraal, die mij berichtte dat er een krijgsraad over mij was beroepen, die acht dagen daarna zou vergaderen. Ik gaf terstond het commando aan den tweeden luitenant over en begon de tegen mij ingebrachte punten van beschuldiging te onderzoeken. Zij waren talrijk en namen een aanvang met den dag, waarop de kapitein aan boord gekomen was. Hun getal beliep in 't geheel twaalf. Ik zal den lezer niet lastigvallen met de volledige opgave er van, vermits er onder waren, die al te beuzelachtig klonken; de voornaamste waren:

1. Oproerig en oneerbiedig gedrag jegens kapitein Hawkins, den ......, daarin bestaande, dat ik in een gesprek met een minder officier op het halfdek gezegd had dat kapitein Hawkins een spion was en spionnen op het schip had.
2. Plichtverzuim, door in den nacht van den ...... de orders van kapitein Hawkins niet te hebben gehoorzaamd.
3. Opnieuw eene oneerbiedige en oproerige conversatie aangaande kapitein Hawkins te hebben gehouden met den konstabel

van het schip, en te hebben toegelaten dat deze kapitein Hawkins van lafhartigheid beschuldigde, zonder er rapport van te maken.

4. Den ...... twee booten van het schip afgezonden, ondanks het stellige verbod van kapitein Hawkins.
5. Beleedigende uitdrukkingen tegen kapitein Hawkins op het halfdek, toen deze in den morgen van den ...... aan boord kwam.
6. Bij verscheidene gelegenheden verzuimd, de orders van kapitein Hawkins te doen uitvoeren, enz. enz. enz.

Daar verder kapitein Hawkins in twee der gevallen als getuige moest optreden, was de Koning, in *die gevallen*, de vervolger of eischer.

Ofschoon de meeste dezer punten nietsbeteekenend waren, bespeurde ik evenwel terstond het gevaar dat ik liep. Eenige er van waren van een verscheidene maanden vroegeren *datum*, dan den tijd waarop ons scheepsvolk veranderd was, en ik kon dus de noodige getuigen niet vinden. Over 't geheel had ik met ernstige zwarigheden te strijden, in alles, uitgenomen de nieuwe beschuldigingen; — te meer nog daar ik volstrekt geen krijgsraad had verwacht. De eerste beschuldiging was de zwaarste van alle, en ik wist niet hoe ik mij daartegen zou verdedigen. Swinburne had zonder den minsten twijfel den kapitein bedoeld, toen hij van spionneerende kapiteins sprak, en hem tot getuige te roepen, moest nadeelig voor hem wezen. Met Thompson's bijstand maakte ik evenwel de best mogelijke verdediging op.

Twee dagen vóór de zitting van den krijgsraad ontving ik een brief van Helena, die half zinneloos scheen door de opeenstapeling van ongelukken die haar troffen. Zij schreef mij dat vader den volgenden dag zou worden begraven, en dat de nieuwe vicaris haar schriftelijk gevraagd had, wanneer het haar gelegen zou komen de pastorie aan hem over te geven; dat vaders rekeningen waren ingekomen en reeds de som beliepen van twaalfhonderd pond, en dat zij het geheele bedrag der schuldvorderingen te zijnen laste niet kende. Er scheen niets te zijn overgebleven dan de meubelen, en zij verlangde te weten of de schulden moesten worden betaald met het geld, hetwelk ik tot haar gebruik in effecten had belegd. Ik antwoordde haar onverwijld, verzocht haar elke rekening te voldoen, zoover het geld strekte, en zond haar eene order op mijn agent, om voor het geheele beloop te

kunnen trekken, benevens eene procuratie voor hem, om de roerende goederen te verkoopen.

Ik had juist dien brief verzegeld, toen mejufvrouw Trotter, die het schip sedert onze terugkomst te Portsmouth had bediend, verzocht mij te mogen spreken, en, nadat die boodschap mij overgebracht was, zelve binnentrad, zonder op antwoord te wachten. »Beste mijnheer Simpel," zeide het vrouwtje, »ik weet alles wat er gebeurt, en ook dat gij geen rechtsgeleerde hebt om u te helpen. Dat is toch noodzakelijk en zou u van groot nut zijn bij uwe verdediging, want als menschen in nood en angst verkeeren, weten zij niet waar hun het hoofd staat; ik heb daarom een vriend uit Portsea medegebracht, een zeer knap man, die om mijnentwille uwe zaak gaarne op zich zal nemen; ik hoop dat gij hem niet zult afslaan. Gij weet nog wel dat ge mij eens een dozijn paar kousen hebt gegeven. Ik weigerde ze niet, en nu zult ge mij dit ook niet weigeren. Ik zei altijd tegen Trotter: »ga toch naar den procureur," en als hij mijn raad had gevolgd, zou hij wel hebben gedaan. Ik herinner me nog dat een huurkoetsier het glas van ons rijtuig stuksloeg. »Trotter," zeide ik, »loop naar een procureur," en heel beleefd gaf hij mij tot antwoord: »loop naar den duivel." Maar wat was het gevolg er van? — hij is dood, en ik vaar met een schuitje. Komaan, mijnheer Simpel, wil je me plezier doen? 't is alles *gratis*, voor niemendal; — niet voor niemendal, want het is om mijnentwille. Ge ziet, mijnheer Simpel, ik heb nog vrijers," dus eindigde de dame met een lachje.

Jufvrouw Trotter's raad was goed, en ofschoon ik de diensten van den rechtsgeleerde niet *gratis* verlangde, nam ik aan er gebruik van te maken, en vond hem werkelijk ook zeer nuttig tegen zulke beschuldigingen en zulk een man als kapitein Hawkins. Hij kwam dien namiddag aan boord, onderzocht zorgvuldig al mijne papieren, de gronden en getuigenissen die ik tot mijne verdediging kon aanvoeren, toonde mij de zwakke zijde er van en nam de papieren mede naar wal. Dagelijks kwam hij aan boord om nieuwe bewijzen te verzamelen en onderzoek nopens mijne zaak te doen.

Eindelijk was de dag daar. Ik kleedde mij in mijne beste uniform. Er viel een schot van het admiraalschip, waar tevens het sein werd gegeven dat er een krijgsraad te negen ure zou vergaderen, en ik begaf mij naar boord met eene boot, waarin al mijne getuigen zaten. Bij mijne aankomst werd ik onder de bewaring van den krijgsprovoost gesteld. De kapiteins die tot den krijgsraad waren gecomman-

deerd, kwamen een voor een aan en werden door een detachement mariniers, die het geweer presenteerden, ontvangen.

Te half tien was de raad geheel vergaderd, en ik werd binnengeleid. Zulke krijgsraden worden openlijk gehouden, ofschoon het verboden is, iets van de verhooren door den druk publiek te maken. Aan het hoofdeinde der lange tafel zat de admiraal als president, aan zijne rechterhand stond kapitein Hawkins als klager. Aan elke zijde der tafel zaten zes kapiteins, naar rang van anciënniteit. Aan 't benedeneinde, tegenover den admiraal, zat de rechter-advocaat, aan wiens linkerhand ik als gevangene stond. De getuigen, die binnengeroepen werden om ondervraagd te worden, plaatsten zich aan zijne rechterhand, en achter hem was, door de inschikkelijkheid van den raad, een tafeltje gezet, waaraan mijn wettige raadsman zat, zoo dicht bij mij dat wij te zamen konden spreken.

De leden van den raad of van het hof legden allen hun eed af en gingen vervolgens zitten. Balies met touwen, die met groene baai overtrokken waren, afgespannen, liepen achter de stoelen der leden van den krijgsraad, zoodat degenen die kwamen luisteren, hen niet konden dringen.

Nu werden de punten van beschuldiging voorgelezen, zoowel als de brieven aan en van den admiraal, waarbij de krijgsraad werd gevraagd en toegestaan; en vervolgens verzocht men kapitein Hawkins zijne aanklacht te beginnen. Dit deed hij met zijn leedwezen te betuigen, dat hij tot een maatregel was gedwongen geworden, die zoozeer tegen zijn gevoel aandruiste; hij had mij, zeide hij, herhaalde malen gewaarschuwd, maar ik had zijne woorden in den wind geslagen; kortom, na eene inleiding die uit zoovele onwaarheden bestond als hij slechts had kunnen verzinnen, kwam hij met de eerste beschuldiging voor den dag, waarvoor hij zelf als getuige optrad. Dit gedaan zijnde, vroeg men mij of ik ook eenige vragen te doen had. Op raad van mijn rechtsgeleerde antwoordde ik: »neen.” Nu vroeg de president de kapiteins die den krijgsraad uitmaakten één voor één, naar hun rang van anciënniteit, of zij eenige vraag verlangden te doen.

»Ik wilde kapitein Hawkins vragen,” dus sprak de tweede kapitein, »of hij, op het dek komende, den gewonen stap gebruikte, waarmede de kapitein van een oorlogschip op de kampanje treedt, of zonder gedruis naar boven kwam sluipen?”

Kapitein Hawkins verklaarde dat hij bovenkwam zooals hij *ge-*

woonlijk deed. Dat was ook waar, want hij kwam altijd sluipende boven.

»Eilieve, kapitein Hawkins, daar gij een groot gedeelte hebt aangehaald van het door den eersten luitenant en den konstabel gehouden gesprek, — mag ik u vragen hoe lang gij naast hen stondt, eer zij u zagen?"

»Zeer kort," was het antwoord.

»Maar, kapitein Hawkins, denkt gij niet, — toegestaan dat gij op uwe *gewone* manier, zooals gij het noemt, op het halfdek traadt, — dat gij beter zoudt hebben gedaan, eens te hebben gehoest of gehemd, om uwe officieren te doen weten dat gij daar waart. Ik zou niet gaarne alles willen hooren wat men, in de onderstelling dat ik afwezig was, van mij zou kunnen spreken."

Op deze aanmerking antwoordde kapitein Hawkins, dat ons gesprek hem zoozeer verbaasde, dat hij geheel ademloos was, daar hij tot dien tijd toe de beste gedachten van mij had gehad.

Geene verdere vragen werden er gedaan, en men ging tot de tweede beschuldiging over. Deze was allerbeuzelachtigst, — het stoken van een fornuis tegen de orders. De voorgebrachte getuige was de sergeant der mariniers. Toen deze zijn getuigenis te mijnen nadeele had gegeven, vroeg de president mij, of ik den getuige eenige vragen had voor te leggen. Ik deed de volgende:

»Rapporteerdet gij aan kapitein Hawkins, dat ik vuur had doen aanleggen?"

»Ja."

»Hebt gij de gewoonte niet regtstreeks aan den kapitein rapport te maken van elke onachtzaamheid of overtreding van orders, die gij op het schip waarneemt?"

»Ja."

»Hebt gij ooit iets van dien aard aan mij als eersten luitenant gerapporteerd, of maakt gij uw rapport altijd rechtstreeks aan den kapitein?"

»Ik maak mijn rapport altijd rechtstreeks aan den kapitein."

»Is dat volgens de orders van den kapitein?"

»Ja."

De volgende vragen werden hem vervolgens door leden van den krijgsraad gedaan:

»Hebt gij te voren op andere schepen gediend?"

»Ja."

»Hebt gij ooit van een anderen kapitein order ontvangen, om rechtstreeks aan hem, en niet door tusschenkomst van den eersten luitenant, rapport te maken?"

De getuige gaf een verward antwoord.

»Antwoord kortaf, ja of neen."

»Neen."

Vervolgens kwam de derde beschuldiging voor, — dat ik, tegen uitdrukkelijke bevelen aan, booten had weggezonden. Daarvan moest blijken door het getuigenis van kapitein Hawkins zelven, vermits de order mondeling was gegeven. Op raad van mijn rechtsgeleerde deed ik geene vragen aan kapitein Hawkins, zoomin als de leden van den raad.

De vierde beschuldiging, die van een oproerig gesprek te hebben gehouden met den konstabel, en te hebben toegelaten dat hij den kapitein beschuldigde van onwilligheid om den vijand te engageeren, werd nu ook weder door kapitein Hawkins als den eenigen getuige bevestigd. Ik liet opnieuw mijne replieken varen, totdat ik mijne verdediging zou uitspreken, en slechts ééne vraag werd door een der leden gedaan, namelijk, of kapitein Hawkins, die bijzonder ongelukkig scheen in het beluisteren van gesprekken, met zijn gewonen tred naar het hakkebord stapte, of er naar toe *sloop*.

Kapitein Hawkins gaf hetzelfde antwoord als te voren.

De vijfde beschuldiging — dat ik beleedigende uitdrukkingen tegen kapitein Hawkins had gebruikt, toen ik mij voor Karlskrona op de brik vervoegde, kwam nu te berde, en de sergeant der mariniers, benevens een der matrozen, traden als getuigen op. Deze beschuldiging verwekte vrij wat gemompel en stil gelach. Bij de kruisvragen, door de kapiteins gedaan, moest kapitein Hawkins zeggen wat hij bedoelde door de uitdrukking door hem gebezigd, toen hij de kleederen van een naar zijne meening in een gevecht gesneuvelden officier verkocht, dat de manschappen schenen te denken dat zij door het aantrekken van diens broek met lafhartigheid of vrees zouden worden besmet.

»Anders niets, op mijne eer," antwoordde kapitein Hawkins, »dan dat zij schenen bezorgd te zijn dat zijn geest hun verschijnen mocht."

»Dan bedoelde mijnheer Simpel natuurlijkerwijze hetzelfde met zijn antwoord," merkte de kapitein spottenderwijze aan.

De overige grieven werden nu voorgebracht, maar hadden weinig

om 't lijf. De getuigen *à charge* waren hoofdzakelijk de sergeant der mariniers en de spionneerende verrekijker van kapitein Hawkins, waarmede hij mij van wal had beloerd.

Het was laat in den namiddag eer al de beschuldigingen waren voorgebracht, en de president beriep nu den raad tegen den volgenden dag, als wanneer ik de getuigen *à décharge* zou produceeren. Daarop keerde ik aan boord van de *Ratelslang* terug.

EEN-EN-DERTIGSTE HOOFDSTUK.

Eene goede verdediging wint het niet altijd van eene kwade beschuldiging. — Pieter neemt de harten zijner rechters voor zich in, doch verliest zijn proces en wordt van zijn schip ontslagen.

Den volgenden dag ving ik mijne verdediging aan; ik verkoos mijne getuigen eerst voor te roepen, en op verzoek van Swinburne en den raad mijns procureurs, begon ik met den eerstgemelde. Ik deed hem de volgende vragen:

»Was het goed weder, toen wij met elkander op de kampanje spraken?"

»Ja."

»Denkt gij dat ge iemand, die met een gewonen tred de ladder op boven zou gekomen zijn, zoudt hebben gehoord?"

»Dat zou ik zeker."

»Wilt gij dan zeggen dat kapitein Hawkins sluipenderwijze bovenkwam?"

»Mij dunkt dat hij op ons toeschoot als eene kat op de muis."

»Van welke uitdrukkingen hadt gij u bediend?"

»Ik zeide dat een spionneerende kapitein altijd spionneerende handlangers zou vinden."

»Bedoeldet gij en de heer Simpel door dat gezegde uw kapitein?"

»Ik was degene die het zeide, — wat mijnheer Simpel dacht, weet ik niet; maar *ik bedoelde* den kapitein, en hij heeft bewezen dat ik gelijk had."

Dit stoute antwoord van Swinburne verbaasde den krijgsraad, die hem strikvragen begon te doen, maar hij bleef bij zijne eerste verklaring, dat ik slechts in 't algemeen geantwoord had.

Om de tweede beschuldiging af te weren, bracht ik geene getuigen voor. Maar tegen de derde stelde ik er drie, om te bewijzen dat kapitein Hawkins had gelast geene booten naar wal te zenden, en

niet — geene booten naar de oorlogschepen, die dicht bij ons lagen, te zenden.

In antwoord op de vierde beschuldiging, riep ik Swinburne, die mij gezegd had dat hij, zoo ik het niet deed, uit zich zelven zou optreden. Swinburne bekende dat hij den kapitein had beschuldigd vreesachtig te zijn, en dat ik hem daarover berispt had.

»Zeide hij dat hij rapport van u zou maken?" vroeg een der kapiteins.

»Neen, mijnheer," antwoordde Swinburne, »want dat zou hij toch nooit hebben gedaan."

Dit was een ongelukkig antwoord.

Tegen de vijfde beschuldiging bracht ik verscheidene getuigen te voorschijn, om de woorden te bewijzen, waarvan zich kapitein Hawkins had bediend, en den zin waarin het scheepsvolk die had opgenomen, alsmede dat de manschappen »Foei" riepen, toen hij die uitdrukking gebruikte.

Ter wederlegging van de overige punten, riep ik een of twee getuigen voor, en de krijgsraad ging daarna uiteen, na mij gevraagd te hebben, wanneer ik gereed zou zijn om mijne verdediging te beginnen. Ik verzocht een dag om mij voor te bereiden, hetgeen mij terstond werd toegestaan; den volgenden dag had er geene zitting plaats. Ik behoef wel niet te zeggen dat ik mij ijverig bezig hield om mijne verdediging met mijn raadsman op te maken. Eindelijk was alles gereed, en ik ging moede en treurig naar bed, maar sliep evenwel gerust en vast, hetgeen niet kon gezegd worden van mijn raadsman, die eerst te elf ure des avonds naar wal ging en den ganschen nacht voor mij bleef werken.

Alles wel ingezien, is er geen beter gerechtshof dan een scheepskrijgsraad, — geen dreigende blik op getuigen, — eene klaarblijkelijke genegenheid ten voordeele van den beschuldigde, dien men alle mogelijke inschikkelijkheid en gunst bewijst, en geen geharrewar over uitlegging van wetten; — kortom een raad van billijkheid, weinig gevallen uitgezonderd, — en hoe geringer de rang van den beschuldigde is, des te grooter is de kans te zijnen voordeele.

Ik werd den volgenden morgen gewekt door mijn raadsman, die niet te bed was geweest en zich reeds te zeven ure naar onze brik had doen roeien, om de verdediging met mij over te lezen. Te negen ure begaf ik mij opnieuw naar het admiraalschip, waar de krijgsraad weldra plaats nam. Binnentredende, gaf ik mijn pleidooi over

aan den rechter-advocaat, die het overluid aan den raad voorlas. Ik heb een afschrift er van bewaard en laat den inhoud hier volgen:

»Heeren President en Rechters!

»Na bijna veertien jaren dienst bij Z. M. zeemacht, gedurende welk tijdvak ik tweemaal krijgsgevangen ben gemaakt, tweemaal gekwetst ben en eens schipbreuk heb geleden, en — zooals ik vermeen door mijne getuigschriften en publieke dépêches te kunnen bewijzen — met ijver en lof mijn plicht heb betracht, bevind ik mij thans in een toestand waarin ik nimmer gedacht had te zullen geplaatst worden, namelijk dien van voor een krijgsraad te zijn aangeklaagd wegens mij te laste gelegde muiterij en insubordinatie tegen mijn *supérieur*. Indien deze achtbare Raad de certificaten gelieft in te zien, welke ik zal overleggen, zal het blijken dat mijn gedrag — tot op het tijdstip dat ik onder kapitein Hawkins' orders ben gekomen — juist het tegenovergestelde is geweest van dat, hetwelk mij nu wordt te laste gelegd. Ik ben altijd ijverig en gehoorzaam in dienst geweest, en het doet mij slechts leed dat de kapiteins, met welke ik de eer heb gehad te zeilen, thans hier niet aanwezig zijn om door mondelinge verklaring de waarheid dezer documenten te schragen. Vergunt mij, in de eerste plaats den Raad te doen opmerken dat de beschuldigingen, tegen mij ingebracht, over een groot tijdsverloop zijn verspreid, — een tijdsverloop van bijna achttien maanden, gedurende hetwelk kapitein Hawkins mij geen enkele maal gezegd heeft dat hij voornemens was mij voor een krijgsraad te roepen, en nooit, hoewel er dikwijls een hooger of ouder officier dan hij aanwezig was, iets te mijnen láste heeft ingebracht. De krijgsartikelen bepalen uitdrukkelijk, dat in geval een officier, soldaat of matroos eenige klacht heeft in te brengen, hij zulks moet doen bij zijne aankomst in eene haven of bij eene vloot, waar hij een hoogeren officier aantreft. Toegestemd dat dit artikel betrekking heeft tot de klachten door minderen tegen meerderen in te dienen, zoo durf ik toch dezen achtbaren Raad in bedenking geven, of een meerdere niet insgelijks verplicht is eene beschuldiging tegen zijn mindere in te brengen of hem te waarschuwen dat hij zulks bij de eerste de beste gelegenheid zal doen, in stede van den persoon, over wien hij zich te beklagen heeft of denkt te hebben, zorgeloos dienaangaande te laten blijven en hem van zijn wapen — zijne verdediging — te berooven, door den tijd zoover

te laten verloopen, dat de persoon, dien hij wil aanklagen, buiten staat wordt gesteld om zijne getuigen voor te brengen. Ik neem de vrijheid dit punt in uwe aandacht aan te bevelen, en zal nu overgaan tot het beantwoorden der tegen mij ingebrachte beschuldigingen.

»Men beschuldigt mij, dat ik een gesprek heb gehouden met een officier van minderen rang op het halfdek van Z. M. brik de *Ratelslang*, in welk gesprek mijn kapitein met verachting werd vermeld. Opdat men niet vooronderstellen moge dat de konstabel Swinburne een nieuwe kennis van mij was, pas bij mijne komst op de brik gemaakt, moet ik aanmerken dat hij een oude scheepskameraad was, met wien ik menig jaar had gediend en wiens goede hoedanigheden ik wel kende. Hij was mijn onderwijzer in mijne jongere dagen en is door zijne verdiensten tot den rang geklommen, dien hij nu als konstabel op Z. M. brik de *Ratelslang* bekleedt. De geïncrimineerde aanmerking werd vooreerst niet door mij gemaakt, en was ten tweede slechts in algemeene termen vervat. De heer Swinburne heeft wel erkend dat hij den kapitein bedoelde, ofschoon de aanmerking algemeen was, maar dit maakt de beschuldiging tegen mij niet goed, integendeel het versterkt de verklaring van den heer Swinburne, dat ik geen deel had aan die uitdrukking. Wel blijkt uit het getuigenis van kapitein Hawkins in dit geval ten duidelijkste, dat hij als spion gehandeld heeft, doch vermits de waarheid dezer opmerking het uitspreken derzelve niet rechtvaardigt, ben ik blijde dat ik die uitdrukking niet heb gebezigd.

»Met de tweede beschuldiging zal ik mij slechts kort bezig houden. Het is waar dat er eene algemeene order bestaat, dat er na een bepaald uur niet mag gestookt worden, maar ik beroep mij op dezen achtbaren Raad, of een eerste luitenant niet geacht wordt oordeel genoeg te bezitten in alles wat den inwendigen dienst van het schip betreft, om zich daarnaar te mogen gedragen? De chirurgijn liet mij zeggen dat er vuur noodig was voor een der zieken. Ik lag juist te bed en gaf terstond mijne toestemming. Zou kapitein Hawkins voor dezen achtbaren Raad willen staande houden, dat hij het verzoek van den chirurgijn zou hebben geweigerd? Zekerlijk niet. De eenige dwaling die ik beging, — indien er eene dwaling bestond, — was, dat ik de formaliteit verzuimde van kapitein Hawkins wakker te maken en eene vergunning aan hem te vragen, die ik mij geautorizeerd achtte zelf te geven.

»De beschuldiging tegen mij aangevoerd, van twee booten te heb-

ben afgezonden tegen de order van den kapitein, is reeds door mij met getuigen wederlegd geworden. Kapitein Hawkins had gelast, geene gemeenschap met den wal te houden. Mijne redenen om de booten af te zenden...." (Hier kwam kapitein Hawkins tusschenbeide en zeide tot den president, dat het overbodig was mijne redenen te hooren. De raad evenwel wilde dat ik mijne redenen zou opgeven, en ik ging dus voort:) »Mijne redenen om de booten, of liever de boot — want ik meen dat er slechts ééne naar de twee fregatten werd gezonden — te detacheeren, was, dat de brik zich in staat van oproer bevond. De kapitein had een van de matrozen doen opbinden, en de manschappen weigerden zich te laten slaan. Daarop begaf zich kapitein Hawkins naar den admiraal aan wal, om te rapporteeren hoe het op zijn schip gesteld was, en ik oordeelde het van mijn plicht dezelfde kennisgeving te doen aan de oorlogschepen, die dicht bij ons voor anker lagen. Ik zal in geene verdere bijzonderheden treden, om dezen achtbaren Raad niet op te houden, en omdat ik weet dat mijn gedrag en niet dat van kapitein Hawkins hier onderzocht wordt. Wat aangaat de beschuldiging dat ik mij opnieuw oneerbiedig zou hebben uitgelaten, hetgeen door kapitein Hawkins op het halfdek zou zijn beluisterd, moet ik dezen achtbaren Raad verwijzen naar het hieromtrent uitgebrachte getuigenis van Swinburne, duidelijk bewijzende dat hij, en niet ik, de opgegevene uitdrukking heeft gebezigd, en dat ik hem dienaangaande berispte. Het eenige punt van bezwaar in dezen zou zijn, of het mijn plicht niet was rapport van zulke taal te maken. Ik zeg alleen dat er geen bewijs is dat zulks mijn oogmerk niet was; de tegenwoordigheid toch van kapitein Hawkins, die hoorde wat er gesproken werd, maakte een zoodanig rapport overtollig.

»Tot de vijfde beschuldiging overgaande, moet ik den Raad verzoeken wel te willen in overweging nemen, dat een oogenblik van gevoeligheid en spijt mij in het toenmalige geval niet zeer euvel kon worden geduid. Mijn karakter werd door kapitein Hawkins, in de meening verkeerende dat ik dood was, zoodanig voorgesteld dat zelfs het scheepsvolk »foei" riep. Wel weet ik dat geene taal van een *supérieur* eene repliek van een *inférieur* kan rechtvaardigen, maar vermits de bedoeling of zin van mijne uitdrukking nog niet bekend is, ofschoon kapitein Hawkins eene verklaring van de zijne heeft gegeven, zal ik alleen zeggen dat ik niet meer met mijne woorden bedoelde, dan kapitein Hawkins met de zijnen.

»Omtrent de andere beuzelachtige beschuldigingen tegen mij ingebracht, zal ik mij niet in bijzonderheden uitlaten, vermits ik ze als volkomen wederlegd beschouw door de vroeger aangevoerde bewijzen. In 't algemeen zal ik dit slechts aanvoeren, dat kapitein Hawkins mij, om redenen die hem het best moeten bekend zijn, van den tijd af dat ik het eerst op zijn schip ben gekomen, met de blijkbaarste vijandschap heeft behandeld; dat hij mij bij elke gelegenheid onaangenaamheden heeft zoeken te berokkenen; dat hij, niet tevreden mijn gedrag aan boord nauw gade te slaan, met zijn verrekijker aan wal heeft beloerd wat er op het schip omging; dat hij, in stede van mij in de vervulling eener vrij moeilijke dienstbetrekking bij te staan, mij alle mogelijke hinderpalen heeft in den weg gelegd, onderofficieren tot spionnen over mijn gedrag heeft gesteld en mij derwijze ten aanzien van het scheepsvolk heeft vernederd, dat ik — ware het niet dat een zoodanig vonnis iemand noodwendig in een hatelijk daglicht plaatst — mij hoogst gelukkig zou schatten, de plaats, welke ik thans onder zijn commando bekleed, te verliezen.

»Ik verzoek dezen achtbaren Raad de documenten wel te willen laten voorlezen, die ik ter tafel leg en waaruit mijn karakter zal blijken."

Vervolgens bleef de krijgsraad alleen, om over mijn lot te beslissen. Met een angstig ongeduld wachtte ik nagenoeg een half uur, toen ik weder binnengeroepen werd. Na afloop der gewone vormen van het lezen der papieren enz., kwam het vonnis er uit, hetwelk de president voorlas, terwijl hij en de geheele krijgsraad, met hunne steekhoeden op, overeind stonden. Het slot er van luidde dus: »dat de raad de beschuldigingen gedeeltelijk bewezen oordeelde, — dat luitenant Pieter Simpel dienvolgens uit zijne betrekking op de *Ratelslang* ontslagen werd, doch dat, uit overweging van zijn goed karakter en zijne bewezene diensten, zijne zaak ten sterkste zou worden aanbevolen in de gunstige consideratie der Lords Commissarissen van de Admiraliteit."

TWEE-EN-DERTIGSTE HOOFDSTUK.

Pieter ziet zijn verlies eenigermate als winst aan. — Hij gaat aan boord van de *Ratelslang* om zijne *koffers* te pakken, en wordt gelast zijne *biezen* te pakken. — Beleefd afscheid tusschen nabestaanden. — Mejufvrouw Trotter wordt hoe langer hoe beter. — Pieter gaat naar Londen, valt in roovershanden en naderhand in die van zijn oom.

Ik wist nauwelijks of ik mij over die uitspraak verheugen of bedroeven moest. Aan den eenen kant was het bijna een doodsteek voor mijn volgend avancement in dienst, maar aan den anderen kant werd het vonnis ongemeen verzacht door de gunstige aanbeveling, en het verheugde mij zeer, ontslagen te zijn van kapitein Hawkins en mijne arme zuster te hulp te kunnen snellen. Ik boog mij eerbiedig voor den krijgsraad, die terstond uiteen ging. Kapitein Hawkins volgde de kapiteins op het halfdek, maar geen hunner wilde hem te woord staan, zooveel was er gedurende het verhoor tot zijn nadeel uitgekomen.

Omstreeks tien minuten daarna riep een der oudste kapiteins van den krijgsraad mij in de kajuit. »Mijnheer Simpel," zeide hij, »wij nemen allen deel in uw lot. Het spijt ons zeer dat onze uitspraak, onder de gegeven omstandigheden, niet zachter kon zijn; — dat gesprek met den konstabel bij het hakkebord heeft het u gedaan. Dit moet u tot eene waarschuwing strekken, om voortaan beter toe te zien welke uitdrukkingen gij iemand op de kampanje ten aanzien van uwe superieuren toelaat te gebruiken. De president verzoekt mij u te laten weten, dat ons voornemen is om ten sterkste bij den admiraal te uwen behoeve te pleiten, zoodat, indien slechts een ander kapitein u voor zijn schip vraagt, het u geen de minste moeite zal kosten weder geplaatst te worden; en wat het verlaten van uwe

tegenwoordige betrekking aanbelangt, mij dunkt dat u dit in elk ander geval alleraangenaamst zou moeten zijn."

Ik betuigde mijn oprechten dank en keerde weldra uit het wachtschip aan boord van de brik terug, om mijn goed in te pakken en afscheid van mijne kameraden te nemen. Bij mijne aankomst merkte ik dat kapitein Hawkins reeds daar was. Hij stond op het dek, toen ik bij de valreep opkwam. Ik spoedde mij naar de officierskajuit, waar ik de condoleanties mijner kameraden ontving.

Daarna zeide evenwel Thompson: »Mijnheer Simpel, ik wensch je geluk; ik zou gaarne ook voor een krijgsraad willen komen." Dit riep hij overluid genoeg, dat de kapitein op het dek het kon hooren.

»Van achteren beschouwd," dus nam ik met eene even luide stem het woord, »en na hetgeen de kapiteins van den krijgsraad mij hebben gezegd betrekkelijk hetgeen zij voornemens zijn bij de Admiraliteit voor mij te doen, denk ik er evenzoo over als gij, Thompson, en mij dunkt dat kapitein Hawkins wel zeer veel goedheid jegens mij heeft gehad, — ik ben hem dan ook recht dankbaar."

»Hofmeester, glazen," — riep Thompson; »wij moeten op mijnheer Simpel's succes drinken."

Dit alles was ten hoogste verdrietig voor kapitein Hawkins, die elk woord hoorde. Toen onze glazen gevuld waren, riep Thompson: »Gezondheid, mijnheer Simpel, en dat ik spoedig weer zoo'n goeden kameraad mag krijgen als gij zijt."

Hier stak de sergeant der mariniers zijn hoofd tusschen de kajuitsdeur en zeide op een alleronbeschoftsten toon, dat ik terstond het schip moest verlaten. Ik werd zoo driftig, dat ik den kerel mijn glas grog in 't gezicht smeet, zoodat hij naar den kapitein liep om zich over mij te beklagen; maar ik behoorde niet meer tot het schip, en al ware dit ook het geval geweest, zou ik zulk eene impertinentie toch niet hebben geduld.

Kapitein Hawkins was razend, en ik geloof zeker dat hij een nieuwen krijgsraad over mij zou hebben verzocht, indien hij niet zijne bekomst er van had gehad. Hij vroeg den sergeant zeer omstandig, of hij mij gezegd had dat ik onmiddellijk het schip moest verlaten of wel dat kapitein Hawkins verlangde dat ik onmiddellijk het schip zou verlaten. Toen hij bevond dat de sergeant de laatste boodschap niet had gedaan (hetgeen ik ook zeer wel in aanmerking nam, anders zou ik niet hebben gedaan wat ik deed), zond hij een *appointé* naar mij toe, om mij uit te noodigen zijn schip te verlaten. Ik antwoordde

dat ik zijne orders met het grootste genoegen zou volbrengen. Ik haastte mij om mijne kleeren enz. in te pakken, meldde mij bij den tweeden luitenant als gereed om van boord te gaan, en deze ging den kapitein de vergunning vragen om eene boot te bemannen, doch ontving een weigerend antwoord: — ik kon, zeide de kapitein, met eene kustboot afvaren. Ik riep er eene aan boordszijde, drukte al mijnen kameraden de hand, en toen ik op de kampanje kwam, door Swinburne en eenige der besten van het scheepsvolk vergezeld, stond kapitein Hawkins, van spijt barstende, bij het kompashuis. Aan de valreep nam ik mijn hoed voor hem af, wenschte hem eerbiedig goeden morgen en voegde er bij: »Zoo gij iets te belasten hebt aan mijn *oom*, kapitein Hawkins, zal ik de commissie met plezier waarnemen."

Deze woorden, die hem toonden dat ik de betrekking en de correspondentie tusschen hen kende, deden hem uit zijn vel springen. »Als gij niet gauw maakt dat ge wegkomt, mijnheer," riep hij, »laat ik u in de ijzers sluiten wegens oproer." Ik nam nogmaals mijn hoed af, stapte in de boot en stiet af.

Zoodra ik op eenige ellen afstands was, sprongen de manschappen op de caronades, en hieven een hoezee aan. Ik zag dat de kapitein hen er af deed gaan, en was nog geen kabellengte ver, of het fluitje van *overal* tot afstraffing deed zich hooren, zoodat waarschijnlijk eenige dier arme drommels voor hunne insubordinatie — daarin bestaande, dat ze mij hunne genegenheid betoonden — moesten boeten. Ik erken dat ik het schip op eene deftiger wijs had kunnen verlaten, en dat mijn gedrag niet geheel in den haak was; maar ik wind er geene doekjes om, en men zal voorzeker de omstandigheden, waarin ik door mijnheer den kapitein gebracht was, wel eenigszins in aanmerking willen nemen. Dit is zeker, dat mijn gedrag na den krijgsraad meer straf verdiende, dan dat waarvoor ik gevonnist was. Maar ik bevond mij in een toestand van koortsachtige spanning en wist nauwelijks wat ik deed.

Te Sallyport aan wal gestapt zijnde, deed ik mijn goed naar de *Blauwe Posten* kruien, ontpakte hetgeen ik het meest noodig had, wierp mijne uniform uit en herschiep mij in een compleet burger. Ik nam eene plaats op de diligence welke dien avond afreed, zond een brief van dankzegging met eenige banknoten aan mijn raadsman en schreef vervolgens een omstandigen brief aan O'Brien, waarbij ik hem al het voorgevallene meldde.

Ik was juist daarmede klaar en verzegelde de missive, toen mejuf-

vrouw Trotter binnentrad. »O, goeje lieve mijnheer Simpel, wat spijt mij dat! ik kom u troosten, hoor! Daar gaat niets boven vrouwen, wanneer de mannen in druk zitten; dat zei die arme Trotter ook altijd, en dan vleide hij zijn hoofd in mijn schoot. Wanneer ga je naar de stad?"

»Vanavond, jufvrouw Trotter."

»Ik hoop dat ik de klandizie van 't schip zal mogen houën?"

»Wel, dat hoop ik ook, jufvrouw Trotter; ik twijfel er niet aan."

»Mijnheer Simpel, ik moet je iets vragen; hoe zit het met je geld? Heb je ook wat noodig? Je kunt me op je gemak betalen. Wees maar niet bang; ik ben zoo arm niet meer, als toen ge bij Trotter en mij in den kost kwaamt, en toen ge mij een dozijn paar kousen gaaft. Ik weet wat het is, zonder geld en zonder vrienden te zijn."

»Hartelijk dank, jufvrouw Trotter," hernam ik, »maar ik heb genoeg om thuis te komen, en dan kan ik meer krijgen."

»Wel, dat doet me plezier, — maar 't was goed gemeend. Nu, goejen dag, God zegen je! Kom, mijnheer Simpel, geef me een kus, 't zou de eerste keer niet zijn."

Ik kuste haar, want ik gevoelde mij dankbaar voor haar vriendelijk aanbod; met een lonkje en een lachje ging zij de kamer uit. Ik dacht onwillekeurig na, toen zij weg was, hoe weinig wij de harten onzer medemenschen kennen. Zoo men mij gevraagd had of jufvrouw Trotter in staat was om eene edelmoedige daad te verrichten, zou ik stellig *neen* hebben geantwoord. En toch was het aanbod, dat zij mij thans deed, geheel belangloos; want zij kende den dienst te wel, om niet te weten dat ik weinig kans had om weder als eerste luitenant te worden geplaatst, of haar van dienst te kunnen zijn. En hoe vaak gebeurt het ook niet dat zij, die uit dankbaarheid of wegens langdurige vriendschapsbetrekking alles behoorden te doen om ons te helpen, zich in onzen nood van ons afwenden en een valsch, bedorven hart toonen! God alleen kent de harten. Ik zond mijn brief aan O'Brien naar het kantoor van den admiraal, zette mij aan een diner, waarvan ik niets kon gebruiken, en stapte te zeven ure in de diligence. Ik was zeer ziek, ik had eene brandende koorts en verschrikkelijke hoofdpijn, maar ik dacht alleen aan mijne zuster.

In de stad aangekomen, voelde ik mij veel ongestelder, maar hield er mij niet langer dan een uur op. Ik nam plaats in eene diligence, die niet tot de stad, nabij welke wij woonden, reed, want ik had onderzocht en vernomen dat al de plaatsen in de derwaarts bestemde

diligence bezet waren; ik wilde evenwel geen dag langer daarom wachten. De postwagen waarmede ik vertrok, reed slechts tot op veertien uren afstands van de pastorie, en ik besloot dien weg met postpaarden af te leggen. Den volgenden avond kwamen wij aan, ik nam mijn mantelzak uit den wagen, huurde eene postchais en vertrok naar de voormalige ouderlijke woning. Ik kon nauwelijks het hoofd ophouden zoo ziek was ik, en ik lag in een hoek der chais te droomen, terwijl eene pijnlijke drukking in het voorhoofd en de slapen mij belette in te sluimeren.

Het was omstreeks negen ure des avonds, en wij reden juist op een verschrikkelijk ongelijken weg, waar elke schok van de chais mij de grootste pijn veroorzaakte, toen ons rijtuig door twee kerels werd aangehouden, die mij er uit en op het gras trokken. De een hield mij in bedwang, terwijl de andere de postchais plunderde. De postiljon, die het met de schelmen scheen eens te zijn, bleef gerust op zijn paard zitten; zoodra mijne bagage geplunderd was, maakte hij regtsomkeert en reed weg. Daarop doorzochten de kerels mijne zakken, namen mij alles af en lieten mij zelfs, buiten hemd en broek, niets van mijne kleederen. Na eene korte beraadslaging gelastten zij mij, den weg te volgen dien ik met de chais had gehouden, en mij zooveel mogelijk te haasten, dewijl ze mij anders zouden neerschieten. Ik deed wat zij begeerden, en achtte mij nog gelukkig er zoo wel afgekomen te zijn. Ik wist dat ik nog wel tien uren van de pastorie verwijderd was, maar hoopte, niettegenstaande mijne ongesteldheid, die te voet te kunnen bereiken. Ik stapte den geheelen nacht door, maar vorderde slechts langzaam. Ik waggelde van de eene zijde van den weg naar de andere, en moest nu en dan gaan zitten om te rusten. Het werd morgen en ik zag huizen niet verre van mij af. Door eene koorts overvallen, half zinneloos van pijn, trachtte ik eene bank, nabij eene kleine nette boerenwoning staande, te bereiken. Ik herinner mij flauw dat iemand naar mij toetrad en mij bij de hand nam, maar verder niets; en eerst verscheidene maanden daarna werd ik bekend met de omstandigheden, die ik thans verhaal. Het schijnt dat de eigenaar van die boerderij of landelijke woning een gepensioneerd luitenant van de landmacht was; deze brave man had medelijden met mij, bracht mij in zijn huis, waar ik straks te bed gelegd en door een heelmeester bezocht werd. Ik was geheel wezenloos, en zij konden niet te weten komen wie ik was; mijne zakken waren leeg, en slechts uit het merk op mijn linnen zagen zij dat mijn

naam Simpel was. Drie weken lang was ik beurtelings geheel bedwelmd en sterk ijlende. In het laatste geval sloeg ik allerlei onzin uit, waarbij de namen van *lord* Privilege, O'Brien en Celeste dikwijls voorkwamen. De heer Selwin — zoo heette de officier, die mij zoo menschlievend had opgenomen — wist dat Simpel de geslachtsnaam van *lord* Privilege was, en schreef terstond aan zijne Lordschap, tot kennisgeving dat een jonkman, Simpel genaamd, die in eene ijlende koorts gestadig zijn naam benevens dien van O'Brien uitsprak, te zijnen huize in den gevaarlijksten toestand verkeerde, en dat hij gemeend had zijne Lordschap, als wellicht aan mij verwant, daarvan te moeten informeeren.

Mijn oom, die wel begreep dat *ik* die persoon moest zijn, oordeelde die gelegenheid al te gunstig, om mij, in geval ik in leven bleef, in zijne macht te houden. Hij schreef tot antwoord, dat hij binnen een paar dagen zou overkomen, bedankte den heer Selwin voor zijne vriendschappelijke zorg aan zijn armen neef betoond, en verzocht hem geene kosten ten behoeve van den zieke te sparen. Toen mijn oom kwam, hetgeen met zijn eigen rijtuig geschiedde, was de crisis der koorts voorbij, maar ik bevond mij nog in een staat van bedwelming, uit verregaande zwakte geboren. Hij dankte den heer Selwin voor de aan mij bestede zorgen, welke, naar hij vreesde, van weinig vrucht zouden zijn, vermits ik van jaar tot jaar stompzinniger werd; zoodat hij vreesde dat het met eene volslagene krankzinnigheid zou eindigen. »Zijn arme vader is op dezelfde manier gestorven," dus ging mijn oom voort, de hand over zijne oogen strijkende, alsof hij zeer aangedaan ware geweest. »Ik heb mijn geneesheer medegebracht om te zien of hij kan vervoerd worden. Ik zal niet tevreden zijn, of ik moet hem dag en nacht bij mij hebben."

De geneesheer, alias de bediende van mijn oom, nam mij bij de hand, voelde mij den pols, onderzocht mijne oogen en deed de uitspraak, dat het gemakkelijk zou zijn mij te transporteeren, en dat ik in een luchtiger vertrek spoediger zou herstellen. De heer Selwin, die alles op rekening van mijns ooms genegenheid jegens mij stelde, had natuurlijk niets daartegen; men kleedde mij, terwijl ik als gevoelloos daar lag, en lichtte mij in de koets. Het is te verwonderen dat zulk een plotselinge overgang uit het bed in den wagen mij in den toestand, waarin ik mij bevond, niet het leven kostte; maar de Hemel had het anders besloten. Mijn oom zou mij zekerlijk met vreugde hebben zien uitstappen. Toen ik, door den *pseudo*-geneesheer onder-

steund, in de koets zat, dankte mijn oom nogmaals den heer Selwin, verzocht hem op zijne dankbaarheid te rekenen, beloonde den chirurgijn, die mij bediend had, met eene milde hand en plaatste zich vervolgens nevens mij, die slechts flauw begreep dat men mij uit mijn bed had gehaald, en die zoo zwak was dat ik mijne gedachten geene minuut op een voorwerp kon vestigen.

Verscheidene dagen daarna — want aangaande de reis herinner ik mij niets — vond ik mij in eene donkere kamer, met de armen gebonden, te bed liggen. Ik trachtte mij het gebeurde te herinneren, en bracht mij werkelijk trapsgewijze alles te binnen wat mij overkomen was, tot op het oogenblik dat ik naast den weg neerviel. Waar was ik nu? De kamer was zoo donker dat ik niets kon onderscheiden; ik hield het voor uitgemaakt zeker, dat ik de handen aan mij zelven had willen slaan; anders, dacht ik, zou men mij de armen niet hebben gebonden; ik moest zeker in eene ijlende koorts hebben gelegen, waarvan ik nu bij mij zelven kwam.

Zoo had ik meer dan een uur al peinzende doorgebracht, en ik verwonderde mij ten hoogste dat men mij zoo alleen liet, toen op eens de deur der kamer geopend werd. »Wie is daar?" vroeg ik.

»He, ben je weer bij je zinnen gekomen?" zeide eene barsche stem; »wacht, dan zal ik je een beetje daglicht geven."

Hij opende eene blind, en een stroom van licht, te hel voor mijne verzwakte oogen, vervulde de kamer. Slechts trapsgewijze kon ik mij er aan wennen; toen bezag ik de kamer, waarvan de muren kaal en gewit waren. Ik lag in eene krib. Ik keek naar het venster, — het was met ijzeren traliën afgesloten.

»Waar ben ik toch?" vroeg ik den man ontsteld.

»Waar je zijt?" antwoordde hij, »wel, in Bedlam."

DRIE-EN-DERTIGSTE HOOFDSTUK.

Na lijden komt verblijden. — Aangename ontmoeting van oude vrienden.

De schok was te sterk; ik zonk gevoelloos achterover op mijne peluw. Hoelang ik zoo bleef liggen, is mij onbekend; maar toen ik weder tot mij zelven kwam, was de oppasser verdwenen, en ik vond eene kan met water en een stuk brood naast mijn bed. Ik dronk het water, en de uitwerking die het op mij had, was verwonderlijk. Ik voelde dat ik kon opstaan en deed het; mijne armen waren, gedurende mijne flauwte, losgemaakt. Zoodra ik overeind stond, waggelde ik naar het venster. Ik staarde naar buiten, zag de heldere zon, de voorbijgangers, de tegenoverstaande huizen, — alles had een vroolijk aanzien; — maar *ik* was een gevangene in een gekkenhuis. Was ik krankzinnig geweest? Ik dacht na en meende dat zulks het geval moest geweest zijn, en dat lieden, die mij niet kenden, mij hadden opgesloten. Aan mijn oom of zijne medewerking, daarin dacht ik volstrekt niet. Ik wierp mij op het bed en tranen schonken mij verlichting.

Tegen den middag traden de geneesheeren, door oppassers en anderen gevolgd, mijne kamer binnen.

»Is hij heel stil en bedaard?"

»Och ja, mijnheer, — zoo stil als een lam," antwoordde de man, die vroeger bij mij was geweest.

Ik sprak nu den oudsten geneesheer aan en verzocht hem mij te willen zeggen hoe en waarom ik hier was gebracht. Hij antwoordde mij met vriendelijke zachtheid, dat ik mij op verlangen mijner familie daar bevond, en dat men alle mogelijke zorg voor mij zou dragen;

dat hij wel wist dat mijne verstandsverbijstering slechts bij vlagen plaats had, en dat ik, zoolang ik mij stil en gerust hield, alle mogelijke inschikkelijkheid zou ondervinden; hij hoopte ook, dat ik weldra geheel hersteld en in staat zou zijn om het hospitaal te verlaten. Ik zeide hem daarop wie ik was, en hoe ik het eerst ziek was geworden. De dokter schudde het hoofd, ried mij zooveel mogelijk stil te liggen, en verliet mij vervolgens, om zijne andere lijders te bezoeken.

Gelijk ik naderhand vernam, had mijn oom mij in bewaring gebracht, op voorgeven dat ik een jonkman was, die zich verbeeldde Simpel te heeten en zijn erfgenaam te zijn; dat ik somtijds zeer lastig was, met geweld in zijn huis drong en zijne dienstboden beschimpte, maar overigens niemand kwaad deed; dat mijne vlagen gewoonlijk eindigden met eene hevige koorts, en dat hij, meer uit vrees voor eenig ongeluk dat mij zou kunnen overkomen, dan uit gestrengheid jegens den armen jonkman, wenschte dat ik in het hospitaal (gekkenhuis) bleef en aldaar verpleegd werd.

De lezer zal zonder moeite bespeuren, hoe listig dit verzinsel was; — ik, die geen begrip had van de reden mijner opsluiting, moest natuurlijk voortgaan mij zelven bij mijn waren naam te noemen, en zoolang ik dat deed, zou men mij als krankzinnig beschouwen. Dus zal de lezer zich ook niet behoeven te verwonderen, dat ik een jaar en acht maanden in Bedlam bleef. De dokter kwam mij in de eerste maand om de twee of drie dagen bezoeken, en mij bedaard vindende, liet hij mij boeken, papier en inkt tot mijne uitspanning geven; maar zoodra ik de minste poging deed om hem de waarheid onder 't oog te brengen, was zulks als 't ware een sein voor hem, om terstond de kamer uit te gaan. Daardoor en ook omdat de oppasser volstrekt geen acht sloeg op alles wat ik zeide, begreep ik dat er weinig kans voor mij op zat om mijn ontslag te verkrijgen.

Na afloop van de eerste maand kwam de dokter mij niet meer bezoeken; ik was een stille patiënt, en hij vergenoegde zich met dit rapport van den oppasser. Ik was derwaarts gezonden met alle vereischte documenten dat ik gek was, en hoewel een bagatel voldoende is om iemand voor krankzinnig te doen verslijten, is er zeer veel noodig om te bewijzen dat men bij zijn verstand is. In Bedlam bevond ik dat zulks onmogelijk was. Intusschen werd ik goed behandeld, kreeg alle noodige gerieflijkheden en kon mij met lezen en schrijven vermaken. Ik had geen reden om over den oppasser te

klagen; — uitgezonderd dat hij het veel te druk had om naar mij te luisteren, wanneer ik hem dingen wilde vertellen, die hij toch niet geloofde. Ik schreef verscheidene brieven aan mijne zuster en aan O'Brien gedurende de eerste twee of drie maanden, en verzocht den oppasser, die op de post te brengen. Dit beloofde hij altijd en nam elken brief aan, maar zooals ik naderhand vernam, werden ze altijd verscheurd. Evenwel hoopte ik nog eenigen tijd lang op uitkomst, maar somtijds werd ik inderdaad bijna zinneloos, wanneer ik aan den toestand mijner zuster, aan Celeste en O'Brien dacht: alsdan maakte de oppasser ook zijn rapport, *dat ik door eene vlaag was overvallen.* Nadat er zes maanden verstreken waren, werd ik geheel melankoliek en teerde uit; ik zocht mij niet langer te verstrooien, maar zat den geheelen dag als wezenloos voor mij te staren. Ik zorgde niet meer voor mijn uiterlijk, liet mijn baard groeien, wiesch mij nooit, of de oppasser moest het mij gelasten, en dan geschiedde het werktuiglijk; kortom, indien ik nog niet krankzinnig was, zou ik het naar alle waarschijnlijkheid spoedig geworden zijn. Mijn leven en alles was mij onverschillig; de tijd werd niet meer door mij opgemerkt, — de afwisseling der jaargetijden niet door mij bespeurd, en zelfs waren dag en nacht één en hetzelfde voor mij.

In dezen ellendigen toestand was ik verzonken, toen op zekeren dag de deur werd geopend, en — zooals reeds meermalen had plaats gehad — eenige personen binnentraden, die het gesticht bezochten uit nieuwsgierigheid om het ongeluk hunner medemenschen te zien, of uit verlangen om hulp en troost te bieden waar zulks mogelijk was. Ik lette niet op hen en sloeg de oogen zelfs niet op. »Deze jonkman," zeide de geneesheer, die het gezelschap geleidde, »heeft het zonderlinge denkbeeld opgevat, dat zijn naam Simpel, en dat hij de wettige erfgenaam van *lord* Privilege is."

Een der bezoekers trad naar mij toe en keek mij in 't gezicht.

»Dat is hij ook," riep hij uit, zich naar den verbaasden dokter wendende. »Kent ge mij niet meer, Pieter?" Ik sloeg ontsteld de oogen op. Het was generaal O'Brien. Ik vloog in zijne armen en barstte in tranen uit.

»Mijnheer," zeide de generaal, terwijl hij mij naar den stoel leidde en daarop deed nederzitten, »ik zeg u, dit *is* mijnheer Simpel, neef van *lord* Privilege, en, naar ik geloof, zijn erfgenaam. Hebt gij dus geen ander bewijs voor zijne krankzinnigheid, dan dat hij zulks staande houdt, dan is hij op eene onwettige wijze hier geplaatst. Ik

bevind mij hier als buitenlander en krijgsgevangene op *parole*, maar ik ben niet zonder vrienden. »*Lord* Bellmore," zeide hij, zich tot een heer wendende die hem vergezelde, »ik verzeker u op mijn woord van eer, dat ik u de waarheid zeg, en ik verzoek u terstond het ontslag van dezen armen jonkman te vragen."

»Ik verzeker u, mijnheer, dat ik een brief van *lord* Privilege heb," merkte de dokter aan.

»*Lord* Privilege is een schurk," hernam de generaal. »Maar er is nog recht in dit land te krijgen, en zijne *lettre de cachet* zal hem duur te staan komen. Waarde Pieter, hoe gelukkig dat ik deze afgrijselijke plaats heb bezocht! Men had mij zooveel verteld van de uitmuntende inrichting van dit gesticht, dat ik besloot het eens met *lord* Bellmore te bezichtigen; maar ik zie dat men mij wat wijs heeft gemaakt."

»Geloof mij, generaal O'Brien," zeide ik, »men heeft mij goed en vriendelijk behandeld: deze heer vooral; het was zijne schuld niet."

De generaal en *lord* Bellmore vroegen nu den dokter, of hij er iets tegen had, dat ik ontslagen werd.

»Volstrekt niet, heeren, zelfs al ware hij krankzinnig. Wij vergunnen aan de familie en vrienden van elken patiënt hem mede te nemen, indien zij meenen hem thuis beter te kunnen verzorgen. Hij kan oogenblikkelijk met u vertrekken."

De plotselinge overgang van wanhoop tot vreugde bedwelmde mij zoozeer, dat ik achterover in mijn stoel viel. De dokter, mijn toestand ontwarende, deed mij eene ruime aderlating ondergaan en leide mij te bed, waar ik, door generaal O'Brien bewaakt, meer dan een uur bleef. Vervolgens stond ik op, kalm en van dankbaarheid doordrongen; ik werd door den barbier van het gesticht geschoren, wiesch en kleedde mij en verliet vervolgens, op des generaals arm leunende, het huis. Ik sloeg mijne oogen op de twee beroemde steenen beelden, *Zwaarmoedigheid* en *Krankzinnigheid* voorstellende; ik beefde onder het voorbijgaan er van en klemde mij vaster aan den arm van mijn redder, die mij in de koets hielp.

Krankzinnigheid en ellende zeide ik nu vaarwel.

De generaal zweeg stil totdat wij zijn hotel in de Doverstraat naderden; toen vroeg hij op een zachten toon, of ik nog meer aandoening kon verdragen.

»Gij bedoelt Celeste, generaal?"

»Ja, beste jongen, want zij is hier," en hij schudde mij de hand.

»Helaas!" riep ik uit, »welke hoop heb ik nu op Celeste?"

»Meer dan ooit te voren," antwoordde de generaal. »Zij leeft slechts voor u, en al waart gij ook een bedelaar, dan heb ik nog genoeg voor u beiden."

Ik drukte den generaal wederkeerig de hand, maar kon niet spreken. Wij stegen af en binnen eene minuut lag ik, door den vader geleid, in de armen der verbaasde en verrukte dochter.

Ik moet nu een paar dagen overslaan, die genoegzaam waren om mij bijna geheel te herstellen. Ik had den generaal en Celeste al mijne lotgevallen en wederwaardigheden verhaald. Mijn eerste doel was nu, mijne zuster te vinden. Wat was er van de arme Helena geworden, in den verlaten toestand waarin zij zich bij het schrijven van haar laatsten brief bevond? Ik besloot mij naar de pastorie of het vicariaat te begeven en onderzoek te doen. Ik vertrok evenwel niet, voordat generaal O'Brien een rechtsgeleerde had doen komen, en *lord* Privilege eene actie was aangedaan wegens de aan mij gepleegde onwettige gevangenzetting.

Ik vertrok met den postwagen en kwam den volgenden avond in de stad A— aan. Ik spoedde mij naar de pastorie, en de tranen kwamen mij in de oogen, toen ik aan mijne moeder, mijn armen vader en den twijfelachtigen toestand van mijne arme zuster dacht. Een jongen in livrei deed mij open, en ik trof den nieuwen bewoner te huis. Hij ontving mij beleefd, luisterde naar mijn verhaal en verwittigde mij dat mijne zuster op den dag zijner aankomst naar Londen was vertrokken, zonder iemand te zeggen wat zij voornemens was. Hier hield dus elk spoor op, en ik werd wanhopig. Ik kwam nog tijdig genoeg in de stad terug om plaats in de diligence te nemen, en bevond mij den volgenden avond weder bij generaal O'Brien en Celeste, aan wie ik het treurige nieuws mededeelde.

Lord Bellmore kwam den volgenden morgen en werd door den generaal geraadpleegd. Zijne Lordschap nam veel deel in mijn lot en ried mij, alvorens iets verders te ondernemen, met hem naar den Lord-Chef der Admiraliteit te rijden, aan wien hij mijn geval wilde blootleggen. Volgaarne stapte ik bij hem in het rijtuig, en daar ik nu, nadat wij bij zijne Excellentie toegelaten waren, de schoonste gelegenheid had om mijn gedrag in Z. M. dienst te rechtvaardigen en over het mij aangedane onrecht te klagen, deed ik een omstandig relaas van het gedrag door kapitein Hawkins jegens mij gehouden, en van de betrekking tusschen hem en mijn oom; ook verzweeg ik

geenszins de reden der vervolgingen die ik van dezen laatste had ondergaan. Zijne Lordschap, mij onder zulk eene vermogende protectie als die van *lord* Bellmore ziende, en ook zeker mijne aanstaande rechten, welke mijns ooms gedrag hem reden gaf als welgegrond te beschouwen, in aanmerking nemende, was uitermate gracieus jegens mij en zeide dat ik binnen een paar dagen nader van hem zou hooren. Hij hield woord, en op den derden dag na ons gesprek ontving ik een briefje, waarbij mij kennis werd gegeven van mijne bevordering tot den rang van commandant of scheepsbevelhebber. Generaal O'Brien en Celeste verheugden zich met mij over die aangename tijding.

Toen ik mij ter Admiraliteit bevond, had ik onderzoek gedaan waar zich O'Brien thans ophield, en vernomen dat hij dagelijks in het vaderland werd verwacht. Hij had veel roem verworven in de Oost-Indiën, het bevel gevoerd bij het veroveren van eenige der eilanden, en men zeide dat hij den titel van Baronet zou verkrijgen, ter belooning der door hem bewezen diensten. Alles deed zich nu gunstig voor, uitgenomen de verdwijning mijner zuster. Die drukte mij als lood op het hart.

Maar ik heb vergeten den lezer te melden hoe generaal O'Brien en Celeste, zoo gelukkig voor mij, in Engeland waren gekomen. Martinique was door onze troepen omstreeks zes maanden te voren veroverd geworden, en het geheele garnizoen had zich gevangengegeven. Generaal O'Brien was naar Engeland gezonden, waar hij op zijn woord van eer de vrijheid genoot. Ofschoon een geboren Franschman, had hij echter invloedrijke betrekkingen in Ierland, onder welke ook *lord* Bellmore behoorde. Bij hunne aankomst hadden zij vruchteloos overal onderzoek naar mij gedaan; zij wisten dat ik door een krijgsraad was gevonnist en van mijn schip gedemitteerd geworden, maar verder konden zij niet vernemen wat er van mij geworden was.

Wat Celeste om mijnentwille geleden had, behoef ik niet te zeggen. De generaal ziende dat zij mij niet kon vergeten, had zich daarom ook voorgenomen, zoodra hij mij mocht ontdekken, mij met zijne dochter te verbinden, in welke omstandigheden ik mij ook, ten aanzien der fortuin, mocht bevinden.

Toen mijne lotgevallen en het proces tegen mijn oom onder den geheelen adel bekend werden, ontving ik uitnoodigingen van alle kanten. Ook toonden velen een levendig belang in het lot mijner zuster te stellen, en deden al het mogelijke om haar op te sporen.

Eens dat ik van mijn advocaat terugkeerde, die vruchteloos door advertenties in de nieuwspapieren het verblijf mijner zuster had pogen te ontdekken, vond ik een brief van O'Brien, die juist te Spithead voor anker was gekomen en verzocht had dat de brief aan mij zou worden besteld, indien iemand mijn adres kende. Ik scheurde hem open.

»Vriend Pieter,

»Waar zit gij en wat is er van u geworden? Sedert twee jaren heb ik geen brief van u gehad, en dat maakt mij geheel zwaarmoedig. Uw brief aangaande dien schelmachtigen krijgsraad heb ik ontvangen, maar mogelijk hebt gij niet gehoord dat de kleine schurk dood is. Ja, Pieter, hij bracht mij uw brief met zijn eigen schip over, en dat was zijn doodvonnis. Ik ontmoette hem in een particulier gezelschap. Hij noemde u; ik liet hem u lasteren, en zeide hem toen dat hij een leugenaar en een schurk was: daarop daagde hij mij uit, geheel tegen zijn zin; maar hij kon niet anders, want de beleediging was te publiek geweest. Ik schoot hem dood met den besten wil van de wereld, en zoo hij twintig maal, als een aap in het spel, had kunnen opspringen, zou ik hem telkens hebben neergeblazen. Die leelijke gauwdief! Maar nu is het met hem uit. Niemand beklaagde hem, want hij werd algemeen gehaat; de admiraal trok wel in 't eerst een ernstig gezicht, maar was vervolgens al zeer tevreden dat ik eene vacature voor zijn neef had gemaakt. Nog moet ik u zeggen dat ik van eene onbekende hand, waarschijnlijk van een der officieren van zijn schip, een pakket brieven, tusschen hem en uw lieven oom gewisseld, heb gekregen: verduivelde schurkenstreken komen daarin voor; maar dat is nog niet alles, Pieter, ik heb een jong vrouwtje voor u gevonden, dat uw hart zal verheugen, — niet *Mademoiselle* Celeste, want ik weet niet waar die is, — maar de min, die naar Indië was vertrokken. Haar man werd als *invalide* naar huis gezonden, en zij had vrijen overtocht met hem op mijn fregat. Ziende dat hij tot het regiment behoorde, sprak ik hem van zekeren O'Sullivan, die in Ierland getrouwd was, en noemde ook den naam van het meisje. Zoodra hij nu hoorde dat zij eene landsvrouw van mij was, zeide hij mij, eigenlijk O'Sullivan te heeten, maar onder den naam van O'Connell te hebben gediend, en dat zijne vrouw aan boord de jonge vrouw was, van welke ik sprak.

»Daarop verlangde ik haar te spreken, zeide haar dat ik alles wist

wat er voorgevallen was, en noemde Ella Flanagan en hare moeder, die mij kennis van de zaak hadden gegeven. Zij verwonderde zich bovenmate, dat ik alles zoo wist; en toen ik haar vroeg wat er van het kind was geworden, dat zij in plaats van het hare had genomen, zeide ze mij dat het te Plymouth verdronken was, en dat haar man te zelfder tijd was gered door een jong officier, »wiens naam ik hier heb," zeide zij, en daarop haalde zij uit haar halsdoek het kaartje te voorschijn, dat gij haar gegeven hebt en waarop ik nog den naam van Pieter Simpel las. »Wel," zeide ik, »weet ge wel, goed vrouwtje, dat gij, door uwe hand tot die schurkachtige verwisseling van kinderen te leenen, dienzelfden jonkman ongelukkig maakt, die uw man heeft gered; want gij berooft hem van zijn titel en eigendom?" Daarop stond zij geheel verbluft te kijken, verfoeide zich zelve wegens het gebeurde en zwoer dat zij alles te recht zou brengen zoodra ze te huis kwam; en dat zal zij zeker doen, Pieter, want ze houdt van uw naam alleen dol veel. Gij ziet dus, Pieter, dat eene goede daad somtijds nog in deze wereld beloond wordt, zoowel als eene kwade hare straf ontvangt, blijkens den dood van uw gewezen tiran, den schurk dien ik neergeschoten heb. Ik heb u nog veel te zeggen, Pieter, maar ik schrijf niet graag wat misschien nooit gelezen wordt; dus wacht ik eerst een brief van u, en dan, zoodra al mijn werk zal afgeloopen zijn, zullen wij uw schelmachtigen oom bij de vodden pakken. Ik heb twintig duizend pond in de geconsolideerden, behalve mijn buit van de Specerij-eilanden, die ook nog al een aardig sommetje zal bedragen; dat is allemaal voor u, Pieter, om een Lord van u te maken, zooals ik u zoo dikwijls beloofd heb. Wordt gij dan Lord, dan betaalt ge mij, en wordt gij het niet, laat dan het geld naar den drommel loopen. Mijne hartelijkste groete aan mejufvrouw Helena; zeg haar, hoe aangenaam het mij zal zijn haar welstand te vernemen; maar ik heb altijd wel gedacht, Pieter, dat uw vader u niet veel zou nalaten, en aangenaam zal het mij zijn te vernemen hoe gij beiden u er door helpt. Ik heb *carte blanche* voor u bij mijn zaakgelastigde gelaten, en hoop maar dat gij gebruik daarvan hebt gemaakt, zoo het noodig is geweest; anders zijt gij mijn oude Pieter niet meer. Vaarwel dan en vergeet niet mij heel spoedig te antwoorden.

»Uw getrouwe Vriend,
Terentius O'Brien."

Dit was waarlijk eene alleraangenaamste tijding. Ik liet generaal O'Brien den brief lezen; Celeste hing over zijn schouder en las alles met hem mede.

»Dat is goed nieuws," zeide de generaal. »Pieter, ik wensch u geluk, en u, Celeste, behoorde ik ook wel geluk te wenschen met uwe vooruitzichten. Het zal waarlijk eene vreugde voor mij zijn, wanneer ik u nog eens als *lord* Privilege mag begroeten."

»Celeste," zeide ik, »gij hebt mij niet versmaad, toen ik geen stuiver in de wereld bezat. O, mijne arme zuster Helena! kon ik u slechts vinden, hoe gelukkig zou ik zijn!"

Ik ging zitten om aan O'Brien te schrijven; ik maakte hem alles wat voorgevallen was bekend, en dus ook het verlies mijner lieve zuster. Daags na de ontvangst van dezen brief snelde O'Brien de kamer in, waar ik mij bevond. Na de eerste vriendschapsbetuigingen en welkomstgroeten zeide hij: »Mijn hart is gebroken, Pieter, wegens uwe zuster Helena; maar vinden moet ik haar. Ik zal mijn schip er aan geven, want zoolang ik leef zal ik het zoeken naar haar niet staken. Ik moet haar wedervinden."

»Mocht dat gebeuren, waarde O'Brien, ik wensch maar...."

»Wat wenscht ge? Zal ik u zeggen, Pieter, wat *ik* wensch? Dat, zoo ik haar vind, hare hand het loon mijner moeite mag zijn."

»Niets zou mij aangenamer wezen, O'Brien; maar God weet, waartoe nood en ellende haar hebben gebracht."

»Schaam u, Pieter, zoo over uwe zuster te denken. Ik verpand mijne eer voor haar. Arm en ongelukkig kan zij wezen, maar — neen, neen, Pieter. Gij kent, — gij bemint haar niet, zooals ik doe, indien gij zulke gedachten omtrent haar kunt koesteren."

Dit gesprek had plaats aan het venster; wij keerden ons vervolgens naar generaal O'Brien en Celeste.

»Kapitein O'Brien," zeide de generaal.

»*Sir* Terentius O'Brien, als ik u verzoeken mag, generaal; Zijne Majesteit heeft mij een handvatsel aan mijn naam gegeven."

»Geluk, *Sir* Terentius," zeide de generaal, hem bij de hand vattende, — »wat ik zeggen wilde, — gij zult wel zoo goed zijn uw hoofdkwartier in dit hotel op te slaan; dan wonen wij allen bij elkander. Ik vertrouw dat wij Helena spoedig zullen vinden; intusschen moeten wij geen tijd verliezen, om *lord* Privilege aan de kaak te stellen. Is de vrouw hier in de stad?"

»Ja, en opgesloten ook, ofschoon men van haar niets te vreezen

heeft. Millioenen zouden haar niet kunnen omkoopen, om den man te benadeelen, die zijn leven voor haar echtgenoot waagde. Zij is uit Ierland, generaal, — eene Iersche vrouw in den volsten zin. Evenwel, Pieter, moeten wij naar uw advocaat gaan om hem er kennis van te geven, opdat hij de noodige stappen doe."

Gedurende drie weken was O'Brien onvermoeid om naar Helena te zoeken, en gebruikte tot dat einde allerlei soort van zendelingen: doch te vergeefs. Intusschen vervolgden de generaal en ik ons proces tegen *lord* Privilege. Op een morgen kwam *lord* Bellmore ons uitnoodigen, om hem dien avond naar den schouwburg te vergezellen, waar twee beroemde stukken zouden worden opgevoerd, en eene nieuwe actrice, die zeer geprezen werd, zou optreden. Wij namen het aanbod aan, en begaven ons allen derwaarts. In het tweede bedrijf van het tweede stuk, dat men ten tooneele voerde, verscheen mejufvrouw Henderson, — zoo werd de nieuwe actrice genaamd; zij was in 't eerst min of meer verlegen, maar een daverend handgeklap schonk haar moed. Reeds de eerste toonen harer stem troffen mij, en O'Brien, die achter mij stond, boog zich voorover om haar te bezichtigen; daar wij echter bijna vlak boven haar waren, en haar hoofd naar de andere zijde gekeerd was, konden wij hare trekken niet onderscheiden. Onder het zingen, hetgeen zij nu met moed en zelfvertrouwen deed, wendde zij eindelijk het gezicht naar ons toe en sloeg de oogen op; zij zag en herkende mij, gelijk ik haar; ik strekte mijn arm uit, maar kon niet spreken; zij wankelde en viel in flauwte.

»'t Is Helena!" riep O'Brien, schoof mij op zijde en was met een sprong op het tooneel, vanwaar hij haar wegdroeg, voordat iemand anders haar ter hulp kon komen. Ik volgde en vond hem nog met Helena in de armen, terwijl de actrices hem hielpen om haar bij te brengen. De directeur trad op om zijn excuus te maken, en berichtte dat de jonge dame te ongesteld was om verder op te treden. De toeschouwers, die het gedrag van O'Brien en mij hadden gezien, waren tevreden met de romantische vertooning uit het werkelijke leven, die zij hadden bijgewoond. De rol van Helena werd door eene andere actrice voortgezet, maar niemand lette meer op het stuk, ieder maakte zijne gissingen omtrent deze ongewone gebeurtenis. Intusschen werd Leentje door O'Brien en mij in eene huurkoets geholpen, en wij reden naar het hotel, waar de generaal en Celeste zich weldra bij ons voegden.

VIER-EN-DERTIGSTE HOOFDSTUK.

'T Is altijd hollen of stilstaan, hetzij het ons mee- of tegenloopt. — Ik krijg alles — vrouw, titel, erfgoed, en *einde goed, alles goed.*

Ik ga de tooneelen voorbij die nu volgden, en deel de lotgevallen mijner zuster met hare eigene woorden mede:

»Ik schreef u, waarde Pieter, om u kennis te geven dat ik het van mijn plicht had gerekend, al de schulden van vader met uw geld te voldoen, en dat er niet meer dan zestig pond overbleef, toen alles betaald was; ik verzocht u zoo spoedig mogelijk over te komen, opdat ik uw raad en bijstand mocht ondervinden ten aanzien van mijn volgend bestaan."

»Ik ontving uw brief, Leentje, en spoedde mij naar u toe, maar — doch ga voort, ik zal u dat naderhand wel zeggen."

»Dag op dag verbeidde ik met een angstig ongeduld een brief van u en schreef vervolgens aan de officieren van uw schip, om te weten of u eenig ongeluk was overkomen. Ik ontving een antwoord van den chirurgijn, tot informatie dat gij van Portsmouth waart vertrokken, om naar mij toe te gaan, en dat men sedert niets van u had gehoord. Oordeel hoe ik op die tijding te moede was; ik twijfelde niet of er was u een groot ongeluk overkomen; want ik wist wel dat niets u, in zulke tijdsomstandigheden, van mij kon terughouden. De nieuw benoemde vicaris was reeds gekomen om het huis te bezien en schikkingen te maken tot het overbrengen zijner familie. De meubelen had hij overgenomen, na gedane taxatie, en die som was mede besteed om vaders schulden te betalen. Men had mij reeds langer laten blijven dan de gewoonte in zulke gevallen is, maar ein-

delijk moest ik welstaanshalve wel vertrekken. Mijn adres kon ik niet laten, want ik wist niet waarheen ik gaan zou. Ik nam eene plaats op de diligence naar Londen, en daar was mijn eerste werk, eene plaats als gouvernante te zoeken. Daar ik evenwel nog niet in die betrekking werkzaam was geweest en geene kennissen of getuigschriften bezat, duurde het vrij lang eer ik eindelijk aangenomen werd bij eene familie, waar ik drie kleine meisjes zou opvoeden; maar die betrekking mocht ik niet lang waarnemen. De dame had het niet op mij, omdat ik er te goed naar haar zin uitzag; en dit was juist de reden, waarom mijnheer op mij gesteld was. Ik gaf dus aanleiding tot oneenigheid tusschen het echtelijk paar. Mevrouw behandelde mij te gestreng, en mijnheer te vriendelijk. Eindelijk noopten mij hare onbeschoftheid en zijne vervolgingen om mijn ontslag te nemen."

»Met uwe permissie, mejuffer Helena, zou ik u het adres van dien heer niet mogen verzoeken?" zeide O'Brien.

»Geef het niet, Leentje," dus viel ik hem in de rede. — »Vertel maar verder."

»Ik kon geene andere plaats als gouvernante meer vinden en moest een plaatsje van hulponderwijzeres voor lief nemen, maar beter zou ik gedaan hebben werkmeid te worden. Voor een allergeringst loon moest ik nu den geheelen dag, tot middernacht toe, slaven; evenwel was het eene eerlijke broodwinning, en ik hield ze meer dan een jaar vol; maar met alle mogelijke zorg en zuinigheid was mijn salaris niet voldoende voor kleeding en waschloon.

»Sedert negentien maanden had ik nu geen de minste tijding van u ontvangen, en ik beweende u als dood. Ik had geene betrekkingen uitgezonderd mijn oom, en dezen kende ik niet eens.

»Zeker *instituteur*, wiens vrouw les in de muziek gaf, ried mij het beroep van actrice te kiezen, en toonde mij aan hoeveel beter ik het zou hebben, indien ik, waaraan hij zeide niet te twijfelen, op het tooneel voldeed. Mijn toestand was zoo ongelukkig, dat ik het vriendelijk aanbod van die lieden aannam, welke een uur buiten Londen woonden. Zij namen mij bij zich in huis, bewezen mij de grootste gulheid en gaven mij onderricht in het door mij te aanvaarden beroep.

»Daar ik noch in de school noch in mijn nieuw verblijf ooit eene courant zag, is het niet te verwonderen dat uwe advertenties mij onbekend zijn gebleven.

»Na drie maanden voorbereidens werd ik aan den directeur voorgesteld en aangenomen. Het overige is u bekend.”

»Wel, mejuffer Helena,” zeide O’Brien, »indien iemand u ooit mocht zeggen dat gij op het tooneel zijt geweest, kunt gij gerust antwoorden dat ge er niet lang op zijt gebleven.”

»Ik hoop, niet lang genoeg om herkend te worden,” antwoordde zij. »Ik ben nooit eene vriendin van dat beroep geweest, maar nood breekt wet. Evenwel durf ik zeggen dat ik mij fatsoenlijk zou hebben weten te gedragen, ook als actrice.”

»Dat zoudt ge, juffer Helena,” hernam O’Brien. »Wat heb ik u gezegd, Pieter?”

»Ik herinner me, O’Brien, dat gij uw eerewoord verpanddet voor Helena’s goed gedrag.”

»Ik dank u wel, *sir* Terentius, voor uwe goede meening te mijnen aanzien,” zeide Helena.

Mijne zuster was omtrent drie dagen bij ons geweest, gedurende welken tijd ik haar alles had verhaald wat mij overkomen was, toen ik op een avond, mij alleen met haar bevindende, haar de gevoelens van O’Brien te haren opzichte voordroeg en zijne zaak met allen mogelijken ernst bepleitte.

»Lieve broeder,” antwoordde zij, »ik heb altijd kapitein O’Brien’s karakter bewonderd en dankbaarheid voor hem gevoeld wegens zijne vriendelijkheid en genegenheid voor u, maar ik kan niet zeggen dat ik hem bemin; ik heb nooit aan hem gedacht dan als aan iemand, aan wien wij beiden de grootste verplichting hebben.”

»Maar wilt gij daarmede zeggen dat ge hem niet zoudt kunnen beminnen?”

»Neen, dat niet, ik wil alles doen wat ik kan, Pieter; ik wil het beproeven, ik zou niet gaarne dengene, die u steeds zooveel vriendschap heeft betoond, ongelukkig maken.”

»Mag ik hem dan zeggen.....”

»Gij moogt hem zeggen dat hij zelf zijne zaak bepleiten kan.”

O’Brien was hoogstvergenoegd, toen ik hem dat antwoord mededeelde. »Zij is een engel, Pieter,” zeide hij, »hoe zou ik kunnen verwachten dat zij een minder wezen, zooals ik ben, kon beminnen? Indien zij maar vriendschap genoeg voor mij gevoelt om mij te trouwen, dan zal de liefde ook wel volgen. De liefde komt met de kinderen, Pieter. Maar dat moet ge haar niet zeggen, — om den drommel niet.”

O'Brien draalde niet om partij te trekken van de hem gegeven vergunning. Celeste en ik werden van dag tot dag meer aan elkander gehecht. Mijn advocaat verklaarde dat mijne zaak zoo goed stond, dat hij er 50,000 pond op kon voorgeschoten krijgen. Kortom, alles ging naar wensch, toen er iets gebeurde, waarvan ik de omstandigheden natuurlijk eerst later vernam, maar dat ik hier zal laten volgen.

Mijn oom ontstelde zeer, toen hij mijne verlossing uit Bedlam vernam, en nog meer toen hij kennis bekwam van de *actie* die ik tegen hem had ingesteld wegens mijne aanspraak op den titel. Zijne spionnen hadden ontdekt dat de min met O'Brien's fregat was teruggekomen en zoo nauw bewaakt werd, dat zij haar niet konden spreken. Hij begreep nu dat al zijne plannen mislukten. Zijn advocaat was bij hem, en zij hadden, in den tuin wandelende, over het geval gesproken, toen zij dicht voor het huis van Eagle-Park bleven stilstaan.

»Maar, mijnheer," zeide de advocaat, »indien gij mij niet vertrouwen wilt, kan ik niet in uw voordeel werken. Houdt gij staande dat er niets van dien aard is voorgevallen?"

»Zeker doe ik dat, het is eene schandelijke leugen."

»Mag ik u dan vragen, *Mylord*, waarom gij raadzaam geoordeeld hebt, mijnheer Simpel in Bedlam te confineeren?"

»Omdat ik hem haat," was het antwoord, »hem verfoei."

»En waarom dat, *Mylord?* zijn karakter is gunstig bekend, en hij is uw eigen neef."

»Ik zeg u, mijnheer, dat ik hem haat; ik wenschte dat ik hem hier dood voor mijne voeten zag liggen."

Nauwelijks was het woord er uit, toen zich een zonderling geluid deed hooren, en er iets met een zwaren dreun op niet meer dan een voet afstands van hen neerviel. Zij staarden vol ontsteltenis op het gevallen voorwerp; het was de aangenomen zoon en erfgenaam, die levenloos daar lag en wiens bloed en hersenen hen bespatten. De arme knaap, den Lord beneden ziende, had zich uit een der bovenvensters geleund om hem te roepen, maar had het evenwicht verloren en was hals over kop op het marmeren plaveisel voor het huis neergestort. Een paar seconden zagen de advocaat en mijn oom elkander vol ontzetting aan.

»Een oordeel! — Dat is een oordeel!" riep de advocaat eindelijk uit, maar zijn cliënt bedekte het gelaat met de handen en zonk ter aarde. Men schoot te hulp, maar er waren twee lijken in plaats van een. Eene beroerte had mijn oom getroffen, hij was niet meer.

Den volgenden morgen kwam mijn advocaat mij een brief ter hand stellen met de woorden: »Mag ik uwe Lordschap feliciteeren?" Wij zaten juist aan het ontbijt en sprongen op het hooren van dien onverwachten titel zoo driftig van onze stoelen, dat het geheele tafelservies er bijna mede gemoeid ware geweest, en wij nog wel eene rekening van den dokter op den koop toe hadden kunnen krijgen, indien Helena niet gelukkig de theestoof had staande gehouden. De brief kwam van den advocaat mijns ooms, die mij het gebeurde omstandig meldde en tevens kennisgaf dat, vermits nu elke twist omtrent het erfrecht geëindigd was, hij, in afwachting mijner komst, of van mijne orders, de geheele nalatenschap had verzegeld.

Ik stelde terstond de noodige orders op de begrafenis van mijn oom en van den armen kleinen knaap, die zijne onwettige verheffing zoo duur had betaald. Het verschrikkelijke voorval werd door de bladen publiek gemaakt, en terstond regende het visitekaartjes in ons hotel. Ook de eerste Lord der Admiraliteit zond mij, te gelijk met mijn brevet als post-kapitein, eene invitatie om bij hem te dineeren. Geen wonder, ik was nu een geheel ander mensch dan de eenvoudige Pieter Simpel! Wat werkt de rang, door menschen uitgevonden, toch niet bij de menschen uit!

Men meldde mij, terwijl ik nog die vleiende uitnoodiging van den Edelen Lord zat te lezen, eene jonge vrouw aan, die verzocht mij te mogen spreken. Het was de min, de vrouw van O'Sullivan, die mij met tranen en al knielende om vergiffenis verzocht wegens het bedrog dat zij had helpen plegen. Ik behoef niet te zeggen dat ik haar gereedelijk vergaf, haar troostte over den dood van haar kind, dien zij zich verweet, en haar eene milde belooning voor den door haar betoonden goeden wil schonk.

Zij was nauwelijks vertrokken, toen de oppasser weer eene dame, die haar naam niet wilde zeggen, annonceerde.

»Het schijnt, *Mylord*," zeide de generaal, »dat uwe vrouwelijke kennissen nog al talrijk zijn."

»Er zijn er, voor zoover ik weet, geene onder, generaal, over welke ik mij behoef te schamen. Breng de dame boven, oppasser."

Een klein zwaarlijvig schepseltje trad al blazende door vermoeidheid en warmte binnen, nam plaats, trok haar strooien hoed los en riep uit: »Wel, jongens! wat ben je gegroeid; — ik kan mijn eigen oogen haast niet gelooven, — en ik wed dat je me niet eens kent."

»Ik kan mij waarlijk niet rappeleeren, mevrouw...."

»Zie je wel? — ik heb het Jemima wel gezegd, vanmorgen nog in de keuken; — 't zal mij benieuwen, zei ik, of die kleine Pieter Simpel me nog kennen zal. Zij dacht van ja."

»Mevrouw Handycock, als ik mij niet vergis," zeide ik, ofschoon ik werkelijk moeite had het voormaals zoo mager en teer vrouwtje in den dikken vleeschklomp, die thans voor mij zat, te herkennen.

»Dan ken je me toch nog, mijnheer Simpel, — excuseer me, *Mylord* wou ik zeggen. De complimenten van Handycock, — hij is tegenwoordig steenkolenkooper."

»Och kom!"

»Ja, dat is te zeggen, we verkoopen zelve geen kolen, maar we halen bestellingen op, en daar wordt Handycock nog al wel voor betaald. Hij zegt dat het eene goede affaire is, als we maar een beetje meer te doen hadden. Ik kwam hier langs en moest toch ook eens de orders van uwe Lordsap komen vragen. 't Is niets uit uw Lordsaps zak, en een profijtje in den onze."

»Met alle plezier, bij de eerste gelegenheid, mevrouw Handycock. En hoe maakt het pappetje?"

»Och, dat is een akelig geval, *Mylord!* Handycock heeft dat goeje beestje gaan verkoopen voor vijf guinjes; dat geld was beter, dorst hij te zeggen, dan een vuile sreeuwleelijk — zoo noemde hij dien aardigen vogel. 't Is waar, we zaten toen zonder een duit en hadden dien middag niets om op te seppen, maar Jemima en ik zouden liever eene maand lang honger hebben geleden, dan *Polletje* te missen. Naderhand heb ik vijf guinjes teruggeboden voor het beestje, maar de dame, die er nu eigenares van is, wil *Polletje* voor geen vijftig guinjes missen, zooals ze zegt. Maar ik ga, — nu, goejen morgen, *Mylord*, ik zal een adreskaartje hier laten. O, wat zou Jemima blij zijn, u eens te zien!"

Toen mevrouw Handycock weg was, vroeg Celeste mij lachend, of ik nog meer zulke kennissen had. Ik antwoordde dat ik het niet geloofde, maar tevens schoot mij jufvrouw Trotter te binnen, en ik was niet zonder ongerustheid dat ik haar ook nog zou zien opdagen.

Den volgenden dag kreeg ik een ander onverwacht bezoek. Wij gingen juist zitten om te dineeren, toen wij een rumoer hoorden, en kort daarna trad de Fransche bediende van den generaal binnen, eenigszins ontsteld het rapport makende dat er een vreemdeling beneden was die mij verlangde te spreken, en dat hij een der knechts

van het hotel een pak slaag had gegeven, omdat deze hem niet beleefd genoeg had aangesproken.

»Wie mag dat zijn?" dacht ik, en ging de deur uit om aan de trap te luisteren; het rumoer duurde voort.

»Ge moet hier geen Engelschen komen slaan, dat heb ik u te zeggen," bulderde een der oppassers. »Wat storen we ons aan jelui buitenlandsche graven?"

»*Sacré canaille,*" riep eene stem die ik wel kende.

»Ja, *kanaal!* we zullen je eens in 't kanaal dompelen, als je zoo'n leven maakt."

»Zul je dat?" hernam de vreemdeling, die tot nog toe Fransch had gesproken. »Permitteer me, dat ik je op de vriendelijkste manier van de wereld onder 't oog breng — dat je een verd.... bordenafschrappende, servettenvouwende, schoteldragende, fooitjes zoekende schobbejak zijt, — en daar heb je wat voor je onbeschaamdheid!"

Het kwispelen met den rotting deed zich opnieuw hooren, maar ik schoot toe en greep graaf Sjoeksen, want deze was het, bij de hand.

»Beste graaf," riep ik uit, »zijt gij het?"

»Waarde *lord* Privilege, excuseer mij, maar deze kerels zijn brutaal."

»Dan moeten ze het huis uit," hernam ik. »Als een vriend en een officier van uw rang mij niet kan komen bezoeken, zonder geaffronteerd te worden, zal ik een ander hotel zoeken."

Deze bedreiging en de manier waarop ik den graaf ontving, deden de knechts afdruipen, en de eigenaar van 't hotel maakte zijn excuus.

»Wij gaan juist aan tafel, graaf, — wilt gij mee dineeren?"

»Zoodra ik mijn toilet een beetje in orde heb gebracht, waarde *Lord*, — gij ziet dat ik van de reis kom."

De logementhouder verzocht den graaf met eene buiging, hem naar eene vrije kamer te willen volgen.

Toen ik weder bovenkwam, vroeg O'Brien mij wat er te doen was geweest.

»O niets, een klein dispuut tusschen een vreemdeling, die geen Engelsch scheen te verstaan, en de knechts."

Omstreeks vijf minuten daarna werd graaf Sjoeksen aangemeld.

»Nu zult gij vreemd opzien," zeide ik tot O'Brien, en de graaf trad binnen.

»Waarde *lord* Privilege," zeide hij, naar mij toetredende en mij bij de hand nemende, »laat mij niet de laatste wezen, die u met uw

titel en rang gelukwenscht. Ik liep met mijn fregat het kanaal op, toen eene loodsschuit mij de courant bracht, waarin ik uwe verheffing las. Ik heb onder eenig voorwendsel het anker te Spithead laten vallen en ben per post herwaarts gekomen, om u geluk te wenschen." Vervolgens groette graaf Sjoeksen op eene beleefde wijze de dames en den generaal, en wendde zich tot O'Brien, die hem met verbazing had beschouwd.

»Graaf Sjoeksen, vergun mij u *sir* Terentius O'Brien voor te stellen."

»Hagel en biksteen!" riep O'Brien, — »is hij het, of is hij het niet? Ben jij 't, Chucks? — wel, beste jongen, wanneer ben je uit je graf opgestaan?"

»Gelukkig," zeide de graaf, terwijl zij elkander de hand schudden, »ben ik er niet in geweest, *sir* Terentius. Maar nu zal ik, met uwe permissie, *Mylord*, een weinig eten; want ik heb, om de waarheid te zeggen, vrij wat appetijt. Na het diner, kapitein O'Brien, zult ge alles vernemen."

Zijn geheim werd aan het geheele gezelschap toevertrouwd, terwijl ik voor aller stilzwijgendheid borg bleef; hetgeen wel een beetje gewaagd was, aangezien er twee dames onder waren.

De graaf hield zich eenigen tijd bij ons op, en werd overal door mij geïntroduceerd. Hij had volmaakt het voorkomen van een hoveling, wanneer hij wilde, en de dames liepen vooral met hem weg; zijne knevels, zijn slecht Fransch en het walsen, eene kunst die hij in Zweden had opgedaan, waren algemeen in trek. Al de dames treurden, toen de Zweedsche graaf door een kaartje met P. P. C. zijn vertrek annonceerde.

Alvorens de stad te verlaten, bezorgde ik, door mijne voorspraak bij den Lord-Chef der Admiraliteit, Swinburne eene aanstelling op een linieschip van de eerste klasse, dat pas gebouwd werd. Dit was altijd zijn verlangen geweest, daar hij, na een vijfenveertigjarigen dienst, het zwalken op zee moede was. Verder bewerkte ik dat hij voortaan elk jaar verlof kreeg, en hij bracht dan genoeglijke dagen op Eagle-Park door. Doorgaans was hij aan 't visschen of aan 't roeien op het meer en vertelde lange histories aan degenen die hem gezelschaphielden.

Veertien dagen nadat ik den titel had aangenomen, vertrokken wij naar Eagle-Park, en Celeste gaf hare toestemming om eene maand later onze bruiloft te houden. O'Brien sprak nu ook een woordje,

en om mij te verplichten, was Helena er mede tevreden dat het dubbele huwelijk op een en denzelfden dag zou worden gevierd.

O'Brien schreef aan vader M'Grath, maar de brief kwam met de post terug, geteekend met het woord *dood* onder het adres. Daarop schreef O'Brien aan eene zijner zusters, die hem meldde dat vader M'Grath op een avond, nadat hij te veel brandewijn gebruikt had, het moeras overgegaan was, van het pad was afgedwaald en zich nooit weder had laten zien.

Op den bepaalden dag had onze vereeniging plaats, en beide huwelijken zijn tot nu toe gezegend geweest. O'Brien en ik hebben beiden kinderen, en op oudejaarsavond maken de twee familiën al een heel gezelschap uit. De generaal heeft reeds grijs haar, hij slijt genoeglijke dagen en verheugt zich in het geluk zijner dochter en het gehuppel zijner kleinkinderen.

Ziedaar, lezer, de geschiedenis van Pieter Simpel, Burggraaf Privilege, die thans als het hoofd der familie, waarbij hij vroeger als onnoozele bloed figureerde, afscheid van u neemt.

EINDE VAN HET TWEEDE EN LAATSTE DEEL.